BIBLIOTECA NAZIONALE VITTORIO EMANUELE
8
47 MB
10

Digitized by Google

Digitized by Google

SACROSANCTI CONCILII TRIDENTINI

Canones, & Decreta.

Cum citationibus ex vtroque Teſtamento, & Iuris Pontificij Conſtitutionibus, alijſq; S.R.E. Concil.

AB HORATIO LVCIO CALLIENSI I. C. & Modoetiæ Archipresb. collectis.

His nouiſſimè præter Piorum IV. & V. Roman. Pont. Bullas; necnon Indicem Seſſ. Decr. Cap. poſtremò additum;

Acceſſit aurea Margarita materiarum, omnes gemmas in ipſius Concilij ſingulis contextibus abditas copiosè depromens.

Cum Hiacyntho omnium Conciliorum ex primo ſub D. Petro, vſque ad Paulum Quintum, per Mag. Mauritium de Gregorio Siculum Ordinis Prædicatorum.

Quæ omnia hac poſtrema editione accuratiſſimè recognita, emendatiora, & vberiora prodeunt.

ROMA

VENETIIS, M.DC.XLIV.

Apud Turrinum.

Digitized by Google

[illegible]



[illegible]

[illegible] Google

DESCRIPTIO TRIDENTINÆ CIVITATIS.

TRIDENTI *Ciuitas in finibus Venetæ Prouinciæ, inter mõtes, in planicie poſita eſt; muris vallata lapideis, quã ex Septemtrioni abluit Atheſis fluuius, ambitus, milliaris Itali. In ea vias latas, & lapidibus ſtructas, domos vero ita honorificas cernas, vt nouã, non veterem Ciuitatem præſeferat, Templa ſatis pulchra conſpicias, ſed in omnibus ijs parum ſtructuræ. Arcem habet conſpicuam, vt domum auream dicas potiùs, & quam poſſint & Imperatores, & Reges per commodè inhabitare, à Bernardo Cleſio Trid. Præſide auctam, & illuſtratam non multos ante hac annos. Influit placidè in vrbem per muros ab Oriente aquæ riuus; ſuper quo ædificia ſericea, & molæ frumentariæ multæ ſunt, vnde item plurimi riuuli deducuntur per medias vias in vſum, & publicam commoditatem. Super Atheſim, ad portam quę dicitur S. Laurentii, Pontem habet magnificum ſed ligneum, 140. paſſuum longitudinis Montes circumſe habet niuibus continuè obſitos, ſcopuloſos, inaceſſos, pręcipites, & ita pręaltos, vt dicas cælorum limina montium cacumina contingere. Fauces habet duas, quarum altera vergit ad Septentrionem, altera vero ducit Veronam. Planiciem admodum paruam, ſed ridentem & arboribus, & vitibus mirum in modum conſitam, quam Atheſis, circuit, & lambit vndequaque. Promiſcua habitantibus, lingua, ſcilicet Theutonica, & Itala,*

ſed Itali omnes etiam, cum placet, Theutonicè loquuntur. Tridentum Germanorum ſentina, Italorum verò refugium eſt, cũ quid infortunii, illis occurrit. Parum frumenti, ſed plurimum vini, ac perſuaue habent album, & ſubrubeum. Per æſtatem cœlum temperatum eſt; diebus autem canicularibus, Sol apprimè ſeruens. Hyberno verò tempore propter niuium, et glacierum ingentes horrores, vix huiuſmodi regio habitari poteſt; neque ſatis ſunt hominibus hypocauſta ad depellenda frigora, quę eo tempore tam magna ſunt, vt non ſinant aquas deſcendere in terram, ſed ſtatim venientes, conuertant in niues. Et quod datur miraculo, vt putei ipſius Ciuitatis per tempus id aquis omnino careant. Boues, & vaccas pro mulis, aſellis, & equis onerariis habent, cum eorum plauſtris, tam ad res conuehendas facilibus, vt ad montium cacumina ſic properent, ac ſi eſſent in planicie, à viarumque publicarum curatoribus ita iuga aptata ſunt, vt vſque ad culmen acceſſibile quorumcumque montium ab eiſdem iri poſſit. Nunc demum Ciuitas iſta, & opulenta, & clara effecta eſt propter Concilium, quod in ea fuit per plurimos annos, & nunc viget maximè. Nam huc conuenere quinque primum Card. Pręſidentes, & Legati Concilii pro S.D.N.D. Pio Quarto Pont. Optimo Maximo. Duo ſimiliter Cardinales, Lotharingius, & Madrutius, Patriarchę tres, Archiepiſcopi 33. Epiſcopi 235. Abbates 7. Ordinum Generales 7. cum Theologis 146. & vltra, ſęculares, & regulares, Ferdinandique Cęſaris, Regis Gallię Hiſpaniarum, Portugallię, Hungarię, Bohemię, Polonię, Venetiarum, Septem Cantonum Heluetiorum, Bauarię, Sabaudię, Florentię, et aliorum Principum Eccleſiaſticorum Oratores.

BVL-

BVLLA

INDICTIONIS

Sacri œcumenici, & generalis Concilij Trident. ſub Paulo III. Pont. Max.

Paulus Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

INITIO noſtri huius Pontificatus, quem non ob merita noſtra, ſed propter ſuam magnam bonitatem, Dei omnipotentis prouidentia nobis commiſit, cernentes iam tum in quas perturbationes temporum, quotq; incommoda rerum ferè omnium noſtra Paſtoralis ſollicitudo, & vigilantia eſſet vocata, cupiebamus, quidem mederi Chriſtianæ Reip. malis, quibus illa iam dudum vexata, & prope modum oppreſſa eſt; ſed etiam, vt homines circumdati infirmitate, ad tantum onus tollendum impares vires noſtras eſſe ſentiebamus. Nam cum pace opus eſſe intelligeremus ad liberandam, & conſeruandam à plurimis impendentibus periculis Remp. omnia inuenimus odiis, & diſſentionibus plena, diſſentientibus præſertim Principibus ijs, inter ſe, quibus ſumma rerum penè omnis à Deo permiſſa eſt. Cum vnum Ouile, & vnum Paſtorem Dominici eſſe gregis ad integritatem Chriſtianæ religionis, & ad cæleſtium bonorum ſpem innobis confirmandam, neceſſarium duceremus; ſchiſmatis diſſidijs hæreſibus erat Chriſtianis nominis diuulſa iam penè, & lacerata vnitas. Cum tutam

Digitized by Google

atque munitam ab infidelium armis, atque inſidijs Rempub. optaremus; noſtris erratis, noſtraque cũctorum culpa, Dei videlicet ira, peccatis noſtris imminente, Rhodus fuerat amiſſa, Hungaria vexata, conceptũ, & meditatum contra Italiam, cõtraque Auſtriam, & Illyricum terra, marique bellum: cum impius, & immitis hoſtis noſter Turca nullo tẽpore requieſceret, noſtrorumque inter ſe odia, & diſſenſionem ſuam benę gerendę rei occaſionẽ duceret. Igitur, vt dicebamus, in tanta hæreſum, diſſenſionum, bellorumque tempeſtate, tantiſque excitatis fluctibus cum eſſemus ad moderandam, & gubernandam Petri nauiculam vocati, nec viribus ipſi noſtris ſatis fideremus: primum coniecimus in Domino cogitatus noſtros, vt ipſe nos nutriret, animumque noſtrum firmitate, & robore, mente, conſilio, ſapientiaque inſtrueret; deinde animo repetentes maiores noſtros ſapientia admirabili, & ſanctitate præditos, ſepè in ſummis Chriſtianæ Reip. periculis remedium optimum, atque opportuniſſimum œcumenica Concilia, & Epiſcoporum generales Cõuentus adhibuiſſe, ipſi quoque animum ad generale habendum Concilium adiecimus exquiſitiſque Principum ſententijs, quorum nobis videbatur vtilis in primis, & opportuna ad hanc rem eſſe conſenſio: cum eos tunc non alienos ab hoc tã ſancto opere inueniſſemus: œcumenicũ Cõcilium, & generale eorum Epiſcoporũ, aliorumque Patrum, ad quos pertineret, Conuentum in ciuitate Mantuæ indiximus, anno Incarn. Domini, (ſicut litteris, & monumentis noſtris teſtatum eſt) 1537. Pont. noſtri III. ad X. Kal. Iun. inchoandum: ſpem prope certam habentes, fore, vt cum illic in nomine Domini eſſemus congregati, ipſe ſicuti promiſit Dominus, Matt. 18. in medio noſtrum aſſuturus, & bonitate, ac miſericordia ſua omnes temporum procellas, omniaq. pericula Spiritu oris ſui facilè depulſurus eſſet. Sed, vt ſemper inſidiatur pijs actionibus humani generis hoſtis, primum contra omnem ſpem, & expectationem noſtram denegata fuit nobis Mantuana Ciuitas, niſi aliquas conditiones [illegible] ab inſtitutis maiorum noſtrorum, & conditione temporum, noſtraque, ac huius Sancta Sedis, ac nomi-

nis Ecclеſ. dignitate, libertateque prorſus alienas, quas in alijs noſtris litteris expreſſimus. Quà propter alium inuenire locum, aliamque deligere ciuitatem neceſſe habuimus, quæ cum non ſtatim nobis occurreret idonea, & apta ad ſequentes Kalen. Nouembr. prorogare Concilij celebrationem fuimus coacti, Interim ſæuus, & perpetuus hoſtis noſter Turca, ingenti claſſe Italiam adortus, aliquot oppida in litoribus Apuliæ cæpit, vaſtauit, diripuit, prædas hominum abegit. Nos in maximo timore, & periculo omnium muniendis litoribus noſtris, finitimiſque auxilio iuuandis fuimus occupati: nec tamen interea deſtitimus conſulere, & hortari Chriſtianos Principes, vt, de idoneo habendi Concilium loco quid ſentirent, nobis exponerent, quorum cum eſſent incertæ, variæque ſententię, tempuſque diutius, quàm erat opus, videretur extrahi; nos optimo animo, atque vt arbitramur etiam conſilio; Vincentiam elegimus, vrbem copioſam, & Venetorum, qui eam nobis concedebant, virtute, authoritate, potētia, cum aditum patentem; tum ſtationem omnibus liberam, atque tutam in primis ſe habentem. Sed cum iam tempus longius progreſſum eſſet, nouæque vrbis electionem omnibus ſignificari conueniret, iamque Kal. Nouembr. appetentes facultatem huius diuulgationis excluderent, hiemſque eſſet propinqua; rurſus altera prorogatione tempus Concilij differre in proximum ſequens Ver, Maijque futuras Kal. compulſi fuimus. Quare firmiter conſtituta, atque decreta, cum, & nos ipſos, & cætera omnia ad eum benè agendum Deo iuuante, celebrandumque conuentum pararemus, plurimum reputantes intereſſe cū celebrationis Cōcilij, tum vniuerſæ Chriſtianæ Reip. Chriſtianos Principes pace inter ſe, & concordia conſentire, chariſſimos in Chriſto filios noſtros, Carolum Rom. Imper. ſemper Auguſt. & Chriſtianiſſimum Regem Franciſcum, duo præcipua Chriſtiani nominis firmamenta, atque ſubſidia orare, atque obſecrare inſtitimus, vt ad colloquium inter ſe, & nobiſcum vna conuenirent: quorum quidem apud vtrūque litteris, Nuncijs, & à latere noſtro miſſis, ex venerab. Fratrū noſtrorū numero Legatis, ſepiſſimè egeramus

ex ſimultate, & diſſidijs ambo in vnum fœdus, & ipſam amicitiam vellent conuenire, labentibuſque ſuccurrere Chriſtianis rebus quarum ſeruandarum cum eſſet illis poteſtas à Deo præcipuè tributa, ſi id non agerent, & ad commune Chriſtianorum bonum ſua conſilia non dirigerent, acris,& ſeuera ratio eidem Deo ab ipſis reddenda eſſet. Qui aliquando precibus noſtris annuentes, Nicæam ſe contulere, quo nos quoque longum iter, & ſenili ætati noſtræ vehementer contrarium; Dei,& pacis conciliandæ cauſa ſuſcepimus.Neque prætermiſimus intereà,cum tempus Concilij præſtitutum, Kal.videlicet Maiæ appropinquarent, tres Legatos ſummæ virtutis,ac authoritatis à latere noſtro de numero eorumdem, fratrum noſtrorum. Sanct. Rom. Eccleſ. Card. Vincentiam mittere, qui initium Concilij facerent;Prælatoſq;vndiq; venientes exciperent, & ea,quæ i..dicarent eſſe opus, agerent,& tractarent,quo ad nos ab itinere, & negotio pacis reuerſi, omnia accuratiùs dirigere poſſemus. Interim verò in illud ſanctum opus,maximeque neceſſarium tractationem videlicet pacis inter Principes incubuimus, & quidem omni animi ſtudio, omni pietate, ac diligentia. Teſtis eſt nobis Deus cuius freti clementia, noſmetipſos itineris, & vitæ periculo expoſuimus. Noſtra teſtis conſcientia, quæ nihil habet in hac re quidem, in quo nos arguat, aut prætermiſſæ, aut non quæſitæ ad pacificandum occaſionis. Principes ipſi teſtes, quos tam ſæpe, tamque amanter Nuncijs, litteris, Legatis, monitis, hortatu, precibuſque omnibus obſecrauerамus, vt ſimultates deponerent, vt ſocietatem coirent, vt Chriſtianæ Reip. in maximum, & propinquum iam adductę diſcrimen, omnibus ſtudijs, & ſubſidijs opitularentur. Iam verò teſtes illa vigiliç, atque curæ, illi diurni, nocturnique animi noſtri labores graueſque ſollicitudines, quas ob hanc rem, & cauſam, plurimas iam ſuſcepimus, nec tamen ad optatum exitum noſtra conſilia, & acta adhuc perducta ſunt. Ita enim viſum Domino Deo eſt: quem tamen non deſperamus aliquando optata noſtra benignius reſpecturum, ipſi quidem, quantum in nobis fuit, nihil, quod eſſet noſtro

Paſto-

Paſtorali officio debitum, in hac re omiſimus. Quod ſi qui ſunt, qui actiones pacis noſtras in aliam interpretentur partem, dolemus quidem, ſed tamen in dolore noſtro, gratias Deo Omnipotenti agimus, qui ad exemplum, & doctrinam patientiæ noſtræ ſuos voluit Apoſtolos haberi dignos, qui pro nomine Ieſu, qui pax noſtra eſt, contumeliam paterentur. Verùm in illo congreſſu, colloquioque noſtro, quòd Nicææ habitum eſt, et ſi peccatis noſtris impedientibus inter duos Principes vera, & perpetua pax non potuit confici, induciæ tamen decennales factæ ſunt, quarum opportunitate nos ſperãtes, & ſacrum Concilium commodius celebratum iri, & deinde ex Concilij authoritate perfici poſſe pacem: apud Principes inſtitimus, vt, & ipſi venirent ad Concilium, & Prælatos ſuos præſentes ducerent, abſenteſque accerſerent. Qui cum de vtroque ſe excuſaſſent, quod & ipſis redire in Regna ſua tum neceſſe eſſet, & Prælatos, quos ſecum habuiſſent, itinere, atque impendijs feſſos, atque exhauſtos recreari, & refici oporteret; nos hortati ſunt, vt aliam quoque prorogationem temporis habendi Concilij decerneremus. Qua in re concedenda cum eſſemus aliquantum difficiles, litteras interim à Legatis noſtris, qui Vincentiæ erant, accepimus, tranſacto iam, & longius præterito Concilij ineundi die, vnum vix, aut alterum ex externis nationibus Prælatum Vincentiam ſe contuliſſe. Quo nuncio accepto, eum videremus eo tempore nulla iam ratione haberi Concilium poſſe, ipſis Principibus conceſſimus, vt differretur tempus agendi Concilij vſque ad ſanctum Paſcha, diemque feſtum futuræ Dominicæ Reſurrectionis. Cuius noſtri præcepti expectationiſque decretæ litteræ Genuæ anno Incarnationis Domini 1538. 4. kal. Iul. factæ, publicatæque ſunt, atque hanc dilationem eo propẽſius fecimus quod pollicitus eſt nobis vterque Principes Legatos ſuos Romam ad nos ſe miſſurum, vt ea, quæ ad perfectionem pacis reliqua eſſent, neque Nicææ ob breuitatem temporis potuerant omnia confici, Romæ commodius coram nobis agerentur, & tractarentur, & ob hanc rationem etiam à nobis ambo petie-

petierunt, vt hæc pacificationis procuratio Concilij celebrationi præponeretur, cum ipſum concilium, pace facta, multo deinde vtilius, & ſalutarius Chriſtianę Reip. futurum eſſet; ſemper enim hæc pacis ſpes nobis iniecta, Principum nos voluntatibus aſſentiri hortata eſt, quam ſpem vehementer auxit poſt diſceſſum à Nicæa noſtrum ipſorum duorum Principum inter ſe beneuola, amicaque congreſſio, quę maxima noſtra cum lætitia, à nobis intellecta confirmauit nos in bona ſpe, vt tandem aliquando noſtras preces apud Deum exauditas, & vota pacis accepta eſſe crederemus. Hanc igitur pacis concluſionem cum, & expeteremus, & vrgeremus, nec ſolum duobus antedictis Principibus, verum etiam chariſſ. in Chriſto filio noſtro Ferdinando Regi Rom. videretur, actionem Concilij, niſi pace facta, ſuſcipi non oportere, cunctique à nobis, per litteras, ſuoſque Oratores contenderent, vt alias rurſus temporis prorogationes faceremus præcipuè autem inſtaret Sereniſſ. Cæſar, promiſiſſe ſe demõſtrans iis, qui à Catholica vnitate diſſentiunt, operam ſuam apud nos interpoſiturum, vt aliqua concordiæ ratio iniretur, quod ante ſuam in Germania, profectionẽ apte nõ poſſet fieri Nos, eadem ſemper ſpe pacis, & tantorum Principum voluntate adducti, cum præſertim cerneremus, ne ad dictum quidem Reſurrectionis feſtum alios Prelatos Vincentiam cõueniſſe; prorogationis nomẽ iam fugientes quod tam ſæpè fruſtra fuerat repetitum, celebrationem generalis Concilij, ad noſtrum, & Sedis Apoſt. beneplacitum ſuſpendere maluimus, itaque fecimus, & de ſuſpenſione huiuſmodi litteras ad ſingulos ſupradictorum Principum 10. die Iun. 1539. dedimus, ſicut ex illis perſpicuè poteſt intelligi. Ea itaque ſuſpenſio neceſſario per nos facta, dum tẽpus illud magis idoneum à nobis, paciſque aliqua concluſio expectaretur, quæ & dignitatem poſteà, frequentiamque Concilio, & Chriſtianæ Reip. præſentiorem ſalutem erat allatura; Chriſtianæ interea res in deterius quotidie prolapſę ſunt Hungaris, Rege ipſorum mortuo, Turcam vacantibus Ferdinando Rege bellum in eos mouente: Belgis ad defectionem à Cæſare ex parte quadam incitatis; cu-

ius defectionis comprimendæ cauſam per Galliam amiciſſimè,& cum Rege Chriſtianiſſ.concordiſſimè,magno beneuolæ inter eos voluntatis iudicio,tranſiens in Belgas Sereniſſ. Cæſar,& illic deinde in Germaniam profectus, Conuentus Germaniæ Principum,& ciuitatum, tractandæ eius, quam dixerat, concordiæ cauſa habere cæpit. Sed cum ſpe pacis iam deficiente,ille quoque modus curandæ in Conuentibus, tractandæque concordiæ ad maiores potius diſcordias concitandas aptus eſſe videretur inducti fuimus ad priſtinum Concilij generalis remediũ reuerti, idque per Legatos noſtros Sanct. Romanæ Eccleſ. Card.ipſi Ceſari obtulimus, quod etiam poſtremò, & precipue in Ratiſponenſi conuentu egimus,cum illic dilectus fil.noſter Gaſpar,tit.S. Praxedis Card.Contarenus, ſumma doctrina, & integritate Legatum noſtrũ ageret. Nam cum id,quod ne accideret, antea veriti eramus,ex eius cõuentus, ſententia peteretur à nobis, vt ab Eccleſia diſſidentium quoſdam articulos tolerandos declaremus; quo ad per œcumenicum Concilium illi excuterentur,& deciderentur,idque nobis, vt concederemus,neque Chriſtiana; & Catholica veritas,neque noſtra, & Sedis Apoſt. dignitas permitteret,palam potiùs Conciliũ,vt quamprimum fieret, proponi mãdamus. Neque verò in alia vmquam ſententia, & voluntate fuimus,quã vt primo quoq; tempore Concilium œcumenicũ, & generale congregaretur: ſperabamus enim ex eo,& pacem populo Chriſtiano; & Chriſtianæ religionis integritatem poſſe recuperari; veruntamen id cũ bona gratia, & voluntate Chriſtianorum Principum habere volebamus. Quam voluntatem dum expectamus, dum obſeruamus tempus abſconditum,tempus beneplaciti tui, ò Deus; aliquando tandem decernere compulſi ſumus, omne eſſe tempus beneplacitum Deo, cum de rebus ſanctis, & ad Chriſtianam pietatem pertinentibus conſilia ineuntur. Quapropter videntes, maximo quidem animi noſtri cum dolore, rem Chriſtianam quotidie in peius ruere,Vngaria à Turcis oppreſſa, Germanis periclitantibus, cæteris omnibus metu, mœroreque afflictis, nullius iam Principi conſenſum expectare; ſed

tantum Dei omnipotentis voluntatum, & Chriſtianæ Reipublicæ vtilitatem attendere conſtituimus. Itaque cum Vincentiam amplius non haberemus, cuperemuſque cum vniuerſæ Chriſtianorum ſaluti, tum Germanicę nationis incommodis in eligendo per nos noui Concilij habendi loco conſulerę, aliquotque locis propoſitis, ipſam Tridentinam Ciuitatem ab ipſis deſiderari videremus, nos et ſi in citeriore Italia commodiùs omnia tractari poſſe iudicabamus, ad eorum tamen poſtulationes noſtram voluntatem paterna charitate deflexìmus. Itaque Tridentinam Ciuitatem elegimus, qua in Ciuitate œcumenicum Concilium ad proximè venturas kalen. Nouemb. haberetur, idoneum locum illum ſtatuentes, quo ex Germania quidem, aliiſque Germaniæ finitimis nationibus facillimè, ex Gallia, Hiſpania, cęteriſque Prouincijs remotioribus non difficiliter Epiſcopi, & Prælati conuenire poſſent. Dies autem Concilij ea à nobis ſpectata eſt, quæ ſpatium in ſe haberet, & publicandi per Chriſtianas nationes noſtri huius Decreti, & facultatis omnibus Prælatis ad veniendum tribuendę. Quo minus autem annuum tempus præfiniremus mutando Concilij loco ſicut quibuſdam conſtitutionibus aliàs præſcriptum eſt, ea res fuit in cauſa, quod longiùs extrahi ſpem ſanandæ aliqua in parte Chriſtianæ Reipubl. quæ tot detrimentis, & calamitatibus affecta eſt, noluimus: & tamen videmus tempora, agnoſcimus difficultates: quid ſperari poſſit ex conſilijs noſtris, incertum eſſe intelligimus. Sed quia ſcriptum eſt: Reuela Domino viam tuam, & ipſe faciet: magis Dei clementiæ, & miſericordiæ confidere, quàm noſtræ imbecillitati diffidere, conſtituimus. Sæpè enim fit in bonis operibus incipiendis, vt, quod humana conſilia non valent, diuina virtus efficiat. Huius igitur ipſius Dei omnipotentis Patris, & Filij, & Spiritus ſancti, ac Beatorum eius Apoſtolorum Petri, & Pauli authoritate, qua nos quoque in terris fungimur, freti, atque ſubnixi, de venerabilium item fratrum noſtrorum Sanct. Roman. Eccleſ. Cardinalium conſilio, & aſſenſu, ſublata, amotaque ſuſpenſione, de qua ſupra commemoratum eſt, quam per præſentes tollimus, & amoue-

mus,

mus,ſacrum œcumenicum, & generale Concilium in ciuitate Tridentina,loco commodo,& libero,omnibuſque rationibus opportuno ad Kalendas proximas Nouembris, anni pręſentis ab Incarnatione Domini M. D. XLII. incipiendum, proſequendum, & eodem Domino adiuuante,ad ipſius gloriam, atque laudem,& Chriſtiani totius populi ſalutem abſoluendum, perficiendumque indicimus, annunciamus, conuocamus, ſtatuimus, atque decernimus; omnes omnibus ex locis, tam venerabiles Fratres noſtros Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos,& dilectos filios Abbates, quam alios quoſcumque quibus iure, aut priuilegio in Concilijs generalibus reſidendi, & ſententias in eis dicendi permiſſa poteſtas eſt, requirentes,hortantes, admonentes, ac nihilominus eis vi iuriſiurandi, quod nobis, & huic S.Sedi præſtiterunt, ac ſanctę virtute obedientię, alijſque ſub pœnis, iure, aut conſuetudine in celebrationibus Conciliorum aduerſus non accedentes ferri, & proponi ſolitis, mandantes, arcteque pręcipientes, vt ipſimet (niſi forte iuſto detineantur impedimento, de quo tamen fidem facere compellantur) aut certè per ſuos legitimos procuratores, & Nuncios ſacro huic Concilio omninò adeſſe, & intereſſe debeant. Supra autem dictos, Imperatorem, Regemque Chriſtianiſſimum, necnon ceteros Reges, Duces, Principes, quorum pręſentia,ſi alias vmquā,hoc quidem tempore maximè Sanctiſſimę Chriſti fidei,et Chriſtianorum omnium futura eſt ſalutaris,rogantes, atque obſecrantes per viſcera miſericordię Dei, & Domini noſtri Ieſu Chriſti, cuius fidei veritas, & religio & intus, & extra grauiter iam oppugnatur, vt ſi ſaluam volunt Chriſtianam eſſe Rempublicam, ſi ſe Domino obſtrictos, & obligatos pro maximis illius erga ſe beneficijs intelligunt;ne deſerant ipſius Dei cauſam, & negotium, ipſimet ad ſacri Concilij celebrationem veniant, in quo ipſorum pietas atque virtus communi vtilitati, ſalutiſque ſuę, ac cęterorum, & temporali, & ęternę plurimum eſt profutura. Sin autem (id quod nollemus) accedere ipſi non poterunt; ac graues ſaltem viros Legatos cum auctoritate mittant, qui perſonam

ſonam Principis ſui quiſque & cum prudentia, & cum dignitate poſſint in Concilio referre. In primis verò vt id curent, quod ipſis facillimum eſt, vt ex ſuis cuiuſque Regnis, ac Prouincijs Epiſcopi, & Prælati ſiné tergiuerſatione, & mora ad Concilium proficiſcantur, quod maximè quidem à Prelatis, Principibuſq. Germaniæ Deum ipſum atque nos impetrare æquum eſt, vt cum eorum præcipuè cauſa, ipſiſque cupientibus Concilium indictum ſit, & in ea Ciuitate indictum, quæ ab eis eſt deſiderata, non grauentur ipſi ſua cunctorum præſentia id celebrare, & ornare, quo melius, atque commodius quæ ad integritatem & veritatem Chriſtianæ religionis, quę ad bonorum morum reductionem, emendationemque malorum, quæ ad Chriſtianorũ inter ſe tam Principum, quam populorum pacem, vnitatem, concordiamque pertineant; & quæ ad repellendos impetus Barbarorum, & infidelium, quibus illi vniuerſam Chriſtianitatem obruere moliuntur, ſint neceſſaria, Deo noſtris conſultationibus præeunte, & lumẽ ſapientiæ ſuæ, ac veritatis mentibus noſtris præferente, agi in dicto ſacro œcumenico Concilio, & conſpirante omnium charitate, conſuli, tractari, confici, ad optatoſq. exitus deduci quamprimũ, & quam optimè poſſint. Atq. vt noſtræ hæ litteræ; & quæ in eis continentur, ad notitiam cunctorum, quorum oportet, perueniant, neve quis illorum ignorantiæ excuſationem prætendat, cum præſertim etiam non ad omnes eos quibus nominatim illi eſſent intimandæ, tutus forſitan pateat acceſſus, volumus, & mandamus, vt in baſilica Vaticana Principis Apoſtolorum; & in Eccleſia Lateranenſi, cum ibi multitudo populi ad audiendam rem diuinam congregari ſolita eſt, palam clara voce per Curiæ noſtræ Curſores, aut Notarios aliquos publicos legantur, lectæq. in valuis dictarũ Eccleſiarum, itemque Cancelariæ Apoſtolicæ portis, & Campi Florę ſolito loco affigantur, vbi ad lectionem, & notitiam cunctorum aliquamdiu expoſitæ pendeant, cumque inde amouebuntur, earum nihilominus exempla in eiſdem locis remaneant affixa. Nos enim per lectionem, publicationem, affixionemque huiuſmodi, omnes, & quoſcunque quos antedictæ noſtrę litteræ cõ-

pre-

prehendunt, poſt ſpatium duorum menſium à die litterarum publicationis, & affixionis, ita volumus obligatos eſſe, atque aſtrictos, ac ſi ipſimet illæ lectæ, & intimatę eſſent, tranſumptis quidem earum, quę manu publici Notarij ſcripta, aut ſubſcripta, & ſigillo perſonę alicuius Eccleſiaſticę in dignitate cõſtitutę, munita fuerint, vt fides certa, & indubitata habeatur; mandamus, atque decernimus. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtrę indictionis, annunciationis, conuocationis, ſtatuti, decreti, mandati, pręcepti, & obſecrationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare pręſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli, Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum.

Datum Romę, apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicę 1542. xj. kal. Iun. anno VIII.

Bloſius.

Hier. Dand.

Digitized by Google



SESSIO PRIMA SACROSANCTI Oecumenici,& Generalis CONCILII TRIDENTINI,

SVB PAVLO III. PONT. MAX.

Celebrata die 13. Menſ. Decemb. Anno Dom. 1545.

Decretum de inchoando Concilio.

PLACETNE *vobis, ad laudem, & gloriam Sanctæ, & indiuiduæ Trinitatis, Patris, & Filij, & Spiritus sācti, ad incrementum, & exaltationē fidei, & religionis Chriſtianæ, ad extirpationem hæreſum, ad pacem, & vnionem Eccleſiæ, ad reformationem Cleri, & populi Chriſtiani, ad depreſſionem, & extinctionem hoſtium Chriſtiani nominis, decernere, & declarare, ſacrum Tridentinum, & generale Concilium incipere, & inceptum eſſe? Reſponderunt, Placet.*

Indictio futuræ Seſſionis.

Et cum proxima ſit celebritas Natiuitatis D.N.I.C. & ſubſequātur aliæ feſtiuitates labentis, & incipiētis anni; placetne vobis primam futuram Seſſionem habendam eſſe in die Iouis poſt Epiphaniā, quæ erit ſeptima menſis Ian. ann. Dom. 1546. Reſponderunt, Placet.

Digitized by Google

SESSIO II.

Celebrata die VII. Menſis Ianuarii. 1546.

Decretum de modo viuendi, & alij in Concilio ſeruandis.

SACROSANCTA Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata in ea Præſidẽtibus eiſdem trib. Apoſtolicæ Sedis Legatis; agnoſcens cum B. Iacobo Apoſtolo, quòd omne datum optimum, & omne donum perfectum deſurſum eſt, deſcendens à Patre luminum, qui iis, qui poſtulant à ſe ſapientiam, dat omnibus affluenter, & nõ improperat eis; & ſimul ſciẽs quòd initium ſapientiæ eſt timor Domini; ſtatuit, & decreuit, omnes, & ſingulos Chriſti fideles, in ciuitate Tridentina congregatos, exhortãdos eſſe prout exhortatur, vt ſe à malis, & peccatis hactenus commiſſis emendare, ac de cætero in timore Domini ambulare, et deſideria carnis nõ perficere, orationib. inſtare, ſæpius confiteri, Eucharistiæ ſacramentũ ſumere, eccleſias frequentare, præcepta denique Dominica; quantum quiſque poterit, adimplere, nec nõ quotidie pro pace Principũ Chriſtianorũ, & vnitate Eccleſiæ priuatim orare velint: Epiſcopos verò, & quoſcunque alios in Ordine ſacerdotali conſtitutos, œcumenicum Concilium in ea ciuitate concelebrantes, vt aſſiduè in Dei laudib. incũbere, hoſtias, laudes, & præces offerre, ſacrificiũ Miſſæ quolibet ſaltẽ, die Dominico, in quo Deus lucem condidit, & à mortuis reſurrexit, ac Spiritũ ſanctũ in Diſcipulis infudit, peragere ſatagant, faciẽtes, ſicut idẽ Spiritus ſanctus per Apoſtolũ præcipit, obſecrationes, orationes, poſtulationes, gratiarũ actiones pro SS. D. N. Pa-

Iacobo 1. c. quamdiu. 1. q. 2.

Pſalm. 110. Eccl. 1. Prou. 1. & 9. Cathech. car. 11. in fi.

Act. 2. capit. quo die diſ. diſt. 75.

1. Tim. 2.

pa, pro Imperatore, pro Regibus, & cæteris, qui in ſublimitate conſtituti ſunt, & pro omnibus hominibus: vt 1546. *quietam, & tranquillã vitam agamus, pace fruamur, & fide incremẽtũ videamus. Prętereà hortatur, vt ieiunet ſaltẽ ſingulis ſextis ferijs in memoriã Paſſionis Domini, & eleemoſynas pauperibus erogent; in Eccleſia autem cathedrali ſingulis quintis ferijs celebretur Miſſa de Spiritu ſancto cũ Litaniis, et aliis orationib. ad hoc inſtitutis; in aliis verò Eccleſiis eadẽ die dicantur ad minus Litanię, & orationes; tẽpore aũt, quo ſacra peraguntur, collocutiones; & confabulationes non fiant; ſed ore, & animo celebranti aſſiſtatur. Et quoniã oportet Epiſcopos eſſe imprehenſibiles, ſobrios, caſtos, domui ſuæ benè præpoſitos, hortatur et, vt ante omnia quilibet in mẽſa ſeruet ſobrietatẽ, moderationẽq. ciborum; deinde, cũ in eo loco ſępe otioſi ſermones oriri ſoleant, vt in ipſorũ Epiſcoporum menſis, diuinarũ Scripturarũ lectio admiſceatur; familiares verò ſuos vnuſquiſque inſtruat, & erudiat, ne ſint rixoſi, vinoſi, impudici, cupidi, elati, blaſphemi, & voluptatũ amatores: vitia demũ fugiant, & virtutes amplectãtur, & in veſtitu, & cultu, & omnibus actionibus honeſtatẽ pręſeferãt, ſicut decet miniſtros miniſtrorũ Dei. Ad hæc, cũ huius ſacroſancti Concilij præcipua cura, ſollicitudo, & intẽtio ſit, vt propulſatis hæreſum tenebris, quæ per tot annos operuerunt terram, catholicæ veritatis lux, Ieſu Chriſto, qui vera lux eſt, annuẽte cãdor, puritaſq. refulgeat, & ea, quæ reformatione egẽt, reformẽtur; ipſa Synodus hortatur omnes catholicos hic cõgregatos, et cõgregãdos, atque eos preſertim, qui ſacrarũ litterarum peritiam habent, vt ſedula meditatione diligẽter ſecũ ipſi cogitent, quibus potiſſimũ viis, & modis ipſis Sy-*

Conc. Tol. 3. c. 1. c. ieiu. de conſuet. d. 3. c. de illis. 11. q. 1. Inf. Seſ. 22. in decr. de obſeruãdis in cel. Miſſ. Ti. 1. 1. Tim. 3. c. fin. 2. q. 7. cum ſim. Conc. Tol. 3 c. 7. Conc. Rhemenſe. c. 17. Euſe in 3. decret. & inf. Seſſ. 22 cap. 1. de ref. c. in omnib. de cõ d 5. ca. pr reuer. 44. d 1. Timo. 3.

Io. 1. c. cu ex inuict ext. de ha

nodi intentio dirigi, & optatum effectum ſortiri poſſit, quò maturius, & conſultius damnari damnanda, & probanda probari queant: vt per totum orbem omnes vno ore, & eadem fidei confeſſione glorificent Deum, Patrem Domini noſtri Ieſu Chriſti.

In ſententijs verò dicendis, iuxta Toletani Concilij ſtatutum, in loco benedictionis confidentib. Domini ſacerdotibus, nullus debeat, aut immodeſtis vocibus perſtrepere, aut tumultibus perturbari, nullis etiam falſis, vaniſve, aut obſtinatis diſceptationibus contendere: ſed quidquid dicetur ſic mitiſſima verborum prolatione temperetur, vt nec audientes offendantur, nec recti iudicij acies perturbato animo inflectatur.

Conc. Tol. 11. c. 1. Con. Conſt. Seſſ. 1. in princ. ca. in loco 1. q. 4.

Inſuper ipſa S. Synodus ſtatuit, ac decernit, quod, ſi fortè contigerit, aliquos debito in loco non ſedere, & ſententiam etiam ſub verbo, Placet, proferre, congregationibus intereſſe, & alios quoſcumque actus facere Concilio durante: nulli propterea præiudicium generetur, nullique nouum ius acquiratur.

Deinde indicta fuit futura Seſſio ad diem Iouis quartam menſis Feb. proximè venturi.

SESSIO III.

Celebrata die IV. menſis Februarij proximè venturi. 1546.

Decretum de Symbolo fidei.

IN nomine Sanctæ, & indiuiduæ Trinitatis, Patris, & Filij, & Spiritus ſancti.

Hęc ſacroſancta œcumenica, & generalis Tridētina Synodus in Spiritu ſancto legitimè cōgregata, in ea præſidētibus eiſdem tribus Apoſtolicæ Sedis Legatis, magnitu

gnitudinem rerũ tractandarum conſiderans, præſertim earũ, quæ duobus illis capitibus de extirpandis hæreſibus, & moribus reformandis continentur, quorũ cauſa pręcipuè eſt congregata; agnoſcens autem cũ Apoſtolo, non eſſe ſibi colluctationem aduerſus carnẽ, & ſanguinem, ſed aduerſus ſpirituales nequitias in cæleſtibus, cũ eodem omnes, & ſingulos in primis hortatur, vt cõfortẽtur in Domino, & in potentia virtutis eius, in omnib. ſumentes ſcutũ fidei, in quo poſſint omnia tela nequiſſimi ignea extinguere, atq; galeam ſpei ſalutis accipiant, cum gladio ſpiritus, quod eſt verbum Dei. Itaq; vt hæc pia eius ſollicitudo principium, & progreſſum ſuũ per Dei gratiam habeat: ante omnia ſtatuit, & decernit, præmittendam eſſe Confeſſionem fidei, Patrum exempla in hoc ſecuta, qui ſacratioribus Cõcilijs hoc ſcutum contra omnes hæreſes in principio ſuarum actionum apponere conſueuere: quo ſolo aliquando, & infideles ad fidem traxerunt, & hæreticos expugnarunt, & fideles confirmarunt. Quare Symbolum fidei quo ſancta Romana Eccleſia vtitur, tanquam principium illud, in quo omnes, qui fidem Chriſti profitentur, neceſſariò conueniunt: ac fundamentum firmum, & vnicum, contra quod portæ inferi nunquam præualebunt totidem verbis, quibus in omnibus Eccleſiis legitur exprimendum eſſe cenſuit, quid quidem eiuſmodi eſt.

Credo in vnũ Deum Patrem omnipotentẽ, factorem cæli, & terræ, viſibilium omniũ, & inuiſibilium; & in vnum Dominum Ieſum Chriſtum, Filium Dei vnigenitum, & ex Patre natum ante omnia ſæcula: Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero; genitum non factum, conſubſtantialem Patri, per quem omnia facta ſunt; qui propter nos homines, & propter

Epheſ. 6.

ca. qui r ſtic 11.q Aug. ſer. Verb. Do Conc. Ni num. Co Roman. Innocen Conc. H in princ. Cõc. Co 6. actione 17. cum Conc. gun. c. 1. Clem. e 1. verſ. e cunctis d. 15. ca. ptizand cum ſeq confec. c. 1. de f Trinitat. Conc. C 6. Act. 1 Matt. 16 In nouo d. ca. Sa cor. 1. q.

Conc. in fin. Conc. 6. c. 10.

Conc. 3. capit. princ.

Conc. Conſtant. cap 7. Ep. in princ. Conc. Chal. in med. Sy. Ro. ſub Iul. I. in princ.

noſtram ſalutem deſcendit de cælis, & incarnatus eſt de Spiritu ſancto, ex Maria Virgine, & homo factus eſt, Crucifixus etiam pro nobis ſub Pontio Pilato, paſſus, & ſepultus eſt, & reſurrexit tertia die ſecundum Scripturas: & aſcendit in cælum, ſedet ad dexteram Patris: & iterum venturus eſt cum gloria iudicare viuos, & mortuos: cuius regni non erit finis: & in Spiritum ſanctum Dominum, & viuificantem, qui ex Patre, Filioq. procedit; qui cum Patre, & Filio ſimul adoratur, & conglorificatur, qui locutus eſt per Prophetas, & vnam ſanctam Catholicam, & Apoſtolicam Eccleſiam: Confiteor vnum Baptiſma in remiſſionem peccatorum, & expecto reſurrectionem mortuorum, & vitam venturis ſæculi. Amen.

Indictio futuræ Seſſionis.

EAdem ſacroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitimè cõgregata, in ea præſidẽtibus eiſdem tribus Apoſt. Sedis Legatis, intelligens multos Prælatos ex diuerſis partibus accinctos eſſe itineri, nonnullos etiam in via eße, quo huc veniant, cogitanſque omnia ab ipſa ſacra Synodo decernenda eò maioris apud omnes exiſtimationis, & honoris videre poſſe, quo maiori fuerint, & pleniori Patrum conſilio, & præſentia ſancita, & corroborata; ſtatuit, & decreuit, futuram Seſſionem poſt præſentem celebrandam eſſe die Iouis, quæ ſubſequetur Dominicam, Lætare, proximè futuram: interim tamen non differri diſcuſſionem, & examinationem eorum, quæ ipſi Synodo diſcutienda, & examinanda videbuntur.

SES-

SESSIO IV.

Celebrata die VIII. menſis Aprilis. 1546.

Decretum de Canonicis Scripturis.

Sacroſancta, Oecumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitimè cōgregata, Præſidentibus in ea eiſdē tribus Apoſtolicæ Sedis Legatis, hoc ſibi perpetuo ante oculos proponens, vt ſublatis erroribus puritas ipſa Euangelij in eccleſia conſeruetur: quod promiſſum ante per Prophetas in Scripturis ſanctis, Dominus noſter Ieſus Chriſtus, Dei Filius, proprio ore primum promulgauit, deinde per ſuos Apoſtolos, tāquam fontem omnis, & ſalutaris veritatis, & morū diſciplinæ omni creaturæ prædicari iuſſit, perſpiciensq. hanc veritatem, & diſciplinā cōtineri in libris ſcriptis, & ſine ſcripto traditionibus, quæ ab ipſius Chriſti ore ab Apoſtolis acceptæ, aut ab ipſis Apoſtolis, Spiritu ſancto dictante, quaſi per manus traditæ, ad nos vſque peruenerunt, orthodoxorum Patrum exempla ſecuta, omnes libros tam veteris, quam noui Teſtamenti, cum vtriuſque vnus Deus ſit auctor, necnon traditiones ipſas, tum ad fidem, tum ad mores pertinentes, tamquam vel oretenus à Chriſto, vel à Spiritu ſancto dictatas, & continua ſucceſſione Eccleſia Catholica conſeruatas, pari pietatis affectu, ac reuerētia ſuſcipit, & veneratur. Sacrorum verò librorum Indicem huic decreto adſcribendum cenſuit, ne cui dubitatio ſuboriri poſſit, quinam ſint, qui ab ipſa Synodo ſuſcipiuntur. Sunt verò infraſcripti Teſtamenti veteris, quinque Moyſi, id eſt, Geneſis, Exodus, Leuiticus, Numeri, Deuteronomium: Ioſue, Iudicum, Ruth; quatuor Regum; duo Paralipo-

Hier. 31. Pſal. 109. vt intelligit Aug. lib. 16. de Ciu. Dei, ca. 17. To. 5. Mar. vlt. Matth. 28. ca. in nouo, diſt. 1.

2. Theſſ. 2. 1. Cor. 11. 2. Timot. 1. c. 1. eccleſiaſticarum. 11. diſt. cap illa autem 12. diſt ca. cum Marthæ, de cel. Miſſ.

In can. Apoſt. ca. 84. Inno. I. epi. 3. c. 7. Gel. in ſy. epiſt.

 menon:

Cōc. Laod. c.59. Conc Cart. 3.c.47.& ca. Sancta Romana. d. 15. Conc. Flor. ad fin.

menon: Eſdræ primus, & ſecundus, qui dicitur Nehemias, Tobias, Iudith, Heſter, Iob, Pſalterium Dauidicū cētum quinquaginta Pſalmorum, Parabolæ Eccleſiaſtes; Canticum Canticorum, Sapientiæ Eccleſiaſticus, Iſaias, Ieremias cum Baruch, Ezechiel, Daniel, duodecim Prophetæ minores, id eſt, Oſea, Ioel, Amos, Abdias, Ionas, Micheas, Nahum, Habacuch, Sophonias, Aggæus, Zacharias, Malachias, duo Machabæorū, primus, & ſecundus, Teſtamenti noui, quattuor Euāgelia ſecūdum Matthæum, Marcū, Lucam, & Ioānē: Actus Apoſtolorum à Luca Euangeliſta conſcripti: quattuordecim Epiſtolæ Pauli Apoſtoli, ſcilicet ad Romanos, duæ ad Corinthios, ad Galatas, ad Epheſios, ad Philippēſes, ad Coloſſenſes, duæ ad Theſſalonicenſes, duæ ad Timotheum, ad Titum, ad Philemonem, ad Hebræos. Petri Apoſtoli duę; Ioānis Apoſtoli treș; Iacobi Apoſtoli vna: Iudæ Apoſtoli vna; et Apocalypſis Ioannis Apoſtoli. Si quis autem libros ipſos integros cum omnibus ſuis partibus, prout in Eccleſia Cath. legi conſueuerunt, et in veteri vulgata Latina editione habentur, pro Sacris, & Canonicis non ſuſceperit, & traditiones prædictas ſciens, & prudens contempſerit: anathema ſit. Omnes itaque intelligant quo ordine, & via, ipſa Synodus, poſt iactum fidei confeſſionis fundamentum, ſit progreſſura, & quibus potiſſimum teſtimonijs, ac præſidijs in confirmandis dogmatibus, & inſtaurandis in Eccleſia moribus, ſit vſura.

Decretum de editione, & vſu ſacrorum librorum.

INſuper eadem ſacroſancta Synodus conſiderans nō parū vtilitatis accedere poſſe Eccleſiæ Dei, ſi ex omnib. Latinis editionib. quæ circumferuntur, ſacrorum libro-

brorum, quænam pro authentica habēda ſit, innoteſcat: ſtatuit, & declarat, vt hæc ipſa vetus, & vulgata editio, quæ longo tot ſæculorū vſu in ipſa Eccleſia probata eſt, in publicis lectionibus, diſputationibus, prędicationib. & expoſitionibus pro authētica habeatur; et vt nemo illā reijcere quouis prætextu audeat, vel præſumat.

Præterea, ad coercēda petulantia ingenia, decernit, vt nemo ſuæ prudentiæ innixus, in rebus fidei, et morū, ad ædificationem doctrinæ Chriſtianæ pertinentiū, ſacram Scripturam ad ſuos ſenſus contorquens, cōtra eū ſenſum, quem tenuit, & tenet Sancta Mater Eccleſia, cuius eſt iudicare de vero sēſu, & interpretatione Scripturarum ſanctarum, aut etiam contra vnanimen cōſenſum Patrum ipſam Scripturam ſacram interpretari audeat, etiam ſi huiuſmodi interpretationes nullo vmquam tempore in lucem edendæ forent. Qui contrauenerint, per ordinarios declarentur, & pœnis à iure ſtatutis puniantur.

ca. hæreſis, & c. Adam. in fin. 24. q. 3. & inf. ſeſſ. 13. cap. 1. de Euc. Sac. Leo Papa, epi. ad Syn. Thol. ca. 6. c. ex ijs, circa fin. de verb. ſignif. in 6. ca. palam. 1. diſt. c. de libellis 10 d. c. omnes, 24. d. ca. relatum, 37. d. c. hæreſis, & tot. tit. de hæret.

Sed & impreſſoribus modū in hac parte, vt par eſt, imponere volens, qui iam ſine modo, hoc eſt, putantes ſibi licere quidquid libet, ſine licentia Superiorum Eccleſiaſticorū ipſos ſacræ Scripturæ libros & ſuper illis annotationes & expoſitiones quorumlibet indifferenter ſæpè tacito, ſæpè etiam emētito prælo, & quod grauius eſt, ſine nomine auctoris imprimunt; alibi etiam impreſſos libros huiuſmodi temerè venales habent, decernit, & ſtatuit, vt poſt hac ſacra Scriptura, potiſſimū verò hæc ipſa vetus, et vulgata editio quam emēdatiſſimè imprimatur; nulliq. liceat imprimere, vel imprimi facere quoſuis libros de rebus ſacris ſine nomine auctoris, neque illos infuturum vendere, aut etiam apud ſe retinere, niſi primùm examinati, probatique fuerint

Seſſ. 10. de impreſſione lib.

ab

ab Ordinario: ſub pœna anathematis, & pecuniæ in Canone Concilij nouiſsimi Lateranenſis appoſita. Et, ſi regulares fuerint, vltra examinationẽ, & probationem huiuſmodi, licentiam quoque à ſuis ſuperioribus impetrare teneantur, recognitis per eos libris, iuxta formam ſuarum ordinationum. Qui autem ſcripto eos communicant, vel euulgant, niſi anteà examinati, probatique fuerint, eiſdem pœnis ſubiaceant, quibus impreſſores. Et qui eos habuerint, vel legerint, niſi prodiderint auctores, pro auctoribus habeantur. Ipſa verò huiuſmodi librorum probatio in ſcriſptis detur, atque ideò in fronte libri, vel ſcripti, vel impreſſi authenticè appareat, idque tutum, hoc eſt, & probatio, & examẽ gratis fiat, vt probanda probẽtur, & reprobentur improbanda. Poſt hæc, temeritatem illam reprimere volens, qua ad profana quæque conuertuntur, & torquẽtur verba, & ſententiæ Sacræ Scripturæ, ad ſcurrilia, ſcilicet, fabuloſa, vana, adulationes, detractiones, ſuperſtitiones impias, & diabolicas incantationes, diuinationes, ſortes, libellos etiam famoſos, mandat, & præcipit, ad tollendam huiuſmodi irreuerentiam, & contemptum, ne de cætero quiſquam quomodolibet verba Scripturæ Sacræ ad hæc, & ſimilia audeat vſurpare, vt omnes huius generis homines temeratores, & violatores verbi Dei, iuris, & arbitrij pœnis per Epiſcopos coerceantur.

Indictio futuræ Seſſionis.

Item hæc ſacroſancta Synodus ſtatuit, & decernit, proximam futuram Seſsionem tenendam, & celebrandam eſſe feria quinta poſt ſacratiſsimum feſtum proximum Pentecoſtes.

SES-

Digitized by Google

SESSIO V.

Celebrata die 17. Menſis Iunij. M. D. XLVI.

Decretum de peccato originali.

VT fides noſtra Catholica, ſine qua impoſſibile eſt placere Deo, purgatis errorib. in ſua ſinceritate integra, & illibata permaneat; & ne populus Chriſtianus omni vento doctrinæ circumferatur: cum Serpens ille antiquus, humani generis perpetuus hoſtis, inter plurima mala, quibus Eccleſia Dei his noſtris temporibus perturbatur, etiam de peccato originali, eiuſque remedio nō ſolum noua, ſed vetera etiam diſſidia excitauerit: ſacroſancta, œcumenica, & generalis Trid. Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem tribus Apoſtolicæ Sedis Legatis, iam ad reuocandos errantes, & nutantes confirmandos accedere volens, Sacrarum Scripturarum, & Sanctorum Patrum, ac probatiſſimorum Conciliorum teſtimonia, & ipſius Eccleſiæ iudicium, & conſenſum ſecuta, hæc de ipſo peccato originali ſtatuit, fatetur, ac declarat.

Hebr. 1 Conc. gun.ca Gen.3. viſis.16.

Si quis nō confitetur, primum hominem Adam, cum mandatum Dei *in Paradiſo fuiſſet trangreſſus, ſtatim ſanctitatem, & iuſtitiā, in qua conſtitutus fuerat, amiſiſſe, incurriſſeque per offenſam præuaricationis huiuſmodi, iram, & indignationem Dei, atque ideò mortem, quam antea illi comminatus fuerat Deus, & cum morte captiuitatem ſub eius poteſtate, qui mortis deinde habuit imperium, hoc eſt Diaboli, totumque Adam per illam præuaricationis offenſam, ſecundum corpus, & animam in deterius commutatum fuiſſe: anathema ſit.*

Cæleſt II.epi.1 Geneſ. Conc. A ſic.c.1.

Si quis Adæ præuaricationem ſibi ſoli, & non eius pro-

Rom. 5. 1. Cor. 15. & Conc Arauſic. c. 5. cap. quomodo, de pœn. diſt. 2. c placuit il 1. de conſec d. 4. inf. Seſſ. 6. cap. 1. & 7. de iuſt. Rom. 5. d. c. placuit, cap. regenerare, & c. quæris. in fi. de conſec. diſt. 4. Conc. Mileuit. c. 2. 1. Tim. 2. c. multiplex de pœn. d. 1. & inf. Seſſ. 21 de inuo. Sãctor. poſt pr. Act. 4.

propagini aſſerit nocuiſſe, & acceptam à Deo ſanctitatem, & iuſtitiam, quam perdidit, ſibi ſoli & non nobis etiam eum perdidiſſe: aut inquinatum illum per inobedientiæ peccatum, mortem, & pœnas corporis tantum in omne genus humanum transfudiſſe, non autem & peccatum, quòd mors eſt animæ: anathema ſit: cùm contradicat Apoſtolo dicenti; Per vnum hominem peccatum intrauit in mundum, & per peccatum mors, & ita in omnes homines mors pertranſiit, in quo omnes peccauerunt.

Si quis hoc Adæ peccatum, quod origine vnum eſt, & propagatione, non imitatione transfuſum omnibus, ideſt vnicuique proprium, vel per humanæ naturæ vires, vel per aliud remedium aſſerit tolli, quàm per meritum vnius mediatoris Domini noſtri Ieſu Chriſti, qui nos Deo reconciliauit in ſanguine ſuo, factus nobis iuſtitia, ſanctificatio, & redemptio: aut negat ipſum Chriſti Ieſu meritum per Baptiſmi ſacramentum in forma eccleſiæ ritè collatum, tam adultis, quàm paruulis applicari: anathema ſit: quia non eſt aliud nomen ſub cælo datum hominibus, in quo oporteat nos ſaluos fieri. Vnde illa vox: Ecce agnus Dei: Ecce qui tollit peccata mundi. Et illa: Quicumque baptizati eſtis, Chriſtum induiſtis.

Io. 3. ca. nemo, de conſecr. diſt. 4. Gal. 3. Conc. Mileuit. c. 2. Conc. Aph. c. 77 & d. c. placuit, de conſecr. diſt. 4. Cle. vnic. de ſumm. Trin. cap. 2. in fin. eo. tit. extr. c. 1. verſ. cũ igitur de baptiſmo. Seſſ.

Si quis paruulus recentes ab vteris matrum baptizandos negat, etiam ſi fuerint à baptizatis parentibus orti; aut dicit in remiſſionem quidem peccatorum eos baptizari, ſed nihil ex Adã trahere originalis peccati, quod regenerationis lauacro neceſſe ſit expiari ad vitã æternam conſequendam: vnde fit conſequens, vt in eis forma Baptiſmatis in remiſſionem peccatorum non vera, ſed falſa intelligatur: anathema ſit: quoniam non

aliter

aliter intelligendum eſt id, quod dixit Apoſtolus: Per vnum hominem peccatum intrauit in mundum, & per peccatum mors: & ita in omnes homines mors pertrãſiit, in quo omnes peccauerunt; niſi quemadmodum Eccleſia Catholica, vbique diffuſa, ſemper intellexit. Propter hanc enim regulam fidei, ex traditione Apoſtolorum, etiam paruuli, qui nihil peccatorum in ſemetipſis adhuc committere potuerunt, ideò in remiſſionem peccatorum veraciter baptizantur, vt in eis regeneratione mundetur, quod generatione contraxerunt. Niſi enim quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu ſancto, non poteſt introire in regnum Dei.

7. cap. 15. de bapt. Rom. 5. cap. placuit. cap. quæris, in fi. & c. regenerante, de conſ. c. d. 4.

Io 3. c. ſilius & c. nõ dubito. de conſecr. d. 4. ca. debitum. cum ſeq. de bapt.

Si quis per Ieſu Chriſti Domini noſtri gratiam, quæ in Baptiſmate confertur, reatum originalis peccati remitti negat: aut etiam aſſerit non tolli totum id, quod veram, & propriam peccati rationem habet, ſed illud dicit tantum radi, aut non imputari: anathema ſit. Inrenatis enim nihil odit Deus; quia nihil eſt damnationis iis, qui verè conſepulti ſunt cum Chriſto per Baptiſma in mortem, qui non ſecundum carnem ambulant, ſed veterem hominem exuentes, & nouum, qui ſecundùm Deum creatus eſt, induentes, innocentes, immaculati, puri, innoxii, ac Deo dilecti effecti ſunt, hæredes quidem Dei, cohæredes autem Chriſti; ita vt nihil prorſus eos ab ingreſſu cœli remoretur. Manere autem in baptizatis concupiſcentiam, vel fomitem, hæc ſancta Synodus fatetur, & ſentit; quæ cum ad agonem relicta ſit, nocere non conſentientibus, ſed viriliter per Chriſti Ieſu gratiam repugnantibus non valet: quinimò, qui legitimè certauerit, coronabitur. Hanc concupiſcentiam, quam aliquando Apoſtolus peccatum appellat, S. Synodus declarat, Eccleſiam catholicam num-

Inf. Seſſ. 7. c. 6. cũ ſequ. de Sacram. Ro. 6. & ca. propriè, de conſec. d. 4. d. c. regenerante. Rom. 8.

Coloſſ. 3. Epheſ. 4. ca. quomodo renouari. de pœn. diſt. 2; Rom. 8. Galat. 3. ca. non omnis, 22. q. 2. Aug l. 6 cõtra Iul. Pelag. c. 6. To. 7. & ca. 2. de conſec. d. 4. 2. Tim. 2.

quam

Coloſſ. 3. Rom. 7. ca. nam concupiſcentiam. extr. de cõſue. *quam intellexiſſe peccatum appellari, quòd verè, & propriè in renatis peccatum ſit, ſed quia ex peccato eſt, & ad peccatum inclinat. Si quis autem contrarium ſenſerit, anathema ſit.*

Declarat tamen hæc ipſa S. Synodus, non eſſe ſuæ intentionis comprehendere in hoc decreto, vbi de peccato originali agitur, Beatam, & immaculatam Virg. Mariam, Dei genitricem; ſed obſeruandas eſſe conſtitut. fel. rec. Xyſti Papæ IV. ſub pœnis in eis Conſtitut. contentis, quas innouat.

In extrau. com. lib. de reliq. & vener. Sanct. cap. 2.

Decretum de reformatione. Caput I.

E*Adem ſacroſancta Synodus, pijs ſummorum Pōtificum, & probatorum Conciliorum conſtitutionibus inhærens, eaſq; amplectens, & illis adijciens: ne Cœleſtis ille ſacrorum librorum theſaurus, quam Spiritus ſanctus ſumma liberalitate hominibus tradidit, neglectus iaceat: ſtatuit, & decreuit, quòd in illis eccleſiis, in quibus præbendæ, aut præſtimonium, ſeu aliud quouis nomine nuncupatum ſtipendium pro lectoribus ſacræ Theologiæ deputatum reperitur, Epiſcopi, Archiepiſcopi, Primates, & alij locorum Ordinarij, eos, qui præbendam, aut præſtimonium, ſeu ſtipendium huiuſmodi obtinent, ad ipſius ſacræ Scripturæ expoſitionem, & interpretationem per ſeipſos, ſi idonei fuerint, alioquin per idoneum ſubſtitutum ab ipſis Epiſcopis, Archiepiſcopis, Primatibus, & alijs locorum Ordinarijs eligendum, etiam per ſubtractionem fructuum cogant, & compellant: De cætero verò præbenda, præſtimonium, aut ſtipendium huiuſmodi non niſi perſonis idoneis, et quæ per ſe ipſas ad munus explicare poſſint, conferantur, et aliter facta prouiſio nulla ſit, & inualida. In eccleſiis autem Metropolitanis, vel cathedralibus,*

bus,ſi ciuitas inſignis,vel populoſa fuerit, ac etiam in collegiatis,exiſtentibus in aliquo inſigni oppido,etiam nullius diœceſis ſi ibi clerus numeroſus fuerit,vbi nulla præbenda,aut preſtimonium,ſeu ſtipendiū huiuſmodi deputatum reperitur, præbenda quomodocunque, præterquā ex cauſa reſignationis,primo vacatura, cui aliud onus incompatibile iniunctū non ſit, ad eum vſū ipſo facto perpetuò cōſtituta, & deputata intelligatur. Et quatenus in ipſis eccleſiis nulla, vel non ſufficiens præbēda foret. Metropolitanus,vel Epiſcopus ipſe per aſsignationē fructuum alicuius ſimplicis beneficij, eiuſdem tamen debitis ſupportatis oneribus,vel per contributionem beneficiatorū ſuæ ciuitatis, & diœceſis, vel aliàs,prout commodiùs fieri poterit, de Capituli conſilio ita prouideat,vt ipſa ſacra Scripturæ lectio habeatur,ita tamen,vt quæcumque aliæ electiones,vel cōſuetudines,vel quauis alia ratione inſtitutæ propter id minime prætermittantur: Eccleſiæ verò, quarum annui prouentus tenues fuerint,et vbi tam exigua eſt clerici, & populi multitudo, vt Theologiæ lectio in eis cōmodè haberi nō poſſit: ſaltem magiſtrum habeāt, ab Epiſcopo cum conſilio Capituli eligendum,qui clericos, aliosq. ſcholares pauperes, Grāmaticam gratis doceat, vt deinceps ad ipſa ſacræ Scripturæ ſtudia, annuente Deo,trāſire poſſint. Ideoque illi magiſtro Grāmatices, vel alicuius ſimplicis beneficijs fructus,quos tādio percipiat,quādiu in docendo perſtiterit, aſsignentur: dum tamen beneficiū ipſum ſuo debito non fraudetur obſequio,vel ex Capitulari, vel Epiſcopali menſa cōdigna aliqua merces perſoluatur:vel alias Epiſcopus ipſe aliquam rationem ineat ſuæ Eccleſiæ,& diœceſi accōmodam; ne pia hæc,vtilis,atque fructuoſa prouiſio quouis

ca. quis, & cap fin. de mag. & inf. Seſſ 22. de ref c.18.

Inf Seſſ. 14. c.15. de ref.

Conc Cōſt. 6.ca. 5. cum alleg. à me in tract. de priuile.ſch[...] prin.88.c. 1. & ca. quia, de Mag. Conc. Late. ſub Alexā. III.c. 18. & ſub Innoc. inf. ſeſſ. 23. c.18. de ref. Clem. ne in agro,de ſtatu Mon. ca. 2 de Mag.

quæ

Abbatis officium in lectore eligendo.

quæſito colore negligatur. In Monaſterijs quoque Monachorum, vbi commodè fieri queat, etiã lectio ſacræ Scripturæ habeatur. Qua in re ſi Abbates negligentes fuerunt, Epiſcopi locorum, in hoc, vt Sedis Apoſtolicæ delegati, eos ad id opportunis remedijs cõpellãt. In conuentibus verò aliorum Regularium, in quibus ſtudia commodè vigere poſſunt, ſacræ Scripturæ lectio ſimiliter habeatur; quæ lectio à Capitulis generalibus, vel prouincialibus aſſignetur dignioribus magiſtris in Gymnaſiis etiam publicis, vbi tam honorifica, & cęterorum omnium maximè neceſſaria lectio hactenus inſtituta non fuerit, religioſiſſimorum Principum, ac Rerum publicarũ pietate, & charitate ad catholicæ fidei defenſionem, & incrementum, ſanæq. doctrinæ conſeruationem, & propagationẽ inſtituatur: & vbi inſtituta foret, & negligeretur, reſtituatur. Et, ne ſub ſpecie pietatis impietas diſſeminetur, ſtatuit eadem S. Synodus neminem ad huiuſmodi lectionis officium tam publicè, quàm priuatim admittendum eſſe, qui prius ab Epiſcopo loci de vita, moribus, et ſcientia examinatus, & approbatus non fuerit: quod tamen de Lectoribus in clauſtris Monachorum non intelligatur. Docentes verò ipſam ſacram Scripturam, dum publicè in ſcholis docuerunt, et ſcholares, qui in ipſis ſcholis ſtudent, priuilegijs omnibus de perceptione fructuum, præbendarum, & beneficiorum ſuorum, in abſentia, à iure communi conceſſis, plenè gaudeant, & fruantur.

cap 2. de Mag.

ca. fi. de ma. cum alleg. in meo trac. de priuileg. ſch pri. 98. inf Seſſ. 24. c. 4. de ref.

Caput II.

Conc. Cart. capit. 20. Conc. Magunt. cap 25. Conc. Rhemen. c. 14 &

Q Via verò Chriſtianæ Reipublicæ non minus neceſſaria eſt prædicatio Euangelij, quã lectio, & hoc eſt, præcipuum Epiſcoporum munus; ſtatuit, & decreuit eadem ſancta Synodus, omnes Epiſcopos, Archie-

chie-

chiepiſcopos, Primates, & omnes alios Eccleſiarum Prælatos teneri per ſeipſos; ſi legitimè impediti nō fuerint, ad prædicandum ſanctũ Ieſu Chriſti Euangeliũ. Si verò contigerit Epiſcopos, & alios prædictos legitimo detineri impedimēto, iuxta formam generalis Cōcilij, viros idoneos aſſumere teneantur ad huiuſmodi prædicationis officium ſalubriter exequendum. Si quis autē hoc adimplere cōtempſerit, diſtrictè ſubiaceat vltioni.

15. c. Epiſc. il 3 86. diſt. inf. Seſſ. 24. ca. 4. de ref. Concil. Lat. ſub Innoc. III c. 10. ca. inter cætera, de offic. ord.

Archipresbyteri quoque, Plebani, & quicūque Parochiales; vel aliàs curam animarum habentes, eccleſias quocunque modo optinent, per ſe, vel alios idoneos, ſi legitimè impediti fuerint, diebus ſaltem Dominicis, & feſtis ſolemnibus plebes ſibi commiſſas pro ſua, & earum capacitate paſcant ſalutaribus verbis, docendo ea quæ ſcire omnibus neceſſarium eſt ad ſalutem; annunciandoq. eis cum breuitate, & facilitate ſermonis vitia quæ eos declinare, & virtutes, quas ſectari oporteat, vt pœnā æternam euadere, & cæleſtem gloriam conſequi valeant. Id verò ſi quis eorum præſtare negligat, etiam ſi ab Epiſcopi iuriſdictione quauis ratione exēptum ſe eſſe prætenderet; etiam ſi eccleſiæ quouis modo exemptæ dicerentur, aut alicui monaſterio, etiam extra diœceſim exiſtenti forſan annexæ, vel vnitæ, modo re ipſa in diœceſi ſint prouida paſtoralis Epiſcoporum ſollicitudo non deſit, ne illud impleatur. Paruuli petierunt panem, & non erat qui frangeret eis. Itaque vbi ab Epiſcopo moniti trium menſium ſpatio muneri ſuo defuerint, per cenſuras Eccleſiaſticas, ſeu alias ad ipſius Epiſcopi arbitrium cogantur, ita vt etiā, ſi ei ſic expedire viſum fuerit ex beneficiorum fructib. alteri, quid id præſtet, honeſta aliqua merces perſoluatur, donec principalis ipſe reſipiſcens, officium ſuum impleat.

Conc. Conſtan. 6. ca. 8. c. extr. §. habetur etiā, de verb. ſign. Concil. Later. vlt. Seſſ. 15.

Ier. Trin. 4.

Si quæ vero parochiales Eccleſiæ reperiantur ſubiectæ Monaſterijs in nulla diœceſi exiſtentibus, ſi Abbates, & regulares Prælati in prædictis negligentes fuerint, à Metropolitanis, in quorum prouincijs diœceſes ipſæ ſitæ ſunt, tãquam, quo ad hoc Sedis Apoſtolicę delegatis, compellantur. Neque huius decreti executionẽ, conſuetudo, vel exẽptio, aut appellatio, aut reclamatio, ſiue recurſus impedire valeat, quouſque deſuper à competenti iudice: qui ſummariè, & ſola facti veritate inſpecta, procedat, cognitum, & deciſum fuerit. Regulares verò cuiuſcumq; Ordinis, niſi à ſuis Superioribus de vita, moribus, & ſcientia examinati, & approbati fuerint, ac de eorum licentia, etiam in Eccleſiis ſuorum Ordinum prædicare non poſſint, cum qua licentia perſonaliter ſe coram Epiſcopis præſentare, & ab eis benedictionem petere teneantur, antequam prædicare incipiant. In Eccleſiis verò, quæ ſuorum Ordinum non sũt, vltra licentiam ſuorum Superiorum, etiam Epiſcopi licentiam habere teneantur, ſine qua in ipſis Eccleſiis non ſuorum Ordinum nullo modo prædicare poſſint; ipſam autem licentiam gratis Epiſcopi concedant.

Conc. Lat. vlt. Seſſ. 11. de modo præ.

Si verò (quod abſit) Prædicator errores, aut ſcandala diſſeminauerit in populum, etiam ſi in monaſterio ſui, vel alterius Ordinis prædicet, Epiſcopus ei prædicationem interdicat. Quòd ſi hæreſes prædicauerit, contra eum ſecundum iuris diſpoſitionem, aut loci conſuetudinem procedat, etiam ſi prædicator ipſe generali, vel ſpeciali priuilegio exemptum ſe eſſe prætenderet: quo caſu Epiſcopus authoritate Apoſtolica, & tamquam Sedis Apoſtolicæ delegatus procedat. Curent autem Epiſcopi, ne quis prædicator vel ex falſis informationibus, vel alias calumnioſè vexetur; iuſtamve

Ca. ex cõicamus, §. quia Vero de here. inf. Seſſ. 24. cap. 4. de ref. & c. non liceat 92. diſtinct. ad Rom. 10.

de

de eis conquerendi occaſionem habeat.

Caueant prætereà Epiſcopi, ne aliquem, vel eorum, qui cum ſint nomine Regulares extra clauſtra tamen, & obedientiam religionum ſuarũ viuunt, vel Præsbyterorum ſecularium, niſi ipſi noti ſint, & moribus, atq; doctrina probati etiam quorumlibet priuilegiorum prætextu, in ſua ciuitate, vel diœceſi prædicare permittant donec ab ipſis Epiſcopis ſuper ea re ſancta Sedes Apoſtolica conſolatur: à qua priuilegia huiuſmodi niſi tacita veritate, & expreſſo mendacio ab indignis extorqueri verisimile non eſt.

Quæstores verò eleemoſynarij, qui etiam quæſtuarij vulgò dicuntur, cuiuſque conditionis exiſtant, nullo modo nec per ſe, nec per alium prædicare præſumant, & contra facientes ab Epiſcopis & Ordinarijs locorum, priuilegijs quibuſcumque non obſtantibus, opportunis remedijs omninò arceantur.

Concil. Lat. ſub Innoc. III. c. 62. ca. cum ex eo. de pœnitẽt. & remiſſ. Clem. abuſionib. eod. tit. infr. Seſſ. 21. de ref. c. 9. ca. vt officium §. con peſcẽdi, de hære. in 6.

Indictio futuræ Seſſionis.

Item hæc ſacroſancta Synodus, ſtatuit, & decernit primam futuram Seſſionem tenendam, & celebrãdam eſſe Die Iouis, feria quinta poſt feſtum beati Iacobi Apoſtoli.

Prorogata deinde fuit Seſſio ad diem 13. menſis Ianuar. 1547.

SESSIO VI.

Celebrata die 13. Menſis Ianuar. 1547.

Decretum de iuſtificatione. Prooemium.

Cum hoc tempore non ſine multarum animarum iactura, & graui Eccleſiaſticæ vnitatis detrimẽto, erronea quædam diſſeminata ſit de iuſtificatione

doctrina ad laudem, & gloriam omnipotentis Dei, Eccleſiæ tranquillitatem, & animarũ ſalutem, ſacroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata, præſidentibus in ea nomine Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & Domini noſtri, Domini Pauli, diuina prouidentia Papæ III. Reuerendiſſimis Dominis, Dominis Ioan. Maria Epiſcopo Præneſtino de Monte, & Marcello titul. S. Crucis in Hieruſalem Præsbytero, ſanctæ Romanæ Eccl. Cardinalibus, & Apoſtolicis de latere Legatis: Exponere intendit omnibus Chriſti fidelibus veram, ſanamque doctrinam ipſius iuſtificationis, quã Sol iuſtitiæ Chriſtus Ieſus, fidei noſtræ auctor, & conſummator docuit, Apoſtoli tradiderunt, & Catholica Eccleſia, Spiritu ſancto ſuggerente, perpetuò retinuit: diſtrictius inhibendo, ne deinceps audeat quiſquam aliter credere, prædicare, aut docere, quàm præſenti decreto ſtatuitur, ac declaratur.

De naturæ, & legis ad iuſtificandos homines imbecillitate. Cap. I.

Aug. Tol. 1. lib 5. Confeſſ. c. 9. 1 Cor. 15. Rom. 5. Eph. 3 ſup. Seſſ. 5. in pr. Rom. 8. & 9.

PRimum declarat S. Synodus, ad iuſtificationis doctrinam probè, et ſincerè intelligendam, oportere, vt vnuſquiſque agnoſcat, et fateatur, quod cum omnes homines in præuaricatione Adæ innocentiã perdidiſſent, facti immũdi, & vt Apoſtolus inquit, natura filij iræ, quemadmodum in decreto de peccato originali exposuit, vſque adeò ſerui erant peccati, & ſub poteſtate Diaboli, ac mortis, vt non modo Gentes per vim naturæ, ſed ne Iudæi quidem per ipſam etiam litteram legis Moyſi inde liberari, aut ſurgere poſſent: tametſi in eis liberum arbitrium minimè extinctum eſſet, viribus licet attenuatum, & inclinatum.

De

De diſpenſatione, & myſterio aduentus Chriſti. Cap. II.

Quo factum eſt, vt cæleſtis Pater, Pater miſericordiarum, et Deus totius conſolationis, Chriſtũ Ieſum filium ſuum, & ante legem, & legis tempore multis Sanctis Patribus declaratum, ac promiſſum, cũ venit beata illa plenitudo tẽporis, ad homines miſerit: vt & Iudæos, qui ſub lege erant redimeret, & Gentes, quæ non ſectabantur iuſtitiam, iuſtitiam apprehenderent, atque omnes adoptionem filiorum reciperent. Hũc propoſuit Deus propitiatorem per fidem in ſanguine ipſius pro peccatis noſtris, non ſolum autem pro noſtris, ſed etiam pro totius Mundi.

2. Cor. 1. Gen. 49. cũ ſim Gal. 4. Pſal. 2. 88. & 109. Iſa. 7. 11. & 45. Ier. 23. Abacuch. 3. Oſeæ 6. Baruch. 3. 1. Reg. 2. Dan 9. Aug lib. 7. de Ciuitat. Dei cap. 32. Tom. 5. Eph. 1. Rom. 13. Coloſſ. 1. 1. Tim. 2. & 2. Tim. 1. ca. multiplex. de pen. d. 1.

Qui per Chriſtum iuſtificantur. Cap. III.

Verum, & ſi ille pro omnibus mortuus eſt, nõ omnes tamen mortis eius beneficiũ recipiunt: ſed ij dumtaxat, quibus meritum paſſionis eius communicatur. Nã ſicut re vera homines niſi ex ſemine Adæ propagati naſcerentur, non naſcerẽtur iniuſti, cum ea propagatione per ipſum dum concipiuntur, propriam iniuſtitiam contrahant: ita, niſi in Chriſto renaſcerentur, numquam iuſtificarentur: cum ea renaſcentia per meritum paſſionis eius gratia, qua iuſti fiũt, illis tribuatur. Pro hoc beneficio Apoſtolus gratias nos ſemper agere hortatur Patri, qui dignos nos fecit in partes ſortis Sãctorum in lumine, & eripuit de poteſtate tenebrarum, tranſtulitq. in regnum filij dilectionis ſuæ; in quo habemus redemptionem, & remiſſionem peccatorum.

1. Ioann. 2. Eccl 17. & cap. ſi enim de pen. d. 2. Pſal. 102. & 129. 2. Cor. 5. & 1. & lo. 2. inf. can. 1. Coloſſ. 1.

Inſinuatur deſcriptio iuſtificationis impij, & modus eius in ſtatu gratiæ. Cap. IV.

Quibus verbis iuſtificationis impij deſcriptio inſinuatur, vt ſit trãſlatio ab eo ſtatu, in quo homo Gal. 4.

Digitized by Google

Tit. 3. Cle. de ſum. Trin. 1. Cor. 15. Ioann. 3. C. filius, & ca. non dubito, de con ſecr. diſp. 4. c. debitum. cum ſeq. extra de Bapt.

naſcitur filius primi Adæ, in ſtatum gratiæ, & adoptionis filiorum Dei per ſecundum Adam Ieſum Chriſtum Saluatorem noſtrũ; quæ quidem tranſlatio poſt Euang. promulgatum, ſine lauacro regenerationis, aut eius voto fieri non poteſt, ſicut ſcriptum eſt: Niſi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu ſancto, non poteſt introire in regnum Dei.

De neceſſitate præparationis ad iuſtificationem in adultis, & vnde ſit. Cap. V.

DEclarat preterea ipſius iuſtificationis exordiũ in adultis à Deo per Chriſtum Ieſum præueniente gratia ſumendum eſſe, hoc eſt, ab eius vocatione, qua nullis eorum exiſtentibus meritis, vocantur; vt, qui per peccata à Deo auerſi erant, per eius excitantem, atque adiuuantem gratiam ad conuertendum, ſed ad ſuam ipſorum iuſtificationem, eidem gratiæ liberè aſſentiendo, & cooperando diſponantur: ita vt, tangente Deo cor hominis per Spiritus ſancti illuminationem, neque homo ipſe nihil omninò agat, inſpirationem illam recipiens, quippe qui illam & abijcere poteſt: neque tamen ſine gratia Dei mouere ſe ad iuſtitiam coram illo libera ſua voluntate poſſit. Vnde in ſacris litteris cum dicitur; Conuertimini ad me, & ego conuertam ad vos; libertatis noſtræ admonemur. Cum reſpondemus: Conuerte nos, Domine, ad te, & conuertemur; Dei nos gratia præueniri confitemur.

Inf. can. 8.

Zach. 1. Ioel. 2. c. cõuertimini. de pœnit. diſtin. 1. Ier. in fin. orationis.

Modus præparationis. Cap. VI.

DIſponuntur autem ad ipſam iuſtitiã, dum excitati diuina gratia, & adiuti, fidem ex auditu cõcipientes, liberè mouentur in Deum, credentes vera eſſe, quæ diuinitus reuelata, & promiſſa ſunt: atque illud in primis, à Deo iuſtificari impium per gratiam eius, per

redem-

re demptionem, quæ eſt in Chriſto Ieſu, & dum peccatores ſe eſſe intelligentes, à diuina iuſtitiæ timore, quo vtiliter concutiuntur, ad conſiderandam Dei miſericordiam ſe conuertendo, in ſpem erigũtur: fidentes Deum ſibi propter Chriſtum propitium fore: illumq. tanquam omnis iuſtitiæ fontem diligere incipiunt: ac propterea mouẽtur aduerſus peccata, per odium aliquod, & deteſtationem, hoc eſt, per eam pœnitentiam, quam ante Baptiſmum agi oportet: denique dum proponunt ſuſcipere Baptiſmum, inchoare nouam vitam, & ſeruare diuina mandata. De hac diſpoſitione ſcriptum eſt: Accedentem ad Deum oportet credere quia eſt, & quòd inquirentibus ſe remunerator ſit. Et confide fili, remittuntur tibi peccata tua. Et, Timor Domini expellit peccatum. Et, Pœnitentiam agite, & baptizetur vnuſquiſque veſtrum in nomine Ieſu Chriſti; in remiſſionem peccatorum veſtrorum, & accipietis donum Spiritus ſancti. Et, Euntes ergo docete omnes Gentes, baptizantes eos, In nomine Patris, & Filij, & Spiritus ſancti, docentes eos ſeruare quæcumque mandaui vobis. Denique, Præparate corda veſtra Domino.

Inf. c. 14. & Seſſ. 4. c. 4. de contritione.

Heb. 11. Mar. 2. Matth. 9. Eccl. 1.

Actor. 1. c. 2. gunt. & ca. propriè de conſ. diſt. 4. Matth. vlt. Luc. 24. ca. prima. cap. ſi quis, & cap. propriè, de conſec. d. 4. 1. Reg. 7.

Quid ſit iuſtificatio impij, & quæ eius cauſæ. Caput VII.

HAnc diſpoſitionem, ſeu præparationem, iuſtificatio ipſa conſequitur, quæ nõ eſt ſola peccatorum remiſſio, ſed & ſanctificatio, & renouatio interioris hominis per voluntariam ſuſceptionem gratiæ, & donorũ. Vnde homo ex iniuſto fit iuſtus, et ex inimico amicus, vt ſit hæres ſecundùm ſpem vitæ æternæ. Huius iuſtificationis cauſæ ſunt finalis quidem gloria Dei, & Chriſti, ac vita æterna: efficiens verò, miſericors Deus, qui gratuitò abluit, & sãctificat, ſignãs, & vngẽs Spi-

Tit. 3. Eph. 2. Eph. 1.

c. nihil eſt, de conſ d. 4. c. hoc eſt. de conſecr. diſt. 2.

cap. multiplex. de pœ. diſt. 1. capit. nec quemquam poſt princip. de conſec. diſ. 14. Phil. 3.

Roman. 5. Inf. can. 10. Conc. Magun. c. 1. cap. ſicut vngenti, 1. qu. 1. & Iac. 2. in fin. Gal. 5. c. circumciſio, & can. firmum de pœn. d. 2. ca. 1. §. quia vero de ſacr. Vnct.

ritu promiſſionis ſancto: qui eſt pignus hæreditatis noſtræ; meritoria autem, dilectiſſimus vnigenitus ſuus, Dominus noſter Ieſus Chriſtus, qui cum eſſemus inimici, propter nimiam charitatem, qua dilexit nos, ſua ſanctiſſima paſſione in ligno crucis nobis iuſtificationem meruit, & pro nobis Deo Patri ſatisfecit: inſtrumentalis item, Sacramentum Baptiſmi, quod eſt Sacramentũ fidei, ſine qua nulli vnquam contigit iuſtificatio: demũ vnica formalis cauſa eſt iuſtitia Dei; nõ qua ipſe iuſtus eſt, ſed qua nos iuſtos facit; qua videlicet ab eo donati, renouamur ſpiritu mentis noſtræ, & non modo reputamur, ſed verè iuſti nominamur, & ſumus, iuſtitiã in nobis recipientes, vnuſquiſque ſuam ſecundum menſurã, quam Spiritus ſanctus partitur ſingulis, prout vult, ſecundùm propriam cuiuſq; diſpoſitionem, & cooperationem. Quamquam enim nemo poſſit eſſe iuſtus, niſi cui merita paſſionis D.N. Ieſu Chriſti communicantur, id tamen in hac impij iuſtificatione fit, dum eiuſdẽ ſanctiſſimæ paſſionis meritò per Spiritum ſanctum charitas Dei diffunditur in cordibus eorũ, qui iuſtificantur, atque ipſis inhæret. Vnde in ipſa iuſtificatione cum remiſſione peccatorum hæc omnia ſimul infuſa accipit homo per Ieſum Chriſtum, cui inſeritur; fidem, ſpem, et charitatem. Nã fides niſi ad eam ſpes accedat, & charitas, neque vnit perfectè cum Chriſto, neque corporis eius viuum membrum efficit; qua ratione veriſſimè dicitur: Fidem ſine operibus mortuam & otioſam eſſe. Et in Chriſto Ieſu, neque circumciſionem aliquid valere, neq; præputium; ſed fidem, quæ per charitatem operatur. Hãc fidem ante Baptiſmi Sacramentũ ex Apoſtolorum traditione Cathecumeni ab Eccleſia petunt cum petunt fidem, vitam æternam præſtantem: qua ſine ſpe,

&

r charitate fides præſtare non poteſt. Vnde & ſtatim erbum Chriſti audiũt: Si vis ad vitam ingredi, ſerua andata. Itaque veram, & Chriſtianam iuſtitiã accientes: eam ceu primam ſtolam pro illa, quam Adam ua inobedientia ſibi, & nobis perdidit per Chriſtũ Ieum illis donatã, candidam, & immaculatam iubẽtur tatim renati conſeruare, vt eã perferant ante tribunal Domini noſtri Ieſu Chriſti, & habeãt vitam æternam. Matth. 19. Luc. 15. c. quo renouari, de diſten 2. Cel. l. epiſc. 1. ca. 4. Rom. 5 Cat. car. 18. 26. ſup. ſeſ. 5. de pecc. orig. poſt princ.

Quomodo intelligatur, impium per fidem & gratis iuſtificari. Cap. VIII.

CVm vero Apoſtolus dicit, iuſtificari hominẽ per fidem, & gratis; ea verba in eo ſenſu intelligẽda ſunt, quem perpetuus Eccleſiæ Cath. conſenſus tenuit, & expreſſit, vt ſcilicet per fidem ideò iuſtificari dicamur, quia fides eſt humanæ ſalutis initium, fundamentum, & radix omnis iuſtificationis; ſine qua impoſſibile eſt placere Deo, & ad filiorum eius conſortiũ peruenire gratis autem iuſtificari ideò dicamur, quia nihil eorum, quæ iuſtificationem præcedunt ſiue fides, ſiue opera, ipſam iuſtificationis gratiam promeretur: ſi enim gratia eſt, iam non ex operibus: alioquin, vt idem Apoſtolus inquit, gratia iam, non eſt gratia. Rom 5. Heb. 11. Inf. can. 9. Rom. 10. Eph. 2. Tit. 3.

Contra inanem hæreticorum fiduciam. Caput IX.

QVamuis autem neceſſarium ſit credere, neq; remitti, neque remiſſa vnquã fuiſſe peccata, niſi gratis, diuina miſericordia propter Chriſtũ: nemini tamen fiduciam, & certitudinem remiſſionis peccatorum ſuorũ iactanti, & in ea ſola quieſcenti peccata dimitti vel dimiſſa eſſe; dicendum eſt, cum apud hæreticos, & ſchiſmaticos poſsit eſſe, imò noſtra tẽpeſtate ſit, et magna contra Eccleſiam catholicam contentione prædicetur Inf. can. 12. & 13.

Digitized by Google

Inſt.cap.14. Pſalm.83. *cetur vana hæc, & ab omni pietate remota fiducia. Sed neque illud aſſerendum eſt, oportere eos, qui verè iuſtificati ſunt, abſque vlla omninò dubitatione apud ſemetipſos ſtatuere ſe eſſe iuſtificatos, neminemque à peccatis abſolui, ac iuſtificari, niſi eum, qui certò credat ſe abſolutum, & iuſtificatum eſſe; atque hac ſola fide abſolutionem, & iuſtificationem perfici, quaſi qui hoc non credit, de Dei promiſſis, deq. mortis, & reſurrectionis Chriſti efficacia dubitet. Nam ſicut nemo pius de Dei miſericordia, de Chriſti merito, deque Sacramentorum virtute, & efficacia dubitare debet: ſic quilibet, dum ſeipſum, ſuamque propriam infirmitatem, & indiſpoſitionem reſpicit, de ſua gratia formidare & timere poteſt: cum nullus ſcire valeat certitudine fidei, cui non poteſt ſubeſſe falſum, ſe gratiam Dei eſſe conſecutum.*

De acceptæ iuſtificationis incremento. Cap. X.

Pſalm. 88. Infr.cap.24. 2. Cor. 4. in fin. Coloſ. 1. ca. cum ſancta de penit. di ſtin. 2. *SIc ergo iuſtificati, & amici Dei, ac domeſtici facti, euntes de virtute in virtutem, renouantur, vt Apoſtolus inquit, de die in diem, hoc eſt, mortificando membra carnis ſuæ, & exhibendo ea arma iuſtitiæ in ſanctificationem per obſeruationem mandatorum Dei, & Eccleſiæ in ipſa iuſtitia per Chriſti gratiam accepta, cooperante fide, bonis operibus, creſcunt atque magis iuſtificantur, ſicut ſcriptum eſt: qui iuſtus eſt, iuſtificetur adhuc.* Apoc. vlt. Eccl. 18. *Et iterum; Ne verearis vſque ad mortem iuſtificari. Et rurſus: videtis, quoniam ex operibus iuſtificatur homo, & non ex fide tantum.* Iacob. 2. *Hoc verò iuſtitiæ incrementum petit ſancta Eccleſia, cum orat: Da nobis, Domine fidei, ſpei, & charitatis augmentum.*

De

De obſeruatione mandatorum, deq. illius neceſſitate, & poſſibilitate. Cap. XI.

*NEmo autem quantumuis iuſtificatus liberum ſe eſſe ab obſeruatione mandatorum putare debet: nemo temeraria illa, & à Patrib. ſub anathemate pro- 1. Ioann. 5.
hibita, voce vti; Dei præcepta homini iuſtificato ad ob- Int. c. 18.
ſeruandũ eſſe impoſſibilia. Nam Deus impoſſibilia non iubet, ſed iubẽdo monet & facere, quod poſſis, & petere quod Matth. 11. in fin.
nõ poſſis, & adiuuat, vt poſſit. Cuius mãdata grauia nõ Ioan. 14.
ſunt, cuius iugum ſuaue eſt, & onus leue. Qui enim ſunt filij Dei, Chriſtum diligunt; qui autem diligunt eum, vt ipſemet teſtatur, ſeruant ſermones eius, quod vtiq; Conc. Aph.
cum diuino auxilio præſtare poſſunt. Licet enim in hac c. 81. 82. 88.
mortali vita, quantumuis ſancti, & iuſti in leuia ſal- Conc. Mil. c. 7. 8. & 9.
tem, & quotidiana, quæ etiam venialia dicuntur, peccata, quandoque cadant non propterea deſinunt eſſe iuſti. Nam iuſtorum illa vox eſt: & humilis, & verax: Dimitte nobis debita noſtra. Quod fit, vt iuſti ipſi eò magis ſe obligatos ad ambulandum in via iuſtitiæ ſen- Matth. 6.
tire debent, quò liberati iam à peccato; ſerui autem fa- Luc. 11. cap. vnum. 15. d.
cti Deo, ſobriè, iuſtè, & piè viuentes proficere poſſunt c. adhuc & c. de quotidianis.
per Chriſtum Ieſum, per quem acceſſum habuerunt in de pœnit. d.
gratiam iſtam. Deus namque ſua gratia ſemel iuſtifica- 3. Tit. 2.
tos non deſerit, niſi ab eis prius deſeratur. Itaq; nemo ſibi in ſola fide blandiri debet putans fide ſola ſe hære- Inf. c. 10.
dem eſſe cõſtitutum, hæreditatemq; conſecuturũ, etiam ſi Chriſto non compatiatur, vt & cõglorificetur. Nam & Chriſtus ipſe, vt inquit Apoſtolus, cum eſſet filius Philip. 2.
Dei, didicit ex ijs, quæ paſſus eſt, obedientiam, & con- Heb. 5.
ſummatus factus eſt omnibus obtemperãtibus ſibi, cauſa ſalutis æternæ. Propterea Apoſt. ipſe monet iuſtifi- 1. Cor. 7.
catos, dicẽs: Neſcitis, quòd ij, qui in ſtadio currunt, om-*

nes

Digitized by Google

nes quidem currunt, ſed vnus accipit brauiū? ſic currite, vt comprehendatis. Ego igitur ſic curro, non quaſi in incertum, ſic pugno non quaſi aerem verberans: ſed
Ibidem. *caſtigo corpus meum, & in ſeruitutem redigo: ne fortè cum alijs prædicauerim, ipſe reprobus efficiar. Itē princeps Apoſtolorum Petrus: Satagite, vt per bona opera*
2. Pet. 1. *certam veſtram vocationem, & electionem faciatis: hæc enim facientes, non peccabitis aliquando. Vnde*
Inf. can. 15. *conſtat, eos orthodoxæ religionis doctrinæ aduerſari, qui dicūt, iuſtum in omni bono opere ſaltem venialiter peccare, aut (quod intollerabilius eſt) pœnas æternas mereri, atq; etiam eos, qui ſtatuunt, in omnibus operibus iuſtos peccare, ſi in illis ſuam ipſorū ſocordiā excitando; & ſeſe ad currendum in ſtadio cohortando, cum*
Infr. cap. 31. Pſalm. 118. Heb. 11. *hoc, vt in primis glorificetur Deus, mercedem quoque intueantur æternam; cum ſcriptum ſit, Inclinaui cor meū ad faciendas iuſtificationes tuas propter retributionem & de Moyſe dicat Apoſtolus, quod reſpiciebat in remunerationem.*

Prædeſtinationis temerariam præſumptionem cauendam eſſe. Cap. XII.

Inf. can. 15. & 16. c. corripiantur, in fin. 24. q. 3. *NEmo quoque, quamdiu in hac mortalitate viuitur, de arcano diuinæ prædeſtinationis myſterio vſque adeo præſumere debet, vt certò ſtatuat, ſe omninò eſſe in numero prædeſtinatorum, quaſi verum eſſet,*
Prou. 29. *quod iuſtificatus, aut amplius peccare non poſſit, aut ſi peccauerit, certam ſibi reſipiſcentiam promittere debeat. Nam, niſi ex ſpeciali reuelatione ſciri non poteſt,*
Ezech. 18. Galat. 3. *quos Deus ſibi elegerit.*

De perſeuerantiæ munere. Cap. XIII.

Matt. 16. 24. ca. ſuggeſtū qu. 4. & c. *SImiliter de perſeuerantiæ munere, de quo ſcriptum eſt: Qui perſeuerauerit vſque in finem, hic ſaluus*

erit;

rit: quod quidem aliunde haberi non poteſt, niſi ab eo, qui potens eſt eum, qui ſtat, ſtatuere, vt perſeueranter ſtet; et eum, qui cadit, reſtituere: nemo ſibi certi aliquid abſoluta certitudine polliceatur: tametſi in Dei auxilio firmiſſimam ſpem collocare, & reponere omnes debẽt: Deus enim, niſi ipſi illius gratiæ defuerint, ſicut cæpit opus bonum, ita perficiet operans velle, & perficere: Verumtamen, qui ſe exiſtimant ſtare, videãt ne cadant; & cũ timore, ac tremore ſalutem ſuam operentur in laboribus, in vigilijs, in eleemoſynis, in orationibus, & oblationib. in ieiunijs, & caſtitate. Formidare enim debẽt, ſcientes, quod in ſpem gloriæ: & nondum in gloriam renati ſunt, de pugna, quæ ſupereſt, cum carne, cum mundo, cum diabolo, in qua victores eſſe non poſſunt, niſi cum Dei gratia Apoſtolo obtemperent, dicenti: Debitores ſumus non carni, vt ſecundùm carnem viuamus: ſi enim ſecũdum carnem vixeritis, moriemini: ſi autem ſpiritu facta carnis mortificaueritis, viuetis.

8. non reuerſ tebantur de pen. d. 1. inſ. can. 10. & 22. Ezec. 33.

Philip. 2. 1. Cor. 10.

Roman. 6.

De lapſis, & eorum reparationis. Cap. XIV.

Qui verò ab accepta iuſtificationis gratia per peccatum exciderunt, rurſus iuſtificari poterunt, cũ excitante Deo per Pœnitentiæ Sacramentum, merito Chriſti amiſſam gratiam recuperare procurauerint. Hic enim iuſtificationis modus eſt lapſis reparatio, quã ſecundam poſt naufragium deperditæ gratiæ tabulam Sancti Patres aptè nuncuparunt. Etenim pro ijs, qui poſt Baptiſmum in peccata labuntur, Chriſtus Ieſus Sacramentum inſtituit Pœnitentiæ, cum dixit: Accipite Spiritum ſanctum: quorum remiſeritis peccata, remittuntur eis; & quorum retinueritis retenta ſunt. Vnde docendum eſt, Chriſtiani hominis pœnitentiam poſt lapſum multo aliam eſſe à baptiſmali, eaque contineri

Inf. can. 23. & 29. ca. firmiter. in fin. extr. de ſum. Trinit. c. ſecunda poſt nau fra. de pœn. diſt. 1.

Ioann. 20. c. vt conſtitueretur, 50. diſt c. vt euidenter. 1. q. 1. cum ſimil. infra Seſſ. 14 de pœn. c. 2. 3. & 4.

non modo ceſſationem à peccatis, & eorum deteſtationem, aut cor contritum, & humiliatum; verum etiam eorumdem ſacramentalem Confeßionem, ſaltem in voto, & ſuo tempore faciẽdam, & ſacerdotalem Abſolutionem: itemq; ſatisfactionẽ per ieiunia, eleemoſynas, orationes, & alia pia ſpiritualis vitæ exercitia, nõ quidem pro pœna æterna, quæ vel ſacramento, vel Sacramenti voto una cum culpa remittitur, ſed pro pœna tẽporali, quæ, vt ſacræ litteræ docent, non tota ſemper, vt in Baptiſmo fit, dimittitur illis qui gratiæ Dei, quam acceperunt, ingrati Spiritum ſanctum contriſtauerunt, et templum Dei violare non ſunt veriti. De qua pœnitentia ſcriptum eſt: Memor eſto vnde excideris; age pœnitentiam, & prima opera fac. Et iterum: Quæ ſæcundum Deum triſtitia eſt, pœnitentiam in ſalutem ſtabilem operatur. Et rurſus: Pœnitentiam agite, & facite fructus dignos Pœnitentiæ.

Pſalm. 50. c. ſacrificiũ de pœn. d. 1. Eph. 4. 1. Cor. 3. Apoc 2. ca. quia ſanctus. 50 diſt. & ca. miror. de pœnit. d. 1. 2. Cor. 7. Matt. 3. & 4. Luc. 3.

Quolibet mortali peccato amitti gratiam, ſed non fidem. Cap. XXVI.

A*Duerſus etiam hominum quorundam callida ingenia, qui per dulces ſermones, & benedictiones ſeducunt corda innocentium, aſſerendum eſt, non modo infidelitate, per quam & ipſa fides amittitur, ſed etiam quocumque alio mortali peccato, quamuis non amittatur fides acceptam, iuſtificationis gratiam amitti, diuinæ legis doctrinam defendendo, quæ à regno Dei nõ ſolum infideles excludit, ſed, & fideles quoque fornicarios, adulteros, molles, maſculorum concubitores, fures, auaros, ebrioſos, maledicos, rapaces, cæteroſque omnes, qui læthalia committunt peccata, à quibus cum diuinæ gratiæ adiumento abſtinere poßunt, & pro quibus à Chriſti gratia ſeparantur.*

Inf. c 25. Rom. 16. 1. Tim. 1.

De fructu iuſtificationis, hoc eſt, de merito bonorum operum, deque ipſius meriti ratione. Cap. XVI.

HAc igitur ratione iuſtificatis hominibus, ſiue accepta gratia perpetuò conſeruauerint, ſiue amiſſam recuperauerint, proponenda ſunt Apoſtoli verba: Abundate in omni opere bono: ſcientes, quòd labor veſter non eſt inanis in Dño. Non enim iniuſtus eſt Deus, vt obliuiſcatur operibus veſtris, & dilectionis, quam oſtendiſtis in nomine ipſius. Et, nolite amittere confidentiã veſtram, quæ magnam habet remunerationem. Atque ideo bene operãtibus vſque in finem, & in Deo ſperãtibus proponenda eſt vita æterna, & tãquã gratia filijs Dei per Chriſtũ Ieſum miſericorditer promiſſa: & tamquam merces, ex ipſius Dei promiſſione bonis ipſorũ operibus, & meritis fideliter reddenda. Hæc eſt enim illa corona iuſtitiæ, quam poſt ſuum certamen, & curſum, repoſitã ſibi eſſe, aiebat Apoſtolus, à iuſto iudice ſibi reddẽdam: non ſolum autẽ ſibi, ſed & omnibus, qui diligũt aduẽtum eius. Cum enim ille ipſe Chriſtus Ieſus, tamquam caput in mẽbra, & tamquã vitis in palmites, in ipſos iuſtificatos iugiter virtutẽ influat: quę virtus bona eorũ opera ſemper antecedit, & comitatur, & ſubſequitur, & ſine qua nullo pacto Deo grata, & meritoria eſſe poſſent; nihil ipſis iuſtificatis amplius deeſſe credẽdum, quo minus plenè illis quidem operibus, quæ in Deo ſunt facta, & diuinæ legi pro huius vitæ ſtatu ſatisfeciſſe, & vitam æternam ſuo etiam tẽpore (ſi tamen in gratia deceſſerint) conſequendã, verè promeruiſſe cenſeantur: cum Chriſtus Saluator noſter dicat: Si quis biberit ex aqua, quam ego dabo ei, nõ ſitiet in æternum: ſed fiet in eo fons aquæ ſalientis in vitam

Heb. 6. cap. non eſt tam iniuſtus de pœn. diſt. 2.

Hebr. 10. in fin. inf. can. 26.

1. Tim. 4.

Ioann 15. 1. Cor 11. & Auguſt. ſuper Ho. Ioã. 15.

Ioann. 4.

tam æternam. Ita neq; propria noſtra iuſtitia, tamquā ex nobis propria ſtatuitur, neque ignoratur, aut repudiatur, iuſtitia Dei; quæ enim iuſtitia noſtra dicitur, quia per eam nobis inhærentē iuſtificamur, illa eadem Dei eſt, quæ Deo nobis infunditur per Chriſti meritum. Neque verò illud omittendum eſt, quòd licet bonis operibus in ſacris litteris vſque adeo tribuatur, vt etiam qui vni ex minimis ſuis potum aquæ frigidæ dederit, promittat Chriſtus, eum non eſſe ſua mercede cariturum; & Apoſtolus teſtetur, id quod in præſenti eſt momentaneum, & leue tribulationis noſtræ, ſupra modum in ſublimitate æternum gloriæ pondus operari in nobis: abſit tamen, vt Chriſtianus homo in ſe ipſo vel confidat, vel glorietur, & non in Domino, cuius tanta eſt erga omnes homines bonitas, vt eorum velit eſſe merita, quæ ſunt ipſius dona. Et quia in multis offendimus omnes, vnuſquiſque ſicut miſericordiam, & bonitatem, ita ſeueritatem, & iudicium ante oculos habere debet, neque ſeipſum aliquis, etiamſi nihil ſibi conſcius fuerit, iudicare; quoniam omnis hominum vita non humano iudicio examinanda, & iudicanda eſt, ſed Dei; qui illuminabit abſcondita tenebrarum, & manifeſtabit conſilia cordium, & tunc laus erit vnicuique à Deo; qui, vt ſcriptum eſt, reddet vnicuique ſecundum opera ſua. Poſt hanc catholicam de iuſtificatione doctrinam, quam niſi quiſque fideliter, firmiterque receperit, iuſtificari non poterit placuit ſancta Synodo hos Canones ſubiungere, vt omnes ſciant, non ſolùm quid tenere, & ſequi ſed etiam quid vitare, & fugere debeant.

Matt. 10 in fin. & Mar. 9 circa fin. 2. Cor. 4. 2. Cor. 4. in fin. Gal. 7. Ier. 9.] Iac. 2. 2. Cor. 4. Math. 16.

DE

DE IVSTIFICATIONE.

CANON I.

SI quis dixerit, hominem ſuis operibus, quæ vel per humanæ naturæ vires, vel per legis doctrinam fiãt abſque diuina per Ieſum Chriſtum gratia poſſe iuſtificari coram Deo: anathema ſit. Sup.ca.1. & 3.Rom.3. 1.Cor.15.

CANON II.

Si quis dixerit, ad hoc ſolum diuinam gratiam per Chriſtum Ieſum dari, vt facilius homo iuſtè viuere, ac vitam æternam promereri poſſit, quaſi per liberum arbitrium ſine gratia vtrumque, ſed ægrè tamen, & difficulter poſſit: anathema ſit. Conc.Mileuit.c.5. cõc. Aph. ca. 80. & ca. vlt. de conſecr. d. 4.inf. can. 4.

CANON III.

Si quis dixerit, ſine præueniente Spiritus ſancti inſpiratione, atque eius adiutorio hominem credere, ſperare, diligere, aut pœnitere poſſe, ſicut oportet, vt ei iuſtificationis gratia conferatur: anathema ſit. Sup. ca.5. Rom. 5.

CANON IV.

Si quis dixerit, liberum hominis arbitrium, à Deo motum, & excitatum nihil cooperari, aſſentiendo Deo excitanti, atque vocanti; quo ad obtinendam iuſtificationis gratiam ſe diſponat, ac præparet, neque poſſe diſſentire, ſi velit, ſed veluti inanime quoddam nihil omninò agere, mereq. paſſiue ſe habere: anathema ſit. Sup. can.2. & c.5.

CANON V.

Si quis liberum hominis arbitrium poſt Adæ peccatum amiſſum, & extinctum eſſe dixerit, aut rem eſſe de ſolo titulo, imò titulum ſine re: figmentum denique à Satana inuectum in Eccleſiam: anathema ſit.

CANON VI.

Si quis dixerit, non eſſe in poteſtate hominis, vias ſuas malas facere, ſed mala opera, ita vt bona Deum Ioann. 1. Conc. Arauſic. circa fin.

operari, non permiſſiuè ſolum, ſed etiam propriè & per ſe, adeò vt ſit proprium eius opus non minus proditio Iudæ: quam vocatio Pauli: anathema ſit.

CANON VII.

Si quis dixerit, opera omnia, quæ ante iuſtificationem fiunt, quacumque ratione facta ſint, verè eſſe peccata, vel odium Dei mereri, aut quanto vehementius quis nititur ſe diſponere ad gratiam, tantò eum grauius peccare: anathema ſit.

CANON VIII.

Pſalm.17. Luc.12.& Mar.9.in fi. *Si quis dixerit, gehennæ metum, per quem ad miſericordiam Dei de peccatis dolendo confugimus, vel à peccando obſtinemus peccatum eſſe, aut peccatores peiores facere: anathema ſit.*

CANON IX.

Sup.c.7.& 8 *Si quis dixerit, ſola fide impium iuſtificari, ita vt intelligat, nihil aliud requiri, quod ad iuſtificationis gratiam conſequendam cooperetur, & nulla ex parte neceſſe eſſe, eum ſuæ voluntatis motu præparari, atque diſponi: anathema ſit.*

CANON X.

Galat.2.& 3 Eph.1.&4. *Si quis dixerit, homines ſine Chriſti iuſtitia, per quam nobis meruit, iuſtificari, aut per eam ipſam formaliter iuſtos eſſe anathema ſit.*

CANON XI.

Sup.c.8. *Si quis dixerit, homines iuſtificari, vel ſola imputatione iuſtitiæ Chriſti, vel ſola peccatorum remiſſione, excluſa gratia, & charitate, quæ in cordibus eorum per Spiritum ſanctum diffundatur, atq; illis inhæreat: aut etiam gratiam, qua iuſtificamur, eſſe tantum fauorem Dei: anathema ſit.*

CA-

Digitized by Google

CANON XII. Sup.c.9.

Si quis dixerit, fide iuſtificantem nihil aliud eſſe, quàm fiduciam diuinæ miſericordiæ peccata remittentis propter Chriſtum, vel eam fiduciam ſolam eſſe, qua iuſtificamur: anathema ſit.

CANON XIII.

Si quis dixerit, omni homini ad remiſsionem peccatorum aſſequendam neceſſarium eſſe, vt credat certò, & abſque vlla hæſitatione propriæ infirmitatis, & diſpoſitionis peccata ſibi eſſe remiſſa: anathema ſit. Sup.c.10.

CANON XIV.

Si quis dixerit, hominem à peccatis abſolui ac iuſtificari ex eo, quod ſe abſolui, ac iuſtificari certò credat, aut neminem verè eſſe iuſtificatum, niſi qui credat ſe eſſe iuſtificatum, & hac ſola fide abſolutionem, & iuſtificationem perfici: anathema ſit. Sup.c.9.

CANON XV. Sup.c.12.

Si quis dixerit, hominem renatum, & iuſtificatum teneri ex fide ad credendum, ſe certò eſſe in numero prædeſtinatorum: anathema ſit.

CANON XVI.

Si quis magnum illud vſque in finem perſeuerantiæ donum ſe certò habiturum abſoluta, & infallibili certitudine dixerit, niſi hoc eſt ſpeciali reuelatione didicerit: anathema ſit. Sup. c.11.& 13. Galat 3. Ezech 18. Prou. 26.

CANON XVII.

Si quis iuſtificationis gratiam, nõ niſi prædeſtinatis ad vitam contingere dixerit, reliquos verò omnes, qui vocantur, vocari quidem, ſed gratiam non accipere, vtpotè diuina poteſtate prædeſtinatos ad malum: anathema ſit. Sup.c.21. 1 Ioann.3. Rom.11.

CANON XVIII.

Si quis dixerit, Dei præcepta homini, etiam iuſtifi-

cato, & ſub gratia conſtituto, eſſe ad obſeruandum impoſſibilia: anathema ſit.

CANON XIX.

Si quis dixerit, nihil præceptum eſſe in Euangelio præter fidem, cætera eſſe indifferentia, neque præcepta, neque prohibita, ſed libera; aut decem præcepta nihil pertinere ad Chriſtianos: anathema ſit.

Sup.c.11. CANON XX.

Si quis hominem iuſtificatum, & quãtumlibet perfectum dixerit non teneri ad obſeruantiam mandatorum Dei, & Eccleſiæ, ſed tantùm ad credendum, quaſi verò Euangelium ſit nuda, & abſoluta promiſſio vitæ æternæ ſine conditione obſeruationis mandatorum: anathema ſit.

CANON XXI.

Si quis dixerit, Chriſtum Ieſum à Deo hominibus datum fuiſſe, vt redemptorem, cui fidant, non etiam vt Legiſlatorem, cui obediant: anathema ſit.

CANON XXII.

Sup.c.13. *Si quis dixerit, iuſtificatum, vel ſine ſpeciali auxilio Dei in accepta iuſtitia perſeuerare poſſe, vel cum eo non poſſe: anathema ſit.*

CANON XXIII.

Sup.c.14. *Si quis hominem ſemel iuſtificatum dixerit, amplius peccare non poſſe, neque gratiam amittere; atque ideò eum, qui labitur, & peccat, numquam verè fuiſſe iuſtificatum: aut contra, poſſe in tota vita peccata omnia, etiam venialia vitare, niſi ex ſpeciali Dei priuilegio, quemadmodum de Beata Virgine tenet Eccleſia: anathema ſit.*

CANON XXIV.

Sup.c.10. *Si quis dixerit, iuſtitiam acceptam non conſeruari,*

atque

atque etiam non augeri coram Deo per bona opera, ſed opera ipſa fructus ſolummodò, & ſigna eſſe iuſtificationis adeptæ: non autem ipſius augendæ cauſam: anathema ſit.

CANON XXV.

Si quis in quolibet bono opere iuſtum ſaltem venialiter peccare dixerit, aut (quod intollerabilius eſt) mortaliter, atque ideò pœnas æternas mereri: tantumque ob id non damnari, quia Deus ea opera non imputet ad damnationem: anathema ſit. Sup. c. 11. in fin.

CANON XXVI.

Si quis dixerit, iuſtos nō debere, pro bonis operibus, quæ in Deo fuerint facta, expectare, & ſperare æternā retributionem à Deo per eius miſericordiam, & Ieſu Chriſti meritum, ſi bene agendo, et diuina mandata cuſtodiendo vſque in finem perſeuerauerit: anathema ſit. Sup. c. 16. Matth. 19. 24.

CANON XXVII.

Si quis dixerit, nullum eſſe mortale peccatum, niſi infidelitatis: aut nullo alio, quantumuis graui, et enormi, præterquam infidelitatis peccato, ſemel acceptam gratiam amitti: anathema ſit. Sup c. 15.

CANON XXVIII.

Si quis dixerit, amiſſa per peccatum gratia ſimul & fidem ſemper amitti, aut fidem, quæ remanet, non eſſe veram fidem, licet nō ſit viua; aut eum, qui fidem ſine charitate habet, non eſſe Chriſtianum: anathema ſit. Sup c. 14.

CANON XXIX.

Si quis dixerit, eum, qui poſt Baptiſmum lapſus eſt, non poſſe per Dei gratiam reſurgere: aut poſſe quidem, ſed ſola fide amiſſam iuſtitiam recuperare ſine Sacramēto Pœnitentiæ, prout ſancta Romana, & vniuerſalis Eccleſia, à Chriſto Domino, & eius Apoſtolis edocta, Inf. Seſſ. 14. can. 15. de pœn.

hucuſque profeſſa eſt ſeruauit, & docuit: anathema ſit.

CANON XXX.

Si quis poſt acceptam iuſtificationis gratiam cuilibet peccatori pœnitenti ita culpam remitti, & reatum æternæ pœnę deleri dixerit, ut nullus remaneat reatus pœnæ temporalis exſoluendæ, vel in hoc ſæculo, vel in futuro in Purgatorio, antequam ad regna cælorum aditus patere poßit: anathema ſit.

Infr. Seſſ. 25. in princ.

Sup. c. 11. in fin.

CANON XXXI.

Si quis dixerit, iuſtificatum peccare, dum intuitu æternæ mercedis benè operatur: anathema ſit.

CANON XXXII.

Si quis dixerit, hominis iuſtificati bona opera ita eſſe dona Dei, vt non ſint etiam bona ipſius iuſtificati merita, aut ipſum iuſtificatum bonis operibus, quæ ab eo per Dei gratiam, & Ieſu Chriſti meritum, cuius viuum membrum eſt, fiunt, non verè mereri augmentum gratiæ, vitam æternam, & ipſius vitæ æternæ (ſi tamen in gratia deceſſerit) conſecutionem, atque etiam gloriæ augmentum: anathema ſit.

CANON XXXIII.

Si quis dixerit, per hanc doctrinam catholicam de iuſtificatione à S. Synodo hoc præſenti decreto expreſſam, aliqua ex parte gloriæ Dei, vel meritis Ieſu Chriſti D. N. derogari, & non potius, veritatem fidei noſtrę, Dei denique, ac Chriſti Ieſus gloriam illuſtrari: anathema ſit.

Decretum de reformatione. Cap. I.

EAdem ſacroſancta Synodus, eiſdem Præſidētibus & Apoſtolicæ Sedis Legatis, ad reſtituendā collapſam admodum Eccleſiaſticam diſciplinam, deprauatoſque in Clero, & populo Chriſtiano mores emendan-

dan-

dandos ſe accingere volens, ab ijs, qui maioribus eccleſiis præſunt, initium cenſuit eſſe ſumendum. Integritas enim præſidentium ſalus eſt ſubditorum. Confidens itaque per Domini, ac Dei noſtri miſericordiam, prouidamque ipſius Dei in terris Vicarij ſolertiā omninò futurum, vt ad eccleſiarum regimen (onus quippè angelicis humeris formidandum) qui maximè digni fuerint, quorũque prior vita, ac omnis ætas, à puerilibus exordijs vſque ad perfectiores annos per diſciplinę ſtipendia eccleſiaſticæ laudabiliter acta teſtimoniũ præbeat, ſecundum venerabiles beatorum Patrũ ſanctiones aſſumãtur: omnes Patriarchalibus, Primitialibus, Metropolitanis, & cathedralibus eccleſiis, quibuſcunque quouis nomine, ac titulo prefectos monet, ac monitos eſſe vult, vt attẽdentes ſibi, & vniuerſo gregi, in quo Spiritus ſanctus poſuit eos regere Eccleſiā Dei, quam acquiſiuit ſanguine ſuo, vigilẽt ſicut Apoſtolus prӕcipit in omnibus laborent, & miniſteriũ ſuum impleant: implere autem illud ſe nequaquam poſſe ſciãt, ſi greges ſibi cõmiſſos mercenariorum more deſerant, atque ouium ſuarum quarum sãguis de eorum eſt manibus à ſupremo Iudice requirendus, cuſtodię minime incumbant; cum certiſſimum ſit non admitti paſtoris excuſationem, ſi lupus oues comedit, & paſtor neſcit. Ac nihilominus, quia nonnulli (quod vehementer dolendum eſt) hoc tempore reperiuntur, qui proprię etiã ſalutis immemores, terrenaque cæleſtibus, ac diuinis humana prӕferẽtes, in diuerſis curijs vagantur, aut in negotiorum temporalium ſollicitudine, ouili derelicto, atque ouium ſibi commiſſarum cura neglecta, ſe detinent occupatos; placuit ſacroſanctę Synodo, antiquos Canones, qui temporum, atque hominum iniu-

c. inter corporalia, extr. de trãsl. Episc.

c. in ſacerdotib. & cap. Epiſcopor. 61. d. c. fin. 59. d. & inf. Seſſ. 24. de ref. c. 1.

Act. 20. 2. Tim. 4. Ioan. 10. cap. ſic rector. 43. d. c. aduerſitas 7. q. 1. niſi de renunc.

Ezech. 3. Act. 10. cap. Epheſijs 43. diſt. cap. 1. 13 qu. 1. & inf. Seſſ. 24. c. 1. in fin. de ref.

ca.peruenit. cum multis ſeq.c 7. q.1. de cler.;non reſi. per totum, & cap. cum ex eo. de elect. in 6.

riam penè in deſuetudinem abierunt, aduerſus non reſi dentes promulgatos innouare: quemadmodum virtu te præſentis decreti innouat, ac vlterius pro firmiori e rundem reſidentia, & reformãdis in Eccleſia moribu in hunc, qui ſequitur, modum ſtatuere, atque ſancire. Si quis à Patriarchali, Primitiali, Metropolitana, ſe Cathedrali Eccleſia, ſibi quocumque titulo, cauſa, no mine, ſeu iure commiſſa, quacumque illa dignitate, gra du, & præeminentia præfulgeat, legitimo impedimen to, ſeu iuſtis, & rationabilibus cauſis ceſſantibus, ſex mẽſibus continuis extra ſuam diœceſim morando ab

c.ex tua, de cle.non reſi. ca. quoniam §. porrò, vt lit. non cõt.

fuerit: quartæ partis fructuum vnius anni, fabricæ Ec cleſiæ, & pauperibus loci per Superiorem Eccleſiaſtici applicandorum: pœnam ipſo iure incurrat. Quod ſi per alios ſex menſes in huiuſmodi abſentia perſeuera

Inf. Seſſ. 23. de ref. cap. 1 & 2. ſeſſ. 24. c. 12. de ref. & ſeſſ. 22. c. 3. de refor. ca. ex parte de cler.; non reſid.

uerit, aliam quartam partem fructuum, ſimiliter appli candam eo ipſo amittat. Creſcente verò contumacia, vt ſeueriori ſacrorum Canonum cenſuræ ſubijciatur, Metropolitanus ſuffraganeos Epiſcopos abſentes, Me tropolitanum verò abſentem ſuffraganeus Epiſcopus antiquior reſidens, ſub pœna interdicti ingreſſus Ec cleſiæ eo ipſo incurrenda, infra tres menſes per litteras, ſeu nuncium Romano Pontifici denunciare teneatur, qui in ipſos abſentes, prout cuiuſque maior, aut minor contumacia exegerit, ſuæ ſupremæ Sedis auctoritate animaduertere, & Eccleſiis ipſis de Paſtoribus vtilio ribus prouidere poterit, ſicut in Domino nouerit ſalu briter expedire.

Caput II.

c. fi. de reſi. in 6.

EPiſcopi inferiores, quæuis beneficia Eccleſiaſti ca, perſonalẽ reſidẽtiam de iure ſiue conſuetudine exigentia, in titulum, ſiue commendam obtinentes, ab

eorum

eorum Ordinarijs, quemadmodum eis pro bono eccleſiarum regimine, & diuini cultus augmento, locorum, & perſonarum qualitate penſata, expediens videbitur opportunis iuris remedijs reſidere cogantur, nullique priuilegia, ſeu indulta perpetua de non reſidēdo, aut de fructibus in abſentia percipiendis, ſuffragentur. Indulgentijs verò, & diſpenſationibus tēporalibus ex veris, & rationabilibus cauſis tantum conceſſis, & corā Ordinario legitimè probandis, in ſuo robore permanſuris; quibus caſibus nihilominus officium ſit Epiſcoporum, tamquam in hac parte à Sede Apoſtolica delegatorum prouidere, vt per deputationem idoneorum Vicariorum, et cōgruæ portionis fructuum aſſignationem, cura animarum nullatenus negligatur: nemini, quo ad hæc, priuilegio, ſeu exemptione quacumque ſuffragante.

c.cū ex eod. de elect. in 6. ca. beneficium de regul. co. libr. & inf. Seſſ. 7. ca. 5. & 7. de ref. c. 1.

Caput III.

Eccleſiarum Prælati ad corrigendum ſubditorum exceſſus prudenter, ac diligenter intendāt, & nemo ſæcularis Clericus, cuiuſuis perſonalis, vel regularis, extra monaſterium degens, etiam ſui ordinis priuilegijs prætextu, tutus cenſeatur, quominus, ſi deliquerit, ab Ordinario loci tamquam ſuper hoc à Sede Apoſtolica delegato, ſecundum canonicas ſanctiones viſitari, puniri, & corrigi valeat.

c. qualiter. & quando. il 2. de acc.

Infr. Seſſ. 14. de ref. ca. 1. & 4. & ſeſſ. fin. ca. 14. de regul.

Caput IV.

Capitula cathedralium, & aliarum maiorū eccleſiarum, illorumq. perſonæ, nullis exemptionibus, conſuetudinibus, ſententijs, iuramentis, concordijs quæ tantùm ſuos obligent auctores, non etiam ſucceſſores, tueri ſe poſſint, quominus à ſuis Epiſcopis, & alijs maiorib. Prælatis per ſeipſos ſolos, vel illis, quib. ſibi videbitur, adiūctis iuxta canonicas ſanctiones, toties, quoties

Inf. Seſſ. vlt. de ref. c. 6. 2.

tes opus fuerit, viſitari, corrigi, & emendari etiam auctoritate Apoſtolica, poſſint, & valeant.

Caput V.

Inf. Seſſ. 14. ca. 2. de ref. cap. omnia vtriuſque de pœni. & remiſ. ca. ſacerdos, de pœn. diſt. 6. cap. placuit. cum ſeq. 7. q. 1.

NVlli Epiſcopo liceat, cuiuſuis priuilegij prætextu, Pontificalia in alterius diœceſi exercere, niſi de Ordinarij loci expreſſa licentia, & in perſonas eidem Ordinario ſubiectas tantum; ſi ſecus factum fuerit, Epiſcopus ab exercitio Pontificalium, & ſic ordinati ab executione Ordinum, ſint ipſo iure ſuſpenſi.

Indictio futuræ Seſſionis.

Conc. Cart. in 3 cap. 20. Conc. Aur. 3 c 5 & inf. Seſſ. 14. de ref. c. 2. & 3.

PLacetne vobis, proximam futuram Seſſionem celebrari die Iouis feria quinta poſt primam Dominicam ſubſequentis Quadrageſimæ, quæ erit die tertia menſis Martij? Reſponderunt, Placet.

SESSIO VII.

Celebrata die III. menſis Martij. 1547.

Decretum de Sacramentis. Procemium.

AD conſummationẽ ſalutaris de iuſtificatione doctrinæ, quæ in præcedenti proxima Seſſione vno omnium Patrum conſenſu promulgata fuit, conſentaneum viſum eſt de ſanctiſſimis Eccleſiæ Sacramentis agere, per quæ omnis vera iuſtitia vel incipit, vel cœpta augetur, vel amiſſa reparatur, propterea ſacroſancta, œcumenica, & generalis Trident. Synodus in Spiritu ſancto legitimè cõgregata, præſidentibus in ea eiſdẽ Apoſtol. Sedis Legatis, ad errores eliminandos, & extirpandas hæreſes: quæ circa ſãctiſſima ipſa Sacramẽta hac noſtra tempeſtate, tũ de damnatis, olim à Patribus noſtris hæreſibus ſuſcitatæ, tum etiam de nouo ad-

inuen-

inuentæ ſunt, quæ Catholicæ Eccleſiæ puritati, & animarum ſaluti magnopere officiunt; ſanctarum Scripturarum doctrinæ, Apoſtolicis traditionibus, atque aliorum Conciliorum, & Patrum conſenſu inhærendo, hos præſentes canones ſtatuendos, & decernendos cenſuit: reliquos, qui ſuperſunt ad cæpti operis perfectionem, deinceps, diuino ſpiritu adiuuante editura.

DE SACRAMENTIS. CANON I.

SI quis dixerit, Sacramenta nouæ legis non fuiſſe omnia à Ieſu Chriſto, Domino noſtro inſtituta, aut eſſe plura, vel pauciora quam ſeptem, videlicet: Baptiſmum, Confirmationem, Euchariſtiam, Pœnitentiam, Extremam Vnctionem, Ordinem, & Matrimonium, aut etiã aliquod horum ſeptem non eſſe verè, & propriè Sacramentum: anathema ſit. cap. ad abolendam. de hær.

CANON II.

Si quis dixerit, ea ipſa nouæ legis Sacramenta à Sacramentis antiquæ legis non differre, niſi quia cerimoniæ ſunt aliæ: & alij ritus externi: anathema ſit.

CANON III.

Si quis dixerit, hæc ſeptem Sacramenta ita eſſe inter ſe paria, vt nulla ratione aliud ſit alio dignius: anathema ſit. ca. nihil de cnoſec. diſt. 2. cum ſim.

CANON IV.

Si quis dixerit, Sacramenta nouæ legis non eſſe ad ſalutem neceſſaria, ſed ſuperflua, & ſine eis, aut eorum voto, per ſolam fidem homines à Deo gratiam iuſtificationis adipiſci, licet omnia ſingulis neceſſaria non ſint; anathema ſit. Sup. Seſſ. 6. de iuſt. ca. 7. & can. 5.

CANON V.

Si quis dixerit, hæc Sacramenta propter ſolam fidem nutriendam inſtituta fuiſſe: anathema ſit.

CA-

Conc. Flor. ſub Eng. IV. ver. hoc docet eccleſ.

CANON VI.

Si quis dixerit, Sacramenta nouæ legis non continere gratiam, quam ſignificant; aut gratiam ipſam, nõ ponentibus obicem, non conferre, quaſi ſigna tantum externa ſint accepta per finem gratiæ, vel iuſtitiæ, & notæ quædam Chriſtianæ profeßionis, quibus apud homines diſcernuntur fideles ab infidelibus: anathema ſit.

CANON VII.

Si quis dixerit, non dari gratiam per huiuſmodi Sacramenta ſemper, & omnibus, quantum eſt ex parte Dei etiamſi ritè ea ſuſcipiant, ſed aliquando, & aliquibus: anathema ſit.

Sup. Seſſ. 5. de pecc. ori.

CANON VIII.

Si quis dixerit, per ipſa nouæ legis Sacramenta ex opere operato non conferri gratiam, ſed ſolam fidem diuinæ promiſſionis ad gratiam conſequendam ſufficere: anathema ſit.

CANON IX.

c. conſultationi de tépor. ord. & ca. diſplicet. 23. q. 4. & c. licitè 32. q. 7. ca. quo ante med. de cõſec, diſt. 4.

Si quis dixerit, in tribus Sacramentis, Baptiſmo, ſcilicet, Confirmatione, & Ordine, non imprimi Characterem in anima, hoc eſt, ſignum quoddam ſpirituale, & indelebile, vnde ea iterari non poſſint: anathema ſit.

CANON X.

Si quis dixerit, Chriſtianos omnes in verbo, & omnibus Sacramentis adminiſtrandis habere poteſtatem: anathema ſit.

CANON XI.

Infr. ſeſſ. 14. de pœn. c. 6. c. multæ. ca. remiſſione. ca. Chriſtus cum plur. ſeq. 1. quę. 1. & vlt. 15. qu. vlt. c. ad abo-

Si quis dixerit, in miniſtris dum Sacramenta conficiunt, & conferunt: non requiri intentionem ſaltem faciendi, quod facit Eccleſia: anathema ſit.

CANON XII.

Si quis dixerit, miniſtrum in peccato mortali exiſtentem,

tem, modo omnia eſſentialia, quæ ad Sacramentum cõficiendum, aut conferendum pertinent, ſeruauerit, non conficere, aut conferre Sacramentum: anathema ſit.

CANON XIII.

Si quis dixerit, receptos, & approbatos Eccleſiæ Catholicæ ritus in ſolemni Sacramentorum adminiſtratione adhiberi conſuetos, aut contemni, aut ſine peccato à miniſtris prolibito omitti, aut in nouos alios per quemcumque Eccleſiarum Paſtorem mutari poſſe: anathema ſit.

lendam de hær. inf. ſeſ. 22. de obſ. in cele. miſ. c. omnes. d. 22. cap. quis neſciat 11. d. cũ præce. & c. non decet. cũ mult. ſeq. d. 10. ca. alienus, & c. quia, 24. q. 1.

DE BAPTISMO.

CANON I.

SI quis dixerit, Baptiſmum Ioannis habuiſſe eãdem vim cum Baptiſmo Chriſti: anathema ſit.

c. aliud, & c. non regenerabantur. de conſ. d. 4. ca. pœn. de baptiſ.

CANON II.

Si quis dixerit, aquam veram, & naturalem non eſſe de neceſſitate Baptiſmi; atque ideo verba illa Domini noſtri Ieſu Chriſti; Niſi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu ſancto, ad metaphoram aliquam detorſerit: anathema ſit.

Io. 3. c. firmus & cap. non dubito, de conſecrat. diſp. 4.

CANON III.

Si quis dixerit, in Eccleſia Rom. quæ omnium eccleſiarum mater eſt, & magiſtra, non eſſe veram de Baptiſmi Sacramento doctrinam: anathema ſit.

CANON IV.

Si quis dixerit, Baptiſmum qui etiam datur ab hæreticis in nomine Patris, & Filij, & Spiritus ſancti, cum intentione faciendi quod facit Eccleſia, non eſſe verum Baptiſmum: anathema ſit.

c. non decet 22. d. cap. ad abolendam. de hær. c. 2. de ſum. Tr. c. 1. eod. tit. in 6. Concil. Flor. de vni. Amen. ca. 5. c. dictum, §. quod vero, cum 2. cap. ſeq. 1. qu. 1. cap. Romanus cũ ſequ. & c. ſiue hæreti, de cõſ.

CANON V.

Si quis dixerit, Baptiſmum liberum eſſe, hoc eſt non neceſſarium, ad ſalutem: anathema ſit.

CANON VI.

d 4. c. nulla præter, de conſ. diſ. 4. Io. 5. c. maiores. de bapt.

Si quis dixerit, baptizatum non poſſe, etiam ſi velit, gratiam amittere, quantumcumque peccet, niſi nolit credere: anathema ſit.

CANON VII.

Si quis dixerit, Baptizatos per Baptiſmum ipſum ſolius tantùm fidei debitores fieri, non autem vniuerſæ legis Chriſti ſeruandæ: anathema ſit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, baptizatos liberos eſſe ab omnibus ſanctæ Eccleſiæ præceptis, quæ vel ſcripta, vel tradita ſunt, ita vt ea obſeruare non teneantur, niſi ſe ſua ſponte illis ſubmittere voluerint: anathema ſit.

CANON IX.

Si quis dixerit, ita reuocandos eſſe homines ad Baptiſmi ſuſcepti memoriam, vt vota omnia, quæ poſt Baptiſmum fiunt, vi promiſſionis in Baptiſmo ipſo iam factæ, irrita eſſe intelligant, quaſi per ea, & fidei, quam profeſſi ſunt detrahatur, & ipſi Baptiſmo: anathema ſit

CANON X.

Si quis dixerit, peccata omnia, quæ poſt Baptiſmum fiunt, ſola recordatione, & fide ſuſcepti Baptiſmi, vel dimitti, vel venialia fieri: anathema ſit.

CANON XI.

c. quod quidam, 1 qu 1. & c fin. ext. de Sacr non iterand. cap. hi de quib ca rebaptizare & cap. cum ita de conſ. diſ. 4. & c. dictum eſt, de cōſe.

Si quis dixerit, verum, & ritè collatum Baptiſmum iterandum eſſe illi, qui apud infideles fidem Chriſti negauerit, cum ad pœnitentiam, cōuertitur: anathema ſit.

CANON XII.

Si quis dixerit, neminem eſſe baptizandum, niſi ea ætate, qua Chriſtus baptizatus eſt, vel in ipſo mortis articulo: anathema ſit.

Digitized by Google

CANON XIII.

Si quis dixerit paruulos, eo quod actum credendi dist. 5 c. fi-
on habent, ſuſcepto baptiſmo inter fideles computan- de bapt. & toto tit. de
os non eſſe, ac propterea, cum ad annos diſcretionis Sac. non ite raſi ca 2. ad
eruenerint, eſſe rebaptizandos, aut præſtare omitti fin. de ſum. Trin. & Cle.
orum Baptiſma, quàm eos non actu proprio credentes vni § fi. eo. tit. ca. maio-
aptizari in ſola fide Eccleſiæ: anathema ſit. res de hære- ſup. Seſſ. 5. de pec. ori.

CANON XIV.

Si quis dixerit, huiuſmodi paruulos baptizatos, cum Sup. Seſſ. 5. de pecc. ori. in me.
doleuerint, interrogãdos eſſe, an ratum habere velint
uod Patrini eorum nomine, dum baptizarentur, polli
iti ſunt, & vbi ſe nolle reſponderint, ſuo eſſe arbitrio
elinquendos, nec alia interim pœna ad Chriſtianam
vitam cogendos, niſi vt ab Euchariſtiæ, aliorumque
Sacramentorum præceptione arceantur, donec reſipi-
cant: anathema ſit.

DE CONFIRMATIONE

CANON I.

SI quis dixerit, Confirmationem baptizatorum otio-
ſam cærimoniam eſſe, et non potius verum, & pro- c nullus mi- niſtrorum,
rium Sacramentum, aut olim nihil aliud fuiſſe, quàm de conſecr. diſt 4. Cat.
Catechesim quandam, qua adoleſcentiæ proximi fi- ca. 128 cap.
lei ſuæ rationem coram Eccleſia exponebant: anathe- 1. cum ſequ. de conſecr.
ma ſit. diſt 5.

CANON II.

Si quis dixerit, iniurios eſſe Spiritui ſancto eos qui c. manus, de conſ. diſt 5.
acro Confirmationis criſmati virtutem aliquam tri- Concil. Tol. 1. c. 10. Con.
uunt: anathema ſit. Carr. 2. ca. 3. Conc. Brac.

CANON III.

Si quis dixerit, ſanctæ Confirmationis Ordinarium 37 ca. omni tempore. de
miniſtrum non eſſe ſolum Epiſcopum, ſed quemuis ſim conſ diſ. 4. cap. ſi iubet,
licem ſacerdotem: anathema ſit. 26 q. 6. cap. quanto de conſuetud. Cate. c. 120. 36. inf. 2. ſe.

De-

Decretum de reformatione.

24.cap.4. de ſac. ord. Inf. Seſſ. 24. c. 4. de ſacr. ord. Sup. ſeſſ 6. cap. 2. de ref. & infr. Seſſ 23. c. 1. Inf. Seſſ. vlt. de ref. c. 21. Inf. Seſſ. 22. ca. 2. & Seſſ. 24. cap 1. de ref. ca. cum in cunctis, de elect.

Eadem ſacroſancta Synodus, eiſdem præſidenti bus, & legatis, inceptum reſidentiæ, & reform tionis negotium ad Dei laudem, & Chriſtianæ religi nis incrementum, proſequi intendens, vt ſequitur, ſt tuendum cenſuit, ſalua ſemper in omnibus Sedis Ap ſtolicæ auctoritate.

Caput I.

AD Cathedralium eccleſiarum regimẽ nullus, ni ex legitimo matrimonio natus, & ætate matur grauitate morum, litterarumque ſcientia, iuxta conſti tutionem Alexandri III. quæ incipit; Cum in cunctis in Concilio Lateranenſi promulgatam, præditus aſſu matur.

Caput II.

d. ca. cum in cunctis, §. cum vero, c. ſicut de ex ceſ. prælat. Conc. Chalced. c. 10. ca. 1. & 2. & 22. quæſt. 1. ca. Sanctorum 70. diſt cap. vnio 10. qu. 3. c. quia in quantum, c. ad hæc, & c. de multa de præben. quia nonnulli. de mag. c cum ſingul. de præbẽ. in 6. Cle. gratiæ, de ref. c. exe crabilis. §. qui vero, in extrauag. com. de præ bend. & inf. Seſſ. 24. c. 17.

NEmo, quacumque etiam dignitate, gradu, au præeminentia præfulgens, plures Metropolita nas, ſeu cathedrales Eccleſias, in titulum, ſiue commẽ dam, aut alio quouis nomine, contra ſacrorum Canoni inſtituta recipere, & ſimul retinere præſumat; cum va de felix ſit ille cenſendus, cui vnam Eccleſiam benè a fructuosè, & cum animarum ſibi commiſſarum ſalute regere contigerit. Qui autem plures eccleſias contra præſentis decreti tenorem nunc detinent, vna, quam maluerint, retenta, reliquas infra ſex menſes, ſi ad li beram Sedis Apoſtolicæ diſpoſitionem pertineãt, alias infra annum dimittere teneantur: alioquin eccleſiæ ip ſæ vltima obtenta duntaxat excepta, eo ipſo vacare cenſeantur.

Caput III.

INferiora beneficia eccleſiaſtica, præſertim curã ani marũ habẽtia, perſonis dignis, & habilibus, & quæ

in loco

in loco reſidere, ac per ſe ipſos curam ipſam exercere valeant, iuxta conſtitutionem Alexan. III. in Lateranenſi, quæ incip. Quia nonnulli, & aliam Gregorii X. in generali Lugdunenſi Concilio quæ incip. Licet canon, editam; conferantur; aliter, autem facta collatio, ſiue prouiſio, omninò irritetur: & Ordinarius collator pœnas conſtitutionis Concilii generalis, quæ incipit, Graue nimis, ſe nouerit incurſurum. de ref. Cleri quia regularis, de ſup. pl. negl. prælat. cap. quia nonnulli, de cl. non reſi. c. licet ea, de elect. in 6. c. graue nimis de præbẽd.

Caput IV.

Qvicumq; de cætero, plura curata, aut aliàs incõpatibilia beneficia eccleſiaſtica, ſiue per viã vnionis ad vitam, ſeu commendæ perpetuæ, aut alio quocumque nomine, & titulo, contra formam ſacrorũ canonum, & præſertim conſtitutionis Innocentii III. quæ incipit, De multa, recipere, ac ſimul retinere præſumpſerit; beneficiis ipſis, iuxta ipſius conſtitutionis diſpoſitionem, ipſo iure, etiam præſentis canonis vigore, priuatus exiſtat. Supc. 2. c. de multa. de præben.

Caput V.

ORdinarii locorum quoſcumq; plura curata, aut aliàs incompatibilia beneficia eccleſiaſtica obtinentes, diſpenſationes ſuas exhibere diſtrictè compellant, & aliàs procedant, iuxta conſtitutionem Greg. X. in Generali Lugdunenſe Concilio editam, quæ incipit, Ordinarii, quam eadem S. Synodus innouandam cenſet & innouat: addens inſuper, quod ipſi Ordinarii, etiam per idoneorum Vicariorum deputationem, & congruæ portionis fructuum aſſignationem omninò prouideant; vt animarum cura nullatenus negligatur, & beneficia ipſa debitis obſequiis minimè defraudentur: appellationibus, priuilegiis, exemptionibus quibuſcumque, etiam cum iudicum ſpecialium deputatione, & illorum Inf. Seſſ. 24 c. 17. c. ordinarij. de off. ord. in 6. Infr. ca. 7. & ſup. Seſſ. 6. de refor. ca. 2. in fin.

D inhi-

inhibitionis in præmiſſis nemini ſuffragantibus.

Caput VI.

Inf. Seſſ. 24. de ref. c. 13. & Seſſ. 25. de ref. ca 9. & inf. Seſſ. 24. c. 9.

VNiones perpetuæ, à xl. annis citra factæ, examinari ab Ordinarijs, tamquam à Sede Apoſtolica delegatis, poßint: & quæ per ſubreptionem, vel obreptionem obtentæ fuerint, irritæ declarentur. Illæ verò, quæ à dicto tempore citra conceſſæ nondum in toto, vel in parte ſortitæ ſunt effectum, & quæ deinceps ad cuiuſuis inſtantiam fient, niſi eas ex legitimis, aut alias rationabilibus cauſis coram loci Ordinario, vocatis, quorum intereſt, verificandis, factas fuiſſe conſtiterit: per ſubreptionem obtenta præſumantur: ac propterea, niſi aliter à Sede Apoſtolica declaratum fuerit, viribus omninò careant.

Caput VII.

Inf. Seſſ. 14. de ref. c. 9.

BEneficia Eccleſiaſtica curata, quæ cathedralibus, collegiatis, ſeu alijs Eccleſiis, vel monaſterijs, beneficijs, ſeu collegijs, aut pijs locis quibuſcumq. perpetuò vnita, & annexa reperiuntur, ab Ordinarijs locorum annis ſingulis viſitentur, qui ſollicitè prouidere procurent, vt per idoneos Vicarios etiam perpetuos, niſi ipſis ordinarijs, pro bono eccleſiarum regimine, aliter expedire videbitur, ab eis cum tertia partis fructuum, aut maiori, vel minori, arbitrio ipſorum Ordinariorum portione, etiam ſuper certa re aßignāda, ibidem deputandos, animarum cura laudabiliter exerceatur: appellationibus, priuilegijs, exemptionibus, etiam cum iudicum deputatione, & illorum inhibitionibus, quibuſcumque in præmiſſis minimè ſuffragantibus.

Sup. can. 5. Inf. Seſſ. vlt. de ref. c. 16. Pius V. in Bulla, quæ incipit. Ad exequendū.

Caput VIII.

Inf. Seſſ. 24. de ref. c. 9. & Seſſ. 21. c. 8.

LOcorum ordinarij eccleſias quaſcumque, quomodolibet exemptas, authoritate Apoſtolica ſingulis annis

annis viſitare teneantur, et opportunis iurius remedijs prouidere, vt, quæ reparatione indigent, reparentur: & cura animarum, ſi qua illis immineat, alijſq. debitis obſequijs, minimè defraudentur: appellationibus, priuilegijs, conſuetudinibus, etiam ab immemorabili tempore præſcriptis, iudicum deputationibus, & illorum inhibitionibus penitus excluſis.

Conc. Tol. 4. c. 35i Conc. Brac. 1. c. 1. Conc. Arel. c. 17. decernimus. cap. Epiſc. & ca. placuit. 12. q. 1.

Caput IX.

AD maiores Eccleſias promoti, munus conſecrationis infra tempus à iure ſtatutum ſuſcipiant, & prorogatione vltra ſex menſes conceſſæ, nulli ſuffragentur.

ca quoniam quidã, diſt. 100. & infr. Seſſ. 23. de ref. c. 3.

Caput X.

NOn liceat Capitulis Eccleſiarum, Sede vacante, infra annum à die vacationis, ordinandi licentiam, aut litteras dimiſſorias, ſeu reuerendas, vt aliqui vocant, tam ex iuris communis diſpoſitione, quam etiam cuiuſuis priuilegij, aut conſuetudinis vigore, alicui, qui beneficij Eccleſiaſtici recepti, ſiue recipiendi occaſione arctatus non fuerit; concedere: ſi ſecus fiat, Capitulum contrauenïens Eccleſiaſtico ſubiaceat interdicto; & ſic ordinati, ſi in minoribus Ordinibus conſtituti fuerint, nullo priuilegio clericali, præſertim in criminalibus, gaudeant; in maioribus verò, ab executione Ordinum, ad beneplacitum futuri Prælati, ſint ipſo iure ſuſpenſi.

ca. cũ nullus de temp. ordin. in 6.

Inf Seſſ. de ref. c. 10.

Caput XI.

FAcultates de promouendo à quocumque non ſuffragentur, niſi habentibus legitimam cauſam, ob quam à proprijs Epiſcopis ordinari non poſſint, in litteris exprimendam; & tunc non ordinentur, niſi ab Epiſcopo in ſua diœceſi reſidente, aut pro eo Pontificalia exercente, & diligenti præuio examine.

Cap. XII.

c. licet can. & cap. cum ex eo. de elect. in 6.

Facultates de non promouendo, præterquam in ca- ſibus, à iure expreſſis, conceſſæ, ad annum tantu- ſuffragentur.

Caput XIII.

Inf. Seſſ. 14. c. 13. de ref. & Seſſ 24. c. 18. de refor. & Seſſ. 15. c. 9.

Præſentati, ſeu electi, vel nominati à quibuſuis E- ccleſiaſticis perſonis, etiam Sedis Apoſtolicę Nun- ciis, ad quæuis Eccleſiaſtica beneficia non inſtituantu- nec confirmentur, neque admittantur, etiam prætext- cuiuſuis priuilegiis, ſeu conſuetudinis, etiam ab imme- morabili tempore præſcriptæ, niſi fuerint prius à loco- rum Ordinariis examinati, & idonei reperti. Et nullu- appellationis remedio ſe tueri poſſit, quominus exam- ſubire teneatur. Præſentatis tamen electis, ſeu nomi- natis ab vniuerſitatibus, ſeu collegiis generalium Stu- diorum exceptis.

Cap. XIV.

c. 2. de priu. in 6.

In exemptorum cauſis Conſtitutio Innocen. III. qua incipit, Volentes, in generali Concilio Lugdunenſi edita, ſeruetur; quam eadem ſacroſancta Synodus innouandam cenſuit, & innouat; addendo inſuper, quòd in ciuilibus cauſis mercedum, & miſerabilium perſonarum Clerici ſeculares, aut regulares, extra monaſterium degentes, quomodolibet exempti, etiam ſi certum Iudicem à Sede Apoſtolica deputatum, in partib. habeant; in aliis verò, ſi ipſum Iudicem non habuerint, coram locorum Ordinariis, tamquam in hoc ab ipſa Sede delegatis, conueniri, & iure medio ad ſoluendum debitum cogi, & compelli poſſint: priuilegiis, exemptionibus, conſeruatorum deputationibus, & eorum inhibitionibus aduerſus præmiſſa nequaquam valituris.

Inf. Seſſ 14. de ref. ca. 6. in fin.

Ca-

Caput XV.

CVrent Ordinarii, vt hoſpitalia quæcumque à ſuis adminiſtratoribus, quocumque illi nomine cenſeantur, etiam quomodolibet exemptis fideliter, & diligenter gubernentur; Conſtitutionis Conc. Viennenſis, quæ incipit; Quia contingit forma ſeruata: quam quidẽ Conſtitutionem eadem Sanct. Synodus innouandam duxit, & innouat, cum derogationibus in ea contentis.

Indictio futuræ Seſſionis.

ITem hæc ſacroſancta Synodus ſtatuit, & decreuit proximam futuram Seſſionem habendam, & celebrandam eſſe die Iouis, fer. v. poſt ſequentem Dominicam in Albis, quæ erit xxi. menſis Aprilis præſentis, anni 1547.

Bulla facultatis transferendi Concilij

PAVLVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, venerabili F. Io. Mariæ Epiſcop. Præneſtino, & dilectis filiis Marcello tit. S. Crucis in Hieruſalem Præsbytero, ac, Reginaldo S. Mariæ in Coſmedin Diacono, Cardin. noſtris, & Apoſt. Sedis Legat. de latere, ſalutẽ, & Apoſt. benedict. Regimini vniuerſalis Eccleſiæ, meritis licet imparibus, diſponente Domino, præſidentes, noſtri officii partes eſſe putam⁹, vt, ſi quid grauius cauſa Reipublic. Chriſtianæ conſtituendum ſit, id non modo tempore opportuno, verum etiam loco commodo, & idoneo perficiatur. Cùm itaque nos, nuper, poſtquam ſuſpenſionem celebrationis ſacri œcumenici, & vniuerſalis Concilii, aliàs per nos in ciuitate Trident. ex cauſis tunc expreſſis, de venerabilium Fr. noſtrorũ S.R.E. Card. conſilio, & aſſenſu indicti, ex certis aliis etiam tũc expreſſis cauſis, vſque ad aliud opportunius

CANON VI.

Si quis dixerit, Sacramenta nouæ legis non continere gratiam, quam ſignificant; aut gratiam ipſam, nō ponentibus obicem, non conferre, quaſi ſigna tantum externa ſint accepta per finem gratiæ, vel iuſtitiæ, & notæ quædam Chriſtianæ profeßionis, quibus apud homines diſcernuntur fideles ab infidelibus: anathema ſit.

CANON VII.

Si quis dixerit, non dari gratiam per huiuſmodi Sacramenta ſemper, & omnibus, quantum eſt ex parte Dei etiamſi ritè ea ſuſcipiant, ſed aliquando, & aliquibus: anathema ſit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, per ipſa nouæ legis Sacramenta ex opere operato non conferri gratiam, ſed ſolam fidem diuinæ promiſſionis ad gratiam conſequendam ſufficere: anathema ſit.

CANON IX.

Si quis dixerit, in tribus Sacramentis, Baptiſmo, ſcilicet, Confirmatione, & Ordine, non imprimi Characterem in anima, hoc eſt, ſignum quoddam ſpirituale, & indelebile, vnde ea iterari non poſſint: anathema ſit.

CANON X.

Si quis dixerit, Chriſtianos omnes in verbo, & omnibus Sacramentis adminiſtrandis habere poteſtatem: anathema ſit.

CANON XI.

Si quis dixerit, in miniſtris dum Sacramenta conficiunt, & conferunt: non requiri intentionem ſaltem faciendi, quod facit Eccleſia: anathema ſit.

CANON XII.

Si quis dixerit, miniſtrum in peccato mortali exiſtētem,

SESS

tem, modo omnia e
ficiendum, aut conſ
conficere, aut confe

CA

Si quis dixerit,
Catholicæ ritus in
ſtratione adhiberi c
peccato à miniſtris p
per quemcumque Ecc
anathema ſit.

DE B

CA

Si quis dixerit, Bap
vim cum Baptiſmo

CA

Si quis dixerit, aqua
ſe de neceßitate Baptiſm
ni noſtri Ieſu Chriſti; N
& Spiritu ſancto, ad m
anathema ſit.

CAN

Si quis dixerit, in Ecc
rum mater eſt, & mag
Sacramento doctrin

CAN

Si quis dixerit, Bapti
in nomine Patris,
intentione faciendi q
Baptiſmum: anat

CAN

Si quis dixerit, Baptiſ
neceſſarium, ad ſalutem:

ntialia, quæ ad Sacramentum cō-
endum pertinent, ſeruauerit, non
e Sacramentum: anathema ſit.

N O N X I I I.

ceptos, & approbatos Eccleſiæ
olemni Sacramentorum admini-
nſuetos, aut contemni, aut ſine
o libito omitti, aut in nouos alios
eſiarum Paſtorem mutari poſſe:

lendam de hær. inf. ſeſ. 21. de obſ. in cele. miſ. c. omnes. d. 22. cap. quis neſciat 11. d. cū præce. & c. non decet. cū mult. ſeq. d. 10. ca. alienus, & c. quia, 24. q. 1.

A P T I S M O.

N O N I.

tiſmum Ioannis habuiſſe eādem
Chriſti: anathema ſit.

c. aliud, & c. non regenerabantur. de conſ. d. 4. ca. pœn. de baptiſ.

N O N I I.

m veram, & naturalem non eſ-
ni; atque ideo verba illa Domi-
Niſi quis renatus fuerit ex aqua,
etaphoram aliquam detorſerit:

Io. 3. c. filius & cap. non dubito, de conſecrat. diſp. 4.

N O N I I I.

cleſia Rom. quæ omnium eccle-
giſtra, non eſſe veram de Bap-
nam: anathema ſit.

N O N I V.

iſmum qui etiam datur ab hæ-
, & Filij, & Spiritus ſancti,
quod facit Eccleſia, non eſſe
hema ſit.

N O N V.

mum liberum eſſe, hoc eſt non
anathema ſit.

c. non decet 12. d. cap. ad abolendam. de hær. c. 2. de ſum. Tr. c. 1. eod. tit. in 6. Concil. Flor. de vn. Armen. ca. 5. c. dictum, §. quod vero, cum 2. cap. ſeq. 1. qu. 1. cap. Romanus cū ſequ. & c. ſiue hæreti. de conſ.

C A.

CANON VI.

Si quis dixerit, baptizatum non poſſe, etiam ſi velit, gratiam amitterere, quantumcumque paccet, niſi nolit credere: anathema ſit.

CANON VII.

Si quis dixerit, Baptizatos per Baptiſmum ipſum ſolius tantùm fidei debitores fieri, non autem vniuerſæ legis Chriſti ſeruandæ: anathema ſit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, baptizatos liberos eſſe ab omnibus ſanctæ Eccleſiæ præceptis, quæ vel ſcripta, vel tradita ſunt, ita vt ea obſeruare non teneantur, niſi ſe ſua ſponte illis ſubmittere voluerint: anathema ſit.

CANON IX.

Si quis dixerit, ita reuocandos eſſe homines ad Baptiſmi ſuſcepti memoriam, vt vota omnia, quæ poſt Baptiſmum fiunt, vi promiſſionis in Baptiſmo ipſo iam factæ, irrita eſſe intelligant, quaſi per ea, & fidei, quam profeſſi ſunt detrahatur, & ipſi Baptiſmo: anathema ſit

CANON X.

Si quis dixerit, peccata omnia, quæ poſt Baptiſmum fiunt, ſola recordatione, & fide ſuſcepti Baptiſmi, vel dimitti, vel venialia fieri: anathema ſit.

CANON XI.

Si quis dixerit, verum, & ritè collatum Baptiſmum iterandum eſſe illi, qui apud infideles fidem Chriſti negauerit, cum ad pœnitentiam, cõuertitur: anathema ſit.

CANON XII.

Si quis dixerit, neminem eſſe baptizandum, niſi ea ætate, qua Chriſtus baptizatus eſt, vel in ipſo mortis articulo: anathema ſit.

CA-

N O N XIII.

uulos, eo quod actum credendi baptiſmo inter fideles computan-rea, cum ad annos diſcretionis ptizandos, aut præſtare omitti n eos non actu proprio credentes Eccleſiæ: anathema ſit.

dist. 5 c. fin. de bapt. & toto tit. de Sac. non ite rañ ca 2. ad fin. de ſum. Trin. & Cle. vni §. fi. eo. tit. ca. maiores de hære-

ſup. Seſſ. 5. de pec. ori.

Sup. Seſſ 5. de pecc. ori. in me.

N O N XIV.

ſmodi paruulos baptizatos, cum los eſſe, an ratum habere velint mine, dum baptizarentur, polli e reſponderint, ſuo eſſe arbitrio interim pœna ad Chriſtianam t ab Euchariſtiæ, aliorumque otione arceantur, donec reſipi-

I R M A T I O N E

N O N I.

rmationem baptizatorum otio-e, et non potius verum, & pro-ut olim nihil aliud fuiſſe, quàm, qua adoleſcentiæ proximi fi-Eccleſia exponebant: anathe-

c. nullus miniſtrorum, de conſecr. dist 4. Cat. ca. 128 cap. 1. cum ſequ. de conſecr. dist 5.

.c. manus, de conſ. dist 5. Concil. Tol. 1. c. 20. Con. Cart. 2. ca. 3. Conc. Brac. 37 ca. omni tempore de conſ diſ. 4. cap. ſi iubet, 26 q. 6. cap. quanto de conſuetud. Cate. c. 120. 36. inf. 2. ſe.

I O N II.

ios eſſe Spiritui ſancto eos qui iſmati virtutem aliquam tri-

O N III.

e Confirmationis Ordinarium Epiſcopum, ſed quemuis ſim ema ſit.

De-

inhibitionis in præmiſſis nemini ſuffragantibus.

Caput VI.

Inf. Seſſ. 24. de ref. c. 13. & Seſſ. 25. de ref. ca 9. & inf. Seſſ. 24. c. 9.

VNiones perpetuæ, à xl. annis citra factæ, examinari ab Ordinarijs, tamquam à Sede Apoſtolica delegatis, poſſint: & quæ per ſubreptionem, vel obreptionem obtentæ fuerint, irritæ declarentur. Illæ verò, quæ à dicto tempore citra conceſſæ nondum in toto, vel in parte ſortitæ ſunt effectum, & quæ deinceps ad cuiuſuis inſtantiam fient, niſi eas ex legitimis, aut alias rationabilibus cauſis coram loci Ordinario, vocatis, quorum intereſt, verificandis, factas fuiſſe conſtiterit: per ſubreptionem obtenta præſumantur: ac propterea, niſi aliter à Sede Apoſtolica declaratum fuerit, viribus omninò careant.

Caput VII.

Inf. Seſſ. 14. de ref. c. 9.

BEneficia Eccleſiaſtica curata, quæ cathedralibus, collegiatis, ſeu alijs Eccleſiis, vel monaſterijs, beneficijs, ſeu collegijs, aut pijs locis quibuſcumq. perpetuò vnita, & annexa reperiuntur, ab Ordinarijs locorum annis ſingulis viſitentur, qui ſollicitè prouidere procurent, vt per idoneos Vicarios etiam perpetuos, niſi ipſis ordinarijs, pro bono eccleſiarum regimine, aliter expedire videbitur, ab eis cum tertia partis fructuum, aut maiori, vel minori, arbitrio ipſorum Ordinariorum portione, etiam ſuper certa re aſſignāda, ibidem deputandos, animarum cura laudabiliter exerceatur: appellationibus, priuilegijs, exemptionibus, etiam cum iudicum deputatione, & illorum inhibitionibus, quibuſcumque in præmiſſis minimè ſuffragantibus.

Sup. can. 5. Inf. Seſſ. vlt. de ref. c. 16. Pius V. in Bulla, quæ incipit. Ad exequendū.

Caput VIII.

Inf. Seſſ. 24. de ref. c. 9. & Seſſ. 21. c. 8.

LOcorum ordinarij eccleſias quaſcumque, quomodolibet exemptas, authoritate Apoſtolica ſingulis annis

nnis viſitare teneantur, et opportunis iurius remedijs rouidere, vt, quæ reparatione indigent, reparentur: & cura animarum, ſi qua illis immineat, alijſq. debitis bſequijs, minimè defraudentur: appellationibus, priilegijs, conſuetudinibus, etiam ab immemorabili tem-ore præſcriptis, iudicum deputationibus, & illorum nhibitionibus penitus excluſis. Conc. Tol. 4. c. 35. Conc. Brac. 1. c. 1. Conc. Asel. c. 17 decernimus. cap. Epiſc. x. placuit. 12. q. 1.

Caput IX.

AD maiores Eccleſias promoti, munus conſecrationis infra tempus à iure ſtatutum ſuſcipiant, & prorogationes vltra ſex menſes conceſſæ, nulli ſuf-ragentur. ca quoniam quidā, diſt. 100. & infr. Seſſ 23. de ref. c. 3.

Caput X.

NOn liceat Capitulis Eccleſiarum, Sede vacante, infra annum à die vacationis, ordinandi licen-iam, aut litteras dimiſſorias, ſeu reuerendas, vt aliqui vocant, tam ex iuris communis diſpoſitione, quam etiam cuiuſuis priuilegij, aut conſuetudinis vigore, ali-ui, qui beneficij Eccleſiaſtici recepti, ſiue recipiendi oc-aſione arctatus non fuerit; concedere: ſi ſecus fiat, Ca-itulum contrauenients Eccleſiaſtico ſubiaceat interdi-cto; & ſic ordinati, ſi in minoribus Ordinibus conſtituti uerint, nullo priuilegio clericali, præſertim in crimina-ibus, gaudeant; in maioribus verò, ab executione Or-inum, ad beneplacitum futuri Prælati, ſint ipſo iure uſpenſi. ca cū nullus de temp. ordin. in 6. Inf Seſſ. de ref. c. 10.

Caput XI.

FAcultates de promouendo à quocumque non ſuf-fragentur, niſi habentibus legitimam cauſam, ob uam à proprijs Epiſcopis ordinari non poſſint, in lit-eris exprimendam; & tunc non ordinentur, niſi ab Epiſcopo in ſua diœceſi reſidente, aut pro eo Pontifica-ia exercente, & diligenti præuio examine.

Cap. XII.

c. licet can. & cap. cum ex eo. de elect. in 6.

FAcultates de non promouendo, præterquam in caſibus, à iure expreſſis, conceſſæ, ad annum tantum ſuffragentur.

Caput XIII.

Inf. Seſſ. 14. c. 13. de ref. & Seſſ. 24. c. 18. de refor. & Seſſ. 15. c. 9.

PRæſentati, ſeu electi, vel nominati à quibuſuis Eccleſiaſticis perſonis, etiam Sedis Apoſtolicę Nunciis, ad quæuis Eccleſiaſtica beneficia non inſtituantur, nec confirmentur, neque admittantur, etiam prætextu cuiuſuis priuilegiis, ſeu conſuetudinis, etiam ab immemorabili tempore præſcriptæ, niſi fuerint prius à locorum Ordinariis examinati, & idonei reperti. Et nullus appellationis remedio ſe tueri poſſit, quominus examẽ ſubire teneatur. Præſentatis tamen electis, ſeu nominatis ab vniuerſitatibus, ſeu collegiis generalium Studiorum exceptis.

Cap. XIV.

c. 2. de priu. in 6.

IN exemptorum cauſis Conſtitutio Innocen. III. quæ incipit, Volentes, in generali Concilio Lugdunenſi edita, ſeruetur; quam eadem ſacroſancta Synodus innouandam cenſuit, & innouat; addendo inſuper, quòd in ciuilibus cauſis mercedum, & miſerabilium perſonarum Clerici ſeculares, aut regulares, extra monaſterium degentes, quomodolibet exempti, etiam ſi certum Iudicem à Sede Apoſtolica deputatum, in partib. habeant; in aliis verò, ſi ipſum Iudicem non habuerint, coram locorum Ordinariis, tamquam in hoc ab ipſa Sede delegatis, conueniri, & iure medio ad ſoluendum debitum cogi, & compelli poſſint: priuilegiis, exemptionibus, conſeruatorum deputationibus, & eorum inhibitionibus aduerſus præmiſſa nequaquam valituris.

Inf. Seſſ. 14. de ref. ca. 6. in fin.

Ca-

Caput XV.

CVrent Ordinarii, vt hoſpitalia quæcumque à ſuis adminiſtratoribus, quocumque illi nomine cenſeantur, etiam quomodolibet exemptis fideliter, & diligenter gubernentur; Conſtitutionis Conc. Viennenſis, quæ incipit; Quia contingit forma ſeruata: quam quidẽ Conſtitutionem eadem Sanct. Synodus innouandam duxit, & innouat, cum derogationibus in ea contentis.

Indictio futuræ Seſſionis.

ITem hæc ſacroſancta Synodus ſtatuit, & decreuit proximam futuram Seſſionem habendam, & celebrandam eſſe die Iouis, fer. v. poſt ſequentem Dominicam in Albis, quæ erit xxi. menſis Aprilis præſentis, anni 1547.

Bulla facultatis transferendi Concilij

PAVLVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, venerabili F. Io. Mariæ Epiſcop. Præneſtino, & dilectis filiis Marcello tit. S. Crucis in Hieruſalem Præsbytero, ac, Reginaldo S. Mariæ in Coſmedin Diacono, Cardin. noſtris, & Apoſt. Sedis Legat. de latere, ſalutẽ, & Apoſt. benedict. Regimini vniuerſalis Eccleſiæ, meritis licet imparibus, diſponente Domino, præſidentes, noſtri officii partes eſſe putamꝰ, vt, ſi quid grauius cauſa Reipublic. Chriſtianæ conſtituendum ſit, id non modo tempore opportuno, verum etiam loco commodo, & idoneo perficiatur. Cùm itaque nos, nuper, poſtquam ſuſpenſionem celebrationis ſacri œcumenici, & vniuerſalis Concilii, aliàs per nos in ciuitate Trident. ex cauſis tunc expreſſis, de venerabilium Fr. noſtrorũ S.R.E. Card. conſilio, & aſſenſu indicti, ex certis aliis etiam tũc expreſſis cauſis, vſque ad aliud opportunius

& commodius tempus per nos declarandum, de ſimili conſilio, & aſſenſu factã, audita pace inter chariſſimos in Chriſto filios noſtros, Carolum Rom. Imper. ſemper Auguſt. & Franciſc. Francorum Regem Chriſtianiſſ. conciliata, pari conſilio, & aſſenſu ſuſtuleramus, & amoueramus, nequeuntes ipſi, tunc legitimè impediti, ad dictam ciuitatem perſonaliter accedere, & eidem Concilio intereſſe: vos noſtros, & Apoſt. Sedis Legatos de latere, in eodem Concilio de ſimili conſilio conſtituerimus, & deputauerimus, voſque ad eandẽ ciuitatem tamquam pacis Angelos deſtinauerimus, prout in diuerſis noſtris deſuper confectis litteris pleniùs cõtinetur; Nos, ne tam ſanctum celebrationis Concilij huiuſmodi opus ex incommoditate loci, aut alias quouis modo impediatur, aut plus debito differatur, opportunè prouidere volentes; Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, parique conſilio & aſſenſu, vobis inſimul, aut duobus ex vobis, reliquo legitimo impedimento detento, ſeu inde fortè abſente, quandocumque vobis videbitur Concil. prædictum de eadẽ ciuit. Trid. ad quamcumque aliam commodiorem, & opportuniorem, ſeu tutiorem ciuitatem, de qua vobis etiam videbitur, transferendi, & mutandi, ac illud in ipſa ciuitate Tridẽtina ſupprimendi, & diſſoluendi, necnon Prælatis, & alijs perſonis Concilij huiuſmodi, ne in eo ad vlteriora in dicta ciuitate Tridentina procedant, etiam ſub cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis inhibendi, ac idem Concilium in alia ciuitate huiuſmodi ad quam illud transferri, & mutari contigerit, continuandi, tenendi, & celebrandi, & ad illud Prælatos, & alias perſonas Conc. Trid. huiuſmodi etiam ſub periurij, & alijs in litteris indictionis Cõcilij

cilij

ilii huiuſmodi expreßis pœnis euocandi, eidemque ſit ranſlato, & mutato Concilio, nomine & auctoritate prædictis præſidendi, ac in eo procedendi, cæteraque in præmiſſis, & circa ea neceſſaria, & opportuna, alias iuxta priorum vobis directarum litterarum continentiam, & tenorē faciendi, ſtatuendi, ordinandi, & exequendi plenam, & liberam Apoſtolica auctoritate tenore præſentium concedimus poteſtatem, & facultatem, ratum, & gratū habituri quidquid per vos in præmiſſis factum, ſtatutum, ordinatum, executumve fuerit, idq. facturi, Auctore Domino inuiolabiliter obſeruari: Non *obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque cōtrariis quibuſcumque. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ conceßionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli, Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.*

Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnat. Dominicæ, 1544. 8. Kalend. Mart. Pontificatus noſtri anno vndecimo.

Fab. Epiſcopus Spol.
B. Motta.

SESSIO VIII.

Celebrata die XI. Menſis Martij 1547.

Decretum de Tranſlatione Concilij.

PLacetne vobis decernere, & declarare, de huiuſmodi morbo ex præmiſſis, & alijs allegatis ita manifeſte, & notoriè cōſtare, vt Prælati in hac ciuitate ſine vitæ diſcrimine commorari; & in ea idcirco inuiti

minimè retineri poſſint, et debeant? itemq. attēto receſſu multorum Prælatorum poſt proximè præteritā Seſſionem, & attentis proteſtationibus aliorum compluriũ Prelatorum in Congregationibus generalibus factis, hinc omnınò timore ıpſius morbi abire volentiũ, qui iuſtè detineri non poſſunt, & ex quorũ diſceſſu Cōcilium, vel diſſolueretur, vel ex paucitate Prælatorũ bonus eius progreſſus impediretur: & attento etiā imminēti periculo vitæ, & alijs cauſis per aliquos ex Patribus in ipſis congregationibus allegatis; vtpotè notoriè veris, & legitimis; placetne vobis ſimiliter decernere, & declarare, pro conſeruatione, & proſecutione Ipſius Concilij, & ſecuritate vitæ ipſorum Prælatorũ Concilium ipſum ad ciuitatem Bononiæ, veluti ad locum magis paratum, ſalubrem, & idoneum, pro tempore transferendum eſſe, & ex nunc transferri, & ibidem Seſſionem iam indictam ſtatuta die 21. Aprilis celebrandam eſſe, & celebrari, & ſucceſſiuè ad vlteriora procedendum, donec Sanctiſſimo Domino noſtro, & Sacro Concilio expedire videbitur, vt ad hunc, ſeu alium locum, communicato etiam conſilio cum Inuictiſſimo Cæſare, Chriſtianiſſimo Rege, & alijs Regibus ac Principibus Chriſtianis, ipſum Concilium reduci poſſit, & debeat? Reſponderunt Placet.

SESSIO IX.

BONONIÆ CELEBRATA DIE XXI. Menſis Aprilis M. D. XLVII.

Decretum de prorogatione Seſſionis.

HÆc ſacroſancta, œcumenica, & generalis Synodus, quæ dudũ in ciuitate Tridentina congregata erat,

ta erat, nunc Bononiæ in Spiritu ſancto legitimè congregata, præſidentibus in ea nomine ſanctiſſimi in Chriſto Patris, & Domini noſtri, Domini Pauli, diuina Prouidentia Papæ III. Eiſdem Reuerendiſſ. Dominis, D. Io: Maria de Monte, Epiſcopo Prænestino, & Marcello tit. Sanctæ Crucis in Hieruſalem Præsbytero, S. R. E. Cardinalibus, & Apoſtolicis de latere legatis, conſiderans, quòd die 11. *menſis Martij, præſentis anni, in generali publica Seſſione, in eadem ciuitate Tridenti, & in loco conſueto celebrata, omnibuſq. agendis de more peractis, ex cauſis tunc inſtantibus, vrgentibus, & legitimis, interueniente etiam auctoritate ſanctæ Sedis Apoſtolicæ, eiſdem Reuerendiſsimis Præſidentibus, etiam ſpecialiter conceſſa decreuit, & ordinauit, Concilium ex eo loco in hanc ciuitatem transferendum eſſe, ſicuti tranſlatū; itemque Seſſionem pro præſenti die* 21. *Aprilis illic indictam, vt de Sacramentorum, & reformationis materijs, de quibus tractandum propoſuerat, canones ſancirentur, & promulgarentur, in hac ipſa ciuitate Bononiæ celebrari debere, conſideranſque nonnullos ex Patribus, qui in hoc Concilio intereſſe conſueuerunt, his ſuperioribus maioris hebdomadæ, & ſolemnitatis Paſchalis diebus, in proprijs Eccleſiis occupatos, aliquos etiam alijs impedimentis detentos, huc nondum acceſſiſſe, quos tamen breui affuturos ſperandum eſt: ac propterea factum eſſe, vt non ea, quam ſancta Synodus deſiderabat, Prælatorum frequentia potuerint materiæ ipſæ Sacramentorum, & reformationis examinari, & diſcuti; vt omnia maturo conſilio cum dignitate, & grauitate debita, fiant bonum, opportunum, & expediens cenſuit, cenſetque Seſsionem prædictam, quæ hoc ipſo die, vt præfertur, celebranda*

erat,

erat, ad diem Iouis, infra Octauam Pentecoſtes proximè futuram, quo ad ipſas materias expediendas, differendam, & prorogandam eſſe, quemadmodum differt, ac prorogat; quam diem, & rei gerendæ maximè opportunam, & Patribus, præſertim abſentibus, percommodam, iudicauit, & indicat; hoc tamen adiecto, quod terminum ipſum, ipſa ſancta Synodus, pro eius arbitrio, & voluntate, ſicut rebus Concilij putauerit expedire, etiam in priuata Congregatione reſtringere, & imminuere poſſit, & valeat.

SESSIO X.

BONONIÆ CELEBRATA

Die 2. Menſis Iunij 1547.

Decretum prorogationis Seſſionis.

Q*Vamuis hæc ſacroſancta, œcumenica, & generalis Synodus, Seſſionē, quæ die 21. mēſis Aprilis, proximè præteriti, ſuper ſacramentorum, & reformationis materijs in hac inclyta ciuitate Bononiæ, ex decreto, in vrbe Tridentina, in publica Seſſione, die vndecima menſis Martij promulgato, celebranda erat; propter aliquas cauſas, ac præſertim propter abſentiā nonnullorum Patrum, quos breui affuturos ſperabat, ad hunc præſentem diem differendam, & prorogādam eſſe decreuerit; volens tamen cum iis, qui non venerint etiam adhuc benigne agere, eadem ſacroſancta Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem S.R.E. Cardinalibus, & Apoſtolicæ Sedis Legatis, ſtatuit & decernit, Seſſionē ipſam, quam hac die ſecunda menſis Iunii, præſentis anni milleſimi*

quin-

quingenteſimi quadrageſimi ſeptimi celebrare decreuerat, ad diem Iouis poſt feſtum Natiuitatis Beatæ Mariæ Virgini, quæ erit decimaquinta menſis Septembris proximè futuri, quo ad prædictas, & alias materias expediẽdas, differendam, & prorogandam eſſe, quemadmodum differt, & prorogat: ita tamen, quod proſecutio diſcuſsionis, & examinationis tam eorum, quæ ad dogmata, quam quæ ad reformationem pertinent: interim non omittatur, & terminum ipſum ipſa ſancta Synodus pro eius libito, & voluntate, etiam in priuata Congregatione abbreuiare, & prorogare liberè poſſit, & valeat.

Die xiiij. Septemb. M.D.XLVII. in Congregatione generali Bononiæ prorogata fuit Seſſio, quæ futura erat die ſequenti, ad beneplacitum Sacri Concilij.

BVLLA RESVMPTIONIS Concilij Tridentini.

SVB IVLIO TERTIO PONT. MAX.

IVlius Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, ad futuram rei memoriam. Cum ad tollenda religionis noſtræ diſsidia, quæ in Germania longo tempore non ſine totius Chriſtiani Orbis perturbatione, & ſcãdalo viguerunt; bonum, opportunum, & expediens eſſe videatur, ſicuti etiam cariſsimus in Chriſto filius noſter Carolus Romanorum Imperator ſemper Auguſtus, nobis per ſuas litteras, & Nuncios, ſignificari fecit, vt ſacrũ,

œcumenicum, generale Concilium, per fel. rec. Paulum III. prædeceſſorem noſtrum indictum, & per nos tunc Cardinalatus honore, fungentes, atque ipſius prę deceſſoris nomine, vna cum duabus aliis Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus ipſi Concilio præſidentes, incæptum, ordinatum, & continuatum, in quo plures publicæ, & ſolemnes habitæ fuerunt Seſſiones, pluraque tam in cauſa fidei, quam reformationis promulgata decreta, multaque etiam ad vtramque cauſam pertinentia examinata, & diſcuſſa, ad ciuitatem Tridentinam reducatur: Nos, ad quos & ſummos pro tempore Pontifices ſpectant generalia Concilia indicere, & dirigere, vt Eccleſiæ pacem, & Chriſtianæ fidei, atque ortodoxæ religionis incrementum ad omnipotentis Dei laudem, & gloriam procuremus, & quantum in nobis eſt, tranquillitati ipſius Germaniæ, quæ ſanè prouincia retroactis temporibus in vera religione, ac ſacrorum Conciliorum, & Sanctorum Patrum doctrina excolenda, exhibendaque maximis Pontificibus, Chriſti Redemptoris noſtri in terra Vicariis, debita obedientia, & reuerentia, nulli Chriſtianorum prouinciæ fuit vnquam ſecunda, paternè conſulamus, ſperantes per ipſius Dei gratiam, & benignitatẽ futurum, vt Reges omnes, ac Principes Chriſtiani, iuſtis, piiſque noſtris in hac re votis annuant, faueãt, atque aſſiſtant; venerabiles fratres Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, & dilectos filios Abbates, omneſq. alios, & ſingulos, qui de iure, vel conſuetudine, vel priuilegio Conciliis generalibus intereſſe debent, quoſque idem prædeceſſor noſter in ſuis indictionibus, & aliis quibuſcumque deſuper confectis, & publicatis litteris, Concilio intereſſe voluit, per viſcera miſericordiæ Domini noſtri

Ieſu

Ieſu Chriſti, hortamur, requirimus, & monemus, vt pr ximis futuris Calend. Maij, quem diem ad ipſum Concilium in eo, in quo nunc reperitur], ſtatu reſumendum, & proſequendum, præuia matura deliberatione, & ex certa noſtra ſcictia, & de Apoſtolicæ auctoritatis plenitudine, ac venerabiliũ Fratrum noſtrorũ, eiuſdẽ ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium conſiglio, & aſſenſu, ſtatuimus, decernimus, & declaramus, in ipſa Ciuitate Tridenti, legitimo ceſſante impedimento, conuenire, & ſe congregare, ac ipſius Concilii continuationi, & proſecutioni, omni mora poſtpoſita, incũbere velint. Nos enim operam ſedulo daturi ſumus, vt eodem tempore, in eadem ciuitate noſtri omnino adſint Legati, per quos, ſi per ætatem noſtram, valetudinemq. et Sedis Apoſtolicæ neceſſitates perſonaliter adeße nequiuerimus, Spiritu ſancto duce, ipſi Concilio præſidebimus quacumque ipſius Concilii tranſlatione, & ſuſpenſione, cæteriſque contrariis, non obſtantibus quibuſcumque, ac præſertim illis, quæ idẽ prædeceſſor noſter in ſuis litteris prædictis, quas cum omnibus, et ſingulis in eis contentis clauſulis, & Decretis in ſuo robore permanere volumus, atq; decernimus, & quatenus opus ſit, innouamus, voluit non obſtare: irritum nihilominus decernentes, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignorãter contigerit attentari. Nulli ergo omninò hominum liceat hãc paginam noſtrorum hortationis; requiſitionis, monitionis, ſtatuti, declarationis, innouationis, voluntatis, & Decretorum infringere, vel ei auſu temerario cõtraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli, Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

Datum

Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ M.D.XLVIII. kal. Decembr. Pontificatus noſtri anno primo.

M. Cardinalis Creſcen.

Rom. Amaſæus.

SESSIO XI.

Quæ eſt j. ſub Iulio III. Pont. Max.

Celebrata Kalend. Maij. 1551.

Decretum de reſumendo Concilio.

PLacetne vobis ad laudem, & gratiam Sanctæ, & indiuiduæ Trinitatis, Patris, & Filij, & Spiritus ſancti, ad incrementum, & exaltationem fidei, & religionis Chriſtianæ, ſacrum, œcumenicum, & generale Concil. Tridentinum, iuxta formam, & tenorem litterarum Sanctiſsimi Domini noſtri, & reſumi debere, & procedendum eſſe ad vlteriora? Reſponderunt, PLACET.

Indictio futuræ Seſſionis.

PLacetne vobis proximam futuram Seſſionem habendam, & celebrandam eſſe in futuris kal. Septembris? Reſponderunt, PLACET.

SESSIO XII.

Quæ eſt ij. ſub Iulio III. Pont. Max.

Celebrata die prima Septemb. 1551.

De

Decretum prorogationis Seſſionis.

*Acroſancta, œcumenica, & generalis Trid. Syno-
dus, in Spiritu ſancto legitimè congregata, Præſi-
ntibus in ea eiſdem ſanctæ Sedis Apoſtol. Legato, &
ncijs, quæ in proxima præterita Seſſione ſequentem
nc hodie habendam, & ad vlteriora procedendum
e, decreuerat, cum ob inclitæ Germanicæ nationis,
ius præcipuè cauſa agitur, abſentiam, ac non magnã
terorum Patrum frequẽtiam procedere hactenus di-
lerit: de venerabilium in Chriſto fratrum, & filiorũ
orum Maguntini, & Treuerenſis Archiepiſcoporũ,
ſacri Romani Imperij Principum Electorũ, & con-
urium ipſius, aliarumq. prouinciarum Epiſcoporum,
b hanc ipſam diem aduentu in Domino exultans, &
gnas ipſi omnipotenti Deo agens gratias, firmamque
em concipiens, quàm plurimos alios tam ipſius Ger-
ianicæ, quàm aliarum nationũ Prælatos, & ſui officij
ebito, & hoc exemplo commotos, propediẽ eſſe ven-
iros, futuram Seſſionem ad quadrageſimam diẽ, quæ
it vndecima menſis Octobris, proximè ſequentis, in-
ieit: & Concilium ipſum in ſtatu, in quo reperitur,
roſequendo, cum in præteritis Seſſionibus de ſeptem
acramẽtis nouæ legis in genere, & in ſpecie de Baptiſ-
iate, & Confirmatione definitum fuerit, ſtatuit, & de
euit de Sanctiſſimæ Euchariſtiæ Sacramento, necnon
uod ad reformationem attinet, de reliquis, quæ ad fa-
iliorem, & commodiorem Prælatorum reſidentiam
ertinẽt, agi, & tractari debere: ac monet, & hortatur
mnes Patres, vt interim, Domini noſtri Ieſu Chriſti
xemplo, quantum tamen humana fragilitas patietur,
iunijs, & orationibus vacent: vt tandẽ placatus, qui
i ſæcula ſit benedictus Deus, corda hominum ad veræ*

ſuæ fidei agnitionem, & Sanctæ Matris Eccleſiæ v
tatem, ac rectè viuendi normam reducere degnetur.

SESSIO XIII.

Quæ eſt iij ſub Iulio III. Pont. Max.

Celebrata die 11. Menſis Octob. 1551.

Decretum de Sanctiſſ. Euchariſtiæ Sacramē

SAcroſancta, œcumenica, & generalis Tridenti Synodus, in Spiritu ſancto legitimè cōgregata, pr ſidentibus in ea eiſdem Sanctæ Sedis Apoſtolicæ Le to, & Nuncijs, etſi in eum finem, non abſque peculi Spiritu ſancti ductu, & gubernatione conuenerit, veram, & antiquam de fide, & Sacramentis doct nam exponeret; & vt hæreſibus omnibus, & alijs g uiſsimis incommodis, quibus Dei Eccleſia miſerè n exagitatur; & in multas, ac varias partes ſcinditur, medium afferret, hoc præſertim iam inde à principi votis habuit vt ſtirpitus cōuelleret zizania execra lium errorum, & ſchiſmatum, quæ inimicus homo noſtris calamitoſis temporibus in doctrina fidei, vſ & cultu ſacroſanctæ Euchariſtiæ ſuperſeminauit: q
Matt. 13. cap. 1. de ſum. Trinit.
alioqui Saluator noſter in Eccleſia ſua, tamquam Sy bolum reliquit eius vnitatis: & charitatis, qua Chr ſtianos omnes inter ſe coniunctos, & copulatos eſſe voluit. Itaque eadem ſacroſancta Synodus ſanam, & ſincerā illam de venerabili, hoc & diuino Euchariſti
Eph. 4. Luc. 22. c. 1. ver. Ego pro te. 21. d. & Inf. Seſſ. 22. c. 1 & ſupra Seſſ.
Sacramento doctrinam tradens, quam ſemper Catho lica Eccleſia, ab ipſo Ieſu Chriſto Domino noſtro, & eius Apoſtolis erudita, atque à Spiritu ſancto illi om nem veritatem in dies ſuggerente, edocta, retinuit, &

ad

ad finem vſque ſæculi conſeruabit: omnibus Chriſti fidelibus interdicit, ne poſthac de Sanctiſſima Euchariſtia aliter credere, docere, aut prædicare audeant, quam vt eſt hoc præſenti decreto explicatum, atque definitum.

De reali præſentia Domini noſtri Ieſu Chriſti in Sanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramento. Cap. I.

PRincipio docet Sancta Synodus, & apertè, ac ſimpliciter profitetur, in almo Sanctæ Euchariſtiæ Sacramento poſt panis, & vini conſecrationem, Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum, verum Deum, atque hominem, verè, realiter, ac ſubſtantialiter ſub ſpecie illarum rerum ſenſibilium contineri. Nec enim hæc inter ſe pugnant, vt ipſe Saluator noſter ſemper ad dexteram Patris in cælis aſſideat iuxta modum exiſtendi naturalem, & vt multis nihilominus alijs in locis ſacramẽtaliter præſens ſua ſubſtantia nobis adſit, ea exiſtendi ratione, quam et ſi verbis exprimere vix poſſumus, poſſibilem tamen eſſe Deo cogitatione per fidem illuſtrata, aßequi poſſumus, & conſtantiſſimè credere debemus. Ita enim maiores noſtri omnes, quotquot in vera Chriſti Eccleſia fuerunt, qui de SS. hoc Sacramento diſſeruerunt, apertißimè profeſſi ſunt, hoc tam admirabile Sacramentum in vltima cœna Redemptorem noſtrum inſtituiſſe, cum poſt panis, vinique benedictionem, ſe ſuum ipſius corpus illis præbere, ac ſuum ſanguinem, diſertis, ac perſpicuis verbis teſtatus eſt: quæ verba à ſanctis Euangeliſtis commemorata, & à D. Paulo poſtea repetita, cum propriam illam, & apertiſſimam ſignificationem præſeferant, ſecũdùm quàm à Patribus intellecta ſunt, indigniſſimum ſanè flagitium eſt, ea à quibuſdam contentioſis, & prauis hominibus ad fi-

Ioan. 1.
c. 1. de ſum. Trinit. ſup. Seſſ. 3. in Symb.
Eph. 1.
Pſ. 5. & 109.
Matt. 12.
Marc. 12. & 16 in fin.
Heb. 10.
Actor. 7.
Col. 3.
Matth. 9.
Luc. 1.
Cle. vni. de rel & vene. Sanct.
Matt. 26.
Marc. 14.
Luc. 22.
c. cum Marthæ, de cel. Miſſ.
1. Cor. 11.
Sup. Seſſ. de ed. 1. lib.

ctitios, & imaginarios tropos, quibus veritas carnis, & ſanguinis Chriſti negatur, contra vniuerſum Eccleſiæ ſenſum detorqueri; quæ, tamquam columna, & firmamentum veritatis, hæc ab impijs hominibus excogitata commenta, velut Satanica, deteſtata eſt, grato ſemper & memori animo præſtantiſſimum hoc Chriſti beneficium agnoſcens.

1. Tim. 3. Ben. Pap. in ſuis decret. ver. cetera. Aug. ſup. il lud Paul. ad Heb 1. Pontanſque omnia.

De ratione inſtitutionis Sanctiſſimi huius Sacramenti. Cap. II.

Ergo Saluator noſter diſceſſurus ex hoc mundo ad Patrem, Sacramẽtum hoc inſtituit, in quo diuitias diuini ſui erga homines amoris, voluit effundi, memoriam faciens mirabilium ſuorum: & in illius ſumptione colere nos ſui memoriam præcepit, ſuamq. annunciare mortem, donec ipſe ad iudicandum mundum veniat. Sumi autem voluit Sacramentum hoc tamquam ſpiritualem animarum cibum, quo alantur, & confortentur viuentes vita illius, qui dixit: Qui mãducat me, & ipſe viuet propter me: & tamquam antidotum, quo liberemur à culpis quotidianis, & à peccatis mortalibus præſeruemur. Pignus præterea id eſſe voluit futuræ noſtræ gloriæ, & perpetuæ felicitatis; adeoque Symbolum vnius illius corporis, cuius ipſe caput extitit, cuiq. nos tamquam membra arctiſſima fidei, ſpei, & charitatis connexione aſtrictos eſſe voluit, vt idipſum omnes diceremus; Nec eſſent in nobis ſchiſmata.

Pſal. 10. Luc. 22. cap. iteratur. de conſ. d. ſ. 1. Cor. 11. Ioan. 6. Epheſ. 2. 1. Cor. 11. Epheſ. 5. Rom. 12. 1. Cor. 5.

De excellentia SS. Euchariſtiæ ſuper reliqua Sacramenta. Cap. III.

Commune hoc quidem eſt SS. Euchariſtiæ cum cæteris Sacramentis, Symbolũ eſſe rei ſacræ, & inuiſibilis gratiæ formã viſibilem; verum illud in ea excellens, & ſingulare reperitur, quod reliqua Sacramẽta

c. ſacrificiũ, de conſecr. d. 2.

ta tunc primum ſanctificandi vim habent, cum quis illis vtitur; at in Eucharistia ipſe ſanctitatis author ante vſum eſt: nondum enim Eucharistiam de manu Domini Apoſtoli ſuſceperant, cùm verè tamen ipſe affirmaret corpus ſuum eſſe, quod præbebat, & ſemper hæc fides in Eccleſia Dei fuit, ſtatim poſt conſecrationem verum Domini noſtri corpus, verumque eius ſanguinem ſub panis, & vini ſpecie vna cum ipſius anima, & diuinitate exiſtere; ſed corpus quidam ſub ſpecie panis, & ſanguinem ſub vini ſpecie ex vi verborũ: ipſum autem corpus ſub ſpecie vini, & ſanguinem ſub ſpecie panis, animamque ſub vtraque, vi naturalis illius connexionis, & concomitantiæ, qua partes Christi Domini, qui iam ex mortuis reſurrexit, non amplius moriturus, inter ſe copulantur; diuinitatem porrò propter admirabilem illam eius cum corpore, & anima hypoſtaticam vnionem. Quapropter, veriſſimum eſt, tantundem ſub alterutra ſpecie, atque ſub vtraque contineri totus enim, & integer Christus ſub panis ſpecie, & ſub quauis ipſius ſpeciei parte, totus item ſub vini ſpecie, & ſub eius partibus exiſtit.

ca. multi. 8. q. 1. Luc. 22. Matt. 26. Mar. 14. 1. Cor. 11. inf. c. 1. Rom. 6. capit. ſemel Chriſtus, c. 1. iteratur. c. ſinguli & ca. qui manducant. de conſec. d. 2. inf ca. 3. inf. Seſſ. 25 ca. 4. Luc 22. Ioan. 6. 2. Cor. 11

De Tranſubſtantiatione. Cap. IV.

QVoniam autem Christus redemptor noſter corpus ſuũ id, quod ſub ſpecie panis offerebat, verè eſſe dixit: ideò perſuaſum ſemper in Eccleſia Dei fuit, idq. nunc denuò ſancta hæc Synodus declarat, per conſecrationem panis, & vini conuerſionem fieri totius ſubſtantiæ panis in ſubſtantiam corporis Christi Domini noſtri, & totius ſubſtantiæ vini in ſubſtantiã ſanguinis eius, quæ conuerſio conuenienter, & propriè à Sancta Catholica Eccleſia Tranſubſtãtiatio eſt appellata.

ca panis, de conſ. d. 2. c. cũ Marthæ. de cel. Miſ. c. firmiter. §. 1. de ſum. Trinit. & fi. Cat. & infra can. 1. in ca. corpus, & ca. ſicut eſt. verus, de conſec. d. 1.

De cultu, & veneratione huic Sanctiſſimo Sacramento exhibenda. Caput V.

Infr.can.6. venerabilia de conſecr. diſt. 2.

NVllus itaque dubitandi locus relinquitur, quin omnes Chriſti fideles pro more in catholica Eccleſia ſemper recepto latriæ cultū, qui vero Deo debetur, huic ſanctiſſimo Sacramento in veneratione exhibeant. Neque enim ideò minus eſt adorandum, quòd fuerit à Chriſto Domino, vt ſumatur inſtitutum: nam illum eumdem Deum præſentem in eo adeſſe credimus, quem Pater æternus introducens in orbem terrarum, dicit? Et adorent eum omnes Angeli Dei: quem Magi procidentes adorauerunt; quem denique in Galilæa ab Apoſtolis adoratum fuiſſe Scriptura teſtatur. Declarat præterea ſancta Synodus piè, & religioſè admodum in Dei Eccleſiam inductum fuiſſe hūc morem, vt ſingulis annis peculiari quodam, & feſto die præcelſum hoc, & venerabile Sacramentum ſingulari veneratione, ac ſolemnitate celebraretur, vtque in proceſſionibus reuerenter, & honorificè illud per vias, & loca publica circumferretur. Æquiſſimum eſt enim, ſacros aliquos ſtatutos eſſe dies cum Chriſtiani omnes ſingulari, ac rara quadam ſignificatione gratos, & memores teſtentur animos erga communem Dominum, & Redemptorem pro tam ineffabili, & planè diuino beneficio, quo mortis eius victoria, & triumphus repræſentatur, atque ſic quidem oportuit victricem veritatem de mendacio, & hæreſi triumphum agere, vt eius aduerſarij conſpectu tanti ſplendoris, & in tanta vniuerſæ Eccleſiæ lætitia poſiti, vel debilitati, & fracti tabeſcant vel pudore affecti & confuſi aliquando reſipiſcant.

Heb. 1. Pſalm. 96.

Matth. 8. & 14. Inf.can. 6. Cle. vnic. de reliqu.& ven.Sanct.

1.Cor.15. Hebr. 1.

De

De aſſeruando ſacræ Euchariſtię Sacramento, & ad infirmos deferendo. Cap. VI.

Conſuetudo aſſeruãdi in ſacrario ſanctam Euchariſtiam adeò antiqua eſt, vt eam ſæculum etiam Nicæni Concilij agnouerit. Porrò deferri ipſam ſacram Euchariſtiam ad infirmos, & hunc vſum diligenter in eccleſiis conſeruari, prӕterquam quòd cum ſumma ęquitate, & ratione coniunctum eſt, tum multis in Cõcilijs præceptum inuenitur, & vetuſtiſſimo catholicæ eccleſiæ more eſt obſeruatum. Quare ſancta hæc Synodus retinendum omninò ſalutarem hunc, & neceſſarium morem ſtatuit.

Inf. c. 7. c. ſanè. de cel. miſ. ca. 1. de cuſt. Euch. c. presb. de conſe. diſt. 2. Concilio Rhem. c. 2. Cõc. Later. ſub Innoc. III. c. 26. c. presẽte, d. 92. c. ꝓuenit de conſecr. diſt. 2.

De præparatione, quæ adhibenda eſt, vt dignè quis ſacram Euchariſtiam percipiat. Caput VII.

*Si non decet ad ſacras vllas functiones quempiam accedere, niſi ſanctè: certè quò magis ſanctitas, & diuinitas cæleſtis huius Sacramẽti viro Chriſtiano cõperta eſt, eò diligẽtius cauere ille debet, ne abſque magna reuerentia, & ſanctitate ad id percipiendũ accedat: præſertim cum illa plena formidinis verba apud Apoſtolum legamus. Qui manducat, & bibit indignè, iudicium ſibi manducat, & bibit, non dijudicãs corpus Domini. Quare communicare volenti reuocandum eſt in memoriam eius præceptũ: Probet * ſe ipſum homo: Eccleſiaſtica autem cõſuetudo declarat eam probationem neceſſariam eſſe, vt nullus ſibi conſcius mortalis peccati, quantumuis ſibi contritus videatur, abſq; prӕmiſſa ſacramentali Confeſſione, ad ſacram Euchariſtiam accedere debeat, quod à Chriſtianis omnibus etiam ab ijs ſacerdotibus, quibus ex officio incubuerit celebrare, hæc ſancta Synodus, perpetuò ſeruãdum eſ-*

1. Cor. 11. c. quid eſt. c. & ſancta c. ſicut Iudas. & c. timorẽ, d. conſec. diſt. 1. * 1. Cor. 11. cap. qui ſcelerate de conſ. di. 2. c. quotidie. & c. panẽ de cõſ. di. 1. c. com.

nis, quis cũ ſeq. de pœ. diſt. 1. Inf. c. 11.

ſe decreuit, modò non deſit illis copia Confeſſoris, quod ſi, neceſſitate vrgente, ſacerdos abſque præuia confeſſione celebrauerit, quam primum confiteatur.

De vſu admirabilis huius Sacramenti.
Caput VIII.

ea. quid eſt cum ſeq. c. dupliciter. & c. in illo. de confecr. diſtin. 2. & inf. Seſſ. 22. c. 6. de cel. Miſſ. Gal. 4.

QVoad vſũ autẽ, rectè, & ſapiẽter Patres noſtri tres rationes hoc ſanctũ Sacramentum accipiẽdi diſtinxerunt. Quoſdam enim docuerunt ſacramẽtaliter dũtaxat id ſumere, vt peccatores: alios tantũ ſpiritualiter, illos nimirum qui voto propoſitum illum cæleſtem panem edentes, fide viua, quæ per dilectionem operatur, fructum eius, & vtilitatem ſentiunt; Tertios porrò ſacramentaliter ſimul, & ſpiritualiter; hi autem ſunt, qui ita ſe prius probant, & inſtruunt; vt veſtem nuptialem induti, ad diuinam hãc menſam accedant.

Infr. can. 8

Mat. 22. c. relatum de cõſecr. diſt. 2. infr. c. 10. Heb. 5. & 7.

In Sacramentali autem ſumptione ſemper in Eccleſia Dei mos fuit, ut laici à Sacerdotibus communionem acciperent; Sacerdotes autem celebrantes ſe ipſos cõmunicarent; qui mos; tamquam ex traditione Apoſtolica deſcendens, iure, ac merito retineri debet. Demum autem paterno affectu admonet S. Synodus, hortatur, rogat; & obſecrat per viſcera miſericordiæ Dei noſtri, vt omnes, & ſinguli, qui Chriſtiano nomine cenſentur, in hoc vnitatis ſigno, in hoc vinculo charitatis, in hoc cõcordiæ Symbolo iam tandem aliquando cõueniant, & cõcordent, memoreſq. tantæ maieſtatis, & tam eximij amoris Ieſu Chriſti Domini noſtri, qui dilectam animã ſuam in noſtræ ſalutis pretium, & carnem ſuã nobis dedit ad manducandum, hęc ſacra Myſteria corporis, & ſanguinis eius, ea fidei cõſtãtia, & firmitate, ea animi deuotione, ea pietate, & cultu credãt, & venerentur, vt panẽ illũ ſuper ſubſtantialẽ frequẽter ſuſcipere

Io. 6. c. prima. de cõſ. diſt. 2.

Pſalm. 77. c. reuera, & c. omni de conſec. d. 2.

pere

pere poſſint, & is verè ſit animæ vita, & perpetua ſanitas mentis; cuius vigore cõfortati, ex huius miſerę peregrinationis itinere ad cęleſtem patriam peruenire valeant, eundem panẽ Angelorũ, quẽ modò ſub ſacris velaminibus edunt, abſq; vllo velamine mãducaturi. Aug. ſuper Pſ. 31. Cle. vni. de reliq. & vener. Sanct.

Quoniam autem non eſt ſatis veritatem dicere, niſi detegantur, & refellantur errores: placuit ſanctæ Synodo hos Canones ſubiungere, vt omnes iam agnita catholica doctrina intelligant quoque, quæ ab illis hæreſes caueri, vitarique debeant. Sup. c. 8.

De ſacroſancto Euchariſtiæ Sacramento.

CANON I.

Si quis negauerit, in ſanctiſſimæ Euchariſtiæ Sacramento contineri verè, realiter, & ſubſtantialiter corpus, & ſanguinem, vnà cum anima, & diuinitate Domini noſtri Ieſu Chriſti, ac proinde totum Chriſtũ; ſed dixerit, tantummodò eſſe in eo, vt in ſigno vel figura, aut virtute: anathema ſit.

CANON II.

Si quis dixerit, in ſacroſãcto Euchariſtiæ ſacramẽto remanere ſubſtantiã panis, & vini, vnà cũ corpore, & ſanguine Dñi noſtri Ieſu Chriſti, negaueritq. mirabilem illam, & ſingularem conuerſionem totius ſubſtantiæ panis in corpus, et totius ſubſtantiæ vini in ſanguinem manentibus dumtaxat ſpeciebus panis & vini, quam quidem conuerſionem Catholica Eccleſia aptiſſimè Tranſubſtantiationem appellat: anathema ſit. Sup. c. 4. Firmiter. §. Vna, de ſũ. Trinit.

CANON III.

Si quis negauerit, in venerabili Sacramento Euchariſtiæ ſub vnaquaque ſpecie, & ſub ſingulis cuiuſque ſpeciei partibus, ſeparatione facta, totum Chriſtum contineri; anathema ſit. ſup. c. 2. & inf. Seſſ. 22. c. 1. de com. & c. ſingul. cum ſeq. de conſec. d

CANON IV.

Si quis dixerit, peracta conſecratione in admirabili Euchariſtiæ Sacramento non eſſe corpus, et ſanguinem Dñi noſtri Ieſu Chriſti, ſed tantum in vſu, dum ſumitur non autẽ ante vel poſt; & in hoſtijs, ſeu particulis cõſecratis, quæ poſt cõmunionem reſeruãtur, vel ſuperſunt, non remanere verum corpus Domini; anathema ſit,

Sup.c.3.

CANON V.

Sup.c.2.

Si quis dixerit, vel præcipuũ fructuum ſanctiſſimæ Euchariſtiæ eſſe remiſſionem peccatorum, vel ex ea non alios effectus prouenire: anathema ſit.

CANON VI.

Sup.c.5.

Si quis dixerit, in ſancto Euchariſtiæ Sacramento Chriſtum vnigenitum Dei filium non eſſe cultu latriæ etiam externo, adorandum, atque ideo nec feſtiua peculiari celebritate venerandum; neque in proceſſionibus ſecundum laudabilẽ, & vniuerſalem Eccleſiæ ſanctæ ritum, & conſuetudinem ſolemniter circum geſtandum, vel non publicè, vt adoretur, populo proponendum, & eius adoratores, eſſe idolatras: anathema ſit.

CANON VII.

Sup. c.6. & ca.ſanè, de cel.Miſſ.

Si quis dixerit, non licere ſacram Euchariſtiam in ſacrario reſeruari, ſed ſtatim poſt conſecrationem aſtantibus neceſſariò diſtribuendam; aut non licere, vt illa ad infirmos honorificè deferatur: anathema ſit.

Sup.c.8.

CANON VIII.

Si quis dixerit, Chriſtum in Euchariſtia exhibitum ſpiritualiter tantùm manducari, & non etiam ſacramentaliter, & realiter; anathema ſit.

CANON IX.

cap. omnis vtriuſque, de pœn. &

Si quis negauerit, omnes, & ſingulos Chriſti fideles vtriuſque ſexus, cum ad annos diſcretionis peruenerint,

rint,

nt, teneri ſingulis annis ſaltem in Paſchate, ad communicandum, iuxta præceptum ſanctæ Matris Eccleſiæ: anathema ſit, remiſ. Cōc. Later. ſub Innoc. III. c. 21. & inf. ſeſſ. 14. c. 8. de pę. Cle. 2. verſ. licet, de rel. & ven. ſup. c. 8.

CANON X.

Si quis dixerit, non licere ſacerdoti celebranti ſeipſum communicare: anathema ſit.

CANON XI.

Si quis dixerit, ſolam fidem eſſe ſufficientem præparationem ad ſumendum ſanctiſſimæ Eucharistiæ Sacramentum: anathema ſit. Et, ne tantum Sacramentum indignè, atque ideò in mortem, & condemnationem ſumatur: ſtatuit, atque declarat ipſa ſancta Synodus, illis, quos conſcientia peccati mortalis grauat, quantumcumque etiam ſe contritos exiſtiment, habita copia Confeſſoris, neceſſariò præmittendam eſſe Confeſſionem ſacramentalem. Si quis autem contrarium docere, prædicare, vel pertinaciter aſſerere, ſeu etiam publicè diſputando defendere præſumpſerit, eo ipſo excommunicatus exiſtat. Sup. c. 17.

Decretum de reformatione. Cap. I.

EAdem ſacroſancta Tridentina Synodus, præſidētibus in ea eiſdē ſanctæ Sedis Apoſtolicæ Legato, & Nuncijs, intendens nōnulla ſtatuere, quæ ad iuriſdictionem pertinent Epiſcoporum, vt iuxta proximæ Seſſionis decretum, illi in commiſſis ſibi Eccleſiis eò libentius reſideant, quò faciliùs, & cōmodiùs ſibi ſubiectos regere, & in vitæ, ac morum honeſtate continere potuerint: illud primum eos admonendos cenſet, vt ſe paſtores, non percuſſores eſſe meminerint, atque ita præeſſe ſubditis oportere, vt non in eis dominentur, ſed illos, tamquam filios, & fratres diligant, è laborentque, vt hortando, & monendo ab illicitis deterreant: ne, Tit. 1. 1. Th. 3. 1. Petr. 5. diſt. 45. in princ. d. 94. c. vlt. d. 95. c. eſto ſubiectus.

vbi deliquerint, debitis eos pœnis coercere cogantur: quos tamen, ſi quid per humanam fragilitatẽ peccare contigerit, illa Apoſtoli eſt ab eis ſecunda præceptio vt illos arguant, obſecrent increpent, in omni bonitate, & patientia: cum ſæpè plus erga corrigendos agat beneuolentia; quam auſteritas; plus exhortatio, quam comminatio; plus charitas, quàm poteſtas. Sin autem ob delicti grauitatem virga opus fuerit; tunc cũ manſuetudine rigor; cum miſericordia iudicium: cum lenitate ſeueritas adhibenda eſt: vt ſine aſperitate diſciplina populis ſalutaris, ac neceſſaria conſeruetur, & qui correpti fuerint, emendentur, aut ſi reſipiſcere noluerint, cęteri ſalubri in eos animaduerſionis exemplo, à vitijs deterreantur: cum ſit diligentis, & pij ſimul paſtoris officium, morbis ouium leuia primùm adhibere fomenta, poſt vbi morbi grauitas ita poſtulet, ad acriora, & grauiora remedia deſcẽdere: ſin autẽ ne ea quidem proficiant, illis ſubmouendis, cęteras ſaltem oues à contagionis periculo liberare. Cum igitur rei criminum plerumque ad euitandas pœnas, & Epiſcoporum ſubterfugienda iudicia, querelas, & grauamina ſimulent, & appellationis diffugio iudicis proceſſum impediant, ne remedio ad innocentiæ præſidium inſtituto, ad iniquitatis defenſionem abutantur, atque vt huiuſmodi eorum calliditati, & tergiuerſationi occurratur, ita ſtatuit, & decreuit: in cauſis viſitationis, & correctionis, ſiue habilitatis, & inhabilitatis, necnon in criminalibus, ab Epiſcopo, ſeu illius in ſpiritualibus Vicario generali ante definitiuam ſententiam ab interlocutoria, vel alio quocunque grauamine non appelletur: nec Epiſcopus, ſeu Vicarius appellationi huiuſmodi, tamquam friuolæ, deferre teneatur, ſed ea, ac quacum-

2.Tim.4.

c. reſecãdæ. & ca corripiantur. 24. q 2. c. cum ſpeciali, §. porrò de app.

Inf. ſeſſ. 22. c. 1. & 29. c 20. de ref. ca. licet de offi.ord. ca. vt debitas. de app. cum ſim.

cumque inhabitione ab appellationis iudice emanata nec non omni ſtylo, & conſuetudine, etiam immemorabili, contraria non obſtante, ad vlteriora valeat procedere: niſi grauamen huiuſmodi per diffinitiuam ſententiam reparari, vel ab ipſa diffinitiua appellari non poſſit quibus caſibus ſacrorum, & antiquorum Canonum ſtatuta illibata perſiſtant.

Caput II.

A Sentētia Epiſcopi, vel ipſius in ſpiritualibus Vicarij generalis, in criminalibus appellationis cauſa, vbi appellationi locus fuerit, ſi Apoſtolica auctoritate in partibus eā cōmitti contigerit; Metropolitano, ſeu illius etiam Vicario in ſpiritualibus generali; aut, ſi ille aliqua de cauſa ſuſpectus foret, vel vltra duas legales dietas diſtet, ſeu ab ipſo appellatum fuerit, vni ex vicinioribus Epiſcopis, ſeu illorum Vicarijs non autem inferioribus iudicibus committatur.

c. ſtatutum de reſ. in 6.

Caput III.

REus, ab Epiſcopo, aut eius Vicario ſpiritualib. generali, in criminali cauſa appellās corā iudice, ad quem appellauit, acta primæ inſtantiæ omninò producat: & iudex, niſi illis viſis, ad eius abſolutionē minimè procedat. Is autem, à quo appellatum fuerit, intra xxx. dies, acta ipſa poſtulanti gratis exhibeat: alioquin abſque illis cauſa appellationis huiuſmodi, prout iuſtitia ſuaſerit, terminetur.

Caput IV.

CVm verò tā grauia nonnumquā ſint delicta, ab Eccleſiaſticis commiſſa perſonis, vt ob eorum atrocitatem è ſacris ordinibus deponendæ, & Curiæ ſint tradendæ ſeculari, in quo ſecundum Sacros Canones certus Epiſcoporū numerus reperitur, quos ſi omnes adhibere difficile eſſet, debita iuris executio differetur;

Degradatio actualis, quomodo facienda: c. ſi quis cū ſeq. 15. q. 7. c. de gradatio de pen. in 6.

retur;ſi quando autẽ interuenire poſſent,eorũ reſidentia intermitteretur: propterea ſtatuit, & decreuit Epiſcopo per ſe, ſeu illius Vicarii in ſpiritualibus generalem,contra Clericum,in ſacris etiam Presbyteratus ordinibus conſtitutum etiam ad illius condemnationem, necnon verbalem depoſitionem, & per ſe ipſum etiam ad actualem, atque ſolemnem degradationẽ ab ipſis ordinibus,& gradibus eccleſiaſticis in caſibus,in quibus aliorum Epiſcoporum præſentia in numero, à Canonibus definito,requiritur, etiam abſque illis procedere liceat:adhibitis tamen,& in hoc ſibi aſſiſtentibus totidẽ Abbatibus;vſũ mitræ, & baculi ex priuilegio Apoſtolico habentibus,ſi in ciuitate, aut Diœceſi reperiri, & commodè intereſſe poſſint: alioquin aliis perſonis in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutis,quæ ætate graues ac iuris ſcientia commendabiles exiſtant.

Conc. Aga. 1. c. ſi quis, c. felix,& c. ſi autem.25. q.7.d.ſc. degradatio de pœn in 6.

Caput V.

ET quoniam per fictas cauſas,quæ tamẽ ſatis probabiles videntur interdũ accidit,vt nonnulli eiuſmodi gratias extorqueant,per quas pœnæ, illis Epiſcoporum iuſta ſeueritate inflictæ,aut remittũtur omninò, aut minuuntur, cum non ferendum ſit,vt mendacium, quod tantoperè Deo diſplicet, non modò ipſum impunitum ſit, verùm etiam alterius delicti veniã impetret mentienti:Idcirco,vt ſequitur,ſtatuit,& decreuit:Epiſcopus apud Eccleſiam ſuam reſidẽs,de ſurreptione,et obreptione gratiæ, quæ ſuper abſolutione alicuius publici criminis,vel delicti,de quo ipſe inquirere cœperat aut remiſſione pœnæ ad quam criminoſus per eum condẽnatus fuerit,falſis precibus impetratur,per ſeipſum tamquam Sedis Apoſtolicæ Delegatus,etiam ſummariè cognoſcat: ipſamque gratiam, poſtquam per falſi

Exod 23. Leu 19. Prou. 6. 8. 10 12: & 15. c. ſi quis dixerit cum [illegible] & c ne[illegible] perito[illegible] 11.q.3.c. ſuper litteris,& c.cum d[illegible]de reſcript.

nar-

urationem, aut veri taciturnitatem, obtentam eſſe, ... gitimè conſtiterit, non admittat.

Caput VI.

QVoniam verò ſubditi Epiſcopo, tametſi iure correpti fuerint, magnopere tamen eum odiſſe, & tamquam iniuria affecti ſint, falſa illi crimina obijcere ſolent; vt quoquo pacto poſſint, ei moleſtiam exhibeant; cuius vexationis timor plerumque illum ad inquirenda, & punienda eorum delicta ſegniorem reddit: idcirco ne is magno ſuo, & Eccleſiæ incommodo gregem ſibi creditum relinquere, ac non ſine Epiſcopalis dignitatis diminutione vagari cogatur: ita ſtatuit, & decreuit: Epiſcopus, niſi ob cauſam, ex qua deponendus, ſiue priuandus veniret, etiam ſi ex officio, aut per inquiſitionem, ſeu denunciationem, vel accuſationem, ſiue alio quouis modo procedatur, vt perſonaliter compareat, nequaquam citetur, vel moneatur.

c. ſunt nonnulli, 2. qu. 7. inf. Seſſ 24. ca. 1. de ref. ca qualiter, & quando il 2. de accuſ.

Caput VII.

TEſtes in cauſa criminali ad informationem, vel iudicia, ſeu alias in cauſa principali contra Epiſcopum, niſi conteſtes, & bonæ conuerſationis, exiſtimationis, & famæ fuerint, non recipiantur, & ſi odio, temeritate, aut cupiditate aliquid depoſuerint, grauibus pœnis mulctentur.

c. accuſatio quoque ca. accuſat. Epiſcoporum, cap. teſtes 2 q. 7. & c. vlt. 2 q. 5 Conc. Rom. ſub. Siluestr. l. c. 1. & 2. de translat. ca. vt; debitus, extr. de appellat. c. maiores, de bapt. c. quamuis, & c. dudum, 3. q. 6.

Caput VIII.

CAuſæ Epiſcoporum, cum pro criminis obiecti qualitate comparere debeant, coram Pontifice Maximo referantur, ac per ipſum terminentur.

De-

Decretum prorogationis definitionis, quatuo[r] articulorum de Sacramento Euchariſtiæ, & Salui conductus, Proteſtantibus dandi.

F*Adem Sancta Synodus errores omnes, qui ſup[er] hoc Sanctiſſimo Sacramento repullularunt, tam quam vepres ex agro Domini euellere, ac omnium fi delium ſaluti proſpicere cupiens, quotidianis precibu[s] Deo omnipotenti piè oblatis, inter alios, ad hoc Sacra mentum pertinentes articulos, diligentiſſima verita tis Catholicæ inquiſitione tractatos, plurimis, accu ratiſſimiſque pro rerum grauitate diſputationibus ha bitis, cognitis quoque præſtantiſſimorum Theologo rum ſententijs, hos etiam tractabat: An neceſſarium ſit ad ſalutem, & diuino iure præceptũ, vt ſinguli Chri ſti fideles ſub vtraque ſpecie ipſum venerabile Sacra mentum accipiant? Et: Num minus ſumat, qui ſub al tera, quàm qui ſub vtraque communicat. Et. An erra uerit Sancta Mater Eccleſia, laicos, & non celebrãtes Sacerdotes, ſub panis ſpecie dumtaxat communicando. Et; An paruuli etiam communicandi ſint? Sed quo niam ex nobiliſſima Germaniæ prouincia ij, qui ſe Proteſtantes nominant, ſuper his ipſis articulis, ante quam definiantur, audiri à S. Synodo cupiunt, & eam ob cauſam fidem publicam ab illa poſtularunt, vt ipſis tutò huc venire, & in hac vrbe commorari, ac liberè coram Synodo dicere, atque proponere quæ ſenſerint, & poſteà cum libuerit, recedere liceat; ſancta ipſa Sy nodus, licet magno deſiderio eorum aduentum, multos antea menſes expectarit, tamen, vt pia mater, quæ in gemiſcit, & parturit; ſummopere id deſiderans ac la borans, vt in ijs, qui Chriſtiano nomine cenſentur, nul*

Inf. Seſſ. 21. ca. 1. cũ ſeq. & cap. 1. & Cath. cart. 155. 31. Inf. Seſſ. 22. in dec. ſu. per peti. cõced.

Inf. Seſſ. 22. ca. 4. & cap. fin.

ſint ſchiſmata, ſed quemadmodum eumdem omnes eum, & redemptorē agnoſcūt, ita idem dicant, idem edant, idem ſapiant, confidens Dei miſericordiæ, & erans fore, vt illi in ſanctiſſimam, & ſalutarē vnius dei, ſpei, caritatiſque concordiam redigantur, libenter s in hac re morem geres, ſecuritatem; & fidem, vt etierunt publicam, quam ſaluum conductum vocant, uod ad ſe pertinent, eius, qui infraſcriptis, erit, teno-is, dedit, atque concesſit: & eorum cauſa definitionem llorum articulorum ad ſecundam Seſſionem diſtulit; uam, vt illi commodè ei intereſſe poſſint, in diem fe-um Conuerſionis D. Pauli, quæ erit vigeſimaquinta ie menſis Ianuarij anni ſequentis, indixit. Illudque ræterea ſtatuit, vt in eadē Seſſione de Sacrificio Miſſę gatur propter magnam vtriuſque rei connexionem: iterea Seſſione proxima de pœnitentiæ, & Extremæ nctionis Sacramentis tractādum, illam autem die fe-o D. Catharinæ Virginis, & Martyris, qui erit vigeſimaquinta Nouembris, habendam eſſe decreuit, ſimul-ue vt in vtraq; materiā reformationis proſequatur.

SALVVS CONDVCTVS datus Proteſtantibus.

S*ACROSANCTA, Generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitimè cōgregata, præſidentibus in ea eiſdem S. Sedis Apoſtolicæ Legato, & Nuncijs, omnibus, & ſingulis, ſiue Eccleſiaſticis, ſiue ſecularibus perſonis vniuerſæ Germaniæ, cuiuſcumque gradus, ſtatus, conditionis, & qualitatis ſint, quæ ad œcumenicum hoc, & generale Concilium accedere voluerint, vt de ijs rebus, quæ in ipſa Synodo tractari debent, omni libertate conferre, proponere, & tractare, ac ad ipſum œcumenicum Concilium liberè, & tu-*

tò

tò venire, & in eo manere, & commorari, ac articulos, quod illis videbitur, tam ſcripto, quam verbo offerre, & proponere, & cum Patribus, ſiue iis, qui ab ipſa S. Synodo delecti fuerint conferre, & abſque vllis conuiciis, & contumeliis diſputare, necnon & quando illis placuerit, recedere poſſint, & valeant, publicam fidem, & plenam ſecuritatem, quam Saluum cõductum appellant, cum omnibus & ſingulis clauſulis, decretis neceſſariis, & opportunis, etiam ſi ſpecialiter, & non per verba generalia exprimi deberent, quæ pro expreſſis haberi voluit, quantum ad ipſam S. Synodum ſpectat, concedit. Placuit prætereà S. Synodo, vt, ſi pro maiori libertate, ac ſecuritate eorum, certos tam pro commiſſis, quam pro committendis per eos delictis, Iudices eis deputari cupiant, illos ſibi beneuolos nominent, etiam ſi delicta ipſa quantumcumque enormia, ac hæreſim ſapientia fuerint.

SESSIO XIV.

Quæ eſt iiij. ſub Iulio III. Pont. Max.

Celebrata die XXV. Nouembris. M.D.LI.

Doctrina de ſanctiſſimis Pœnitentiæ, & extremæ Vnctionis Sacramentis.

Sacroſancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem ſanctæ Sedis Apoſtolicæ Legato, & Nunciis, quamuis in decreto de Iuſtificatione multus fuerit de Pœnitentiæ Sacramento, propter Sup. Seſſ. 6. *locorum cognationem, neceſſaria quadam ratione ſermo*

mo

o interpoſitus; tanta nihilominus circa illud noſtra ıc ætate diuerſorum errorem eſt multitudo, vt non arum publicæ vtilitatis retulerit, de eo exactiorẽ, & leniorem definitionem tradidiſſe: in qua demonſtra-ıs, & conuulſis, Spiritus ſancti præſidio, vniuerſis er-oribus, catholica veritas perſpicua, & illuſtris fieret; uam nunc Sancta hæc Synodus Christianis omnibus erpetuò ſeruandam proponit.

De neceſſitate, & inſtitutione Sacramenti Pœnitentiæ. Cap. I.

SI ea in regeneratis omnibus gratitudo erga Deum eſſet, vt iuſtitiam in Baptiſmo, ipſius beneficio, & ratia ſuſceptam, conſtanter tuerentur: non fuiſſet opus lliud ab ipſo Baptiſmo Sacramentum, ad peccatorum emiſſionem eſſe inſtitutum. Quoniam autem Deus, di-ues, in miſericordia, cognouit figmentum noſtrum: illis tiam vitę remedium contulit, qui ſeſe poſtea in pecca-i ſeruitutem, & Dæmonis poteſtatem tradidiſſent, Sa-ramentum videlicet Pœnitentiæ; quo lapſis poſt Ba-tiſmum beneficium mortis Christi applicatur. Fuit uidem Pœnitẽtia vniuerſis hominibus, qui ſe mortali liquo peccato inquinaſſent, quouis tempore ad gra-iam, & iuſtitiam aſſeruandam neceſſaria, illis etiam, ui Baptiſmi Sacramento ablui petiuiſſent, vt, peruer-itate abiecta, & emendata, tantum Dei offenſionem um peccati odio, & pio animi dolore deteſtarentur. Vnde Propheta ait: Conuertimini, & agite pœnitentiã b omnibus iniquitatibus veſtris, & non erit vobis in uinam iniquitas. Dominus etiã dixit: Niſi pœnitentiã geritis, omnes ſimiliter peribitis. Et princeps Apoſto-orũ Petrus peccatoribus Baptiſmo initiandis pęniten-iam commendans, dicebat Pœnitentiam agite, & ba-

Infr. can. 1. Pſalm. 102. Epheſ. 2. Sup. Seſſ. 6. 11. de iuſtit. Cõc. Cabil. cap. 8.

Ezech. 18. & 72. & Ioel. c. 2.

Luc. 13.

Act. 2. cap. agunt. & ca. propriè, de conſ. d. 1.

ptizetur vnuſquiſque veſtrum. Porrò nec ante aduentum Chriſti Pœnitentia erat Sacramentum, nec eſt poſt aduentum illius cuiquam ante Baptiſmum. Dominus autem Sacramentum Pœnitentiæ tunc præcipuè inſtituit, cum à mortuis excitatus, inſuflauit in diſcipulos ſuos, dicens: Accipite Spiritum Sanctum: quorum remiſeritis peccata, remittuntur eis; & quorū retinueritis, retenta ſunt. Quo tam inſigni facto; & verbis tam perſpicuis, poteſtatem remittēdi, & retinendi peccata ad reconciliandos fideles, poſt Baptiſmum lapſos, Apoſtolis, & eorum legitimis ſucceſſoribus fuiſſe communicatum, vniuerſorum Patrum conſenſus ſemper intellexit. Et Nouatianos, remittendi poteſtatem olim pertinaciter negantes, magna ratione Eccleſ. Catholica tamquam hæreticos, expulſit, atque condemnauit: Quare veriſſimum hunc illorum verborum Domini ſenſum, ſancta hæc Synodus probans, & recipiēs, damnat eorum commentitias interpretationes, qui verba illa ad poteſtatem prædicandi verbum Dei, & Chriſti Euangelium annunciandi, contra huiuſmodi Sacramēti inſtitutionem falsò detorquent.

Ioan. 10. Matt. 13. & 18. c. vt cōſti tueretur. 50 diſtin. & inf. c. 8 in fi. & c. 3. ca. audiuimus, cum ſeq. 14 q. 1. Cat. can. 69 4. & 165. 19 Concil. Nic. can 8. Concil. Arel. 2. ca 9. cap. ſi quis voluerint. 1. q 7 capit. quidam. 24. q. 3. cap fin. verſ. certè de pęn. diſt 3. Seſſ. 6. de iuſt. cap. 11. & infr. ca. 1.

De differentia Sacramenti Pœnitentiæ, & Baptiſmi. Cap. II.

CÆterum hoc Sacramētū multis rationibus à Baptiſmo differre dignoſcitur. Nam, præter quam quod materia, & forma, quibus Sacramenti eſſentia perficitur, longiſſimè diſſidet: conſtat certè, Baptiſmi miniſtrum iudicem eſſe non oportere: cum Eccleſia in neminem iudicium exerceat, qui nō prius in ipſam per Baptiſmi iāuam fuerit ingreſſus. Quid enim mihi (inquid Apoſtolus) de ijs, qui foris ſunt, iudicare? Secus eſt de domeſticis fidei, quos Chriſtus Dominus lauacro

1. Cor. 5. in fi. ca. multi 2. q. 1. capit. gaudemus.

cro Baptiſmi ſui corporis membra ſemel effecit. Nã de diu. cap. verbum, de pœn. diſt.2.
is, ſi ſe poſtea crimine aliquo contaminauerint, non
m repetito Baptiſmo ablui, cum id in Eccleſia Catho-
ca nulla ratione liceat, ſed ante hoc tribunal, tamquã
os ſiſti voluit: vt per ſacerdotum ſententiam, non ſe-
iel, ſed quoties ab admiſſis peccatis ad ipſum pœnitẽ-
ɛs confugerent, poſſent liberari. Alius eſt præterea
aptiſmi, & alius pœnitentiæ fructus: per Baptiſmum
um Chriſtum induentes, noua prorſus in illo effici- Gal.3. in fin. 2. Cor. 5. in fin.
ur creatura, plenam, & integram peccatorum om-
ium remiſſionem conſequentes: ad quam tamen no-
itatem, & integritatem per Sacramentum Pęnitentię
ine magnis noſtris fletibus, & laborib. diuina id exi-
ente iuſtitia, peruenire nequaquam poſſumus, vt me-
itò Pœnitentia laborioſus quidam Baptiſmus à ſanctis
atribus dictus fuerit. Eſt autem hoc Sacramen-
um Pœnitentiæ lapſis poſt Baptiſmum ad ſalutem ne-
eſſarium, vt nondum regeneratis ipſe Baptiſmus.

De Partibus, & fructu huius Sacramenti.
Caput III.

Docet præterea ſancta Synodus, Sacramenti Pęni-
tentiæ, formã, in qua præcipuè ipſius vis ſita eſt,
n illis miniſtri verbis poſitã eſſe; Ego te abſoluo, &c.
uibus quidem, de Eccleſiæ ſanctæ more preces quæ-
lam laudabiliter adiunguntur; ad ipſius tamen formæ
ſſentiam nequaquam ſpectant, neque ad ipſius Sacra-
menti adminiſtrationem ſunt neceſſariæ. Sunt autem
quaſi materia huius Sacramẽti ipſius pœnitentis actus Conc. Flor. ſub Eugen. Quarto.
nempè, Contritio, Confeſſio, & Satisfactio. Qui qua-
enus in pœnitẽte ad integritatem Sacramenti, ad ple- Sup. ſeſſ. 6. de iuſtific. c.14. & infr. can.5. Cath. car. 164. 6.
namque & perfectam peccatorum remiſſionem ex Dei
inſtitutione requirãtur, hac ratione Pœnitentiæ partes

dicuntur. Sanè verò res, & effectus huius Sacramen quantum ad eius vim, & efficaciam pertinet, recon liatio eſt cum Deo, quam interdum in viris pijs, & deuotione hoc Sacramentum percipientibus, conſcie tiæ pax, ac ſerenitas cum vehementi ſpiritus conſola tione conſequi ſolet. Hæc de partibus, & effectu hui Sacramenti, ſancta Synodus tradens, ſimul eorum ſe tentias damnat, qui pœnitentiæ partes incuſſos conſci tiæ terrores, & fidem eſſe contendunt.

De Contritione. Cap. IV.

Sup. Seſſ. 6. de iuſtif. ca. 6. & 14. Tho. Aqui. 4. ſent. diſt. 18. q. 3. artic. 1. c. 2 in fin. c. pœnitentiam ca. ille pœnitentiã, & ca ir ilor. de pęn. diſt. 3. Cath. ca. t. 167. 26. infra can. 5.

Contritio, quæ primum locum inter dictos pœ ničetis actus habet, animi dolor, ac deteſtatio eſt peccato commiſſo, cum propoſito non peccandi de cæ tero. Fuit autem quouis tempore ad impetrandam ve niam peccatorum hic contritionis motus neceſſarius; in homine poſt Baptiſmum lapſo ita demum præpar ad remiſſionem peccatorum, ſi cũ fiducia diuinę miſe cordiæ; et voto præſtãdi reliqua cõiunctus ſit, quæ ad r tè ſuſcipiendum hoc Sacramentũ requiruntur. Declara igitur ſancta Synodus, hanc contritionem non ſolũ ceſſ tionem à peccato, & vitæ nouæ propoſitum, & inchoa tionem, ſed veteris etiam odium continere, iuxta illud

Ezech. 18.

Pſalm. 50. ca. & venit de pęn. diſt. 1. & ca. totã. de pęn. d. 3. Pſalm. 6. c. ſi quis, d. 50. Iſa. 38. in Cãnt. incip. Ego dixi.

Proijcite à vobis omnes iniquitates veſtras, in quibus præuaricati eſtis, & facite vobis cor nouum, & ſpiritu nouum. Et certè, qui illos ſanctorum clamores conſide rauit: Tibi ſoli peccaui, et malum coram te feci: Labo raui in gemitu meo, lauabo per ſingulas noctes lectum meum: Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritu dine animæ meæ, et alios huiuſmodi generis: facile intel liget eos ex vehementi quodam anteactæ vitæ odio & ingenti peccatorum deteſtatione manaſſe. Docet, præ tereà, & ſi Contritionem hanc aliquando charitate

per-

perfectam eſſe contingat, hominemq. Deo reconciliare, prius quàm hoc Sacramentum actu ſuſcipiatur, ipſam nihilominus reconciliationem ipſi Contritioni ſine Sacramenti voto, quod in illa includitur, non eſſe adſcribendam. Illam verò Contritionem imperfectā, quæ attritio dicitur, quoniam, vel ex turpitudinis peccati conſideratione, vel ex gehennæ, & pęnarū metu cōmuniter concipitur; ſi voluntatem peccandi excludat, cū ſpe veniæ; declarat non ſolum non facere hominem hypocritam, & magis peccatorem, verum etiam donū Dei eſſe, & Spiritus ſancti impulſum, non adhuc quidem inhabitantis, ſed tantum mouentis, quo pęnitens adiutus viam ſibi ad iuſtitiā parat. Et quamuis ſine Sacramento Pęnitentiæ per ſe ad iuſtificationem perducere peccatorem nequeat, tamen eum ad Dei gratiam in Sacramento Pęnitentiæ impetrandam diſponit. Hoc enim timore vtiliter concuſſi Niniuitæ, ad Ionæ prædicationem plenam terroribus pœnitentiam egerunt, & miſericordiam à Domino impetrarunt. Quamobrē falsò quidam calumniantur Catholicos ſcriptores, quaſi tradiderint, Sacramentū Pęnitētiæ, abſq; bono motu ſuſcipiētium, gratiā conferre: quod numquā Eccleſia Dei docuit, neque ſenſit: ſed, et falsò docent, Contritionē eſſe extortam, & coactam non liberam, et voluntariam.

Ionæ.3. Matth.12. Luc.12. ca. quamobrem de pęn. diſt.1.

De Confeſſione. Cap. V.

EX iuſtitutione Sacramēti Pęnitentiæ iam explicata, vniuerſa Eccleſia ſemper intellexit, inſtitutā etiam eſſe Domino integram peccatorum Confeſſionem, & omnibus poſt Baptiſmum lapſis, iure diuino neceſſariam exiſtere: quia Dominus noſter Ieſus Chriſtus à terris aſcenſurus ad cælos, ſacerdotes ſui ipſius Vicarios reliquit, tamquam præſides, & iudices, ad

Lucæ 5. & 17. Iac. 5. 1. Ioan. 1. inf. can. 6. Ioan. 10. Matth. 16. c verbum. de pœn. d. 1. & c adhuc. & ca. inter hæc. lib. 1. de pęn. d. 1.

quos omnia mortalia crimina deferantur, in qu Chriſti fideles ceciderint: qui, pro poteſtate clauiu remiſſionis aut retentionis peccatorum, ſententia pronuntient. Conſtat enim, ſacerdotes iudicium ho incognita cauſa; exercere non potuiſſe, neque æqu tatem quidem illos in pœnis iniungendis ſeruare p tuiſſe, ſi in genere dumtaxat, & non potiùs in ſpecie ac ſigillatim ſua ipſi peccata declaraſſent. Ex his col gitur, oportere à pœnitentibus omnia peccata morta lia, quorum poſt diligentem ſui diſcuſſionem conſcien tiam habent, in confeſſione recenſeri, etiam ſi occulti ſima illa ſint, & tantum aduerſus duo vltima Decal gi præcepta commiſſa, quæ nonnumquam animũ gra uius ſauciãt; & perículoſiora ſunt ijs, quæ in manifeſt admittuntur. Nam venialia, quibus à gratia Dei nõ ex cludimur, & in quę frequentiùs labimur, quamquã r ctè, & vtiliter, citraq. omnem prę ſumptionem in Con feſſione dicantur, quod piorum hominũ vſus demõſtra taceri tamen citra culpa, multiſq. alijs remedijs expiari poſſunt. Verum, cum vniuerſa mortalia peccata, etiam cogitationis, homines iræ filios, & Dei inimicos red dãt; neceſſum eſt omnium etiam veniam, cum aperta, & verecunda Confeſſione, à Deo quærere. Itaque dum omnia, quæ memoriæ occurrunt, peccata Chriſti fideles confiteri ſtudent, proculdubio omnia diuinæ miſericor diæ ãgnoſcenda exponunt. qui verò ſecus faciũt, et ſcie ter aliqua retinent, nihil diuinæ bonitati per ſacerdote remittẽdũ proponũt. Si enim erubeſcat ęgrotus vulnus medico detegere, quod ignorat, medicina non curat. Col ligitur præterea, etiã eas circumſtantias in Confeſſione explicãdas eſſe, quę ſpeciem peccati mutant, quod ſine illis peccata ipſa nec à penitentibus integrè exponãtur nec

Inf. can. 6. Deut. 5. Exod. 10.

Sup. Seſ. 6. de iuſtif. c 14. c ad hæc & cap. de quotidia nis. de pœ. diſt 3. Eph. 2.

c. confiderat. de pen. diſt. 5. & ca. omnis vtri uſque. de Pœn. & re.

nec iudicibus innoteſcant,& fieri nequeat,vt de graui miſ. ca. aut
tate criminum rectè cenſere poſſunt,& pęna quã opor facta, de
tet pro illis pęnitentibus imponere. Vnde alienum à ra pęn. diſ. 1.
tione,eſt docere circumſtantias has ab hominibus otio- Cath. car. 170. 15. & 177.22.
ſis excogitatas fuiſſe;aut vnam tantùm circumſtantiã
confitendam eſſe nempè peccaſſe in fratrem.Sed,& im
pium eſt,Confeſſionẽ,quæ hac ratione fieri præcipitur,
impoſſibilẽ dicere, aut carnificinã illam conſciẽtiarum
appellare. Conſtat enim nihil aliud in Eccleſia à Pęni
tentibus exigi,quã,vt poſtquã quiſque diligẽtius ſe ex
cuſſerit,et cõſciẽtię ſuę ſinus omnes,& latebras explo
rauerit,ea peccata confiteatur,quibus ſe Dominum,&
Deum ſuũ mortaliter offendiſſe meminerit:reliqua au-
tem peccata,quæ diligenter cogitanti non occurrunt in
vniuerſum eadem confeſſione incluſa eſſe intelliguntur
pro quibus fideliter cum Propheta dicimus: Ab occul-
tis meis munda me Domine. Ipſa verò huiuſmodi Con Pſalm. 18.
feſſionis difficultas, ac peccata detegendi verecundia
grauis quidem videri poſſe,niſi tot,tantiſq.cõmodis,et
conſolationibus leuaretur, quæ omnibus,dignè ad hoc
Sacramentum accedentibus,per Abſolutionem certiſ-
ſimè conferuntur. Cæterum, quo ad modum confitendi
ſecretò apud ſolum Sacerdotem, et ſi Chriſtus non ve-
tuerit,quin aliquis in vindictam ſuorum ſcelerũ, et ſui
humiliationem cùm ob aliorum exemplum,tùm ob.Ec
cleſiæ offenſæ ædificationem,delicta ſua publicè confi-
teri poſſit: non eſt tamen hoc diuino præcepto manda-
tum,nec ſatis conſultè humana aliqua lege præcipere-
tur, vt delicta,præſertim ſecreta,publica eſſe confeſſio
ne aperienda.Vnde cum à ſanctiſſimis,et antiquiſſimis Conc. Cabil. ca. 8. &
Patribus magno,vnanimiq.conſenſu ſecreta Confeſſio 31. Cle. 1. epiſt. 1, ad
ſacramentalis,qua,ab initio,Eccleſia ſancta vſa eſt,et fac.

modò etiam vtitur, fuerit ſemper cõmendata, manifeſtè refellitur inanis eorum calumnia, qui eam à diuino mandato alienam, & inuentum humanum eſſe, atq; à Patribus in Concilio Lateranenſi congregatis initium habuiſſe docere non verentur. Neque enim per Lateranenſe Concilium Eccleſia ſtatuit, vt Chriſti fideles con fiterentur; quod iure diuino neceſſarium, et inſtitutum eſſe intellexerat; ſed vt præceptum Confeſſionis ſaltem ſemel in anno, ab omnibus, et ſingulis, cum ad annos di ſcretionis perueniſſent, impleretur. Vnde tã in vniuerſa Eccleſia cum ingenti animarum fidelium fructu, obſeruatur mos ille ſalutaris confitendi ſacro illo, & maximè acceptabili tempore. Quadrageſimę: quem morem hæc S. Synodus maximè probat, & amplectitur, tamquam pium, & meritò retinendum.

Inf. can. 18. & 14. Conc. Lat. ſub Innoc. IV. c. 21. c. oīs vtriuſque de pœn. & remiſſ.

De miniſtro huius Sacramẽti, & Abſolutione Cap. VI.

Inf. can. 10.

CIrca miniſtrum autem huius Sacramẽti, declarat S. Synodus falſas eſſe, et à veritate Euangelij pe nitus alienas doctrinas omnes, quę ad alios quoſuis ho mines præter Epiſcopos, & ſacerdotes, clauiũ miniſterium perniciosè extẽdunt: putantes verba illa Domini: Quæcunque alligaueritis ſuper terrã, erunt alligata, et in cęlo: & quæcũque ſolueritis ſuper terrã, erũt ſoluta & in cælo: et, Quorum remiſeritis peccata, remittũtur eis: et quorũ retinueritis, retenta ſunt: ad omnes Chriſti fideles indifferenter, & promiſcuè, contra inſtitutionẽ huius Sacramẽti, ita fuiſſe dicta, vt quiuis poteſtatẽ habeat remittendi peccata; publica quidem per correptio nẽ, ſi correptus acquieuerit; ſecreta verò per ſpõtaneã Confeſſionem, cuicumque factam. Docet quòque, etiam ſacerdotes, qui peccato mortali tenentur, per virtutem

Matth. 16. Ioann. 20. Sup. Seſſ. 7. de ſacr. ca. 10.

Spi-

iritus ſancti in ordinatione collatam, tamquam Chri ministros, functionem remittendi peccata exercere, ſq. praue ſentire, qui in malis ſacerdotibus hanc pote atem non eſſe cõtendunt. Quamuis autem Abſolutio acerdotis alieni beneficij ſit diſpenſatio, tamen non eſt olum nudum miniſteriũ, vel annunciandi Euangeliũ, el declarandi remiſſa eſſe peccata: ſed ad inſtar actus udicialis, quo ab ipſo, velut à iudice ſententia pronun iatur: atque ideò non debet pœnitens adeò ſibi de ſua ipſius fide blandiri, vt, etiam ſi nulla illi adſitcontritio aut Sacerdoti animus ſeriò agẽdi, et verè abſoluẽdi de ſit, putet tamen ſe propterſuam ſolam fidem, verè, et co ram Deo eſſe abſolutum: nec.n. fides ſine Pænitẽtia re- miſſionẽ vllã pecatorũ præſtaret; nec is eſſe niſi ſalu- tis ſuę neglıgẽtiſſimus, qui ſacerdotẽ iocosè abſoluentẽ cognoſceret, et nõ alium ſerio agentẽ, ſedulò requireret.

ca. ſecundũ eccleſi r 19. d. & c. non nocet. i. q. 2. Inf. can. 9.

De caſuum reſeruatione. Cap. VII.

QVoniã igitur natura, et ratio iudicij illud expo- ſcit, vt ſententia in ſubditos dumtaxat feratur; perſuasũ ſemper in Eccleſia Dei fuit, et veriſſimũ eſſe Synodus hæc confirmat nullius momenti abſolutionẽ eam eſſe debere, quam Sacerdos in eum profert, in quẽ ordinariam, aut ſubdelegatam non habet iuriſdictionẽ Magnoperè verò ad Chriſtiani populi diſciplinam per- tinere, sãctiſſimis Patribus noſtris viſũ eſt, vt atrocio- ra quædam, et grauiora crimina non à quibuſuis, ſed à ſummis dũtaxat ſacerdotibus abſoluerẽtur. Vnde me- rito Pontifices Maximi pro ſuprema poteſtate, ſibi in Eccleſia vniuerſa tradita cauſas aliquas criminũ gra- uiores ſuo potuerunt peculiari iudicio reſeruare. Neque dubitandũ eſt, quãdo oĩa, quæ à Deo ſunt, ordinata ſunt quin hoc idem Epiſcopis omnibus in ſua cuiq; Diœce- ſi, in

c. omnis. §. ſi quis de pęna, & re- m. ſ. c. ſi E- piſcopis de pœn. in 6.

cap. ſi quis ſuadente. 17 q. 4. cap. ita quorundã de iud. ca. conqueſti. de ſent. ex. com. qui- cunque eo. tit. in 6. & ca: eo. tit. in Cle. & c. ſi domi. de

pęn. & rem; in extraua. com. cum ſim. Ro. 13 c. felicis. de pęn. & remiſſ. in 6 & c ſi epiſco. de pœnit. & remiſ. in 6 c. felicis de pęnit in 6. ca. paſtoralis. de off. ord. Clem. cupientes, de pęnit in Clem. c. inter cunctas. § duos. de priu in extraua. cõm.

ſi in ędificationē tamen non in deſtructionē, liceat pro illis in ſubditos tradita ſupra reliquos inferiores Sacerdotes auctoritate præſertim quo ad illa, quibus excõmunicationis cenſura annexa eſt. Hãc autē delictorũ reſeruationē, conſonum eſt diuinæ auctoritati, nõ tantum in externa politiã, ſed etiam corã Deo vim habere. Verùtamen piè admodum, ne hac ipſa occaſione aliquis pereat, in eadem Eccleſia Dei cuſtoditum ſemper fuit, vt nulla ſit reſeruatio in articulo mortis: atque ideo omnes ſacerdotes quoslibet pęnitētes à quibuſuis peccatis et cenſuris abſoluere poſſunt, extra quē articulũ ſacerdotes, cum nihil poſſint in caſibus reſeruatis, id vnum pœnitentibus perſuadere nitantur, vt ad Superiores, et legitimos iudices pro beneficio abſolutionis accedant.

De ſatisfactionis neceſſitate, & fructu.

Caput VIII.

De pæn. diſput, 2. circa prin.

Inf. c. 22.

Gen. 3. 2 Reg. 12. Num. 11, & 20.

DEmum quo ad Satisfactionem, quæ ex omnibus Pœnitētiæ partibus: quemadmodum à Patribus noſtris Chriſtiano populo fuit perpetuo tempore commendata, ita vna maximè noſtra ætate, ſũmo pietatis prætextu, impugnatur ab ijs, qui ſpeciem pietatis habent: virtutem autem eius abnegarunt: et ſancta Synodus declarat, falsũ omninò eſſe, & à verbo Dei alienũ, culpam à Domino nunquam remitti, quin vniuerſa etiam pœna condonetur: perſpicua enim, & illuſtria in ſacris litteris exempla reperiuntur, quibus præter diuinam traditionem, hic error quam manifeſtiſſimè reuincitur. Sanè & diuinę iuſtitię ratio exigere videtur, vt aliter ab eo in gratiam recipiantur, qui ante Baptiſmum per ignorantiam deliquerint: aliter verò, qui ſemel à peccati, & Dęmonis ſeruitute liberati, & accepto Spiritus ſancti dono ſcienter, templum Dei violare,

are, & Spiritum Sanctum contriſtare non formidauerint. Et diuinam clementiam decet, ne ita nobis abſque ulla ſatisfactione peccata dimittantur, ut occaſione accepta, peccata leuiora putantes, velut iniurij, & contumelioſi Spiritui ſancto, in grauiora labamur, theſaurizantes nobis iram in die iræ. Proculdubio enim magno opere à peccato reuocant, & quaſi freno quodã coercẽt hæ ſatisfactoriæ pœnæ, cautioreſque, & vigilantiores in futurum pœnitentes efficiunt, medentur quoque peccatorum reliquijs, & vitioſos habitus malè viuẽdo comparatos, contrarijs virtutem actionibus tollunt. Neque verò ſecurior ulla via in Eccleſia Dei vnquam exiſtimata fuit ad amouendam imminentem à Domino pœnam, quàm vt hæc pœnitentiæ opera homines cũ vero animi dolore frequentent. Accedit ad hæc, quòd dum ſatisfaciendo patimur pro peccatis, Chriſto Ieſu, qui pro peccatis noſtris ſatisfecit, ex quo omnis noſtra ſufficientia eſt conformes efficimur, certiſſimam quoque inde arrham habentes, quòd, ſi compatimur, & conglorificabimur. Neque verò ita noſtra eſt ſatisfactio hæc, quam pro peccatis noſtris exſoluimus, vt non ſit per Chriſtum Ieſum: nam qui ex nobis, tamquam ex nobis, nihil poſſumus: eo autem cooperante, qui nos confortat, omnia poſſumus: ita non habet homo, vnde glorietur, ſed omnis gloriatio noſtra in Chriſto eſt, in quo viuimus, in quo meremur, in quo ſatisfacimus; facientes fructus dignos pœnitentiæ: qui ex illo vim habent; ab illo offeruntur Patri: & per illum acceptantur à Patre. Debent ergo ſacerdotes Domini, quantum ſpiritus, & prudentia ſuggeſſerit pro qualitate criminum, & pœnitentiam facultate ſalutares, & conuenientes ſatisfactiones iniungere; ne, ſi forte peccatis

1. Cor. 3. Eph. 4.

Rom. 2. & Iac. 5. Ezech. 13. Ionæ 3. Ier. 3. 18. & 25. Iſa. 10. Ezech. 17. Matth. 3. 4. 11. & 18. cũ ſim. Eph. 3. Act. 3. Rom 5. 2. Ioan. 2. in princ. 2. Cor. 3. Rom. 8.

2 Cor. 3. Philipp. 4. 1. Cor. 1. in 2. Cor. 10. in fin.

Galat. 6. Act. 17. Matt. 3. & 4. Luc. 3. 4. & 17. c. tempora, cum multis ſeq. 26 q. 7. cide pœn. de conſ. diſt. 4. Cõc. Carth. 3 cap. 31. & Concil. Carth. 4. c. 74. Conc. Cab. c. 31. & 38.

Conc. Aph. c.9. Conc. Laodic.c.2. Matt. 16. & Io.20 ſupr. c.1.in fi. & infr. can. 3. & vlt. de pœn.

catis conniueant, & indulgentiùs cum pœnitentibus agant, leuiſſima quędam opera pro grauiſſimis delictis iniungendo, alienorum peccatorum participes efficiantur. Habeant autem præ oculis, vt ſatisfactio, quam imponunt, non ſit tantùm ad nouæ vitæ custodiam, et infirmitatis medicamentum, ſed etiam ad præteritorum peccatorum vindictam, & caſtigationem. Nam claues ſacerdotibus nõ ad ſoluendum dumtaxat, ſed et ad ligandum conceſſas, etiam antiqui Patres, et credunt, & docent; nec propterea exiſtimarunt, Sacramentum Pœnitentiæ eſſe forum iræ, vel pœnarum; & ſicut nemo vmquam Catholicus ſenſit ex huiuſmodi noſtris ſatisfactionibus vim meriti, et ſatisfactionis Domini Noſtri Ieſu Chriſti, vel obſcurari, vel aliqua ex parte imminui: quod dum Nouatores intelligere nolunt, ita optimam Pœnitentiam nouam vitam eſſe docent, vt omnem ſatisfactionis vim, & vſum tollant.

De operibus Satisfactionis. Cap. IX.

c. ſint plures, in fi. de pen. diſt. 3. Act. 14. in fin. Rom. 5.

D*Ocet præterea, tantam eſſe diuinæ munificentiæ largitatem, vt non ſolum pœnis, ſpontè à nobis pro vindicando peccato ſuſceptis, aut ſacerdotis arbitrio pro menſura delicti impoſitis: ſed etiam, (quod maximum amoris argumẽtum eſt) temporalibus flagellis à Deo inflictis, & à nobis patienter toleratis apud Deum Patrem per Chriſtum Ieſum ſatisfacere valeamus.*

Doctrina de Sacramento extremæ Vnctionis.

Infr. can. 1. de ſac. ext. Vnct.

V*Iſum eſt autẽ ſanctæ Synodo, præcedenti doctrinæ de Pœnitẽtia adiungere ea, quæ ſequũtur de ſacramento extremæ Vnctionis: quod non modo Pœnitentiæ, ſed totius Chriſtianæ vitæ, quæ perpetua Pœnitentia eſſe debet, conſummatiuum exiſtimatum eſt à*

Patri-

Patribus. Primum itaque circa illius inſtitutionẽ declarat, & docet, quod clementiſſimus Redemptor noſter, qui ſeruis ſuis quouis tempore voluit de ſalutarib. remedijs aduerſus omnia omniũ hoſtium tela eſſe proſpectum, quemadmodũ auxilia maxima in Sacramentis alijs præparauit, quibus Chriſtiani conſeruare ſe integros dum viuerent, ab omni grauiore ſpiritus incommodo poſſint: ita extremæ Vnctionis Sacramento finem vitæ, tamquam firmiſſimo quodam præſidio muniuit. Nam etſi aduerſarius noſter occaſiones per omnem vitam quærat, & captet, vt deuorare animas noſtras quoquo modo poſſit: nullum tamen tempus eſt, quo vehementius ille omnes ſuæ verſutiæ neruos intẽdat ad perdendos nos pœnitus, & à fiducia etiam, ſi poſſit diuinæ miſericordiæ deturbandos, quam cum impendere nobis exitum vitæ perſpicit.

1. Pett. 5. ca. nulli dubium 3. q. 1. ca viſis, 16. q. 2. c. ſciendum cum ſeq. 26. qu. 4. c. nec miru. 26. qu. 5. in med. capit. ſunt plurimi. 6. q. 1. Gen. 3. & inf. c. 2. in fi.

De inſtitutione Sacramenti extremæ Vnctionis. Cap. I.

INſtituta eſt autem ſacra hæc Vnctio infirmorum, tamquam verè, & propriè Sacramentum noui teſtamenti, à Chriſto Domino noſtro, apud Marcum quidem inſinuatum: per Iacobum autem Apoſtolum, ac Domini fratrem, fidelibus commendatum, ac promulgatum. Infirmatur (inquit) quis in vobis? inducat Presbyteros Eccleſiæ, et orent ſuper eum, vngentes eũ oleo in nomine Domini; & oratio fidei ſaluabit infirmum, & alleuiabit eum Dominus; &, ſi in peccatis ſit, dimittentur ei. Quibus verbis, vt ex Apoſtolica traditione per manus accepta, Eccleſia didicit, docet materiam, formam, propriũ miniſtrum, & effectum huius ſalutaris Sacramenti. Intellexit enim Eccleſia, materiam eſſe oleum, ab Epiſcopo benedictum. Nam Vnctio

Matth. 6. Iac. 5. capit. Presbyt. 95. diſ. c. 1. §. n. de ſac. Vnc. Conc. Cab. c. 18. Innoc. I. epiſt. 1. c. 8.

Ctio

ctio aptiſſimè Spiritus ſancti gratiam, qua inuiſibiliter anima ægrotantis innungitur, repræſentat; formam deinde eſſe illa verba, Per iſtam vnctionem, &c.

De effectu huius Sacramenti. Cap. II.

R*Es porrò, & effectus huius Sacramẽti, illis verbis explicatur; Et oratio fidei ſaluabit infirmũ,*
Iac 5. Infr.can.2. de ſacr. Extrem. Vnct. *& alleuiabit eum Dominus: & ſi in peccatis ſit, dimittentur ei: res etenim hæc, gratia eſt Spiritus ſancti: cuius Vnctio delicta, ſi quæ ſint adhuc expianda, ac peccati reliquias abſtergit, & egroti anima alleuiat, & confirmat, magnam in eo diuinæ miſericordiæ fiduciã excitando, qua infirmus ſubleuatur, & morbi incõmoda, ac labores leuius fert: & tentationib. dæmonis, cal-*
Geneſ.3. *caneo inſidiantis, faciliùs reſiſtit, & ſanitatem corporis interdum, vbi ſaluti animæ expedierit, conſequitur.*

De miniſtro huius Sacramenti, & tempore, quo dari debeat. Cap. III.

I*Am verò, quod attinet ad præſcriptionem eorum, qui & ſuſcipere, & miniſtrare hoc Sacramẽtum debent, haud obſcurè fuit illud etiam in verbis prædictis traditum; nam & oſtenditur illic, proprios huius Sa-*
ca illud ſuperfluũ 95 dict. & infr c.vlt. *cramenti miniſtros eſſe Eccleſiæ Præsbyteros, quo nomine, eo loco, non ætate ſeniores, aut primores in populo intelligendi veniunt, ſed aut Epiſcopi, aut ſacerdotes, ab ipſis ritè ordinati, per impoſitionem manuum*
1.Tim.4. *Præsbyterii. Declaratur etiam, eſſe hãc Vnctionem infirmis adhibendam, illis verò præſertim, qui tam periculosè decumbunt, vt in exitu vitæ cõſtituti videãtur: vnde & Sacramentum exeuntium nuncupatur. Quod ſi infirmi poſt ſuſceptam hanc Vnctionem conualuerint, iterum huius Sacramenti ſubſidio iuuari poterunt, cum in aliud ſimile vitæ diſcrimen inciderint. Quare*

nulla

nulla ratione audiendi ſunt, qui contra tam apertam, & dilucidam Apoſtoli Iacobi ſententiam docent, hanc vnctionem, vel figmentum eſſe humanum, vel ritum à Patribus acceptum, nec mandatum Dei, nec promiſſionem gratiæ habentem, & qui illam iam ceſſaſſe aſſerunt, quaſi ad gratiam curationum dumtaxat in primitiua Eccleſia referenda eſſet, & qui dicunt, ritum, & vſum, quem S.R.E. in huius Sacramenti adminiſtrationem obſeruat, Iacobi Apoſtoli ſententiæ repugnare, atque ideò in alium commutandum eſſe, & denique qui hanc extremam Vnctionem à fidelibus ſine peccato contemni poſſe affirmant; hæc enim omnia manifeſtiſſimè pugnant, cum perſpicuis tanti Apoſtoli verbis. Nec profectò Eccleſia Romana, aliarum omnium mater, & magiſtra, aliud in hac adminiſtranda Vnctione, quantum ad ea, quæ huius Sacramenti ſubſtantiam perficiunt, obſeruat, quam quod Beatus Iacobus præſcripſit. Nec verò tanti Sacramenti contemptus abſque ingenti ſcelere, & ipſius Spiritus ſancti iniuria eſſe poſſet.

Iacob 5.

Infr. can. 3. de ſacram. extr. Vnct.

c non licet. 12. deſ. c. 1. in fi de ſū. Trin. & cap. fin. de for compet. Sup. Seſſ. 7. c. 1. de bap. c. presbyteros 95. diſt. ca 1. §. 1. de ſacr. Vnct. Iacob. 5.

Hæc ſunt, quæ de Pœnitentiæ, & extreme Vnctionis Sacramentis hæc ſancta œcumenica Synodus profitetur, & docet, atque omnibus Chriſti fidelibus credenda, & tenenda proponit. Sequentes autem Canones inuiolabiliter ſeruandos eſſe tradit, & aſſerentes contrarium perpetuo damnat, & anathematizat.

De Sanctiſſimo Pœnitentiæ Sacramento.

CANON I.

SI quis dixerit, in Catholica Eccleſia Pœnitentiam non eſſe verè, & propriè Sacramentum pro fidelibus; quoties poſt Baptiſmum in peccata labuntur, ipſi Deo reconciliandis: à Chriſto Domino noſtro

Sup. ca. 1. de pœn. c. 2. in fin. de ſum Trinit. Ioann. 20. Matth. 6.

ſtro inſtitutum : anathema ſit.

Luce 18. Conc. Cab. c. 2. ſup. c. 2. capit 2. poſt naufragium de pœn. d. 1. Supr. Seſſ. 6. ca 14. de iuſtific.

CANON II.

Si quis ſacramenta confundens, ipſum Baptiſmum Pœnitentiæ Sacramentum eſſe dixerit, quaſi hæc duo Sacramenta diſtincta non ſint, atque ideo Pœnitentiã non rectè ſecundam poſt naufragium tabulam appellari: anathema ſit.

Ioann. 20. Matth. 16. Sup. ca. 1. & Seſ 6. de iuſt. cap 14. c. al. diuimus, ci ſeq 20 qu 1. c. vt cõſti tueretur. diſtin. 50.

CANON III.

Si quis dixerit, verba illa Domini Saluatoris: Accipite Spiritum ſanctum; quorum remiſeritis peccata, remittuntur eis; & quorum retinueritis, retenta ſunt: non eſſe intelligenda de poteſtate remittendi, & retinendi peccata in Sacramento Pœnitentiæ, ſicut Eccleſia Catholica ab initio ſemper intellexit, detorſerit autem cõtra inſtitutionem huius Sacramenti, ad auctoritatem prædicandi Euangelium: anathema ſit.

Sup. ca. 3. de pœnit.

CANON IV.

Si quis negauerit ad integram, et perfectam peccatorum remiſſionem requiri tres actus in pœnitente, quaſi materiam Sacramẽti Pœnitentiæ, videlicet, Contritionem, Confeſſionem, & Satisfactionem, quæ tres pœnitentiæ partes dicuntur: aut dixerit, duas tantum eſſe pœnitentiæ partes, terrores ſcilicet incuſſos conſcientiæ, agnito peccato, & fidem conceptam ex Euãgelio, vel abſolutione, qua credit quis ſibi per Chriſtum remiſſa peccata: anathema ſit.

Sup. ca. 4. de pœnit.

CANON V.

Si quis dixerit, eam Contritionem, quæ paratur per diſcuſſionem, collectionem, & deteſtationem peccatorum qua quis recogitat annos ſuos in amaritudine animæ ſuæ ponderando peccatorum ſuorum grauitatem, multitudinem, fœditatem, amiſſionem æternæ bea-

beatitudinis, & æternæ damnationis incurſum, cũ propoſito melioris vitæ, non eſſe verum, & vtilem dolorem, nec præparare ad gratiam, ſed facere hominem hypocritam, & magis peccatorem; demum illum eſſe dolorem coactum, et non liberum, ac voluntarium: anathema ſit.

CANON VI.

Si quis negauerit, Confeſſionem ſacramentalem, vel inſtitutam, vel ad ſalutem neceſſariam eſſe iure diuino; aut dixerit, modum ſecretè confitendi ſoli ſacerdoti, quem Eccleſia Catholica ab initio ſemper obſeruauit, & obſeruat, alienum eſſe ab inſtitutione, & mandato Chriſti, & inuentum eſſe humanum: anathema ſit.

Iſa. 28. Sup. c. 5. de pæn. Clem. 2. in Epiſt. 1. ad Iac. Cōc. Cabil. c. 8. & 14.

CANON VII.

Si quis dixerit, in Sacramento Pœnitentiæ ad remiſſionem peccatorum neceſſarium non eſſe iure diuino confiteri omnia, & ſingula peccata mortalia, quorum memoria cum debita, & diligenti præmeditatione habeatur, etiam occulta, & quæ ſunt contra duo vltima Decalogi præcepta, & circumſtantias, quæ peccati ſpeciem mutant, ſed eam confeſſionem tantum eſſe vtilem ad erudiendum, & conſolandum pœnitentem, & olim obſeruatam fuiſſe tantum ad ſatisfactionem canonicam imponendam: aut dixerit, eos, qui omnia peccata confiteri ſtudent, nihil relinquere velle diuinę miſericordiæ ignoſcendum: aut demum non licere confiteri peccata venialia: anathema ſit.

Sup. c. 5.

Deut. 5.

CANON VIII.

Si quis dixerit, Confeſſionem omnium peccatorum, qualem Eccleſia ſeruat: eſſe impoſſibilem, & traditionem humanam, à pijs abolendam, aut ad eam non te-

Sup. ca. 5. & Seſſ. 13. can. 9 de Sacra. Euchar.

Digitized by Google

Concil Lat. ſub Innoc. III. ca 21. & c. oīs vtriuſque, de pen. & remiſ. *neri omnes, & ſingulos vtriuſque ſexus Chriſti fideles, iuxta magni Concilij Lateranenſis conſtitutionem, ſemel in anno, & ob id ſuadendum eſſe Chriſti fidelibus, vt non confiteantur tempore Quadrageſimæ: anathema ſit.*

CANON IX.

Sup. ca. 6. in fin. de iuſtif. & cap. 4. in princ. *Si quis dixerit, Abſolutionem ſacramentalem Sacerdotis non eſſe actum iudicialem; ſed nudum miniſterium pronunciandi, & declarandi remiſſa eſſe peccata confitenti, modò tantùm credat ſe eſſe abſolutum, aut ſacerdos nō ſeriò; ſed ioco abſoluat: aut dixerit non requiri confeſſionem pœnitentis, vt ſacerdos eum abſoluere poſſit: anathema ſit.*

CANON X.

Sup. ca. 1. & c. 6. de pœn. *Si quis dixerit, ſacerdotes qui in peccato mortali ſunt poteſtatem ligandi, & ſoluendi non habere, aut non ſolos ſacerdotes eſſe miniſtros abſolutionis, ſed omnibus, & ſingulis Chriſti fidelibus eſſe dictum: Quæcumque ligaueritis ſuper terram, erunt ligata & in cælo: & quæcumque ſolueritis ſuper terram, erunt ſoluta* Matth. 16. Ioann. 20. *& in cælo; & quorum remiſeritis peccata, remittuntur eis, & quorum retinueritis, retenta ſunt: quorum verborum virtute, quilibet abſoluere poſſit peccata, publica quidem per correptionē dumtaxat, ſi correptus acquieuerit; ſecreta verò per ſpontaneam confeſſionem: anathema ſit.*

CANON XI.

Sup. c. 7. c. ſi Epiſcop. de pœn. in 6. c. de cætero & c. de monialibus, de ſent. excom. cum. ſimi. Sup. c. 8. de pœn. *Si quis dixerit, Epiſcopos non habere ius reſeruādi ſibi caſus, niſi quo ad externam politiam; atque ideò caſuum reſeruationem non prohibere, quo minus ſacerdos à reſeruatis verè abſoluat: anathema ſit.*

CA-

Digitized by Google

CANON XII.

Si quis dixerit, totam pœnam ſimul cum culpa remitti ſemper à Deo, ſatisfactionemque pœnitentium non eſſe aliam, quàm fidem, qua apprehendunt Chriſtum pro eis ſatisfeciſſe: anathema ſit.

CANON XIII.

Si quis dixerit, pro peccatis, quo ad pœnam temporalem minimè Deo per Chriſti merita ſatisfieri pœnis ab eo inflictis, et patienter toleratis, vel à ſacerdote iniunctis, ſed neque ſponte ſuſceptis, vt ieiunijs, orationibus, elemoſynis, vel alijs etiam pietatis operibus, atq; ideò optimam pœnitentiam eſſe tantum nouam vitam: anathema ſit. Sup. c. 8. & 9.

CANON XIV.

Si quis dixerit, ſatisfactiones, quibus pœnitentes per Chriſtum Ieſum peccata redimunt, non eſſe cultus Dei, ſed traditiones hominum, doctrinam de gratia, & verum Dei cultum, atq; ipſum beneficium mortis Chriſti obſcurantes: anathema ſit. Sup. c. 5.

CANON XV.

Si quis dixerit, Claues Eccleſiæ eſſe datas tantùm ad ſoluendum, non etiam ad ligandum; & propterea Sacerdotes, dum imponunt pœnas confitentibus, agere contra finem Clauium, & contra inſtitutionem Chriſti; & fictionem eſſe, quod virtute Clauium ſublata pęna æterna, pęna temporalis plerumque ex ſoluenda remaneat: anathema ſit. Sup. ca. 1. & c. 8. in fin. de pœn. Sup. Seſſ 6. can. 30. de iuſt.

De Sacramento extremæ Vnctionis.

CANON I.

Si quis dixerit, extremam Vnctionem non eſſe verè & propriè Sacramentum à Chriſto Domino noſtro inſtitutum, et à Beato Iacobo Apoſtolo promulgatum, Sup. de hoc ſacramento in princ. & c. 1. Matth. 16.

G 2 *ſed*

Iacob. 5. Inno. Papæ epiſt. ad de cem Epiſc. Eugub 8. Sup ca.2.de hoc ſacr.ca. presbyt. 95. diſt.

ſed ritum tantum acceptum à Patribus, aut figmẽtum humanum: anathema ſit.

CANON II.

Si quis dixerit, ſacram infirmorum Vnctionem non conferre gratiam, nec remittere peccata, nec alleuiare infirmos; ſed iam ceſſaſſe, quaſi olim tantum fuerit gratia curationum: anathema ſit.

CANON III.

Sup. ca.vlt. Canc. Cab. cap. 48. cap. 5. ſupra can. 1.

Si quis dixerit, extremæ Vnctionis ritum, & vſum, quem obſeruat S. Romana Eccleſia, repugnare ſententiæ Beati Iacobi Apoſtoli: ideoque eum mutandum, poſſeque à Chriſtianis abſque peccato contemni: anathema ſit.

CANON IV.

Si quis dixerit, Presbyteros Eccleſiæ, quos Beatus Iacobus adducendos eſſe ad infirmos innungendũ hortatur, non eſſe ſacerdotes ab Epiſcopo ordinatos, ſed ætate ſeniores in quauis communitate; ob idq; propriũ extremæ Vnctionis miniſtrum non eſſe ſolum ſacerdotem: anathema ſit.

Decretum de reformatione. Procemium.

Supr. Seſſ.6. de ref. ca.3. cap. qualiter & quando, il 1. de accu.

CVm propriè Epiſcoporum munus ſit, ſubditorum omniũ vitia redarguere, hoc illis præcipuè cauẽdum erit, ne Clerici, præſertim ad animarum curam conſtituti, crimi noſi ſint, neve inhoneſtam vitam, ipſis conniuentibus, ducant: nam ſi eos prauis, & corruptis moribus eſſe permittant; quo pacto laicos de ipſorum vitijs redarguent; qui vno ab eis ſermone conuinci poſſent, quod Clericos ipſis, patiantur eſſe deteriores: qua etiam libertate laicos corripere poterunt ſacerdotes; cum tacita ſibi ipſi reſpondeãt, eadem ſe admiſiſſe, quæ corripiunt. Monebunt propterea Epiſcopi ſuos Cleri-

1. Cor.9. ca. quid autem 8.q.1 ca.vlt. 25.d.ca.vna tantum 26. diſt. c. ſicut ijs. cap. neceſſe, 47. d ca. in tacer.

cos,

Digitized by Google

coſ,in quocumque ordine fuerint;vt conuerſatione,ſermone, & ſcientia commiſſo ſibi Dei populo præeant; memores eius,quod ſcriptum eſt:Sancti eſtote, quia & Ego ſanctus ſum.Et iuxta Apoſtoli vocem:Nemini dẽt vllam offenſionem, vt nõ vituperetur miniſterium eorum:ſed in omnibus exhibeant ſe, ſicut miniſtros Dei, ne illud Prophetæ dictum impleatur in eis; Sacerdotes Dei contaminant ſancta, & improbant legem. Vt autẽ ipſi Epiſcopi id liberius exequi, ac quoquam prætextu deſuper impediri nequeant; eadem ſacroſancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus præſidentib. in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legato,& Nuncijs, hos qui ſequuntur, Canones ſtatuendos, & decernendos duxit.

dotib. 6. diſt. Leu. 11. 19. & 20. 1. Petr. 1. & c. propoſuiſti 82. d. 2. Cor. 6. in princ. Sophon. Ezech. 12.

Caput I.

C*Vm honeſtius,ac tutius ſit ſubiecto, debitã Præpoſitis obedientiã impẽdendo, in inferiori miniſterio deſeruire,quam cum Præpoſitorum ſcãdalo graduum altiorum appettere dignitatem, ei, cui aſcẽſus ad ſacros ordines, à ſuo Prælato, ex quacũque cauſa etiam ob occultum crimen quomodolibet etiã extraiudicialiter, fuerit interdictus: aut qui à ſuis ordinibus ſeu gradibus, vel dignitatibus Eccleſiaſticis fuerit ſuſpenſus; nulla contra ipſius Prælati voluntatem conceſſa licẽtia de ſe promoueri faciendo, aut ad priores ordines, gradus, & dignitates ſiue honores reſtitutio ſuffragetur.*

c. ad aures, ext. de tẽp. ord.

Caput II.

E*T quoniam nonnulli Epiſcopi. Eccleſiarum, quæ in partibus infidelium conſiſtunt,clerô carẽtes, & populo Chriſtiano, cum ferè vagabundi ſint, & permanentem ſedem non habeant,non quæ Ieſu Chriſti, ſed alienas oues inſcio proprio Paſtore quærẽtes, dum per*

Inf. c. 8. Sup. Seſſ. 6. ca. 5. de ref.

hanc S. Synodum ſe Pōtificalia officia in alterius diæceſi, niſi de loci Ordinarij expreſſa licentia, & in perſonas eidem Ordinario ſubiectas tātū, exercere prohibitos vident in legis fraudē, & contemptū, quaſi Epiſcopalē cathedram in loco nullius Diœceſis ſua temeritate eligunt, & quoſcumque ad ſe venientes, etiā ſi ſuorum Epiſcoporum ſeu Prælatorū litteras cōmendatitias nō habeant clericali charactere inſignire, & ad ſacros etiā Presbyteratus ordines promouere preſumunt: quo plerumque fit, vt minus idonei, & rudes, ac ignari, & qui à ſuo Epiſcopo tamquā inhabiles, & indigni reiecti fuerūt ordinati nec diuina officia peragere, nec Eccleſiaſtica Sacramenta rectè valeāt miniſtrare: Nemo Epiſcoporum, qui titulares vocantur, etiam ſi in loco nullius diæceſis, etiam exempto, aut aliquo monaſterio cuiuſuis Ordinis sederint, aut moram traxerint, vigore cuiuſuis priuilegij, ſibi de promouendo quaſcumque ad ſe venientes pro tempore conceſſi, alterius ſubditum, etiam prætextu familiaritatis continuæ cōmenſalitatis ſuæ, abſque ſui proprij Prælati expreſſo conſenſu, aut litteris dimiſſorijs ad aliquos ſacros, aut minores ordines, vel primam Tonſuram promouere, ſeu ordinare valeat. Contrafaciens ab exercitio Pontificalium per annum, taliter verò promoti ab executione ordinum ſic ſuſceptorum donec ſuo Prelato viſum fuerit, ipſo iure ſint ſuſpenſi.

Conc. Nic. c 7. Conc. Aur. 3. c. 15. Cōc. Magū. ca. 4. can. 1. 21. q 1. 9 q. 2. per tot c. 1. cum ſeq. de temp. ordin. in 6. & infr. Seſſ 23. de ref. c. 3. & 8. & 10. can. Apoſ 16.

Caput III.

Sup. c. proxi. & infr Seſſ 13. de ref. c. 8.

EPiſcopus quoſcumque ſuo Clericos, præſertim in ſacris conſtitutos, abſque ſuo præcedēti examine & cōmendatitijs litteris quacumque authoritate promotos, licet tamquam habiles ab eo, à quo ordinati ſunt, probatos, quos tamen ad diuina officia celebran-

da,

la, ſeu eccleſiaſtica Sacramentum miniſtranda minus idoneos, & capaces repererit, à ſuſceptorum ordinum xercitio ad tempus; de quo ei videbitur, ſuſpendere, & illis, ne in altari, aut aliquo ordine miniſtrent, in- erdicere poſſit.

Caput IV.

OMnes Eccleſiarum Prælati, qui ad corrigendum ſubditorum exceſſus diligenter intendere debẽt, t à quibus nullus Clericus per huius S. Synodi ſtatuta uiuſuis priuilegij prætextu, tutus cenſetur, quò minùs uxta Canonicas ſanctiones viſitari, puniri, & corrigi oſſit; ſi in Eccleſiis ſuis reſederint, quoſcumque ſecu- ares Clericos, qualitercumque exemptos, qui aliàs ſuę uriſdictionis ſubeſſent, de eorum exceſſibus crimini- us, & delictis, quoties, & quãdo opus fuerit, etiã ex- ra viſitationem, tamquam ad hoc Apoſtolicæ Sedis elegati, corrigendi, et caſtigandi facultatem habeant ıibuſcumque exemptionibus, declarationibus, con- uetudinibus, ſententijs, iuramentis, concordijs, quæ tã um ſuos obligent auctores, ipſis Clericis, ac eorum cõ- nguineis, Capellanis, familiaribus procuratoribus, aliis quibuslibet ipſorum exemptorum contempla- one, & intuitu minimè ſuffragantibus.

Sup ca. 1. & Sef. 6 de refor c. 2. c. irrefragabili. in princ. de off. ord. ca. qualiter, & quando, il c. de acc. Sup Seſſ. 6. ca. 4. & infr. Seſſ. 25 c 6. & 9. de ref. Inf Seſ 24. de ref. ca. 5. c. 1. & c. vlt. de off. dele.

Caput V.

INſuper cum nonnulli, qui ſub prætextu, quòd ſuper bonis, et rebus, ac iuribus ſuis diuerſæ eis iniuriæ, moleſtiæ inferãtur, certos iudices per litteras cõſer- torias deputari obtinent, qui illos à moleſtijs, et iniu s huiuſmodi tueantur, ac defendant, & in poſſeſſione quaſi bonorum, rerum, ac iurium ſuorum manu te- ant, et cõſeruent, neque ſuper illis eos moleſtari per- ttant; eiuſmodi litteras in pleriſque contra concedẽ-

tis mentem in reprobum ſenſum detorqueant; idcirco nemini omninò cuiuſcumque dignitatis, conditionis ſit, etiam ſi Capitulum fuerit, Conſeruatoriæ litteræ cum quibuſcumque clauſulis, aut decretis, quorumcumque iudicum deputatione, quocumque etiam alio prætextu, aut colore conceſſæ, ſuffragetur ad hoc, vt coram ſuo Epiſcopo, ſiue alio Superiore Ordinario in criminalibus, & mixtis cauſis accuſari, & cōueniri, ac cōtra cū inquiri, & procedi non poſſit: aut quo minus, ſi qua iura ei exceſſione competierint, ſuper illis liberè valeat apud iudicem Ordinarium cōueniri: in Ciuilibus etiam cauſis, ſi ipſe actor extiterit, aliquem ei apud ſuos Conſeruatores iudices in iudicium trahere minimè liceat. Quid ſi in his cauſis, in quibus ipſe reus fuerit contigerit, aut electus ab eo Cōſeruator ab actore ſuſpectus eſſe dicatur; aut ſi qua inter ipſos iudices, Cōſeruatorem, & Ordinarium, controuerſia ſuper cōpetentia iuriſdictionis orta fuerit, nequaquam in cauſa, procedatur, donec per arbitros in forma iuris electos, ſuper ſuſpicione aut iuriſdictionis competentia, fuerit iudicatum. Familiaribus vero eius, qui huiuſmodi litteris conſeruatorijs tueri ſe ſolent, nihil illæ proſint, præterquam duobus dūtaxat: ſi tamen illi proprijs eius ſumptibus vixerint Nemo etiā ſimilium litterarū beneficio vltra quinquennium gaudere poſſit. Non liceat quoque; Conſeruatoribus iudicibus vllum habere tribunal erectum. In cauſis verò mercedū, aut miſerabiliū perſonarū, huius S. Synodi ſuper hoc decretū in ſuo robore permaneat. Vniuerſitates autem generales, ac Collegia Doctorum, ſeu Scholarium, & regularia loca, nec non hoſpitalia actu hoſpitalitatem ſeruantia, ac Vniuerſitatum, Collegiorum, locorū, & hoſpitalium huiuſmodi perſonæ in præ-

c. eum ſpeciali, ext. de appell.

Sup. Seſſ. 7. c. 14.

ſenti

ſenti Canone minimè comprehenſæ, ſed exemptæ omninò ſint, & eſſe intelligantur.

Caput VI.

QVia verò, etſi habitus nõ facit monachum, oportet tamen Clericos veſtes proprio congruentes ordini ſemper deferre, vt per decẽtiã habitus extrinſeci, morum honeſtatem intrinſecam oſtendant; tanta autem hodie aliquorum inoleuit temeritas, religioniſq. contemptus, vt propriam dignitatem, & honorem clericalem paruipendentes, veſtes etiam deferant publicè laicales, pedes in diuerſis ponentes, vnum in diuinis alterum in carnalibus: propterea omnes eccleſiaſticæ perſonæ quantumcumque exemptæ, quæ aut in ſacris fuerint, aut dignitates, perſonatus, officia, aut beneficia qualiacumque eccleſiaſtica obtinuerint, ſi poſtquam ab Epiſcopo ſuo, etiam, per edictum publicum moniti fuerint, honeſtum habitum clericalem, illorum ordini, & dignitati congruentẽ, & iuxta ipſius Epiſcopi ordinationẽ, & mandatũ non detulerint, per ſuſpenſionem ab ordinibus ac officio & beneficio, ac fructibus, redditibus, & prouentibus ipſorũ beneficiorũ, nec non ſi ſemel correpti, denuo in hoc deliquerint, etiã per priuationem officiorũ, & beneficiorum huiuſmodi coerceri poſſint, et debeant, ſecundum, Conſtitutionẽ Clementis V. in Concilio Viennenſi editam, quæ incipit; Quoniam, innouando, & ampliando.

c. poneſtũ, & c. ex parte de regul. vir. 41. d.

11. q. 4. pro Conc. Matiſ co 1 cap. 5. Conc Con-... ſeſ. 13. de vi. & hon cler.

Caput VII.

CVm etiam qui per induſtriam occiderit proximũ ſuum, & per inſidias, ab altari auelli debeat, qui ſua voluntate homicidium perpetrauerit, etiã ſi crimẽ id nec ordine iudiciario probatũ, nec alia ratione publicũ, ſed occultum fuerit, nullo tempore ad ſacros ordines

Clem. quoniam de vi. & hon. cle. Exod. 21. extr. c. 1. de hom. c. mi- tor. d. 10. c. inquisit. de acc. & c. eit nõ ab... ... ...

pro-

prouomeri poſſit, nec illi aliena eccleſiaſtica benefici etiam ſi curã non habeant animarũ, conferri liceat, ſe omni ordine, ac beneficio, & officio eccleſiaſtico per tuo careat: ſi vero homicidium non ex propoſito, ſed c ſu; vel vim vi repellẽdo, vt quis ſe à morte defenderi fuiſſe cõmiſſum narretur, quam ob cauſam etiã, ad ſa crorum ordinũ, et altaris miniſteriũ, et beneficia qu cumq; ac dignitates, iure quodammodo diſpenſatio de beatur, committatur loci Ordinario, aut ex cauſa Me tropolitano, ſeu viciniori Epiſcopo, qui non niſi cauſ cognita, et probatis precibus, ac narratis, nec aliter di ſpenſare poſſit.

ca ſtudeat, 50. diſt. & c. ſignificaſti, l 2. de homicidio.

Caput VIII.

Sup c. 2 & Seſ. 6. c. vlt.

PRæterea, quia nonnulli, quorum etiam aliqui veri ſunt Paſtores, ac proprias oues habẽt, alienis eti ouibus præeſſe quærunt, et ita alienis ſubditis quand cumq; intendunt, vt ſuorum curam negligant: quicũq etiã Epiſcopali preditus dignitate, qui alienos ſubditos puniendi priuilegium habuerit, contra Clericos ſibi nõ ſubditos, præſertim in ſacris conſtitutos, quorũcunque etiam atreciorum criminũ reos, niſi cum proprij ipſorum Clericorum Epiſcopi, ſi apud Eccleſiam reſederit, aut perſonæ ab Epiſcopo deputandæ interuentũ, nequaquam procedere debeat: aliàs proceſſus, et inde ſecuta quæcumque, viribus omninò careant.

Conc. Mag. c. 14. & 15.

Caput IX.

ET, quia iure optimo diſtinctæ fuerunt Diœceſes, & Parochię, ac vnicuiq; gregi proprij attributi Paſtores, et inferiorum eccleſiarum Rectores: qui ſuarum quiſq. ouium curam habeant, vt ordo eccleſiaſticus nõ confundatur, aut vna, et eadem eccleſia duarum quodammodo diœceſum fiat, non ſine graui eorum incom-

c. eccleſias, 17 q. 1. c paſtoralis. de his, quæ fiunt à Prælat. & infr. Seſſ 24 de ref. c. 13. in fin. & c. 7.

ıdo, qui illi ſubditi fuerint]: beneficia vnius Diœce- etiã ſi parochiales Eccleſiæ, Vicariæ, perpetuę, aut nplicia beneficia, ſeu præſtimonia, aut præſtimonia- portiones ſuerint, etiam ratione augendi cultum di- num, aut numerum beneficiatorũ, aut alia quacum- e de cauſa, alterius Diœceſis beneficio, aut Mona- rio ſeu, Collegio, vel loco etiã pio perpetuo nõ vnia- decretum huius S. Synodi ſuper huiuſmodi vnioni- s in hoc declarando.

Sup. Seſſ. 7. c. 6. & 7. & inf Seſſ. 14. de ref. c. 13. & 15.

Caput X.

Regularia beneficia, in titulũ Regularibus pro- feſſis prouideri cõſueta, cum per obitum, aut re- gnationem, vel alias illa in titulum obtinentis, vaca- contigerit, religioſis tantum illius ordinis, vel ijs, qui bitum omninò ſuſcipere, & profeſſionem emittere eantur, & non alijs, ne veſtem lino, lanaq. contex- n induant, conferantur.

c. cũ de veneficatio, de præp. in 6. & inf. Seſſ. vlt. c. 11 circa med. de reg. & mo. Deut. 22. c cum cauſam. de elect. & c. quidam. de apoſta.

Caput XI.

Qvia verò Regulares, de vno ad alium Ordinem translati, facilè à ſuo Superiore licentiam ſtandi tra monaſterium obtinere ſolent, ex quo vagandi, et oſtatandi occaſio tribuitur: nemo cuiuſcumque Or- nis Prælatus, vel Superior vigore cuiuſuis facultatis uem ad habitum, & profeſſionem admittere poſ- niſi vt in Ordine ipſo, ad quem transfertur, ſub ſui perioris obedientia, in clauſtro perpetuò maneat; ac ter translatus, etiam ſi Canonicorum Regularium- it, ad beneficia ſæcularia, etiam curata, omninò in- ax exiſtat.

Caput XII.

Nemo etiam cuiuſuis dignitatis eccleſiaſticæ, vel ſæcularis, quacumq. ratione, niſi Eccleſiã, bene- ficium,

c. piæ mētis eu ſeq 16 q. 7. & c. nobis de iure patro. & infr. ſeſ. vlt. c. 9. in prin.

ficium, aut capellam de nouo fundauerit, & conſtru-xerit, ſeu iam erectam, quæ tamen ſine ſufficienti do-fuerit, de ſuis proprijs, & patrimonialibus bonis com-petenter dotauerit, ius patronatus impetraret, aut obti-nere, poſſit, aut debeat. In caſu autem fundationis, aut dotationis, huiuſmodi inſtitutio, Epiſcopo, & non alteri inferiori reſeruetur.

Cap. XIII.

c. illud, & c. relatū, de iure patron. Cōc. Magū. tempore Arnulphi. c. 4 Cōc. Saleguſtan c. 12. & infr. ſeſſ. 14. c. 18. de ref. & ſeſſ. 25. c. 9. de ref.

N*On liceat præterea patrono cuiuſuis priuileg-prætextu, aliquē ad beneficia ſui iuris patrona-tus, niſi Epiſcopo loci Ordinario, ad quem prouiſio, ſeu inſtitutio ipſius beneficij, ceſſante priuilegio, iure perti-neret, quoquo modo præſentare; alias præſentatio, ac inſtitutio, forſan ſecutæ, nullæ ſint, & eſſe intelli-gantur.*

Caput XIV.

D*Eclarat pręterea ſancta Synodus in futura Seſ-ſione quā ad 25. diē Ian. ſubſequētis anni 1552 habendam eſſe iam decreuit, vnà cum ſacrificio Miſſæ agendum, & tractandum etiā eſſe de Sacramento Or-dinis, & proſequendam eſſe materiam reformationis.*

SESSIO XV.

Quæ eſt V. ſub Iulio III. Pont. Max.

Celebrata die 25. Ianuarii. 1552.

Decretum prorogationis Seſſionis.

C*Vm ex eo, quod proximis Seſſionibus decretum fuit, ſancta hæc, & vniuerſalis Synodus per hos dies accuratiſſime, diligentiſſimeq. tractauerit ea, quæ*

ſan-

ctiſſimum Miſſæ ſacrificium, & ad Sacramentum dinis ſpectant, vt hodierna Seſſione, quemadmo- m Spiritus ſanctus ſuggeſſiſſet decreta de his rebus, quattuor prætereà articulos ad ſanctiſſimæ Eucha- ſtiæ Sacramentũ pertinentes, in hanc tandem Seſſio- m dilatos publicaret: atque interim affuturos eſſe tauerit ad hoc ſacroſanctum Concilium eos, qui ſe roteſtantes vocant, quorum cauſa eorum publica- nem articulorum diſtulerat, & vt liberè, ac ſine cũ- atione vlla huc venirent; fidem eis publicam, ſiue luumconductum concesſerat; tamen, cum illi non- m venerint, & eorum nomine ſupplicatum huic sã- æ Synodo fuerit, vt publicatio, quæ hodierno die fa- enda fuerat, in ſequentem Seſſionem differatur, cer- ſpe allata, affuturos eos eſſe omninò multo ante am Seſſionem, Saluoconductu amplioris formæ inte- m accepto; eadem S. Synodus, in Spiritu ſancto legiti- è congregata, iiſdem Legato, & Nuncijs præſidenti- s, nihil magis optans, quam ex præſtantiſſima na- ne Germanica omnes de religione diſſenſiones, & hiſmata tollere, ac eius quieti, paci, otioq. conſulere; rata ipſos, ſi venerint, & humaniter excipere, et be- gnè audire, confidenſq. eos non fidei Catholicæ per- naciter oppugnandæ, ſed veritatis cognoſcendæ ſtu- o eſſe venturos; &, vt Euangelicæ veritatis ſtudio- s decet, Sanctæ Matris Eccleſiæ decretis, ac diſcipli- æ adextremum eſſe acquieturos: ſequentem Seſſio- m ad edenda, & publicanda ea quæ ſupra comme- orata ſint, in diem feſtum S. Ioſephi qui erit die 19. enſis Martij diſtulit, vt illi ſatis tẽporis, & ſpatij ha- ant, non ſolum ad veniendum, verum etiam ad ea, æ voluerint, antequam is dies veniat, proponenda.

Qui-

Quibus, vt omnem diutiùs cunctandi cauſam adim[...] fidem publicam, ſiue Saluum conductum eius, qui [...]citabitur, tenoris, & ſententiæ libenter dat, & con[...]dit. Intereà verò de Matrimonij Sacramento agẽdu[...] & de eo præter ſuperiorum decretorum publicat[...]nem definiendum eſſe, eadem Seſſione ſtatuit, & [...]cernit, & proſequendam eſſe materiam reformat[...]nis.

SALVVS CONDVCTV[...] datus Proteſtantibus.

SAcroſancta, œcumenica, & generalis Tridentin[...] Synod. in Spiritu ſancto legitimè congregata, pr[...]ſidẽtibus in ea eiuſdem S. Sedis Apoſt. Legato, & N[...]cijs inhærendo Saluoconductui in pẽn. Seſ. dato, & i[...]lum iuxta tenorem infraſcr. ampliando; Vniuerſis fid[...] facit, quod omnibus, & ſingulis Sacerdotibus, Electo[...]ribus, Principibus, Ducibus, Marchionibus, Comit[...]bus, & Baronibus, nobilibus, militaribus, popularib[...] & alijs quibuſcumque viris, cuiuſcumque ſtatus, c[...] conditionis, aut qualitatis exiſtant, Germanicæ Pro[...]uinciæ, & nationis, ciuitatibus, & alijs locis eiuſdem, & omnibus alijs Eccleſiaſticis, & ſæcularibus, præſe[...]tim Auguſtanæ confeſſionis, perſonis, qui, aut qu[...] vna cum ipſis ad hoc generale Tridentin. Concil. ve[...]nient, aut mittentur, ac profecturi ſunt, aut huc uſque venerunt, quocumque nomine cenſeantur, aut v[...]leant nuncupari, tenore præſentium publicam fidem, & pleniſſimam, veriſſimamque ſecuritatem, quam Saluumconductum appellant, liberè ad hanc Ciuita[...]tem Tridentinam veniendi, ibidemque manendi, ſtandi, morandi, proponendi, loquendi, vnà cum ipſa Synodo de quibuſcumque negotijs, tractandi, exami[...]nandi,

ndi,diſcutiendi, & omnia quæcumque ipſis libuerit, articulos quoslibet tam ſcripto, quàm verbo liberè ferendi,propalandi, eoſque Scripturis ſacris, & BB. atrum verbis, ſententijs, & rationibus declarandi, truẽdi,& perſuadendi,& ſi opus fuerit,etiã ad obiea Concilij generalis reſpondendi,& cũ ijs,qui à Conlio delecti fuerint, diſputandi Chriſtianè, aut charitatiuè, abſque omni impedimento conferendi, opprorijs,conuicijs, ac contumelijs penitus ſemotis, & ſimanter,quòd cauſæ cõtrouerſæ ſecundùm Sacram Scri turam,& Apoſtol. traditiones, probata Concilia, & ath. Eccl.conſenſum,& SS. Patrum auctoritates in præd. Conc. Trid. tractentur, illo etiam addito, vt relionis prætextu,aut delictorum circa eam commiſſorũ, ut committend. minimè puniãtur, impartitur, ac omnò concedit,ſic etiam vt propter illorum præſentiam, eque in itinere, aut quocumque locorum eundo, maendo,aut redeundo,nec in ipſa ciuitate Trid. à diuinis fficijs quouis modo ceſſetur. Et vt his peractis, vel nõ eractis, quandocumque ipſis libuerit, aut maiorum uorum mandato, & aſſenſu ad propria reuerti optaunt,aut aliquis eorum optabit,mox abſque vlla retientia,& occaſione, aut mora, ſaluis rebus eorum, & uorum pariter honore, & perſonis, vice verſa, poſſint uxta beneplacitum liberè, & ſecurè redire, de ſcientia tamen ab eadem Synod. deputan. vt tunc opportunè eorum ſecuritati, abſque dolo, & fraude prouideatur. Vult etiam S. Synod. in hac publ. fide, ſaluove conductu, omnes quaſcumque clauſulas includi, ac contineri,ac pro incluſis haberi, quæ pro plena, efficaci, & ſufficienti ſecuritate,in eundo, ſtando, & redeundo neceſſariæ, et opportunæ fuerint. Illud etiam, ad maiorem

ſecu-

ſecuritatem,& pacis, ac cōciliationis bonū,expri-
quod ſi quiſpiā,aut illorū aliqui, ſiue in itinere, Tri-
tum venientes, ſiue ibidē morando,aut redeundo,
quod enorme(quod abſit) egerint,aut commiſerint,
poſſet huius fidei pub. & aſſecurationis beneficium
conceſſum,annullari, aut caſſari: vult, & concedi
in huiuſmodi facinore deprehenſi :ab ipſis duntax
& non ab alijs condigna animaduerſione , cum em
da ſufficienti , per partem ipſius Synodi merito app
banda , & laudanda , mox puniantur : illorum a
curationis forma, conditionibus:& modis omninò m
nentibus illibatis . Pariformiter etiam vult,vt ſi q
quā,vel al quis ex ipſa Synodo, ſiue in itinere; aut m
nendo , aut redeundo, aliquod enorme (quod abſ
egerint, aut commiſerint , quo poſſet huius fidei pu
cæ , & aſſecurationis beneficium violari , aut quoq
modo tolli ; in huiuſmodi facinore deprehenſi , ab i
Synodo dūtaxat, & non ab alijs condigna animaduer
ſione , & emenda ſufficienti , per partem DD. Germ
norum Auguſtanæ Confeſſionis, tunc hic præſentiu
meritò laudanda,& approbanda,mox puniantur,pr
ſenti aſſecurationis forma , conditionibus , & mod
omninò manentibus illibatis . Vult prætereà ipſa Sy
nodus,quod liceat ipſis Ambaſciatoribus omnibus,
ſingulis, toties , quotieſcumque opportunum fuerit,
neceſſarium, ad auram capiendam exire de Ciuitat
Tridentina, & reuerti ad eandem, necnon nunciu
vel nuncios ſuos ad quæcumque loca pro ſuis neceſſa-
rijs negotijs ordinarijs liberè mittere , ſeu deſtinare
ac ipſos miſſos, ſeu deſtinatos, ſeu miſſum , & deſtina
tum ſuſcipere , toties , quoties eis videbitur expedire
ita quod aliqui , vel aliquis per deputandos Concilij
ſocien-

*ientur, qui eorum ſecuritati prouideant, vel proui-
at, qui quidem Saluus conductus & ſecuritas, ſtare,
durare debent à tempore, & per tempus, quo in ip-
s Synodi, & ſuorum tuitionis curā ipſos ſuſcipi con-
erit, & vſque ad Tridentum perduci, ac toto tem-
e manſionis eorum ibidem, rurſum poſt ſufficientem
dientiam habitam, ſpatio viginti dierum præmiſſo,
n ipſi petierint, aut Concilium habita huiuſmodi au
entia ipſi receſſum indixerit, à Tridento, vſque in
em quiſque elegerit ſibi locum tutum, Deo fauente,
ſtituet, dolo, & fraude prorſus excluſis.*

*Quæ quidem omnia pro vniuerſis, & ſingulis Chri-
i fidelibus, pro omnibus Principibus, tam Eccleſia-
icis, quam ſæcularibus quibuſcumque atque omnibus
liis Eccleſiaſticis, & ſæcularibus perſonis, cuiuſcum-
ue ſtatus, et conditionis exiſtunt, aut quocumque no-
ine cenſeantur, inuiolabiliter obſeruanda eſſe promit
, & bona fide ſpondet.*

*Inſuper omni fraude, & dolo excluſis, vera & bo-
a fide promittit, ipſam Synodū nullam, vel manifeſtè,
el occulte occaſionem quæſituram; aut aliqua aucto-
itate, potentia, iure, vel ſtatuto, priuilegio Legum, vel
anonum, aut quorumcumque Conciliorum, præſer-
im Conſtantien. & Senen. quacumque forma verbo-
um expreſſa, in aliquod huius fidei publicæ, & ple-
iſſimæ aſſecurationis, ac publicæ, & liberæ audientiæ,
pſis per ipſam Synodum conceſſæ, præiudicium quouis
odo vſuram, aut quemquam vti permiſſuram, qui-
us in hac parte pro hac vice derogat. Quod ſi Sancta
ynodus, aut aliquis ex ea, vel ſuis, cuiuſcumque con-
itionis, vel ſtatus, aut præminentiæ exiſtens, præſcri-
tæ aſſecurationis, & Saluiconductus formam, & mo-*

Conc. Conſtan. Seſſ. 10. in cap. quod non obſt. ſaluuſcond.

H dum

dum in quocumque puncto, vel clauſula violauerit (quod tamen auertere dignetur Omnipotens) & ſufficiens emenda non fuerit mox ſubſecuta, & ipſorum arbitrio meritò approbanda, & laudanda, habeant ipſam Synodum, & habere poterunt, incidiſſe in omnes pœnas, quas iure diuino, & humano, aut conſuetudine, huiuſmodi Saluorum conductuum violatores incurrere poſſunt, abſque omni excuſatione, aut quauis in hac parte contradictione.

SESSIO XVI.

Quæ eſt ſexta, & vltima.

Sub Iulio III. Pont. Max. Celebrata die 28. Aprilis. M. D. LII.

Decretum ſuſpenſionis Concilij.

Sacroſancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata, præſidentibus in ea Reuerendiſs. DD. Sebaſtiano Archiepiſcopo Sipontino, & Aloyſio Epiſcopo Veronenſi, Apoſtolicis Nuncijs, tam eorum proprio, quam Reuerendiſſimi, & Illuſtriſſimi D. Marcelli, tit. S. Marcelli S. R. E. Cardinalis; Creſcentij Legati, ob aduerſam eius grauiſſimam valetudinem abſentis nomine, non dubitat Chriſtianis omnibus patere, hoc Concilium œcumenicum Tridentinum primo à Paulo felic. record. conuocatum, & collectum fuiſſe, deinde à Sanctiſſimo Domino noſtro Iulio III. efflagitante Carolo Quinto, Auguſtiſſimo Imperatore, ea præcipuè de cauſa fuiſſe reſtitutum, vt religionem in multis Orbis partibus, & pra-

præſertim in Germania, in diuerſas opiniones miſerabiliter diſtractam, in ſtatum priſtinum reuocaret, abuſus, & mores Chriſtianorũ corruptiſſimos emendaret: cumque ad hoc agendum quamplurimi Patres, nulla laborum ſuorum, periculorumque habita ratione, e diuerſis regionibus alacriter confluxiſſent, reſque ſtrenuè, magno fidelium concurſu, feliciterque procederet, ac ſpes eſſet non leuis, illos Germanos, qui eas nouitates excitarunt, in Concilium venturos, ſic animatos, vt veris Eccleſiæ rationibus vnanimiter acquieſcerẽt, lux denique quædam rebus affulſiſſe videretur, caputque attollere inciperet profligata antea, et afflicta Reſ public. Chriſtiana, ij repente tumultus, ea bella hoſtis generis humani verſutia exarſerunt, vt Conciliũ velut hærere, ac ſuum curſum interrumpere ſatis incommodè cogeretur, ſpeſque omnis vlterioris progreſſus hoc in tempore tolleretur, tantumq. aberat; vt ſancta Synodus Chriſtianorum malis, & incommodis mederetur, vt multorum mentes, præter ſui animi ſententiam, irritaret potius, quam placaret. Cum igitur ipſa ſancta Synodus, omnia, & præcipuè Germaniam armis ardere, & diſcordijs, videret, omnes ferè Epiſcopos Germanos, præſertim Principes Electores, ſuis conſultum Eccleſiis è Concilio abijſſe, decreuit tantæ neceſſitati non reluctari, & ad meliora tempora reticere, vt Patres, quod eis nunc agere non licet, ſuis ouibus proſpectum, ad ſuas Eccleſias regredi valerent, nè diutiùs vtrobiq; inutili otio conterantur. Atque ita, quoniam ſic temporum conditio tulit, huius œcumenici Concil. Trid. progreſſum per biennium ſuſpendendum fore decernit, prout præſenti decreto ſuſpendit; ea tamen lege, vt ſi citiùs pacata res ſit, ac tranquillitas preſtina re-

uertatur, quòd ſperat Dei Opt. Max. beneficio non longo forſan ſpatio futuram, ipſius Concilii progreſſus eodemmet tempore ſuam vim, firmitatem, vigoremque habere cenſeatur. Sin autem (quod Deus auertat) peracto biennio prædicta legitima impedimenta non fuerint ſublata; cum primum ceſſauerint; talis ſuſpenſio eo ipſo ſublata eſſe intelligatur, ac ſuus vigor, & robur Concilio ſit reſtitutum, & eſſe intelligatur ſine alia noua Concilii conuocatione, accedente ad hoc decretum conſenſu, & auctoritate ſanctitatis ſuæ, & ſanctæ Sedis Apoſtolicæ.

Intereà tamen eadē ſancta Synodus exhortatur omnes Principes Chriſtianos, & omnes Prælatos, vt obſeruent, & reſpectiuè, quatenus ad eos ſpectat, obſeruare faciant in ſuis Regnis, Dominiis, & Eccleſiis, omnia, et ſingula, quæ per hoc ſacrum œcumenicum Concilium fuerunt hactenus ſtatuta, & decreta.

BVLLA CELEBRATIONIS Conc. Trid. ſub Pio IV. Pont. Max.

PIus Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, ad futuram rei memoriam. Ad Eccleſiæ regimen, licèt tanto oneri impares, ſola Dei dignatione vocati, ſtatim circumferentes mentis oculos, per omnes Reipublicæ Chriſtianæ partes, cernenteſque non ſine magno horrore, quam longè, latèque peſtis hæreſum, & ſchiſmatis perualiſſet, & quanta Chriſtiani populi mores correctione indigerent: in eam curam, & cogitationem, pro ſuſcepti muneris officio incumbere cœpimus, quemadmodū ipſas hæreſes extirpare, tantumque, et tam pernicioſum ſchiſma tollere, moreſq. adeò corruptos, & deprauatos emendare poſſemus. Cum autem intelligeremus,

*us, ad hęc ſananda mala aptiſſimum eſſe remedium,
od ſancta hæc Sedes adhibere cõſueuiſſet, ęcumenici
neraliſq. Concilij eius congregandi, & Deo iuuante,
lebrandi Conciliũ cępimus. Indictum illud quidem
ntea fuit à fel. recor. Paulo Tertio, & eius ſucceſſore
ilio prædeceſſoribus noſtris: ſed varijs de cauſis ſæ-
us impeditum, & interpellatũ perfici non potuit. Si
uidem Paulus, cum id primò in vrbem Mãtuam, de-
ide Vincẽtiam indixiſſet; quaſdã ob cauſas in litteris
ius expreſſas, id primò ſuſpendit, poſtea Tridentum
anſtulit: deinde cum quibuſdam de cauſis ibi quoque
ius celebrandi tempus dilatũm fuiſſet: tãdem, ſuſpen-
ione ſublata in eadem ciuitate Trident. inchoatum
uit, verum Seſſionibus aliquot habitis, & nonnullis
ecretis factis, ipſum ſe poſteà Concil. aliquibus de
auſis, accedente etiam Sedis Apoſtolicæ auctoritate,
ononiam tranſtulit. Iulius autem, qui ei ſucceſſit, in
amdem ciuitatem Tridentinam id reuocauit: quo qui-
em tẽpore facta alia quædam decreta ſunt. Sed cum
on in propinquis Germaniæ locis tumultus excitati
uiſſent, & bellum in Italia, & Gallia grauiſſimum
xarſiſſet: rurſus Concilium ſuſpenſum, & dilatũ fuit,
dmitente nimirum humani generis hoſte, aliaſque ex
lijs difficultates, & impedimẽta obijciente, vt tãtum
cclesiæ commodum, quod prorſus auferre non pote-
at, ſaltem quam diutiſſimè retardaret. Quãtopere ve-
ò intereà auctæ fuerint, & multiplicatę, ac propagatę
æreſes; Quantopere ſchiſma creuerit; ſine maximo
nimi dolore nec meminiſſe poſſumus, nec referre: Sed
andem pius, & miſericors Dominus, qui numquã ita
raſcitur, vt miſericordię obliuiſcatur, Regibus et Prin
ipibus Chriſtianis pacem, & vnanimitatem donare*

 digna-

dignatus eſt. Qua nos occaſione oblata, maximam i ſpem venimus, ipſius miſericordia freti, fore, vt his tᴇ tis quoque Eccleſiæ malis eadẽ Cõcilij via finis impo natur. Nos itaque ad ſchiſma, hæreſeſque tollendas, a corrigendos, & reformandos mores, ad pacem inte Chriſtianos principes conſeruandã, celebrationem eiu non eſſe duximus diutius differẽdam. Habita igitur cu venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Card. delibera tione matura, factis etiã conſilij noſtri certioribus, cha riſſimis in Chriſto filijs noſtris Ferdinand. Rom. Imp electo, & alijs Regibus, atq; Principibus, quos quidẽ ſicut de eorum ſumma pietate, & ſapientia nobis pol liceamur, paratiſſimos ad ipſius Concilij celebrationi adiuuandam inuenimus, ad Dei omnipotentis laudem honorem, & gloriã, atque vniuerſalis Eccleſię vtilita tem, de eorumdem fratrũ noſtrorum conſilio, & aſſen ſu, ſacrum œcumenicum, & generale Conciliũ, ex au thoritate eiuſdem Dei, & Beatorum Petri, & Pau Apoſtolorum, qua nos quoque in terris fungimur; fre ti, & ſubnixi, in ciuitate Trident. ad Sacratiſſimum diem Reſurrectionis Dominicę proximè futurum indi cimus, & ibi celebrandum ſublata ſuſpenſione qua cumque ſtatuimus, atq; decernimus. Quo circa vene rabiles fratres noſtros omnibus ex locis Patriarchas, Archieſpicopos, Epiſcopos, & dilectos filios Abbate ceteroſque quibus in Conc. generali ſedere, & ſenten tiam dicere, iure communi vel ex priuilegio, vel ex antiqua conſuetudine licet, vehemẽter in Domino hor tamur, & mouemus, atque etiam diſtrictè præcipiẽd mandamus, in virtute Sanctæ obedientiæ, in vim quo que iuramenti, quod præſtiterunt, & ſub pęnis, quas ii cis, qui ad Concilia generalia cõuenire neglexerint, ſa

Matth. 16. ca. quanto. de transl. epiſc. capit. vnic. vt eccl benef. c. ad apoſtolicę. §. pen. de re iud. in 6. capit. 1 de homi. eod. lib. Pela. 2. in 1. epiſt. circ princ.

cris

cris ſciunt eſſe Canonibus conſtitutas, vt ad Conciliũ ibi celebrandum conuenient intra eam diem; niſi fortè impedimento fuerint legitimo præpediti; quod tamen impedimentum per legitimos Procuratores Synodo probare debebunt. Monemus prǽterea omnes, & ſingulos, quorum intereſt, intereſſe ve poterit, vt in Cõcilio adeſſe ne negligãt. Chariſſimos verò in Chriſto filios noſtros, Rom. Imp. electum, ceteroſque Reges, & Principes, quos optandum ſanè eſſet Conc. intereſſe poſſe, hortamur, & rogamus, vt ſi ipſi intereſſe Conc. non potuerint, at Oratores ſuos prudentes, graues, & pios viros, vtique mittant, qui ipſorũ nomine illi interſint, curentque diligenter pro ſua pietate, vt ex eorum regnis, atque dominijs Prælati ſine recuſatione, ac mora tam neceſſario tempore, Deo, & Eccleſiæ officium ſuum præſtent, eoſdem etiam curatores eſſe minime dubitantes, vt per ipſorum regna, dominia tutum, ac liberum iter Prælatis, eorumq. familiaribus, comitibus, & alijs omnibus ad Conc. euntibus, & ab illo redeuntibus pateat, benigneque, ac comiter omnibus in locis recipiantur, atque tractentur; ſicut, quod ad nos attinet, ipſi quoque curabimus; qui nihil omninò prætermittere decreuimus, quod ad tã pium, & ſalutare opus perficiendũ à nobis, in hoc loco conſtitutis præſtari poſſit; nihil, vt Deus ſcit, quærentes aliud; nihil propoſitũ habentes in hoc Conc. celebrando niſi honorem ipſius Dei, diſperſarum ouium reductionem, ac ſalutẽ, & perpetuam Chriſtianæ Reipub. tranquillitatem, ac quietem. Vt verò hæ litteræ, & quæ in eis continentur, ad omnium, quorum oportet notitiam perueniant; nec quiſquam ea excuſatione vti poſſit, quod illa ignorauerit, præſertim cum non ad omnes, quos de his litteris

Conc. Car. 3. c. 43. inf. ſeſ. 24. c. 2. in fin. de reform.

certiores fieri opporteret, tutus forſitan pateat aditus; volumus, & mandamus, vt in Baſilica Vaticana Principis Apoſtolorum, & in Eccl. Later. tunc, cum in ea populus, vt Miſſarum ſolemnibus interſit, congregari ſolet, palam clara voce à Curiæ noſtræ curſoribus, ſe. notarijs aliquibus publicis recitētur; & poſtquam recitatæ fuerint, ad valuas earum Eccl. itemque Cancel. Apoſt. & in loco ſolito Campi Floræ affigantur, ibique quo legi, & omnibus innoteſcere poſſint, aliquandiu relinquantur, cum autem inde amouebuntur, earum exempla in eiſdem locis affixa remaneant. Nos enim per recitationem hanc publicationem, & affixionem, omnes, & ſingulos, qui his litteris comprehenduntur, poſt duos menſes à die publ. & affixionis earum, volumus perinde aſtrictos, & obligatos eſſe, ac ſi ipſiſmet illæ coram editæ, & lectæ fuiſſent. Tranſumptis quoque earum, quæ manu publ. alicuius notarij ſcriptæ, ſubſcripta ve, & ſigillo, ac ſubſcriptione alicuius perſonæ in dignitate Eccleſ. conſtitutæ, munita fuerint, vt ſine dubitatione vlla, fides habeatur, mandamus, atque decernimus. Nulli ergo omninò hominum liceat, hanc paginam noſtræ indictionis, ſtatuti, decreti, præcepti, admonitionis, & adhortationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotētis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum anno Incarnationis Dominicę 1563. Kal. Decemb. Pont. noſtri anno primo. Anton. Florebellus Barengus.

SES-

SESSIO XVII.

Quæ eſt prima ſub Pio IV. Pont. Max.

Celebrata die 27. Menſis Ian. M.D.LXII.

Decretum de celebrando Concilio.

P*Lacetne vobis ad laudem et gloriã ſanctæ, & indiuiduę Trinitatis, Patris, & Filii, & Spiritus ſancti, ad incrementum, & exaltationem fidei, & religionis Chriſtianę, ſacrum œcumenicum, & generale Concil. Trid. in Spiritu ſancto legitimè congregatum ab hodierno die, qui eſt 18. Menſe Ian. ann. à Natiu. Dom. 1562. Cathedræ Ro. B. Petri Apoſt. Principis conſecrato ſublata quacumque ſuſpenſione iuxta formam, & tenorem litterarum SS. D. N. Pii IV. Pont. Max. celebrari, & in eo ea, debito ſeruato ordine, tractari, quę, proponentibus Legatis, ac Pręſidentibus, ad horum temporum leuandas calamitates, ſedandas de religione controuerſias, coercendas linguas doloſas, deprauatorum morum abuſus corrigendos, Eccleſię veram, atque Chriſtianam pacem conciliandam apta, & idonea ipſi S. Synodo videbuntur? Reſponderunt, Placet.* Inf. Seſſ. 24. c. 21. de ref.

Indictio futuris Seſſionis.

P*Lacetne vobis, proximam futuram Seſſionẽ habendam, & celebrandã eſſe feria quinta poſt ſecundam Dominicam Quadrageſimę, quę erit die 26. Menſis Februarii? Reſponderunt, Placet.*

SES-

SESSIO XVIII.

Quę eſt II. ſub Pio IX. Pont. Max.

Celebrata die 26. Februarii. 1562.

Decretum de librorum delectu, & omnibus ad Concilium fide publica inuitandis.

*SAcroſancta, œcumenica, & generalis Tridenti-
na Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congrega-
ta, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtol. Sedis Lega-
tis, non humanis quidem viribus confiſa, ſed Domi-
ni noſtri Ieſu Chriſti, qui os, & ſapientiam Eccleſiæ
ſuæ daturum ſe promiſit, ope, & auxilio & freta, illud
præcipuè cogitat, vt Catholicæ fidei doctrinam, mul-
torum inter ſe diſſidentium opinionibus, pluribus lo-
cis inquinatam, & obſcuratam, in ſuam puritatem, &
ſplendorem aliquando reſtituat; & mores, qui à vete-
ri inſtituto deflexerunt, ad meliorẽ vitæ rationẽ reuo-*
Pſalm.111. *cet, corq. patrũ ad filios, & cor filiorum ad patres, con-
uertat. Cum itaque omnium primum animaduertit,
hoc tempore ſuſpectorum, ac pernicioſorum librorum,
quibus doctrina impura continetur, & longè, lateq. dif-
funditur, numerũ nimis excreuiſſe: quod quidẽ in cau-
ſa fuit, vt multæ cenſuræ in varijs Prouincijs, et præſer-
tim in alma Vrbe Roma, pio quodã zelo editę fuerint:
neque tamen huic tam magno, ac pernicioſo morbo ſa-
lutarem vllam profuiſſe medicinã: cẽſuit, vt delecti ad
hanc diſquiſitionem Patres, de cẽſuris, libriſq. quid fa-
cto opus eſſet, diligenter conſiderarẽt, atque etiam ad
eandem S. Synodus ſuo tempore referrent, quò faciliùs
ipſa poſſit varias, & peregrinas doctrinas tamquã zi-*

zania,

rania, à Chriſtianæ veritatis tritico ſeparare; neq. his commodius deliberare, & ſtatuere, quæ ad ſcrupulum ex complurium animis eximendum; & tollendas multarũ querelarum cauſas, magis opportuna videbũtur. Hæc autem omnia ad notitiam quorumcumque deducta eſſe vult, prout etiã in præſenti decreto deducit: vt ſi quis ad ſe pertinere aliquo modo putauerit, quæ vel de hoc librorum, & cenſurarum negotio, vel de aliјs, quæ in hoc generali Concil. tractanda prædixit; nõ dubitet à S. Synodo ſe benignè auditum iri.

Quoniam verò eadem S. Synodus ex corde optat, Deumq. enixe rogat, quæ ad pacem ſunt Eccleſiæ, vt vniuerſi communem matrem in terris agnoſcẽtes, quæ quos peperit, obliuiſci non poteſt vnanimes, vno ore glorificemus Deum, & Patrem D.N. Ieſu Chriſti; per viſcera miſericordię eiuſdem Dei, & Domini noſtri, omnes, qui nobiſcum communionem non habent, ad concordiam, & reconciliationẽ, & vt ad hanc S. Synodum veniant, inuitat, atque hortatur, vtq. charitatem; quod eſt vinculum perfectionis, amplectantur, pacẽq. Chriſti, exultantem in cordibus ſuis, præſeferant, in quam vocati ſunt, in vno corpore. Hanc ergo non humanam, ſed Spiritus ſancti vocem audientes, ne obdurent corda ſua, ſed in ſuo ſenſu ambulantes, neque ſibi placentes, ad tam piam, & ſalutarẽ matris ſuæ admonitionem excitentur, & conuertantur. Omnibus enim charitatis officiјs S. Synodus eos vt inuitat, ita complectetur.

Iſa. cap 43. Rom. 15. Coloſ.

Rom. 15.

Inſuper eadem S. Synodus decreuit, fidem publicã in Congregatione generali concedi poſſe, & eandem vim habituram, eiuſdemque roboris, & momenti futuram, ac ſi in publica Seſſione data, & decreta fuiſſet.

Indi-

Indictio futuræ Seſſionis.

EAdem ſacroſancta Synodus Tridẽtina, in Spiritu ſancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſt. Sedis Legatis ſtatuit, & decernit, proximam futuram Seſſionem habendam, & celebrandã eſſent feria quinta, poſt ſacratiſſimũ feſtum Aſcenſionis Domini, quæ erit die 14. Menſis Maij.

SALVVS CONDVCTVS Conceſſus Germanicæ Nationi, in Congregatione generali.

Die iv. Martij 1562.

SAcroſancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sãcto legitimè cõgregata, præſidẽtibus in ea eiſdẽ S. Sedis Apoſtolicæ Legatis, Vniuerſis fidem facit, quod omnibus, & ſingulis Sacerdotibus, Electoribus, Principibus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Nobilibus militaribus, popularibus, & alijs quibuſcũque viris, cuiuſcũque ſtatus, & conditionis, aut qualitatis exiſtant, Germanicæ Prouinciæ, & nationis, Ciuitatibus, & alijs locis eiuſdem, & omnibus alijs Eccleſiaſticis, & Sæcularibus, præſertim Auguſtanæ Confeſſionis, perſonis, qui, aut quę, vna cum ipſis ad hoc generale Tridentinum Concilium venient, aut mittẽtur, ac profecturi ſunt aut huc vſque venerunt, quocumque nomine cenſeantur, aut valeant nuncupari, tenore præſentium publicam fidem, & pleniſſimam, veriſſimamque ſecuritatem, quam Saluum conductum appellant, liberè ad hanc Tridentinam Ciuitatem veniendi, ibidemque manendi, ſtandi, morandi, proponendi, loquendi, vnà cum ipſa Synodo de quibuſcumque negotijs tractandi, exa-

xaminandi, diſcutiendi, & omnia, quæcumque ipſis libuerit, ac articulos quoslibet tam ſcripto, quàm verbo liberè offerendi, propalandi, eoſq. Scripturis ſacris, & Beatorum Patrũ verbis, ſententiis, & rationibus declarandi, aſtruendi, & perſuadẽdi, &, ſi opus fuerit, etiam ad obiecta Concilii generalis, reſpondendi, et cum iis, qui à Concilio delecti fuerint, diſputandi Chriſtianè, aut charitatiuè, abſque omni impedimento conferendi, opprobriis, conuiciis, ac contumeliis penitus ſemotis: & ſignanter, quòd cauſæ controuerſiæ ſecundùm ſacram Scripturam, & Apoſtolorum traditiones, probata Concilia, Catholicæ Eccleſiæ conſenſum, & Sanctorum Patrum auctoritates in prædicto Concilio Tridentino tractentur; illo etiam addito, vel religionis prætextu, aut delictorum circa eam commiſſorum, aut committendorum minimè puniantur; impartitur, ac omnino concedit; ſic etiam, vt propter illorum præſentiam, neque in itinere, aut quocumque locorum eundo, manendo, aut redeundo, nec in ipſa Ciuitate Tridentina à diuinis officiis quouis modo ceſſetur. Et vt, his peractis, vel non peractis, quandocumq; ipſis libuerit, aut maiorum ſuorũ mandato, & aſſenſu, ad propria reuerti optabunt; aut aliquis eorum optabit, mox abſque vlla renitẽtia, & occaſione, aut mora, ſaluis rebus eorũ, & ſuorum pariter honore, & perſonis, vice verſa, poſſint iuxta beneplacitum liberè, & ſecurè redire; de ſcientia tamen ab eadem Synodo deputandorum; vt tunc opportunè eorum ſecuritati, abſque dolo, & fraude prouideatur. Vult etiam ſancta Synodus in hac publica fide, ſaluoque conductu, omnes quaſcumque clauſulas includi, ac contineri, ac pro incluſis haberi, quæ pro plena, efficaci, & ſufficienti ſecuritate, in eundo,

do,

do, ſtando, & redeundo, neceſſariæ, & oportunæ fuerint. Illud etiam ad maiorem ſecuritatem, & pacis, ac conciliationis bonum, exprimens, quod, ſi quiſquam aut illorum aliqui, ſiue in itinere, Tridentum veniendo, ſiue ibidem morando, aut redeundo, aliquod enorme (quod abſit) egerint, aut commiſerint, quo poſſet huius fidei publicæ, & aſſecurationis beneficium, eis conceſſum, annullari, aut caſſari; vult, & concedit, vt in huiuſmodi facinore deprehenſi, ab ipſis dumtaxat, & non ab alijs condigna animaduerſione cum emenda ſufficienti, per partem ipſius Synodi meritò approbanda, & laudanda, mox puniantur; illorum aſſicurationis forma, conditionibus, & modis omninò manentibus illibatis. Parisformiter etiam vult, vt ſi quiſquam, vel aliquis ex ipſa Synodo, ſiue in itinere, aut manendo, aut redeundo, aliquod enorme (quod abſit) egerint, aut commiſerint, quo poſſet huius fidei publicę, & aſſecurationis beneficium violari, aut quoquo modo tolli, in huiuſmodi facinore deprehenſi, ab ipſa Synodo dumtaxat, & non ab alijs condigna animaduerſione, & emenda ſufficienti, per partem Dominorum Germanorum Auguſtanæ Confeſſionis, tunc hic præſentium, merito laudanda, & approbanda, mox puniantur, præſentis aſſecurationis forma, conditionibus, & modis omninò manentibus illibatis. Vult præterea ipſa Synodus; quod liceat ipſis Ambaſciatoribus omnibus, & ſingulis toties, quotieſcumque opportunum fuerit, ſeu neceſſarium, ad auram capiendam exire de Ciuitate Tridentina, & reuerti ad eamdem, necnon nuncium, vel nuncios ſuos ad quæcumque loca pro ſuis neceſſarijs negotijs ordinandis liberè mittere,

ſeu

deſtinare, ac ipſos miſſos, ſeu deſtinatos, ſeu miſ-
n, & deſtinatum ſuſcipere toties, quoties eis videbi-
r expedire; ita quod aliqui, vel aliquis per deputan-
s Concilij ſocientur, qui eorum ſecuritati proui-
ant, vel prouideat. Qui quidem ſaluus conductus,
ſecuritas ſtare ac durare debeant à tempore, & per
mpus, quo in ipſius Synodi, & ſuorum tuitionis cu-
m ipſos ſuſcipi contigerit: & vſque ad Tridentum
rduci, ac toto tempore manſionis eorum ibidem, &
rſum poſt ſufficientem audientiam habitam, ſpatio
ginti dierum præmiſſo, cum ipſi petierint, aut Conci-
ım, habita huiuſmodi audientia, ipſis receſſum indi-
erit: à Tridento vſque in quem quiſque elegerit, ſibi
cum tutum, Deo fauente, reſtituet, dolo, & fraude
orſus excluſis.

Quæ quidem omnia pro vniuerſis, & ſingulis Chri
i fidelibus, pro omnibus Principibus, tam Eccleſia-
icis, quàm Sæcularibus quibuſcumque; atque omni-
s alijs Eccleſiaſticis, & ſæcularibus perſonis cuiuſ-
ımque ſtatus, & conditionis exiſtant, aut quocumq;
omine cenſeantur inuiolabiliter obſeruanda eſſe pro-
ittit, & bona fide ſpondet.

Inſuper, omni fraude, & dolo excluſis, vera, & bo-
a fide promittit, ipſam Synodum nullam vel manife-
e, vel occultè occaſionem quæſituram, aut aliqua au-
orit ate, potentia, iure, vel ſtatuto priuilegio Legum,
el Canonum, aut quorumcũque Conciliorum præſer-
m Conſtantienſis, et Senenſis, quacumque forma ver-
orum expreſſa in aliquod huius fidei publicæ, et ple-
ſſimæ aſſecurationis, ac publicæ, & liberæ audientiæ,
ſis per ipſam Synodum conceſſę, præiudicium, quouis
odo vſuram, aut quemquam vti permiſſuram: qui-
bus

Conc. Conſtantie Seſſ 19 in cap. quod non obſtantibus ſaluis conductis.

bus in hac parte pro hac vice derogat. Quod ſi ſan[cta] Synodus, aut aliquis ex ea, vel ſuis, cuiuſcumque co[n]ditionis, vel ſtatus, aut prœeminentiæ exiſtens, prę[ſcri]ptæ aſſecurationis, & Saluiconductus formam, & mo[]dum in quocumque puncto, vel clauſula violauer[it] (quod tamen auertere dignetur Omnipotens) & ſu[ffi]ciens emenda non fuerit mox ſubſecuta, & ipſorum arbitrio merito approbanda, & laudanda habeant ip[]ſam Synodum, & habere poterunt, incidiſſe in omn[es] pœnas, quas iure diuino, & humano, aut conſuetudin[e] huiuſmodi Saluorum conductuum violatores incurr[e]re poſſunt, abſque omni excuſatione, aut quauis in hac parte contradictione.

EXTENSIO AD ALIAS Nationes.

Eadem Sacroſancta Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis de latere Legatis, omnibus, & ſingulis aliis, qui nobiſcum in iis, quæ ſunt fidei, communionem non habent, ex quibuſcumque Regnis, Nationibus Prouinciis, Ciuitatibus, ac locis, in quibus publicè, & impunè prædicatur, vel docetur, ſiue creditur contrarium eius, quod S. Romana ſentit Eccleſia, dat fidem publicam, ſiue Saluum conductuum, ſub eadem forma & eiſdem verbis, quibus datur Germanis.

SES-

SESSIO XIX.

Quę eſt iij. ſub Pio IV. Pont. Max.

Celebrata die 14. Maij. 1562.

Decretum prorogationis Seſſionis.

SAcroſancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legatis, decreta ea, quæ hodie in præſenti Seſſione ſtatuenda, ac facienda erant, iuſtis nonnullis, ac honeſtis cauſis in feriam quintam, poſt proximam ſolemnitatem Corporis Chriſti, quæ erit pridie Nonas Iunij prorogandæ eſſe cenſuit, ac prorogat: dictaq. die Seſſionem habendam eſſe, ac celebrandam, omnibus indicit. Intereà rogandus eſt Deus, & Pater Domini noſtri Ieſu Chriſti, auctor pacis, vt ſanctificet corda omnium: quo adiuuante, ſancta Synodus, & nunc, & ſemper meditari, atque peragere valeat, quæ ad eius laudem, & gloriam pertineant.

SESSIO XX.

Quæ eſt iiij. ſub Pio IV. Pont. Max.

Celebrata die 4. Iunij. 1562.

Decretum prorogationis Seſſionis.

SAcroſancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus in Spiritu ſancto legitimè congregata præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legatis, pro-

pter varias difficultates,ex diuerſis cauſis exortas,a
que etiam,vt congruentius, maiorįq. cum deliberati
ne omnia procedant, nempè vt dogmata cum ijs, q
ad reformationem ſpectant, ſimul tractentur, & ſ
ciantur ea,quæ ſtatuenda videbuntur,tam de refor
tione,quam de Dogmatibus,in proxima Seſſione,qua
omnibus indicit, in diem ſextamdecimam ſubſequent
menſis Iulij,definienda eſſe decreuit:Hoc tamen ad
cto, quod dictum terminum ipſa S. Synodus pro c
arbitrio, & voluntate, ſicuti rebus Concilij putauer
expedire,etiam in generali Congregatione, reſtringe
& prorogare liberè poſſit, & valeat.

SESSIO XXI.

Quæ eſt v. ſub Pio IV. Pont. Max.

Celebrata die 16. Iulii. 1562.

Doctrina de Communione ſub vtraque ſpec & paruulorum.

SAcroſancta, œcumenica, & generalis Tridenti
Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata, p
ſidentibus in ea eiſdem Apoſt. Sedis Legatis, cũ de t
mendo, & Sanctiſſ. Euchariſtiæ Sacramento, varia
uerſis in locis errorum monſtra nequiſſimi Dæmonis
tibus circumferantur, ob quæ in nonnullis Prouin
multi à Catholicæ Eccleſiæ fide, atque obedientia
deantur diſceſſiſſe; cenſuit ea, quæ ad Communione
ſub vtraque ſpecie, & paruulorum pertinent, hoc l
exponenda eſſe. Quapropter cunctis Chriſti fideli
interdicit, ne poſt hac de ijs aliter vel credere vel
cere

Google

*re, vel prædicare audeant, quam eſt his decretis ex-
ιcatum, atque definitum.*

.aicos, & clericos non conficientes, nō aſtringi iure diuino ad communionem ſub vtraque ſpecie. Cap. I.

[Taque S. ipſa Synodus, à Spiritu ſancto, qui ſpiritus eſt ſapientiæ, & intellectus, ſpiritus conſilij, & pietatis edocta, atque ipſius Eccleſiæ iudicium, & conſuetudinem ſecuta, declarat ac docet, nullo diuino præcepto Laicos, & Clericos non conficientes, obligari ad Eucharistiæ Sacramentũ ſub vtraq; ſpecie ſumendum; neque vllo pacto, ſalua fide, dubitari poſſe, quin illis alterius ſpeciei Communio ad ſalutem ſufficiat, nam, etſi Chriſtus Dominus in vltima cœna venerabile hoc Sacramentum, in panis, & vini ſpeciebus inſtituit, & Apoſtolis tradidit; non tamen illa inſtitutio, & traditio eò tendunt, vt omnes Chriſti fideles ſtatuto Domini ad vtramque ſpeciem accipiendam aſtringantur. Sed neque ex ſermone illo apud Ioannem ſexto, rectè colligitur, vtriuſque ſpecie communionem à Domino præceptam eſſe, vtcumque iuxta varias ſanctorum Patrum, & Doctorum interpretationes intelligatur. Namque qui dixit: Niſi manducaueritis carnem filij hominis, & biberitis eius ſanguinem, non habebitis vitam in vobis; dixit quoque: Si quis manducauerit ex hoc pane, viuet in æternum. Et qui dixit: Qui manducat meam carnem, & bibit meum ſanguinem, habet vitam æternam: dixit etiam: Panis, quem ego dabo, caro mea eſt pro mundi vita. Et denique qui dixit: Qui manducat meam carnem, & bibit meum ſanguinem, in me manet, et egò in illo, dixit nihilominus: Qui manducat hunc panem, viuet in æternum.

Iſa. 11. Infr. cap. 2. Matth. 26. Marc. 14. Luc. 12. 1. Cor. 11. Ioann 6. Ibidem.

Eccleſiæ poteſtas circa diſpenſationem Sacramenti Euchariſtiæ. Cap. II.

PRæterea declarat, hanc poteſtatem perpetuò in Eccleſia fuiſſe, vt in Sacramentorum diſpenſatione, ſalua illorum ſubſtantia, ea ſtatueret, vel mutaret, quæ ſuſcipientium vtilitati, ſeu ipſorum Sacramentorum venerationi, pro rerum, temporum, & locorum varietate, magis expedire iudicaret; id autem Apoſtolus non obſcurè viſus eſt innuiſſe, cum ait: Sic nos exiſtimet homo vt miniſtros Chriſti, & diſpenſatores myſteriorum Dei, atque ipſum quidem hac poteſtate vſum eſſe ſatis conſtat, cum in multis alijs, tum in hoc ipſo Sacramento: cum ordinatis nonnullis circa eius vſum: Cætera, inquit, cum venero diſponam. Quare agnoſcens Sancta Mater Eccleſia, hanc ſuam in adminiſtratione Sacramentorum auctoritatem, licet ab initio Chriſtianæ religionis non infrequens vtriuſque ſpeciei vſus fuiſſet: tamen progreſſu temporis, latiſſimè iam mutata illa conſuetudine, grauibus & iuſtis cauſis adducta; hãc conſuetudinem ſub altera ſpecie communicandi approbauit, & pro lege habendam decreuit, quam reprobare, aut ſine ipſius Eccleſiæ auctoritate pro libito mutare non licet.

1. Cor. 4. 2. Cor. 6. 1. Cor. 1. c. ex catholica. 1. q. 1. c. quia ex ſola 24. q. 1. Conc. Conſtan. Seſſ. 13. Conc. Baſi. Seſſ. 30. cap. conſuetudo 2. diſt.

Totum, & integrum Chriſtum, ac verum Sacramentum ſub qualibet ſpecie ſumi. Cap. III.

INſuper declarat, quamuis Redemptor noſter, vt antea dictum eſt, in ſuprema illa cœna hoc Sacramentum in duabus ſpeciebus inſtituerit, & Apoſtolis tradiderit, tamen fatendum eſſe, etiam ſub altera tantum ſpecie totum, atque integrum Chriſtum, verumque Sacramentum ſumi, ac propterea quod ad fructum attinet,

Math. 26. Marc. 14. ſup. c. 1. 1. Cor. 11. ca. qui manducant, ca. inuitat ca. ſinguli. de cõſ. 2. ſup.

net,

Digitized by Google

uet, nulla gratia neceſſaria ad ſalutem eos defraudari, qui vnam ſpeciem ſolam accipiunt. Seſſ.13.c.3 & c.3.de ſacr. Euchar. Cōc. Conſ. Seſſ.13.

Paruulos non obligari ad communionem Sacramentalem. Cap. IV.

DEnique eadē S. Synodus docet, paruulos vſu rationis carētes, nulla obligari neceſsitate ad Sacramentalem Euchariſtiæ communionem: ſi quidem per Baptiſmi lauacrum regenerati, & Chriſto incorporati; adeptam tam filiorum Dei, gratiã illa ætate amittere non poſſunt. Neque ideo tamen damnanda eſt antiquitas, ſi eum morem in quibuſdam locis aliquando ſeruauit; vt enim ſanctiſsimi illi Patres ſui facti probabilem cauſam pro illius temporis ratione habuerũt ita certè eos nulla ſalutis neceſsitate id feciſſe, ſine controuerſia credendum eſt. Inf.can. 14. Tit.3.

DE COMMVNIONE SVB vtraque ſpecie, & paruulorum.

CANON I.

SI quis dixerit, ex Dei, præcepto, vel neceſsitate ſalutis, omnes, & ſingulos Chriſti fideles vtramque ſpeciem ſanctiſsimi Euchariſtiæ Sacramenti ſumere debere: anathema ſit. Conc. Conſtant. Seſſ.13

CANON II.

Si quis dixerit, ſanctam Eccleſiam Catholicam non iuſtis cauſis, et rationibus adductã fuiſſe, vt laicos, atque etiam Clericos non conficientes; ſub panis tantũmodo ſpecie communicaret, aut in eo erraſſe: anathema ſit. Sup.c. 1. & Conc Conſtan.d.loco.

CANON III.

Si quis negauerit, totum, & integrum Chriſtũ omnium gratiarum fontem, & authorem, ſub vna panis ſpecie ſumi, quia, vt quidam falsò aſſerunt, non ſecun- Sup.ca. 3.& Seſſ.13 c.3. & can 2. Conc.Conſtan.Seſſ.

dum ipſius Chriſti conſtitutionem, ſub vtraque ſpecie ſumatur: anathema ſit.

CANON IV.

Si quis dixerit, paruulis antequam ad annos diſcretionis peruenerint, neceſſariam eſſe Eucharistiæ communionem: anathema ſit.

Sup. in prin. & c. 4. infra. Seſſ. 13. can. 1. ca. omnis vtriuſque de pœnit. & remiſſ.

Duos verò articulos, alias propoſitos, nondum tamen excuſſos, videlicet: An rationes, quibus S. Catholica Eccleſia adducta fuit, vt communicaret laicos, atque etiam non celebrantes ſacerdotes ſub vna tantum panis ſpecie, ita ſint retinendæ, vt nulla ratione calicis vſus cuiquam ſit permittendus: & An, ſi honeſtis, & Chriſtianæ charitati conſentaneis rationibus concedendus alicui, vel nationi, vel regno Calicis vſus videatur ſub aliquibus conditionibus concedendus ſit, & quænam ſint illæ; eadem S. Synodus in aliud tempus, oblata ſibi quamprimum occaſione, examinandas, atque definiendas reſeruat.

Infr. Seſſ. 22. In fine.

Decretum de reformatione.

EAdem ſacroſancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata, Præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legatis, ad Dei omnipotentis laudem, & ſanctæ Eccleſiæ ornamentum, ea, quæ ſequuntur, de reformationis negotio in præſenti ſtatuenda eſſe cenſuit.

Caput I.

Conc. Calc. Act. 15. ca. 4. Conc. Brac. 3. c. 2. Conc. Aur. 2. c. 3. Conc. Tol. 2. Can. 1. c.

QVoniam ab Eccleſiaſtico ordine omnis auaritiæ ſuſpicio abeſſe debet nihil pro collatione quorumcumque ordinum: etiam clericalis tonſuræ, nec pro litteris dimiſſorijs, aut teſtimonialibus, nec pro ſigillo, nec alia quacumque de cauſa, etiam ſpontè oblatum Epiſcopi, & alij ordinum collatores, aut eorum miniſtri quouis

quouis prętextu accipiant. Notarii verò in iis tantum locis, in quibus non viget laudabilis conſuetudo nihil accipiẽdi, pro ſingulis litteris dimiſſoriis, aut teſtimonialibus decimam tãtum vnius aurei partem accipere poſſint dummodo eis nullum ſalarium ſit conſtitutum pro officio exercendo, nec Epiſcopi ex Notarii cõmodis aliquod emolumentum ex eiſdem ordinum collationibus directè, vel indirectè prouenire poſſit: tunc enim gratis operam ſuam eos præſtare omninò teneri decernit, cõtrarias, taxas, ac ſtatuta, & conſuetudines, etiam immemorabiles quorumcumque locorum, quę potius abuſus, & corruptelæ, ſimoniacę prauitati fauentes, nuncupari poſſunt, penitus, caſſando, & interdicendo: & qui ſecus fecerint, tam dantes, quam accipientes, vltra diuinam vltionem, pęnas à iure inflictas ipſo facto incurrant.

fin. cui epiſcopum. 1. q. 2. & ca 2. de ſimon. Conc. Tol. 6. c. 6.

Inf. Seſ. 24. c. 18. de ref.

Caput II.

CVm nõ deceat eos, qui diuino miniſterio aſcripti ſunt, cum ordinis dedecore mendicare, aut ſordidum aliquem quęſtum exercere: compertumq. ſit, cõplures pleriſque in locis ad ſacros ordines nullo ferè delectu admitti, qui varijs artibus, ac fallacijs cõfingũt, ſe beneficium eccleſiaſticum, aut etiam idoneas facultates obtinere, ſtatuit S. Synodus, ne quis deinceps Clericus ſecularis, quãuis alias ſit idoneus moribus, ſciẽtia, & ętate ad ſacros ordines promoueatur, niſi prius legitimè conſtet, eum beneficium eccleſiaſticum, quod ſibi ad victũ honeſtè ſufficiat pacificè poſſidere. Id verò beneficium reſignare non poſsit, niſi facta mentione quod ad illius beneficij titulum ſit promotus, neque ea reſignatio admittatur, niſi conſtito, quod aliunde viuere cõmodè poſsit, & aliter facta, reſignatio nulla ſit.

ca. diaconi ſunt circ. med. 93. d. Vide infr. extenſione. S D. N Pij V huius de cle. de cler. reg. pag. 278.

ca. Epiſcopus, & cap. tuis extr. de pręb & dignitat. c neminem. cũ ſeq. 70. d à

cuis ext. de præb. c. ſanctorum 70. d. c. cum ſecũdum ſum. de præben in 6 & c. ſi Epiſcopus, de præben in 6 c. ſi. de reſc. in 6.

ſit. Patrimonium verò, vel penſionem obtinentes, ordinari poſthac non poſſint, niſi illi quos Epiſcopus iudicauerit aſſumendos pro neceſſitate, vel commoditate Eccleſiarum ſuarum, eo quoque prius perſpecto, patrimonium, illud, vel penſionem verè ab eis obtineri, taliaque eſſe, quę eis ad vitam ſuſtentandam ſatis ſint, atque illa deinceps ſine licentia Epiſcopi alienari, aut extingui, vel remitti nullatenus poſſint, donec beneficium Eccleſiaſticum ſufficiens ſint adepti, vel aliunde habeant vnde viuere, poſſint, antiquorum Canonum pœnas ſuper his innouando.

Caput III.

CVm beneficia ad diuinum cultum atq; Eccleſiaſtica munia obeũda ſint cõſtituta, ne quã in parte minuatur diuinus cultus, ſed ei debitum omnibus in rebus obſequium præſtetur: ſtatuit S. Synodus in Eccleſiis tam Cathedralibus quam Collegiatis, in quibus nullæ ſunt diſtributiones quotidianæ, vel ita tenues, vt verisimiliter negligantur, tertiam partem fructuum, & quorumcumque prouentum, & obuentionum tam dignitatum, quam Canonicatuum, perſonatuum, portionum, & officiorũ ſeparari debere, & in diſtributiones quotidianas conuerti, quæ inter dignitates obtinentes, & cæteros diuinis intereſſentes proportionabiliter, iuxta diuiſionem ab Epiſcopo, etiam tamquam Apoſtol. Sedis delegato, in ipſa prima fructuum deductione facienda diuidantur: ſaluis tamen conſuetudinibus earum Eccleſiarum, in quibus non reſidentes, ſeu non ſeruientes, nihil, vel minus tertia parte percipiunt: non obſtantibus exemptionibus, ac aliis conſuetudinibus etiam immemorabilibus, & appellationibus quibuſcumque. Creſcenteque non ſeruientium contuma-

Inf. Seſſ. 22. ca. 1. de ref. c. 1.

Inf. Seſſ. 23. ca. 1. de ref. & Seſſ. 24. c. 2. de ref.

cia,

cia, liceat, contra eos procedere iuxta iuris, ac ſacrorum Canonum diſpoſitionem.

Caput VI.

EPiſcopi, etiam tamquam Apoſtolicæ Sedis delegati, in omnibus Eccleſiis Parochialibus, vel baptiſmalibus, in quibus populus ita numeroſus ſit, vt vnus rector nō poſſit ſufficere eccleſiaſticis Sacramētis miniſtrandis, & cultui diuino peragendo; cogāt Rectores, vel alios, ad quos pertinet, ſibi tot ſacerdotes ad hoc munus adiungere; quot ſufficiant ad ſacramēta exhibenda, & cultum diuinum celebrandum. In ijs verò, in quibus ob locorum diſtantiam, ſine difficultate Parochiani ſine magno incommodo ad percipienda Sacramenta, & diuina officia audienda accedere non poſſunt, nouas Parochias, etiā inuitis Rectoribus, iuxta formam Conſtit. Alexand. III. quæ incipit; Ad audientiam, conſtituere poſſint. Illis autem ſacerdotibus, qui de nouo erunt Eccleſiis nouiter erectis præficiendi, cōpetens aſſignetur portio arbitrio Epiſcopi ex fructibus ad eccleſiam matricem quomodocumque pertinētibus, & ſi neceſſe fuerit compellere poſſit populum, ea ſubminiſtrare, quæ ſufficiant ad vitam dictorum ſacerdotum ſuſtentandam: quacumque reſeruatione generali, vel ſpeciali, vel affectione, ſuper dictis eccleſiis non obſtantibus. Neque huiuſmodi ordinationes & erectiones, poſſint tolli, nec impediri, ex quibuſcumque prouiſionis etiam vigore reſignationis, aut quibuſuis alijs derogationibus, vel ſuſpenſionibus.

c. & temporis, o. q. 1 & c. ſi le eccl. ędific.

c. ad audiētiam, de eccl. ædific.

Caput V.

VT etiam eccleſiarū ſtatus, vbi ſacra Deo officia miniſtrantur, ex dignitate conſeruentur: poſſint Epiſcopi, etiam tamquam Apoſtolicæ Sedis Delegati,

c. ſicut Vnire de exceſ. prǣl. Conc. L...

iuxta

Digitized by Google

ſub Leo X Seſſ.2. de ref.c. 11. & inf. Seſſ.24 c.3.

iuxta formam iuris, ſine tamen præiudicio obtinentium, facere uniones perpetuas quarumcumque Eccleſiarum Parochialium, & Baptiſmalium, & aliorum beneficiorum curatorum, vel non curatorum, cum curatis propter earum paupertatem, & in cęteris caſibus à iure permiſſis, etiam ſi dictę Eccleſię, vel beneficia eſſent generaliter, vel ſpecialiter reſeruata, aut qualitercumque affecta. Quę uniones etiam non poſſint reuocari, nec quoquomodo infringi vigore cuiuſcumque prouiſionis etiam ex cauſa reſignationis, aut derogationis, aut ſuſpenſionis.

c. vnio in fi 10 q.3 c. & têporis. cû ſeq 10. q. 1. c.1. de ſtatu ſpecim.in.6.

Caput VI.

ca. illiteratos. 59.d c. nisi cû pridem, de re. c. 1. 38. d. c. cum ex eo de ele in.6. Conc. Tol. 8.can 8.

Quia illiterati, & imperiti Parochialium Eccleſiarum Rectores, ſacris minus apti ſunt officiis, & alii propter eorum vitę turpitudinem potius deſtruunt quam ędificant; Epiſcopi etiam tamquã Apoſtolicę Sedis delegati, eiſdem illiteratis, & imperitis ſi alias honeſtę vitæ ſint, Coadiutores, aut Vicarios pro tempore deputare partemque fructuum eiſdem pro ſufficenti victu aſſignare, vel aliter prouidere poſſint quacumque appellatione, & exemptione remota. Eos vero, qui turpiter, & ſcandaloſè viuunt, poſtquam pręmoniti fuerint, coerceant, ac caſtigent; & ſi adhuc corrigibiles in ſua nequitia perſeuerent, eos beneficiis, iuxta Sacrorum Canonum Conſtitutiones, exemptione, & appellatione quacumque remota, priuandi facultatem habeant.

ca quis frater 7.q.1.

Caput VII.

c inuentû. 16 q 7.c felicis, de pę in 6. & Cle. multorum, de pœni

Cum illud quoque valde curãdum ſit, ne ea, quę ſacris miniſteriis dedicata ſunt, temporũ iniuria veteſcant, & ex hominum memoria excidant: Epiſcopi, etiam tamquam Apoſtolicę Sedis delegati, trãſ-

ferre

ferre poſſent beneficia ſimplicia, etiam iuris patronatus, ex Eccleſiis, quæ vetuſtate, vel alias collapſæ ſint, & ob eorum inopiam nequeant inſtaurari, vocatis iis, quorum intereſt in matrices, aut alias Eccleſias locorũ eorumdem, ſeu viciniorum, arbitrio ſuo: atque in eiſdem Eccleſiis erigant altaria, vel capella ſub eiſdem invocationibus, vel in iam erecta altaria, vel capellas transferant cum omnibus emolumentis, & oneribus Prioribus Eccleſiis impoſitis; Parochiales verò Eccleſias, etiam ſi iuriſpatronatus ſint, ita collapſas, refici, et inſtaurari procurent ex fructibus, & prouentibus quibuſcumque, ad eaſdem Eccleſias quomodocumque pertinentibus, qui ſi non fuerint ſufficientes, omnes patronos, & alios, qui fructus aliquos ex dictis Eccleſiis prouenientes percipiunt, aut in illorum defectum, parochianos omnibus remediis opportunis ad prædicta cogant; quacumque appellatione, exemptione, & contradictione remota. Quod ſi nimia egeſtate omnes laborent, ad matrices, ſeu viciniores Eccleſias transferantur, cum facultate tam dictas Parochiales, quam alias Eccleſias dirutas in profanos vſus, non ſordidos, erecta tamen ibi Cruce, conuertendi.

c.1. & c. pe. de eccl. edi. vel reper. infr. ca. 8. & ſupr. Seſſ. 7. c. 8. de ref.

Caput VIII.

QVæcumque in Diœceſi ad Dei cultum ſpectant, ab Ordinario diligẽter curari, atq; iis, vbi oportet, prouideri æquum eſt: propterea commendata Monaſteria, etiã Abbatiæ, Prioratus, & Præpoſituræ nũcupatæ, in quibus non viget regularis obſeruantia, necnon beneficia tam curata, quam non curata ſæcularia, & regularia, qualitercumque cõmendata, etiã exempta, ab Epiſcopis, etiam tamquam Apoſt. Sedis delegatis, annis ſingulis viſitentur; curentque iidem Epiſcopi con-

Sup. Seſſ. 7. de ref. ca. 8. & inf. Seſſ. 24. cap. 9. & Seſſ. vlt. de reg. c. 9.

Cōc. Tarraco̅n.ca.8. & Conc.Brac. 2.c.1.c.decernimus. 10 q.1 c. de his.exer.de eccl ædific. inf.Seſſ 22. c.8.de ref.

congruentibus remedijs, etiam per ſequeſtrationē fructuum, vt quæ renouatione indigent, aut reſtauratione reficiātur, & cura animarum, ſi qua illis, vel eorū annexis immineat, aliaq; debita obſequia rectè exerceātur appellationibus quibuſcumque, priuilegijs, conſuetudinibus, etiam immemorabili tempore præſcriptis, conſeruatorijs iudicum deputationibus, & eorum inhibitionibus non obſtantibus: &, ſi in eis vigeret obſeruantia regularis, prouideant Epiſcopi paternis admonitionibus: vt eorum regularium ſuperiores, iuxta eorum regularia inſtituta, debitam viuendi rationem obſeruent, & obſeruari faciant, & ſibi ſubditos in officio contineant, ac moderentur. Quod ſi admoniti intra ſex menſes eos non viſitauerint, vel correxerint, tunc ijdem Epiſcopi, etiam vt Delegati Sedis Apoſtolicę, eos viſitare poſſint, & corrigere, prout ipſi ſuperiores poßent, iuxta eorum inſtituta, quibuſcumque appellationibus priuilegijs, & exemptionibus penitus remotis, & non obſtantibus.

Cap. IX.

Cōc. Tarra. c.62. ſub Innoc. III. ca. cum ex co. de pœn. & remiſ. Clē. abuſionib. eod.tit.

CVm multa è diuerſis antea Concilijs, tam Lateranenſi, ac Lugdunenſi, quam Viennēſi; aduerſus prauos eleemoſynarum Quæſtorum abuſus remedia tunc adhibita poſterioribus temporibus, reddita fuerint inutilia, potiuſque eorum malitia ita quotidie magno fidelium omnium ſcandalo, & querela excreſceret, deprehendatur, vt de eorum emendatione nulla ſpes amplius relicta videatur: ſtatuit, vt poſthac in quibuſcumque Chriſtianæ religionis locis eorum nomen, atque vſus penitus aboleatur, nec ad officiū huiuſmodi exercendum nullatenus admittatur: non obſtantibus priuilegijs, Eccleſiis, Monaſterijs Hoſpitalibus,

Inf. Seſ. vlt. in decre. de indulg.

bus, pijs locis, & quibuſuis cuiuſcumque gradus, ſtatus, & dignitatis perſonis conceſſis, aut conſuetudinibus, etiam immemorabilibus. Indulgentias verò aut alias ſpirituales gratias, quibus non ideo Chriſti fideles decet priuari, deinceps per Ordinarios locorum, adhibitis duobus de Capitulo, debitis temporibus populo publicandas eſſe decernit, quibus etiam eleemoſynas, atque oblata ſibi charitatis ſubſidia, nulla prorſus mercede accepta, fideliter colligendi facultas datur: vt tandem cæleſtes hos Eccleſiæ theſauros non ad quæſtum, ſed ad pietatem exerceri, omnes verè intelligant.

Indictio futuræ Seſſionis.

SAcroſancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata, Præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legatis, ſtatuit, & decreuit, proximam futuram Seſſionem habendam, & celebrandam eſſe feria quinta poſt octauam feſti Natiuitatis Beatæ Mariæ Virginis, quæ erit 17. Menſis Septembris proximè futuri. Hoc tamen adiecto, quòd dictum terminum, ac vnicuique Seſſioni in poſterum præfigendum, ipſa S. Synodus pro eius arbitrio, & voluntate, ſicuti in rebus Concilij putauerit expedire, etiam in generali Congregatione reſtringere, & prorogare liberè poſſit, & valeat.

SESSIO XXII.

Quæ eſt vj. ſub Pio IV. Pont. Max.

Celebrata die 17. Menſis Septembris. 1562.

Doctrina de Sacrificio Miſſæ.

SAcroſancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus in Spiritu ſancto legitimè cōgregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legatis, vt vetus abſoluta, atque omni ex parte perfecta, de magno Eucharistiæ myſterio in Sancta Catholica Eccleſia fides, atque doctrina retineatur, et in ſua puritate propulſatis erroribus, atque hæreſibus conſeruetur: de ea, quatenus verum, & ſingulare ſacrificium eſt, Spiritus ſancti illuſtratione edocta, hæc, quæ ſequuntur, docet, declarat, & fidelibus populis prædicanda decernit.

Joan. 14. 15. 16 & 20. ſup Seſſ 13. de ſacr. Euch in princ. ad Hebr 7. Pſalm. 19. ad Heb. 7. ca. 5. & ca. ſacerdos, de cōſ. diſt. 2. Gen. 14. Epheſ. 5. & c. ſeq ca. ſemel Chriſtus, cū ſeq de conſ. d. 1. & inf. c. 2. Leo Papa Epiſt. 24. in princ. Bern. ſuper Can. Apo. 11. Clem. 1. iuxta princip de ſum. Trin. & fid. Cath. ca. oi-nib c. loqui, 24. q 1. & ca nuptiar. circa fin. 27. q. 1. Matth. 18.

Cap. I.

QVoniam ſub priori teſtamento, teſte Apoſtolo Paulo, propter Leuitici ſacerdotii imbecillitatē conſummatio non erat; oportuit, Deo Patre miſericordiarum ita ordinante, ſacerdotem alium ſecundùm ordinem Melchiſedech ſurgere, D. N. Ieſum Chriſtum, qui poſſet omnes, quotquot ſanctificandi eſſent, conſummare, et ad perfectum adducere. Is igitur Deus, & Dominus noſter, et ſi ſemel ſeipſum in ara Crucis, morte intercedente, Deo Patri oblaturus erat, vt æternam illic redemptionem operaretur: quia tamen per mortem ſacerdotium eius extinguendum non erat, in cęna nouiſſima, qua nocte tradebatur, vt dilectæ ſponſæ ſuæ Eccleſiæ viſibile, ſicut hominū natura exigit, relinqueret ſacrificium, quo cruentum illud ſemel in Cruce peragen-

Digitized by Google

eragendum repræſentaretur, eiuſq. memoria in finem ıſq; ſæculi permaneret, atque illius ſalutaris virtus in emiſſionem eorum, quæ à nobis quotidiè committuntur eccatorum applicaretur, ſacerdotem ſecundum ordiıem Melchiſedech ſe in æternum conſtitutum declaans; corpus, et ſanguinem ſuum, ſub ſpeciebus panis, et ini Deo Patri obtulit, ac ſub earumdem rerum Symolis Apoſtolis, quos tunc noui Teſtamenti ſacerdotes onſtituebat, vt ſumerent, tradidit: & eiſdem, eorumq. n ſacerdotio ſucceſſoribus, vt offerrent, præcepit, per æc verba: Hoc facite in meam commemorationem: ıti ſemper Catholica Eccleſia intellexit, & docuit.

Clem. 1. ver. alia neque de rel. & ven. ſanct. & ſup. ſeit. 13. de Sanctiſſ. Euch. Sanc. in princ. cap. 1. callicem, & ca. accipite, de conſecr. diſt. 2. Luc. 11. 1. Cor. 11. ca. iteratur, de conſecr. d. 1. iuſ c. 2. Exo. 13. in 1. Cor. 5.

Nam celebrato veteri Paſcha, quod in memoriam exius de Ægypto multitudo filiorum Iſrael immolabat, ouum inſtituit Paſcha, ſeipſū ab Eccleſia per ſacerdoes ſub ſignis viſibilibus immolandum in memoriam ranſitus ſui ex hoc mundo ad Patrem, quando per ſui anguinis effuſionem nos redemit, eripuitq. de poteſtae tenebrarū, & in regnum ſuum tranſtulit. Et hæc quilem illa munda oblatio eſt, quæ nulla indignitate, aut nalitia offerentium inquinari poteſt: quam Dominus per Malachiam nomini ſuo, quod magnum futurum eſſet in Gentibus, in omni loco mundam offerendam prædixit; quam non obſcurè innuit Apoſtolus Paulus, Corinthijs ſcribens, cum dicit: Non poſſe eos, qui participatione menſæ Dæmoniorum polluti ſunt, menſæ Domini participes fieri; per menſam Altare vtrobique intelligens. Hæc denique illa eſt: quæ per varias ſacrificiorum, naturæ, & legis tempore ſimilitudines figurabatur; vtpotè, quæ bona omnia per illa ſignificata, velut illorum omnium conſummatio, et perfectio complectitur.

Ioann. 13. Coloſ. 2. Malac. 1. 1. Cor. 10.

Cap.

Caput II.

Ad Tit. 2. Pſalm. 53. Hebr. 6. ſup. 21.

ET quoniam in diuino hoc officio, quod in Miſſa peragitur, idem ille Chriſtus continetur, & incruentè immolatur, qui in ara Crucis ſemel ſeipſum cruentè obtulit, docet S. Synodus ſacrificium iſtud verè propitiatorium eſſe, per ipſumq. fieri, vt, ſi cum vero corde, & recta fide, cum metu, & reuerentia, contriti, ac pœnitentes ad Deum accedamus, miſericordiam cõſequamur, & gratiam inueniamus in auxilio opportuno. Huius quippe oblatione placatus Dominus gratiã, & donum pœnitentiæ concedens, crimina, & peccata, etiam ingentia dimittit: vna enim, eademq. eſt hoſtia, idem nunc offerens ſacerdotum miniſterio, qui ſeipſum tunc in Cruce obtulit, ſola offerendi ratione diuerſa. Cuius quidem oblationis, cruentæ, inquam, fructus per hanc incruentam vberrimè percipiuntur: tantum abeſt, vt illi per hanc quouis modo derogetur. Quare non ſolum pro fidelium viuorum peccatis, pœnis, ſatisfactionibus & alijs neceſſitatibus, ſed pro defunctis in Chriſto nõdum ad plenum purgatis, ritè, iuxta Apoſtolorum traditionem, offertur.

Hebr. 4.

Inf. Seſſ. 15. in princ. c. 1. de cel. Miſſ. int. c. 4.

Cap. III.

Infr. can. 4. & Seſſ. 15. de inuoc. Sanct.

ET quamuis in honorem, et memoriam Sanctorum nonnullas interdum Miſſas Eccleſia celebrare cõſueuerit, non tamen illis ſacrificium offerri docet, ſed Deo ſoli, qui illos coronauit; vnde nec ſacerdos dicere ſolet, Offero tibi ſacrificium, Petre, vel Paule; ſed Deo de illorum victorijs gratias agens, eorum patrocinia implorat; vt ipſi pro nobis intercedere dignentur in cælis, quorum memoriam facimus in terris.

Caput IV.

*ET cum Sancta ſanctè * adminiſtrari conueniat, ſitq. hoc omnium ſanctiſſimum ſacrificium: Eccleſia Catholica, vt dignè, reuerenterq. offerretur, ac perciperetur, ſacrum Canonem multis ante ſæculis inſtituit, ita ab omni errore purum, vt nihil in eo contineatur, quod non maximè ſanctitatem, ac pietatem quandam redoleat, menteſq; offerentium in Deum erigat: is enim conſtat cum ex ipſis Domini verbis, tum ex Apoſtolorum traditionibus, ac ſanctorum quoque Pontificum pijs inſtitutionibus.*

* Infr. Seſſ. 24. ca fin de Sacr. Matth. Inf. can. 6.

Matt. 26. Marc. 14. Luc. 11. 1 Cor. 12. c. cum Marthe, ext. de cel. miſſ.

Caput V.

CVmque natura hominum ea ſit, vt non facilè queat ſine adminiculis exterioribus ad rerũ diuinarum meditationem ſuſtolli: propterea pia Mater Eccleſia ritus quoſdam, vt ſcilicet quędam ſubmiſſa voce, alia vero elatiore, in Miſſa pronunciarentur, inſtituit, Cærimonias item adhibuit, vt myſticas benedictiones, lumina, thymiamata, veſtes, aliaq. id genus multa, ex Apoſtolica diſciplina, & traditione, quo & maieſtas tanti ſacrificij commendaretur, & mentes fidelium per hæc viſibilia religionis, & pietatis ſigna ad rerum altiſſimarum, quæ in hoc ſacrificio latent, contemplationem excitarentur.

Infr. can. 7.

Caput VI.

OPtaret quidẽ ſacroſancta Synodus, vt in ſingulis Miſſis fideles adſtantes nõ ſolum ſpirituali affectu, ſed ſacramentali etiam Euchariſtiæ perceptione communicarent, quo ad eos ſanctiſſimi huius ſacrificij fructus vberior proueniret: nec tamen, ſi id non ſemper fiat, propterea Miſſas illas, in quibus ſolus ſacerdos ſacramentaliter cõmunicat, vt priuatas, & illicitas, dã

Sup Seſſ. 13. ca. 8 de ſac. Euchar.

nat, ſed probat, atque adeo commendat; ſi quidem illæ quoque Miſſæ verè communes cenſeri debent: partim, quòd in eis populus ſpiritualiter communicet, partim verò, quod à publico Eccleſiæ miniſtro non pro ſe tantum, ſed pro omnibus fidelibus, qui ad corpus Chriſti pertinent, celebrentur.

Inf. can. 8. & c. in calicē, c. non oporter, & c. cum omne, de cōſ. d. 1. Cōc Brac. 3. c. 1. Conc Cart. 3. cap. 23 S. Cyp. epiſt. 3. lib. 1. Apocal. 17. Infr. can. 9. c. omnes, cū ſequ. 22. d. 1. in fin. de ſum. Trinit. c. fi. de ſum. Trin. ca. fi. 1. de foro cōſ. pet. ſupr. ſeſ. 4. cap. 3. de Sacr. Extr. Vnct.

Caput VII.

MOnet deinde S. Synodus, præceptum eſſe ab Eccleſia ſacerdotibus, vt aquam vino in calice offerendo miſcerent: tamen quod Chriſtum Dominum ita feciſſe credatur, tum etiam quia è latere eius aqua ſimul cum ſanguine exierit: quod Sacramentum hac mixtione recolitur, & cum aquæ in Apocalypſi B. Ioan. populi dicantur, ipſius populi fidelis cum capite Chriſto vnio repræſentatur.

Caput VIII.

ET ſi miſſa magnam contineat populi fidelis eruditionem, non tamen expedire viſum eſt Patribus, vt vulgari paſſim lingua celebraretur. Quamobrem, retento vbique cuiuſque Eccleſia antiquo, & à S. Rom. Eccleſia omnium Eccleſiarum matre, & magiſtra, probato ritu, ne oues Chriſti eſuriant, neve paruuli panem petant, & non ſit qui frangat eis; mandat S. Synodus Paſtoribus, & ſingulis, curam animarum gerentibus, vt frequenter inter Miſſarum celebrationem, vel per ſe, vel per alios ex ijs, quæ in Miſſa leguntur, aliquid exponant, atque inter cetera ſanctiſſimi huius ſacrificij myſterium aliquod declarent, diebus præſertim Dominicis, & feſtis.

Infr. Seſ. 24. c. 8. de ref.

Caput IX.

QVia verò aduerſus veterem hāc in ſacroſancto Euangelio, Apoſtolorum traditionibus, ſanctorum-

rumq. Patrum doctrina fundatam fidem, hoc tempore, multi diſſeminati ſunt errores, multaq. à multis docentur, atque diſputantur; ſacroſancta Synodus, poſt multos graueſque his de rebus maturè habitos tractatos, vnanimi Patrum omnium conſenſu, quæ huic puriſſimæ fidei, ſacræque doctrinæ aduerſantur, damnare, & à ſancta Eccleſia eliminare per ſubiectos hos Canones, conſtituit.

De Sacrificio Miſſæ.

CANON I.

SI quis dixerit, in Miſſa non offerri Deo verum & proprium ſacrificium, aut quod offerri nō ſit aliud, quàm nobis Chriſtum ad manducandum dari: anathema ſit.

CANON II.

Si quis dixerit, illis verbis: Hoc facite in meam cōmemorationem, Chriſtum non inſtituiſſe Apoſtolos ſacerdotes, aut non ordinaſſe, vt ipſi, alijq. ſacerdotes offerent corpus, & ſanguinem ſuum: anathema ſit. 1.Cor.11. Supr. cap.1. Clem. vnic. de reliq. & ven. Sanct. Matth.26. Luc.11.

CANON III.

Si quis dixerit, Miſſæ ſacrificium tātum eſſe laudis, & gratiarum actionis, aut nudam commemorationem ſacrificij in Cruce peracti, non autem propitiatorium, vel ſoli prodeſſe ſumenti, neque pro viuis, & defunctis, pro peccatis, pęnis, ſatisfactionibus, & alijs neceſſitatibus offerri debere: anathema ſit. Sup.capit.2. c.a.1 extr.de cel.Miſ. inf. Seſſ.25. in princ. ſupra c.4.

CANON IV.

Si quis dixerit, blaſphemiam irrogari ſanctiſſimo Chriſti ſacrificio in Cruce peracto per Miſſæ ſacrificium, aut illi per hoc derogari: anathema ſit.

CANON V.

Si quis dixerit, impoſturam eſſe, Miſſas celebrare in Sup.cap.3.

 bono-

honorem Sanctorum, & pro illorum interceſſione apud Deum obtinenda, ſicut Eccleſia intendit: anathema ſit.

CANON VI.

Sup. c. 4. *Si quis dixerit, Canonem Miſſæ errores continere, ideoque abrogandum eſſe: anathema ſit.*

CANON VII.

Sup. c. 5. *Si quis dixerit, cærimonias, veſtes, & externa ſigna, quibus in Miſſarum celebratione Eccleſia Catholica vtitur, irritabula impietatis eſſe magis, quam officia pietatis: anathema ſit.*

CANON VIII.

Sup. c. 6. *Si quis dixerit, Miſſas, in quibus ſolus ſacerdos ſacramentaliter communicat, illicitas eſſe, ideoque abrogandas: anathema ſit.*

CANON IX.

Si quis dixerit: Eccleſiæ Romanæ ritũ, quo ſubmiſſa voce pars Canonis, & verba conſecrationis proferantur, damnandum eſſe; aut lingua tantum vulgari Miſſam celebrari debere; aut aquam non miſcendam eſſe vino in calice offerendo, eo quod ſit contra Chriſti inſtitutionem: anathema ſit.

Decretum de obſeruandis, & euitandis in celebratione Miſſæ.

QVanta cura adhibẽda ſit, vt ſacroſanctũ Miſſæ ſacrificiũ omni religionis cultu, ac veneratione celebretur, quiuis facilè exiſtimare poterit, qui cogitarit, maledictum in Sacris Litteris eum vocari, qui facit opus Dei negligenter. Ier. 18. *Quod ſi neceſſario fatemur, nullum aliud opus adeo ſanctum, ac diuinum à Chriſti fidelibus tractari poſſe, quam hoc ipſum tremendum myſterium, quo viuifica illa hoſtia, qua Deo Patri re-*

con-

onciliati ſumus in altari per ſacerdotes quotidiè immolatur; ſatis etiam apparet, omnem, operam, & diligentiam in eo ponendam eſſe, vt quanta maxima fieri poteſt interiori cordis munditia, & puritate, atque exteriori deuotionis, ac pietatis ſpecie peragatur. Cum igitur multa iam ſiue temporum vitio, ſiue hominum incuria, & improbitate irrepſiſſe videantur, quæ à tanti ſacrificij dignitate aliena ſunt: vt ei debitus honor, & cultus ad Dei gloriam, & fidelis populi ædificationem reſtituatur: decernit S. Synodus, vt Ordinarii locorum Epiſcopi ea omnia prohibere atque è medio tollere ſedulò curent, ac teneantur, quæ vel auaritia, idolorum ſeruitus, vel irreuerentia, quæ ab impietate vix ſeiuncta eſſe poteſt, vel ſuperſtitio, veræ pietatis falſa imitatrix, induxit. Atque, vt multa paucis comprehendantur: in primis, quod ad auaritiã pertinet cuiuſuis generis mercedum conditiones, pacta, & quidquid pro Miſſis nouis celebrandis datur; nec non importunas, atque liberales eleemoſynarum exactiones potius, quam poſtulationes, aliaque huiuſmodi, quæ à ſimoniaca labe, vel certè à turpi quæſtu non longè abſunt, omninò prohibeant. Deinde, vt irreuerentia vitetur, ſinguli in ſuis Diœceſibus interdicant, ne cui vago, & ignoto ſacerdoti Miſſas celebrare liceat. Neminem præterea, qui publicè, & notorie criminoſus ſit; aut ſancto altari miniſtrare, aut ſacris intereſſe permittant; neque patiantur priuatis in domibus, atque omninò extra Eccleſiam, & ad diuina tantum cultum dedicata oratoria, ab eiſdem Ordinariis deſignanda, & viſitãda, ſanctum hoc ſacrificium à ſæcularibus, aut Regularibus quibuſcumque peragi, ac niſi prius qui interſint, decenter compoſito

Epheſ. 5.
Coloſ. 3.
c. cũ omnis
ca. ſicut vrgeri. 1. q. 1.
ca. idololatria 28. q. 1.
& ca. auaritiç de prçb. & dig. Greg. op. lib. 9. c 53.
c. ad apoſtolicam. extr. de ſimon.
Conc. Lao. c. 58.
Conc. Car. can. 9. c. ſicut nõ alij, cum ſeq.
c. hic ergo
cap. nullius preſbyteri, & ca clericos, de cõſ. d. 1. & cap. extr. catholica, & cap. manus, verum ergo. 1. q. 1. Cõc. Gab. ca 10. Conc. Magun. c. 9
ca miſſarũ.

&c. concedimus. de conſec. d. 1. Conc Baſ. Seſſ 21. cap. vlt. Matth. 21. & Iſa. 56. & Ier. 7.

corporis habitu declarauerint ſe mente etiam, ac deuoto cordis affectu, non ſolum corpore, adeſſe. Ab eccleſiis verò muſicas eas, vbi ſiue organo, ſiue cantu laſciuum, aut impurum aliquid miſcetur, item ſæculares omnes actiones, vana, atque adeo profana colloquia, deambulationes, ſtrepitus, clamores, arceant, vt domus Dei verè domus orationis eſſe videatur, ac dici poſſit. Poſtremo, ne ſuperſtitioni locus aliquis detur, edicto, & pœnis propoſitis caueant, ne ſacerdotes aliis, quam debitis horis celebrent, ne veritus alios, aut alias cęrimonias, & preces in Miſſarum celebratione adhibeant, præter eas quæ ab Eccleſia probatæ, ac frequenti, & laudabili vſu receptæ fuerint. Quarumdam verò Miſſarum, & candelarum certum numerum, qui magis à ſuperſtitioſo cultu, quàm à vera religione, inuentus eſt, omninò ab Eccleſia remoueant: doceātq. populum, quis ſit, & à quo potiſſimum proueniat ſanctiſſimi huius ſacrificij tam pretioſus, ac cęleſtis fructus. Moneant etiam eumdem populum, vt frequenter ad ſuas Parochias ſaltem diebus Dominicis, & maioribus feſtis accedāt. Hæc igitur omnia, quę ſumatim enumerata ſunt, omnibus locorum Ordinariis ita proponuntur, vt non ſolum ea ipſa, ſed quæcumque alia huc pertinere viſa fuerint, ipſi pro data ſibi à ſacroſancta Synodo poteſtate, ac etiam vt delegati Sedis Apoſtolicæ prohibeant, mandent, corrigant, ſtatuant; atque ad ea inuiolatè ſeruanda, cenſuris Eccleſiaſticis aliiſque pœnis, quæ illorum arbitrio conſtituentur, fidem populum, compellant: non obſtantibus priuilegiis, exemptionibus, appellationibus, ac conſuetudinibus quibuſcumque.

Sup. Seſſ. 6. c. 3.

c. 2. de par. Cōc. Agat. c. 47. Conc. Trid. ver. doctriveta.

De

Decretum de reformatione.

Caput I.

Eadem ſacroſancta, œcumenica, & generalis Tridētina Synodus, in Spiritu ſancto legitimè cōgregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legatis, vt reformationis negotium proſequatur, hæc in præſenti Seſſione ſtatuenda cenſuit. Inf Seſ. vlt. de ref. c. 1.

Nihil eſt, quod alios magis ad pietatem, & Dei cultum aſſiduè inſtruat, quā eorum vita, & exemplum, qui ſe diuino miniſterio dedicarunt, cum enim à rebus ſæculi in altiorem ſublati locum conſpiciatur: in eos, tamquam ſpeculum reliqui oculos conijciunt, ex üſq; ſumunt, quod imitentur. Quapropter ſic decet omninò Clericos in ſortem Domini vocatos, vitam moreſq. ſuos omnes componere, vt habitu, geſtu, inceſſu, ſermone, alijſq. omnibus rebus, nil, niſi graue, moderatum, ac religione plenum, præſeferant: leuia etiam delicta, quæ in ipſis maxima eſſent, effugiant; vt eorum actiones cunctis afferant venerationem. Cum igitur quo maiore in Eccleſia Dei & vtilitate, & ornamēto hæc ſunt, ita etiam diligentius ſint obſeruanda, ſtatuit ſancta Synodus, vt quæ alias à ſummis Pōtificibus, et ſacris Concilijs de Clericorum vita, honeſtate, cultu doctrinaq. retinenda, ac ſimul de luxu, commeſſationibus, choreis, aleis luſibus, ac quibuſcumque criminibus necnon ſæcularibus negotijs fugiendis copioſè, ac ſalubriter ſancita fuerint, eadem in poſterum üſdem pœnis, vel maioribus, arbitrio Ordinarij imponendis, obſeruentur: nec appellatio executionem hanc, quæ ad morum correctionem pertinet ſuſpendat. Si qua verò ex his in deſuetudinem abyſſe compererint, ea quamprimum in vſum reuocari, & ab omnibus accurate

Mar. 5. Tit. 1. c. qual. ilt. de accuſ.

ca. clericos. 11. diſt.

Sup Seſ. 14. c 6. de ref.

De vit. & ho. can. A poſt. c. 7. & 46 cū ſeq. de vit. & ho. cler. extra. in 6. & in cle. 1. nō oportet. in 3. de conſ. diſt. 5. c. canonum 34. q. 3. c credo 21 q. 1. cap. Epm cum ſeq. & cap. presbiteri. di. 12. Cō. Car. 1. ca. 6. & Cart. 3. c. 15.

ratè cuſtodiri ſtudeant: non obſtantibus conſuetudinibus quibuſcumque: ne ſubditorum neglectæ emendationis ipſi condignas, Deo, vindice, pœnas perſoluant,

Cōc. Chal. can.3. Conc. Are. 1.c.14. cum ſim. Conc. Agar.ca.19. Cōc. Tarra. c. 2. & infr. Seſſ. 14. de ref.c. 12.ca. cum in cunctis,& c. cū nobis,de electione c. graue nimis,de preb & inf. Seſſ. 24.c 1. de reform. Conc. Sardi c.3. Cōc. Rom. ſub Nico. 1° ver. vt nullus Laicus, Conc. Brac. in c. 18. ca. de Syracuſ. ecc. 18. d. & 61. per totam,c.licet, can. de electione in 6. ſup. Seſſ. 7.c a.1. de ref.

Caput II.

QVicumque poſt hac ad Eccleſias Cathedrales erit aſſumendus, is non ſolum natalibus ætate, moribus, & vita, ac aliis, quæ à ſacris Canonibus requirũtur, plenè ſit præditus, verum etiã in ſacro Ordine antea, ſaltem ſex menſium ſpatio, conſtitutus, quarũ rerum inſtructio, ſi eius notitia nulla, aut recens in Curia fuerit à Sedis Apoſtolicæ Legatis, ſeu Nunciis prouinciarum, aut eius Ordinario, eoq. deficiente, à vicinioribus Ordinariis ſumatur. ſcientia verò præter hec eiuſmodi polleat, vt muneris ſibi iniungendi neceſſitati poſſit ſatisfacere, ideoq. antea in vniuerſitate ſtudiorum Magiſter, ſiue Doctor, aut Licentiatus in Sacra Theologia, vel iure Canonico meritò ſit promotus; aut publico alicuius Academiæ teſtimonio idoneus ad alios docendos oſtendatur. Quod ſi Regularis fuerit, à ſuperioribus ſuæ religionis ſimilẽ fidem habeat. Prædicti autẽ omnes, vnde inſtructio, ſeu teſtificatio erit ſumenda, hæc fideliter, & gratis referre teneãtur: alioquin eorum conſcientias grauiter oneratas eſſe ſcient; ac Deum, & Superiores ſuos habebunt vltores.

Caput III.

EPiſcopi, etiam tamquam delegati Apoſtolici, ex fructibus, & prouentibus quibuſcũque omniũ dignitatum, perſonatuum, & officiorum Eccleſiis Cathedralibus, vel Collegiatis exiſtentium, tertiam partem in diſtributiones, eorum arbitrio aſſignandas, diuidere poſſint; vt ſcilicet, qui eas obtinent, ſi perſonaliter

ſup. ſeſſ. 21. de ref. c.3.

liter

liter competens ibi ſeruitium iuxta formam, ab eiſdem Epiſcopis præſcribendum, quolibet die ſtatuto non impleuerint illius diei diſtributionem amittant, nec eius quoquo modo dominium acquirant, ſed fabricæ Eccleſiæ, quatenus indigeat; aut alteri pio loco, arbitrio Ordinarii applicetur. Creſcente verò contumacia, contra eos iuxta Sacrorum Canonum Conſtitutiones procedãt. Quod ſi alicui ex prædictis dignitatibus in Eccleſiis Cathedralibus vel Collegiatis, de iure ſeu conſuetudine iuriſdictio, adminiſtratio, vel officium non competat, ſed extra Ciuitatem, in Diœceſi cura animarum immineat, cui is, qui dignitatem obtinet, incumbere voluerit: tunc pro tempore, quo in curata Eccleſia reſederit, aut miniſtrauerit, tamquam præſens ſit, ac diuinis interſit, in eccleſiis Cathedralibus, ac Collegiatis habeatur. Hæc in iis tantum eccleſiis conſtituta intelligantur, in quibus nulla eſt conſuetudo, vel ſtatutum, vt dictæ dignitates non ſeruientes aliquid amittant, quod ad tertiam partem dictorum fructuum, & prouentuum aſcendat: non obſtãtibus cõſuetudinibus, etiã immemorabilibus, exemptionibus, & Conſtitutionibus, etiam iuramento, & quauis auctoritate firmatis.

cap. cum ex eo, de elec. in 6. & de cler nõ reſi. per tot inſ. Seſſ. 14. c. 12 de ref.

Caput VI.

Qvicumque in Cathedrali, vel Collegiata, ſæculari, vel Regulari eccleſia diuinis mancipatus officiis in Subdiaconatus ordine ſaltem conſtitutus nõ ſit; vocem in huiuſmodi eccleſiis, in Capitulo non habeat, etiam ſi hoc ſibi ab aliis liberè fuerit conceſſum. Ii vero, qui dignitates, perſonatus, officia, præbendas, portiones, ac quælibet alia beneficia in dictis Eccleſiis obtinent, aut in poſterum obtinebunt, quibus onera

varia

varia ſunt annexa, videlicet: vt alii Miſſas, alii Euāg. alii Epiſtolas dicant, ſeu cantent, quocumque priuilegio, exemptione, prærogatiua, generis nobilitate ſint inſigniti, teneantur, iuſto impedimento ceſſante, infra annum ordines ſuſcipere requiſitos, alioquin pœnas incurrant, iuxta Cōſtitutionē Concil. Viennenſis, quæ incipit; Vt ii, qui: quam præſenti decreto innouat: cogantq. Epiſcopi eos diebus ſtatutis dictos ordines per ſeipſos exercere, ac cetera omnia officia, quæ debent in cultu diuino preſtare, ſub eiſdem, & aliis, etiam grauioribus pœnis, arbitrio eorum imponendis. Nec aliis in poſterum fiat prouiſio, niſi iis, qui iam ætatem, & ceteras habilitates integre habere dignoſcantur: aliter irrita ſit prouiſio.

vt ii idem, de ætat. & qualit. in Cle.

Caput V.

DIſpenſationes, quacūque authoritate concedendæ, ſi extra Romanam Curiam committendæ erunt, committantur Ordinariis illorum, qui eas impetrauerint, eæ verò, quæ gratioſè concedentur, ſuum non ſortiantur effectum, niſi prius ab eiſdem, tamquam delegatis Apoſtolicis ſummariè tantum, & extra iudicialiter cognoſcatur, expreſſas preces ſubreptionis, obreptionis vitio non ſubiacere.

Caput VI.

Inf. Seſ. vlt. de ref. c. 4.

IN commutationibus vltimarum voluntatum, quæ non niſi ex iuſta, & neceſſaria cauſa fieri debent, Epiſcopi, tamquam delegati Sedis Apoſtolicæ, ſummarie, & extraiudicialiter cognoſcant, nihil in precibus, tacita veritate, vel ſuggeſta falſitate, fuiſſe narratum, prius quam commutationes prædictæ executioni demandetur.

Caput VII.

Legati, et Nuncij Apoſtolici, Patriarchæ, Primates, & Metropolitani appellationibus ab eos interpoſitis, in quibuſuis cauſis, tam in admittẽdis appellationibus, quam in concedendis inhibitionibus poſt appellationem ſeruare teneantur formam, & tenorem ſacrarum Conſtitutionum, & præſertim Innoc. IV. quę incipit; Romana: quacumque conſuetudine, etiam immemorabili, aut ſtylo, vel priuilegio, in contrarium non obſtantibus: aliter inhibitiones, & proceſſus, et inde ſecuta quæcumque ſint ipſo iure nulla. c. Romana. de appel. in 6.

Caput VIII.

Epiſcopi, etiam tamquã Sedis Apoſtolicę delegati in caſibus à iure cõceſſis, omnium piarum diſpoſitionũ tam in vltima volũtate, quã inter viuos ſint executores: habeãt ius viſitãdi hoſpitalia, Collegia quęcumque, ac confraternitates laicorum, etiã quas ſcolas ſiue quocumque alio nomine vocant; non tamen quæ ſub Regum immediata protectione ſunt, ſine eorum licentia: eleemoſynas Montis Pietatis, ſiue charitatis, et pia loca omnia, quomodocumque nuncupentur, etiam ſi prædictorum locorum cura ad laicos pertineat, atq; eadem pia loca exemptionis priuilegio ſint munita; ac omnia, quæ ad Dei cultum, aut animarum ſalutem, ſeu pauperes ſuſtentandos inſtituta ſunt, ipſi ex officio ſuo, iuxta Sacrorum Canonum ſtatuta cognoſcant, & exequantur: non obſtantibus quacumque conſuetudine, etiam immemorabili, priuilegio, aut ſtatuto. c. eos qui de ca. ſi hęredes, ca. tua nobis & ca. Ioan. de teſtamen. Cl. quia contingit, de rel. domib. Sup. Seſ. 11. d. 8. de ref. c. tua, & ca. Ioannes, de teſtam.

Caput IX.

Adminiſtratores tam eccleſiaſtici quã laici fabricę cuiuſuis Eccleſiæ, etiã cathedralis Hoſpitalis, Confraternitatis. Eleemoſynæ, Montis Pietatis, et ca. 10. q. 1. inf Seſſ. 2 d. cap. 2 in fi. de refor.

quo-

Clem. quia contingit. §. vt autem præmiſſa, de reli. do. Sup. Seſſ. 7. c. vlt. & inf. Seſſ. 15. ca. 8. de ref. Seſſ. 27. c. 16. de reform.

quorumcumque piorum locorũ, ſingulis annis teneantur reddere rationem adminiſtrationis Ordinario: cõſuetudinibus, & priuilegÿs quibuſcumque in contrariũ ſublatis: niſi ſecus fortè in inſtitutione, & ordinatione talis Eccleſiæ, ſeu fabricæ expreſsè cautum eſſet. Quod ſi ex conſuetudine, aut priuilegio, aut ex Conſtitutione aliqua loci, aliÿs ad id deputatis ratio reddẽda eſſet; tũc cum ÿs adhibeatur etiam Ordinarius, & aliter factæ liberationes dictis adminiſtrationis minimè ſuffragentur.

Caput X.

CVm ex Notariorũ imperitia plurima damna, & multarum occaſio litiũ oriatur, poſſit Epiſcopus quoſcumque Notarios, etiamſi Apoſtolica, Imperiali, aut Regia auctoritate creati fuerint, etiam tamquã delegatus Sedis Apoſtol. examinatione adhibita, eorum ſufficiẽtiam ſcrutari, illiſque non idoneis, repertis, aut quandocumque in officio delinquentibus, officÿ eius in negotÿs, litibus, & cauſis Eccleſiaſticis, ac ſpiritualibus exercendi vſum perpetuò; aut ad tẽpus prohibere, neque eorum appellatio interdictionem Ordinarÿ ſuſpendat.

Cap. XI.

Cõc. Trid. c. 7. Conc. Aur. 3. c. 1. Cõc. Pariſ. 1. c. 1. Conc. Tur. 2. c 15. Conc. Aur. 5. c. 15. Cõc. Mag. c. 6. & 11. Cõc. Vuorma c. 73.

SI quem clericorum, vel laicorum quacumque is dignitate, etiam Imperiali, aut Regali præfulgeat, in tantum malorum omnium radix cupiditas occupauerit, vt alicuius Eccleſiæ, ſeu cuiuſuis ſæcularis, vel regularis beneficÿ, Montium Pietatis, aliorumque piorum locorum iuriſdictiones, bona, cenſus, ac iura etiam feudalia, & emphyteutica, fructus, emolumenta, ſeu quaſcumque obuentiones, quæ in miniſtrorum, & pauperum neceſſitates conuerti debent, per ſe,

ſe, vel alios, vt, vel timore incuſſo, ſeu etiam per ſuppoſitas perſonas Clericorum, aut laicorum, ſeu quacumque arte, aut quocumque quæſito colore, in proprios vſus conuertere, illoſque vſurpare præſumpſerit; ſeu impedire, ne ab ijs, ad quos iure pertinent, percipiantur; is anathemati tamdiu ſubiaceat, quamdiu iuriſdictiones, bona, res, iura, fructus, & redditus, quos occupauerit, vel qui ad eum quomodocumque etiam ex donatione ſuppoſitæ perſonæ peruenerint, Eccleſiæ, eiuſque adminiſtratori, ſiue beneficiato, integrè reſtituerit, ac deinde à Romano Pontifice abſolutionem obtinuerit. Quod ſi eiuſdem Eccleſiæ patronus fuerit, etiam iure patronatus vltra prædictas pœnas, eo ipſo priuatus exiſtat. Clericus verò, qui nefandæ fraudis, & vſurpationis huiuſmodi fabricator, ſeu conſentiens fuerit, eiſdem pœnis ſubiaceat, necnon quibuſcumque beneficijs priuatus ſit, & ad quæcumque alia beneficia inhabilis efficiatur, & à ſuorum Ordinum executione, etiam poſt integram ſatisfactionem, & abſolutionem, ſui Ordinarij arbitrio ſuſpendatur.

Concil. Aquiſg. cap. 88. Concil. Lat. ſub Leo X. Seſſ. 9. & 10. cap. ſequ. 1 1. q. 2. prædia cum c. attendendum eſt, 17. q. 4. ex Vr. epiſt. ad vniuerſos Epiſcopos.

Decretum ſuper petitione conceſſionis Calicis.

INſuper cum eadem ſacroſancta Synodus ſuperiori Seſſione duos articulos alias propoſitos, & tunc nondum diſcuſſos, videlicet: An rationes, quibus ſancta Catholica Eccleſia adducta fuit, vt communicaret laicos, atque etiam non celebrantes Sacerdotes ſub vna panis ſpecie, ita ſint retinendæ, vt nulla ratione Calicis vſus cuiquam ſit permittendus: & An, ſi honeſtis, & Chriſtianæ charitati conſentaneis rationibus concedendus alicui vel nationi, vel regno calicis vſus videa-

Supra Seſſ. 13. In decr. prorogat. defin. quar. art. & ſeſſ. 12. c. 4.

videatur, ſub aliquibus conditionibus concedendus ſit, & quænam ille ſint: in aliud tempus, oblata ſibi occaſione examinandas, atque definiendas reſeruauerit; nunc, eorum, pro quibus petitur, ſaluti optimè conſultum volens, decreuit integrum negotium ad Sanctiſsimum Dominum noſtrum eſſe referendum, prout præſenti decreto refert, qui pro ſua ſingulari prouidentia id efficiat, quod vtile Reip. Chriſtianæ, & ſalutare petentibus vſum Calicis fore iudicauerit.

Indictio futuræ Seſſionis.

Iaſr. Seſſ. 24. c. 1. de ref.

INſuper eadem ſacroſancta Tridentina Synodus diē futuræ Seſſionis ad feriam quintam poſt octauam feſtiuitatis Omnium Sanctorum, quæ erit die 12. menſis Nouemb. indicat, & in ea decernetur de Sacramento Ordinis, & de Sacramento Matrimonij, &c.

Prorogata fuit Seſſio vſque ad diem 15. Iulij 1563.

SESSIO XXIII.

Quæ eſt vij. ſub Pio IV. Pont. Max.

Celebrata die 15. Menſis Iulij M. D. LXIII.

Vera, & Catholica doctrina de Sacramento Ordinis ad condemnandos errores noſtri temporis, à Sancta Synodo Tridentina decreta, & publicata Seſſione ſeptima.

Caput I.

SAcrificium, & ſacerdotiū ita Dei ordinatione coniuncta ſunt, vt vtrumque in omni lege extiterit. Cū igitur in nouo Teſtamento S. Euch. ſacrificiū viſibile ex Domini inſtitutione Catholica Eccl. acceperit; fateri etiam

etiam oportet, in ea nouum eſſe viſibile, & externum ſacerdotium, in quod vetus tranſlatum eſt. Hoc autem ab eodem Domino Saluatore noſtro inſtitutum eſſe: atque Apoſtoli, eorumq. ſucceſſoribus in ſacerdotio poteſtatem traditam conſecrandi offerendi, & miniſtrandi corpus, & ſanguinem eius: necnon & peccata dimittendi, & retinendi ſacræ litteræ oſtendunt; & Catholicæ Eccleſiæ traditio ſemper docuit.

Matt. 16. Mar. 4. Luc. 23. Cle. 1. verſ. alia, namq; de reliq & ven. Sanct.

Caput II.

CVm autem diuina res ſit tam ſancti Sacerdotij miniſteriũ, conſentaneum fuit, quo dignius, & maiori cum veneratione exerceri poſſet, vt in Eccleſiæ ordinatiſſima diſpoſitione, plures, & diuerſi eſſent miniſtrorum ordines, qui Sacerdotio ex officio deſeruirent: ita diſtributi, vt, qui iam clericali tonſura inſigniti eſſent minores ad maiores aſcenderent. Nam non ſolum de ſacerdotibus, ſed & de Diaconis Sacræ litteræ apertam mentionem faciunt, & quæ maximè in illorum ordinatione attendenda ſunt, grauiſſimis verbis docent, & ab ipſo Eccleſiæ initio ſequentium ordinum nomina, atque vniuſcuiuſque eorum propria miniſteria, Subdiaconi ſcilicet, Acolyti, Exorciſtæ, Lectoris, & Oſtiarii in vſu fuiſſe cognoſcuntur, quamuis non pari gradu: nam Subdiaconatus ad maiores ordines à Patribus, & Sacris Conciliis refertur in quibus, & de aliis inferioribus frequentiſſimè legimus.

Sup. Seſ. 22. c. 1. de ſacr. miſſ. 1. Cor. 11. a 1 Hebr. cap tranſlator de cõſt. Infra can. 3. c. multis, de ætat. & qualit. infr can. 4. & c. 17, de reform.

Caput III.

CVm Scripturę teſtimonio, Apoſtolica traditione & Patrum vnanimi conſenſu perſpicuum ſit, per ſacram ordinationem, quæ verbis, & ſignis exterioribus perficitur, gratiam conferri: dubitare nemo debet ordinem eſſe verè, & propriè vnum ex ſeptem San-

2. Tim. 3. & Act. 21. cap. à Subdiacono 93. d. Syriac. Pap. epiſt ad Hymerium. ca. 9 Cõc Cart. 4 cap. 2. cum ſeq ca. ſubdiaco. cum

ctæ

Digitized by Google

ctæ Eccleſiæ Sacramentis. inquit enim Apoſtolus: Admoneo te; vt reſuſcites gratiam Dei, quæ eſt in te per impoſitionem manuum mearum: non enim dedit nobis Deus ſpiritum timoris, ſed virtutis, & dilectionis, & ſobrietatis.

Caput IV.

QVoniam vero in Sacramento Ordinis; ſicut et in Baptiſmo, & Confirmatione; character imprimatur, qui nec deleri, nec auferri poteſt; meritò S. Synodus damnat eorum ſententiam, qui aſſerunt noui Teſtamenti ſacerdotes temporariam tãtummodo poteſtatem habere, & ſemel ritè Ordinatos iterum laicos effici poſſe, ſi verbi Dei miniſterium non exerceant. Quod ſi quis omnes Chriſtianos promiſcuè noui Teſtamenti ſacerdotes eſſe, aut omnes pari inter ſe poteſtate ſpirituali præditos affirmet: nihil aliud facere videtur, quam Eccleſiaſticam Hierarchiam, quæ eſt caſtrorum acies ordinata, confundere: perinde ac ſi contra B. Pauli doctrinam omnes Apoſtoli, omnes Prophetæ, omnes Euangeliſtæ, omnes Paſtores, omnes ſint Doctores. Proinde ſacroſancta Synodus declarat, præter cæteros eccleſiaſticos gradus, Epiſcopos, qui in Apoſtolorum locum ſucceſſerunt, ad hunc Hierarchicum ordinẽ precipuè pertinere, & poſitos, ſicut idem Apoſtolus ait, à Spiritu ſancto regere Eccleſiam Dei, eoſq; Presbyteris ſuperiores eſſe, ac Sacramentum Confirmationis conferre, miniſtros Eccleſiæ ordinare, atque alia pleraque peragere ipſos poſſe, quarum functionum poteſtatem reliquis inferioris Ordinis nullam habent. Docet inſuper ſacroſancta Synodus in ordinatione Epiſcoporum, ſacerdotum, & cæterorum Ordinum, nec populi, nec cuiuſuis ſæcularis poteſtatis, & magiſtratus conſenſum

ſiue

ſeq. 23. d. ca. nullus il 2. 66. diſt. cap. ſi quis eorum, capit. erubeſcant, & ca. nemo. 32. diſt.
2. Timoth. 4.
Sup. Seſſ. 7. can. 9. de ſacr. & infra cap. 2. & ca. diſplicet Ḁ, cir. med. 23. quæſt. 4. ca. quo animo de cõſecr. diſt. 4.
Infr. can. 6.
1. Corin. 12.
Ier. 3. Epheſ. 4. ca. cum ea initr ctio, & cap. ſicut in vno de hær. cap. in nemo. 11. diſtin. extr. Anac. epiſc. 2 cap. eccleſiæ. 15. d. ca. quoties multi vices 68. d. Vitan. l. epiſtol. ad vniuerſ. Epiſco. Hier. epi 85. Act. 20. Supra Seſſ. 6. cap. 1. de refor. ca. diaconi 94. d. Anac. ep. 3. ſupra Seſſ. 7. can. 3. de conſt. cap. quanto, ext. de conſuetud.

ſiue vocationem, ſiue authoritatē ita requiri, vt ſine ea irrita ſit ordinatio: quin potiùs decernit, eos, qui tantummodo à populo, aut ſæculari poteſtate, ac magiſtratu vocati, & inſtituti, ad hæc miniſteria exercenda aſcendunt, & qui ea propria temeritate ſibi ſumunt, omnes nō Eccleſiæ miniſtros, ſed fures, & latrones, per oſtium non ingreſſos, habendos eſſe. Hæc ſunt, quæ generatim ſacræ Synodo viſum eſt Chriſti fideles de Sacramento Ordinis docere. His autem contraria certis, & propriis Canonibus in hunc, qui ſequitur, modum damnare conſtituit, vt omnes, adiuuante Chriſto, fidei regula vtentes, in tot errorum tenebris catholicam veritatem facilius agnoſcere, & tenere poſſint. Ioann. 10. c. ordinationes. 1. q. 1. & c. tres, 23. q. 4. c. relatum extr. de iur. patr.

De Sacramento Ordinis.

CANON I.

SI quis dixerit, non eſſe in nouo Teſtamento ſacerdotium viſibile, & externum: vel non eſſe poteſtatem aliquam conſecrandi, & offerendi verum corpus, & ſanguinem Domini, & peccata remittendi, & retinendi; ſed officium tantum, & nudum miniſterium prædicandi Euangelium, vel eos, qui non prædicant, prorſus non eſſe ſacerdotes: anathema ſit. Sup. c. 1. Matth. 26. Ioann. 10. c. audiuimus, cum ſeq. 14. q. 1.

CANON II.

Si quis dixerit: præter ſacerdotium non eſſe in Eccleſia Catholica alios ordines, & maiores, & minores, per quos, velut per gradus quoſdam, in ſacerdotium tendatur: anathema ſit. Sup. ca 8. in ſingulis, cū ſe. dist. 77. ſup. ſeſſ. 6. c. 1. de ref.

CANON III.

Si quis dixerit, Ordinem ſiue ſacram ordinationem non eſſe verè, & propriè Sacramentum à Chriſto Domino inſtitutum, vel eſſe figmentum quoddam humanum excogitatum à viris rerum eccleſiaſticarū imperitis, Supr. cap. 1. Match. 15. Ioann. 20. c. vt conſtitueretur. d.

ritis, aut eſſe tantum ritum quemdã eligendi miniſtros verbi Dei, & Sacramentorum: anathema ſit.

50.c.audiuimus,ca.ſeq. 4 q. 1. ca.diſplicet, 23. q.4. ſup. c.4. & c conſultationis.ext. de tempor. ord.

CANON IV.

Si quis dixerit, per ſacram ordinationem non dari Spiritum ſanctum, ac proinde fruſtra Epiſcopos dicere: Accipite Spiritum ſanctum, aut per eam non imprimi characterem, vel eum, qui ſacerdos ſemel fuit, laicum rurſus fieri poſſe: anathema ſit.

CANON V.

Si quis dixerit, ſacram Vnctionem, qua Eccleſia in Sancta ordinatione vtitur, non tantum non requiri, ſed contemnendam, & perniicioſam eſſe; ſimiliter & alias Ordinis cærimonias: anathema ſit.

CANON VI.

Anacl. pap. epiſc. 3. ſup. cap.4.

Si quis dixerit, in Eccleſia Catholica non eſſe Hierarchiam diuina ordinatione inſtitutam, quæ conſtat ex Epiſcopis, Presbyteris, & miniſtris: anathema ſit.

CANON VII.

Anacl. ca.4. & c.diaconi ſeptem. 93. diſt.ex Concilio Neoc. c.4. ſup.c.4.

Si quis dixerit, Epiſcopos non eſſe Presbyteris ſuperiores, vel non habere poteſtatem confirmandi et ordinandi; vel eam, quam habent, illis eſſe cum Presbyteris communem; vel ordines ab ipſis collatos, ſine populi, vel poteſtatis ſæcularis conſenſu, aut vocatione irritos eſſe; aut eos, qui nec ab eccleſiaſtica, & canonica poteſtate ritè ordinati, nec miſſi ſunt, ſed aliundè veniunt, legitimos eſſe verbi, & Sacramentorum miniſtros: anathema ſit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, Epiſcopos, qui authoritate Romani Pontificis aſſumuntur, non eſſe legitimos, & veros Epiſcopos, ſed figmentum humanum: anathema ſit.

De-

Decretum de reformatione.

EAdem ſacroſancta Tridentina Synodus reformationis materiã proſequens, hæc, quæ ſequuntur, in præſenti decernenda eſſe ſtatuit, & decernit.

Caput I.

CVm præcepto diuino mãdatum ſit omnibus, quibus animarum cura commiſſa eſt, oues ſuas agnoſcere, pro his ſacrificium offerre, verbiq. diuini prædicatione, Sacramentorum adminiſtratione, ac bonorum omnium operum exemplo paſcere: pauperum, aliarumque miſerabilium perſonarum curam paternam gerere, & in cætera munia paſtoralia incumbere, quæ omnia nequaquam ab ijs præſtari, & impleri poſſunt, qui gregi ſuo non inuigilant, neque aſſiſtunt, ſed mercenariorum more deſerunt, ſacroſancta Synodus eos admonet, & hortatur, vt diuinorum præceptorum memores, factaque forma gregis, in iudicio, & veritate paſcant, & regant. Nè verò ea, quam de reſidentia ſanctè, & vtiliter iam ante ſub felic. recor. Paulo III. ſancita fuerunt, in ſenſus, à ſacroſanctæ Synodi mente alienos trahantur, ac ſi vigore illius decreti quinque menſibus continuis abeſſe liceat: illis inhærendo, declarat ſacroſancta Synodus, omnes Patriarchalibus; Primatialibus, Metropolitanis, ac Cathedralibus Eccleſiis quibuſcumque, quocumque nomine, & titulo præfectos, etiam ſi Sanct. Rom. Eccleſ. Cardinales ſint, obligari ad perſonalem in ſua Eccleſia, vel Diœceſi reſidentiã, vbi iniuncto ſibi officio defungi teneantur, neque abeſſe poſſe, niſi ex cauſis, & modis infraſcriptis. Nam cum Chriſtiana charitas, vrgens neceſſitas, debita obedientia, ac euidens Eccleſiæ, vel Reip. vtilitas aliquos nonnumquam abeſſe poſtulent, & exigant; decernit

Ioann. 21. Act. 20. cap. Epheſ. 4. d. c. ſicut 8. q. 1. qui Epiſcopatum, 1. q. 3. c. præcipuè 1. q. 3. c. gloria Epiſcopi. 12. q. 8.

1. Pet. 5.

Sup. Seſſ. 6. de ref. ca. 1. Infr. in Bull. S. D. N. Pij III. ſuper. de reſid. pa. 375.

c. de cetero c. inter quattuor, ca tuæ, &c. relatum de cler. non reſid. cap. 34

Digitized by Google

Supplicationem, de renunc. c. quorumdam, 74 diſt.

cernit eadem ſacroſancta Synodus, has legitimæ abſentiæ cauſas à Beatiſ. Rom. Pontific. aut à Metropolitano, vel eo abſente, Suffraganeo Epiſcopo antiquiori reſidente, qui idem Metropolitani abſentiam probare debebit, in ſcriptis eſſe approbandas, niſi cum abſentia inciderit propter aliquod munus, & Reipub. officium Epiſcopatibus adiunctum: cuius, quoniam cauſæ ſunt notoriæ, & interdum repentinæ, ne eas quidem ſignificari Metropolitano neceſſe erit: ad eumdem tamen cum Concilio prouinciali ſpectabit iudicare de licentijs à ſe, vel à Suffraganeo datis: & videre, ne quis eo iure abutatur: & vt pœnis Canonicis errantes puniantur;

cap cum ex eo. de elect. in 6. c. beneficium, de reg. eod lег. & c. 2 in fin. ſup. ſeſſ. 6. c. præſentium 7. q. 1. & inf. Seſ. 24. de refor.

Intereà meminerint diſceſſuri, ita ouibus ſuis prouidendum, vt quantum fieri poterit, ex ipſorũ abſentia nullum damnum accipiant. Quoniam autem, qui aliquantiſper tantum abſunt, ex veterum Canonum ſententia, non videntur abeſſe, quia ſtatim reuerſuri ſunt, ſacroſãcta Synodus vult, illud abſentię ſpatium ſingulis annis ſiue continuum, ſiue interruptum, extra prædictas cauſas nullo pacto debere duos, aut ad ſummum tres menſe excedere, & habere rationem vt id ęqua ex cauſa fiat, & abſque vllo gregis detrimento, quod an ita ſit, abſcedentium conſcientiæ reliquit, quam ſperat religioſam, & timoratam fore; cum Deo corda pateant: cuius opus non fraudulenter agere ſuo periculo tenentur.

1. Reg. 16 & 3. Reg. 8. Baru 3. Bo. in Can de quo. 1. Reg. 3.

Eoſdem interim admonet, & in Domino hortatur, nè per illius temporis ſpatium Dominici aduentus, Quadrageſimæ, Natiuit. Reſurrectionis Domini, Pẽtecoſtes item, & Corporis Chriſti diebus, quibus refici maximè, & in Domino gaudere Paſtoris præſentia oues debeant, ipſi ab Eccleſia ſua Cathedr. vllo pacto abſint, niſi Epiſcopalia munia in ſua Diœceſi eos alio vocent.

ca. ſi quis in clero 7. q. 2. Conc. Aga. c. 64. Cõc. Lud. 2.

Si quis

Si quis autem (quod vtinam numquam eueniat) cõtra huius decreti diſpoſitionẽ abfuerit, ſtatuit ſacroſãcta Synodus, præter alias pœnas aduerſus non reſidentes, ſub Paulo III. impoſitas, & innouatas, ac mortalis, peccati reatum, quem incurrit, cũ pro rata tẽporis abſentiæ, fructus ſuos non facere, nec tuta conſcientia, alia etiã declaratione non ſecuta illos ſibi detineri poſſe: ſed teneri, aut ipſo ceſſante per Superiorem Eccleſiaſtici cũ illos fabricæ Eccleſiarum aut pauperibus loci erogare; prohibita quacumque conuentione, vel compoſitione, quæ pro fructibus malè perceptis appellatur ex qua etiam prædicti fructus in totum, aut pro parte ei remitterentur: non obſtantibus quibuſcumque priuilegiis cuicumque Collegio, aut fabricę conceſſis.

Sup. Seſſ. 6. de ref. ca. 1. & inſt. in Bulla S. D. N. Pij IV. ſuper reſidentia, c. 2. conſequerenter, & ferè per. tot. de cler non reſid.

Eadem omninò, etiam quo ad culpam, amiſſionem fructuũ, & pœnas de curatis inferioribus, & aliis quibuſcumque, qui beneficium aliquod Eccleſiaſticum curam animarum habens, obtinent, ſacroſancta Synodus declarat, & decernit, ita tamen, vt quãdocumque eos, cauſa prius per Epiſcopum cognita, & probata, abeſſe contigerit, Vicariũ idoneum, ab ipſo Ordinario approbandum, cum debita mercedis aſſignatione relinquãt. Diſcendendi autem licentiam in ſcriptis, gratiſq. cõcedendam vltra bimeſtre tempus, niſi ex graui cauſa nõ obtineant. Quod ſi per edictum citati etiã non perſonaliter, cõtumaces fuerint, liberum eſſe vult Ordinarijs per cẽſuras eccleſiaſticas, & ſequeſtrationẽ, & ſubtractionem fructuum aliaq. iuris remedia, etiã vſque ad priuationem, compellere: nec executionem hanc quolibet priuilegio, licẽtia, familiaritate, exẽptione, etiam ratione, cuiuſcumque beneficij, pactione, ſtatuto, etiam iuramento, vel quacumque auctoritate cõfirmatio, cõ-

Sup Seſſ. 6. c. 8. de ref.

 ſue-

rabilis, & c. ſi de conſu. extra. cum Diuina .de princ. Sup. Seſſ.6.de ref.c.1.

ſuetudine, etiam immemorabili, quæ potius corruptela cenſenda eſt, ſiue appellatione, aut inhibitione, etiã in Rom. Curia, vel vigore Eugenianæ Conſtitutionis ſuſpendi poſſe. Poſtremo tã decretũ illud ſub Paulo III. quẽ hoc ipſum in Concil. Prouincialibus, & Epiſcopalibus publicari, ſancta Synodus præcipit: cupit enim, quæ adeò ex poſterũ munere animarumq. ſalute ſunt, frequenter omnium auribus, mentibuſq. infigi, vt in poſterum, Deo iuuãte, nulla temporum iniuria, aut hominum obliuione, aut deſuetudine aboleantur.

Caput II.

Conc. Chal. action. 17. c.25. Cõc. Vvor. c.76. c. quoniam. 75. d. c. quoniam 100. diſt. & ſup. Seſſ. 7. c.9.

ECcleſiis Cathedralibus, ſeu ſuperioribus, quocũque nomine, ac titulo præfecti, etiã ſi S. R. Eccleſ. Cardinales ſint, ſi munus conſecrationis intra tres mẽſes non ſuſceperint, ad fructuum perceptorum reſtitutionem teneantur; ſi intra totidem menſes poſtea id facere neglexerint, Eccleſiis ipſo iure ſint priuati. Conſecratio verò, ſi extra Curiam Romanam fiat, in Eccleſia, ad quam promoti fuerint, aut in Prouincia, ſi commodè fieri poterit, celebretur.

Caput III.

Inf. ca. 8. & 10. ſup. ſeſſ. 14 cap. 3. de refo. Conc. Carth. 3. ca. 22.

EPiſcopi per ſemetipſos ordines conferant, quod ſi ægritudine fuerunt impediti, ſubditos ſuos nõ aliter, quam iam probatos, & examinatos ad alium Epiſcopum ordinandos dimittant.

Caput IV.

c. 1. de tẽp. ord. in 6. & c. cum contingat. extr. de ætat. & qual.

PRima tonſura non initientur, qui Sacramentum Confirmationis non ſuſceperint, & fidei rudimẽta, edocti nõ fuerint quique legere, & ſcribere neſciat, & de quibus probabilis coniectura non ſit, eos non ſecularis iudicij fugiendi fraude, ſed vt Deo fidelem cultum, præſtent, hoc vitæ genus elegiſſe.

Ca-

Caput V.

AD minores ordines promouẽdi, bonum à Parocho, & à magiſtro ſcolę, in qua educantur teſtimoniũ habeant. Hi verò, qui ad ſingulos maiores erunt aſſumendi, per menſem ante ordinationem Epiſcopum adeant, qui Parocho, aut alteri, cui magis expedire videbitur, committat, vt nominibus, ac deſiderio eorum, qui volent promoueri, publicè in eccleſia propoſitis, de ipſorũ ordinandorum natalibus, ætate, moribus, & vita à fide dignis diligenter inquirat: & litteras teſtimoniales, ipſam inquiſitionem factam continentes, ad ipſum Epiſcopum quamprimum tranſmittat.

ca. quando, 2.diſt.

Caput VI.

NVllus prima tonſura initiatus, aut etiã in minoribus ordinibus conſtitutus, ante decimũ quartũ annum beneficium poſſit obtinere. Is etiam fori priuilegio non gaudeat, niſi beneficium Eccleſiaſticũ habeat; aut clericalem habitum, & tonſuram deferens, alicui Eccleſiæ ex mandato Epiſcopi inſeruiat, vel in Seminario Clericorum aut in aliqua Schola, vel vniuerſitate de licentia Epiſcopi, quaſi in via ad maiores ordines ſuſcipendos verſetur. In clericis verò coniugatis ſeruetur Conſtitutio Bonifacij VIII. quę incipit: Clerici, qui cum vnicis, modo hi clerici alicuius Eccleſiæ ſeruitio, vel miniſterio ab Epiſcopo deputati, eidẽ Eccleſiæ ſeruiant, vel miniſtrent, & clericali habitu, & tonſura vtantur, nemini quoad hoc priuilegio, vel conſuetudine, etiam immemorabili, ſuffragante.

c. indecorũ extr. de ref. & qual. inf. c. 18. c. cum in cunctis, §. inferiora. de elect.

c. 1. de elec. coniug. in 6. ca. 10. ext. de elect. coniug.

Caput VII.

SAncta Synodus, antiquorum Canonum veſtigijs inhærendo, decernit, vt quando Epiſcopus ordinationem facere diſpoſuerit, omnes, qui ad ſacrum mini-

ca. quando 24. diſt.

c. quando, & c. nullus ordinetur, 14. diſt. ex Conc. Cart. 3. c. 22 ca. ſi. diſt. 14.

ſterium accedere voluerint, feria quarta ante ipſam ordinationem, vel quando Epiſcopo videbitur, ad ciuitatem euocentur. Epiſcopus autem ſacerdotibus, & aliis prudentibus viris, periti diuinæ legis, ac in eccleſiaſticis ſanctionibus exercitatis, ſibi aſcitis, ordinandorum genus, perſonam, ætatem, inſtitutionem, mores, doctrinã, & fidem, diligenter inueſtiget, & examinet.

Caput VIII.

Leo Pap. ep. 79. cap. quod par. tib 73. diſt. Gelaſ. 1. ep 9. c 13 c. vlt. 75 d. c. 1. cũ ſeq. de tẽp. ord. c ordinat' & cap. quando. 75. d Cõc. Car. 4. c. 22. Sup. ſeſ. 14. de reſo. 2. & 4. inf. c. 10. Conc. Aur. 3 c. 21 Cõc. Aur. 3. c. 15. c 1. 2 3. 4. 29. q. 2. per totã c. 1. cũ ſeq. de temp. ord. in 6.

ORdinationes ſacrorum ordinũ ſtatutis è iure tẽporibus, ac in Cathedrali Eccleſia vocatis, præſentibuſque ad id Eccleſiæ Canonicis, publicè celebrẽtur: ſi autem in alio diœceſis loco præſente Clero, loci dignior, quantum fieri poterit. Eccleſia ſemper adeatur, vnuſquiſque autem à proprio Epiſcopo ordinetur. Quod ſi quis ab alio promoueri petat, nullatenus id ei, etiam cuiuſuis generalis, aut ſpecialis Reſcripti, vel Priuilegii prætextu, etiam ſtatutis temporibus permittatur; niſi eius probitas, ac mores Ordinarii ſui teſtimonio commendentur, ſi ſecus fiat; ordinans à collatione ordinum per annum, & ordinatus à ſuſceptorum ordinum executione, quamdiu proprio Ordinario videbitur expedire, ſit ſuſpenſus.

Caput IX.

EPiſcopus familiarem ſuũ non ſubditum ordinare non poſſit, niſi per triennium ſecum fuerit commoratus, & beneficium, quacumque fraude ceſſante, ſtatim, re ipſa, illi conferat, conſuetudine quacumque, etiam immemorabili, in contrarium non obſtante.

Caput X.

Abbates quos ordines conferre poſſint.

ABbatibus, ac aliis quibuſcũque, quãtumuis exẽptis, non liceat in poſterum, intra fines alicuius Diœceſis conſiſtentibus, etiam ſi nullus Diœceſis, vel

exem-

exempti eſſe dicantur, cuiquam, qui regularis ſubditus ſibi non ſit, Tonſuram, vel minores ordines conferre: nec ipſi Abbates, & alij exempti, aut Collegia, vel Capitula quæcumque, etiam Eccleſiarum Cathedralium, litteras dimiſſorias aliquibus Clericis ſæcularibus, vt ab alijs ordinentur, concedant: ſed horum omnium ordinatio, ſeruatis omnibus, quæ in huius ſacroſanctæ Synodi, decretis continentur, ad Epiſcopos intra quorum Diœceſis fines exiſtant, pertineat: non obſtãtibus quibuſcumque priuilegijs, præſcriptionibus, aut conſuetudinibus, etiam immemorabilibus. Pœnam quoque impoſitam ijs, qui contra huius S. Synodi ſub Paulus III. decretũ à Capitulo Epiſcopalis Sede vacante, litteras dimiſſorias impetrant; ad illos, qui eaſdem litteras non à Capitulo, ſed ab alijs quibuſuis, in iuriſdictione Epiſcopi loco Capituli ſede vac. ſuccedentibus, obtinerẽt, mandat extendi: Concedentes autem dimiſſorias contra formam decreti, ab officio, & beneficio per annum ſint ipſo iure ſuſpenſi.

c. quoniam d 60. cap. cũ contingit: ext. de ęta-te, & qual.

Sup c.5. cũ ſeq & inſt. c.22. cũ ſeq.

Sup. Seſſ. 7. decret. c.10.

Caput XI.

Minores ordines ijs, qui ſaltem Latinam linguã intelligãt, per temporum interſtitia, niſi aliud Epiſcopo expedire magis videretur, conferantur: vt eo accuratius, quantum ſit huius diſciplinæ pondus, poſſit edoceri; ac in vnoquoque munere, iuxta præſcriptum Epiſcopi, ſe exerceant, idque in ea, cui adſcripti erunt Eccleſia; niſi fortè ex cauſa ſtudiorum abſint: atq; ita de gradu in gradũ aſcendant: vt in eis cum ætate vitæ meritum, & doctrina maior accreſcat: quod & bonorum maiorum exemplum, & aſſiduũ in Eccleſia miniſterium, atque maior erga Presbyteros, & ſuperiores ordines riuerentia, & crebrior, quã antea, Corporis Chriſti

cap in fing. cũ ſeq. 77. d Syr. Pap. epi. ad Hy. c.9 Ordines maior. 1. quando. & quibus con ferendi inſ. c.17. & c. 1. 15 diſt. Cõc. Tol. 8 c 8. & c. qui eccleſiaſticis, di 59.

Digitized by Google

ſti communio maximè comprobabunt. **Cumque bini** *ad altiores gradus, et ſacratiſſima myſteria ſit ingreſſus, nemo iis initietur, quem non ſcientiæ ſpes maioribus ordinibus dignum oſtendat. Hi verò non niſi poſt annum à ſuſceptione poſtremi gradus minorum ordinum ad ſacros ordines promoueantur, niſi neceſſitas, aut Eccleſię vtilitas, iudicio Epiſcopi, aliud expoſcat.*

Cap. XII.

c. in ſingulis cũ multis ſeq diſt. 77. c. ſubdiaconatus cum ſeq. 77. d & c. generalē. de ęta. & qual. in Cler.

NVllus in poſterum, ad Subdiaconatus ordinem ante vigeſimum ſecundum, ad Diaconatus ante vigeſimum tertium, ad Presbyteratus ante vigeſimũ quintum ætatis ſuæ annum promoueatur. Sciant tamen Epiſcopi, non ſingulos, in ea ætate conſtitutos, debere ad hos ordines aſſumi, ſed dignos dumtaxat, & quorum probata vita ſenectus ſit. Regulares quoque nec in minori ætate, nec ſine diligenti Epiſcopi examine ordinentur: priuilegiis quibuſcumque, quo ad hoc, penitus excluſis.

Caput XIII.

c. quicũque 87 diſt. Syrla Pap d. epiſt. ad Gy. c. 9.

Sup. c. 11.

SVbdiaconi, & Diaconi ordinentur, habentes bonũ teſtimoniũ, & in minoribus ordinibus iam probati, ac litteris, & iis, quæ ad ordinem, exercẽdum pertinent inſtructi. Qui ſperent Deo authore, ſe continere poſſe; Eccleſiis, quibus aſcribentur, inſeruiant: ſciantq. maximè decere, ſi ſaltẽ diebus Dominicis, & ſolemnibus, cum altari miniſtrauerint, ſacram Communionem perceperint. Promoti ad ſacrum Subdiaconatus ordinem, ſi per annum ſaltem in eo non ſint verſati, ad altiorẽ gradum, niſi aliud Epiſcopo videatur, aſcendere non permittantur. Duo ſacri ordines non eodem die, etiam Regularibus, conferantur: priuilegiis, ac indultis quibuſuis conceſſis, non obſtantibus quibuſcumque.

c. litteras. & c. dilectus, de. tep. ord.

Ca-

Cap. XIV.

Qui piè, et fideliter in miniſterijs ante actis ſe geſſerint, & ad Presbyteratus ordinē aſſumūtur bonum habeant teſtimonium: & hi ſint, qui non modo in Diaconatu ad minus annū integrum, niſi ob Eccleſiæ vtilitatem, ac neceſſitatem aliud Epiſcopo videretur, miniſtrauerint, ſed etiam ad populum docendum ea: quæ ſcire omnibus neceſſarium eſt ad ſalutem, ac miniſtranda Sacramenta, diligenti examine præcedente, idonei comprobentur: atque ita pietate, ac caſtis moribus conſpicui, vt præclarum bonorum operum exemplum, et vitæ monita ab eis poſſint expectari. Curet Epiſcopus, vt ij ſaltem diebus Dominicis, et feſtis ſolemnibus; ſi autem curam habuerint animarum tam frequenter, vt ſuo muneri ſatisfaciant, Miſſas celebrent. Cum promotis per ſaltum, ſi non miniſtrauerint, Epiſcopus ex legitima cauſa poſſit diſpenſare.

Conc. Tol. 4.c.19. in fi. c.quicumq; 77.d Sup. c. 11.& 13.

Sup.Seſſ 22. de obſer. & euit. in cel. miſ.& ca. 2. ſac.Miſ.

Caput XV.

Quamuis Presbyteri in ſua ordinatione à peccatis abſoluendi poteſtatem accipiāt: decernit tamē ſancta Synodus, nullū, etiam Regularem, poſſe cōfeſſiones ſæcularium, etiam ſacerdotum, audire: nec ad id idoneum reputari, niſi aut Parochiale beneficiū, aut ab Epiſcopis per examen, ſi illis videbitur eſſe neceſſarium, aut alias idoneus iudicetur: & approbationem, quæ gratis detur, obtineat; priuilegijs, & conſuetudine quacumque, etiam immemorabili non obſtantibus.

Clem. dudū §. ac deinde de. ſepult.

Caput XVI.

Cum nullus debeat ordinari, qui iudicio ſui Epiſcopi non ſit vtilis, aut neceſſarius ſuis Eccleſiis ſancta Synodus veſtigiis ſexti Canonis Concilii Chalcedo-

c neminem 7.diſt. Cōc. Chal. c.6.c.non

cedonenſis inhærendo, ſtatuit, vt nullus in poſterũ ordinetur qui illi Eccleſiæ aut pio loco, pro cuius neceſſitate, aut vtilitate aſſumitur, non aſcribatur, vbi ſuis fungatur muneribus: nec incertis vagetur ſedibus. Quod ſi locum inconſulto Epiſcopo deſeruerit: & ei ſacrorum exercitium interdicatur. Nullus præterea Clericus peregrinus ſine commendatitijs ſui Ordinarij litteris, ab vllo Epiſcopo ad diuina celebranda, & Sacramenta adminiſtranda admittatur.

oportet, & c. ſi quis vero, 7. q. 1. ex Conc. Nic. 7. ca. 15. & 16. ſanctorũ 70. d. c. tug. de cler. pereg. Conc. Ant. c. 7. Conc. Calc. c. 13. Concil. Aquiſg. c. 59. & 61. Cõc. Epau. c. 9. Conc. Aur. 3. c. 15. cap. quoniam 21. q. 1. cap. nullum 71. d. ca. duob. præced. c. 2. 25. d. c. accolytus, exorciſta. c. oſtiarius, & c. Pſalm. miſta, 23. d. ſup. c. 11 Conc. Cart. 4. ca. 2. cum ſeq. c. in ſingulis, cum ſeq. diſt. 77. Syr. Pap. ad Hym ca. 9. c. 1. de ętat. & qual.

Caput XVII.

VT ſanctorum ordinum à Diaconatu ad Oſtiariatum functiones, ab Apoſtolorum temporibus in Eccleſia laudabiliter receptæ, & pluribus in locis aliquandiu intermiſſæ, in vſum iuxta ſacros Canones reuocentur; nec ab hæreticis, tamquam otioſæ traducantur: illius priſtini moris reſtituendi deſiderio flagrans Sancta Synodus, decernit, vt in poſterum huiuſmodi miniſteria non niſi per conſtitutos in dictis ordinibus exerceãtur: omneſque, & ſingulos Prçlatos Eccleſiarum in Domino hortatur, & illis præcipit, vt quantum fieri commodè poterit, in Eccleſiis Cathedralibus, Collegiatis, & in Parochialib. ſuę Dięceſis, ſi populus frequens, & Eccleſiæ prouẽtus id ferre queãt, huiuſmodi functiones curẽt reſtituẽdas, & ex aliqua parte redditũ aliquorũ ſimpliciũ beneficiorũ, vel fabricæ Eccleſię ſi, prouentus ſuppetãt, aut vtriuſq; illorum, eas functiones exercẽtibus ſtipendia aſſignent, quibus ſi negligentes fuerint Ordinarii iudicio, aut ex parte mulctari aut in totũ priuari poſſint. Quod ſi miniſteriis quattuor minorum ordinum exercendis Clerici cęlibes pręſto nõ erunt; ſuffici poſſint etiam coniugati, vitæ, probatæ, dũmodo non bigami, ad ea munia obeunda idonei, & qui

ca. 1. cũ ſeq. extr. de big. non ord.

Ton-

Tonſuram, & habitum clericalem in Eccleſia geſtent.

Caput XVIII.

CVm adoleſcentiũ ætas, niſi rectè reſtituatur, prona ſit ad mundi voluptates ſequendas, & niſi à teneris annis ad pietatem, & religionẽ informẽtur, antequam vitiorum habitus totum hominem poſſideat, numquã perfectè, ac ſine maximo, ac ſingulari propemodum Dei omnipotentis auxilio in diſciplina eccleſiaſtica perſeueret: S. Synodus ſtatuit, vt ſingulæ Cathedrales, Metropolitanæ atque his maiores Eccleſiæ, pro modo facultatum, & Diœceſis amplitudine, certũ puerorum ipſius ciuitatis, & Diœceſis, vel eius Prouinciæ, ſi ibi non reperiantur, numerum in collegio ad hoc prope ipſas Eccleſias, vel alio in loco conuenienti, ab Epiſcopo eligendo, alere ac religiosè educare, & Eccleſiaſticis diſciplinis inſtituere teneantur. In hoc vero collegio recipiantur, qui ad minimum duodecim annos, & ex legitimo matrimonio nati ſint, ac legere, & ſcribere competenter nouerint, & quorum indoles, & voluntas ſpẽ afferat, eos Eccleſiaſticis miniſterijs perpetuo inſeruituros. Pauperum autem filios præcipuè eligi vult, nec tamẽ ditiorum excludit, modo ſuo ſumptu alantur, & ſtudium præſeferant Deo, & Eccleſiæ inſeruiendi. Hos pueros Epiſcopus in tot claſſes quot ei videbitur, diuiſos, iuxta eorum numerum, ætatem, ac in diſciplina eccleſiaſtica progreſſum, partim, cum ei opportunum videbitur, Eccleſiarum miniſterio addicet: partim collegio erudiendos retinebit; aliosque in locum eductorum ſufficiet, ita vt hoc collegium Dei miniſtrorum perpetuum ſeminarium ſit. Vt verò in eadẽ diſciplina eccleſiaſtica commodius inſtituatur; Tonſura ſtatim, atque habitu clericali ſemper vtẽtur: Grammati-

Gen. 8. Concil. Aquiſgr. cap. 135. Conc. Lat. ſub Leo X. Seſſ. 9. de refor. curiæ & aliorum, & Con. Tol. 4. c. 13. c. 2. 1. 12. qu. 1. Augu. de Ciu. Dei. 11. 17. c. 10. 10. 5. Conc. Conſtan. ſeſ. 41.

matices, cantus, computi eccleſiaſtici, aliarumque bonarum artium diſciplinam diſcent: ſacram Scripturam, libros eccleſiaſticos, homilias Sanctorum, atque Sacramentorum tradendorum maximè, quæ ad Confeſſiones audiendas videbuntur opportuna, & rituum, ac cærimoniarum formas ediſcent. Curet Epiſcopus, vt ſingulis diebus miſſæ ſacrificio interſint, ac ſaltem ſingulis menſibus confiteantur peccata, & iuxta Confeſſoris iudicium ſumant corpus Domini noſtri Ieſu Chriſti; Cathedrali, & alijs loci Eccleſiis diebus feſtis inſeruiant. Quæ omnia, atque alia ad hanc rem opportuna, & neceſſaria? Epiſcopi ſinguli cum conſilio duorum Canonicorum ſeniorum, & grauiorum, quos ipſi elegerint, prous Spiritus ſanctus ſuggeſſerit, conſtituent; eaque vt ſemper obſeruentur, ſæpius viſitando operam dabunt. Diſcolos, & incorrigibiles, ac malorum morum ſeminatores acriter punient, eos etiam, ſi opus fuerit, expellendo, omniaque impedimenta auferentes, quæcumque ad conſeruandum & augendum tam pium, & ſanctum inſtitutum pertinere videbuntur, diligenter curabunt. Et quia ad collegij fabricam inſtituendam, & ad mercedem præceptoribus, & miniſtris, ſoluendam, & ad alendam iuuentutem, & ad alios ſumptus certi redditus erunt neceſſarij, vltra ea, quæ ad inſtituendos, vel alendos pueros ſunt in aliquibus eccleſiis, & locis deſtinata, quæ eo ipſo huic Seminario ſub eadem Epiſcopi cura applicata cenſeatur, ijdem Epiſcopi cum conſilio duorum de Capitulo, quorum alter ab Epiſcopo, alter ab ipſo Capitulo eligatur, itemque duorum de Clero ciuitatis, quorum quidem alterius electio ſimiliter ad Epiſcopum, alterius vero ad Clerum pertineat: ex fructibus integris menſæ

Epi-

Epiſcopalis, & Capituli, & quarumcumque dignitatum, perſonatuum, officiorum, præbendarum, portionum, Abbatiarum, & Prioratuum, cuiuſcumque Ordinis, etiam Regularis, aut qualitatis, vel conditionis fuerint, & hoſpitalium, quæ dantur in titulum, vel administrationem, iuxta Conſtitut. Concil. Viennenſis, quæ incipit: Quia contingit: & beneficiorum quorumcumque etiam Regularium, etiam ſi Iuriſpatronatus cuiuſcumque fuerint, etiã ſi exempta, etiam ſi nullius Diœceſis, vel alijs Eccleſiis, Monaſterijs, & Hoſpitalibus, & alijs quibuſuis locis pijs, etiã exemptis, annexa & fabricis eccleſiarũ & aliorum locorũ, etiam ex quibuſcumque alijs eccleſiaſticis redditibus, ſeu prouentibus, etiam aliorũ Collegiorum, in quibus tamẽ Seminaria diſcentiũ, vel docentiũ ad commune eccleſiæ bonũ promouendũ actu nõ habentur: hæc enim exempta eſſe voluit: præterquã ratione redditũ, qui ſuperflui eſſent vltra conuenientẽ ipſorũ Seminariorum ſubſtentationẽ ſeu corporũ, vel confraternitatũ, quæ in nonnullis locis Scholæ appellantur, & omniũ Monaſteriorũ, non tamẽ mendicantiũ, etiã decimis quacumq. ratione ad laicos, ex quibus ſubſidia eccleſiaſtica ſolui ſolent, & milites cuiuſcumque Militiæ, aut Ordinis pertinentibus (fratribus S. Ioannis Hieroſolymitani dũtaxat exceptis) partem aliquã, vel portionem detrahẽt, & eã portionẽ ſic detractã, necnon beneficia aliquot ſimplicia cuiuſcũq. qualitatis, & dignitatis fuerint, vel etiã præſtimonia, vel præſtimoniales portiones nuncupatas, etiã ante vacationẽ, ſine cultus diuini, & illa obtinentiũ prejudicio, huic Collegio applicabunt, & incorporabunt. Quod locum habeat, etiam ſi beneficia reſeruata, vel affecta; nec per reſignationem impiorum beneficiorum, uniones,

c. quia contingit de rel. do. in Cle.

c. fin. de magi. & c. cum ex eod de elect. in 6 c. de quibuſdam. 3. diſt.

nes,

nes, & applicationes ſuſpendi, vel vllo modo impediri poſſint, ſed omnino quacumque vocatione, etiam ſi in Curia effectum ſuum ſortiantur, quacumque Conſtitutione non obſtante. Ad hanc autem portionem ſoluendam, beneficiorum, dignitatum, perſonatuum, & omnium, et ſingulorum ſupra commemoratorum poſſeſſores, non modò pro ſe, ſed pro penſionibus, quas aliis forſan ex dictis fructibus ſoluerent, retinendo tamen pro rata quidquid pro dictis penſionibus illis erit ſoluendum, ab Epiſcopo loci per cenſuras eccleſiaſticas, ac alia iuris remedia compellantur, etiam vocato ad hoc, ſi videbitur, auxilio brachii ſæcularis, quibuſuis, quoad omnia, & ſingula ſupradicta, priuilegiis, exemptionibus, etiam ſi ſpecialem derogationem requirerent; conſuetudine etiam immemorabili, & quauis appellatione, & allegatione, quæ executionem impediat, non obſtantibus. Succedente vero caſu, quo per vniones effectum ſuum ſortientes, vel aliter Seminarium ipſum in totum, vel in partem dotatum reperiatur, tunc portio ex ſingulis beneficiis, vt ſupra detracta, & incorporata ab Epiſcopo, prout res ipſa exegerit, in totum, vel pro parte remittatur. Quòd ſi cathedralium, & aliarum maiorum Eccleſiarum Prælati in hac Seminarii erectione, eiuſque conſeruatione negligentes fuerint, ac ſuam portionem ſoluere detrectauerint: Epiſcopum Archiepiſcopus, & Superiores Synodus prouincialis acriter corripere, eoſque ad omnia ſupradicta cogere debeat, & vt quamprimum hoc ſanctum, & pium opus, vbicumque fieri poterit promoueatur, ſtudioſè curabit. Rationes autem redituum huius Seminarii, Epiſcopus annis ſingulis accipiat, præſenti-

ſentibus duobus à Capitulo, & totidem à Clero ciuitatis deputatis.

Deinde, vt cũ maiori impenſa huiuſmodi ſcholis inſtituendis prouideatur, ſtatuit S. Synodus, vt Epiſcopi, Archiepiſcopi, Primates, & alii locorum Ordinarii ſcholaſterias obtinentes, & alios, quibus eſt lectionis, vel doctrinæ munus annexum ad docendum in ipſis ſcholis inſtituendos, per ſeipſos, ſi idonei fuerint, alioquin per idoneos ſubſtitutos, ab eiſdem ſcolaſticis eligendos, & ab Ordinariis approbandos, etiam per ſubtractionem fructuum cogant, & compellant. Quod ſi iudicio Epiſcopi digni non fuerint; alium, qui dignus ſit, nominent, omni appellatione remota. Quod ſi neglexerint, Epiſcopus ipſe deputet. Docebunt autem prędicti, quę videbuntur Epiſcopo expedire. De cætero verò officia, vel dignitates illæ, quæ ſcholaſteriæ dicuntur non niſi Doctoribus, vel Magiſtris, aut licentiatis in ſacra pagina, aut iure Canonico, & aliis perſonis idoneis, & qui per ſeipſos id munus explere poſſint, conferantur, & aliter facta prouiſio nulla ſit & inualida, non obſtantibus quibuſuis priuilegis, & conſuetudinibus, etiam immemorabilibus.

Si verò in aliqua prouincia Eccleſiæ tanta paupertate laborent, vt Collegium in aliquibus erigi non poſſit: Synodus Prouincialis, vel Metropolitanus cum duobus antiquioribus Suffraganeis in Eccleſia Metropolitana, vel alia prouinciæ Eccleſia commodiori, vnũ, aut plura Collegia, prout opportunum iudicabit, ex fructibus duarum, aut plurium Eccleſiarum, in quibus ſingulis Collegium commodè inſtitui non poteſt, erigenda curabit, vbi pueri illarum Eccleſiarum educentur.

In Eccleſiis autem, amplas Diœceſes habẽtibus, poſ-

ſit Epiſcopus vnum, vel plura in Diœceſi, prout ſibi o|portunum videbitur, habere Seminaria: quę tamen a illo, quod in ciuitate erectum, & conſtitutum fuerit, i. omnibus dependeat.

Poſtremo, ſi vel pro vnionibus, ſeu proportionum taxatione, vel aſſignatione, & incorporatione, aut qualibet alia ratione difficultatem aliquam oriri cõtigerit ob quam huius Seminarij inſtitutio, vel conſeruatio impediretur, aut perturbaretur: Epiſcopus cum ſupra deputatis, vel Synodus prouincialis pro regionis more pro Eccleſiarum, & beneficiorum qualitate, etiam ſu praſcripta, ſi opus fuerit, moderando, aut augendo, omnia, & ſingula, quæ ad felicem huius Seminarij profectum neceſſaria, & opportuna videbuntur, decernere, ac prouidere valeat.

Indictio futuræ Seſſionis.

INſuper eadem ſacroſancta Tridẽtina Synodus, proximam futuram ſeſſionem in diem decimamſextam menſis Septembr. indicit, in qua agetur de Sacramento Matrimonij, et de alijs, ſi quæ erunt ad doctrinam fidei pertinentia, quæ expediri poſſunt; item de prouiſionibus Epiſcopatuum, dignitatum, aliorumque beneficiorum eccleſiaſticorum, ac de diuerſis reformationis articulis.

Prorogata fuit ſeſſio vſque ad diem 11. Decemb. 1563.

SES-

SESSIO XXIV.

Quæ eſt viij. ſub Pio IV. Pont. Max.

Celebrata die 11. Decembris. 1563.

Doctrina de Sacramento Matrimonij.

Matrimonij perpetuum indiſſolubilemque nexũ primus humani generis parens diuini Spiritus inſtinctu pronunciauit, cum dixit: Hoc nunc os ex oſſibus meis, & caro de carne mea: quamobrem relinquet homo patrem ſuum, & matrem, & adhærebit vxori ſuæ, & erunt duo in carne vna.

Gen. 2. 3. Eſdr. 4. Eph. 5. 1. Cor. 6. ca. fraternitatis, 15. qu. 10. ca. debitum. de big. c. 1. in prin. de coniug. leg.

Hoc autem vinculo duos, tantummodo copulari, & coniungi, Chriſtus Dominus apertiùs docuit, cum poſtrema illa verba, tamquam à Deo prolata, referens, dixit. Itaque iam non ſunt duo, ſed vna caro, ſtatimque eiuſdem nexus firmitatem ab Adamo, tanto ante pronunciatam, his verbis confirmauit. Quod ergo Deus coniunxit, homo non ſeparet.

Matth. 19. Marc. 10. 1. Cor. 6. Eph. 5. a. ſunt qui. 27. q. 2. c. fin. 22 q. 1 cap. de conſang. & affin. cap. Martinus. de cog. ſpirit. ca. deinde 26. d. ca. an quod, & c. Deus, 33. q. 1. ca puto. 12. q. 5. inter corporalis. de tranſ ep. ca nemo. in fin. 11. q. 4.

Gratiam verò, quæ naturalem illum amorem perficeret, & indiſſolubilem vnitatem confirmaret, coniugeſque ſanctificaret, ipſe Chriſtus venerabiliũ Sacramentorum inſtitutor, atq; perfector, ſua nobis paſſione promeruit; quod Paulus Apoſt innuit, dicens: Viri diligite vxores veſtras, ſicut Chriſtus dilexit Eccleſiã, & ſeipſum tradidit pro ea: mox ſubiungẽs, Sacramentum hoc magnum eſt; ego autem dico in Chriſto, & in Eccleſia. Cum igitur Matrimonium in lege Euangelica veteribus cõnubiis per Chriſtum gratiam præſtet, meritò inter nouæ legis Sacramenta annumerãdum ſancti Patres noſtri, Concilia, & vniuerſalis Eccleſiæ traditio ſemper docuerunt, aduerſus quam impij homines

Eph. 5. in fi. ca. debitum de big. Eph. 5. Conc. Flor. ſub Eug. IV. c. ad abolendam de hær.

huius ſeculi inſanientes non ſolum perperam de hoc venerabili Sacramēto ſenſerūt, ſed de more ſuo, prætextu Euāgelij libertatē carnis introducētes; multa ab Eccleſiæ Catholicæ ſenſu, & ab Apoſtolorum temporib. probata conſuetudine aliena, ſcripto, & verbo aſſeruerūt, non ſine magna Chriſti fidelium iactura: quorum temeritati ſancta, & vniuerſalis Synodus cupiens occurrere, inſigniores prædictorum ſchiſmaticorum hæreſes, & errores; ne plures ad ſe trahat pernicioſa eorum contagio, exterminandos duxit, hos in ipſos hæreticos, eorumque errores decernentes anathematiſmos.

De Sacramento Matrimonii.

CANON I.

Matt. 19. Mar. 10. Ephes. 5. c. ad abolendam de heret.

SI quis dixerit, Matrimonium non eſſe verè, & propriè vnum ex ſeptem legis Euangelicæ Sacramētis à Chriſto Domino inſtitutum, ſed ab hominibus in Eccleſia inuentum, neque gratia conferre: anathema ſit.

CANON II.

Matth. 19. c. ſi quis. 32 d. 1. tot. tit. de ſponſ. duorum, c. gaudemus, de diuort. Cōc. Conſt. 6. ca. 88.

Si quis dixerit: licere Chriſtianis plures ſimul habere vxores, & hoc nulla lege diuina eſſe prohibitum: anathema ſit.

CANON III.

Leuit. 18. c. pietas omnium. 30. q. 3. Concil. Tol. 2. c. 5. 35. qu. 2. & 3. per totam. c. nō dec, de conſang. & aff. inf. cap. 1. & 3. de refor. matr.

Si quis dixerit, eos tantum conſanguinitatis, et affinitatis gradus, qui in Leuitico exprimuntur, poſſe impedire matrimonium contrahendum, & dirimere contractum, nec poſſe Eccleſiam in nonnullis illorum diſpenſare, aut conſtituere, vt plures impediant, & dirimant: anathema ſit.

CANON IV.

Si qui dixerit, Eccleſiam non potuiſſe conſtituere impedimenta matrimonium dirimentia, vel in ijs conſtituendis erraſſe: anathema ſit.

CA-

CANON V.

Si quis dixerit, propter hæreſim, aut moleſtam cohabitationem, aut affectatam abſentiam à cõiuge diſſolui poſſe matrimonij vinculum: anathema ſit.

c. de illa, cũ ſeq. de diu. c. 1. de infidelib. de conſang. & aff. int ca. 7. c. commiſſum, de ſponſ.

CANON VI.

Si quis dixerit, matrimonium ratum, non conſummatum, per ſolemnem Religionis profeſſionem alterius coniugum non dirimi; anathema ſit.

CANON VII.

Si quis dixerit, Eccleſiam errare, cui docuit, & docet, iuxta Euangelicam, & Apoſtolicam doctrinam, propter adulterium alterius coniugum matrimonij vinculum non poſſe diſolui, & vtrumque, vel etiam innocentem, qui cauſam adulterio non dedit, non poſſe, altero coniuge viuente, aliud matrimonium contrahere, mæcharique eum, qui, dimiſſa adultera, aliam duxerit, & eam, quæ dimiſſo adultero, alij nupſerit: anathema ſit.

Matt. 10 Luc. 36. 1. Cor. 7. ca. placuit, cũ multis ſeq. 13. q. 7. c. de diuor. Conc. Mil. c. 17. Conc. Aph. c. 6. c. aliter. 41. d. ca presb. 17. d. & per totum 7 q. 1. per totam extr. qui cle. vel vouen. per totum. Conc. Car. 4. c. 104.

CANON VIII.

Si quis dixerit, Eccleſiam errare, cum ob multas cauſas ſeparationem inter coniuges, quo ad torum, ſeu quo ad cohabitationem, ad certum incertum ve tempus fieri poſſe decernit: anathema ſit.

CANON IX.

Si quis dixerit, Clericos in ſacris ordinibus cõſtitutos, vel Regulares, caſtitatem ſolemniter profeſſos, poſſe matrimonium contrahere, contractum que validum eſſe, non obſtante lege Eccleſiaſtica, vel voto, & oppoſitum nil aliud eſſe, quam damnare matrimonium; poſſeque omnes contrahere matrimonium, qui nõ ſentiunt ſe caſtitatis, etiam ſi eam vouerint, habere donum anathema ſit. cum Deus id rectè petentibus non

Cõc. Mag. iſ. con. cap. 4. cum ſim.

deneget, nec patiatur nos ſupra id, quod poſſimus, tentari.

CANON X.

Si quis dixerit, ſtatum coniugalem anteponendum eſſe ſtatui virginitatis, vel cælibatus, & non eſſe melius, ac beatius manere in virginitate, aut cælibatu quam iungi matrimonio: anathema ſit.

CANON XI.

Si quis dixerit, prohibitionem ſolemnitatis nuptiarum certis anni temporibus ſuperſtitionem eſſe tyrannicam, ab ethnicorum ſuperſtitione profectam, aut benedictiones, & alias cærimonias quibus Eccleſia in illis vtitur, damnauerit: anathema ſit.

CANON XII.

Si quis dixerit, cauſas matrimoniales non ſpectare ad iudices eccleſiaſticos: anathema ſit.

Decretum de reformat. Matrimonij.

Caput I.

TAmetſi dubitandũ nõ eſt clandeſtina matrimonia libero contrahentium cõſenſu facta, rata, & vera eſſe matrimonia, quamdiu Eccleſia ea irrita non fecit, & proinde iure dãnandi ſint illi, vt eo S. Synodus anathemate damnat, qui ea vera, ac rata eſſe negant quique falsò affirmant matrimonia à filijs familias ſine conſenſu parentum contracta, irrita eſſe, et parẽtes ea rata, vel irrita facere poſſe: nihilominus S. Dei Eccleſia ex iuſtiſſimis cauſis illa ſẽper deteſtata, eſt atq; prohibuit. Verum, cum S. Synodus animaduertat prohibitiones illa propter hominum inobedientiam iam non prodeſſe, & grauia peccata perpendat, quæ ex eiſdem

1. Cor. 10. c. 1. §. iur gen. 40. d ca inter hæc ſciẽdum. de pœn. d. 2. Matt. 19. 1. Cor. 7. in fi. c. nuptiæ, 3. q. 1. cap. qui ſi tit. 35. q. 9. cap. cõmiſſum, de ſponſ. c. nuptiarum 27. q. 1. cap. ſic enim. §. qui dat. 28. qu. 1. Apoc. 14. inſ. in c. 10. diffusè. Conc. Lao. c. 55 multorum. 35. qu. 6. ca. 1. in fi. de conſan. & affin. ca. accedentibus de exceſ. prælat. cap. auditis, de præſcrip.

Mãtrimonium, fiat libero conſenſu. Conſenſus parentum nõ requiritur. ca. non omnis. c. honorantur, & c. ſi 32. q. 1. c. aliter, & c. noſtrates, 30. q. 5. cap. videtur, qui matr. accuſ. poſſ. Conc. Tol.

dem clandeſtinis coniugijs ortū habent, præſertim verò eorum, qui in ſtatu damnationis permanent, dum priore uxori, cum qua clam cōtraxerant, relicta, cum alia palam contrahunt, & cum ea in perpetuo adulterio viuunt; cui malo cum ab eccleſia, quæ de occultis non iudicat ſuccurri non poſſit; niſi efficacius aliquod remedium adhibeatur: idcircò ſacro Lateranenſi Concilio ſub Innocentio III. celebrati, veſtigijs inhærendo, præcipit, vt in poſterum, antequam matrimonium contrahatur, ter à proprio cōtrahentium Parocho, tribus continuis diebus feſtiuis in Eccleſia inter Miſſarū ſolemnia publicè denuncietur, inter quos matrimoniū ſit contrahēdū, quibus denunciationibus factis, ſi nullum legitimum opponatur impedimentum, ad celebrationem matrimonij in facie Eccleſiæ procedatur: vbi Parochus viro, & muliere interrogatis, & eorum mutuo conſenſu intellecto, vel dicat: Ego vos in matrimonium, coniungo, in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sācti: vel alijs vtatur verbis, iuxta receptū vniuſcuiuſque prouinciæ ritū. Quod ſi aliquādo probabilis fuerit ſuſpicio, matrimonium malitioſè impediri poſſe, ſi tot præceſſerint denunciationes: tunc vel vna tantum denunciatio fiat, vel ſaltē Parocho, & duobus, vel tribus teſtibus præſentibus matrimoniū celebretur; deinde ante illius conſummationem denunciationes in Eccleſia fiant; vt ſi aliqua ſubſunt impedimenta, facilius detegantur; niſi Ordinarius ipſe expedire iudicauerit, vt præ dictæ denunciationes remittantur; quod illius prudentiæ, & iudicio Sancta Synodus relinquit. Qui aliter, quam Preſente Parocho, vel alio ſacerdote, de ipſius Parochi ſeu Ordinarij licētia, & duobus, vel tribus teſtibus matrimonium contrahere attentabūt, eos

3 c. 10. cap. erubeſcit. 32. d.

In cap. 3 x in cap cum inhibitio de cland. deſp.

31. q. 2.

Matrimonium præſente parocho, & teſtibus contrahendum.

S. Synodus ad ſic contrahēdum omninò inhabiles reddit; & huiuſmodi contractus irritos, & nullos eſſe decernit, prout eos præſenti decreto irritos facit, & annullat. Inſuper Parochum, vel aliū ſacerdotē, qui cum minore teſtiū numero, & teſtes, qui ſine Parocho, vel ſacerdote huiuſmodi contractui interfuerint, necnon ipſos contrahentes grauiter arbitrio Ordinarij puniri præcipit. Præterea, eadem ſancta Synodus hortatur, vt cõiuges ante benedictionem ſacerdotalem in templo ſuſcipiendam, in eadem domo non cohabitent: ſtatimque benedictionem à proprio Parocho fieri; neque à quoquam, niſi à Parocho, vel ab Ordinario licentiā ad prædictam benedictionem faciendam alij ſacerdoti concedi poſſe: quacumque conſuetudine, etiam immemorabili, quæ potius corruptela dicenda eſt, vel priuilegio non obſtante.

ca. videtur. 15. q. c. Coniuges à parocho benedictionē accipiant. c. aliter 30. q. 5. Cõc. Cart. 4. c. 13. c. ſpõſus. d. 23. & c. aliter, & ca. ſponſus. 30. q. 5. Calixt. Papa. ep. 1. vel cõditiones, & c. 1. cū multis ſeq. 30. q. 5. q. de coniugali. 27. q. 2.

Quod ſi Parochus, vel alius ſacerdos, ſiue regularis, ſiue ſæcularis ſit, etiā ſi id ſibi ex priuilegio, vel immemorabili cõſuetudine licere contendat, alterius Parochiæ ſponſos ſine illorum Parochi licentiam matrimonio coniungere, aut benedicere auſus fuerit: ipſo iure tamdiu ſuſpenſus maneat, quamdiu ab Ordinario eius Parochi, qui matrimonio intereſſe debebat, ſeu à quo benedictio ſuſcipienda erat, abſoluatur. Habeat Parochus librum, in quo coniugum, & teſtiū nomina, dieq. & locū contracti matrimonii deſcribat, quem diligenter apud ſe cuſtodiat. Poſtremò S. Synodus coniuges hortatur, vt antequā contrahant, vel ſaltē triduo ante matrimonii conſummationem ſua peccata diligenter confiteantur, & ad ſanctiſſimū Euchariſtiæ ſacramētum piè accedant. Si quæ prouinciæ aliis, vltra prædictas, laudabilibus conſuetudinibus, & cærimonis hac

In lib. matrimonia deſcribantur. Coniuges ante cõſummationem matrimonij cõfiteantur, & Euchar. accipiant.

iure

in re vtuntur, eas omninò retineri S. Synodus vehemẽter optat. Ne verò hæc tã ſalubria præcepta quẽquam lateant, Ordinariis omnibus pręcipit, vt cum primum potuerint, curent hoc decretũ populo publicari, ac explicari in ſingulis ſuarũ Diœceſum Parochialibus Eccleſiis, idque in primo anno quã ſæpiſſimè fiat, deinde vero quoties expedire viderint. Decernit inſuper, vt huiuſmodi decretum in vnaquaque Parochiæ ſuũ robur poſt triginta dies habere incipiat, à die primæ publicationis, in eadem Parochia factæ numerando.

Caput II.

DOcet experientia, propter multitudinẽ prohibitionũ, multoties in caſibus prohibitis ignorãter contrahi matrimonia, in quibus, vel non ſine magno peccato perſeueratur, vel ea non ſine magno ſcandalo dirimuntur. Volẽs itaque S. Synodus huic incommodo prouidere, & à cognationis ſpiritualis impedimẽto incipiẽs, ſtatuit, vt vnus tãtũ, ſiue vir, ſiue mulier, iuxta ſacrorũ Canonũ inſtituta, vel ad ſummũ vnus, & vna baptizatũ de baptiſmo ſuſcipiãt, inter quos, ac baptizatũ ipsũ, & illius patrẽ, & matrẽ, necnõ inter baptizãtẽ, & baptizatũ, baptizatiq. patrẽ, ac matrẽ, tãtum ſpiritualis cognatio cõtrahatur. Parochus antequã ad baptiſmũ cõferrendũ accedat, diligẽter ab iis, ad quos ſpectabit, ſciſcitetur, quẽ, vel quos elegerint, vt baptizatũ de ſacro fonte ſuſcipiãt, & eũ, vel eos tãtũ ad illũ ſuſcipiẽdũ admittat, & in libro eorũ nomina deſcribat; doceatq. eos, quã cognationẽ, cõtraxerint, nè ignorantia vlla excuſari valeãt. Quod ſi alii, vltra deſignatos, baptizatũ tetigerint, cognationẽ ſpiritualẽ nullo pacto contrahant, conſtitutionibus in contrariũ faciẽtibus nõ obſtãtibus. Si Parochi culpa, vel negligẽtia

Cognatio ſpiritualis, quę, et inter quos in baptiſmo contrahatur, c. ſciſcitatur, cum ſeq 30. q. 4. ca. non plures de conſecr. d. 4. & ca. quamuis de cognat. ſpir. in 6. in Catachiſ de conſecr. d. 4 ca. ſup. quibus, c. pytaciũ, & c. fin. 30. q. 3. ca. 8 ſu. cod. & fere per tot de cogn. ſpir. cap 1. eo. in 6. Vide inf. qu. S. D N. Pij V. ſuper declar. huius decret. pag. 268. & eiuſdem declaratione p. 272. capl. quamuis. de cognat. ſpi. in 6.

ſecus

Cognatio quæ contrahatur in cõfirmatione. c. ad audiẽtiam, & ca. ſponſam, cum ib. nõ deſponſ. S. Th. in q. additis ad 3. q 55. art. 4. & Sot. li. 4. ſent. d. 41. ad qu. vni. art. 2. & 3. in fi. Vide etiam inf. bul. D. N Pii V. ſu. decl. huius decreti. p. 274. Cognatio, quæ proueniat ex fornicatione c. quędã cum multis ſeq. 32. q. 7. & toto tit de eo qui cognouit conſang. vxoris ſuę vide inf. bul. S. D. Pij V. ſu. decl. huius decr p. 270. & eiuſdem declarationem. pag. 272 c fin. §. pen. de clã. deſp Clem. vnic. de cõſan. & affi Matr. quando & quomodo ſeparetur, c. fin. de immun.

ſecus factum fuerit: arbitrio Ordinarij puniatur.

Ea quoque cognatio, quæ ex Confirmatione contrahitur, confirmantem, & confirmatum, illiuſq. patrẽ, et matrem, ac tenentem non egrediatur; omnibus inter alias perſonas huius ſpiritualis cognationis impedimentis omninò ſublatis.

Caput III.

IVſtitiæ publicę honeſtatis impedimentũ, vbi ſponſalia quacũq; ratione valida non erunt, S. Synodus prorſus tollit: vbi autem valida fuerint, primum gradũ non excedant; quoniam vlterioribus gradibus, iam non poteſt huiuſmodi prohibitio abſque diſpendio obſeruari.

Caput IV.

PRæterea S. ynodus, eiuſdem, & alijs grauiſſimis de cauſis adducta, impedimentum, quod propter affinitatem ex fornicatione contractum inducitur, & matrimonium poſtea factum dirimit ad eos tantum, qui primo, & ſecundo gradu, coniunguntur, reſtringit, in vlterioribus verò gradibus ſtatuit, huiuſmodi affinitatẽ matrimonium poſtea contractum non dirimere.

Caput V.

SI quis intra gradus prohibitos ſciẽter matrimoniũ cõtrahere pręſumpſerit; ſeparetur, & ſpe diſpẽſationis conſequendæ careat, idq. in eo multò magis locũ habeat, qui non tantum matrimonium contrahere, ſed etiam conſumare auſus fuerit. Quod ſi ignoranter id fecerit, ſi quidem ſolemnitates requiſitas in contrahẽdo matrimonio neglexerit, eiſdem ſubijciatur pœnis. Non enim dignus eſt, qui Eccleſiæ benignitatem facilè experiatur, cuius ſalubria præcepta temere contẽpſit. Si vero ſolemnitatibus adhibitis impedimentũ aliquod poſtea ſubeſſe cognoſcatur, cuius ille probabilem ignorantiam habuit: tunc facilius cum eo, & gratis diſpenſari

ſari poterit. In contrahẽdis matrimonijs, vel nulla omninò detur diſpẽſatio, vel rarò, idq. ex cauſa, & gratis concedetur. In ſecundo gradu nunquam diſpenſetur, niſi inter magnos Principes, & ob publicam cauſam.

eccl. c. quia fruſtra. de vſu.

In matrimonio quãdo diſpenſandum.

Cap. VII.

Decernit S. Synodus, inter raptorem, & raptã, quamdiu ipſa in poteſtatẽ raptoris, mã'erit, nullum poſſe conſiſtere matrimonium: Quod ſi rapta à raptore ſeparata, & in loco tuto, & libero conſtituta, illum in virum habere conſenſerit, eam raptor in vxorẽ habeat; & nihilominus raptor ipſe, ac omnes illi conſilium, auxilium, et fauorem præbentes, ſint ipſo iure excommunicati, ac perpetuò infames, omniumq. dignitatum incapaces; & ſi Clerici fuerint, de proprio gradu decidant Teneatur præterea raptor mulierem raptam, ſiue eam in vxorem duxerit, ſiue non duxerit, decenter arbitrio iudicis dotare.

Matrimonium inter raptorem, & raptam, nullum, & eorum pœnæ.c.fin. de rapt.c.puellis, 32. q. 1. Cõc. Chal. c. 17. Cõc. Vvor. c. 27. Exo. 21. c. 1. de adu.

Caput VII.

MVlti ſunt, qui vagantur, et incertas habẽt ſedes & vt improbi ſunt ingenij, prima vxore relicta, aliam, & plerumque plures, illa viuente, diuerſis in locis ducunt, cui morbo cupiens ſancta Synodus occurrere, omnes, ad quod ſpectat paternè monet, nè hoc genus hominum vagantium ad matrimonium facilè recipiant: magiſtratus etiam ſæculares hortatur, vt eos ſeuerè coerceant. Parochus autem præcipit, nè illorũ matrimonijs interſint, niſi prius diligentem inquiſitionem fecerint, & re ad Ordinarium delata ab eo licentiam id faciendi obtinuerint.

Vaghi al matrimonium non recipiendi.

Conc. Col. par. 7. ca. 45. Rom. 8.

Caput VIII.

GRaue peccatum eſt, homines ſolutos concubinas habere: grauiſſimum verò, et in huius magni ſa-

Concubinariorum pœna.

cra-

In ſ Seſſ. 15. c. 14. de ref. Cõc. Rom. ſub. Nic. 1. in fin.

cramenti ſingularem cõtemptum admiſſum, vxoratus quoque in hoc damnationis ſtatu viuere, ac audere eas quandoque domi, etiam cum vxoribus, alere, & retinere. Quare, vt huic tanto malo ſancta Synodus opportunis remedijs prouideat; ſtatuit huiuſmodi concubinarios tam ſolutos, quam vxoratos, cuiuſcũque ſtatus dignitatis, & conditionis exiſtant, ſi poſtquam ab Ordinario, & iam ex officio, ter admoniti ea de re fuerint, concubinas non eiecerint, ſeque ab earum conſuetudine non ſeiunxerint, excommunicatione feriendos eſſe, à qua non abſoluantur, donec re ipſa admonitioni factæ paruerint. Quod ſi concubinatu per annum cenſuris neglectis, permanſerint; cõtra eos ab Ordinario ſeuerè pro qualitate criminis procedatur. Mulieres ſiue coniugatæ, ſiue ſolutæ, quæ cum adulteris, ſeu cõcubinarijs publicè viuunt, ſi ter admonitæ non paruerint, ab Ordinarijs locorum, nullo etiam requirente, ex officio grauiter pro modo culpæ puniantur, & extra oppidum, vel Diœceſim, ſi id eiſdem Ordinarijs videbitur, inuocato ſi opus fuerit, brachio ſæculari, eijciantur: alijs pœnis contra adulteros, & concubinarios inflictis, in ſuo robore permanentibus.

Caput IX.

Matrimonij libertas nõ impediẽda, cum locũ requiſiuit. & ca Gemma, de ſpõ. ca. ti in fi. 31 q. 2. & c. ſin 39. q.

ITa plerumque temporalium Dominorũ, ac Magiſtratuũ mentis oculos terreni affectus, atque cupiditates excęcãt, vt viros, & mulieres ſub eorũ iuriſdictione degentes, maximè diuites, vel ſpem magnæ hæreditatis habentes, minis, & pœnis adigant cum ijs matrimonium inuitos contrahere, quos ipſi Domini, vel Magiſtratus illis preſcripſerint. Quare, cum maximè nefarium ſit, matrimonij libertatem violare, & ab eis iniurias naſci, à quibus iura expectãtur, præcipit

pit ſancta Synodus omnibus cuiuſcumque gradus, dignitatis, & conditionis exiſtant, ſub anathematis pœna, quam ipſo facto incurrant, ne quouis modo directè, vel indirectè, ſubditos ſuos, vel quoſcumque alios cogant, quo minus liberè matrimonia contrahant.

Caput X.

AB aduentu Domini noſtri Ieſu Chriſti vſque in diem Epiphaniæ, & à feria quarta Cinerum vſque ad octauam Paſchatis incluſiuè, antiquas ſolemnium nuptiarum prohibitiones diligenter ab omnibus obſeruari Sancta Synodus præcipit: in alijs vero temporibus nuptias ſolemniter celebrari permittit: quas Epiſcopi, vt ea, qua decet, modeſtia, & honeſtate fiant, curabunt: ſancta enim res eſt matrimonium, & ſanctè tractandum.

Conc. Laodicen. can. 52. Concil. Salegustad. c. 3.

Decretum de reformatione.

Eadem ſacroſancta Synodus, reformationis materiam proſequens, hæc in præſenti Seſſione ſtatuenda decernit.

Cap. I.

SI in quibuslibet Eccleſiæ gradibus prudenter, ſciẽterque curandum eſt, vt in Domini domo nihil ſit inordinatum, nihilque præpoſterum: multo magis elaborandum eſt, vt in electione eius, qui ſupra omnes gradus conſtituitur, non erretur: nam totius familiæ Domini ſtatus, & ordo nutabit, ſi quod requiritur in corpore, non inueniatur in capite. Vnde etſi alias ſancta Synodus de promouendis ad Cathedrales, & ſuperiores Eccleſias nonnulla vtiliter decreuit: hoc tamen munus huiuſmodi eſſe cenſet, vt, ſi pro rei magnitudine expendatur, numquam ſatis cautũ de eo videri poſſit. Itaque ſtatuit, vt, cum primum Eccleſia vacauerit,

Sup. de ref. Seſſ. 6. cap. 1. Seſſ. 7. cap. 1. Seſſ. 22. c. 2. de ref.

rit,

rit, ſupplicationes, ac preces publicè, priuatimque habeantur, atque à Capitulo per Ciuitatem, & Diœceſim indicantur, quibus Clerus, populuſque bonum à Deo paſtorem valeat impetrare. Omnes verò, & ſingulos, qui ad promotionem præficiendorum, quodcumque ius, quacumque ratione à Sede Apoſtol. habent, aut alioquin operam ſuam præſtant, nihil in ijs pro præſenti temporum ratione innouando, hortatur, & monet vt in primis meminerint, nihil ſe ad Dei gloriam, & populorum ſalutem vtilius poſſe facere, quàm ſi bonos paſtores, & Eccleſiæ gubernandæ idoneos promoueri ſtudeant: eoſque alienis peccatis communicantes mortaliter peccare, niſi quos digniores, & Eccleſiæ magis vtiles ipſi iudicauerint, non quidem precibus, vel humano affectu, aut ambientium ſuggeſtionibus; ſed eorum exiſtentibus meritis, præfici diligenter curauerint, & quos ex legitimo matrimonio natos, & vita, ætate, doctrina, atque alijs omnibus qualitatibus præditos ſciant quæ iuxta Sacros Canones, & Tridentinæ huius Synodi decreta requiruntur. Quoniam verò inſumendo de prædictis omnibus qualitatibus graui, idoneoque bonorum, & doctorum virorum teſtimonio, non vniformis ratio vbique ex nationum, populorum, ac morũ varietate poteſt adhiberi; mandat Sancta Synodus, vt in prouinciali Synodo per Metropolitanum habenda, præſcribantur, quibuſque locis, & prouincijs propria examinis, ſeu inquiſitionis, aut inſtructionis faciendæ forma, Sanctiſſ. Roman. Pontificis arbitrio approbanda, quæ magis eiſdẽ locis vtilis, atque opportuna eſſe videbitur; ita tamen, vt cũ deinde hoc examen, ſeu inquiſitio de perſona promouenda perfecta fuerit: ea in inſtrumentum publicum redacta, cum toto teſtimonio,

cap. cum in cunctis, & ca. cum nobis olim, de elect. Concil. Lat. ſub Leo X. de ref. Curiæ, in prin. Seſſ. 9. cum allegat. ſup. Seſſ. 22. de ref. c. 2.

monio, ac profeſſione fidei ab eo facta, quæ primum ad Sanctiſs. Rom. Pont. omninò tranſmittatur, vt ipſe Summus Pontifex, plena totius negotij, ac perſonarum notitia habita, pro gregis Dominici commodo de illis, ſi idonei per examen, ſeu per inquiſitionem factam reperti fuerint, Eccleſiis poſſit vtilius prouidere. Omnes verò inquiſitiones, informationes, teſtimonia, ac probationes, quæcumque de promouendi qualitatibus, & Eccleſiæ ſtatu à quibuſcumque, etiam in Rom. Curia habitæ, per Cardinalem, qui relationem facturus erit in Conſiſtorio, & alios tres Cardinales diligenter examinentur, ac relatio ipſa Cardinalis relatoris, & trium Cardinalium ſubſcriptione roboretur, in qua ipſi ſinguli quatuor Cardinales affirment, ſe adhibita accurata diligentia, inueniſſe promouendos qualitatibus à iure, & ab hac Sancta Synodo requiſitis præditos: ac certò exiſtimare ſub periculo ſalutis æternæ, idoneos eſſe, qui Eccleſiis perficiantur, ita vt relatione in vno Conſiſtorio facta, quo maturius interea de ipſa inquiſitione cognoſci poſſit, in aliud Conſiſtorium iudicium differatur, niſi aliud Beatiſſimo Pontifici videbitur expedire. Ea vero omnia, & ſingula, quæ de Epiſcoporū præficiendorum vita, ætate doctrina, & cæteris qualitatibus aliàs in eadem Synodo conſtituta ſunt, decernit eadem etiam in creatione Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, etiam ſi Diaconi ſint, exigenda, quos ſanctiſſimus Romanus Pontifex ex omnibus Chriſtianitatis nationibus quantum commodè fieri poterit, prout idoneos repererit, aſſumet. Poſtremo eadem Sancta Synodus, tot grauiſſimis Eccleſ. incommodis commota, non poteſt non commemorare nihil magis Eccleſiæ Dei eſſe neceſſarium, quàm vt Beatiſſimus Romanus Pontifex,

S. D. N. Pius IV. in Bulla ſuper forma iuram. prof. fidei inf. p. 169.

In dictis locis.

Sup. Seſſ. 6. & 7. c. 1 de refo. & Seſſ. 22. cap 2. de refo. & Seſſ. 23. de ſacr. ord. de ref.

ſex, quã ſollicitudinem vniuerſæ Eccleſiæ ex muneris ſui officio debet, eam hic potiſſimum impendat, vt lectiſſimos tantum ſibi Cardinales aſciſcat, et bonos maximè, atque idoneos Paſtores ſingulis Eccleſiis præficiat, idque eo magis, quod ouium Chriſti ſanguinem, quæ ex malo negligentium, & ſui officij immemorum Paſtorum regimine peribunt, D. N. Ieſus Chriſtus de manibus eius ſit requiſiturus.

Supr. Seſſ. 6. ca. 1. de ref. Act 26. cap. Epheſ. 42. d. ſupr. Seſſ. 6. de ref. ca. 8. Concil. prouincialia renouanda, & quon. Conc. Tol. 3. ca. 18. ca. concilia. 17 diſt. cap. de Cõciliis, & cap. propter eccleſiaſticas, cũ ſeq. 18. diſt. c ſicut olim de acc. Cõc. Arel. 3. ca. 1. Conc. Lat. ſub Leo X. Seſſ. 10. Syn. Greg ca 18. Conc. Nic. cap. 5. Conc. Ant. cap. 10. Inf. Seſſ. 25. ca. 2. de ref.

Caput II.

PRouincialia Concilia, ſicubi omiſſa ſunt pro moderandis moribus, corrigendis exceſſibus, controuerſiis componendis, aliiſque ex ſacris Canonibus permiſſis reuocentur. Quare Metropolitani per ſeipſos, ſeu illis legitimè impeditis, Coepiſcopus antiquior intra annum ad minus à fine preſentis Concilij, & deinde quolibet ſaltem triennio poſt Octauam Paſchæ Reſurrectionis Domini Noſtri Ieſu Chriſti, ſeu alio commodiori tempore pro more Prouinciæ, non prætermittat Synodum in prouincia ſua cogere: quo Epiſcopi omnes, & alij, qui de iure, vel cõſuetudine intereſſe debẽt exceptis iis, quibus cum imminenti periculo transfretãdum eſſet, conuenire omnino teneantur. Nec Epiſcopi comprouinciales prætextu cuiuslibet conſuetudinis ad Metropolitanam Eccleſiam in poſterum accedere inuiti compellantur. Idem Epiſcopi, qui nulli Archiepiſcopo ſubiiciuntur, aliquem vicinum Metropolitanum ſemel eligant, in cuius Synodo prouinciali cum aliis intereſſe debeant, & quæ ibi ordinata fuerint, obſeruent, ac obſeruari faciant; in reliquis omnibus eorum exemptio, & priuilegia ſalua, atque integra maneant. Synodi quoque Diœceſanæ quotannis celebrentur, ad quas exempti etiam omnes: qui alias ceſſante exemptione, inte-

Conc. Tarrac. cap. 8. & Concil. Aga.

intereſſe deberent, nec Capitulis generalibus ſubduntur, accedere teneantur: ratione tamen Parochialium, aut aliarum ſæcularium Eccleſiarum etiam annexarũ, debeant ij, qui illarum curam gerunt, quicumque illi ſint, Synodo intereſſe. Quod ſi in his tam Metropolitani, quam Epiſcopi, & alii ſupraſcripti negligentes fuerint, pœnas ſacris Canonibus ſancitas incurrant.

c. 71. & c. ſicut olim de acc. c. annis, cum ſequ. 8. diſt. Diſt. 18. ferè per totam. Concil. Aur. 5. c. 18. Conc. Tarrac. c. 7. Conc. Cõſt. 6. c. 8. Conc. Aur 3. c. 1. ſi quis autem cum ſeq. 18. diſt. Conc. Tol. c. 35. Viſitationes quomodo fieri debeat, & quando, & à quibus.

Caput III.

PAtriarchæ, Primates, Metropolitani, et Epiſcopi propriam Diœceſim per ſeipſos, aut ſi legitimè impediti fuerint, per ſuum generalem Vicarium, aut Viſitatorem, ſi quotannis totam, propter eius latitudinem viſitare non poterunt, ſaltem maiorem eius partem, ita tamen, vt tota biennio per ſe, vel Viſitatores ſuos compleatur, viſitare non prætermittant. A Metropolitanis verò, etiam poſt plenè viſitatam propriam Diœceſim, non viſitẽtur Cathedrales Eccleſiæ, neq; diœceſes ſuorum comprouincialium, niſi cauſa cognita, & probata in Concilio prouinciali. Archidiaconi autem, Decani, & alii inferiores, in iis Eccleſiis vbi hactenus viſitationem exercere legitimè conſueuerunt, debeant quidem, aſſumpto notario, de conſenſu Epiſcopi deinceps per ſeipſos tantum ibidem viſitare. Viſitatores etiam à Capitulo deputandi, vbi Capitulum ius viſitandi habet, prius ab Epiſcopo approbentur: ſed non ideo Epiſcopis, vel eo impedito, eius Viſitator eaſdem Eccleſias ſeorſum ab his viſitare prohibeatur; cui ipſi Archidiaconi vel alii inferiores, viſitationis factæ infra menſem rationem reddere, et depoſitiones teſtium, ac integra acta ei exhibere teneantur: non obſtantibus quacumque conſuetudine, etiam immemorabili, atque exemptionibus, & priuilegiis quibuſcumque. Viſitationum autem

c. 1. §. ſanè de cenſi. in 6. § Florentinum. 87. diſt.

N om-

Supr. Seſſ. 6. ca. 1. de ref. Act. 26. cap. Ephes. 42. d. ſupr. Seſſ. 6. de ref. ca. 8. Concil. prouincialia renouanda, & quon. Conc. Tol. 3. ca. 18. ca. concilia. 17 diſt. cap. de Cõciliis, & cap. propter eccleſiaſticas, cũ ſeq. 18. diſt. c ſicut olim de acc. Cõc. Arel. 3. ca. 1. Conc. Lat. ſub Leo X. Seſſ. 10. Syn. Greg. ca 18. Conc. Nic. cap. 5. Conc. Ant. cap. 10. Inf. Seſſ. 25. ca. 2. de ref.

ſex, quã ſollicitudinem vniuerſæ Eccleſiæ ex muneris ſui officio debet, eam hic potiſſimum impendat, vt lectiſſimos tantum ſibi Cardinales aſciſcat, et bonos maximè, atque idoneos Paſtores ſingulis Eccleſiis præficiat, idque eo magis, quod ouium Chriſti ſanguinem, quæ ex malo negligentium, & ſui officij immemorum Paſtorum regimine peribunt, D. N. Ieſus Chriſtus de manibus eius ſit requiſiturus.

Caput II.

PRouincialia Concilia, ſicubi omiſſa ſunt pro moderandis moribus, corrigendis exceſſibus, controuerſiis componendis, aliiſque ex ſacris Canonibus permiſſis reuocentur. Quare Metropolitani per ſeipſos, ſeu illis legitimè impeditis, Coepiſcopus antiquior intra annum ad minus à fine præſentis Concilij, & deinde quolibet ſaltem triennio poſt Octauam Paſchæ Reſurrectionis Domini Noſtri Ieſu Chriſti, ſeu alio commodiori tempore pro more Prouinciæ, non prætermittat Synodum in prouincia ſua cogere: quo Epiſcopi omnes, & alij, qui de iure, vel cõſuetudine intereſſe debẽt exceptis iis, quibus cum imminenti periculo transfretãdum eſſet, conuenire omnino teneantur. Nec Epiſcopi comprouinciales prætextu cuiuslibet conſuetudinis ad Metropolitanam Eccleſiam in poſterum accedere inuiti compellantur. Idem Epiſcopi, qui nulli Archiepiſcopo ſubiiciuntur, aliquem vicinum Metropolitanum ſemel eligant, in cuius Synodo prouinciali cum aliis intereſſe debeant, & quæ ibi ordinata fuerint, obſeruent, ac obſeruari faciant; in reliquis omnibus eorum exemptio, & priuilegia ſalua, atque integra maneant. Synodi quoque Diœceſanæ quotannis celebrentur, ad quas exempti etiam omnes: qui alias ceſſante exemptione, inte-

Conc. Tarrac. cap. 8. & Concil Aga.

Digitized by Google

intereſſe deberent, nec Capitulis generalibus ſubduntur, accedere teneantur: ratione tamen Parochialium, aut aliarum ſæcularium Eccleſiarum etiam annexarũ, debeant ij, qui illarum curam gerunt, quicumque illi ſint, Synodo intereſſe. Quod ſi in his tam Metropolitani, quam Epiſcopi, & alii ſupraſcripti negligentes fuerint, pœnas ſacris Canonibus ſancitas incurrant.

c 71. & c ſicut olim de acc. c. annis, cum ſequ 8. diſt. Diſt. 18. ferè per totam. Concil. Aur. 5. c. 18. Conc. Tarrac. c. 9. Conc. Cõſt. 6. c. 8.

Caput III.

Patriarchæ, Primates, Metropolitani, et Epiſcopi propriam Diœceſim per ſeipſos, aut ſi legitimè impediti fuerint, per ſuum generalem Vicarium, aut Viſitatorem, ſi quotannis totam, propter eius latitudinem viſitare non poterunt, ſaltem maiorem eius partem, ita tamen, vt tota biennio per ſe, vel Viſitatores ſuos compleatur, viſitare non prætermittant. A Metropolitanis verò, etiam poſt plenè viſitatam propriam Diœceſim, non viſitẽtur Cathedrales Eccleſiæ, neq; diœceſes ſuorum comprouincialium, niſi cauſa cognita, & probata in Concilio prouinciali. Archidiaconi autem, Decani, & alii inferiores, in iis Eccleſiis vbi hactenus viſitationem exercere legitimè conſueuerunt, debeant quidem, aſſumpto notario, de conſenſu Epiſcopi deinceps per ſeipſos tantum ibidem viſitare. Viſitatores etiam à Capitulo deputandi, vbi Capitulum ius viſitandi habet, prius ab Epiſcopo approbentur: ſed non ideo Epiſcopis, vel eo impedito, eius Viſitator eaſdem Eccleſias ſeorſum ab his viſitare prohibeatur; cui ipſi Archidiaconi vel alii inferiores, viſitationis factæ infra menſem rationem reddere, et depoſitiones teſtium, ac integra acta ei exhibere teneantur: non obſtantibus quacumque conſuetudine, etiam immemorabili, atque exemptionibus, & priuilegiis quibuſcumque. Viſitationum autem

Conc. Aur 3. c 1. ſi quis autem cum ſeq. 18. diſt Conc. Tol. c. 35. Viſitationes quomodo fieri debeat, & quando, & à quibus.

c. 2. §. ſanè de cenſi. in 6. § Florentinum. 87. diſt.

omnium iſtarum præcipuus ſit ſcopus, ſanam, orthodoxamque doctrinam, expulſis hæreſibus inducere, bonos mores tueri, prauos corrigere, populum cohortationibus, & admonitionibus ad religionem, pacem, innocẽtiamque accendere, cætera, prout locus, tempus, & occaſio feret, ex viſitantium prudentia ad fideliũ fructum conſtituere. Quæ, vt facilius feliciuſq. ſuccedant; monentur prædicti omnes & ſinguli, ad quos viſitatio ſpectat, vt paterna charitate, Chriſtianoque zelo omnes amplectantur, ideoque modeſto contenti equitatu, famulatuque ſtudeant quam celerrimè, debita tamẽ cum diligentia, viſitationem ipſam abſoluere. Interimque caueant, ne inutilibus ſumptibus cuiquam graues, oneroſi ve ſint; neve ipſi, aut quiſquam ſuorum quidquam procurationis cauſa pro viſitatione, etiam teſtamentorum ad pios vſus, præter id, quod ex relictis pijs iure debetur, aut alio quouis nomine nec pecuniam, nec munus quodcumque ſit, etiam qualitercumque offeratur, accipiant: non obſtante quacumque conſuetudine etiam immemorabili: exceptis tamen victualibus, quæ ſibi ac ſuis frugaliter, moderateque pro temporis tantum neceſſitate, & non vltra, erunt miniſtranda. Si tamen in optione eorum, qui viſitantur, ſi malint ſoluere, id quod erat ab ipſis antea ſolui, certa pecunia taxata, conſuetum, an verò prædicta victualia ſubminiſtrare, ſaluo item iure conuentionum antiquarum cum Monaſterijs, alijs ve piis locis, aut Eccleſiis non Parochialibus inito: quod illæſum permaneat. In iis vero locis, ſeu Prouincijs, vbi conſuetudo eſt, vt nec victualia, nec pecunia, nec quidquam aliud à viſitatoribus accipiatur, ſed omnia gratis fiant; ibi id obſeruetur. Quod ſi quiſquam (quod abſit) aliquid amplius in

Conc. Brac. 2. c. 2. Conc. Tici. verſ. ſtatuimus etiam ne Epiſcopi, c. cauendum, & ca. inter cetera 10. q. 3. & ca. cum Apoſtolus, de cenſib. cap. exigit, de cenſib. in 6.

ſupra-

ſupradictis omnibus caſibus accipere præſumpſerit, id præter dupli reſtitutionem intra menſem faciendam, alijs etiam pœnis iuxta Conſtitut. Concilij generalis Lugdunen. quæ incipit; Exigit, necnon, & alijs pœnis in Synodo prouinciali arbitrio Synodi abſque ulla ſpe veniæ mulctetur. Patroni vero in ijs, quæ ad Sac. adminiſtrationem ſpectant, nullatenus ſe præſumant ingerere, neque viſitationi ornamentorum Eccl. aut bonorum ſtabilium, ſeu fabricarum prouentibus immiſceant, niſi quatenus id eis ex inſtitutione, ac fundatione competat, ſed Epiſcopi ipſi hæc faciant, & fabricarum redditus in vſus Eccleſiæ neceſſarios: & vtiles, prout ſibi expedire magis viſum fuerit: expendi curent.

c. exigit de cenſib. in 6.

Sup. Seſſ. 22. ca 9. de ref. & cap. 1. 10. q. 3.

Caput IV.

PRædicationis munus, quod Epiſcoporum præcipuum eſt, cupiens ſancta Synodus, quo frequētius poſſit ad fidelium ſalutem exerceri, Canones, aliàs ſuper hoc editos, ſub fel. rec. Paulo III. aptius præſentium temporum vſui accommodādo, mandat, vt in Eccleſia ſua ipſi per ſe, aut ſi legitimè impediti fuerint, per eos, quos ad prædicationis munus aſſument: in alijs autem Eccleſiis per Parochos, ſiue ijs impeditis, per alios ab Epiſcopo impenſis eorum, qui eas præſtare, vel tenentur, vel ſolent, deputandos in ciuitate, aut in quacumque parte Diœceſis cenſebunt expedire, ſaltē omnibus Dominicis, & ſolemnibus diebus feſtis; tempore autem Ieiuniorum Quadrageſimæ, & Aduētus Domini quotidie, vel ſaltem tribus in hebdomada diebus, ſi ita oportere duxerint, Sacras Scripturas, Diuinamque legem annuncient, & alias, quotieſcumque id opportunè fieri poſſe iudicauerint. Moneatque Epiſcopus populum diligenter, teneri vnumquemque Parochiæ ſuæ

Prædicationis munus proprium Epiſcoporum. Sup. Seſſ. 5 de refor cap. 2. Conc. Cart. 4 c. 10. Cōc. Rhem. c. 14. cap. Epiſcopus nullam rei 88. diſt. Conc. Arel. c. 10. Concil Lat. ſub Innoc. III. c. 10 ca. inter cetera de offi ord. Conc. Mag. cap. 25. Sy. Greg. 49 ca. non liceat, 91. diſt. ca excommunicat.

mus.§ quia veró, de hæret. Sup. Seſſ. 5. c. 2. de ref.

intereſſe, vbi commodè id fieri poteſt, ad audiendum eorum verbum Dei. Nullus autem ſæcularis, ſiue regularis, etiam in Eccleſiis ſuorum Ordinum, contradicente Epiſcopo prædicare præſumat. Idem etiam ſaltem Dominicis, & aliis feſtiuis diebus pueros in ſingulis Parochiis fidei rudimenta, & obedientiam erga Deum & parentes, diligenter ab iis, ad quos ſpectabit, doceri curabunt: & ſi opus ſit, etiam per cenſuras Eccleſiaſticas compellent: non obſtantibus priuilegiis, & conſuetudinibus. In reliquis ea, quæ de prædicationis munere ſub eodem Paulo III. decreta fuerunt, ſuum robur obtineant.

d. Seſſ. 2. de ref.

Caput V.

c. ad abolendam, & ca. excommunicamus. ibid §. damnati vero, de hæret. & c. quo iure, 5. diſt.

Cauſæ criminales grauiores cõtra Epiſcopos, etiam hæreſis (quod abſit) quæ depoſitione, aut priuatione dignæ ſunt, ab ipſo tantum Summo Rom. Pontifice cognoſcantur, & terminentur. Quod ſi eiuſmodi ſit cauſa, quæ neceſſariò extra Rom. Curiam ſit committenda; nemini prorſus ea committatur, niſi Metropolitanis, aut Epiſcopis, à Beatiſſimo Papa eligendis. Hæc verò commiſſio & ſpecialis ſit, et manu ipſius Sanctiſſimi Pontificis ſignata: nec vmquam plus his tribuat, quàm vt ſolam facti inſtructionem ſumant, proceſſumque conficiant; quem ſtatim ad Romanum Pontificem tranſmittant, reſeruata eidem Sanctiſſimo ſententia diffinitiua. Cætera aliàs ſub fel. rec. Iulio III. ſuper his decreta, nec non & conſtitutio ſub Innocentio III. in Cõcilio generali, quæ incipit; Qualiter & quando, quam ſancta Synodus in præſenti innouat, ab omnibus obſeruetur. Minores vero criminales cauſæ Epiſcoporum in Concilio tantum prouinciali cognoſcantur, & terminentur, vel à deputandis, pro Concil. prouinciale.

Sup. Seſſ. 11. de ref. ca 6. ext. de acc. ca. qualiter, & quando, il 2.

Ca-

Caput VI.

Icet Epiſcopis in irregularitatibus omnib & ſuſpenſionibus, ex delicto occulto prouenientibus, excepta ea, quæ oritur ex homicidio volũtario, & exceptis aliis deductis ad forum contentioſum, diſpẽſare, & in quibuſcumque caſibus occultis, etiam Sedi Apoſtolicæ reſeruatis, delinquentes quoſcumque ſibi ſubditos, in Diœceſi ſua per ſeipſos, aut Vicarium, ad id ſpecialiter deputandum, in foro conſcientiæ gratis abſoluere, impoſita pœnitentia ſalutari. Idem & in hæreſis crimine in eodem foro conſcientiæ eis tantùm, nõ eorum Vicariis ſit permiſſum.

Epiſcopi in quib cauſis diſp. ſare poſſint, ca. [illegible] & ca. cõtumaces [illegible] cler. [illegible] de iud & c. nuper. de ſent. excõ. c. ſa. cr. de ſent. excom.

Caput VII.

VT fidelis populus ad ſuſcipienda Sacramẽta maiori cũ reuerentia atque animi deuotione accedat, præcipit ſancta Synodus Epiſcopis omnibus, vt non ſolum, cum hæc per ſeipſos erunt populo adminiſtranda, prius illorum vim, & vſum pro ſuſcipientiũ captu explicent, ſed etiã idem a ſingulis Parochis piè, prudenterque, etiam lingua vernacula, ſi opus ſit, & commodè fieri poterit, ſeruari ſtudeant iuxta formam à ſancta Synodo in Cathechiſi, ſingulis Sacramẽtis preſcribendam, quam Epiſcopi in vulgarem linguã fideliter verti, atque à Parochis omnibus populo exponi curabunt: necnon vt inter Miſſarum ſolemnia, aut diuinorum celebrationem ſacra eloquia, & ſalutis monita eadem vernacula lingua ſingulis diebus feſtis vel ſolemnibus, explanent, eademque in omnium cordibus, poſtpoſitis inutilibus queſtionibus, inſerere, atque eos in lege Domini erudire ſtudeant.

Inf. Seſ. ſt. 1. in prin. ſu. Seſſ. 22. de ſacriſ. Miſſe. c. 8.

Digitized by Google

Caput VII.

1. Tim. 5. ca ſed illud 45. diſt. ca. ſi peccauerit, ver. ergo, 2. q. 1.

APoſtolus monet, publicè peccantes palam eſſe corripiendos. Quando igitur ab aliquo publicè, & in multorum conſpectu crimen commiſſum fuerit, unde alios ſcandalo offenſos, commotoſque fuiſſe non ſit dubitandum: huic condignam pro modo culpæ pœnitentiam publicè iniungi oportet: vt quos exemplo ſuo ad malos mores prouocauit, ſuæ emendationis teſtimonio ad rectam reuocet vitam. Epiſcopus tamen publicæ hoc pœnitentiæ genus in aliud ſecretum poterit cõmutare, quando ita magis iudicauerit expedire. In omnibus etiam Cathedralibus Eccleſiis, vbi id cõmodè fieri poterit; pœnitentiarius aliquis cum vnione præbendæ proximè vacaturæ, ab Epiſcopo inſtituatur qui Magiſter ſit, vel Doctor, aut Licentiatus in Theologia, vel iure Canonico, & annorum quadraginta, ſeu aliàs, qui aptior pro loci qualitate reperiatur; qui dum confeſſiones in Eccleſia audiet, interim præſens in choro cenſeatur.

c. penitẽtes &c. in capite, cum ſeq. 20. diſt.

Caput IX.

Sup Seſſ. 6. de ref. c. 4. & Seſſ. 7. de ref. cap. 8. & Seſſ. 22. de ref c. 8.

QVæ aliàs ſub felic. record. Paulo III, & nuper ſub Beatiſſimo Domino Noſtro Pio IV. ĩ hoc eodem Concilio de adhibenda ab Ordinarijs diligentia in beneficiorum, etiam exemptorum viſitatione conſtituta ſunt; eadem etiam in ijs Eccleſiis ſæcularibus obſeruentur, quæ in nullius Diœceſi eſſe dicuntur, vt ab Epiſcopo, cuius cathedralis Eccleſia eſt proximior, ſi id conſtet, alioquin ab eo, qui ſemel in Concilio Prouinciali à Prælato loci illius electus fuerit, tamquam Sedis Apoſtolicæ delegato, uiſitẽtur: nõ obſtantibus priuilegijs, et conſuetudinibus, quibuſcumque, etiam immemorabilibus.

Ca-

Caput X.

EPiſcopi, vt aptius, quem regunt, populum poſſint in officio, atque obedientia continere; in omnibus ijs, quæ ad viſitationem, ac morum correctionem ſubditorum ſuorum ſpectant, ius, & poteſtatem habeant, etiam tamquam Apoſtolicę Sedis delegati, ea ordinandi, moderandi, puniendi, & exequendi, iuxta Canonũ ſanctiones, quæ illis ex prudentia ſua pro ſubditorum emẽdatione, ac Diœceſis ſuæ vtilitate neceſſaria videbuntur. Nec in his, vbi de viſitatione aut morũ correctione agitur, exẽptio, aut nulla inhibitio, appellatio, ſeu querela, etiam ad Sedem Apoſtolicã interpoſita, executionẽ eorum, quæ ab his mãdata, decreta, aut iudicata fuerint; quoquo modo impediat, aut ſuſpẽdat.

Sup. Seſſ. 12. de ref. c. 1. & Seſſ. 13. de ref. c. 1.

Caput XI.

QVoniam priuilegia, & exẽptiones, quę varijs titulis pleriſque conceduntur, hodie perturbationem in Epiſcoporum iuriſdictione, excitare, & exẽptis occaſionẽ laxioris vitæ præbere cognoſcũtur, decernit Sancta Synodus, vt, ſi quãdo iuſtis grauibus, et ferè neceßarijs ſuadentibus cauſis, aliquos honorarijs titulis Protonotariatus, Acolitatus, Comitis Palatini Capellani Regij, aut alijs huiuſmodi in Rom. Curia, vel extra inſignibus decernẽdos eſſe placuerit, nec nõ alios cuicumque monaſterio oblatos, vel quomodocũque addictos, aut ſub nomine ſeruientium militijs, ſeu monaſterijs, hoſpitalibus, collegiis, aut quocumque alio titulo aſſumi; nihil ex iis priuilegiis detractũ eſſe Ordinariis intelligatur, quo minus ii, quibus ea iam conceſſa ſunt, vel in poſterum concedi contigerit, ipſis Ordinariis tamquam Apoſt. Sedis delegatis, plene in omnibus, & quo ad Capellanos Regios, iuxta Conſtiti

Sup. Seſſ. 6. c. 3.

c. cũ capel. extr. de pri.

Innoc. III. quæ incip. Cum Capellæ ſubiecti exiſtant exceptis tamen iis, qui prædictis locis, aut militis actu ſeruiunt, & intra eorũ ſepta, ac domos reſident, ſub q. eorũ obedientia viuunt, ſiue iis, qui legitimè, & ſecundum regulam earumdem militiarum profeſſionem fecerunt, de qua Ordinario conſtare debeat; non obſtantibus priuilegiis quibuſcumque, etiam Relig. S. Io. Hieroſolymitani, & aliarum militiarum. Quæ verò priuilegia reſidentibus in Cur. Rom. vigore Eugenianæ Cõſtit. aut familiaritatis Cardin. competere ſolent; ea in iis, qui beneficia Eccleſiaſt. obtinẽt, ratione prædictorum beneficiorum minimè intelligantur; ſed Ordinarii iuriſdictioni ſubiecti permaneant: nõ obſtantibus quibuſcumque inhibitionibus.

c. diuina, de priuil. in extrau. commun.

Caput XII.

CVm dignitates in Eccleſiis præſertim Cathedralibus, ad cõſeruandã, augendamque eccleſiaſticam diſciplinam fuerint inſtitutæ, vt qui eas obtinerẽt, pietate præcellerent, aliiſque exemplo eſſent, atque Epiſcopos, opere, & officio iuuarent: meritò, qui ad eas vocantur, tales eſſe debent, qui ſuo muneri reſpondere poſſint. Nemo igitur deinceps ad dignitates quaſcumque quibus animarum cura ſubeſt, promoueatur niſi qui ſaltem 25. ſuæ ætatis annũ attigerit, & in clericali ordine verſatus, doctrina ad ſuũ munus exequẽdum neceſſaria, ac morum integritate commendetur: iuxta Conſtitut. Alexand. III. in Concil. Later. promulgatam, quæ incipit. Cum in cunctis. Archidiaconi etiam, qui oculi dicuntur Epiſcopi, ſint in omnibus Eccleſiis, vbi fieri poterit, Mag. in Theolog. ſeu Doct. aut Licentiati in iure Canonico. Ad cæteras, autem dignitates, vel perſonatus, quibus animarum cura nulla ſubeſt,

c. licet c. nõ cum ſeq. de cle. in 6. c. 1. de ref. c. cũ in cunctis, de cle. Cle. 1. epiſ. 1. ad Iac. & epiſ. 3. Anaclet, epiſ. 1. c. Diaconi 92. d. & c. 24.

ſubeſt, Clerici alioquin idonei, & 22. ann. non minores aſciſcantur. Prouiſi etiam de beneficiis, quibuſcũque, curam animarum habentibus, teneãtur à die adeptæ poſſeſſionis, ad minus intra duos menſes in manibus ipſius Epiſcopi, vel, eo impedito, coram generali eius Vicario ſeu officiali Orthodoxæ ſuæ fidei, publicam facere profeſſionem, & in Rom. Eccleſiæ obediẽtia ſe permanſuros ſpondeant, ac iurent. Prouiſi autẽ de Canonicatib. et dignitatibus in Eccleſiis Cathedralibus, non ſolum coram Epiſcopo, ſeu eius officiali, ſed etiam in Capitulo idem facere teneantur: alioquin prædicti omnes prouiſi vt ſupra, fructus non faciant ſuos nec illis poſſeſſio ſuffragentur. Neminem etiam deinceps ad dignitatem, canonicatum, aut portionem recipiant, niſi qui eo ordine ſacro, aut ſit initiatus, quem illa dignitas, præbenda, aut portio requirit: aut in tali ætate, vt infra tempus à iure, & ab hac sãcta Synodo ſtatutum initiari valeat. In omnibus verò Eccleſiis Cathedralibus omnes Canonicatus, ac portiones, habeãt annexum ordinem Presbyteri, Diaconatus, vel Subdiaconatus, Epiſcopus autem cũ conſilio Capituli deſignet, ac diſtribuat, prout viderit expedire, quibus quiſque ordo ex ſacris annexus in poſterũ eſſe debeat; ita tamen, vt dimidia ſaltẽ pars Presbyteri ſint; ceteri verò Diaconi, aut Subdiaconi. Vbi verò conſuetudo laudabilior habet, vt plures, vel omnes ſint Presbyteri omnino obſeruetur. Hortatur etiam Sancta Synodus vt in Prouinciis, vbi id cõmodè fieri poteſt, dignitates omnes, & ſaltem dimidia pars Canonicatuum in Cathedralibus Eccleſiis, & Collegiatis inſignibus cõferantur tantum Magiſtris, vel Doctoribus, aut etiã Licentiatis in Theologia, vel iure Canonico. Præterea, obti-

hæc. de oſt. Arch.

Inf In bul. S. N. D. Pii IV. ſup. formam Iura. prof fidei.

ext de Summa Trin. & fide Cath. per rot. c licet can. & c cum ex eo de elect. in 6. Sup Seſſ. 7. de ref c. 12. ca 3. cũ ſeq. ext. de ætat. & qual c in Eccleſ. ext. de conſ.

Sup. ſeſſ. 23. de ref. c. 1. *obtinentibus in eiſdem Cathedralibus, aut Collegiatis, dignitates, Canonicatus, præbendas, aut portiones, nō liceat vigore cuiuslibet ſtatuti, aut cōſuetudinis, vltra tres menſes ab eiſdem eccleſiis quolibet anno abeſſe: ſaluis nihilominus earum eccleſiis cōſtitutionibus, quæ longius ſeruitij tempus requirunt; alioquin anno primo priuetur vnuſquiſque dimidia parte fructuū, quos ratione etiam præbendæ, ac reſidentiæ fecit ſuos. Quod ſi iterum eadem fuerit vſus negligentia, priuetur omnibus fructibus, quos eodem anno lucratus fuerit. Creſcente verò contumacia, cōtra eos iuxta Sacrorū Canonum Conſtitutiones procedatur. Diſtributiones vero, qui ſtatis horis interfuerint, recipiant: reliqui, quauis colluſione, aut remiſſione excluſa, his careāt, iuxta Bonifacij VIII. decretū, quod incipit: Conſuetudinem, quod S. Synodus in vſum reuocat; non obſtantibus quibuſcūque ſtatutis, & conſuetudinibus. Omnes vero diuina per ſe, & non per ſubſtitutos cōppellantur obire officia: & Epiſcopo celebranti, aut alia Pontificalia exercenti, adſiſtere, & inſeruire, atque in Choro ad pſallendum inſtituto, hymnis, & Canticis Dei nomen reuerenter, diſtinctè, deuoteque laudare. Veſtitu inſuper decēti, tam in Eccleſiis, quam extra aſſiduè vtantur ab illicitiſque venationibus, aucupijs, choreis tabernis, luſibuſque abſtineant; atque ea morum integritate polleant, vt meritò Eccleſ. Senatus dici poſſit. Cætera, quæ ad debitum in diuinis officijs regimē ſpectant, deq. congrua in his canendi, ſeu modulādi ratione, de certa lege in choro conueniendi, & permanēdi, ſimulque de omnibus Eccl. miniſtris, quæ neceſſaria erunt, & ſi quā huiuſmodi; Synodus Prouincialis, pro cuiuſque Prouinciæ vtilitate, & moribus, certam cui-*

Sup. Seſſ. 5. ca. 1. de ref. c. 1. de ſer. non reſid. in 6.

c. licet, & c. extt. pandæ § qui vero, de præben. c. quia non nulli, de cle. non reſi. Conc. Tur. c. 8. Conc. Aga. can. 55. qui incipit. Epiſc. c. Epiſcopum, 34. d. tot. tit. de vit. & hon cler. extra in 6. & in Clem.

que

que formulam præſcribet. Intereà verò Epiſcopus nõ minùs, quam cum duobus Canonicis, quorũ vnus ab Epiſcopo, alter à capitulo eligatur, in iis, quæ expedire videbuntur poterit prouidere.

Caput XIII.

Sup. ſeſ. 9. de ref. c. 6. & 7. & Seſ 14. de ref. c. 6 & inf. c. 15.

QVoniam pleræque Cathedrales Eccleſiæ tã tenues redditus ſunt, et anguſti, ut Epiſcopali dignitati nullo modo reſpondeant, neq: Eccleſiarũ neceſſitati ſufficiant; examinet Concilium prouinciale, vocatis iis, quorum intereſt, et diligẽter expẽdat, quas propter anguſtias, tenuitatemq. inuicem vnire, vel nouis prouentibus augere expediat, confectaq. de præmiſſis inſtrumenta, ad ſummum Rom. Pont. mittat, quibus inſtructus Sũmus Pontifex ex prudẽtia ſua, prout expedire iudicauerit, aut tenues inuicẽ vniat, aut aliqua acceſſione ex fructibus augeat. Interim verò donec prædicta effectum ſortiantur, huiuſmodi Epiſcopis, qui fructum ſubuentione pro Diœceſis ſuæ tenuitate indigẽt, poterit de beneficijs aliquibus, dum tamen curata nõ ſint, nec dignitates, ſeu Canonicatus, et præbendæ, nec Monaſteria, ĩ quibus viget regularis obſeruantia, vel quę Capitulis generalibus, et cæteris Viſitatoribus ſubduntur, à Summo Rom. Pont. prouideri. In Parochialibus etiã Eccleſiis, quarum fructus ęquè adeo exigui ſunt, vt debitis nequeant oneribus ſatisfacere, curabit Epiſcopus, ſi per beneficiorum vnionem, non tamen regularium, id fieri nõ poſsit, vt primitiarum, vel decimarum aſſignatione, aut per Parochianorũ Symbola, ac collectas, aut qua commodiori ei videbitur ratione tantum redigatur, quod pro Rectoris, aut parochię neceſſitate decenter ſufficiat. In vnionibus verò quibuslibet,

ca' vnio. 10. q. 3. ca. & tẽporis, cum ſeq. 16. q. 1.

Digitized by Google

bet ſeu ex ſupradictis, ſeu aliis cauſis faciendis, Eccleſiæ Parochiales, Monaſteriis, quibuſcunque, aut Abbatiis, ſeu dignitatibus, ſiue prębendis Eccleſiæ Cathedralis, vel collegiatæ, ſiue aliis beneficiis ſimplicibus, aut hoſpitalibus, militiiſve nõ vniãtur, et quæ vnitæ ſunt,

Sup. Seſſ. 6 de ref c 6.

reuideãtur ab Ordinariis, iuxta alias decretum in eadem Synodo, ſub fel. rec. Paulo III. quod etiam vnitis ab eo tempore citra æquè obſeruetur: non obſtantibus in iis quibuſcumque verborũ formis, quæ hic pro ſufficienter expreſſis habeantur. Ad hęc in poſterum omnes hæ Cathedrales Eccleſiæ, quarũ redditus ſummam ducatorum 1000. & parochiales, quæ ſummam ducatorum 100. ſecundum verum annuum valorẽ nõ excedunt, nullis, penſionibus, aut reſeruationibus fructuũ grauentur. In iis quoque ciuitatibus ac locis, vbi parochiales Eccleſiæ certos non habent fines, nec earũ Rectores proprium populum, quem regant, ſed promiſcuè petentibus Sacramẽta adminiſtrant, mãdat S. Synodus Epiſcopis pro tutiori animarum eis commiſſarium ſalute, vt diſtincto populo in certas, propriaſque parochias, vnicuique ſuum perpetuum peculiaremque Parochum aſſignent, qui eas cognoſcere valeat, & à quo ſollicitè Sacramenta ſuſcipiant, aut alio vtiliori modo, prout loci qualitas exegerit, prouideant. Idemq. in iis ciuitatibus, ac locis, vbi nullę ſunt parochiales, quamprimum fieri curent; non obſtantibus quibuſcũque priuilegiis, & conſuetudinibus, etiam immemorabilibus.

c. Paſtoralis de his quæ ſunt a præ. c. 1. 13. q. 1. c. pluris. 16. q. 1. c. 1. de paroc. & ſup Seſſ. 14. de ref. c. 9.

Caput XIV.

IN pluribus Eccleſiis, tã Cathedralibus, quã Collegiatis, & Parochialibus ex earum cõſtitutionibus aut ex praua conſuetudine obſeruari intelligitur, vt in electio-

electione, præſentatione, nominatione, inſtitutione, confirmatione, collatione, vel alia prouiſione, ſiue admiſſione ad poſſeſſionem alicuius Cathedralis Eccleſię, vel beneficii, canonicatuum, aut præbendarũ, vel partem prouentuum, ſeu ad diſtributiones quotidianas certæ conditiones, ſeu deductiones ex fructibus ſolutiones, promiſſiones, compenſationes ve illicitæ, aut etiam, quæ in aliquibus Eccl. dicũtur Turnorum lucra, interponantur: hæc cum ſancta Synodus deteſtetur, mandat Epiſcopis, vt quæcumque huiuſmodi in vſus pios non conuertuntur, atque ingreſſus eos, qui ſimoniacæ labis, aut ſordidæ auaritiæ ſuſpicionem habent, fieri non permittant; ipſique diligenter de eorum Conſtitutionibus, ſiue Conſuetudinibus ſuper prædictis cognoſcant, & illis tantum, quas vt laudabiles probauerint, exceptis, reliquas, vt prauas, ac ſcandaloſas, reiiciant, & aboleant. Eos verò, qui aduerſus hæc in præſenti decreto comprehenſa, quauis ratione commiſerint, pœnis contra ſimoniacos editis, ſacris Canonibus, & variis Sum. Pontificum Conſtitutionibus, quas omnes innouat, teneri decernit: non obſtantibus quibuſcumque ſtatutis, Conſtitutionibus, & Conſuetudinibus, etiam immemorabilibus, etiam Apoſtolica authoritate cõfirmatis, de quarum ſubreptione, obreptione, & intentionis defectu, Epiſcopus tamquam Apoſtolicæ Sedis delegatus, cognoſcere poſſit.

1. q. 1. ferè per totam. Concil. Tol. 8 c. .c. cum ſuper. de confeſ. tot. ferè tit. de ſim. extr.

Caput XV.

IN Eccleſiis Cathedralibus, & Collegiatis inſignibus, vbi frequentes, adeoque tenues ſunt præbendæ ſimul cum diſtributionibus quotidianis, vt ſuſtinendo decenti Canonicorum gradui, pro loci, & perſonarum qualitate non ſufficiant, liceat Epiſcopis cum conſenſu Ca-

Sup. cap. 13.

ſu Ca-

ſu Capituli, vel aliquot ſimplicia beneficia, non tamen regularia, ijs vnire, vel, ſi hac ratione prouideri non poſſit, aliquibus ex ijs ſuppreſſis, cum patronorum conſenſu, ſi de iure patronatus laicorum ſint, quorum fructus, & prouentus reliquarum præbendarum diſtributionibus quotidianis applicentur, eas ad pauciorem numerum reducere; ita tamen, vt tot ſuperſint, quæ diuino cultui celebrando, ac dignitati Eccleſiæ cōmodè valeant reſpondere: non obſtantibus quibuſcūq; Conſtitutionibus, & priuilegijs, aut quacumque reſeruatione generali, vel ſpeciali, aut affectione; neque prędictæ vniones, aut ſuppreſſiones tolli, ſeu impediri poſſint ex quibuſcumque prouiſionibus, etiam vigore reſignationis, aut quibuſuis alijs derogationibus, vel ſuſpenſionibus.

c. in eccleſ. ext. de inſt.

Caput XVI.

Capitulum, Sede vacante, vbi fructuū percipiendorum ei munus incumbit, Oeconomum vnum, vel plures, fideles, ac diligentes decernat, qui rerū Eccleſiaſticarum, & prouentuum curā gerant, quorū rationem ei, ad quem pertinebit, ſint reddituri. Item Officialem, ſeu Vicarium infra octo dies poſt mortem Epiſcopi conſtituere, vel exiſtentem cōfirmare omnino teneatur, qui ſaltem in iure Canonico ſit Doctor, vel Licentiatus, vel alias, quantum fieri poterit idoneus: ſi ſecus factum fuerit, ad Metropolitanum deputatio huiuſmodi deuoluatur. Et, ſi Eccleſia ipſa Metropolitana fuerit, aut exempta Capitulumque, vt præfertur, negligēs fuerit, tunc antiquior Epiſcopi ex Suffraganeis in Metropolitana, & propinquior Epiſcopus in exempta Oeconomum, & Vicarium idoneos poſſit conſtituere. Epiſcopus verò ad eamdem Eccleſiam vacantem promotus

Conc. Calc. act. 6 ca. 25. in fin. Cōc. vorm. c. 70. ca non liceat, 22. q. 1.

c. nō liceat il 1. 11. q. 1. ca fin. de reg. in 6.

motus ex iis, quæ ad eum ſpectant, ab eiſdem Oecono-mo, Vicario, & aliis quibuſcumq; officialibus, & ad-miniſtratoribus, qui Sede vacante fuerunt à Capitulo, vel ab aliis in eius locum conſtituti, etiam ſi fuerint ex eodem Capitulo, rationem exigat officiorum, iuriſdi-ctionis, adminiſtrationis, aut cuiuſcumque eorum mu-neris: poſſitque eos punire, qui in eorum officio, ſeu adminiſtratione deliquerint: etiamſi prædicti officiales redditis rationibus à Capitulo, vel à deputatis ab eo-dem, abſolutionem, aut liberationem obtinuerint. Ei-dem quoque Epiſcopo teneatur Capitulum de ſcriptu-ris ad Eccleſiam pertinentibus, ſi quæ ad Capitulum peruenerunt, rationem reddere.

Caput XVII.

CVm eccleſiaſticus Ordo peruertatur, quãdo vnus plurium officia occupat Clericorum; ſanctè ſacris Canonibus cautum fuit, neminem oportere in duabus Eccleſiis conſcribi. Verum quoniam multi, improbæ cupiditatis affectu, ſeipſos, non Deum decipientes, ea, quæ bene conſtituta ſunt, varijs artibus eludere, & plu-ra ſimul beneficia obtinere non erubeſcunt: ſancta Sy-nodus debitam regendis Eccleſiis diſciplinã reſtituere cupiens, præſenti decreto, quod in quibuſcumque per-ſonis, quocumque titulo, etiam ſi Cardinalatus honore fulgeant, mandat obſeruari: ſtatuit, vt in poſterum vnum tantum beneficium eccleſiaſticum ſingulis con-feratur. Quod quidem ſi ad vitam eius, cui confertur, honeſtè ſuſtentandam non ſufficiat; liceat nihilominus aliud ſimplex ſufficiens, dummodo vtramque perſona-lem reſidentiam non requirat, eidem conferri. Hæcque non modo ad Cathedrales Eccleſias, ſed etiam ad alia omnia beneficia, tam ſæcularia, quam regularia quæ-

cap. vnico. §. ſed, & hoc 10. q. 3. cap. quia in tantum, cap ad hæc, & cap. cum non ignores. de præb. cum alleg. ſupra Seſſ. 7 de refor. c. 2. cap. referent, & 6. de fin. ca. de præben. 21 q. 1. per totam, cap. quia nonnulli de cle. non reſidẽt. cap. eam te decet, de ætat. & qua.

Sup. Seſſ. 7. de ref. ca. 4.

cum-

cumque, etiam commendata, pertineant, cuiuſcumque tituli, ac qualitatis exiſtant. Illi verò, qui in præſenti plures Parochiales Eccleſias, aut vnam Cathedralem, & aliam Parochialem obtinent; cogantur omnino, quibuſcumque diſpenſationibus, ac vnionibus ad vitam non obſtantibus vna tantum Parochiali, vel ſola Cathedrali retenta, alias Parochiales infra ſpatium ſex menſium dimittere: alioquin tam Parochiales, quam beneficia omnia, quæ obtinent, ipſo iure vacare cenſeãtur, ac tamquam vacantia liberè alijs idoneis conferãtur, nec ipſi, antea illa obtinentes, tuta conſcientia, fructus poſt dictum tempus retineant. Optat autem ſancta Synodus, vt reſignantium neceſſitatibus commoda aliqua ratione, prout Summo Pontifici videbitur prouideatur.

c execrabilis, § qui vero, in extr. comm. tit. de præben.

Caput XVIII.

EXpedit maximè animarum ſaluti, à dignis, atque idoneis Parochis gubernari. Id vt diligentius, ac rectius perficiatur, ſtatuit S. Synodus, vt, cum Parochialis Eccleſiæ vacatio, etiam ſi cura Eccl. vel Epiſcopo incumbere dicatur, & per vnũ, vel plures adminiſtretur; etiam in Eccleſiis patrimonialibus, ſeu receptiuis nuncupatis; in quibus conſueuit Epiſcopis; vni, vel pluribus curam animarum dare, quos omnes ad infraſcriptũ examen teneri mandat per obitum, vel reſignationem, etiam in Curia, ſeu aliter quomodocumque contigerit, etiamſi ipſa Parochialis Eccleſia reſeruata, vel affecta fuerit generaliter, vel ſpecialiter, etiam vigore indulti, ſeu priuilegij in fauorem S. Rom. Eccleſ. Cardinalium, ſeu Abbatum, vel Capitulorum; debeat Epiſcopus ſtatim, habita notitia vacationis Eccleſiæ, (ſi opus fuerit) idoneam in ea Vicarium, cum congrua

grua

grua eius arbitrio, fructuum portionis aſſignatione, conſtituere: qui onera ipſius Eccleſiæ ſuſtineat, donec ei de Rectore prouideatur. Porrò Epiſcopus, & qui ius patronatus habet, infra decem dies, vel aliud tempus ab Epiſcopo præſcribendum, idoneos aliquot Clericos ad regendam Eccleſiam corã deputandis examinatoribus nominet. Liberum ſit tamen etiam aliis, qui aliquos ad id aptos nouerint, eorum nomina deferre, vt poſſit poſtea de cuiuslibet ætate moribus, & ſufficientia fieri diligens inquiſitio. Et, ſi Epiſcopo, aut Synodo prouinciali pro regionis more videbitur magis expedire, per edictum etiam publicũ vocentur, qui volet examinari. Tranſacto conſtituto tempore, omnes, qui deſcripti fuerint, examinentur ab Epiſcopo, ſiue eo impedito, ab eius Vicario generali, atque ab aliis examinatoribus non paucioribus, quam tribus, quorum votis, ſi pares, aut ſingulares fuerint, accedere poſſit Epiſcopus, vel Vicarius, quibus magis videbitur. Examinatores autem ſingulis annis in Diœceſana Synodo ab Epiſcopo, vel eius Vicario ad minus ſex proponantur, qui Synodo ſatisfaciant, & ab ea probẽtur. Adueniente que vocatione cuiuslibet Eccleſiæ, tres ex illis eligat Epiſcopus, qui cum eo examen perficiant: indeque ſuccedente alia vocatione, aut eoſdem, aut alios tres quos maluerit, ex prædictis illis ſex eligat. Sint verò hi examinatores Mag. ſeu Doctores, aut licentiati in Theol. aut iure Canon. vel alii Clerici, ſeu Regulares etiam ex ordine Mẽdicantium, aut etiam ſæculares, qui ad id videbuntur magis idonei, iurentque omnes ad ſancta Dei Euang. ſe quacumque humana affectione poſtpoſita, fideliter munus executuros. Caueantque ne quidquàm prorſus occaſione huius examinis nec ante, nec

Inf. Seſſ. vlt. de ref. c. 9.

ca. quando, 24. diſt. ſup. Seſſ. 21. ca. 2. de ref.

O poſt

poſt accipiant: alioquin ſimoniæ vitium tam ipſi, quã alii dantes incurrant: à qua abſolui nequeant, niſi dimiſſis beneficiis, quæ quomodocumque etiam antea obtinebant,& ad alia in poſterum inhabiles reddãtur. Et de his omnibus non ſolum coram Deo, ſed etiam in Synodo prouinciali (ſi opus erit) rationem reddere teneantur; à qua ſi quid contra officium eos feciſſe compertũ fuerit,grauiter eius arbitrio puniri poſſint. Peracto deinde examine, renuncientur, quicumque ab his idonei iudicati fuerint ætate,moribus,& doctrina,prudentia,& aliis rebus ad vacantẽ Eccleſiam gubernandam opportunis, ex hiſq. Epiſcopus eum eligat, quem cæteris magis idoneum iudicauerit,atque illi,& nõ alteri,collatio Eccleſiæ ab eo fiat,ad quem ſpectabit eam conferre. Si vero iuriſpatronatus, eccleſiaſtici erit, ac inſtitutio ad Epiſcopum, & non ad alium pertineat, is, quem patronus digniorem inter probatos ab examinatoribus iudicabit, Epiſcopo præſentare teneatur, vt ab eo inſtituatur. Cum vero inſtitutio ab alio quam ab Epiſcopo erit facienda, tunc Epiſcopus ſolus ex dignis eligat digniorem, quem patronus ei præſentet, ad quem inſtitutio ſpectat. Quod ſi ius patronatus laicorũ fuerit, debeat qui à patrono præſentatus erit,ab eiſdẽ deputatis,vt ſup.examini,et non niſi idoneus repertus fuerit,admitti. In omnibuſque ſupradictis caſibus nõ,cuiquam alteri,quam vni ex prædictis examinatis, & ab examinatoribus approbatis,iuxta ſupradictã regulam,de Eccleſia prouideatur: nec prædictorum examinatorum relationem, quo minus executionẽ habeat, vlla deuolutio,aut appellatio, etiã ad Sed. Apoſt. ſiue eiuſdẽ Sedis legatos,aut Vicelegatos,aut Nunc. ſeu Epiſcopos,aut Metrop.Primates,vel Patriarchas interpoſita,

Sup. Seſ. 14. c. 13. de ref.

Sup. Seſ. 14. 2 c. 11. de ref. ca. illud & c. relatũ, de iur. pat.

poſita, impediat, aut ſuſpendat: alioquin Vicarius, quē Eccleſiæ vacāti antea Epiſcopus arbitrio ſuo ad tēpus deputauit, vel forſan poſteà deputabit, ab eius Eccleſiæ cuſtodia, & adminiſtratione nō amoueatur, donec aut eidē, aut alteri, qui probatus, & electus fuerit, vt ſupr. ſit prouiſum; alias prouiſiones omnes, ſeu inſtitutiones, præter ſupradictam formā factæ, ſubreptitiæ eſſe cenſeantur: non obſtantibus huic decreto exemptionibus, indultis, priuilegijs, præuētionibus; affectionibus nouis prouiſionibus, indultis, cōceſſis quibuſcumque Vniuerſitatibus etiam ad certā ſummam, & alijs impedimentis quibuſcumque. Si tamen adeo exigui redditus dictę parochiales fuerint, vt totius huius examinationis operam non ferant: aut nemo ſit, qui ſe examini quærat ſubijcere, aut ob apertas factiones, ſeu diſſidia, quæ in aliquibus locis reperiuntur, facilè grauiores rixæ, ac tumultus poſſint excitari, poterit Ordinarius, ſi pro ſua conſcientia cum deputatorum conſilio ita expedire arbitrabitur, hac forma omiſſa, priuatum aliud examen, ceteris tamen, vt ſup. ſeruatis adhibere, Licebit etiam Synodo prouinciali, ſi qua in ſupradictis circa examinationis formam addenda, remittendave eſſe cenſuerit, prouidere.

Caput XIX.

DEcernit ſancta Synodus, mandata de prouidēdo, & gratias, quæ expectatiuæ dicūtur, nemini amplius, etiam Collegiis, Vniuerſitatibus, Senatibus, & alijs ſingularibus perſonis, etiam ſub nomine indulti, aut ad certam ſummam, vel alio quouis colore cōcedi, nec hactenus conceſſis cuiquam vti licere. Sed nec reſeruationes mentales, nec aliæ quæcūque gratię ad vacatura, nec indulta ad alienas Eccleſias, vel Monaſte- Expectatiuæ tolluntur. c.2. de conceſ præben. & ca. detestanda, eod. tit. in 6.

O 2 ria

ria alicui etiam ex ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardi[…] libus, concedantur, & hactenus conceſſa, abrogata e[…] cenſeantur.

Caput XX.

Cauſæ omnes Eccleſiaſt. in prima, inſt. coram. Ordin. tractandæ, & inſr. biennium finiendæ, c. 1. extr. de for. cõp. inf. Seſſ vlt. ca. 10. in fin. de ref.

CAuſæ omnes ad forum Eccleſiaſticũ quomod[…] libet pertinentes, etiam ſi beneficiales ſint, in p[…] ma inſtantia coram Ordinarijs locorum dumtaxat c[…] gnoſcantur, atque omninò ſaltem infra biennium à […] motæ litis, terminentur: alioquin poſt id ſpatium lib[…] rum ſit partibus, vel alteri illarum iudices Superiore[…] aliàs tamen competentes, adire, qui cauſam in eo ſtat[…] quo fuerit, aſſumãt, & quamprimum terminari curẽ[…] nec antea alijs comittantur: nec auocentur, neque a[…] pellationes ab eiſdem interpoſitæ, per Superiores quo[…] cumque recipiantur, eorumve commiſſio, aut inhibiti[…] fiat, niſi à definitiua, vel à definitiuæ, vim habente, & cuius grauamen per appellationem à definitiua repara[…] ri nequeat. Ab his excipiantur cauſæ, quæ iuxta Ca[…] nonicas ſanctiones apud Sedem Apoſtolicam ſunt tra[…] ctandæ: vel quas ex vrgenti, rationabilique cauſa[…] iudicauerit ſummus Romanus Pontifex per ſpeciale[…] reſcriptum Signaturæ Sanctitatis ſuæ manu propria[…] ſubſcribendum committere, aut auocare.

c. nec licuit 17. d. ca. maiores, de bapt. Virg. Pap in epi. ad Fleurh. in fin. & Pelag. II. in epiſt circ. fin. cum ſi.

Cauſæ Criminales, & matrimoniales ab Epiſcopis tantum tractandæ.

Ad hæc, cauſę matrimoniales, & criminales non[…] Decani, Archidiaconi, aut aliorum inferiorum iudicio[…] etiam viſitando, ſed Epiſcopi tantũ examini, & iuriſdi[…] ctioni relinquantur, etiam ſi in præſenti inter Epiſcopũ & Decanum, ſeu Archidiaconum, aut alios inferiores ſuper cauſarum iſtarũ cognitione lis aliqua in quacun[…] que inſtantia pendeat: coram quo, ſi pars verè paupertatem probauerit, non cogatur extra prouinciam, nec in ſecunda, nec in tertia inſtantia in eadẽ cauſa matrimoniali

monialí

moniali litigare, niſi pars altera, & alimẽta, & expẽ-ſas litis velit ſubminiſtrare. Legati quoque etiã de Latere Nuncii, Gubernatores Eccleſiaſtici, aut alii quacumque facultatũ, vigore, non ſolum Epiſcopos in prædictis cauſis impedire, aut aliquo modo eorum iuriſdictionem iis præcipere, aut turbare non præſumãt: ſed nec etiam contra Clericos, aliasve perſonas Eccleſiaſticas, niſi Epiſcopo prius requiſito, eoque negligente, procedant; alias eorum proceſſus, ordinationeſve nullius momenti ſint, atque ad damni ſatisfactionem, partibus illati, teneantur.

Præterea, ſi quis in caſibus à iure permiſſis appellauerit, aut de aliquo grauamine conqueſtus fuerit; ſeu alias ob lapſum biẽnii, de quo ſupra, ad alium iudicem recurrerit, teneatur acta omnia coram Epiſcopo geſta, ad iudicem appellationis expẽſis ſuis transferre, eodẽ tamẽ Epiſcopo prius admonito, vt, ſi quid ei pro cauſæ inſtructione videbitur, poſſit iudici appellationis ſignificare. Quod ſi appellatus compareat: cogatur tunc is quoque actorum, quæ trãslata ſunt expenſas, proportione ſua, ſi illis vti voluerit, ſubire, niſi aliter ex loci cõſuetudine ſeruetur vt ſcilicet ad appellationem integrũ hoc onus pertineat. Porrò ipſam actorum copiam teneatur Notarius, congrua mercede accepta, appellãti quãto citius, & ad minus intra mẽſem exhibere. Qui Notarius ſi in differẽda exhibitione fraudẽ fecerit, ab officii adminiſtratione arbitrio Ordinarii ſuſpendatur, & ad dupli pœnã, quanti ea lis fuerit, inter appellantẽ, & pauperes loci diſtribuendam, cõpellatur. Iudex verò, ſi & ipſe impedimenti huius conſcius, particepſve fuerit, aliterve obſtiterit, ne appellanti integre acta intra tempus traderentur; ad eãdem dupli pœnam, prout

Appellans quid agere debeat, c. de appellationibus, ferè per tot & ca. ſignificauerunt, cum ſeq. de teſt. & at teſt cũ ſim.

ſupra teneatur: non obſtantibus quo ad omnia ſupra ſcripta, priuilegijs, indultis, concordijs, quæ ſuos tantum teneant auctores, & alijs quibuſcumque conſuetudinibus.

Cap. XXI.

CVpiẽs ſancta Synodus, vt ex decretis ab ea editis nulla vnquam futuris temporibus dubitandi occaſio oriatur, verba illa poſita in decreto, publicati Seſſ. I. ſub Beatiſſ. D. N. Pio IV. videlicet: Quæ proponentibus Legatis, ac Præſidentibus, ad horũ temporum Sup. ſeſ. 17. *leuandas calamitates, ſedandas de religione cõtrouerſias, coercendas linguas doloſas, deprauatorum morũ abuſus corrigendos, Eccleſiæ veram, & Chriſtianam pacem conciliandam apta, & idonea ipſi ſanctæ Synodo videbuntur; explicando declarat mentis ſuæ non fuiſſe, vt ex prædictis verbis ſolita ratio tractandi negotia in generalibus Concilijs vlla ex parte immutaretur; neque noui quidquam præter id, quod a Sacris Canonibus, vel generalium Synodorum forma hactenus ſtatutum eſt, cuiquam adderetur, vel detraheretur.*

Indictio futuræ Seſſionis.

INſuper eadem ſacroſancta Synodus proximam futuram Seſſionem feria V. poſt Conceptionem Beatæ Mariæ Virginis, quæ erit dies nona menſis Decembris proximè venturi, habendam eſſe ſtatuit, & decernit, cum poteſtate etiam abbreuiandi in qua, Seſſione tractabitur de ſexto nunc in eam dilato capite, & de reliquis reformationis capitibus iam exhibitis, deq. alijs ad eam pertinentibus. Si verò opportunum videbitur, & tempus patietur, poterit etiam de nonnullis dogmatibus tractari, prout ſuo tempore in Congregationibus proponetur.

SES-

SESSIO XXV.

Quæ eſt viiij, & vltima, ſub Pio IV. Pont. Max.

Cœpta die tertia, abſoluta die quarta Decemb. 1563.

Decretum de Purgatorio.

CVm Catholica Eccleſia, Spiritu ſancto edocta, ex Sacris litteris, & antiqua Patrum traditione, in Sacris Cōciliis, & nouiſſime in hac Oecumenica Synodo docuerit, Purgatorium eſſe; animaſque ibi detentas fidelium ſuffragiis, potiſſimū vero acceptabili altaris ſacrificio iuuari: præcipit ſancta Synodus Epiſcopis, vt ſanam de Purgatorio doctrinam, à ſanctis Patribus et Sacris Conciliis traditam, à Chriſti fidelibus credi, teneri, doceri, & vbique prædicari, diligēter ſtudeant. Apud rudem verò plebem difficiliores, ac ſubtiliores quæſtiones, quæque ad ædificationem non faciunt, & ex quibus plerumque nulla fit pietatis acceſſio, à popularibus concionibus ſecludantur. Incerta item, vel quæ ſpecie falſi laborant, euulgari, ac tractari non permittant. Ea verò, quæ ad curioſitatem quamdā, aut ſuperſtitionem ſpectant, vel turpe lucrum ſapiunt, tanquam ſcandala, & fidelium offendicula prohibeant. Curent autem Epiſcopi, vt fidelium viuorum ſuffragia, Miſſarum ſcilicet ſacrificia, orationes, eleemoſynæ, aliaque pietatis opera, quæ à fidelibus pro aliis fidelibus defunctis fieri conſueuerunt, ſecūdum Eccleſiæ inſtituta piè, & deuotè fiant, & quæ pro illis ex teſtatorū fundationibus, vel alia ratione debentur, non perfunctoriè, ſed à ſa-

Ioann. 14. 15. 16 & 20. Sup. Seſſ. 22. de ſa.. miſ. in princ. Sup. Seſſ. 22. c. 2. & ca. 3. Conc. Sen. decr. 12. ca. qualis cum ſeq. diſ. 15. 2. Mach. 12. Heb. 1 c non æſtimemus; & c. pro obeuntibu 13. q. 2. Matth. 21. Luc 1. c. fin. de pen. d. 7. c. quieſcamus, diſ. 43. cap. 1. de rem. n 1 6. Rom 12. Act. 1.

à ſacerdotibus, & Eccleſiæ miniſtris, & aliis, qui hos præſtare teneantur diligenter, & accuratè perſoluãtur.

De inuocatione, veneratione, & Reliquijs Sanctorum, & ſacris Imaginibus.

Conc. Senõ. decr. 13. cũ ſeq. Concil. Conſt. 5. Act. 2.

MAndat S. Synodus omnibus Epiſcopis, & cęteris docendi munus, curamque ſuſtinentibus, vt iuxta Catholicæ, & Apoſtolicæ Eccleſ. vſum, à primæuis Chriſtianæ religionis temporibus receptum, ſanctorumque Patrum confeſsionem, & Sacrorum Conciliorum decreta, in primis de Sanctorum interceſſione, inuocatione, Reliquiarum honore, & legitimo imaginum vſu fideles, diligenter inſtruant; docentes eos Sanctos vnà cum Chriſto regnantes, orationes ſuas pro hominibus Deo offerre, bonum, atque vtile eſſe ſuppliciter eos inuocare; & ob beneficia impetrãda à Deo per filium eius Ieſum Chriſtum Dominum noſtrum, qui ſolus noſter Redemptor, & Saluator eſt, ad eorum orationes, opem, auxiliumque confugere: illos verò, qui negant Sanctos, æterna felicitate in cœlo fruentes, inuocandos eſſe: aut qui aſſerunt, vel illos pro hominibus non orare, vel eorum, vt pro nobis etiam ſingulis orẽt, inuocationem eſſe idololatriam; vel pugnare cum verbo Dei, aduerſarique honori vnius mediatoris Dei, & hominum Ieſu Chriſti; vel ſtultum eſſe, in cęlo regnantibus voce, vel mente ſupplicare, impiè ſentire. Sanctorum quoque martyrum, & aliorum cum Chriſto viuentium ſancta corpora, quæ viua membra fuerunt Chriſti, & templum Spiritus ſancti ab ipſo ad æternam vitam ſuſcitãda, & glorificanda à fidelibus venerãda eſſe: per quę multa beneficia à Deo hominibus præſtantur: ita vt affirmantes, SS. Reliquiis venerationem, atque honorem non deberi; vel eas aliaque ſacra monumenta à fide-

Sup. Seſſ. 5. de peccat orig. verſ. ſi quis hoc Adã ad Hebr. 8. 9 & 11. c. 1. 1. Tim. 2. Leo Pap. ep. 5. ca. 2. & epiſt. 69. ca. multiplex, de pęn. d. 1. cap. cum ad verum, 96. d. c. quoniã d. 10. c. cum Matthæ. verſ. ceterum, de cel. Miſſ. Supr. Seſſ. 22, c. 3

à fidelibus inutiliter honorari: atque eorum opis impetrandæ cauſa Sanctorum memorias fruſtra frequentari, omnino damnandos eſſe; prout iam pridem eos damnauit, & nunc etiam damnat Eccleſia, imagines porrò Chriſti, deiparæ Virginis, & aliorum Sanctorum in templis præſertim habendas, & retinendas, eiſque debitum honorem, & venerationem impertiendam, non quod credatur ineſſe aliqua in iis diuinitas, vel virtus, propter quam ſint colendæ, vel quod ab eis ſit aliquid petendum, vel quod fiducia in imaginibus ſit figenda, veluti olim fiebat à Gentibus, quæ in idolis ſpem ſuam collocabant; ſed quoniam honos, qui eis exhibetur, refertur ad prototypa, quæ illa repræſentant; ita vt per imagines, quas oſculamur, & coram quibus caput aperimus, & procumbimus, Chriſtum adoremus, & Sanctos, quorum illæ ſimilitudinem gerunt, veneremur; id quod Conciliorum præſertim verò ſecundæ Nicenæ Synodi decreti contra imaginum oppugnatores eſt ſancitum.

de ſac. Miſ. 1. Cor. 5. Conc. Nic. per to. Conc. Generale. 8. can. 3.

Conc. Nic. 2. act. 3. & 4. Conc. Nic. act. 2. 4. circ. fin. 5. & 6.

Illud verò diligenter doceat Epiſcopi, per Hiſtorias myſteriorum noſtræ redemptionis picturis, vel aliis, ſimilitudinibus expreſſas erudiri, & confirmari populũ in articulis Fidei commemorandis, & aſſiduè recolendis, tũ verò ex omnibus ſacris imaginibus magnũ fructum percipi, non ſolum, quia admonetur populus beneficiorum, & munerum, quæ à Chriſto ſibi collata ſunt, ſed etiã, quia Dei per ſanctos miracula, et ſalutaria exempla oculis fidelium ſubiiciũtur, vt pro iis Deo gratias agant, ad ſanctorumque imitationem vitã moreſque ſuos componant, excitenturque ad adorandum, ac diligendum Deum, & ad pietatem colẽdam. Si quis autem his decretis cõtraria docuerit, aut ſenſerit: anathema

thema ſit. In has autẽ ſanctas, et ſalutares obſeruationes, ſi qui abuſus irrepſerũt, eos prorſus aboleri S. Synodus vehementer cupit: ita vt nullæ falſi dogmatis imagines, & rudibus periculoſi erroris occaſionẽ præbẽtes, ſtatuantur. Quod ſi aliquando hiſtorias, & narrationes S. Scripturæ, cũ id indoctæ plebi expediet, exprimi, & figurari contigerit; doceatur populus, nõ propterea diuinitatem figurari, quaſi corporeis oculis conſpici, vel coloribus, aut figuris exprimi poſſit. Omnis porro ſuperſtitio in Sanctorum inuocatione, Reliquiarum veneratione, & imaginum ſacro vſu tollatur: omnis turpis quæſtus eliminetur: omnis denique laſciuia vitetur, ita vt procaci venuſtate imagines non pingãtur, nec ornentur, & Sanctorum celebratione, ac Reliquiarum viſitatione, homines ad commeſſationes, atque ebrietates non abutantur, quaſi feſti dies in honorem Sanctorum per luxum, ac laſciuiam agantur. Poſtremò, tãta circa hæc diligentia, & cura, ab Epiſcopis adhibeatur, vt nihil inordinatum, aut præpoſterè, & tumultuarie accommodatum, nihil profanum, nihilque inhoneſtum appareat, cum domũ Dei deceat ſanctitudo. Hæc vt fidelius obſeruentur, ſtatuit S. Synodus, nemini licere vllo in loco, vel Eccleſia, etiam quomodolibet exempta, vllam inſolitam ponere, vel ponendam curare imaginem, niſi ab Epiſcopo approbata fuerit; nulla etiam admittenda eſſe noua miracula, nec nouas Reliquias recipiendas; niſi eodem recognoſcente, & approbante Epiſcopo; qui ſimulatque de ijs aliquid compertum habuerit; adhibitis in conſilium Theologis, & alijs pijs viris, ea faciat, quæ veritati, & pietati conſentanea iudicauerit. Quod ſi aliquis dubius, aut difficilis abuſus ſit extirpandus, vel omnino aliqua de

ijs,

Inf. in d ca. 1. de indul. & ſup. Seſſ. 21. ca. 9. de ref. ca. 2. extra de rel. & ven. Sanc.

Pſ. 98. & c. decet, de immun. eccl. in 6.

c. 1. & 2. extra de reli. & ven Sãc. Conc. Lat. ſub Innoc. III. c. 6.

Digitized by Google

iis rebus grauior quæſtio incidat: Epiſcopus, antequam controuerſiam dirimat: Metropolitani, & comprouincialium Epiſcoporum in Concilio Prouinciali ſententiam expectet: ita tamen, vt nihil inconſultò ſanctiſſimo Rom. Pont. nouum, aut in Eccleſia hactenus inuſitatum decernatur.

De Regularibus, & Monialibus.

Eadem Sacroſancta Synodus, reformationem proſequens, ea, quæ ſequuntur, ſtatuenda eſſe cenſuit.

Caput I.

Regulares qua ratione vitam inſtituere debeant.

QVoniam nõ ignorat S. Synodus quantũ ex Monaſteriis piè inſtitutis, & rectè adminiſtratis in Eccleſia Dei ſplendoris, atque vtilitatis oriatur, neceſſariũ eſſe cenſuit, quò faciliùs, ac maturius, vbi collapſa eſt, vetus, & Regularis diſciplina inſtauretur, et conſtantius, vbi conſeruata eſt, perſeueret, pręcipere, prout hoc decreto præcipit, vt omnes Regulares, tam viri, quam mulieres, ad Regulæ, quã profeſſi ſunt, præſcriptum vitam inſtituant, & componãt: atque in primis, quę ad ſuę profeſſionis perfectionem, vt obedientiæ, paupertatis caſtitatis, ac ſi quę alia ſunt alicuius Regulæ & Ordinis peculiaria vota, & præcepta ad eorum reſpectiuè eſſentiam, necnon ad communem vitam, victum, & veſtitum conſeruanda, pertinentia, fideliter obſeruent. Omniſque cura, & diligentia à Superioribus adhibeatur tam in Capitulis Generalibus, & Prouincialibus, quam in eorum viſitationibus, quæ ſuis temporibus facere non prætermittant: vt ab illis non recedatur; cum compertum ſit, ab eis non poſſe ea, quę ad ſubſtantiam Regularis vitæ pertinent, relaxari. Si enim illa, quæ baſes ſunt, & fundamenta totius

Cle. exiui, §. cum igitur in primis, de verb. ſignif.

cap. cum ad monaſteriũ in fin de ſtatu mon.

tius

tius Regularis diſciplinæ, exactè non fuerint conſeruata, totum corruat ædificium neceſſe eſt.

Caput II.

c. 2. & c. cū ad monaſteriū, de ſtat. reg.

NEmini igitur Regularium, tam virorum, quam mulierū liceat bona immobilia, vel mobilia, cuiuſcumque qualitatis fuerint, etiam quouis modo, ab eis acquiſita, tamquam propria, aut etiā nomine Conuētus poſſidere, vel tenere; ſed ſtatim ea Superiori tradantur, Conuentuique incorporentur. Nec deinceps liceat Superioribus bona ſtabilia alicui Regulari concedere, etiam ad vſumfructum, vel vſum adminiſtrationem, aut commendam. Adminiſtratio autem bonorum Monaſteriorum, ſeu Conuentuum ad ſolos officiales eorumdem, ad nutum Superiorum amouibiles, pertineat. Mobilium vero vſum ita Superiores permittāt, vt eorum ſuppellex ſtatui paupertatis, quam profeſſi ſunt, conueniat: nihilque ſuperflui in ea ſit, nihil etiam, quod ſit neceſſarium, eis denegetur. Quod ſi quis aliter quidquam tenere deprehenſus, aut conuictus fuerit, in biennio actiua, & paſſiua voce priuatus ſit; atque etiam iuxta ſuæ Regulæ, & ordinis Conſtitutiones puniatur.

Caput III.

Quib. regularib. bona immobilia poſſidere liceat. cap. extit, qui liminat. §. portio. de verb. ſign. in 6.

COncedit ſanct. Synodus omnibus Monaſteriis, & domibus tam virorum, quam mulierum, et Mēdicantium, exceptis domibus Fratrum S. Franciſci Capuccinorum, & eorum, qui Minorum de obſeruantia vocantur, etiam quibus aut ex Conſtitutionibus ſuis erat prohibitum, aut ex priuilegio Apoſtolico nō erat cōceſſum, vt deinceps bona immobilia eis poſſidere liceat. Quod ſi aliqua loca ex prædictis, quibus authoritate Apoſt. ſimilia bona poſſidere permiſſum erat, eis

ſpola-

ſpoliata ſint; eadem omnia illis reſtituenda eſſe decernit. In prædictis autem Monaſterijs, & domibus tam virorum, quam mulierum, bona immobilia poſſidentibus, vel non poſſidentibus, is tantum numerus conſtituatur, ac in poſterum conſeruetur; qui vel ex redditibus proprijs Monaſteriorum, vel ex conſuetis eleemoſynis commodè poſſit ſuſtentari; nec de cætero ſimilia loca erigantur ſine Epiſcopi, in cuius Diœceſi erigenda ſunt, licentia priùs obtenta.

Conc. Arel. c. 1. Conc. Mag. c. 19. ca. 1. & c. authoritate, de inſtit. c. quoniam vt ait de vita, & honeſt. cler. capi. vni §. ſanè. vt hoc, de ſtat. rep. in 6.

Caput IV.

PRohibet ſancta Synodus, ne quis Regularis, ſine ſui Superioris licentia, prædicationis, vel lectionis, aut cuiuſuis pij operis prætextu, ſubijciat ſe obſequio alicuius Prælati, Principis, vel Vniuerſitatis, vel Communitatis, aut alterius cuiuſcumque perſonæ, ſeu loci: neque ei aliquod priuilegium, aut facultas, ab alijs ſuper ijs obtenta, ſuffragetur. Quod ſi contrafecerit: tanquam inobediens arbitrio Superioris puniatur. Nec liceat Regularibus à ſuis Conuentibus recedere, etiam prætextu ad Superiores ſuos accedendi, niſi ab eiſdem miſſi, aut vocati fuerint. Qui vero ſine prædicto mandato, in ſcriptis obtento, repertus fuerit, ab Ordinarijs locorum, tamquam deſertor ſui inſtituti puniatur. Illi autem, qui ſtudiorum cauſa ad Vniuerſitates mittuntur, in Conuentibus tantum habitent, alioquin ab Ordinarijs contra eos procedatur.

Regulares alicuius obſequiis ſe ſubiicere nō poſſunt ſine ſuperiorum licētia. c. quanto, de offic. ord. Cle. ne in agro, §. quia vero, de ſta. mon.

Caput V.

BOnifacij VIII. Conſtitutionem, quæ incipit: Periculoſo, renouans S. Synodus, vniuerſis Epiſcopis ſub obteſtatione diuini iudicij, & interminatione maledictionis æternæ, præcipit, vt in omnibus Monaſterijs ſibi ſubiectis, ordinaria, in alijs verò Sedis Apoſt. au-

c. periculoſo, de ſtat. reg. in 6.

thori-

thoritate, clauſuram Sanctimonialiũ, vbi violata fuerit, diligenter reſtitui, & vbi inuiolata eſt, conſeruari maximè procurent, inobediẽtes, atque contradictores per cenſuras eccleſiaſticas, aliaſque pœnas, quacumque appellatione poſtpoſita, compeſcentes, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis. Quod auxilium vt præbeatur, omnes Chriſtianos Principes hortatur Sancta Synodus, & ſub excommunicationis pœna, ipſo facto incurrenda, omnibus Magiſtratibus ſæcularibus iniungit. Nemini autem Sanctimonialium licet poſt profeſſionem exire à Monaſterio, etiam ad breue tempus, quocumque prætextu, niſi ex aliqua legitima cauſa, ab Epiſcopo approbanda: indultis quibuſcumque, & priuilegijs non obſtantibus. Ingredi autẽ intra ſepta monaſterij nemini liceat, cuiuſcumque generis, aut conditionis, ſæxus, vel ætatis fuerint, ſine Epiſcopi, vel Superioris licẽtia, in ſcriptis obtenta, ſub excommunicationis pœna, ipſo facto incurrenda. Dare autem tantum Epiſcopus, vel Superior licentiam debet in caſibus neceſſarijs, neque alius vllo modo poſſit, etiam vigore cuiuſcumque facultatis, vel indulti hactenus conceſſi, vel in poſterum concedendi. Et quia Monaſteria Sãctimonialium extra mænia vrbis, vel oppidi conſtituta, malorũ hominum prædæ, & alijs facinoribus ſine vlla ſæpè cuſtodia ſunt expoſita, curent Epiſcopi, & alij Superiores, ſi ita videbitur expedire, vt Sanctimoniales ex eis ad noua, vel antiqua Monaſteria intra vrbes, vel oppida frequentia reducantur, inuocato etiam auxilio, ſi opus fuerit, brachij ſæcularis. Impedientes verò, vel non obedientes, per cenſuras eccleſiaſticas parere compellant.

Monialibus poſt profeſſionem à Monaſterio exire non liceat. Conc. Cab. ca. 57. 61. & 63.

Ingreſſus monaſteriorum omnibus prohibitus. Cõc. Matiſ. 1. c. 2. Conc. Arelat. c. 7. cap. definimus, 18. q. 2. c. periculoſo, de ſtat. reg. in 6.

Caput VI.

IN *electione Superiorum quorumcumque Abbatũ temporalium, & aliorum officialium, ac Generaliũ, & Abbatiſſarum, atq. aliarum Præpoſitarũ, quo omnia rectè, & ſine vlla fraude fiãt: in primis ſancta Synodus diſtrictè præcepit omnes ſupradictos eligi debere per vota ſecreta, ita vt ſingulorum eligentiũ nomina numquam publicentur. Nec in poſterum liceat, Prouinciales, aut Abbates, Priores, aut alios quoſcumque Titulares, ad effectum electionis faciendæ conſtituere: aut voces, & ſuffragia abſentium ſupplere. Si verò cõtra huius decreti conſtitutionem aliquis electus fuerit electio irrita ſit; & is, qui ad hunc effectum ſe in Prouincialem Abbatem, aut Priorem creari permiſerit; deinceps ad omnia Officia, in religione obtinenda, inhabilis exiſtat; facultateſque ſuper his conceſſæ, eo ipſo abrogatæ cenſeantur; &, ſi in poſterum aliæ concedantur, tamquam ſubreptitiæ habeantur.* Electio ſuperiorum Regularium & monialiũ quomodo facienda.

Caput VII.

A*Bbatiſſa, & Prioriſſa; & quocumq; alio nomine Præfecta, vel præpoſita appelletur, eligatur non minor annis 40. et quæ octo annis poſt expreſſam profeſſionem laudabiliter vixerit. Quod ſi his qualitatibus non reperiatur in eodem Monaſterio: ex alio eiuſdem Ordinis eligi poſſit. Si hoc etiam incommodum Superiori, qui electioni præeſt, videatur; ex iis, quæ in eodem monaſterio annum trigeſimum exceſſerit, & quinque ſaltem annis poſt profeſſionem rectè vixerint, Epiſcopo, vel alio Superiore conſentiente, eligatur. Duobus verò Monaſteriis nulla præficiatur. Et, ſi qua duo, vel plura, quocumque modo obtinet, cogatur, vno excepto, intra ſex mẽſes cætera reſignare. Poſt id vero*

Abbatiſſa, & aliæ ſuperiores quomodo, & qua ætate eligendæ. Conc. Car. 3 Conc. Aga. c. 10 ca. ſanctimoniales 20 q. 1. cap. indemnitatibus de elect. in 6. Conc. Aga. cap. 59. Conc. Epau. c. 9. ca. vit.

tem-

cap. vnum 21.q.1. Côc. Cabil. ca2.

tempus, niſi reſignauerit, omnia ipſo iure vacent. Is vero, qui electioni præeſt, Epiſcopus, ſiue alius ſuperior, clauſtra Monaſterij non ingrediatur, ſed ante cancellorum feneſtrellã vota ſingularum audiat, vel accipiat. In reliquis ſeruentur ſingulorum ordinum, vel Monaſteriorum Conſtitutiones.

Caput VIII.

ca. in ſingulis. de ſtatu Monach.

Monaſteria omnia, quæ generalib. Capitulis, aut Epiſcopis non ſubſunt, nec ſuos habent ordinarios regulares Viſitatores, ſed ſub immediata Sedis Apoſtolicæ protectione ac directione regi conſueuerũt, teneãtur infra annum à fine præſentis Concilij, & deinde quolibet trienio ſeſe in congregatione redigere, iuxta formam Conſtitutionis Innocentii III. in Concilio generali, quæ incipit: In ſingulis, ibiq; certas regulares perſonas deputare, quæ de modo, et ordine, de prædictis congregationibus erigendis, ac ſtatutis in eis exequendis deliberent, & ſtatuãt. Quod ſi in his negligentes fuerint, liceat Metropolitano, in cuius Prouincia prædicta Monaſteria ſunt, tamquam Sedis Apoſtolicæ delegato eos pro prædictis cauſis conuocare. Quod ſi infra limites vnius Prouinciæ non ſit ſufficiens talium Monaſteriorum numerus ad erigendam Congregationem, poſſint, duarũ, vel trium Prouinciarum monaſteria vnam facere Congregationem. Ipſis autem Congregationibus conſtitutis, illarum generalia Capitula, & ab illis electi Præſides, vel Viſitatores eãdem habeant authoritatem in ſuæ Congregationis Monaſteria, ac Regulares in eis commorãtes, quam alii Præſides, ac Viſitatores in cæteris habent Ordinibus: teneanturque ſuæ Congregationis Monaſteria frequenter viſitare, & illorum reformationi incumbere, et ea obſeruare, quæ in ſacris

Cano-

Canonibus, & in hoc Sacro Cõcilio ſunt decreta. Quod ſi etiam, Metropolitano inſtante, prædicta exequi non curauerint; Epiſcopis, in quorum Diœceſibus loca prædicta ſita ſunt, tamquam Sedis Apoſtolicæ delegatis, ſubdantur.

Tot. tit. de ſtat. reg. extr. in 6. & in Cle. exiui, de verb. ſign & cap. it. exiji, eodẽ tit. in 6.

Caput IX.

MOnaſteria Sanctimonialiũ Sanctæ Sedis Apoſtolicæ immediatè ſubiecta, etiam ſub nomine Capitulorum S. Petri, vel Sancti Ioãnis, vel aliis quomodocumque nuncupentur, ab Epiſcopis, tamquam dictæ Sedis delegatis, gubernentur, non obſtantibus quibuſcumque. Quæ vero à deputatis in Capitulis generalibus, vel ab aliis Regularibus reguntur, ſub eorum cura, & cuſtodia relinquantur.

Monaſteria Monialium, ab Epiſcopis guberna ri debeant c. cognouimus, 18. q. 2.

Cap. X.

ATtendant diligenter Epiſcopi, & cæteri Superiores, Monaſteriorum Sanctimonialium, vt in Conſtitutionibus earum admoneantur ſanctimoniales, vt ſaltem ſemel ſingulis menſibus cõfeſſionem peccatorum faciant: & ſacroſanctã Euchariſtiam ſuſcipiãt: vt eo ſe ſalutari præſidio muniant ad omnes oppugnationes Dæmonis fortiter ſuperandas. Præter ordinarium autem Confeſſorem, alius extraordinarius ab Epiſcopo & aliis Superioribus bis, aut ter in anno offeratur, qui omnium confeſſiones audire debeat. Quod verò ſanctiſſimum Chriſti corpus intra chorum, vel ſepta monaſterii, & non in publica Eccleſia conſeruetur, prohibet ſancta Synodus: non obſtante quocumque indulto, aut priuilegio.

Moniales ſæpius confiteantur.

Clem. ne in agro, §. ſanè de ſtat. Mo.

Caput XI.

IN monaſteriis, ſeu domibus virorum, ſeu mulierum, quibus imminet animarum cura perſonarũ ſæcula-

rium, præter eas, quæ ſunt de illorum Monaſteriorũ, ſeu locorum familia, perſonæ, tam regulares, quàm ſæculares, huiuſmodi curam exercentes, ſubſint immediatè in iis, quæ ad dictam curam, & Sacramentorum adminiſtrationem pertinent, iuriſdictioni, viſitationi, et correctioni Epiſcopi, in cuius Diœceſi ſunt ſita. Nec ibi aliqui, etiam ad nutum amouibiles, deputentur, niſi de eiuſdem cõſenſu, ac præuio examine, per eum, aut eius Vicarium faciendo, excepto Monaſterio Cluniacẽſi cũ ſuis limitibus, & exceptis etiam iis Monaſteriis, ſeu locis, in quibus Abbates, Generales, aut Capita Ordinum ſedem ordinariam principalem habent, atque aliis Monaſteriis, ſeu domibus, in quibus Abbates, aut alii Regularium Superiores iuriſdictionem Epiſcopalem, & temporalem in Parochos, & parochianos exercent, ſaluo tamen eorum Epiſcoporum iure, qui maiorem in prædicta loca, vel perſonas iuriſdictionem exercent.

c. qui relig'onis, 18. q. 1.

Caput XII.

CEnſuræ, & interdicta nedum à Sede Apoſt. emanata, ſed etiam ab Ordinariis promulgata; mandante Epiſcopo à Regularibus in eorum Eccleſiis publicentur, atque ſeruentur. Dies etiam feſti, quos in Diœceſi ſua ſeruandos idem Epiſcopus præceperit, ab exemptis omnibus, etiam Regularibus, ſeruentur.

ca. de iis 12. diſt.

Caput XIII.

Controuerſiæ de præcedentia, quomodo terminandæ & à quib.

COntrouerſias omnes de præcedentia, quæ perſæpè maximo cum ſcãdalo oriuntur inter Eccleſiaſticas perſonas, tam ſæculares, quàm regulares, cũ in proceſſionibus publicis, tum in iis, quæ fiunt in tumulãdis defunctorũ corporib. & in deferenda vmbella, & aliis ſimilibus: Epiſcopus, amota omni appellatione, & non obſtantibus quibuſcumque, componat. Exempti autem

omnes,

omnes, tam Clerici ſæculares, quàm regulares, quicumque, etiam monachi, ad publicas proceſſiones vocati, accedere compellantur; ijs tantum exceptis, qui in ſtrictiori clauſura perpetuo viuunt.

Cap. XIV.

Regularis, non ſubditus Epiſcopo, qui intra clauſtra Monaſterij degit, & extra ea ita notoriè deliquerit, vt populo ſcandalo ſit; Epiſcopo inſtante, à ſuo Superiore intra tempus ab Epiſcopo præfigendum, ſeuerè puniatur, ac de punitione Epiſcopum certiorem faciat: ſin minus, à ſuo Superiore officio priuetur, & ſi deliquerit ab Epiſcopo puniri poſſit.

Regulares delinquentes quomodo, & à quibus puniantur, Sup. Seſ. 6. c. 3. de reſ c. fin § ſi verò, de ſtat. mon.

Caput XV.

In quacumque religione, tam virorum, quam mulierum, profeſſio non fiat ante decimumſextum annum expletum; nec qui minore tempore, quam per annum, poſt ſuſceptum habitum in probatione ſteterit, ad profeſſionem admittatur. Profeſſio autem antea facta, ſit nulla; nullamque inducat obligationem ad alicuius Regulę, vel Religionis, vel Ordinis obſeruationem, aut ad alios quoſcumque effectus.

Profeſſio, qua ætate fieri debeat c. Gõſaldus 17 q 2. cap. ad Apoſtolicam, de reg. & c. nõ ſolum, eod. tit. in 6. cap. ad noſtram c. cum vinũ & ca poſtulaſti eod. tit. & ca. 1. eod. tit. in 6.

Caput XVI.

Nulla quoque renunciatio, aut obligatio antea facta, etiam cum iuramẽto, vel in fauorem cuiuſcumque cauſæ piæ, valeat, niſi cum licentia Epiſcopi, ſiue eius Vicarij fiat, intra duos menſes proximos ante profeſſionem, ac non alias intelligatur effectum ſuum ſortiri, niſi ſecuta profeſſione: aliter verò facta, etiam ſi cum huius fauoris expreſſa renunciatione, etiã iurata, ſit irrita, & nullius effectus. Finito tempore nouitiatus, Superiores nouitios, quos habiles inuenerint, ad profitendum admittant, aut è monaſterio eos eijciant.

c. cum cauſam in fi. de elect.

Per hæc tamen Sācta Synodus non intendit aliquid innouare: aut prohibere, quin religio Clericorum Societatis Ieſu, iuxta pium eorum inſtitutum, à Sancta Sede Apoſtolica approbatum, Domino, & eius Eccleſiæ inſeruire poſſint; Sed neque ante profeſſionem, excepto victu, & veſtitu, nouitii, vel nouitiæ illius temporis, quo in probatione eſt, quocumque prætextu, à parentibus, vel propinquis, aut curatoribus eius Monaſterio aliquid ex bonis eiuſdem tribuatur: ne hac occaſione diſcedere nequeat, quod totam, vel maiorem partem ſubſtantiæ ſuæ Monaſterium poſſideat; nec facilè, ſi diſceſſerit, id recuperare poſſit: quin potius præcipit ſancta Synodus, ſub anathematis pœna dantibus, & recipientibus, ne hoc vllo modo fiat, & vt abeuntibus ante profeſſionem omnia reſtituantur, quæ ſua erant, quod vt rectè fiat, Epiſcopus, etiam per cenſuras eccleſiaſticas, ſi opus fuerit, compellat.

Caput XVII.

Virgines ante 12. annū habitū non ſuſcipiant. cap.: puella. 20 q.1. ca. illud. 20. q. 1.

Libertati profeſſionis virginum Deo dicandarum proſpiciens sācta Synodus, ſtatuit, atque decernit vt, ſi puella, quæ habitum regularem ſuſcipere voluerit, maior duodecim annis ſit, non ante eū ſuſcipiat, nec poſtea ipſa, vel alia profeſſionem emittat, quam explorauerit Epiſcopus, vel eo abſente, vel impedito, eius Vicarius, aut aliquis eorum ſumptibus ab eis deputatus, virginis voluntatem diligenter, an coacta, an ſeducta ſit, an ſciat, quid agat, & ſi voluntas eius pia, ac libera cognita fuerit, habueritque cōditiones requiſitas iuxta Monaſterii illius, & Ordinis Regulam, necnon Monaſterium fuerit idoneum, liberè ei profiteri liceat, cuius profeſſionis tempus ne Epiſcopus ignoret, teneatur Præfecta monaſterio eum ante menſem certiorem facere.

Sup. Seſſ. 15. c. 1. de ref.

Quòd ſi Præfecta certiorem Epiſcopum non fecerit, quandiu Epiſcopo videbuntur, ab officio ſuſpenſa ſit.

Caput XVIII.

ANathemati Synodus ſubycit omnes, & ſingulas perſonas, cuiuſcumq; qualitatis, vel cõditionis fuerint, tã clericos, quam laicos, ſeculares, vel regulares, atque etiã qualibet dignitate fungẽtes, ſi quomodo documque coegerint aliquã virginem, vel viduã, aut aliam quacumque mulierem inuitam, preterquam in caſibus in iure expreſſis, ad ingrediendũ Monaſterium vel ad ſuſcipiendum habitum cuiuſcumque Religionis vel ad emittendam profeſſionem; quique conſilium, auxilium, vel fauorem dederint: quique ſcientes eam non ſpõte ingredi Monaſterium, aut habitum ſuſcipere, aut profeſſionem emittere; quoquo modo eidem actui, vel præſentiam, vel conſenſum, vel authoritatem interpoſuerint, Simili quoque anathemati ſubÿcit eos, qui ſanctam virginum, vel aliarum mulierẽ voluntatẽ vel accipiendi, vel voti emittendi, quoquo modo ſine iuſta cauſa impedierint. Eaq; omnia, & ſingula, quæ ante profeſsionem, vel ipſa profeſsione fieri oportet, ſeruẽtur non ſolum in Monaſterÿs ſubiectis Epiſcopo, ſed et in alÿs quibuſcumque: Ab his tamen excipiuntur mulieres, quæ Pœnitentes, aut Conuertitæ appellantur, in quibus Conſtitutiones earum ſeruentur.

Cogẽtes virgines, vel viduas ingredi monaſteria, anathemati ſubiiciuntur. cap. de lapſis, & c. Epiſcopo. 16. q. 6. cum ſuc.

Conc. To 3. c. 10. cap puella, 20 c 2. c vl. 32. q 1. Regularis qualiter poſſit dimittere habitum.

Caput XIX.

QVicumque Regularis prætendat, ſe per vim, & motũ ingreſſum eſſe Religionem, aut etiã dicat ante ætatem debitam profeſſum fuiſſe; aut quid ſimile, velitque habitum dimittere quacumque de cauſa; aut etiam cum habitu diſcedere ſine licentia Superiorum: non audiatur, niſi intra quinquennium tantum à die

Conc. To. 2. c. 54 in fi ca. puellæ 20. q 1. ca. cum virum de regul.

Conc. Arel 1. cap. vlt. Conc. Arel. 2.c. 25.

profeſſionis,& tunc non aliter, niſi cauſas, quas prętenderit, deduxerit coram Superiore ſuo, & Ordinario. Quod ſi ante habitum ſponte dimiſerit, nullatenus ad allegandum quamcumque cauſam admittatur; ſed ad Monaſterium redire cogatur, & tamquam apoſtata puniatur: interim verò nullo priuilegio ſuæ Religionis iuuetur. Nemo etiam Regularis cuiuſcumque facultatis vigore transferatur ad laxiorem religionem: nec detur licentia cuiquam Regulari occultè ferendi habitum ſuæ religionis.

Caput XX.

Abbat.5.officium in viſitãdis Monaſterijs.

ABbates, qui ſunt Ordinũ Capita, ac cęteri prędictorum Ordinum Superiores, Epiſcopis non ſubiecti, quibus eſt in alia inferiora Monaſteria Prioratusve legitima iuriſdictio, eadẽ illa ſibi ſubdita Monaſteria, & Prioratus, ſuo quiſq; loco atque ordine, ex officio viſitent etiam ſi commendata exiſtant. Quæ cũ Ordinum ſuorũ Capitibus ſubſint, declarat ſancta Synodus, in ijs, quæ alias de viſitatione Monaſteriorũ cõmendatorum definita ſunt, non eſſe comprehenſa, teneanturq. quicũque prædictorum Ordinum Monaſterijs preſunt prædictos Viſitatores recipere, & illorum ordinationes exequi. Ipſa quoque monaſteria, præſunt Ordinum Capita, iuxta S. Sedis Apoſt. & cuiuſquẽ Ordinis Conſtitutiones viſitentur. Et quamdiu durabunt huiuſmodi cõmendæ, Priores clauſtrales, aut in Prioratibus Conuentum habentibus, Superiores qui correctiones, & ſpirituales regimen exercent, à Capitulis Generalibus, vel ipſorum Ordinum Viſitatoribus inſtituantur. In cæteris omnibus præfatorum Ordinum priuilegia, & facultates, quę ipſorum perſonas, loca, & iura concernunt, immunia ſint, & illæſa.

Sup.Seſ 21. c.8. de ref.

Ca-

Caput XXI.

CVm pleraque Monaſteria, etiã Abbatię Prioratus, & Præpoſituræ, ex mala eorum, quibus cõmiſſa fuerunt, adminiſtratione, non leuia paſſa fuerint, tam in ſpiritualibus, quam in temporalibus detrimẽta: Cupit Sancta Synodus ad congruam monaſticæ vitæ diſciplinam omninò reuocare. Verum adeo dura, difficiliſq. eſt præſentium temporum conditio, vt nec ſtatim omnibus, nec commune vbique, quod optaret, remedium poſſit adhiberi: vt tamen nihil prætermittat, vnde prædictis ſalubriter aliquando prouideri poſſit; primum quidem confidit, Sanctiſſimum Romanũ, Pontificẽ pro ſua pietate, & prudentia curaturum, quantũ hoc tempore ferre poſſe viderit, vt ijs, quæ nunc commendata reperiuntur, & quæ ſuos conuentus habent, regulares perſonę, eiuſdem Ordinis expreſsè profeſſæ, & quæ gregi præire, et pręeſſe poſſint, præficiãtur. Quę vero, in poſterum vacabunt, non niſi Regularibus ſpectatæ virtutis, & sãctitatis conferãtur. Quo ad ea verò Monaſteria, quæ capita ſunt, ac Primates Ordinum, ſiue Abbatiæ, ſiue Prioratus, filiæ illorum Capitũ nuncupantur; teneantur illi, qui in præſenti ea in commendam obtinent, niſi ſit eis de regulari ſucceſſore prouiſum, infra ſex menſes religionem illorum Ordinum propriam ſolemniter profiteri, aut ijs cedere: alias commendæ prędictæ ipſo iure vacare cenſeantur. Ne autem in prædictis omnibus, & ſingulis fraus aliqua adhiberi poſſit mandat S. Synodus, vt in prouiſionibus dictorum Monaſteriorum qualitas ſingulorum nominatim exprimatur; aliterque facta prouiſio ſubreptitia eſſe cenſeatur, nullaque ſubſequenti poſſeſſione, etiam triennali, adiuuetur.

Conc. Lat. ſub Leo. X. Seſſ. 9. in Bul. de ref. Curiæ.

Sup. Seſ. 14. de ref. c. 10.

Caput XXII.

HÆc omnia, & ſingula in ſuperioribus decretis contenta, obſeruari S. Synodus præcipit in omnibus Cœnobiis, ac Monaſteriis, Collegiis, ac Domibus quorũcumque Sancti monialium virginum, ac viduarũ, etiamſi illæ ſub gubernio militiarũ, etiam Hieroſolymitanæ, viuant, & quocumque nomine appellentur, quarumcũque Sãcti monialium virginum ac viduarũ, ſub quacumque Regula, vel Conſtitutionibus, & ſub cuſtodia, vel guoernatione, vel quauis ſubiectione, aut annexione, vel dependentia cuiuſcumque Ordinis Mendicantium, vel non Mendicantium, vel aliorum Regularium monachorum, aut Canonicorum quorumcumque: non obſtantibus eorum omnium, & ſingulorum priuilegiis, ſub quibuſcũque formulis verborum conceptis, ac Mare magnum, appellatis, etiã in fundatione obtentis, necnon Conſtitutionibus, & Regulis etiam iuratis, atque etiam Conſuetudinibus, vel præſcriptionibus, etiam immemorabilibus. Si qui verò Regulares tam viri, quã mulieres ſunt, qui ſub arctiori Regula, vel ſtatutis viuunt, excepta facultate habẽdi bona ſtabilia in communi, eos ab eorum inſtituto, & obſeruantia S. Synodus amouere non intendit. Et quia S. Synodus deſiderat, vt omnia, & ſingula ſupradicta quamprimum executioni demãdentur, præcipit omnibus Epiſcopis in Monaſteriis ſibi ſubiectis, & in omnibus aliis, ipſis in ſuperioribus decretis ſpecialiter commiſſis, atque omnibus Abbatibus, & generalibus, & aliis Superioribus Ordinum ſupradictorum, vt ſtatim prædicta exequantur. Et ſi quid executioni mandatum non ſit, Epiſcoporum negligentiam Concilia prouincialia ſuppleant, & coerceant. Regularium verò Capitula

tula prouincialia & generalia, & in defectum Capitulorum generalium Concilia prouincialia per deputationem aliquorum eiuſdem Ordinis prouideāt. Hortatur etiam S. Synodus omnes Reges, Principes, Reſpub. & Magiſtratus, & in virtute ſanctæ obedientiæ præcipit, vt velint prædictis Epiſcopis, Abbatibus, ac Generalibus, & cæteris Præfectis in ſuperius cōtentæ reformationis executione ſuum auxilium, & authoritatem interponere, quoties fuerint requiſiti: vt ſine illo impedimento præmiſſa rectè exequantur ad laudem Dei omnipotentis.

Decretum de reformatione. Caput I.

Optandum eſt, vt ii, qui Epiſcopale miniſterium ſuſcipiunt, quæ ſuæ ſint partes agnoſcāt, ac ſi nō ad propria commoda, non ad diuitias, aut luxū, ſed ad labores, & ſollicitudines pro Dei gloria vocatos eſſe intelligant. Nec enim dubitandū eſt, & fideles reliquos ad religionem, innocentiamque facilius inflammādos, ſi Prepoſitos ſuos viderint non ea, quæ mundi ſunt, ſed animarū ſalutem, ac cæleſtem patriam cogitātes. Hæc cum ad reſtituendā Eccleſiaſticam diſciplinam præcipua eſſe ſancta Synodus animaduertat; admonet Epiſcopos omnes, vt ſecum ea ſæpe meditantes, facti etiā ipſis, ac vitæ actionibus quod eſt veluti perpetuum quoddam prædicandi genus ſe munere ſuo conformes oſtendant: in primis verò ita mores ſuos omnes componant, vt reliqui ab eis frugalitatis, modeſtiæ continentiæ, ac quæ nos tantopere commendat Deo ſanctæ humanitatis exempla petere poſſint. Quapropter exemplo Patrum noſtrorum in Concilio Carthaginenſi, non ſolum iubet, vt Epiſcopi modeſta ſupellectili, et menſa, ac frugali victu contenti ſint: verum etiam in

ca. magn. d. vnio. ca. qualiter. &, quando d. acc. ſup. ſeſſ. 22. de ref. c. 1. in princ.

Pſalm. 101. Eccl. 8. c. 5. & 66. Math. 10. & 18 cū ſi: Conc. Cart. 1. c. 15 Cōc. Tol. 3. c. 7. c. Epiſco. 11. d. c

reli-

reliquo vitæ genere, ac tota eius domo caueant, ne quid appareat, quod à Sancto hoc inſtituto ſit alienum; quodque non ſimplicitatem, Dei zelum, ac vanitatum contemptum præſeferat. Omnino vero eis interdicit, ne ex redditibus eccleſiæ cōſanguineos, familiareſve ſuos augere ſtudeant: cum & Apoſtolorum Canones prohibeant, ne res eccleſiaſticas, quæ Dei, ſunt, conſanguineis donent, ſed ſi pauperes ſint ijs, vt pauperibus, diſtribuant; eas autem non diſtribuant, nec diſſipent illorum cauſa; imò quam maximè poteſt, eos ſancta Synodus monet, vt omnem humanum hunc erga fratres, nepotes, propinquoſque carnis affectum, vnde multorum malorum in Eccleſia ſeminariū extat, penitus deponant. Quę vero de Epiſcopis dicta ſunt, eadem non ſolum in quibuſcumque beneficia eccleſiaſtica, tam ſæcularia, quam Regularia obtinentibus, pro gradus ſui conditione obſeruari, ſed & ad Sanct. Rom. Eccleſ. Cardinales pertinere decernit, quorum conſilio apud Sanctiſſimum Romanum Pontificem cum vniuerſalis Eccleſiæ adminiſtratio nitatur, nefas videri poteſt, non ijs etiam virtutum inſignibus ac viuēdi diſciplina eos fulgere, quę merito omnium in ſe oculos conuertant.

pro reuerētia, 44. diſt. ſup. Seſ. 2. &c.

Conc. Ant. c. 57. quiſquis 12. q. 2. c. ſint manifeſtę cap. Epiſcopus, & c. 10. eccleſ. cū ſeq. 12. q. 2.

Conc. Lat. ſub Leo X. ſeſ. 9. de ref. Curiæ.

Caput II.

Cogit temporum calamitas, et inualeſcentium hęreſum malitia, vt nihil ſit prætermittendū, quod ad populorum ædificationem, & Catholicæ fidei præſidium videatur poſſe pertinere. Præcipit igitur ſancta Synodus Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, Epiſcopis; & omnibus alijs, qui de iure, vel cōſuetudine in Concil. prouinciali intereſſe debent, vt in ipſa prima Synodo prouinciali, poſt finem præſentis Concilij habēda, ea omnia, & ſingula, quæ ab hac S. Synodo definita,

Sup. Seſ. 24. ca. 2 de ref. c. peruenit. ca. propter eccleſiaſtices cum multis alijs 18 diſt.

nita, & ſtatuta ſunt, palam recipiant: necnon verã obedientiam Sum. Rom. Pontifici ſpondeant, & profiteantur ſimulque hęreſes omnes à ſacris Canonibus, & generalibus Concilijs præſertimque ab hac eadem Synodo damnatas, publice deteſtentur, & anathematizent. Idemque in poſterum quicumque in Patriarchas, Primates, Archiepiſcopos, Epiſcopoſque promouendi, in prima Synodo prouinciali, in qua ipſi interfuerint omninò obſeruent. Quod ſi quis ex ſupradictis omnibus, quod abſit, renuerit: Epiſcopi comprouinciales ſtatim Summum Romanum Pontificem admonere ſub pœna diuinæ indignationis teneantur: interimque ab eiuſdẽ communione abſtineãt. Cæteri verò omnes ſiue in præſenti, ſiue in futurũ, beneficia eccleſiaſtica habituri, & qui in Synodo Diœceſana conuenire, debent, idẽ, vt ſuprà, in ea ſynodo, quæ primo quoque tempore celebrabitur, & faciant, & obſeruent: alias ſecundũ formam ſacrorum Canonũ puniatur. Ad hæc, omnes ijs, ad quos Vniuerſitatum, & Studiorum generaliũ cura, viſitatio & reformatio pertinet, diligenter curent, vt ab eiſdem Vniuerſitatibus, Canones, & decreta huius ſãctæ Synodi integre recipiantur, ad earumque normam Magiſtri doctores, & alij in eiſdem Vniuerſitatibus ea, quæ Catholicæ fidei ſunt, doceant, & interpretẽtur: ſeq. ad hoc inſtitutum initio cuiuslibet anni ſolemni iuramento obſtringãt: ſed, & ſi aliqua alia in prędictis Vniuerſitatibus correctione, & reformatione digna fuerint, ab eiſdem, ad quos ſpectat, pro religionis, & diſciplinę eccleſiaſticę augmento emendentur, & ſtatuantur. Quę vero Vniuerſitates immediatè ſummi Rom. Pontificis protectioni, & viſitationi ſunt ſubiectę, has ſua Beatitudo per eius delegatos eadẽ qua ſupra ratione, & prout ei

c. ſicuti. & ca. excommunicamus il 3. de hær. ca. 1 in fin. de Sum. Trin. & fide cath. cum. ſim.

vtilius

vtilius viſum fuerit, ſalubriter viſitari, & reformari curabit.

Caput III.

ca. dilecto, de ſent. ext. in 6. c. mulieris, in priu. 2. q. 1. cap. viſis in fi. 16. q. 2. ca. corripiantur. 24. q. 3

Excommunicatio quãdo exercenda, & quomodo concedenda.

c. Epiſcopi, cap. nemo Epiſcoporũ & c. nullus ſacerdorum 11 q. 3 c. ſacro, de ſen. excõ. Conc. Aur. 5. c. 1.

QVamuis excõmunicationis gladius neruus ſit eccleſiaſticæ, diſciplinæ, & ad cõtinẽdos in officio populos valde ſalutaris ſobriè tamen, magnaque circumſpectione exercendus eſt: cum experientia doceat, ſi temerè, aut leuibus ex rebus incutiatur, magis contemni quam formidari; & perniciem potius parere, quam ſalutem. Quapropter excommunicationes illæ, quæ monitionibus præmiſſis, ad finem reuelationis, vt aiunt, aut pro deperditis ſeu ſubtractis rebus ferri ſolent, à nemine prorſus, præterquam eb Epiſpcopo, decernantur, & tunc non alias, quam ex rè non vulgari, cauſaque diligenter, ac magna maturitate per Epiſcopum examinata, quæ eius animum moneat, nec ad eas concedendas cuiuſuis ſæcularis, etiam Magiſtratus authoritate adducatur: ſed totum hoc in eius arbitrio, & conſcientia, ſit poſitum; quando ipſo pro re, loco, perſona, aut tempore eas decernendas eſſe iudicauerit. In cauſis verò iudicialibus mandatur omnibus Iudicibus eccleſiaſticis, cuiuſcumque dignitatis exiſtant, vt quandocumque executio realis, vel perſonalis in qualibet parte iudicij, propria authoritate ab ipſis fieri poterit, abſtineat ſe tam improcedendo, quam definiendo, à cenſuris eccleſiaſticis, ſeu interdicto: ſed liceat eis, ſi expedire videbitur in cauſis ciuilibus ad forum eccleſiaſticum quomodolibet pertinentibus, contra quoſcumque etiam laicos per mulctas pecuniarias, quę locis pijs ibi exiſtentibus, eo ipſo, quod exactæ fuerint, aſſignentur; ſeu per captionem pignorum, perſonarumque diſtrictionem per ſuos proprios, aut alienos executores faciendam, ſiue etiam per priuatio-

uationem beneficiorum, aliaque iuris remedia procedere, & cauſas definire. Quod ſi executio realis, vel perſonalis aduerſus reos hac ratione fieri non poterit, ſitque erga iudicem contumacia; tunc eos etiam anathematis mucrone, arbitrio ſuo, præter alias pœnas, ferire poterit. In cauſis quoque criminalibus, vbi executio realis, vel perſonalis, vt ſupra fieri poterit, erit à cenſuris abſtinendum; ſed ſi dictæ executioni facilè locus eſſe non poſſit, licebit iudici hoc ſpirituali gladio in delinquentes vti, ſi tamen delicti qualitas, præcedente bina ſaltem monitione, etiam per edictum, id poſtulet. Nefas autẽ ſit ſæculari cuilibet Magiſtratui prohibere eccleſiaſtico iudici, ne excommunicet; aut mandare, vt latam excommunicationem reuocet, ſub prætextu, quod contenta in præſenti decreto nõ ſint obſeruata; cum nõ ad ſæculares, ſed ad eccleſiaſticos hæc cognitio pertineat. Excommunicatus verò quicũque, ſi poſt legitimas monitiones non reſipuerit, non ſolum ad Sacramenta, & communionem fideliũ, ac familiaritatem non recipiatur, ſed, ſi obdurato animo cenſuris annexus, in illis per annum inſorduerit, etiam contra eum, tamquam de hæreſi ſuſpectum, procedi poſſit.

cap ſi quis deinceps. in ſi, 17. q. 4.

c rogo cap. ſeq 11. qu. 3. ca. nulli, cũ ſeq. ca. cum deſideres, & c. ſi concubinæ, de ſen. excom.

Caput IV.

Contingit ſæpè in quibuſdã Eccleſiis, vel tam magnum Miſſarum celebrandarum numerũ ex varijs defunctorum relictis impoſitũ eſſe, vt illis pro ſingulis diebus à teſtatoribus præſcriptis nequeat ſatisfieri, vel eleemoſynã huiuſmodi, pro illis celebrãdis adeò tenuem eſſe, vt non facilè inueniatur, qui velit huic ſe muneri ſubiicere, vnde depereunt piæ teſtantiũ voluntates, & eorũ conſcientias, ad quos prædicta ſpectant, onerandi occaſio datur. Sancta Synodus cupiens hæc,

ad

ad pios vſus relicta, quo plenius, & vtilius poteſt, impleri: facultatem dat Epiſcopis, vt in Synodo Diœceſana, itemq; Abbatibus, & Generalibus Ordinum, vt in ſuis Capitulis Generalibus, re diligenter perſpecta, poſ- Sup. ſeſſ.22. de ref. c. 6 *ſint pro ſua conſcientia in prædictis Eccleſiis, quas hac prouiſione indigere cognouerint, ſtatuere circa hæc, quidquid magis ad Dei honorem, & cultum, atque eccleſiarum vtilitatem viderint expedire; ita tamen, vt eorũ ſemper defunctorum commemoratio fiat, qui pro ſuarũ animarum ſalute legata ea ad pios vſus reliquerunt.*

Cap. V.

R*Atio poſtulat, vt illis, quæ bene conſtituta ſunt, contrariis ordinationibus non detrahatur. Quãdo igitur ex beneficiorum quorumcumque erectione, ſeu fundatione, aut aliis conſtitutionibus, qualitates aliquæ requiruntur, ſeu certa illis onera ſunt iniũcta, in beneficiorum collatione, ſeu in quacumque alia diſpoſitione, eis non derogetur. Idem in præbendis Theologalibus, Magiſtralibus, Doctoralibus, aut Presbyteralibus, Diaconalibus, ac Subdiaconalibus, quandocumque ita conſtituta fuerint, obſeruetur, vt eorum qualitatibus, vel Ordinibus nihil in vlla prouiſione detrahatur, & aliter facta prouiſio ſubreptitia cenſeatur.*

Caput VI.

S*Tatuit ſancta Synodus, vt in omnib. Eccleſiis Cathedralib. & Collegiatis decretũ ſub fel. rec. Paulo III. quod incipit, Capitula Cathedralium; obſerue-* Sup. ſeſſ. 6. de ref. c. 4. *tur non ſolum, quãdo Epiſcopus viſitauerit, ſed et quoties ex officio, vel ad petitionem alicuius contra aliquẽ ex contentis in dicto decreto procedat; ita tamen vt cũ extra viſitationem proceſſerit, infraſcripta omnia locũ habeant: videlicet, vt Capitulum initio cuiuslibet anni*

eligat

eligat ex capitulo duos, de quorum conſilio, & aſſenſu Epiſcopus, vel eius Vicarius tã in formando proceſſum quam in cæteris omnibus actibus, vſque ad finẽ cauſæ incluſiuè, coram Notario tamen ipſius Epiſcopi; & in eius domo, aut conſueto tribunali procedere teneatur. Vnum autẽ tantum ſit vtriuſque votum, poſſitque alteri Epiſcopus accedere. Quod ſi ambo ab Epiſcopo diſcordes in aliquo actu, ſeu interlocutoria, vel diffinitiua ſentẽtia fuerint; tunc intra ſex dierum ſpatium cũ Epiſcopo tertium eligant: &, ſi in electione tertii etiam diſcordẽt: ad vicimiorem Epiſcopũ electio deuoluatur: & iuxta eam partẽ, cum qua tertius conueniet, articulus, in quo erat diſcordia, terminetur: aliàs proceſſus, & inde ſecuta, nulla ſint, nulloſque producãt iuris effectus. In criminibus tamen ex incontinentia prouenientibus, de qua in decreto de concubinariis, & in attrocioribus delictis, depoſitionem, aut degradationem requirentibus, vbi de fuga timetur, ne iudicium eludatur, et ideò opus ſit perſonali detentione, poſſit initio ſolus Epiſcopus ad ſummariam informationẽ, & neceſſariam detentionem procedere: ſeruato tamen in reliquis ordine præmiſſo. In omnibus autem caſibus ea ratio habeatur vt iuxta qualitatem delicti, ac perſonarum, delinquẽtes ipſi in loco decenti cuſtodiantur. Epiſcopis præterea vbique is honor tribuatur, qui eorum dignitati par eſt, eiſque in Choro & in Capitulo, in Proceſſionibus, & aliis actibus publicis, ſit prima ſedes, & locus, quẽ ipſi elegerint, & præcipua omnium rerum agendarum authoritas. Qui ſi aliquid Canonicis ad deliberandum proponant, nec de re ad ſuum, vel ſuorum commodum ſpectanda agatur: Epiſcopi ipſi Capitulum conuocent, vota exquirant, & iuxta ea concludant. Abſente verò

Inf. c. 14. & ſup. ſeſſ. 14. de matrim. c. 8. c. qualiter, 1. de accuſ. cap. tuæ de pœn.

Conc. Cart. 4. ca. 35. cap. Epiſcopus in Eccleſia, 92 diſt. cap. nouit, cum ſeq. de his, quæ fiunt à prælat. ſine conſ. Cap.

Epi-

Epiſcopo, omninò hoc ab ijs de Capitulo, ad quos hoc de iure, vel conſuetudine ſpectat, perficiatur, nec ad id Vicarius Epiſcopi admittatur. Cæteris autem in rebus Capituli iuriſdictio, & poteſtas, ſi qua eis competit, & bonorum adminiſtratio ſalua, & intacta omninò relinquatur. Qui verò non obtinent dignitates, nec ſunt de Capitulo, ij omnes in cauſis eccleſiaſticis Epiſcopo ſubijciantur: non obſtantibus quo ad ſupradicta priuilegijs, etiam ex fundatione competentibus, necnon conſuetudinibus, etiam immemorabilibus ſententijs; iuramentis, concordijs, quæ tantum ſuos obligent authores: ſaluis tamen omnibus priuilegijs, quæ Vniuerſitatib. Studiorum generalium, ſeu earum perſonis ſunt conceſſa. Hæc autem omnia, & ſingula in ijs Eccleſiis, locum non habeant, in quibus Epiſcopi, aut eorum Vicarij ex Conſtitutionibus, vel priuilegijs, aut conſuetudinibus, ſiue concordiis, ſeu quocumque alio iure maiorem habent poteſtatem, authoritatem, ac iuriſdictionem, quã præſenti decreto ſit comprehenſum: quibus ſancta Synodus derogare non intendit.

Iuribus allegatis, in ineo tractat. de priuileg. ſcholarium maximè priuileg. 94. cũ ſeq.

Caput VII.

Acceſſus, & regreſſus tollendi, ca Apoſtolica. 8 q 1. ca. ex tranſmiſſa, & cap. ad extirpandas ſucceſſiones, de fil. presb. c. conſuluit. de iur. par. c. ad hęc de dec. Conc. Rem tẽpore Hylarii, cap 5. ſupra ſeſſ. 6. de ref. c. 6. c. ſcrip ſit, & c. quamuis. 7. q. 1.

Cum in beneficiis eccleſiaſticis, ea, quæ hereditariæ ſucceſſionis imaginem referunt, ſacris Cõſtitutionib. ſint odioſa, & Patrũ decretis cõtraria, nemini in poſterum acceſſus, aut regreſſus, etiam de conſenſu ad beneficium eccleſiaſticum cuiuſcumque qualitatis concedatur, nec hactenus conceſſi ſuſpendantur, extendantur, aut transferantur. Hocque decretum in quibuſcumque beneficiis eccleſiaſticis, ac etiam in Cathedralibus Eccleſiis, ac in quibuſcumque perſonis, etiã Cardinalatus honore fulgentibus locum habeat. In coadiutoriis quoque cum futura ſucceſſione idem poſthac obſerue-

ſeruetur, vt nemini in quibuſcumque beneficijs eccleſiaſticis permittantur. Quod ſi quando Eccleſia Cathedralis, aut Monaſterij vrgẽs neceſſitas, aut euidẽs vtilitas poſtulet Prælato dare Coadiutorem, is non alias cum futura ſucceſſione detur, quam hæc cauſa prius diligenter à Sanctiſſimo Romano Pontifice ſit cognita, & qualitates omnes in illo concurrere certum ſit, quæ à iure, & decretis huius ſanctæ Synodi in Epiſcopis, & Prælatis requiruntur; alias conceſſiones ſuper his factæ ſubreptitiæ eſſe cenſeantur.

Sup. Seſſ. 24 de ref. ca. 8. & Seſſ. 7. de ref. c. 1. & 2.

Caput VIII.

ADmonet ſancta Synodus quoſcumq; eccleſiaſtica beneficia ſæcularia, ſeu regularia obtinentes, vt hoſpitalitatis officium, à ſanctis Patribus frequẽter commendatum, quantum per eorum prouentus licebit, promptè, benigneque exercere aſſueſcant; memores, eos qui hoſpitalitatem amant, Chriſtum in hoſpitibus recipere. Illis vero, qui hoſpitalia vulgò nuncupata, ſeu alia pia loca ad peregrinorum, infirmorum, ſenum, pauperumve vſum precipuè inſtituta, in commendam, adminiſtrationem, aut quemcumque titulum, aut etiam Eccleſiis ſuis vnita, obtinent; vel ſi Eccleſiæ Parochiales, hoſpitalibus fortè vnitæ, aut in hoſpitalia erectæ, earumque patronis in adminiſtrationem conceſſæ ſint: præcipit omninò, vt impoſitum illis onus officiumve adminiſtrent, atque hoſpitalitatem, quæ debent ex fructibus ad id deputatis, actu exerceant, iuxta Conſtitutionem Concilij Viennenſis, alias in hac eadem Synodo ſub felic. recor. Paulo III. innouatam, quæ incipit: Quia contingit. Quod ſi hoſpitalia hæc ad certum peregrinorum, aut infirmorum, aut aliarum perſonarum genus ſuſcipiendum fuerint inſtituta, nec in loco, vbi

cap. 1. & ca. quieſcamus, 41. d. c. Archidiaconi 85. d. c. volumus, 89. d. c. qui & ad fin. & ca. mos eſt, 12. q. 2. cap. quoniam, 16. q. 1.

c. quia contingit, de relig. dom. & ſup. Seſſ. 7. ca. vlt. de ref.

ſunt dicta hoſpitalia, ſimiles perſonæ, aut perpaucæ reperiantur; mandat adhuc, vt fructus illorum in alium pium vſum, qui eorum inſtitutioni proximior ſit, ac pro loco, & tempore vtilior, conuertantur, prout Ordinario cum duobus de Capitulo, qui rerum vſu peritiores ſint, per ipſum deligendis, magis expedire viſum fuerit: niſi aliter fortè, etiam in hunc euentum, in eorum fundatione, aut inſtitutione fuerit expreſſum, quo caſu, quod ordinatum fuit, obſeruari curet Epiſcopus; aut ſi id non poſſit, ipſe, prout ſupra, vtiliter prouideat. Itaque ſi prædicti omnes, & ſinguli, cuiuſcumque Ordinis, & religionis, & dignitatis, etiam ſi laici fuerint, qui adminiſtrationem hoſpitalium habent, non tamen regularibus ſubiecti, vbi viget regularis obſeruantia, ab Ordinario moniti hoſpitalitatis munus: adhibitis omnibus, ad quæ tenentur, neceſſariis, re ipſa obire ceſſauerint: non ſolùm per eccleſiaſticas cenſuras, & alia iuris remedia ad id cōpelli poſſint: ſed etiā hoſpitalis ipſius adminiſtratione, curaue perpetuo priuari poſſint; aliique eorum loco ab iis, ad quos ſpectabit, ſubſtituantur. Et prædicti nihilominus, etiam ad fructuum reſtitutionem, quos contra ipſorum hoſpitalium inſtitutionem perceperunt, quæ nulla eis remiſſione, aut compoſitione indulgeatur, in foro conſcientiæ teneantur; nec adminiſtratio, ſeu gubernatio huiuſmodi locorū vni, & eidem perſonæ vltra triēnium deinceps committatur: niſi aliter in fundatione cautum reperiatur: non obſtante, quò ad omnia ſupradicta, quacumque vnione, exemptione, & conſuetudine in contrarium etiam immemorabili, ſeu priuilegiis, aut indultis quibuſcumque.

Ca-

Caput IX.

SIcuti legitima patronatuum iura tollere, piaſq; fidelium voluntates in eorum conſtitutione violare æquum nõn eſt; ſic etiam, vt hoc colore, beneficia eccleſiaſtica in ſeruitutem, quod à multis impudẽter fit, redigantur, non eſt permittendum. Vt igitur debita in omnibus ratio obſeruetur, decernit S. Synodus, vt titulus iuris patronatus ſit ex fundatione, vel dotatione, qui ex authentico documento, & alijs iure requiſitis oſtendatur, ſiue etiã ex multiplicatis præſentationibus per antiquiſſimum temporis curſum, qui hominũ memoriam excedat, aliaſve, ſecundũ iuris diſpoſitionem. In ijs verò perſonis, ſeu Communitatibus, vel Vniuerſitatibus, in quibus id ius plerũque ex vſurpatione potius quæſitum præſumi ſolet, plenior, & exactior probatio ad docendum verum titulum requiratur: nec immemorabilis temporis probatio aliter eis ſuffragetur, quã ſi, præter reliqua ad eam neceſſaria, præſentationes etiam continuatæ, non minori ſaltem, quam 50. annorum ſpatio, quæ omnes effectum ſortitæ ſint, authenticis ſcripturis probentur. Reliqui patronatus omnes in beneficijs, tam ſecularibus, quam Regularibus, ſeu Parochialibus, vel dignitatibus, aut quibuſcumque aliis beneficiis in Cathedrali, vel Collegiata Eccleſia, ſeu facultates, & priuilegia conceſſa, tam in vim patronatus, quã alio quocumque iure nominandi, eligendi, præſentandi ad ea, cũ vacãt (exceptis patronatibus ſuper Cathedralibus Eccleſiis competentibus, et exceptis aliis, quæ ad Imperatorem, & Reges, ſeu Regna poſſidentes, alioſque ſublimes, ac ſupremos Principes, iura Imperii in dominiis ſuis habentes pertinent; & quæ in fauorem Studiorum generalium conceſſa ſunt) in totũ prorſus abrogata, &

Sup. ſeſſ. 14. de ref. c. 12. c. piæ mentis cum ſeq. 16. q. 7. & ca. nobis. de iur. patr.
Conc. Tol. 9. c. 1. decernimus, & c. monaſteriũ cum ſeq. ijſdem cau. & quæſt.

irrita cum quaſi poſſeſſione inde ſecuta intelligantur: Beneficiaq. huiuſmodi, tamquam libera, à ſuis collatoribus conferantur, ac prouiſiones huiuſmodi plenũ effectum conſequantur. Ad hęc liceat Epiſcopo, præſentatos à patronis, ſi idonei non fuerint, repellere. Quod ſi ad inferiores inſtitutio pertineat, ab Epiſcopo tamẽ iuxta alias ſtatuta ab hac S. Synodo examinentur: alioquin inſtitutio ab inferiorib. facta irrita ſit, et inanis: Patroni autem beneficiorum, cuiuſcumque Ordinis, et dignitatis, etiam ſi Communitates, Vniuerſitates, Collegia quæcumque Clericorum, vel laicorum exiſtant, in perceptione fructuum, prouentuum, obuentionum quorumcumque beneficiorum, etiam ſi verè de iure patronatus ipſorum ex fundatione, & dotatione eſſent, nullatenus, nullave cauſa, vel occaſione ſe ingerant, ſed illos liberè Rectori, ſeu Beneficiato, non obſtante etiam quacumque conſuetudine, diſtribuendos dimittant. Nec dictum ius patronatus venditionis, aut alio quocumque titulo in alios contra Canonicas ſanctiones transferre præſumant: ſi ſecus fecerint, excommunicationis, & interdicti pęnis ſubijciantur: et dicto iure patronatus, ipſo iure priuati exiſtant. Inſuper acceſſiones, per viam vnionis factæ de beneficijs liberis, ad Eccleſias iurispatronatus etiã laicorum, ſubiectas, tuam ad Parochiales, quã ad alia quæcumque beneficia, etiã ſimplicia, ſeu dignitates, vel hoſpitalia, ita vt prædicta beneficia libera eiuſdem naturæ cum iis quibus cum vniuntur, efficiantur, atque ſub iure patronatus conſtituantur. Hæ, ſi nondum plenarium ſortitæ ſunt effectum, vel deinceps ad cuiuſuis inſtantiam fient, quacumque authoritate, etiã Apoſtolica, conceſſæ fuerint: ſimul cum vnionibus ipſis per ſubreptionem obtentæ intelligantur: non obſtante

Sup. Seſſ. 24. de ref. c. 18. & ſeſſ. 14. de ref. c. 13.

qua-

quacumque in ijs verborum forma, ſeu derogatione, quæ habeatur pro expreſſa, nec executioni amplius demandentur; ſed beneficia ipſa vnita, cum vacauerint, liberè, vt antea, conferantur. Quæ verò à 40. annis citra facta, effectum, & plenam incorporationem ſunt conſecutæ: hæ nihilominus ab Ordinarijs, tamquam à Sede Apoſtolica delegatis, reuideantur, & examinentur, ac quæ per ſubreptionem, vel obreptionem obtentæ fuerint, ſimul cum vnionibus irritè declarentur: ac beneficia ipſa ſeparentur, & alijs conferãtur. Similiter quoque patronatus, quicũque in Eccleſiis, & quibuſcumque alijs beneficijs, etiam dignitatibus antea liberis, acquiſiti, à quadraginta annis citra, & in futurum acquirendi, ſeu ex augmento dotis, ſeu ex noua conſtructione, vel alia ſimili cauſa, etiam authoritate Sedis Apoſt. ab ijſdem Ordinarijs, vti delegatis, vt ſuprà, qui nullius in his facultatibus, aut priuilegijs impediãtur, diligenter cognoſcantur: & quos non repererint ob maximè euidentem Eccleſiæ, vel beneficij, ſeu dignitatis neceſſitatem legitimè conſtitutos eſſe, in totum reuocentur; atque beneficia huiuſmodi ſine damno illa poſſidentium, & reſtitutio patronis, eo quòd ab eis idcirco datum eſt, in priſtinum libertatis ſtatum reducãt non obſtantibus Priuilegijs, conſtitutionibus, & Conſuetudinibus, etiam immemorabilibus. Sup. Seſſ. 7. de ref. c. 7.

Caput X.

Iudices delegati in ſingulis Cõciliis Prouincialibus deputandi.

QVoniam ob malitioſam petentium ſuggeſtionem & quandoque ob locorum longinquitatẽ perſonarum notitia, quibus cauſæ mandantur, vſque adeo haberi non poteſt: hincque interdum iudicibus: non vndequaque idoneis, cauſæ in partibus delegantur, ſtatuit Sancta Synodus, in ſingulis Concilijs Prouinciali-

e. ſtatutum de ref. in 6. *bus, aut Diœceſanis aliquot perſonas, quæ qualitates habeant, iuxta Conſtitutionem Bonifacii VIII. quæ incipit: Statutum; & alioquin ad id aptas deſignari, vt præter Ordinarios locorum, iis etiam poſthac cauſæ eccleſiaſticæ, ac ſpirituales, & ad forum eccleſiaſticum pertinentes, in partibus delegandę committantur. Et, ſi aliquem interim ex deſignatis mori contigerit, ſubſtituat Ordinarius loci cum conſilio Capituli alium in eius locum, vſque ad futuram Prouincialem, aut Diœceſanam Synodũ: ita vt habeat quæque Diœceſis quatuor ſaltem, aut etiam plures probatas perſonas, ac vt ſuprà qualificatas, quibus huiuſmodi cauſæ à quolibet Legato, vel Nuncio, atque etiam à Sede Apoſtolica committantur; alioquin poſt deſignationem factam, quam ſtatim Epiſcopi ad Summum Roman. Pontificem tranſmittant, delegationes quæcumque aliorum* c. ſinè litib. & c. fin. de do, & contum. c. 2. de re iud. & c. conſtitutis, de procu. *iudicum aliis, quam his, factę, ſubreptitię cenſeantur. Admonet dehinc ſancta Synodus tam Ordinarios, quàm alios quoſcumque iudices, vt terminandis cauſis, quanta fieri poterit breuitate, ſtudeant: ac litigatorum artibus, ſeu in litis conteſtatione, ſeu alia parte iudicii differenda, modis omnibus, aut termini præfixione, aut competenti alia ratione occurant.*

Cap. XI.

Anticipatę ſolutiones in locationib. eccleſ. tollendæ c. deprecationis 10. q. 1. & c. 2. de precat. *MAgnam Eccleſiis perniciem afferre ſolet, cum earum bona, repręſentata pecunia, in ſucceſſorum prę iudicium aliis locantur. Omnes igitur hæ locationes, ſi anticipatis ſolutionibus fient, nullatenus in prę iudicium ſucceſſorum validæ intelligantur, quocumque indulto, aut priuilegio non obſtante; nec huiuſmodi locationes in Romana Curia, vel extra eam confirmentur. Non liceat etiam iuriſdictiones eccleſiaſticas,*

eas, ſeu facultates nominandi: aut deputandi Vicarios in ſpiritualibus locare: nec conductoribus per ſe, aut alios, ea exercere; aliterque conceſſiones, etiam à Sede Apoſtolica factæ ſubreptitiæ cenſeantur. Locationes verò rerum eccleſiaſticarum, etiam authoritate Apoſtolica cõfirmatas, Sancta Synodus irritas decernit, quas à triginta annis citra, ad longum tempus, ſeu, vt in nonnullis partibus ad vigintinouem, ſeu bis vigintinouem annos, vocant, factas: Synodus Prouincialis, & vel deputandi ab ea, in damnum Eccleſiæ, & contra Canonicas ſanctiones contractas fuiſſe iudicabunt.

In c. i. de reb. eccleſ. non alien. & in extrauag. in ca. Ambitio-

Caput XII.

NOn ſunt ferẽdi, qui varijs artibus decimas Eccleſiis obueniẽtes, ſubtrahere moliũtur, aut qui ab aliis ſoluendas temerè occupant, & in rem ſuã vertunt: cum decimarum ſolutio debita ſit Deo, & qui eas dare noluerint, aut dantes impediunt, res alienas inuadunt. Præcipit igitur S. Synodus omnibus cuiuſcumque gradus, & conditionis ſint, ad quos decimarum ſolutio ſpectat, vt eas, ad quas de iure tenentur, in poſterum Cathedrali, aut quibuſcumque aliis Eccleſiis, vel perſonis, quibus legitimè debentur, integrè perſoluant. Qui verò eas, aut ſubtrahunt, aut impediunt, excommunicentur; nec ab hoc crimine, niſi plena reſtitutione ſecuta, abſoluantur. Hortatur dehinc omnes, & ſingulos, pro Chriſtiana charitate, debitoq. erga Paſtores ſuos munere, vt de bonis ſibi à Deo collatis, Epiſcopis, & Parochis, qui tenuioribus præſunt Eccleſiis, largè ſubuenire ad Dei laudem, atque Paſtorum ſuorum, qui pro eis inuigilant, dignitatem tuendam, non grauentur.

Decimę ecc. c. eſſæ ſoluendę. Conc. Matiſcon. 1. ca. 5. Concil. Ticin. ver. in ſacris. Exo 22. & 23. Leuit. 27. Num. 8. Tob. 1. Malac. 3. c. decimas, cum ſeq. 16 17 c paro-chiano. ca. ex tranſmiſſa, & c. tua, de dec. cap. omnes decimæ 19 q. 7 c. pęnit c. non eſt, ca. tua, & c. in aliquibus, de decim. Cle. 1. eod. tit.

Caput XIII.

De quarta funeralium de repur. extra in 6. & in Clem.

DEcernit S. Synodus, vt quibuſcũque in locis iam ante annos 40. Quartæ, quę funeralium dicitur, Cathedrali aut Parochiali Eccleſiæ ſoluta eſſet per ſolui, ac poſtea fuerit, ex quocumque priuilegio, alijs Monaſterijs, Hoſpitalibus, aut quibuſcũque locis pijs conceſſa, eadem poſthac integro iure, & eadem portione; quæ antea ſolebat, Cathedrali, ſeu Parochiali Eccleſiæ perſoluatur; non obſtantibus conceſſionibus, gratijs, priuilegiis, etiam, Mari magno, nuncupatis, aut aliis, quibuſcumque.

Caput XIV.

Mulieres cum clericis cohabitare prohibentur, & concubinariorum pęnæ.

Conc Cart. 3.c.12. Concil. Nicenum, c 3 Cõc. Matiſ. con. c.1. Conc. Are. 2.c.3. Conc. Tol. 2.c.3. Conc. Brac. 1.c.15. Conc. Tur. 2. ca. 16. 11. & 18. Conc. Maguntiacum c. 46. ca. interdixit. 32. diſt. c. cum omnibus. c. volumus, c. fœminas.

QVàm turpe, ac Clericorum nomine, qui ſe diuino cultui addixerunt; ſit indignum, in impudicitię ſordibus, immũdoque cõcubinatu verſari, ſatis, res ipſa, communi fidelium omnium offenſione, ſummoque Clericalis militiæ dedecore, teſtatur. Vt igitur ad eam, quam decet, continentiam, ac vitæ integritatem miniſtri Eccleſiæ reuocentur; populuſque hinc eos magis diſcat revereri, quò illos vita honeſtiores cognouerit; prohibet ſancta Synodus quibuſcumque Clericis, nè concubinas, aut alias mulieres, de quibus poſſit haberi ſuſcipio, in domo, vel extrà detinere, aut cum iis vllam conſuetudinem habere audeant: alioquin pœnis, à ſacris Canonibus, vel Statutis Eccleſiarũ impoſitis, puniantur. Quòd ſi à ſuperioribus moniti ab iis ſe non abſtinuerint: tertia parte fructuum, obuentionum, ac prouentuum beneficiorum ſuorum quorumcumque, et penſionũ ipſo facto ſint priuati, quæ fabricæ Eccleſiæ, aut alteri pio loco arbitrio Epiſcopi applicetur. Si verò in delicto eodem cum eadem, vel alia femina perſeuerantes, ſecundæ monitioni adhuc non paruerint; non tan-

tum

tum fructus omnes, ac prouentus ſuorum beneficiorũ, & pẽſiones eo ipſo amittant, qui prædictis locis applicentur, ſed etiam à beneficiorum ipſorum adminiſtratione, quo ad Ordinarius, etiam vti Sedis Apoſtolicę delegatus, arbitrabitur, ſuſpendatur, & ſi ita ſuſpenſi nihilominus eas non expellant, aut cum iis etiam verſentur, tunc beneficiis, portionibus, ac officiis, & penſionibus quibuſcumque Eccleſiaſticis perpetuò priuẽtur, atque inhabiles, ac indigni quibuſcumque honoribus, dignitatibus, beneficiis, ac officiis in poſterum reddantur; donec poſt manifeſtam vitæ emendationẽ, ab eorũ Superioribus cũ iis, ex cauſa viſum fuerit diſpenſandum. Sed ſi poſtquã eas ſemel dimiſerunt, intermiſſum conſortium repetere, aut alias huiuſmodi ſcandaloſas mulieres, ſibi adiungere, auſi fuerint: præter prædictas pœnas, excommunicationis gladio plectantur. Nec quæuis appellatio, aut exemptio prædictam executionem impediat, aut ſuſpendat: ſupradictorumque omnium cognitio, non ad Archidiaconos, nec Decanos, aut alios inferiores, ſed ad Epiſcopos ipſos pertineat, qui ſine ſtrepitu, et figura iudicii, et ſola facti veritate inſpecta, procedere poſſint. Clerici verò beneficia eccleſiaſtica, aut penſiones non habentes, iuxta delicti, & contumaciæ perſeuerantiam, & qualitatẽ, ab ipſo Epiſcopo carceris pęna, ſuſpenſione ab Ordine, ac inhabilitate ad beneficia obtinenda, aliiſve modis, iuxta ſacros Canones puniantur. Epiſcopi quoque (quod abſit) ſi ab huiuſmodi crimine non abſtinuerunt, & à Synodo prouinciali admoniti, ſe non emendauerint; ipſo facto ſint ſuſpenſi: &, ſi perſeuerant, etiam ad Sanctiſſimum Romanum Pontificem ab eadem Synodo deferantur. qui pro qualitate culpæ, etiam

per

81. d. c. 1 cũ multis ſeq. de cohab. cler. et mul.

c. 2. cũ ſeq. de cohab. cler. & mulier. c. ſi concubinæ, de ſent. excõ.

Conc. Aur. 3. c. 4. ſup. c. 6. & in aliis locis ſupra alleg.

Conc. Tol. 4. c. 41.

c. quorũdam 34. di. Conc. Aur. 5. c. 3.

per priuationem, ſi opus erit, in eos animaduertit.

Caput XV.

Alij clericorum in eccleſiis vbi eorũ patres habent beneficia, vel ante habuerunt, beneficiũ obtinere non poſſunt. ca. propoſuiſti 81. diſt.

VT paternæ incontinentiæ memoria locis Deo conſecratis quos maximè puritas, ſanctitaſque decet longiſſimè arceatur, non liceat filiis Clericorũ, qui non ex legitimo nati ſunt matrimonio in Eccleſiis, vbi eorũ patres beneficiũ aliquod eccleſiaſticũ habent, aut habuerunt, quodcũque etiam diſſimile beneficium obtinere nec in dictis Eccleſiis quoquo modo miniſtrare, nec penſiones ſuper fructibus beneficiorum, quæ parẽtes eorum obtinent; vel alias obtinuerũt, habere. Quod ſi in præſenti pater, & filius in eadẽ Eccleſia beneficia obtinere reperiantur, cogatur filius ſuum beneficium reſignare, aut cum alio permutare extra eccleſiã intra trium menſium ſpatiũ, alias ipſo iure eo priuatus exiſtat, & ſuper iis quæcũque diſpenſatio ſubreptitia cẽſeatur. Ad hæc, reciprocæ reſignationes, ſi quæ poſthac à parentibus Clericis in fauorem filiorum fiẽt, vt alter alterius beneficium conſequatur, in fraudem huius decreti, & Canonicarum ſanctionum factæ omninò cenſeantur, nec collationes ſecutæ, vigore huiuſmodi reſignationum, ſeu aliarum quarumcumque, quæ in fraudem factæ fuerint, ipſis Clericorum filiis ſuffragentur.

ca. 2. & per totum, de fil presb.

Caput XVI.

Beneficia curata in ſimplicia conuerti nõ poſſunt.

STatuit ſancta Synodus, vt eccleſiaſtica beneficia ſæcularia, quocumque nomine appellentur, quæ curam animarum ex primæua eorum inſtitutione, aut aliter quomodocunque retinent, illa deinceps in ſimplex beneficium, etiam aſſignata Vicario perpetuo congrua portione, non conuertantur: non obſtantibus quibuſcumque gratiis, quæ ſuum plenarium effectum non ſunt conſecutæ. In iis verò, in quibus contra earum inſtitu-

ſtitutionem, ſeu fundationem cura animarum in Vicarium perpetuum translata eſt, etiam ſi in hoc ſtatu ab immemorabili tempore reperiantur, ſi congrua portio fructuum Vicario Eccleſiæ, quocumque nomine is appelletur, non fuerit aſſignata, ea quamprimum, & ad minus intra annum à fine præſentis Concilij, arbitrio Ordinarij, iuxta formam decreti ſub fel. rec. Paulo III. aſſignetur. Quòd ſi id commodè fieri non poſſit, aut intra dictum terminum factum non erit, cum primū per ceſſum, vel deceßum Vicarij, ſeu Rectoris, aut quomodolibet alterum eorum vacauerit, beneficium curam animarum recipiat, ac Vicariæ nomen ceſſet, & in antiquum ſtatum reſtituatur. Sup. Seſſ. 7. de ref. c. 7.

Caput XVII.

NOn poteſt S. Synodus nō grauiter dolere, audiens Epiſcopos aliquos ſui ſtatus oblitos, Pontificiam dignitatem non leuiter dehoneſtare; qui cum Regum miniſtris, & Regulis, & Baronib. in eccleſia, et extra, indecenti quadam demiſſione ſe gerunt, & veluti inferiores miniſtri altaris, nimis indignè non ſolùm loco cedunt, ſed etiam perſonaliter illis inſeruiunt. Quare, hæc, & ſimilia deteſtans Sancta Synodus, ſacros Canones omnes, Conciliaque generalia, atque alias Apoſtolicas ſanctiones ad dignitatis Epiſcopalis decorem, & grauitatem pertinentes, renouando, præcipit, vt ab huiuſmodi in poſterum Epiſcopi ſe abſtineant: mandans eiſdem, vt tam in eccleſia, quàm foris, ſuum gradum, & Ordinem præ oculis habentes, vbique ſe Patres, et Paſtores eſſe meminerint, reliquis verò tam Principibus quàm cæteris omnibus, vt eos paterno honore, ac debita reuerentia proſequantur.

Epiſcopi dignitatem ſuam conſeruent. ca. quanto, de offordi. & ſup. Seſ. 24. de ref. ca. 4.

Sup. Seſſ. 6. c. Valētinianus, 9 diſt. ca. Epiſcop. in eccleſiis 95 d. c. quis dubitet, ca. duo ſunt, cum ſeq. 96. d. & ca. ſolitæ, de maiorit. & obed.

Caput XVIII.

Sacri Canones exactè obſeruandi nec niſi urgenti cauſa diſpenſandũ in, cap. ſi Rom. 10. d. cap. ſi quis omnem. 1. q. 7. c. 1. de conſt. ca. 1. de voto.

Sicuti publicè expedit, legis vinculum quandoque relaxare, vt pleniùs euenićtibus caſibus, et neceſſitatibus pro communi vtil.tate ſatisfiat, ſic frequentiùs legem ſoluere, exemploque potiùs, quā certo perſonarum, rerumque delectu petentibus indulgere, nil aliud eſt, quàm vnicuique ad leges tranſgrediendas aditum aperire.

Quapropter ſciant vniuerſi, ſacratiſſ. Canones exactè ab omnibus, & quod eos fieri poterit, indiſtinctè obſeruandos: Quòd ſi vrgens, iuſtaq. ratio, & maior quandoque vtilitas poſtulauerint, cum aliquibus diſpenſandum eſſe, id cauſa cognita, ac ſumma maturitate, atque gratis, à quibuſcumque, ad quos diſpenſatio pertinebit, erit præſtandum: aliterque facta diſpenſatio ſurreptitia cenſeatur.

Caput XIX.

Duellorum vſus tollendus, & pugnantium, ac permittentium, & ſpectantiũ pœnæ, ca. 1. de torneament.

Deteſtabilis duellorum vſus, fabricante diabolo, introductus, vt cruenta corporũ morte animarum etiam perniciem lucretur, ex Chriſtiano Orbe penitus extermìnetur: Imperator, Reges, Duces, Principes Marchiones, Comites, & quocumque alio nomine, Domini temporales, qui locum ad monomachiam in terris ſuis inter Chriſtianos conceſſerint, eo ipſo ſint excommunicati, ac iuriſdictione, et dominio ciuitatis, caſtri, aut loci, in quo, vel apud quē duellum fieri permiſerint, quod ab Eccleſia obtinent, priuati intelligantur, & ſi feudalia ſint, directis dominis ſtatim acquirātur. Qui verò pugnam commiſerint, & qui eorum Patrini vocantur, excommunicationis, ac omnium bonorum ſuorum proſcriptionis, ac perpetuæ infamiæ pœnam incurrant, & vt homicidæ, iuxta ſacros Canones, puniri

c. 2. de cler. pugnan. in .., de tor

niri debeant, & , ſi in ipſo conflictu deceſſerint, perpetuò careant eccleſiaſtica ſepultura. Illi etiam, qui conſilium in cauſa duelli tam in iure, quam facto dederint: aut alia quacumque ratione ad id quemquam ſuaſerint necnon ſpectatores, excommunicationis, ac perpetuæ maledictionis vinculo teneantur: nõ obſtante quocumque priuilegio, ſeu praua conſuetudine, etiam immemorabili.

neam. per totum, & toto tit. de homicid.

Caput XX.

CVpiens ſancta Synodus eccleſiaſticam diſciplinã in Chriſtiano populo non ſolum reſtitui, ſed etiam perpetuò ſartam tectam à quibuſcumque impedimẽtis conſeruari; præter ea, quæ de eccleſiaſticis perſonis conſtituit; ſæculares quoque Principes officii ſui admonendos eſſe cenſuit: cõfidens eos, vt Catholicos, quos Deus ſanctæ fidei, Eccleſiæq. protectores eſſe voluit, ius ſuum Eccleſiæ reſtitui, non tantùm eſſe conceſſuros, ſed etiam ſubditos ſuos omnes ad debitam erga Clerum, Parochos, & Superiores Ordines reuerentiam, reuocaturos, nec permiſſuros, vt officiales, aut inferiores Magiſtratus Eccleſiæ, & perſonarum eccleſiaſticarum immunitatem, Dei ordinatione, & Canonicis ſanctionibus conſtitutam, aliquo cupiditatis ſtudio, ſeu inconſideratione aliqua violentur: ſed vna cum ipſis Principibus debitam Sacris Summorum Pontific. & Conciliorum Conſtitutionibus obſeruantiam præſtent. Decernit itaque & præcipit, ſacros Canones, & Concilia generalia omnia, necnon alias Apoſtol. ſanctiones, in fauorem eccleſiaſticarum perſonarum, libertatis eccleſiaſticæ, & contra eius violatores editas, quæ omnia præſenti etiam decreto innouat exactè ab omnibus obſeruari debere. Proptereaque admonet Imperatorem,

Eccleſiaſtica libertas, & immunitas obſeruanda.

ca. concilia. §. hinc. 17. d c quis dubitet, c. duo ſunt, & c. ſi. 96 d.

c. ſi perſeminis 85. d. cap. ſi quis ſuadente 17 quæ 4. toto tit. de immun. eccle c quamquã de cen. in 6 ca. felicis de pœn.

Reges,

ni eod. libr. Conc Tici. ver. ſtatuimus, & ver. ſancimus Cõc. Aquiſ. c.9. Concil La. ſub Leo X. ſeſ. 9. & 10.

Reges, Reſpub. Principes, & omnes, & ſingulos cuiuſcumque ſtatus, & dignitatis extiterint, vt, quo largiùs bonis temporalibus, atque in alios poteſtate ſunt ornati eo ſanctiùs, quæ eccleſiaſticis iuris ſunt, tamquam Dei præcipua, eiuſque patrocinio tecta, venerentur, nec ab vllis Baronibus, Domicellis, Rectoribus, aliiſve Dominis temporalibus, ſeu Magiſtratibus, maximèque miniſtris ipſorum Principum, lædi patiantur, ſed ſeuerè in eos, qui illius libertatem, immunitatem, atque iuriſdictionem impediunt, animaduertant: quibus etiam ipſimet exemplo ad pietatem, religionem, eccleſiarumque protectionem exiſtant, imitantes anteriores optimos, religioſiſſimoſque Principes, qui res eccleſiæ ſuæ in primis authoritate, ac munificentia auxerũt, nedum ab aliorum iniuria vindicarũt. Adeoque ea in re quiſque officium ſuum ſedulo præſtet: quo cultus diuinus deuotè exerceri, & Prælati, cæterique Clerici in reſidentijs, & officijs ſuis quieti, & ſine impedimẽtis, cum fructu, & ædificatione populi, permanere valeant.

cap Valentinianus, 63 de eccleſiæ in fin 87 d ca Conſtantinus, & ca. vlt. 96. diſt

Caput XXI.

Poſtremo ſancta Synodus, omnia, & ſingula, ſub quibuſcumque clauſulis, & verbis, quæ de morũ reformatione, atque eccleſiaſtica diſciplina, tam ſub fel. recor. Paulo III. ac Iulio III. quam ſub Beatiſſimo Pio IV. Pontificibus Maximis, in hoc ſacro Concilio ſtatuta ſunt, declarat, ita decreta fuiſſe, vt in his, ſalua ſemper authoritas Sedis Apoſtolicæ, & ſit, & eſſe intelligatur.*

Sup. Seſſ. 6. de refor. in princ.

Decretum de continuanda Seſſione in diem ſequentem.

Cvm ea omnia, quæ in præſenti Seſſione tractanda erãt, quia hora tarda eſt, commodè expediri non poſſint;

poſſint; propterea iuxta id, quod in generali Congregatione à Patribus ſtatutum fuit: ea, quæ ſuperſunt, in diem craſtinam, hanc eamdem Seſſionem continuando, differuntur.

CONTINVATIO SESSIONIS,

Die 4. Decembris.

Decretum de Indulgentijs.

CVm poteſtas conferendi indulgentias à Chriſto Eccleſiæ conceſſa ſit, atque huiuſmodi poteſtate diuinitus ſibi tradita, antiquiſſimis etiam temporibus illa vſa fuerit, ſacroſancta Synodus indulgẽtiarũ vſum Chriſtiano populo maximè ſalutarem, & ſacrorum Conciliorum authoritate probatum, in Eccleſia retinẽdum eſſe docet, & præcipit, eoſque anathemate dãnat, qui aut inutiles eſſe aſſerunt, vel eas concedendi in Eccleſia poteſtatem eſſe negant; in his tamen concedẽdis moderationem, iuxta veterem, & probatã in Eccleſia conſuetudinem, adhiberi cupit; nè nimia facilitate eccleſiaſtica diſciplina eneruetur. Abuſus verò, qui in his irrepſerunt, & quorum occaſione inſigne hoc indulgentiarum nomen ab hæreticis blaſphematur, emendatos, & correctos cupiens, præſenti decreto generaliter ſtatuit, prauos quæſtus omnes pro his conſequendis, vnde plurima in Chriſtiano populo abuſuum cauſa fluxit, omnino abolendos eſſe. Cæteros vero, qui ex ſuperſtitione, ignorantia, irreuerentia, aut aliunde, quomodocumque prouenerunt, cum ob multiplices locorum, & prouinciarum, apud quas hi committunt corruptelas, commodè nequeant ſpecialiter prohiberi: mandat omnibus Epiſcopis, vt diligenter quiſque huiuſmodi abu-

Matth. 16. Ioann. 20. cap. audiuimus, & cap. quodcumque ligaueris. 24 qu. 1. c. vt conſtitueretur 50. diſt. cap. adhuc de pœnit. d. 1. toto tit. de pœnit. & rem. extr. in 6. & in c. cum ex eod. extr. de pœn. & remiſſ. c. 1. eod. titul. in 6. Clem. abuſionibus, de pœn. & remiſſ. d. ca. cũ ex eod. & ſupr. ſeſſ. 21. de ref. c. 9.

ſus

ſus Eccleſiæ ſuæ colligant, eoſque in prima Synodo prouinciali referant, vt aliorum quoque Epiſcoporum ſententia cognita, ſtatim ad Summum Romanum Pontificem deferantur, cuius authoritate, & prudentia, quod vniuerſali Eccleſiæ expediet, ſtatuatur, vt ita Sanctorum Indulgentiarum munus, piè, ſanctè, & incorruptè omnibus fidelibus diſpenſetur.

De delectu ciborum, ieiunijs, & diebus Feſtis.

INſuper hortatur Sācta Synodus, & per Sanctiſſ. D. N. atque Saluatoris aduentū, Paſtores omnes obteſtatur, vt tamquam boni milites illa omnia, quæ S. R. Eccl. omnium eccleſiarum mater, & magiſtra, ſtatuit, necnon ea, quæ tam in hoc Concilio, quàm in alijs Oecumenicis ſtatuta ſunt, quibuſcumque fidelibus ſedulo commendent, omnique diligentia vtantur, vt illis omnibus, & pijs præcipuè ſint obſequētes, quæ ad mortificandam carnem conducunt, vt ciborum delectus, & ieiunia, vel etiam, quæ faciunt ad pietatem augendam, vt dierum feſtorum deuota, & religioſa celebratio, admonentes populos crebrò, obedire Præpoſitis ſuis quos qui audiunt, Deum remuneratorem audient: qui verò contemnunt, Deum ipſum vltorem ſentient.

c. nō decet, 12. d. Vigil. in ep. ad Eleuth in fi. Felix. I. in epiſt 3 ſup. Seſſ. 22 c. 8. de ſac. miſ. c. qui ſuis, 13. d. c quia frater 7 qu. 1. Luc. 10. Conc Magū ca. 36. & 37. Conc Aur. 3. c. 21.

De Indice librorum, & Catechiſmo, Breuiario & Miſſali.

Sup. ſeſſ. 18. in princ.

SAcroſancta Synodus in ſecunda Seſſione, ſub Sanctiſſ. Domino noſtro Pio IV. celebrata, dilectis quibuſdam Patribus commiſit, vt de varijs cenſuris, ac libris, vel ſuſpectis, vel pernicioſis, quid facto opus eſſet conſiderarēt, atque ad ipſam ſanctam Synodum referrent;

Conc. Mil. 1. p. 18

rent;

rent: audiens nunc huic operi ab eis extremam manum impoſitam eſſe, nec tamen ob librorum varietatem, & multitudinem diſtinctè, et commodè poſſit à ſancta Synodo dijudicari: præcipit, vt quidquid ab illis præſtitum eſt, Sanctiſſ. Romano Pontifici exhibeatur, vt eius iudicio, atque authoritate terminetur, & euulgetur. Idemque de Cathechiſmo à Patribus, quibus illud mãdatum fuerat, & de Miſſali, & Breuiario fieri mandat.

De loco Oratorum.

Declarat ſancta Synodus, ex hoc loco aſſignato Oratoribus tam Eccleſiaſticis, quam ſæcularib. ſedendo, incedendo, aut quibuſcumque alijs actibus, nullum cuiquam eorum factum fuiſſe præiudicium, ſed omnia illorum, et Imperatoris, Regum, Rerumpublicarum, ac Principum ſuorum iura, & prærogatiuas illæſas, & ſaluas eſſe, in eodemque ſtatu permanere, prout ante præſens Concilium reperiebantur.

De recipidẽis, & obſeruãdis Decretis Concilij.

Tanta fuit horum temporũ calamitas, & hæreticorũ inueterata malitia, vt nihil tam clarum in fide noſtra aßerẽda vnquã fuerit, aut tam certò ſtatutum, quod non humani generis hoſte ſuadente, illi errore aliqua contaminauerint: ea propter ſancta Synodus id potiſſimum curauit, vt præcipuos hereticorum noſtri temporis errores damnaret, & anathematizaret: veramque, et Catholicam doctrinam traderet, et doceret, prout damnauit, anathematizauit, & definiuit. Cumque tãdiu tot Epiſcopi, ex varijs Chriſtiani Orbis prouincijs euocati, ſine magna gregis ſibi cõmiſſi iactura, & vniuerſali periculo ab Eccleſiis abeſſe non poſſint, nec vlla ſpes reſtet, hereticos, toties, fide etiam publi-

ca, quam deſiderarunt, inuitatos, & tādiu expectatos, huc amplius aduenturos, ideoque tandem huic ſacro Concilio finem imponere neceſſe ſit: ſupereſt nunc, vt Principes omnes, quod facit, in Domino moneat, ac operam ſuam ita præſtandā, vt quę ab ea decreta ſunt, ab hæreticis deprauari, aut violari non permittant: ſed ab his, & omnibus deuotè recipiantur, & fideliter obſeruentur. Quod ſi in his recipiendis, aliqua difficultas oriatur; aut aliqua inciderint, quę declarationem (quod non credit) aut definitionem poſtulent; pręter alia remedia, in hoc Concilio inſtituta, confidit Sancta Synodus Beatiſſimum Rom. Pont. curaturum, vt vel euocatis ex illis pręſertim prouinciis, vnde difficultas orta fuerit, iis, quos eidem negotio tractando viderit expedire, vel etiam Concilii generalis celebratione, ſi neceſſarium iudicauerit, vel commodiore quacumque ratione ei viſum fuerit, Prouinciarum neceſſitatibus, pro Dei gloria, & Eccleſię tranquillitate conſulatur.

De recitandis Decretis Concilij ſub Paulo III. & Iulio III. in Seſſione.

Sup. Seſſ. 5. 6. 7. 13. & 14. *Quoniam diuerſis temporibus, tam ſub fel. rec. Paulo III. quàm Iulio III. multa in hoc ſacro Concil. quę ad dogmata, ac morum reformationem ſtatuta, & definita ſunt; vult S. Synodus, vt illa nunc recitentur, & legantur.* Recitata ſunt.

De fine Concilij, & confirmatione petenda à Sanctiſſimo Domino noſtro.

Illuſtriſſimi Domini, Reuerendiſſimiq. Patres, Placetne

cetne vobis; vt ad laudem Dei omnipotētis huic ſacræ Oecumenicæ Synodo finis imponatur? & omnium, & ſingulorum, quæ tam ſub fel. rec. Paulo III. & Iulio III. quam ſub Sanctiſſimo Domino noſtro Pio IV. Romanis Pontificibus, in ea decreta, & definita ſunt, confirmatio nomine S. huius Synodi per Apoſtolicæ Sedis legatos; & Præſidentes à Beatiſſimo Rom. Pontif. petatur? Reſponderunt, Placet.

Poſtmodum Illuſtriſſimus, & Reuerendiſſimus Cardinalis Moronus, primus Legatus, & Pręſidens benedicens S Synodo dixit: Poſt gratias Deo actas Reuerendiſſimi Patres, ite in Pace. Qui reſponderunt. Amen.

ACCLAMATIONES

Patrum in fine Concilij.

CARDINALIS A LOTHARINGIA. Beatiſſimo Pio Papæ, & Domino Noſtro Sanctæ, & vniuerſalis Eccleſiæ Pont. multi anni, & æterna memoria.

RESPONSIO PATRVM.

Domine Deus, Sanctiſſimum Patrem diutiſſimè Eccleſiæ tuę conſerua multos annos.

Card. Beatiſſimorum Summorum Pontificum animabus Pauli III. & Iulij III. quorum authoritate hoc ſacrum generale Cōcilium inchoatum eſt, pax à Domino, & æterna gloria, atque felicitas in luce Sanctorum.

Reſp. Memoria in benedictione ſit.

Card. Caroli V. Imperatori, & Sereniſſimorum Regū, qui hoc vniuerſale Concilium promouerunt, & protexerunt, memoria in benedictione ſit.

Reſp. Amen. Amen.

Card. Sereniſſimo Imperatori Ferdinando,ſemper Augusto, Orthodoxo, & pacifico, & omnibus Regibus, Rebuſpublic. & Principibus noſtris, multi anni.

Reſp. Pium,& Chriſtianum Imperatorem, Domine conſerua, Imperator cęleſtis, terrenos Reges rectæ fidei conſeruatores, cuſtodi.

Card. Apoſtolicę Romanę Sedis Legatis,In hac Synodo Pręſidentibus, cum multis annis magnę gratię.

Reſp. Magnas gratias,Dominus retribuat.

Card. Reuerendiſſimis Cardinalibus, & Illuſtribus Oratoribus.

Reſp. Magnas gratias,multos annos.

Card. Sanctiſs.Epiſcopis vita,& felix ad Eccleſias ſuas reditus.

Reſp. Pręconibus veritatis perpetua memoria,Orthodoxo Senatui,multos annos.

Card. Sacroſancta Oecumenica Tridentina Synodus, eius fidem confiteamur, eius decreta ſemper ſeruemus.

Reſp. Semper confiteamur,ſemper ſeruemus.

Card. Omnes ita credimus:omnes idipſum ſentimus; omnes conſentientes,& amplectentes ſubſcribimus.Hæc eſt fides B.Petri,& Apoſtolorum: hæc eſt fides Patrum: hæc eſt fides Orthodoxorum.

Reſp. Ita credimus,ita ſentimus,ita ſubſcribimus.

Card. His decretis inhærentes,digni reddamur miſericordijs, & gratia primi, & magni ſupremi Sacerdotis.Ieſu ChriſtiDei,intercedēte ſimul inuiolata Domina noſtra Sācta Deipara, & omnibus Sanctis.

Reſp. Fiat, Fiat. Amen, Amen.

Card. Anathema cunctis hæreticis.

Reſp. Anathema, Anathema.

Poſt hæc mandatū fuit à legatis, & Præſidentibus ſub pœna excommunicationis omnibus Patribus, vt antequam diſcederent è Ciuitat

Tri-

Tridentina, ſubſcriberent manu propria decretis Conc. aut ea per publicum inſtrumentum approbarent, quo omnes deinde ſubſcripſerunt,& fuerunt numerô CCLV videlicet, Legati IV. Cardinales II. Patriarchæ III. Archiepiſc. XXV. Epiſc. CLXVIII. Abbates VII. Procuratores abſentiũ cum legitimo mandato XXXIX. Generales ordinum VII.

LAVS DEO.

Concordat cum originali: in cuius fidem ſubſcripſimus.

Ego Angelus Maſſarellus, Epiſcopus Theleſinus, Sacri Concilij Tridentini Secretarius.

Ego Marcus Antonius Peregrinus Comenſis, eiuſdem Conciliũ Notarius.

Ego Cynthius Pamphilus, Clericus Camarinenſis Diœceſis, eiuſdem Concil. Notarius.

CONFIRMATIO CONCILII.

NOs Alexander, S. Laurentii in Damaſo Diaconus Cardinalis, de Farneſio, S. R. E. Vicecancellarius, fidem facimus, & atteſtamur, qualiter hodie die Mercurii, 26. Ianuarii, M. D. LXIV. Pontificatus Sanctiſſimi Domini noſtri D. Pii, diuina prouidentia Papæ Quarti, anno quinto, in Conciſtorio ſecreto, apud Sanctum Petrum, Reuerendiſſ. DD. mei Cardinales, Moronus, & Simoneta, nuper reuerſi à Sacro Concilio Tridentino,cui vti Sedis Apoſtolicæ Legati præ erant,petierunt ab eodem Sanctiſſ. Domino noſtro, vt infrà.

Beatiſſime Pater, in decreto ſuper fine Conc. Oecumenici Tridentini, pridie nonas Decembr. præteriti publicato, ſtatutum fuit, vt per Sanctitatis Veſtræ, & Sanctæ Sedis Apoſtol. Legatos, & Præſidentes peteretur nomine dicti Conc.à Sanctitate Veſtra confirmatio omnium,& ſingulorum quę tam ſub fel. rec. Paulo III. & Iulio III. qàm ſub Sanctitate Veſtra in eo. decreta, & definita ſunt. Quapropter nos Ioannes Cardinalis Moronus, & Ludouicus Cardinalis Simoneta, qui tunc

Legati, & Præſidentes eramus, volentes exequi, quod in dicto decreto ſtabilitum fuit, humiliter petimus nomine dicti Concilij Oecumenici Tridentini, vt Sanctitas Veſtra dignetur confirmare omnia, & ſingula, quæ tam ſub fel. rec. Paulo I I I. & Iulio I I I.quem ſub Sanctitate Veſtra in eo decreta, & definita ſunt.

Quibus auditis, Sanctitas Sua, viſo, & lecto tenore dicti decreti, & habitis votis Reuerendiſſ. D.D.meorum Cardinalium, reſpondit per hæc verba.

Petitioni, nomine Concilij Oecumenici Tridentini ſuper eius confirmatione per dictos Legatos nobis factæ, annuentes, omnia, & ſingula, quæ in dicto Concilio tam ſub fel. record. Paulo I I I. & Iulio I I I. prædeceſſoribus noſtris, quàm Pontificatus noſtri tempore decreta, & definita ſunt, authoritate Apoſtolica, etiam de venerabilium fratrum noſtrorum Cardinalium conſilio, & aſſenſu, matura cum illis deliberatione præhabita, confirmamus, atque ab omnibus Chriſti fidelibus recipi, & inuiolabiter obſeruari mandamus, in nomine Patris, & Filij,& Spiritus ſancti. Amen.

Ita eſt. A. Cardinalis Farneſius Vice cancellarius.

BVLLA S. D. N. PII, Diuina prouidentia Papæ IV.

SVPER CONFIRMATIONE Oecumenici generalis Concilij Tridentini.

Pius Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

BENEDICTVS Deus, & Pater Domini noſtri IESV CHRISTI, Pater miſericordiarum, & Deus totius conſolationis: qui reſpicere dignatus eſt Eccleſiam ſuam Sanctam, tot procellis, & tempeſtatibus agitatam, atque vexatam, & grauiùs in dies laborantem, apto tandem ei ſubuenit, optatoque remedio ad plurimas,& perniencioſiſſimas hæreſes extirpandas,ad corrigendos mores, & reſtituendam eccleſiaſticam diſcipli-

ſciplinam, ad pacem, & concordiam Chriſtiani populi procurandam indictum iampridem in Ciuitate Tridentina Oecumenicum, & generale Concilium à piæ memoriæ Paulo III. Prædeceſſore noſtro, & Seſſionibus aliquot habitis cœptum fuerat, ab eius autem ſucceſſore Iulio in eamdem vrbem reuocatum, poſt alias Seſſiones celebratas, varijs impedimentis, & difficultatibus obiectis, nè tù quidem peragi potuerat. Itaque diutius intermiſſum fuerat, non ſine maximo mærore piorum omnium, cum quotidie magis Eccleſia eiuſmodi remedium imploraret. Nos autem poſt ſuſceptum Sedis Apoſtolicè regimen, tam neceſſarium, ac ſalutare opus, ſicut Paſtoralis ſollicitudo monebat, diuinæ miſericordiæ fiducia perficere aggreſſi, adiuti pio ſtudio chariſſimi in Chriſto filij noſtri Ferdinandi Roman. Imperatoris electi, & aliorum Chriſtianorum Regum, Rerumpublicarum, ac Principum, tandem conſecuti ſumus, quod nec diurnis, nec nocturnis curis elaborare deſtitimus, quodque à patre luminum aſſidua precati ſumus. Cum enim eam in Vrbem vndique ex Chriſtiani nominis nationibus conueniſſet, noſtris conuocata litteris, & ſua etiam ipſorum pietate excitata, Epiſcoporum, & aliorum inſignium Prælatorum maxima, & Oecumenico Concilio digna frequentia, præter plurimos alios pios, & ſacrarum litterarum ſcientia, diuinique, & humani iuris cognitione preſtantes viros, præſidentibus ipſi Synodo Sedis Apoſtolicæ Legatis, nobis adeo Concilij libertati fauentibus, vt etiam de rebus Sedis Apoſtolicæ propriæ reſeruatis, liberum ipſi Concilio arbitrium per litteras, ad Legatos noſtros ſcriptas, vltrò permiſerimus, quæ de Sacramentis, & alijs rebus, quæ quidem neceſſariæ viſæ ſint, tractandæ, definiendæ, & ſtatuendæ reſtabant, ad confutandas hæreſes, ad tollendos abuſus, & emendandos mores, à ſacroſancta Synodo ſumma libertate, diligentiaque tractata, & accuratè, ac maturè admodum definita, explicata, ſtatuta ſunt. Quibus rebus perfectis, Concilium tanta omnium, qui interfuerunt concordia peractum fuit, vt conſenſum eum planè, à Domino effectum fuiſſe, conſtiterit: idque in noſtris, atque omnium oculis valde mirabile fuerit. Pro quo tam ſingulari Dei munere ſupplicationes ſtatim in alma hac Vrbe indiximus, quæ magna Clerici, & populi pietate celebratæ fuerunt, laudeſque, & gratias diuinæ Maieſtatis merito perſoluendas curauimus; cum eiuſmodi Concil. exitus ſpem magnam, & propè certam attulerit, fore, vt maiores in

dies fructus ad Eccleſiam ex ipſius decretis, conſtitutionibuſq. perueniant. Cum autem ipſa Sancta Synodus pro ſua erga Sedem Apoſtol. reuerentia, antiquorum etiam Conciliorum veſtigijs inhærens, decretorum ſuorum omnium, quæ noſtro, & prædeceſſorum noſtrorum tempore facta ſunt, confirmationem a nobis petierit, decreto de ea re in publica Seſſione facto: Nos ex Legatorum litteris priùs deinde poſt reditum eorum ex iis, quæ Synodi nomine diligenter retulerunt, poſtulatione ipſius Synodi cognita, habita ſuper hac re cum venerabilibus fratribus noſtris, S. Rom. Eccleſ. Cardinalibus deliberatione matura, ſanctiq. Spiritus in primis auxilio inuocato, cùm ea decreta omnia Catholica, & populo Chriſtiano vtilia, ac ſalutaria eſſe cognouiſſemus, ad Dei omnipotentis laudem, de eorumdem fratrum noſtrorum conſilio, & aſſenſu, in Conſiſtorio noſtro ſecreto, illa omnia, & ſingula authoritate Apoſtolica hodie confirmauimus, & ab omnibus Chriſti fidelibus ſuſcipienda, ac ſeruanda eſſe decreuimus; ſicut harum quoque litterarum tenore ad clariorem omnium notitiam confirmamus, & ſuſcipi, obſeruarique decernimus. Mandamus autem in virtute ſanctæ Obedientiæ, & ſub pœnis à ſacris Canonibus conſtitutis, aliiſque grauioribus etiam priuationis, arbitrio noſtro infligendis, vniuerſis, & ſingulis, venerabilibus Fratribus noſtris, Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis quibuſuis Eccleſiarum Prælatis, cuiuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, & dignitatis ſint, etiam ſi Cardinalatus honore præfulgeant, vt eadem decreta, & ſtatuta in Eccleſiis ſuis, Ciuitatibus, & Diœceſibus, & in iudicio, & extra iudicium diligenter obſeruent, & à ſubditis, quiſque ſuis, ad quos quomodolibet pertinent, inuiolabiliter faciant obſeruari: contrafactores quoslibet, & contumaces per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, etiam in ipſius decretis contentas, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, inuocato etiam, ſi opus fuerit, brachii ſæcularis auxilio. Ipſum verò chariſſimum filium noſtrum Imperatorem electum, cæteroſque Reges, Reſpublicas, ac Principes Chriſtianos monemus, & per viſcera miſericordiæ Domini noſtri Ieſu Chriſti obteſtamur, vt, qua pietate Concilio per Oratores ſuos affuerunt, eadem pietate, ac pari ſtudio, diuini honoris, & populorum ſuorum ſalutis cauſa, pro Sedis quoque Apoſtolicæ, & ſacræ Synodi reuerentia, ad eiuſdem Concilii exequenda, & obſeruanda decreta Prælatis,

cum

cum opus fuerit, auxilio, & fauore ſuo adſint, neque aduerſantes ſanæ, ac ſalutari Concilii doctrinæ opiniones a populis ditionis ſuæ recipi permittant, ſed eas penitus interdicant. Ad vitandum præterea peruerſionem, & confuſionem, quæ oriri poſſet, ſi vnicuique liceret, prout ei liberet, in decreta Concil. commentarios, & interpretationes ſuas edere; Apoſtolica authorit. inhibemus omnibus tam Eccleſiaſticis perſonis, cuiuſcumque ſint ordinis, conditionis, & gradus, quàm laicis quocumque honore, ac poteſtate præditis, prælatis quidem ſub interdicti ingreſſus Eccleſiæ, aliis verò, quicumque fuerint ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœnis, ne quis ſine authoritate noſtra audeat vllos commentarios, gloſſas, amonitiones, ſcholia, vllum ve omninò interpretationis genus ſuper ipſius Concilii decretis quocumque modo edere, aut quidquam quocumque nomine, etiam ſub prætextu maioris decretorum corroborationis, aut executionis alio ve quæſito colore ſtatuere. Si cui verò in eis, aliquid obſcurius dictum, & ſtatutum fuiſſe, eamque ob cauſam interpretatione, aut deciſione aliqua egere viſum fuerit, aſcendat, ad locum, quem Dominus elegit, ad Sedem videlicet Apoſtolicam, omnium fidelium magiſtram, cuius authoritate etiam ipſa Sancta Synodus tam reuerenter agnouit. Nos enim difficultates, & controuerſias, ſi quæ ex eis decretis ortę fuerint nobis declarandas, & decidendas, quemadmodum ipſa quoque S. Synodus decreuit, reſeruamus; parati, ſicut ea de nobis merito confiſa eſt omnium Prouinciarum neceſſitatibus ea ratione, quæ commodior nobis viſa fuerit, prouidere. Decernentes nihilominus irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquàm quauis authoritate ſcienter, vel ignoranter contingerit attentari. Vt hæc autem ad omnium notitiam perueniant, ne ve qui excuſatione ignorationis vti poſſit: volumus, & mandamus, vt hæ litteræ per aliquos Curiæ noſtræ Curſores in Baſilica Vaticana Principis Apoſtolorum, & in Eccleſia Lateranenſi tunc, cum in eis populus, vt Miſſarum ſolemnibus interſit, congregari ſolet, palam, & clara voce recitentur, & poſtquam recitatæ fuerint, ad valuas earum Eccleſiarum, itemque Cancellariæ Apoſtolicæ, & loco ſolito Campi Floræ affigantur; ibique, vt legi, & omnibus innoteſcere poſſint; aliquantiſper relinquantur. Cum autem inde amonebuntur, relictis de more ibidem exemplis, in alma Vrbe ad impreſſionem tradentur, quo commodiùs per Chriſtiani nomini Prouincias, & Regna diuulgari poſſint. Tran-

ſumptis

ſumptis quoque earum, quæ manu alicuius publici Notarij, ſcripta ſubſcripta ve, & ſigillo, ab ſubſcriptione alicuius perſonæ, in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, munita fuerint, fidem ſine vlla dubitatione haberi mandamus, atque decernimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ confirmationis, monitionis, inhibitionis, reſeruationis, voluntatis, mandatorum, & decretorum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnat. Dominicæ 1563. 7. Kal. Februarij, Pontificatus noſtri Anno quinto.

Ego Pius, Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Ego F. Card. Piſanus, Epiſc. Oſti. Decanus.
Ego Fed. Card. Cæſius, Epiſc. Portuen.
Ego Io. Card. Moronus, Epiſc. Tuſculanen.
Ego A. Card. Farneſius, Vicecanc. Epiſc. Sab.

......

Ego R. Card. S. Angeli, maior Pœnitent.

......

Ego Io. Card. S. Vitalis.
Ego Io. Michael, Card. Saracenus.

......

Ego Io. Bapt. Cicada, Card. S. Clementis.
Ego Scipio Card. Piſarum.
Ego Io. Card. Romanus.
Ego F. M. G. Card. Alex.
Ego Clemens Card. Aræcæli.
Ego Io. Card. Sabellus.

......

Ego B. Card. Saluiatus.
Ego Ph. Card. Abburd.
Ego Lud. Simonetta.

......

Ego F. Cap. Paciecus, y de To.
Ego M. A. Card. Amulius.
Ego Io. Franc. Card. de Gambara.
Ego Carolus Card. Borromæus,

Ego

Ego M. S.Card.Conſtant.
Ego Alp Card.Gelſualdus.
Ego Hipp. Card.Ferrar.
Ego Franciſcus Card.Gonzaga.

Ego Gui. Aſc.Diac.Card.Gam.
Ego C. Vittellocius Card.Vittellius.
Ant. Florebellus Lauellinus.

H. Cumyn.

CATALOGVS
LEGATORVM,
PATRVM.

Oratorum, & Theologorum, qui ad Sacroſanctam œcumenicam Tridentinam Synodum conuenerunt à principio vſque ad finem, qui fuit die 4. Decembr. MDLXIII. ſub Pio IV. Pont. Max.

Quorum nomina, & cognomina, & Patria, & Dignitates infra continentur.

HErcules Gonzaga S.R.E.Presb. Card. tit. S. Mariæ Nouæ, Mantuanus, obijt Tridenti die 2. Martii, 1563. & ſepultus eſt Mantuæ.

Hieronymus Seripandus S. R. E. Presb. Card. tit. S. Suſannæ, Neapolitanus, obiit Tridenti 18. Martii. 1563. & ibi ſepultus in Eccleſia S.Marci Ordinis Fratrum Heremitarum S. Auguſtini, quorum olim fuerat Generalis.

Ioannes Moronus, S.R.E. Card. Epiſcop. Præneſtinus, Mediolanenſis, in demortui S. R. E. Cardin. de Mantua locum miſſus,

Stanislaus Hoſius S.R.E.Presb.Card.ti.S. Laurentii in Paliſperna, Polonus Vuarmien.

Ludouicus Simoneta S.R.E.Presb. Card. tit.S.Cyriaci in Thermis, Mediolanen.

Mar-

Digitized by Google

Marcus Siticus S.R. Eccl. Diaconus, Card. Baſilicæ duodecim Apoſtolorum, Altemps, Germanus.

Bernardus Nauagerius S. R. E. Presbyt.Card. tit.S.Nicol.inter imagines, Venetus, in demortui Cardinalis Scripandi, locum miſſus.

Cardinales non Legati.

Carolus à Lotharingia, S.R.E.Presbyt.Card.tit.S.Appollinaris, Princeps,& Archiepiſcopus Rhemenſis, Gallus.

Ludouicus Madrutius, S. R. E.Diaconus Card. electus Epiſcopus Tridentinus. Germanus.

Oratores, quorum nomina hic deſcribuntur, iuxta eorum loca,quæ in eadem ſacroſancta Synodo habuerunt.

Oratores Eccleſiaſtici ſedebant à manu dextra Legatorum, videlicet.

Antoninus de Muglitio, Moraus, Archiep. Pragenſis, Orator Cæſareus.

Georgius Draſcouitius, Croatus, Epiſcopus quinque Eccleſiæ, Orator Cæſareus pro Regno Hungariæ.

Valentinus Herbunus,Polonus, Epiſcop. Præmiſcienſis, Orator Sereniſſimi Regis Poloniæ.

Marcus Antoninus Bobba,Caſalenſis, Epiſco.Auguſten.in Pedemontio,Excellentiſſimi Ducis Sabaudiæ Orator, nunc Cardinalis.

Hieronymus de Gaddis Florentinus, Epiſcop. Cortonenſis, Orator Excellentiſſimi Ducis Florentiæ, miſſus in locum Ioan. Strozii,

Frater Martinus Rozas Portalrubeo, Hiſp. Orator Relig. Hieroſolymitanæ.

Oratores ſæculares ſedebant à manu ſiniſtra Legatorum.

Sigiſmundus à Tuun, Tridentinus,Orator Cæſareus.

Ludouicus de Lanſac

Renaldus Ferrerius Præſidens in Parlamen.Pariſienſi,&
Guida Faber, Iud.maior Tholoſæ,] Oratores Chriſtianiſſimi Galliarum Regis.

Ferdinandus Martineus Marzcarenus, Orator Sereniſſimi Regis Portugal.

Nicolaus de Ponte, Doctor & eques,&
Matthæus Dandalus, eques,] Oratores Sereniſſimi Dominii Venetorum.

Mel-

Melchior Luſſi eques auratus, Orator ſeptem Cantonum Heluetiorum.
Augustinus Pangratner I. V. D. de Monachio, Orator Excellentiſſimi Alberti, Ducis Bauariæ.
Claudius Fernandez Quignonij, Comes Lunenſis, Orator Regis Catholici in locum Illuſtriſſimi Ferdinandi de Aualos Marchionis Piſcariæ miſſus, obijt Tridenti, die 20. Decembr. 1562. poſt finem Concilij, ibique ſepultus eſt.
Hic ſeparatim ab alijs Oratoribus, ſedebat apud Reuerendiſſimum Theleſinum Secretarium S. Synodi, ob contentionem ſuper præcedētia, ortam inter ipſum, & Oratores Regis Chriſtianiſſimi.

Patriarchæ.

Antonius Helius Iuſtinopolitanus. Hieroſolymitanus.
Daniel Barbarus. Venetus electus Aquileienſis.
Ioannes Triuiſanus, Venetus, Patriar. Venetiarum.

Archiepiſcopi Pauli Tertij.

Ferdinandus Annius Neapolitanus, Archiepiſ. Amalphitan. nunc Epiſc. Bouinus.
Petrus Landus, Venetus, Archiepiſcop. Creten.
Petrus Antonius de Capua, Neapolitanus, Archiepiſcopus Hidruntinus.
Marcus Cornelius, Venetus, electus tunc Archiepiſcopus Spalatrenſis.
Sebaſtianus Leccauela, Græcus, Ord. Præd. olim Archiepiſcop. Naxienſis, nunc Epiſc. Literanen.
Petrus Guerrero, Hiſp. Archiep. Granatenſ.
Antonius Altouitus, Florent. Archiep. Florent.
Ceſar Cibo Genuenſis, Archiepiſcop. Taurinenſis, obijt Tridenti die 26. Decemb. 1562.

Archiepiſcopi Iulij Tertij.

Paulus Æmilius Verallus, Romanus, olim Archiepiſc. Roſſanen. nunc Caputaquen.
Ioan Brunus de Orchino, Macedo, Regni Seruiæ, Primas, Archiep. Antibaren.
Ioannes Baptiſta Caſtaneus, Romanus, Archiepiſcopus Roſſanen.
Ioannes Bptiſta Vrſinus, Romanus, Archiepiſcopus ſanctæ Seuerinæ.

Archiepiſcopi Pauli Quarti.

Ludouicus Beccatellus, Bononienſ. Archiepiſcopus Raguſinus.

Mutius Calinius, Brixienſis, Archiepiſc. Iadrenſis.

Sigiſmundus Saracenus, Neapolitan. Archiepiſc. Materanus.

Antonius Perrages de Caſtilegio Hiſpanus, Archiepiſcop. Calaritanus.

Iulius Pauesius, Brixienſis, Ordin. Prædicat. Archiepiſcopus Surentinus.

Bartholomæus de Martyribus, Luſitanenſis, Ord. Præd. Archiep. Bracaren.

Auguſtinus Saluago, Genuenſis, Ordin. Prædicat. Archiepiſcop. Genuen.

Archiepiſcopi Pij Quarti.

Philippus Mocenicus, Venetus, Regni Cypri Primas, & Legatus, Archiepiſc. Nicoſien.

Gulielmus, d'Auaſon, Gallus, Archiepiſc. Ebreduen.

Antonius Caucus, Venetus, Archiepiſcop. Corcirenſis.

Germanicus Bandinus, Senenſis, electus Archiepiſcopus Senarum.

Marcus Antonius Columna, Romanus, Archiepiſc. Tarentinus, nunc Card. tit. . . . .

Gaſpar de Foſſo, Coſentinus, Ord. S. Franciſci de Paula Calab. Archiepiſcopus Rhegynus.

Antonius de Muglitio, Morauus, Orator Cæſareus, Archiepiſcopus Pragenſis.

Maximus de Maximis, Romanus, Archiepiſcopus Amalphitanus.

Gaſpar Ceruantes de Garra, Hiſpanus, Archiepiſc. Meſſan. nunc Salernitanus.

Leonardus Marinus, Genuenſis, Ord. Prædic. Archiepiſcop. Lancianenſ.

Octauianus Præconius, & Meſſanenſis, Ord. Min. Conuent. Sancti Franciſci, Archiepiſc. Panorm.

Nicolaus de Pelue, Gallus, Archiepiſcop. Senonnenſis.

Antonius Iuſtinianus, Chienſis, Ordin. Præd. Græcus, Archiepiſc. Nixien.

Antonius Puteus Nicenus, Archiepiſc. Baren.

Epiſcopi Leoni Decimi.

Vincentius Nicoſantius de Fano, Epiſcop. Arbenſis.

Ioan-

Ioannes Franc.de Fliſco, Ianuen.Epiſc.Andrien.
Ioann.Thomas de S.Felicio,Neapolit.

Epiſcopi Adriani Sexti.

Quintus de Ruſticis,Romanus,Epiſcopo Milleten.

Epiſcopi Clementis Septimi.

Lucas Bizantius de Catharo,Epiſc.Catharen.
Aloyſius Piſanus Venetus,Epiſcop.Patauin nunc Card.
Alexander Piccolhomineus,Senen.Epiſc. Pietin.
Dionyſius Græcus,Ord.min. S. Franciſci de Obſeruantia, Epiſc. Millopotamen.
Gabriel de Veneur,Gallus,Epiſc.Ebroicenſis.
Gulielmus de Monthas,Gallus,Epiſc.Loctorenſis.

Epiſcopi Pauli Tertij.

Antonius à Camera,Sabaudus,Epiſcop. Bellicen.
Nicolaus Maria Caracciolus, Neapolitanus, Epiſcop. Catanien.
Bernardus Bonioannes,Romanus,Epiſc.Camerien.
Fabius Nirtus,Neapolitanus,Epiſc.Caiacen.
Scipio Bongallus,Romanus,Epiſc.Ciuitatis Caſtellanæ.
Georgius Cornelius,Venetus,Epiſc. Taruiſinus.
Vincentius Durantius,Brixienſis,Epiſc.Thermularum.
Mauritius de Petra,Papien.Epiſc.Vigleuen.
Martius de Martijs,Medices,Florentinus,Epiſc. Marcſien.
Ioannes Vincentius Michaelius, Barolitanus, Epiſcopus Minerbinen.
Gabriel de Bouueri,Gallus,Epiſcop. Andegauen.
Leonardus Haller,Germanus,Epiſc. Philadelphien.
Lud.Vanninus de Theodolis,Forliuienſ.Epiſcop. Britorien.obiijt Tridentini die 11.menſis Ian.1565.
Ægydius Falceta,Cingulanus,Epiſcop.Caplulanus, nunc Britonorienſis.
Iulius Contarenus,Venetus,Epiſcop. Ciuitatis Bellunen.
Thomas Caſellus, Roſſanen. Ordin. Prædicat.Epiſcop. Canen. iunior.
Hippolytus Ariuabenus,Mantuanus,Epiſc. Hieragetren.
Hieronymus Machabæus,Rom.Epiſc. Caſtren.
Petrus Auguſtinus Hiſpanus,Epiſc.Oſcen.& Iacenſis.
Iacobus Naclantus, Florentinus, Ordin. Prædicat.Epiſcop.Clodienſis.
Bartholomæus Sirigo, Creten. Græcus, Epiſcop. Caſtellaneten.

Tho-

Thomas Stella, Venetus, Ordinis Prædicatorum, Epiſcop. Iuſtinopolitan.

Petrus du Val, Gallus, Epiſcop. Sagienſis.

Ioan. Antonius Pantuſa, Conſentinus, obiit Tridenti, die 27 Octobr. 1562. Epiſcop. Litterenſis.

Ioannes Baptiſta de Groſſis, Mantuanus, Epiſcopus Regienſis.

Ioannes Guarez, Luſitanus, Ordin. Sancti Auguſtini, Epiſc. Conimbricen.

Philippus Ricabella, Racanaten. Epiſc. Racanat.

Ioan. Iacobus Barba, Neapolitan. Ord. S. Auguſtini, Epiſcop. Interamnen.

Michael à Turre, Vtin. Epiſcop. Ceneten.

Pompeius Zambeccarius, Bonon. Epiſc. Salmonen.

Ioan. Beroardus, Panormitanus, Epiſc. S. Agathæ.

Antonius Scarampus, Aquenſis, Epiſc. Nolanus.

Antonius de Comitibus, Genuen. Ordin. Prędicat. Epiſcop. Brugnacen.

Cæſar Fogia, Roſſanen. Epiſc. Embriaticen.

Cæſar Comes a Gambara, Brixien. Epiſc. Tortonen.

Io. Baptiſta de Bernardis, Lucen. Epiſc. Adiacen.

Martinus Perezius de Ayla, Hiſp. Epiſc. Segobienſ.

Nicolaus Pſalme, Gallus, Epiſc. Verdunen.

Alphonſus Roſettus, Ferrarienſis, Epiſcop. Comaclen. nunc Ferrarien.

Iulius Pariſianus, de Tolentino. Epiſc. Ariminen.

Bartholomæus Sebaſtianus, Hiſp. Epiſc. Pacten.

Franciſcus Lambertus. Sabaudus, Epiſc. Nicien.

Maximilianus Doria Genuen. Epiſc. Naulen.

Euſtachius du Bellay, Gallus, Epiſc. Pariſien.

Bartholomæus de Capranica, Romanus, Epiſc. Carinien.

Ennius Maſſarius de Narnia, Epiſc. Ferettanus.

Achilles Brancia, Neapol. Epiſc. Bouen.

Io: Franciſc. Verdura, Meſſanen. Epiſc. Chironen.

Albertus Duimius de Gliricis, Ordin. Prædic. de Catharo, Epiſc. Veglen.

Ioannes Antolizen de Bricianos de la Ribera, Hiſpanus, Epiſcop. Iuuenacen.

Triſtanus de Brizet, Gallus, Epiſc. Xanoten.

Epiſco.

Digitized by Google

Aſcanius Gerardinus de Amelia, Epiſc. Cattacen.
Marcus Gonzaga, Mantuanus, Epiſcop. Aſſucren.
Baldouinus de Baldouinis, Piſanus Epiſc. Auerſanen.
Petrus Franciſcus Pallauicinus, Genuenſis, Epiſ. Alerienſis.
Ægidius Fuſcarius, Bonon. Ordin. prædicat. Epiſc. Mutinen.
Timotheus Iuſtinianus de Chio, Græcus, Ord. præd. Epiſcop. Calamonenſis.
Didacus de Almanſa, Hiſpanus, Epiſc. Corien.
Lactantius Rouerella, Ferrarien. Epiſc. Aſculanus.
Ambroſius Monticula, Lunenſis, Sarzanen. Epiſc. Signinus.
Sebaſtianus Gualterius, Romanus, Epiſc. Viterben.
Honoratus Faſcitellus, Monachus, Ord. S. Bened. Neapolitanus, qui obiit Romæ in Menſe Martio 1564. Epiſc. Inſulanus.
Petrus Camaianus, Aretinus, Epiſc. Ferularum.
Horatius Græcus, Troianen. Appulus, Epiſc. Leſinen.
Fabius Cuppelata placentinus, Epiſc. Lacedonen.
Gaſpar de Caſal, Luſitanus, Ord. S. Aug. Epiſc. Leiren.
Bernandinus de Cuppis, Romanus, Epiſc. Auximanus.
Ioannes de Moruillier, Gallus, Epiſ. Aurelianen.
Iulius Gentilius Tortonen. Epiſc. Vultarien.
Adrianus Fuſcouius, Romanus, Epiſc. Aquinus.
Antonius do S. Michaele, Hiſpanus, Ordin. S. Franciſci de Obſer. Epiſc. Montis Marani.
Hieronymus Melchiorius Recanatenſis, Epiſc. Maceraten.
Petrus de Petris de Monte, Aretinus, Epiſc. Lucerinus.
Cæſar Iacomellus, Romanus, Epiſc. Bellocaſtren.
Iulius Grittus, Venetus, Epiſc. Parentinus.
Iacobus Siluerius Piccolhomineus de Cælano, Epiſc. Aprutinus.
Ludouicus de Breſze, Gallus Epiſc. Melden.
Iacobus Magnanellus, Senen. Epiſ. Groſſeran.
Io. Andr. Cracius de Tibure, Epiſc. Tyburtin.
Franciſc. Ricardotus, Burgundus, Epiſc. Atrebaten.
Carolus Cicada, Genuen. Epiſc. Albiganenſ.
Franc. Maria Piccolhomineus, Sen. Epiſc. Ilcinen.
Acceſculus Moya de Contreras, Hiſp. Epiſcop. Vicen.
Galeatius Roſcius de Interamna, qui obiit Tridenti, die 12. Octobr. 1563. Epiſc. Aſſiſien.
Iacobus Maria Sala, Bonon. Epiſc. Viuarien.
Gabriel de Monte S. Sabini, Epiſc. Heſinus.

Digitized by Google

Marianus Sabellus,Rom.Epiſc. Eugubinus.
Agapitus Bellomo,Rom.Epiſc.Caſertanus,
Iulius Cananius,Ferrarien.Epiſc.Hadrienſ.
Iulius Galletus Piſanus,Epiſc.Alexanen.
Hieronymus Burgenſis,Gallus,Epiſc.Cathadonen.

Epiſcopi Pauli Quarti.

Scipio Æſtenſis,Ferrarien.Epiſc.Caſalen.
Didacus Sarmiente de Sottomaior,Hiſpanus,Epiſc.Aſtoricen.
Thomas Coduclus,Anglus,Epiſc.Aſſaphen.
Fauſtus Capharellus,Rom.Epiſc.Fundanus.
Belliſſarius Baldinus,Neapol.Epiſc Larienen.
Vrbanus Vigerius de Ruere,Genuen.Epiſc.Senogallien.
Iacobus Suretus,Græcus,Epiſc.Milopotamen.iunior.
Io.Baptiſta Oſius, Romanus,Epiſcop.Reatinus obiit die 12. Nouemb.1562.
Marcus Laureus,Tropienſis Ord.Præd.Epiſc. Campanien.
Franciſcus de Beaquere,Gallus,Epiſc.Metenſi.
Io.Franciſcus Commendunus,Venetus,Epiſcop.Zacinthen. nunc Card.
Carolus de Graſſis Bonon.Epiſc.Montis Faliſci.
Arias Gallego,Hiſp.Epiſc.Gerunden.
Gieron Gallego,Hiſp.Epiſc.Oueten.
Hercules Rettinger,German.Epiſc.Laurentinus.
Iulius de Rubeis,Polian.Epiſc.S.Leonis, obijt Romæ in menſe Martio,1564.
Ioan.de Munatones,Hiſp.Ord.Sancti Auguſtini; Epiſcop. Segobricen.
Franciſcus Blanco.Hiſp.Epiſcop.Aurien.
Vincentius de Luchis,Bonon.Epiſc.Anconitanus.
Pompeius Piccolhomineus de Aragonia,Epiſc. Topien.
Petrus Barbaricus,Venetus,Epiſc.Curſolen.
Franciſcus Bachodinus,Sabaudien.Epiſc.Gebennen.
Carolus de Agennens,Gal.Epiſc.Cenoman.
Hieronym.de Nichiſola,Veronen.Ord.Præd.Epiſc.Theanen.
Marcus Antonius Bobba Caſalen.Epiſcop. Auguſten. nunc Card.
Iacobus Lomellinus,Meſſanen.Epiſc.Mazarien.
Donatus de Laurentijs de Aſculo, Appulus,Epiſc.Arianen.
Petrus Contarenus, Venetus, Epiſc.Paphen.
Petrus Daneſius,Gallus,Epiſc.Vauren.
Hieronymus Sauorgnanus,Foroiulien.Epiſc.Sibinicen.

Philip-

Philippus du Bee,Gallus,Epiſc.Veneten.
Carolus de Rouey,Gallus,Epiſc.Sueſſionen.
Georgius Craſcouitius,Croatus, Epiſc. Quinque Eccleſ.
Franciſcus de Aguirre,Hiſp.Epiſc.Crotonen.
Andreas de Gueſta,Hiſp.Epiſc.Legionen.
Antonius Gorroinero,Hiſp.Epiſc.Almerien.
Antonius Auguſtinus,Hiſp.Epiſc.Ilerden.
Angelus Maſſarellus,Septempedanus Epiſcop.Theleſin.
Antonius Ciurelia,Barenſis,Epiſcop.Buduenſis.
Dominicus Caſablanca,Neſian.Ord.Prædic.Epiſc.Veicenſis.
Petrus Faunus Coſtacciarius,Epiſc.Aquen.
Io.Carolus Bouius, Bonon. Epiſc. Oſtunen. nunc Archiepiſcop. Brunduſinus.
Hugo Boncompagnus,Bon.Epiſc.Veſtanus,nunc Card.tit.S.Six. deinde Pont.Max.1572.nuncupatus Greg.XIII.
Saluator Facinus de Colle.Epiſc.Cluſinus.
Lupus Martinez,Hiſp.Epiſc.Elnen.
Carolus de Eſpinay,Gallus,Epiſc. Dolen.
Ægidius Spifamè,Gallus,Epiſc.Niuernen.
Antonius Sebaſtianus Minturnus,de Traiect.Epiſc.Vxentin.
Bernardus del Bene,Florentinus,Epiſc.Nemanſen.
Dominicus Bollanus,Venetus,Epiſc.Brixien.
Io.Antonius Vlpius Comen.Epiſc.Comen.
Ludouicus de Ginolhac, Gallus,Epiſc.Tutellen.
Philippus Maria Campeius,Bonon.Epiſc.Feltren.
Io.de Quignones,Hiſp.Epiſc.Calaguritan.
Didacus Couarruuias de Leyua,Hiſp.Epiſc.Ciuitaten.
Philippus Gerius,Piſtorien.Epiſc.Iſclanen.nunc Aſſiſien.
Io.Antonius Fachinetus,Bon.Epiſc.Neocaſtren. Card. à Gregor. XIII.1582.12.Dec.& poſtea Sum. pont.

Epiſcopi Pij Quarti.

Io. Fabritius Seuerinus,Neapolitanus,Epiſc.Aceren.
Martinus Ritouius, Epiſc.Ipren.
Antonius Hauetius,Ord. prædic.Flander,Epiſc. Namurcen.
Conſtantinus Bonellus,Feretran.Epiſc.Ciuitatis Caſtelli.
Iulius Superchius,Ord.Carmelitarum,Mantuanus,Epiſc.Accien. nunc.Caprulan.
Matthæus de Concinis, Florentinus Epiſcopus Cortonenſ.
Nicolaus Sfondratus, Mediolanenſis, Epiſc. Cremonenſ. Card. à Greg.XIII.1583.12.Decemb.& Pap.die 5.Decembr.1590.

S 2 ap-

appellatus Greg. XIV.
Ventura Buffalinus Romanus, Epiſc. Maſſanenſ.
Ludouicus de Bueil, Gallus, Epiſc. Vencien.
Hieronymus Galleratus, Mediol. Epiſc. Sutrinus,
Io. Petrus Delphinus, Venetus, Ord. Canon. Regularium Epiſc. Zacinthi, & Cephaloniæ ſecundus.
Io. Andreas Bellonius, Meſſanen. Epiſ. Maſſalub.
Federicus Cornelius, Venetus, Epiſ. Bergomen.
Stephanus Bouther, Gallus, Epiſc. Coriſopiten.
Io. Paulus Amanius, Cremenſ. Epiſc. Anglonen.
Alexander Sfortia de S. Floria, Epiſ. Parmen, nunc Card. tit. S. Mariæ in Via.
Antonius le Cirier Gallus, Epiſc. Abrincen.
Andreas Mocenicus, Venetus. Epiſc. Nimoſieu.
Benedictus Saluinus, Firmanus, Epiſc. Verulanus.
Gulielmus Caſſador, Hiſp. Epiſc. Barchionen.
Petrus Gonzalez de Mendoza, Hiſp. Epiſc. Salamantin.
Martinus de Corduba de Mendoza, Hiſp. Ordin. Prædic. Epiſc. Dertuſen.
Iulius Magnanus, Placent. Ord. Min. Conu. S. Franc. Epiſ. Calue
Valentinus Herbutus, Polonus, Epiſc. Præmiſilien.
Simeon Aleotus Foroiulien, electus Epiſco. Foroiulien. mortu eſt Tridenti, die 20. Auguſti 1562.
Petrus de Xaque, Hiſp. Ord. Præd. Epiſ. Nilochen.
Proſper Rebiba, Meſſanen. Epiſc. Troianus.
Melchior Auoſmediano, Hiſp. Epiſc. Guadiſcen.
Hippolytus de Rubeis, Parmenſis Epiſc. Papien.
Didacus de Leo, Hiſp. Ord. Carmel. Epiſc. Calumbrien.
Annibal Saracenus, Neap. Epiſ. Licien.
Paulus Iouius, Comen. electus Epiſc. Nucerien.
Hieronymus Triuiſanus, Venetus, Ord. præd. mortuus eſt Tridenti die 9. Sept. 1562. Epiſc. Veronen.
Hieronymus Ragazzonus Venetus, Epiſc. Famaguſt.
Romulus de Valentibus de Trebia. Epiſc. Conuerſan.
Lucius Maranta Venuſinus, Epiſc. Lauellen.
Simon de Nigro, Genuen. Epiſc. Sarazan. mortuus Cardinalis.
Theophillus Gallupus, Tropien. Epiſc. Oppiden.
Iulius Simoneta, Mediolanen. Epiſc. Piſauren.
Petrus de Albert, Gallus, Epiſc. Conuenarum.
Iacobus Guidius, Volaterranus, Epiſc. pennen. Adrien.

Didacus Ramirez,Hiſp.Epiſc.Pampilonen.
Franciſcus del Gado,Hiſp.Epiſc.Lucen.
Ioannes Clauſſe,Gallus,Epiſc.Senecen.
Iacobus Gibertus de Nogueras,Hiſp.Epiſc. Aliphan.
Ioannes Annius, Neapol. Epiſcop.Hippolen. & Coadiutor Bouinus.
Antonius Maria de Saluiatis, Romanus, in Gallia. Epiſcopus S. Pauli Card.à Greg.XIII.1583.
Matthæus Priulus Venetus, Epiſcop. Æmon nunc Vincentinus.
Thomas Lilius,Bon.Epiſc.Soranus,deinde Plac.
Hieronymus Guerinus, Feretranus.Epiſc. Imolen.
Thomas Oyerllaithe, Hibernus,Epiſc.Roſſen.
Franciſcus Valete,Gallus,Epiſcopus Vabren.
Fabius Pignatellus, Neapolitanus, Epiſcopus Monopolitanus,
Carolus de Vicecomitibus.Mediolanen.Epiſc. Vintimilien. mortuus Card.tit....
Ioannes Coloſaurinus, Hungarus, Ordin. Prædicat. obiit Tridenti die 24. Nouembris, Anno 1562. Epiſcopus Canadien.
Andreas Duditius Sbardellatus, Hungarus, Epiſcop. Tinien. nunc Quinque Eccleſiæ.
Spinellus Bencius, Politianus,Epiſcop.Montispolitiani.
Franciſcus Abondius,Caſtillioneus,Epiſ. Bobien.nunc Cart.tit...
Stanislaus Faleſchi, Polonus,Epiſc. Theodoſien.
Eugenius Ohairt,Hibernus,Ord.Præd.Epiſc.Achaden.
Donaldus Magongial,Hibernus,Epiſc.Rapoten.
Guido Ferrerius Pedemontanus, Epiſ. Vercellen.nunc Car.tit...
Io.Baptiſta Sighicellius Bonon.Epiſc.Fauentinus.
Sebaſtianus Vantius de Arimino Epiſc.Vrbeuetan.
Io.Baptiſta Lomellinus,Meſſanen.Epiſc.Gardien.
Io.Baptiſta Millaneſius,Florent.Epiſc.Marſican.
Auguſtin.Mollignatus,Vercellenſis,Epiſc.Triuicanen.
Carolus Grimaldus Genuen.Epiſc.Sauonen.
Fabritius Landrianus, Mediolanen.Epiſcop,S.Marci.
Bartholomæus Ferrantius, Amerinus, Epiſcopus Amerinus
Petrus Fragus,Hiſp.Epiſc.Vſellen.
Hieronymus de Gadis,Florent.Epiſc.Cortonen.
Franciſcus Contarenus,Venetus,Epiſc. paphen.
Io. Delphinus,Venetus,Epiſc.Torcellanus.
Alexander Molus Comen. Epiſc.Minoren.
Hieronymus Vielmus,Venetus, Ord.præd.Epiſcop. Argolicen.

Franciſcus Raguſeus Ord. S.Franciſci de Obſer. Epiſc. Marchanen.
Abbates.
Hieronymus Gallus, Abb. Claraualleu.
Symplicianus Abb. Sancti Saluatoris Papię, de Vulculina Congregationis Caſſinen.
Stephanus Catanius, Nouarien. Abb. S. Marię Gratiarum, Placentin. dictę Congregat. Caſſinen.
Auguſtinus Loſcus, Hiſpanus, Abb. S. Benedicti de Ferraria Congregat. Caſſinen.
Eutichius Cordes, Antuerpin. Abb. S. Fortunati apud Baſſianum, Congreg. Caſſinen.
Slaudius Sanctes, Gallus, Abb. Luneuillan.
Coſmus Damianus Hortolanus, Hiſpan. Abb. Villebertrandi.
Generales,
Vincentius Iuſtinianus, Genuen. Generalis, Ordin. Prædicator. Cardin. Pii V.
Franciſcus Zamorra, Hiſpanus, Generalis, Ordin. Min. de Obſeruantia.
Antonius de Sapientibus, Auguſtanus, Generalis Ordin. Min. Conuentualium.
Chriſtophorus Patauinus, Generalis, Ord. Heremitarum. S. Aug.
Io. Baptiſta Miglianacca, Aſten. Gener. Ord. S. Mariæ Seruorum.
Stephanus Fazinus, Cremen. Prouincialis Lombardiæ, pro Generale Carmelitarum.
Iacobus Lainez, Hiſpanus, Prepoſitus Generalis Societ. Ieſu.
Thomas. Ciuitatis de Caſtello, Generalis Capuccinorum.
Doctores Legum pro ſacro Concilio.
Gabriel Paleotus, Bonon. Auditor Rotę, nunc. Cardin. tit. S. Nerei, & Archilei.
Scipio Lancellotus, Rom. Aduocatus Conſiſtorialis, Cardin. à Greg. XIII. 1583.
Io. Bapt. Caſtellius, Bonon. Promot. deinde Epiſc. Arim.
Michael Thomaſius. Maioricen. Doctor Decretorum.
Theologi à Summo Pontifice miſsi.
Fr. Petrus de Soto, Ordin. prędicatorum, Hiſp. obiit Tridenti, menſe Aprilis, 1563.
Alphon. Salmeron, Hiſp. Societatis Ieſu.
Franciſcus Torenſis, Doctor Theologus, Hiſpanus.
Antonius Soliſius, Doctor Theologus, Hiſp.
F. Camillus Campeius, Papien. Inquiſ. Ferrariæ, Ord. præd.

Fr.

Digitized by Google

Fr. Hieronymus Brauo. Hiſp. Ord. Prædicatorum.

Fr. Andrianus Valentinus, Venetus, Ord. Prędic. in demortui Fr. Petri de Soto locum, nunc Illuſtr. Dominii Veneti Inquiſitor Generalis.

Doctores Theologicæ facultatis Pariſienſis, miſsi à Carolo IX. Galliarum Rege Christianiſsimo.

Nicolaus Maillad. Decanus facultatis Pariſienſis.

Ioannes Peletier.

Antonius Demochares.

Nicolaus de Bris.

Iacobus Hugonis, Franciſcanus, idem etiam Procurator Reuerend. Ioan. Vrſini Epiſcopi Trecorenſis.

Simon Vigor.

Ricardus du Pre.

Natalis Paillet, obiit Tridenti 7. kal. Decembr. 1562.

Robertus Fournier.

Antonius Coquier.

Lazarus Broycher.

Claudius de Saintes, Canon. Regularis.

Theologi, miſsi à Philippo Rege Catholico.

Coſmas Damianus, Hortolanus, electus Abb. Villabertrandi.

Ferdinandus Tritius Doctor Theologus, Canonicus Caurien.

Ferdinand. Velliofillus Doctor Theolog. Canonic. Saguntinus.

Thomas Daſſio I.V.D. Canonicus Valentinus, Licentiat.

Antonius Couarruuias, Auditor Granaten.

Ferdinandus Menacacenſis, Decretorum Doctor.

Frater Ioannes Ramirez, Hiſpanus, Miniſter Prouinc. D. Iacobi.

Frater Alphonſus Contreras, Commiſſarius Ord. in Curia Regis Hiſpaniæ.

Frater Michael de Medina, Hiſp. Ordin. Minor. S. Theologię D.

Frater Ioan. Lobera, Hiſpan. S. Theologię Lector Salamanticę, miſſus in ſocietatē miniſtri Prouinc. D. Iacobi ſub. memorati.

Coſmus Palma Fonteyus Sacrę Theologię Lector, Hiſpanus, Hortolani Abb. deſcrip. & Comes.

Fr. Io. Gallo. Hiſp. Ord. Prędicat.

Fr. Petrus Fernādez, Hiſp. Ord. Pręd. in ſocietate Magiſtri Gallo.

Frater Deſiderius de S. Martino, Panor. Ord. Carmelitan.

Michael Baius ab Atho. Sacrę Theologię Doctor.

Io. Meſſeles, Louanij, S. Theologię Doctor.

Cornelius Ianſenius, Hulſtenſis, S Theologię Doctor.

Theologi miſsi a Rege Portugaliæ.

Fr. Franciſcus Foriero, Ord. præd.

D. Iacobus à payua de Andrade, Luſitanus, Doctor Theologus.

D. Melchior Cornelius, Decretorum Doctor, Senator Regis portugaliæ.

Ab Excellentiſsimo Duce Bauariæ.

Ioannes Cauillonius, Flander ex ſocietate Ieſuitarum.

Procuratores Epiſcoporum abſentium.

Marchantius, Doctor Theologus, pro Illuſt. Car.de Mendoza, Epiſcop. Burgen.

Io. Gothardus cler.ſec.Germanus pro R. Epiſc.Ratisbon.

Georgius, Hochenuarter cler. ſec. Doct. Theologus, Suffraganeus pro Reuer. Epiſc. Baſileenſi.

Frater Felicianus Ninguarda à Morbinio, Ord. præd. pro Illuſtr. D.Saliſburg. Orator.

Petrus Cumes, Doctor Theologus, Can. Malacitanus, pro Reuer. Malacitano.

Io. Delgadus, Doct. Theolo. Canonicus Tydenſis, pro Do. Io. de S. Æmiliano Reuer. Epiſ. Tudenſi.

Gaſpar Cardillus, Villalpandeus, Segob. Doctor Theolog. pro Reuer. Epiſc. Abulen.

Frater Io. de Ludemna, Doctor Theologus, Ord. Præd. pro Reuer. Epiſc. Saguntino.

F. Franciſcus Orantes, Lector Valliſoleti, Ord. Minorum, pro Reuer. Epiſc. Palentino.

Cæſar Ferrantius Sueſſanus, Doctor Theologus, pro Reuer. Epiſc. Sueſſano apud Reuer. Illerdenſem.

Procuratores ordinum.

Io. Contingon. D. Gallus, Prior, & procur. Ord. Cluniacenſis.

Nicolaus Boucherat, Gallus, Prior monaſterii de Recluſo, Procurator Generalis Ord. Ciſtercien.

Theologi ſeculares, & Doctores iuris Canonici.

Georgius Gerard. Gallus, Doctor Theol. cum Reu. Andegauenſi.

Gentianus Heruetus, Gallus, cum Illuſtr. & Reuer. Cardinale à Lotharingia.

Franciſcus Sancius, Decanus, facultatis Theologiæ, & Can. Salamantic. cum Reuer. Salaman.

Matthæus Guerra, Conſentinus, Calaber, presb. ſæcularis, cum Reuer. Epiſco. S. Marci.

Federicus Pendaſius cũ Illuſtr. Card. de Mantua, Legato S. Conc.

Io.

Digitized by Google

Io. Franciſcus Lombardus, cum Illuſtr. Card. Seripando, Legato S. Concilii.
Petrus Morcatus, Theologus, cum Reuer. Vincenſi.
Trigillius Doctor Theologus, Canonicus Legionen. cum Reueren. Legionen.
Sobanus Doct. Theologus, cum Reuer. Legionen.
Antonius Leitonus, Doctor Theol cum Reuer. Coymbricenſi.
Petrus Fontidonius, D. Theol. cum Reuerendiſſ. Salmantino,
Ioannes Villeta D. Theolog. cum Reuerendiſſ. Barchinonen.
Io. Fonſeca D. Theol. cum Reuerendiſſ. Epiſcopo Granaten.
Michael Oronculpe, D. Theol. cum Reuer. Epiſcop. Pampilon.
Alphonſus Fernandez de la Guerra, Hiſp Doctor Theologus, cum Reuer. Guadixien.
Michael Vicero D. V. I. cum Reuer. Epiſc. Pampilon.
Ioſephus Puebla, Doct. Theolog. cum R. Epiſc. Ciuitaten.
Io. Chacon. Doct. iuris Canonici, cum R. Epiſc. Almer.
Antonius Garſias, Doctor Theologus, cum Reuerendiſſ. Epiſcop. Oueten.
Benedictus Arias, Montanus, Ord. S. Iacobi, Doctor Theologus, cum Reuer. Segobien.
Ioannes Barcellona, Theolog. cum Reueren. Epiſcop. Vſcellen.

Doctores Galli, Ordinis S. Benedicti.

Ioan. Carthougne, Doctor Theologus.
Ioan. de Verdun, Doctor Theologus.

Theologi Ord. F. Prædicatorum.

Angelus Cioſus Florētinus, cum Illuſtr. Card. Mantuano Legato.
Seraphinus Caballus, Brixia. Prouincialis terræ S. cum Reuer. ſuo Generali.
Heliſæus Capys, Venetus Theologus, cum Reuerend. Archiepiſc. pragen.
Petrus Ardien. Gallus, cum Reuer. D. Cenomanen.
Bernardus Bernardi, Gallus, inquiſitor Auinioni, Vicar. Congreg. Franciæ, cum Reueren. D. Memauſenſi.
Ioan. Matthæus Valdina, cum Reuer. D. Laurentino.
Petrus Martyr, Coma, Hiſpan. cum Reu. Dom. Gerundenſi.
Petrus Zatores, Hiſp. cum Reuerend. D. Dertuſenſi.
Antonius de Groſupto, cum Reuerend. Dom. Vigliuanenſi.
Aurelio de Chio, cum Reuerend. D. Spalatrenſi.
Adrianus Valenticus, Venetus, cum Reuerend. D. Nicoſienſi.
Marcus Medices, veronen. cum Reuerendiſſ. D. Ceneten.

Benedi-

Benedictus Herba: Mantuanus, cum Reuerend.D.Brixienſi,
Michael de Aſt, Genuenſis, Prior S.Laurentii.
Conſtantinus Coccianus Iſorella, cum Reuerendiſſ. Dom. Montepolitiano.
Henricus de Sancto Hieronymo, cum Reueren.D.Bracarenſi,
Ludouicus de Soto maior, cum Reuerendiſſ.D.Georg.de Tayde
Baptiſta de Lugo, cum Reuerend.D.Veronenſi.
Hieronymus Barolus, Papien.

Nomina Fratrum Theologorum S.Franciſci de Obſeruantia, cum ſuo Generali.

Aloyſius de Burgo nouo, Placent. Sacræ Theolog. Lector, Bononienſis, Commiſſarius Generalis, nunc Ordinis Generalis.
Thomas de Sogliano, Italus, Prouinc.Bonon.Magiſt.
Antonius de Padua, Luſitanus, Ordinis Secretarius.
Bonifacius Raguſeus Apoſtolicus Prędicator, Terrę S. gubernator, nunc Epiſc.de Stagno in Dalmatia.
Angelus de Perriollo, Italus, Lector Sacræ Theologię Peruſię.
Angelus Iuſtinianus, Italus, Lector Sacrę Theologię Ianuę.
Vincentius de Meſſina, Italus, Sacrę Theol.lector Neapoli.
Iulius Paſſitanus, Vrceanus Italus, Sacrę Theol.Lector Bergomi
Iacobus Alani, Gallus, Theol.cũ Reuerendiſſ.Epiſcop. Veneten.

Nomina omnium Theologorum Ord.Fr.Minorum Conuentualium, exiſtentium in ſacro Concilio, cum Reuer.Patre Generali.

Marcus Anton.Gambaronus à Lugo, ſocius Relig.
Bartholomęus Golphus de Pergula, Prędicator illuſtriſſ.
Ioannes Tertius, Bergomen. Lector Theologię publicus in Gymnaſio Papienſi.
Clemens Thomaſinus de Florentia, Regens in Conuentu S.Crucis de Florentia.
Auguſtinus Balbus à Lugo.
Ioannes Baptiſta Ghiſulphus Ordin. Scriba.
Antonius de Grignano, Regens S.Antonii de Patauio.
Lucius Anguiſſola Placentinus, Regens S.Franc.Bononię.
Maximianus Beuianus Cremen. Orator pro Religione, & Inquiſitor Paduę.
Octauianus Charus de Neap. Regens S.Lauren.de Neap.
Antonius Poſius de Monte Ilcino, Regens in Conuentu Duodecim Apoſtolorum Romę.
Bonauentura Meldulen.Regens in Conuentu Parmę.
Martialis Peregrinus, Calaber, Regens in Conuentu Ferrarię.

An-

Antonius à Cubalo Feltren.
Andreas Schynopius de Amãdula,cũ Reuer.Dom.Gathanzario
Baltaſſar Cryſpius, Neapolitanus,cum Reuer. Dom. Tropien.

Theologi Ordinis Fratrum Heremitarum S. Auguſtini.

Thadęus Peruſinus,cũ Reuerend.Dom.Saluiato,nũc Generalis.
Io.Paulus Recanatenſis, cum R.Dom. Quinque Eccleſien.Oratore pro Regno Hungarię.
Simon Florentinus,cum Illuſtr.Card.Seripando,Legato.
Cherubinus Lauoſius de caſſia, cum Reuerend.D.Vercellen.
Gabriel Verratellos,Anconitanus.
Ambroſius Veronenſis,Prior conuentus S.Marci in Vrbe Trid.
Io.Baptiſta Burgos,Valentinus, Hiſp.
Antonius Mõdulphenſis,qui eſt cũ Reuerẽd.D.Pragen.Oratore
Ægidius Volaterranuus,cum Reueren. Epiſcopo Tinien.
Eugenius Piſaurienſis in pręterita Quadrag. Concilii Prędicator celeberrimus.
Adamantius Florentinus, qui eſt cum Illuſtriſſ.Card.Madrutio.
Aurelius Corinaltenſis,cum D.Orat.Heluetiorum.
Balthaſſar Maſſanus,cum Reuerendiſſ.Epiſcopo Catanien.
Sebaſtianus Faneſius,eiuſdem Ord. Scriba.
Chriſtophorus de Sanctotis, Burgenſis,Hiſp.
Simon de Brazzolatis Patauinus.
Angelus Ferrus,Venetus,cum Reuerend.D. de Oſma.
Petrus Luſitanus,cum Reueren.D.Leirienſ.

Theologi Ordinis Fratrum Carmelitarum.

Ioan.Iacobus Cherecatus Vincentinus, Prouinc. Venetiarum. nunc Procurator Generalis Ordin.
Theodorus Maſius,Mantuanus,cũ Reuer.Domino Cremonenſi.
Syluester, Confeſſor Illuſt.Card. Mantuani.
Lucretius Aſolanus,cum Reuer. Dom.Patriar. Venetiarum.
Nicolaus Gallus,cum Reuer.P.Generali.
Eraldus Gallus,cum Reuer.P.Generali.
Laurentius Lauretus,Venetus cum Reuer.Patre Generali.
Angelus Ambroſinus, Venetus.

Theologi Ord.Fratrum Seruorum.

Stephanus Bonuntio,Aretinus.
Amans pro Congregatione Seruorum,cum Reuer.D.Sebinic.

Officiales S.Concilij Trid.

Epiſcopus Cauenſis,Commiſſarius.
Epiſcopus Theleſinus, Secretarius.

Ludo-

Ludouicus Bondonus, Magiſt. Cærimoniarum.
Antonius Manellus, Depoſitarius.

Cantores Sacri Concilij.

Simon Bartolinus, Peruſinus.
Ioan. Aloyſius de Epiſcopis, Neapolit.
Bartholomæus Conte Gallus.
Matthias Albo, de Fulgineo.
Franciſcus Buſtamente, Hiſp.
Io. Antonius Latinus, Beneuentan.
Franciſcus Druda Gallienſi.
Lucas Longinquus, Giſonen.
Petrus Scorteccius Aretinus.

Notarij.

Marcus Antonius Peregrinus, Comenſis, & Cynthius Pamphylus, de S.Seuerino.
Hieronym. Gambarus Brixienſis, Forenſis.

Curſores S.D.N. & Sacri Concilij.

Nicolaus de Matthæis, &] Iacobus Carra.] Iobroges.

NVMERVS PRÆLATORVM

cuiuſcumque nationis. qui ad œcumenicam Tridentinam Synodum conuenere.

Præ-lati.	Itali	187	per procuratores	2
	Galli	26	per Procuratores	1
	Germani	2	per Procuratoress	4
	Hiſpani	31	per Procuratores	4
	Luſitani	3		
	Greçi	6		
	Poloni	2		
	Hungari	2		
	Angli	1		
	Hiberni	3		
	Flandri	2		
	Croati	1		
	Moraui	1		
	Illyrici	3		

In-

Digitized by Google

INSCRIPTIONES DIVERSORVM OPERVM.

Quæ pleriqve eruditiſſimi, iidemque piiſſimi Patres, durante Tridentino Concilio, vel ſuo Marte confecere, vel ex aliis congeſſere, ſeu vertere, vel penè obliterata reſtituere; cum authorum nominibus eo ordine diſpoſitæ, quo ipſa Opera vel primùm emiſſa, vel denuò impreſſa fuerunt.

De Summi Pontificis authoritate.

De reſidentia Epiſcoporum, & beneficiorum pluralitate.

De Pontificis Max. & Concilii Generalis authoritate ad Baſileenſium Oratorem reſponſio coram ſanctiſſ. D. Eugenio Papa IV. Sacro Cardinalium Senatu, cæteriſque Romanæ Curiæ proceribus, in Concilio Florentino, viua voce exhibita per Ioannem à Turre Cremata Presbyterũ, Cardinalem S. Xiſti; nunc primum in lucem edita, Opera Camilli Campegii, Theologi Papienſis.

Conſtitutiones Sanctorum Apoſtolorum. Doctrina Cath. à Clemente Romano Epiſcopo, & ciue conſcripta, libri octo Franciſci Turriani prolegomena, & explanationes apologeticę, in eiſdem Conſtitutiones Græce ſcripta.

De Conſtitutionibus Apoſtolicis, B. Clemente Romano Authore, libri octo, nunc primùm à tenebris eruti, & ad orthodoxam fidem aſtruendam apprimè vtiles.

Ioanne Carolo Bouio, Epiſcopo Oſtunenſium, nunc Archiepiſcopo Brunduſino, interprete.

Eiuſdem Scholia in loca, quæ dubitationẽ aliquã habere vidẽtur

De Quadripartita Iuſtitia libri tres. De Sacrificio Miſſæ, & ſacroſanctæ Euchariſtiæ celebratione, per Chriſtum in cœna nouiſſima, De cœna, & Calice Domini, quo ad laicos, & Clericos non celebrantes, libri tres. Authore, Gaſpare Caſalio Luſitano, Legerienſium Epiſc.

Iſaię Prophetæ vetus, & noua ex Hebraico verſio, cum cõment. F. Franciſco Forerio. Vlyſſiponenſi, S. Theolog. profeſſore Dominicano, authore.

Chriſtiana Parænesis, ſiue de recta in Deum fide, libri ſeptem. F. Michael Medina, Hiſp. Ord. Min. de Obſeruantia, authore.

Eiuſ-

Digitized by Google

Eiuſdem Diſputationes de indulgentijs.

Locorum Catholicorum tum ſacræ Scripturæ, tum etiam antiquorum Patrum, pro orthodoxa, & vetere fide retinenda libri ſeptem. F. Franciſco Horantio, Hiſpano, Ordin. Min. Regul. Obſeruantiæ, authore.

Petri Fontidonii Segobienſis, Doctoris Theologi, pro ſacro œcumenico Concilio Tridentino, Aduerſus Ioannem Fabriccium Montanum, ad Germanos.

Orthodoxarum explicationum libri decem, in quibus omnia ferè de Religione capita, quæ his temporibus ab hæreticis in controuèrſiam vocantur, aperte, & dilucidè explicantur, præſertim contra Martini Chemnicij petulantem audaciam. Authore R. D. Diego Payua Andradio Luſitano.

Commentarius in ſacrum D. N. Ieſu Chriſti Euangelium, ſecundum Matthæum.

A P. Ioannes Suarez, Epiſc. Conimbricenſis, & Arganiſi Comite, editus.

Thomæ ab Argentina commentaria in 4. lib. Sentent. recognita, & à mendis quibus paſſim ſcatebant, repurgata.

Supraſcripti libri omnes ex officina Franciſci Ziletti prodiere.

Aſſertio fidei Catholicæ aduerſus articulos vtriuſque Confeſſionis fidei Annæ Burgenſis I. D. in Academia Aurelianenſ. olim profeſſoris. Authore Feliciano Ninguarda à Morbinio, Dominicano Doctor Theol. Reuerendiſs. & Illuſtriſs. Archiepiſcop. ac Principis Salisburgen. Conſiliario, & in ſacro Tridentino Concilio Oratore.

Diſputationes aduerſus proteſtationem 35. Hæreticorum Auguſtanæ confeſſionis. Habitæ à Gaſpar. Cardillo Villulpandeo, Hiſp. Segob. Doct.

Antonij Sebaſtiani Minturni, Epiſcop. Vxentini, de officijs Eccleſiæ præſtandis.

D. Bonauenturæ in quatuor libros Sentent. lib. quatuor. Item Opuſculorum eiuſdem Tomi duo, ab innumeris ferè mendis purgati, & Annotationibus, tam rerum memorabilium, quam locorum Scripturæ, & Doctorum in margine nunc denuo decorati. Iuſſu R. P. F. Franciſci Zamora, totius Seraphici Ordin. de Obſeru. General. Miniſtri.

BVL-

BVLLA S. D. N. D. PII Diuina prouidentia Papæ Quarti.

Super declaratione temporis ad obſeruanda Decreta œcumenici, & Generalis conc. Tridentini.

Pius Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

SIcut ad ſacrorum Conciliorum decreta, ac Canones authoritas, atque confirmatio Apoſtol. Sed. & debet, & ſolet accedere, ita ſi qua ſuper eis exorta ſit dubitatio, eiuſdem Sed. iudicio, & declaratione tollenda eſt. Ad aures noſtras peruenit, multos eſſe qui dubitent, ex quo tempore cœperint decreta S. Generalis Concil. Trident. ad reformationem, & ius poſitiuum duntaxat ſpectantia, eos, ad quos pertinent, obligare, illa præſertim, quæ tempora certa preſcribunt ad Prouinciales, Diœceſanaſque Synodos celebrandas, ad ſacros Ordines ſuſcipiendos, ad relig. profitendam, ad Parochiales Eccleſias, aliaque beneficia Eccleſiaſtica, quæ eiuſdem Concil. decretis retineri prohibitum ſit, reſignandas, & ad complures huiuſmodi exequendas, ac alias omnes ad prædictam reformationem, iuſque poſitiuum tantum ſpectantes, quæ obſeruari aut euitari debeant. Nos itaque, vt omnis controuerſia, dubitatioque tollatur, Motu proprio eam rem, prout rationi, iuri, & æquitati conuenire cenſuimus, duximus declarandam. Nam, etſi ipſius Concilij decreta etiam de venerabilium Fr. noſtrorum S. R. E. Cardin. conſilio, & aſſenſu in Conciſtorio noſtro ſecreto confirmata à nobis fuerunt ſub finem menſ. Ian. & ab eo etiã tempore apud hãc Sedem obſeruari cœperunt, quia tamen non parum temporis in eis Romæ diligenter, emendatæque imprimendis neceſſario conſumptum fuit, & in iure etiam communi ſancitum eſt, vt conſtitut. nouæ vim non niſi poſt certum tempus obtineant; æquum nobis, & iuſtum viſum eſt: prædicta decreta omnia ad dictam reformationem, iuſque poſitiuum duntaxat ſpectantia, à kal. Maij proxime præteriti omnes obligare cœpiſſe, neque poſt eam diem excuſationem cuiuſquam, quod ea ignorauerit, admittendam, atque ita Apoſtol. author. declaramus, ac definimus, & ab omnibus iudicari debere mandamus, atque ſtatuimus.

mus. Decernentes, irritum, & inane, ſi quid ſecus à quoquam quacumque dignitate, authoritate; & poteſtate prædito contigerit iudicari. Non obſtan. conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, alijſque in contrarium facientibus quibuſcumque. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ declarationis, definitionis, mandati, ſtatuti, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beator. Petri, & Pauli, Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum.

Dat. Romæ apud S. Petrum anno Incarnat. Domini. 1564. 15. kal. Auguſti, Pontific. noſtri anno quinto.

Ferd. Card. Cæſius.
Cæſ. Glorierius.
H. Cumyn.
Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

Anno à Natiuitate Domini 1564. Indictione 7. die verò 20. Menſis Iulij, Pont. Sanctiſs. in Chriſto Patris, & Domini noſtri, D. Pij Diuina prouidentia Papæ IV. anno quinto. Retroſcriptæ litteræ affixæ, lectæ, & publicatæ fuerunt in valuis Baſilicarum principis Apoſtolorum de Vrbe, & S. Ioan. Lateranen. necnon cancellariæ Apoſtol. & in acie Campi Floræ, per nos Iacobum Carra, & Iulium Parinum, prælibati Sanctiſſimi Domini noſtri Papæ Curſores.

Antonius Clerici Magiſter Curſorum.

MOTVS PROPRIVS S. D. N. D. PII. D. Prouidentia Papæ Quarti.

Per quem deputantur octo Reuerendiſs. Cardinales, qui faciant obſeruari reformationes, ab ipſo editas, necnon decreta ſacri œcumenici, & generalis Concilij Tridentini.

PIVS PAPA IV.

MOtu proprio, &c. Alias nonnullas conſtitutiones, & ordinationes, reformationem maioris Pœnitentiarij, ac ſacræ Pœnitentiariæ noſtræ, ac Vicarij noſtri, ac eius officii, necnon Camerarij, & Camer. Apoſtolic. ac illius cauſarum Auditoris, necnon Palatij Apoſtolic. cauſarum Audit. ac Gubernatoris, & Capitulinæ Curiarum, & contradicto-

ſtoriarum, aliarumq. almæ Vrbis noſtræ, ac Rom. Cur. tribunalium, & officiorum concernentes, edidimus, quæ tamen (vt intelleximus) ab eorumdem officiorum, & tribunalium præfectis, ac officialibus minus diligenter obſeruantur. Cum autem enixæ noſtræ voluntatis ſit, vt illa, & pariter decreta Sacri Conc. Trid. in his, quæ ad eorum officia ſpectant, ab eiſdem omninò obſeruentur. Nos propterea conſiderantes, parum eſſe, iura condere, niſi ſint, qui ea executioni demandari faciant, & in præmiſſis, prout ex debito paſtoralis officij nobis (meritis licet imparibus) iniuncti obligamur, ſalubriter, & vtiliter prouidere, præfataſq. conſtitutiones, & ordinationes, ac decreta Concilii, quas, & quę hic haberi volumus pro expreſſis, inuiolabiliter obſeruari volentes: Venerab. Fr. noſtro Io. Epiſ. Tuſcul. Morono. Io. Michaeli S. Anaſtaſiæ Saraceno, ac Io. Bapt. S. Clementis Cicadę, necnon Michaeli S. Sabinę Alexandrino, Clementis S. Mariæ in Aracæli, & Ludouico S. Cyriaci in Thermis Simonetæ, ac Carolo. S. Martini in montibus Borromæo presb. necnon Vittellotio S Mariæ in porticu Vitellio nuncupatis, titulorum, Diacono, Cardinalibus, committimus, & mandamus; quatenus ipſi, ſeu eorum maior pars coniunctim, vel diuiſim, eorum arbitrio, & tanquam executores ad litterarum, conſtitutionum, & decretorum præd. conſtitutiones, & ordinationes, ac decreta præfata, iuxta tenores eorum, ac litterarum de ſuper confectarum, per quoſcunque Pœnitentiariæ. Vicariæ, & Cameræ, ac Rotæ, Curiarum, ac Tribunal. præd. iudices, & officiales, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, ac priuationis officiorum, & alijs eiſdem. Card. bene viſis, etiam pecuniarum, eo ipſo incurrendis pænis, firmiter obſeruari faciant, & cum effectu, niſi tam in executione dictornm decretorum Concilii, quàm dictarum litterarum noſtrarum aliqua dubietas, aut difficultas emerſerit, quo caſu ad nos referant, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis, ac eos, qui litteris, & decretis prædictis, & eorumdem Card. mandatis non paruerint. ex tunc prout ex eadem die, & è contra, illorum officijs priuatos, nec non ad illa, & alia Rom. Cur. officia in poſterum obtinenda in habiles, ac ipſis ab iſdem officijs ſic priuatis, illa tanquam per priuationem vacantia à Datario noſtro vendi, & à quibuſuis perſonis idoneis pro pretio conuenienti emi, liberè & licitè poſſe authoritate noſtra curent, nuncient, decernant, ac declarent, prout nos harum ſerię nunciamus decernimus, & de-

Digitized by Google

claramus. Non obſtan. quibuſuis Conſtitut. & Ordinationibu Apoſt. ac Pœnitentiæ, & Curiar. necnon Tribunal præ ſtatutis, &c. etiam iuramento, &c. roboratis, priuilegijs quoque, indultis, & litteris Apoſt.illis, ac dictis officialious, & Tribunalibus ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis, etiam motu ſimili, &c. & alias quomodocumque conceſſis, &c. Quibus omnibus, &c. illorum tenores, &c hac vice latiſſime derogamus, eaque, aduerſus præmiſſa nullatenus ſuffragari volumus: cæteriſque contrarijs quibuſcumque.

Placet Motu Proprio I.

Dat. Romæ apud S. Marcum, quarto Nonas Aug. anno quinto.

BVLLA S. D. NOSTRI

D. Pij, D. Prouidentia Papæ Quarti.

Contra quoſcumque Eccleſias, & beneficia Eccleſiaſtica quacumque in confidentiam retinentes, ſiue recipientes.

Pius Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

ROmanum Pontificem in excelſa militantis Eccleſię ſpecula conſtitutum, vigiles mentis oculos, non ſolùm in abſentium extendere, ſed potiſſimum in præſentium, domeſticorumque fratrum, & filiorum ſuorum mores diligenter perſcrutando, aliquando reflectere, ac eos præſertim, quos in Apoſt. ſolicitudinis partem euocauit Altiſſimus, nedum ab omni pactionis illicitæ contagione, verum etiam ab eis omnimoda ſuſpicione vacuos, & immunes conſeruare decet; vt qui cæteros illuſtris officii ſublimitate antecellunt, eoſdem priſca etiam illa morum integritate præſtare dignoſcantur. Sanè licet dudum, cum certam ſimoniacæ grauitatis ſpeciem, quam beneficiorum confidentiam vocant, in Roman. Cur. atque adeo in ſacrum venerabilium fratrum noſtrorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium Collegium. quaſi per cuniculos irrepſiſſe, ac nonnullos ex ipſis fratribus nimia quadam facilitate, ſeu potius importunis amicorum, familiarumque precibus adductos beneficia Eccleſiaſtica in confidentiam huiuſmodi recepiſſe, & frequenter recipere, intelleximus; hanc illici

tam beneficentiæ exercendę,ſeu amicitię colendæ viam à tanto ſaltem Collegio prorſus eliminare cupientes, eoſdem Fratres in Conciſtorio noſtro ſecreto,non ſemel admonuerimus,huic aliena beneficia cuſtodiendi modo ne aſſueſcerent ne ve illa hoc pacto reciperent, atque ſic recepta dimitterent: Nihilominus nuper ad aures noſtras peruenit, & eorũ aliquos monitionis noſtræ,imò potius ſuimet oblitos ea, quę cuſtodiendæ receperant, beneficia nondum tamen dimiſiſſe. Et inſuper illos, & nonnullos, alios etiam Patriarchas. Archiepiſcopos, & alios Epiſcopos,ac etiam Cameræ Apoſtolicæ Clericos Eccleſias, Monaſteria, dignitates. & alia beneficia huiuſmodi, in ſui fauorem reſignata ceſſa,vel alias dimiſſa,acceptaſſe,aut de illis, per obitum, vel alias vacantibus, à nobis, & prædeceſſoribus noſtris, ſeu etiam ab Ordinarijs, & alijs inferioribus collatoribus etiam ad patronorum præſentationem, ad alterius commodum ſibi prouideri obtinuiſſe, illaque, ac etiam alia aliter vacantia, ſibi in titulum,commendam, vel adminiſtrationem, aut alias dicta authoritate conceſſa quandoque in reſignantium vel cedentium, ſeu etiam aliorum fauorem ceſſiſſe vel alias dimiſiſſe. Ac ſibi propterea penſiones annuas, ac fructus,redditus, & prouentus Eccleſiarum, Monaſteriorum, dignitatum, & aliorum beneficiorum huiuſmodi in toto, vel in parte, etiam aliquando cum facultate illas, & illos transferendi, ac etiam collattionem prouiſionem, præſentationem, & illam diſpoſitionem beneficiorum Eccleſiaſticorum, ad eorumdem eccleſiarum,monaſteriorum,& dignitatum Prælatos pro tempore exiſtentes,ac alios huiuſmodi beneficia pro tempore obtinentes pertinentium,necnon regreſſus ſiue acceſſus, & ingreſſus ad Eccleſias etiam cathedrales monaſteria, ac alias diuerſa beneficia eccleſiaſtica ſibi reſeruari procuraſſe,& obtinuiſſe ad hoc,videlicet, vt confidentes ſic decimarum Apoſtolicarum vel communis dicti Collegij, & annatæ aliorumque iurium dictæ Cameræ debitorum ſolutionem eludant,integriſque beneficiorum,etiam in menſibus Apoſtolicis vacantium, aut alias diſpoſitioni Sedis Apoſt. generaliter reſeruatorum collationibus,ac interdum vt beneficia ipſa,tempore procedente,in aliquorum tunc forſan de iure inhabilium,& incapaciũ, vel nondum adhuc natorum fauorem cedantur, ſeu reſignentur,vel vt perſonæ inhabiles,& incapaces huiuſmodi, etiam laici penſionibus, ac fructibus, redditibus, & prouentibus eccleſiaſticis fruantur, & gaudeant, ſeu potius illis, & facultate

te transferendi prædicta abutantur in animarum ſuarum periculum, & perniciosum exemplum. Quare nos hanc Cardinalium eorumdem, in monitionibus noſtris parendo incuriam, & tam illorum, quàm cęterorum Prælatorum, etiam clericorum, ac aliorum quorumcunique indignam fallaciam conniuentibus oculis diutiùs minimè diſſimulandam. ſed huic errori, ne radices altiùs agat, occurrendum tandem eſſe cenſentes: Et quoniam hanc ipſorum, qui monitioni noſtræ non parentes, beneficia huiuſmodi in confidentiam, vt præfertur, retinuerunt & fructus ex eis indebitè, vel percipiendo, vel per alios nomine ſuo, etiam per ſimulatas illorum locationes, & fictas de receptis quietantias, ac donationes, & remiſſiones percipi ſinendo, grauiter exceſſerunt Cardinalium metam; potiùs ex immoderata erga ſuos indulgentia, quàm aliquo præceptorum noſtrorum ſpretu proceſſiſſe facilè reputamus: idcirco omnes, & ſingulas, Eccleſias, etiam Metropolitanas, & aliàs Cathedrales, ac Monaſteria, etiam Conciſtorialia, prioratus, præpoſituras, prępoſitatus, dignitates, etiam maiores, & principales, etiam Conuentuales, perſonatus, adminiſtrationes, & officia, cæteraquè beneficia Eccleſiaſtica. cum cura, & ſine cura, ſæcularia, & quorumuis ordinum regularia, etiam de iure patronatus, etiam laicorum, etiam nobilium, & illuſtrium, etiam ex fundatione, & dotatione exiſtentia, per eiuſdem Romanæ Eccleſiæ, etiam Epiſcop. Cardinales, & quoſcumque alios etiam Patriarchas, Archiepiſcopos, & alios Epiſcopos, ac etiam eiuſdem Cameræ clericos, in titulum commendam, vel adminiſtrationem, aut alia in huiuſmodi confidentiam iure prohibitam, cuiuſuis perſona vt præfertur, contemplatione, vel intuitu, quouis modo recepta, illorum liberam collationem, & diſpoſitionem nobis, & Sedi Apoſtolicę, harum ſerie reſeruantes, ipſo iure à die receptionis eorundem vacuiſſe, & vacare. Ac fructum, & penſionum reſeruationes, ac facultates transferendi, & colla ionis beneficiorum conceſſionis eis, vt præmittitur, factas, ac regreſſus, ſiue acceſſus, & ingreſſus conceſſos huiuſmodi ceſſaſſe, & ceſſare, ac extinctos eſſe; & eoſdem Cardinales, ſeu quoſuis alios, à prima die receptionis beneficiorum huiuſmodi citra fructus, & redditus, & prouentus earumdem Eccleſiarum, Monaſteriorum, dignitatum, & aliorum beneficiorum, ac penſiones prædictis, indebitè percipere, ſuoſque facere non potuiſſe, neque debuiſſe; ſed illos omnes, & ſingulos ad

Came-

Cameram eadem deuolutos fuiſſe,& eſſe, illique deberi, ac ipſos Cardinales, & alios, ad quorum manus quomodolibet peruenerunt, & eorum hæredes ad integram illorum reſtitutionem in vtroque foro teneri; & ad id opportunis iuris remediis compelli debere, authoritate Apoſtolica tenore præſentium decernimus, & declaramus. Et in ſuper vniuerſis, & ſingulis tam eiuſdem Rom. Eccleſ. Cardinalibus, etiam Epiſcop. quàm Prælatis, & Clericis, & alijs prędictis, præſentibus, & futuris, nè deinceps vllo vnquam tempore aliquas Eccleſias, Monaſteria, dignitates, vel alia beneficia, etiam de dicto iure patronatus, vti præfertur, exiſtentia, aut fructus, vel penſiones, aut regreſſus, ſeu acceſus in confidentiam prædictam, aut ad effectum reſeruationum huiuſmodi ſibi poſtmodum cedentibus procurandarum, recipere præſumant. Cardinalibus verò, & alijs Prælatis huiuſmodi in virtute ſanctę Obedientiæ, & ſub interdicti ingreſſus Eccleſiæ, reliquis verò ſub maioris ex communicationis latæ ſententiæ pœna, per contrafacientes eo ipſo incurrenda, à qua, niſi à nobis, aut à Rom. Pontifice pro tempore exiſtente, præterquam in mortis articulo conſtituti, abſolui nequeant, diſtrictiùs inhibemus. Ac quaſcumque collationes, prouiſiones, perfectiones, commendas, reſeruationes, facultates, etiam transferendi, ac regrediendi ſiue accedendi, & ingrediendi, ac alias diſpoſitiones de Eccleſiis monaſterijs dignitatibus. & alijs beneficiis, eorumque fructibus, & beneficiorum collationibus per nos, & alios Romanos Pontifices ſucceſſores noſtros etiam Motu proprio, ſeu Conciſtoria liter, ac etiam per Ordinarios, & alios inferiores Collatores, & ad patronorum eorumdem præſentationem, & aliàs quomodolibet cum interuentu confidentiæ huiuſmodi expreſſe ſiue occultè, ac de iure præſumptæ, & aliàs contra premiſſas pro tempore factas, nullas, & inualidas, nulliuſque roboris, vel momenti fore, neque cuiquam ſuffragari, ſed Eccleſias, Monaſteria, dignitates, ac alia beneficia huiuſmodi, ipſo iure, vacare, ac noſtre, & Sedis Apoſtolicę diſpoſitioni reſeruata; fructuſque, & penſiones Camerę Apoſt. applicatos, vt prefertur, eſſe, & cenſeri; Sicque in premiſſis omnibus, & ſingulis, per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios, etiam ipſius Eccleſię Romanę Cardinales, ſublata eis quauis aliter interpretandi, & iudicandi facultate, etiam per preſumptiones, & coniecturas legitimas, & eorum arbitrio (cum aliàs confidentias huiuſmodi in lucem erui, & probari non poſ-

ſe conſtet) procedendo, iudicari, & definiri debere. Ac quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis authoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contingerit, irritum, & inane ſimiliter decernimus. Non obſtantibus fel. rec. Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri; de vna, & Concilij generalis de duabus dietis, ac alijs conſtitutionibus Apoſtolicis, necnon Collegij præfati iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus contrarijs quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim, ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint, per litteras Apoſtolicas, non facientes plenam, & expreſſam; ac de verbo ad verbum, de indulto huiuſmodi mentionem; Et ne quiſpiam vllo vnquam tempore præſentium ignorantiam prætendere poſſit, volumus, & eadem authoritate decernimus, quod ipſæ præſentes litteræ ad Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe valuas, & per aliquem ex Curſoribus noſtris, aliarum copia ibi affixa, & ibi dimiſſa, & etiam in Cancellaria Apoſt. de more publicentur: Ac in eiuſdem Cancellariæ quinterno, ad maiorem partium illas in iudicio producere volentium, commoditatem, deſcribantur. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ reſeruationis declarationis, inhibitionis, decreti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli, Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum.

Dat. Rom. apud S. Petrum, Anno Incarnat. Domin. 1564. 17. Kal. Nouemb. Pont. noſtri anno quinto.

Viſa de curia M. de Enciſo.

Caſ. Glorierius.

H. Cumyn.

Anno à Natiuitate Domini 1564. Indict. 7. die verò 3. menſis Decemb. Pontificatus Sanctiſs. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ IV. anno quinto, ſupraſcriptæ litteræ Apoſt. publicatæ & affixæ fuerunt ad valuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancellariæ Apoſtolicæ ac in Acie Campi Floræ dimiſſis ibidem in ſupraſcriptis locis ſupraſcriptarum litterarum copijs affixis, vt moris eſt, per nos Iulium Parinum; & Bernardinum Andreutium, prælibati Sanctiſs. Domini noſtri Papæ Curſores.

Antonius Clerici Magiſter Curſorum.

BVLLA S. D. N. D. PII Diuina prouidentia Papæ Quarti.

Super forma iuramenti profeſſionis fidei.

Pius Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

INiunctum nobis Apoſt. ſeruitutis officium requirit, vt ea, quæ Dominus omnipotens, ad prouidam Eccleſiæ ſuæ directionem, ſanctis Patribus, in nomine ſuo congregatis, diuinitus inſpirare dignatus eſt, ad eius laudem, & gloriam incunctanter exequi properemus. Cum itaque iuxta Concilij Trid. diſpoſitionem, omnes, quos deinceps cathedralibus, & ſuperioribus Eccleſijs perfici, vel quibus de illarum dignitatibus, canonicatibus, & alijs quibuſcumque beneficijs Eccleſiaſticis, curam animarum habentibus prouideri continget, publicam orthodoxæ fidei profeſſionem facere, ſeq. in Rom. Eccleſiæ obedientia permanſuros ſpondere, & iurare teneantur. Nos volentes, etiam per quoſcumque quibus de monaſterijs, conuentibus domibus, & alijs quibuſcumque locis regularium quorumcunque ordinum, etiam Militiarum, quocunque nomine, vel titulo prouidebitur, idem ſeruari, & ad hoc, vt vnius eiuſdem fidei profeſſio vniformiter ab omnibus exhibeatur, vnicaque & certa illius forma cunctis innoteſcat, noſtræ ſollicitudinis partes, in hoc alicui nunimè deſiderari, formam ipſam præſentibus annotatam publicari, & vbique gentium per eos, ad quos ex decretis ipſius Concilij, & alios prædictos ſpectat, recipi, & obſeruari, ac ſub pœnis per Conc. ipſum in contrauenientes latis iuxta hanc, & non aliam formam, profeſſionem prædictam ſolemniter fieri Auctoritate Apoſt. tenore præſentium diſtrictè præcipiendo mandamus, huiuſmodi ſub tenore. Ego N. firma fide credo, & profiteor omnia, & ſingula, quæ continentur in Symbolo fidei, quo S. R. E. vtitur, videlicet; Credo in vnum Deum Patrem omnipotentem factorem cœli, & terræ, viſibilium omnium, & inuiſibilium: & vnum Dominum Ieſum Chriſtum filium Dei vnigenitum, & ex Patre natum ante omnia ſæcula. Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero, genitum, non factum, conſubſtantialem Patri per quem omnia facta ſunt, qui propter nos homines, & propter noſtram ſalutem deſcendit de cœlis, & incarnatus eſt de Spiritu ſancto ex Maria Vir-

gine, & homo factus eſt; crucifixus etiam pro nobis ſub Pontio Pilato; paſſus, & ſepultus eſt, & reſurrexit tertia die ſecundum ſcripturas; & aſcendit in cęlum, ſedet ad dexteram Patris; & iterum venturus eſt cum gloria iudicare viuos, & mortuos, cuius regni non erit finis; & in Spiritum ſanctum Dominum, & viuificantem, qui ex Patre, Filioq. procedit, qui cum Patre, & Filio ſimul adoratur, & conglorificatur; qui locutus eſt per Prophetas; & vnam ſanctam Catholicam, & Apoſtolicam Eccleſiam. Confiteor vnum baptiſma in remiſſionem peccatorum, & expecto reſurrectionem mortuorum: & vitam venturi ſæculi. Amen. Apoſtolicas, & Eccleſiaſticas traditiones, reliquaſq. eiuſdem Eccleſię obſeruationes, & conſtitutiones firmiſſimè admitto, & amplector. Item ſanctam ſcripturam iuxta eum ſenſum, quem tenuit, & tenent ſancta mater Eccleſia, cuius eſt iudicare de vero ſenſu, & interpretatione ſacrarum Scripturarum admitto, nec ea nunquam niſi iuxta vnanimem conſenſum Patrum accipiam, & interpretabor. Profiteor quoque ſeptem eſſe verè, & propriè Sacramenta nouę legis à Ieſu Chriſto D. N. inſtituta, atque ad ſalutem humani generis, licet non omnia ſingulis neceſſaria, ſcilicet, Baptiſmum, Confirmationem, Euchariſtiam, Pęnitentiam, Extremam Vnctionem, Ordinem, & Matrimonium, illaque gratiam conferre, & ex his Baptiſmum, Confirmationem, & Ordinem ſine ſacrilegio reiterari non poſſe. Receptos quoque & approbatos Eccl. Cath. ritus, in ſupradictorum omnium Sacramentorum ſolemni adminiſtratione recipio, & admitto; omnia, & ſingula, quę de peccato originali, & de iuſtificatione in ſacroſancta Tridentina Synodo definita, & declarata fuerunt, amplector, & recipio, Profiteor pariter in Miſſa offerri Deo verum, proprium, & propitiatorium ſacrificium pro viuis, & defunctis, atque in ſanctiſſ. Euchariſtiæ Sacramento eſſe verè, realiter, & ſubſtantialiter. corpus, & ſanguinem, vnà cum anima, & diuinitate Domini noſtri Ieſu Chriſti, fierique conuerſionem totius ſubſtantiæ panis in corpus, & totius ſubſtantię vini in ſanguinem, quam conuerſionem Catholica Eccleſia Tranſubſtantiationem appellat. Fateor etiam ſub altera tantùm ſpecie, totum, atque integrum Chriſtum, verumque Sacramentum ſumi; Conſtanter teneo Purgatorium eſſe, animaſque ibi detentas fidelium ſuffragiis iuuari: Similiter, & Sanctos, vna cum Chriſto regnantes, venerandos, atque inuocandos

eſſe

eſſe, eoſque orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum Reliquias eſſe venerandas: Firmiſſimè aſſero imagines Chriſti, ac Deiparę, ſemper Virginis, nec non aliorum Sanctorum habendas, & retinendas eſſe; atque èis debitum honorem ac venerationem impertiendam; Indulgentiarum etiam poteſtatem, à Chriſto in Eccleſia relictam fuiſſe, illarumque vſum Chriſtiano populo maximè ſalutarem eſſe; Affirmo, Sanctam Catholicam, & Apoſtolicam Romanam Eccleſiam, omnium Eccleſiarum matrem, & magiſtram agnoſco; Romanoque Pontifici, Beati Petri, Apoſtolorum principis ſucceſſori, ac Ieſu Chriſti Vicario, veram obedientiam ſpondeo, ac iuro; cætera item omnia à ſacris Canonibus, & œcumenicis Concilijs, ac pręcipuè à ſacroſancta Tridentina Synodo tradita, definita, & declarata, indubitanter recipio, atque profiteor, ſimulq. contraria omnia, atque hęreſes quaſcumque ab Eccleſia damnatas, & reiectas, & anathematizatas, ego pariter damno, reijcio, & anathematizo. Hanc veram Catholicam fidem extrà quàm nemo ſaluus eſſe poteſt, quàm in pręſenti ſponte profiteor, & veraciter teneo, eamdem integram, & inuiolatam, vſque ad extremum vitę ſpiritum, conſtantiſſimè (Deo adiuuante) retinere, & confiteri, atque à meis ſubditis; vel illis, quorum cura ad me in munere meo ſpectabit, teneri, doceri, & pędicari, quantum in me erit, curaturum. Ego idem N. ſpondeo, voueo, ac iuro. Sic me Deus adiuuet, & hęc ſancta Dei Euangelia

Volumus autem, quod pręſentes litterę in Cancellaria noſtra Apoſtolica, de more, legantur. Et vt omnibus facilius pateant, in eius quinterno deſcribantur, ac etiam imprimantur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrę voluntatis, & mandati infringere vel ei auſu temerario contraire, Si quis autem hoc attentare pręſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

Dat. Romę apud S. Petrum, anno Incarnationis Dom. 1564 Idib. Nouemb. Pont. noſtri anno quinto.

Ferd. Cardin. Ceſius. Cæſ. Glorierius.

Lectę; & publicatę fuerunt ſupradictæ litterę, Romæ in Cancell. Apoſt. anno incarnationis Dominicę 1564. die verò Sabbati 9. menſis Decembr. Pontificatus Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D.N.D. Pii, Papę IV anno quinto.

A. Lomellinus Cuſt.

Decla-

Digitized by Google

Declaratio, quod gratiæ de non reſidendo, & percipiendo fructus ratione ſtudij, non valeant ſine conſenſu Ordinarij.

SAnctiſſimus in Chriſto Pater, & D. N. D. Pius, Diuina prouidentia Papæ IV. ad cuius aures nuper peruenit, nonnullos curata, vel alios ſacros ordines, aut perſonalem reſidentiam requirentia beneficia obtinentes, ſub prætextu, quod litteris operam dare cupiebant, poſt confirmationem Concilij Tridentini, per Sanctitatem ſuam factam, & publicatam ſecum, vt litterarum Studio in loco, vbi illud vigeat generale, actu inſiſtendo ratione beneficiorum, per eos obtentorum huiuſmodi vſque ad quinquennium, vel aliud tempus, tunc expreſſum, dummodo infra primum illius annum Subdiaconi fierent, ad aliquos ordines promoueri minimè tenerentur, & tam ijdem interim, quam alij, etiam ad eoſdem ordines, vel eorum aliquem, ſeu aliquos promoti, quòd ſimiliter ſtudentes beneficijs per eos obtentis per Vicarios idoneos, per locorum Ordinarios etiam congrua fructuum beneficiorum huiuſmodi portione illis aſſignata, vel alias deputandos in diuinis deſeruiendo, animarum curam illis imminentem exercendo, & alia incumbentia onera ſupportando, vſque ad ſimile tempus perſonaliter in eiſdem beneficijs reſidere non tenerentur, & nihilominus interea omnes eorumdem beneficiorum fructus percipere poſſent per ordinariam Sanctitatis ſuæ Signaturam, ſeu Pœnitentiariæ ſuæ officium diſpenſari, ſibique pariter indulgeri obtinuerunt, nullum in his, vel fraudi, vel circumuentioni locum, præſertim quò ad abſentes à Romana Curia, de quorum qualitatibus facilis notitia haberi non poteſt, quantum humana ratione prouideri poteſt, relinquere volens, Concilij etiam Tridentini decretis inhærendo, huiuſmodi diſpenſationes, & indulta hactenus conceſſa, ac tam ipſius Pœnitentiariæ, quam Apoſtolicas, & alias deſuper confectas, & conficiendas litteras, proceſſuſq. habitos, & habendos per eaſdem dictis abſentibus, nullatenus ſuffragari, niſi ſingulorum Ordinariorum locorum, in quibus ſingula beneficia huiuſmodi conſiſtunt, conſenſus gratis præſtandus ad id accedat Apoſtolica auctoritate declarauit decernens irritum, &c.

Placet, Publicetur, & deſcribatur. I.

Lecta, & publicata fuit ſupra ſcripta Regula Romanæ in Can-

Cancellaria Apoſtolica anno Incarnationis Dom. 1564. die verò Veneris 24. Menſis Nouembris, Pontificatus præfati S.D. N. Papæ, anno quinto.

A. Lomelinus Cuſtos.

BVLLA S. D. N. D. PII

Diuina prouidentia Papæ Quarti.

Super reſidentia Prælatorum, & Parochialium, & aliorum curam animarum habentium, & reſidere debentium.

Pius Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

IN ſuprema militantis Eccleſiæ ſpecula, meritis licet in ſufficientibus diuina diſpoſitione conſtituti, cunctos non ſolum vigilantiæ noſtræ commiſſos Dominicos greges, ſed etiam ſingulorum paſtorum ſuorum actus intenta noſtræ mentis acie colluſtrantes ſtudium efficax, operamq. ſedulam ad hoc omninò ſtatuimus adhibere, vt quemadmodum operoſum ſacri Concilij Trident. progreſſum, felicemq. exitum Domino cooperante, præſtitimus, in ſanctiſſima illius decreta, ipſorum præſertim, qui in Apoſtolicæ ſollicitudinis partem vocati ſunt, Paſtorum officium concernentia, non tepide, neque diſſimulanter exequamur. Sanè licet in Concilio præfato ſaluberrima fuerit ordinatione decretum, quod omnes, & ſinguli venerabiles fratres noſtri, Patriarchæ, Primates, Archiepiſcopi & Epiſcopi, & alij Beneficiati, apud Eccleſias ſponſas ſua reſidere teneantur, nonnulli tamen, quod non ſine animi noſtri mærore referimus, adeo ſui, gregumque, quos olim deperditos, Saluator noſter proprio ſanguine redimere dignatus eſt, ſibi creditorum obliti ſunt, vt etiam nunc in Alma Vrbe, vel alibi commorantes, & ſacroſancta ſpiritualis matrimonij intra eos, ſuaſque Eccleſias ſolemniter contracti iura confundentes; ſponſas ſuas in longa quaſi viduitate relictas, ac prædictas Eccleſ. quomodocunque ſibi conceſſas inuiſere, & apud illas, vt probos, & prouidos patres familias decet, reſidere non curent, in perditionem ani-

animarum ſuarum, & ſubditorum ſuorum, ac pernicioſum exemplum, & ſcandalum plurimorum. Nos hanc illorum contumaciam alicuius etiam temporalis pœnæ metu frangendam, ſeu conuincendam eſſe cenſentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſt. poteſtatis plenitudine, omnibus, & ſingulis Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis; & Epiſcopis præfatis, ac aliis quibuſcumque etiam quauis auctoritate, dignitate, gradu, vel præminentia præfulgentibus, prædictas Eccleſias in commendam, vel adminiſtrationem, aut alio quouis nomine obtinentibus, & aliis quibuſcumque beneficiatis curam animarum habentibus, qui iuxta decreti, ſuper reſidentia in Concilio prædicto promulgati tenorem, perſonalem in ſuis Eccleſiis reſidentiam facere tenentur, in virtute ſanctæ obedientiæ, & vltra pœnas in dicto decreto Concilii contentas, etiam ſub priuationis eorum à Regimine, & adminiſtratione Eccleſiarum ſuarum, ac aliis noſtro, & pro tempore exiſtentis, Romani Pontificis ſucceſſoris noſtri, arbitrio imponendis pœnis, diſtinctæ, præcipiendo per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus omni mora ceſſante, in eiſdem ſuis Eccleſiis, iuxta formam, & tenorem dicti Concilii perſonaliter reſideant. Et nihilominus, ſi quos mandato noſtro huiuſmodi (quod abſit) non parere contingerit, ne etiam tales abſentes, melioris in hac parte conditionis, quàm cæteri, ſuis Eccleſiis reſidentes exiſtant, hac noſtra perpetuo valitura ſanctione, per præſentes ſtatuimus, & ordinamus, quòd deinceps omnia, & ſingula mobilia, & immobilia, etiam in Vrbe, vel eius diſtrictu exiſtentia, & ſe mouentia, res, & bona, iura, & actiones cuiuſcumque qualitatis, quantitatis, & valoris, ac vbicumque locorum conſiſtant, ad Patriarchas Primates, Archiepiſcopos, Epiſcopos, & alios quoſcumque, etiam quauis auctoritate, dignitate, gradu, & præminentia præfulgentes, Eccleſias prædictas in titulum, vel commendam, ſiue adminiſtrationem, aut alio quouis nomine obtinentes, & alios quoſcumque beneficiatos curam animarum habentes, qui extra prædictas Eccleſias, & Diœc. etiam in Romana Curia, aut alibi degentes, & iuxta Decretum, & formam Concilii huiuſmodi non reſidentes deceſſerint pertinentia, & per illos ſuarum Eccleſiarum, ac quorumcumque Monaſteriorum, Prioratuum Præpoſitarum, & aliorum beneficiorum Eccleſiaſticorum, cum cura, & ſine cura, ſæcularium, & regularium, quæ illi quomodolibet

bet obtinuerint, ac fructum, redditiuum, & prouentuum Eccleſiaſticorum, necnon penſionum annuarum ſibi ſuper ſimilibus fructibus,redditibus, & prouentibus reſeruatarum, & aſſignatarum occaſione quæſita, etiam ſi facultatem ſpecialem de illis,aut eorum parte teſtandi, & aliàs liberè diſponendi à nobis & quibuſuis alijs Romanis Pontificibus prędeceſſoribus, & ſucceſſoribus noſtris, etiam cum clauſulis, quòd facultates huiuſmodi reuocari nequeant, aliiſque irritantibus decretis obtinuerint, & in vim illarum litterarum deſuper confectarum de rebus, & bonis huiuſmodi iam diſpoſuerint, tanquam ſpolia ad Cameram Apoſtolicam legitimè pertineant, liceatque dilectis filiis moderno, & pro tempore exiſtente Commiſſario noſtro generali, & ſuis, dictæque Cameræ deputatis, in euentum deceſſus huiuſmodi ſolitum inuentarium ſuper reb. & bonis præfatis conficere, illaque prout de reliquis clericorum ſpoliis fieri ſolet, ad dilecti filij noſtri moderni, & pro tempore exiſtentis generalis Theſaurarii manus redigere, dictæque Cameræ applicare,cuiuſuis licentia deſuper minimè requiſita. Ac facultates. & deſuper confectas litteras prædictas etiam motu, & ſcientia ſimilibus etiam in recompenſam laborum, & obſequiorum, etiam nobis, & Eccleſ. Rom. dictęque Sedi impenſorum, quomodo libet conceſſas. & Etiam iteratis vicibus approbatas, illarum omnium tenore, præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & ad verbum inſertis habentes,in euentum obitus huiuſmodi, etiã ſi in Vrbe,aut eius diſtrictu,Vel alibi extra ſuas Eccleſias, vt pręfertur contingerit ex nunc prout ex tunc,& è contra in dictę contumaciæ pęnam eiuſdem poteſtatis plenitudine, & tenore reuocamus, caſſamus, & annullamus. Ac tam eas, quàm earum prætextu quomodo libet pro tempore condita, factaque teſtamenta, codicillos, legata, donationes, & alias diſpoſitiones quas libet, etiam ad pias cauſas, vel in remunerationem ſeruitiorum, nulla, & inualida, nulliuſque roboris, vel momenti fore, neque quidquam contra præſentium tenorem ſuffragari. Et ſic per quoſcũmque Iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, in quauis inſtantia ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, iudicari, & definiri debere. Ac quidquid ſecus à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus. Per hoc autem noſtris,& Romanorum Pontificum prædeceſſorũ noſtro-

ſtro-

ſtrorum ordinationibus, reſeruationibus, & decretis, quò ad Prælatorum, & aliorum beneficiorum, etiam in ſuis Eccleſijs, aut Diæc. reſidentium, & ibi decedentium, quæ etiam ampliamus, & extendimus ad habentes Eccleſias in Vrbis diſtrictu, ibique reſidentes, & decedentes ſpolia Cameræ Apoſtolicæ applicata, hactenus emanatis nullatenus præiudicare, neque quidquam in eis alterare intendimus ſed ea in ſuo robore, vt antea, manere volumus, præterquam quò ad eos, qui in ſuis Eccleſijs juxta formam prædicti Concilij reſiderint, & ſpecialem licentiam teſtandi habuerint: hanc enim tantum ſaluam eis eſſe volumus, Ita vt generalis licentia teſtandi eis, quamquam reſidentibus minimè ſuffragetur, ſed ſola ſpeciali, ſi quam habuerit, tueri ſe poſſint. Cæterum, vt præceptum, mandatum, ſtatutum, ordinario, reuocatio, caſſatio, decretum, & alia pra miſſa, præſenteſque litteræ ad eorum, quorum intereſt, notitiam deducantur, nulluſque poſſit aliquam illorum ignorantiam prætendere, vel excuſationem allegare, ſed illa perpetuò firma, & illibata permaneant: volumus, & mandamus, quod eadem præſentes in Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancellariæ noſtræ Valuis, ac Acie Campi Floræ per aliquem ex Curſoribus noſtris affixæ copia illarum ibi dimiſſa, ab ea die omnes perinde arctent, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent. Non obſtantibus præmiſſis, ac in fauorem curſalium per fel. recordat. Sixtum IV. Leonem X. Iulium III. & quoſcumque alios Romanos Pontific. prædeceſſores noſtros, ac etiam per nos editis; & approbatis; Necnon alijs litteris conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrarijs quibuſcumque. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtri præcepti, mandati, ſtatuti, ordinationis, reuocationis, caſſationis, annullationis, decreti, ampliationis, extenſionis intentionis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Rom. apud S. Petrum, Anno Incarn. Domin. 1564. 7. kalend. Decembr. Pont. noſtri anno quinto.

Cæſ. Glorierius.

Viſa de Curia M. de Enciſo.

H. Cumyn.

Anno

Digitized by Google

Anno à Natiuitate Domini Milleſimo Quingenteſimo Sexageſimo quarto. Indictione ſeptima, die vero 20. Menſis Iulii, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & D. N. Pii, diuina prouidentia Papæ IV. anno quinto, Retroſcriptæ litteræ Apoſtolicæ publicatæ, & affixæ fuerunt ad val Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & valuas Cancellariæ Apoſtolicæ, & in Acie Campi Floræ, dimiſſis in præfatis locis Præſentium retroſcriptarum litterarum copijs affixis, vt moris eſt, per nos Iulium Parinum, & Bernardinum Andreutium prælibati Sanctiſſimi Domini noſtri Papæ Curſores.

Antonius Clerici Magiſter Curſorum.

MOTVS PROPRIVS S. D. N. D. PII, diuina prouidentia Papa Quarti.

Super executione Concilij, & litterarum eiuſdem Sanctiſs. contra Archiepiſcopos, Epiſcopos, Prælatos, & alias perſonas Eccleſiaſticas non reſidentes in eorum Eccleſiis.

PIVS PAPA IV.

MOtu proprio, &c. cum tam per ſacroſanctum œcumenicum Concilium Tridentinum, quàm etiam per noſtras litteras, ſiue bullas, etiam deſuper emanatas, & inter alias ſub Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1564. 7. Kalen. Decembr. Pontificatus noſtri anno quinto Mandatum ſit omnibus Epiſcopis. Archiepiſcopis, & aliis, quibus animarum cura commiſſa eſt, oues ſuàs agnoſcere, pro eis ſacrificium offerre; verbique diuini prædicatione, Sacramentorum adminiſtratione, ac bonorum omnium exemplo paſcere pauperum, aliarumque miſerabilium perſonarum curam paternam gerere, & ſignanter, munera paſtoralia; & eis diligenter incumbere, & aſſiſtere, aliaque facere, quæ in dicto ſacro Concilio, & in dictis noſtris litteris, ſiue bullis continentur. Quæ omnia nequaquam ab eis præſtari, & ad impleri poſſunt, cum gregibus ſuis non inuigilant, neque aſſiſtunt, ſed mercenariorum more oues ſua deſerunt, & propterea debuiſſent, & deberent omnes, & ſinguli Epiſcopi, Archiepiſcopi, & alii in dignitatibus Eccleſiaſticis conſtituti, & præfecti, & quibus animarum cura exiſtit, iuxta diuina præcepta, & prædicti œcumenici Concilii, ac prædictarum noſtrarum litterarum, ſeu Bul-

larum

larum vim formam, continentiam, & tenorem ad eorum r
ſpectiuè Eccleſias Diœceſ. ac alia beneficia, quibus perſ
nalis reſidentia requiritur ad effectum in eis perſonalem re
dentiam faciendi, ſeſe contuliſſe, ac omnia, & ſingula in eiſde
præceptis, Concilio, & litteris, ſiue bullis reſpectiue conten
adimpleuiſſe, & obſeruaſſe. Attamen ſicut accepimus, mult
& multi præfatorum præceptorum, & mandatorum conten
ptores, animarumque ſuarum propriæque ſalutis immemore
in dictis dignitatibus Eccleſiaſticis, quibus cura animarum in
minet, ac Epiſcopalibus, & Archiepiſcopalibus reſpectiuè co
ſtituti præmiſſa facere, & adimplere hactenus minimè cur
runt, ſed diſtulerunt, & differunt in graue animarum ſuarum
gregumque ſibi commiſſorum periculum, & ouium ſuaru
perniciosum exemplum, & ſcandalum, ſententias cenſuras, &
pœnas propterea ſibi inflictas temere, & damnabiliter incu
rendo. Quæ omnia cum non ſint conniuentibus oculis, aut im
punè prætermittenda, ſed grauiter, vt cæteris transeant in exem
plum. cum iam per tot menſes inobedientes fuerint, cenſur
præfatas ſuſtinent. Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia,
deque poteſtatis noſtræ plenitudine. Dilecto filio noſtro Ale
xandro Riario, Cameræ Apoſtolic. generali Auditori, cui alia
etiam, ſeu prædeceſſori, ſeu viuæ vocis oraculo commiſimu
vt dictos Epiſcopos, Archiepiſcopos, & alias perſonas Eccle
ſiaſticas, animarum curam habentes, non reſidentes, pœna
præfatas in dicto Concilio, & litteris, ſiue Bullis noſtris con
tentas incurriſſe declararet, & ad illarum effectualem executio
nem, aliaque grauiora procederet, tamen quia nonnulla mo
nitoria contra certos Epiſcopos, & alias perſonas præfatas i
vim commiſſionis noſtræ huiuſmodi ſibi factæ tunc decreuerat
& relaxauerat, ne in poſterum de illius iuriſdictione dubitari co
tingat, denuò eidem Auditori noſtro nunc officium Auditora
tus exercente authoritate noſtra committimus, & mandamus
quatenus ſtatim contra Epiſc. Archiep. & alios quoſcumque Pr
latos, tam in Vrbe, quam alibi, & vbique locorum exiſten. & i
propriis Diœc. non reſiden. conſtito ſibi quantum ſufficere vi
debitur ſummariè ſimpliciter, & de plano, ſola veritate inſpe
cta, & manu regia de inobedientia propria vſque ad ſententiam
excluſiuè procedat, & deinde nobis referat, vt nos in Con
ciſtorio noſtro ſecreto de fratrum noſtrorum conſilio, vt mo
ris eſt, ad ſententiam priuationis, & depoſitionis, Præla-

to-

corum inobedientium huiuſmodi procedere valeamus, prout procedere intendimus: quo verò ad alios curam animarum haben. vſque ad ſententiam incluſiuè procedat, & exequatur, iuxta formam, & tenorem dicti Concilii, & litterarum noſtrarum prædictarum, cum eiſdem facultatibus, vt ſup. ac aliàs faciat, & exequatur, prout in dictis litteris, ſiue bullis continetur, cum poteſtate citandi, inhibendi, excommunicandi, ſuſpendendi à diuinis, declarandi, interdicendi, aggrauandi, reaggrauandi, carcerandi, & brachium ſæculare decernendi, relaxandi, & exequendi, aliaque facendi neceſſaria quomodolibet, & opportuna, contrariis quibuſcumque non obſtant, & quod preſentis noſtri Motus proprii ſoli ſignatura ſufficiat: ac vbique fidem faciat in iudicio, & extra regula contraria, & aliis quibuſcumque, quibus omnibus expreſſè derogamus, non obſt.

Placet Motu proprio I.

Pręſentetur B. Amerin. Regens.

BVLLA S.D.N.D. PII, PAPÆ IIII.

Reuocatoria priuilegiorum, exemptionum, immunitatum, facultatum, conſeruatoriarum, Indultorum, Confeſſionalium, Maris magni, & aliarum quarumcunque ſimilium gratiarum, quibuſcumque locis, & perſonis conceſſarum, in his in quibus ſtatutis, & decretis ſacri Concilii Tridentini contrariantur.

Pius Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

IN Principis Apoſtolorum Sede, meritis licet imparibus, diuina diſpoſitione conſtituti, nihil neque vniuerſali Eccleſiæ curæ, & ſollicitudini noſtræ commiſſæ, ſalubriùs, neque iniuncto nobis Apoſt. ſeruitutis officio, decentiùs præſtare poſſumus, quàm quòd prouidentię noſtræ miniſterio œcumenicum Concilium Tridentinum, ſicut noſtris potiſſimum auſpiciis, ſumma que ſanctorum Patrum concordia per Dei miſericordiam feliciter abſolutum fuit; ita per vniuerſos, qui Chriſtiana pietate cenſentur vbique ſuſcipiatur, & remotis quibus libet obſtaculis,

ab omnibus ęqualiter obſeruetur. Cum itaque in eodem C
cilio quàm plurima ſalubria, & ad vniuerſalem motuum re
mationem valdè vtilia decreta, atque ſtatuta maturo præſent
ipſorum examine pręcedente, ſint edita, quibus multa, at
diuerſa priuilegia, exemptiones immunitates, diſpenſation
facultates, conſeruatoriæ, indulta, & vt vocant confeſſional
& Mare magnum, & aliæ gratiæ quæ varijs tam cathedrali
etiam Metropolitanis, quàm collegiatis Eccleſiis, Monaſter
Conuentibus, & aliis Religioſis, etiam Fratrum Mendicantiu
domibus & ordinibus, necnon ſancti Spiritus in Saxia, San
Ioannis Lateranenſis, ac incurabilium de Vrbe, Sancti Anto
Viennen, & Sancti Bernardi, Iuren. aliiſque Hoſpitalibus M
litiis, eorumq. Capitulis, & Conuentibus, ac Vniuerſitatib
etiam Studiorum generalium Collegiis, tam ſecularib. qui
Eccleſiaſticis, Confraternitatibus, Societatibus, & tam Prin
pis Apoſtolorum de Vrbe, quàm aliis Fabricis, S. Cruciat
alijſq. piis locis, & operibus, necnon Patriarchis, Archiepiſc
pis, Epiſcopis, Prælatis, Abbatibus, Abbatiſſis, Prioribus, Pr
poſitis, & aliis Eccleſiaſticis, tam ſæcularibus, quàm diuerſoru
ordinum, & militiarum, regularibus ac etiam laicis cuiuſcun
que dignitatis, & ſtatus, ac gradus, & excellentiæ, ac etiam D
cali, Regia, & Imperiali dignitate fulgentibus vtriuſque ſexu
perſonis, necnon aliquibus Notariis, & etiam de Latere Leg
tis, atque Nunciis, tam perpetuo, quam ad tempus per plur
Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, ac Sede
Apoſtolicam, eiuſq. Legatos hactenus etiam Motu proprio, & e
certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ſeu etia
Imperatorum Regum, Ducum, & aliorum Principum contem
platione, & intuitu, etiam de Fratrum conſilio diuerſimodè
variiſq. temporibus in genere, vel ſpecie, ex quauis etiam hone
ſta cauſa conceſſa, & etiam plures confirmata, & innouata fue
runt, in pleriſque contrarianrur. Nos, quibus in primis cor
eſt tam ſancta, & Eccleſiæ Dei ſaluberrima decreta, vt par eſt
effectus vbique conſequi, & ab omnibus obedienter obſeruari
Priuilegiorum, Exemptionum, Immunitatum, Facultatum, Con
ſeruatoriarum, Indultorum, Confeſſionalium. Maris magni, &
aliarum gratiarum prædictarum, ac quarumcumque Apoſtoli
carum, & aliarum litterarum deſuper cōfectarum proceſſuum-
que, decretorum, & aliorum inde ſecutorum tenores, ac ſi de
verbo ab verbum inſerentur, præſentibus prò ſufficienter ex-
preſſis,

ceſſis, & plenâ inſertis habentes. Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, quod eadem omnia, & ſingula priuilegia, & exemptiones, immunitates, facultates, diſpenſationes conſeruatoriç, Indulta, Confeſſionalia, Mare magnum, & aliç gratię in his omnibus, & ſingulis, in quibus illa ſtatutis, & decretis Concilii huiuſmodi contrariantur, ipſo iure reuocata, caſſata, & annullata, ac ad ipſius Concilii terminos, atque limites reducta ſint, & eſſe cenſeantur, nec unquam aduerſus ipſa decreta, & ſtatuta, quominus vbique apud omnes obſeruentur, in aliquo ſuffragari poſſe, ſed ea perinde haberi, & reputari debere, ac ſi vnquam emanaſſent, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium declaramus, ac etiam ſtatuimus, & ordinamus. Decernentes nihilominus omnia. & ſingula quę vigore priuilegiorum, exemptionum, immunitatum, & diſpenſationum; facultatum. Conſeruatoriarum, Indultorum, confeſſionalium, & aliarum, quarumcumque gratiarum huiuſmodi poſt id tempus, quo Concilium obligare cœpit, facta, & geſta quomodo libet fuerunt, & in poſterum fient, & in his, in quibus, dicti Concilii decretis aduerſantur, nulla, inualida, & irrita eſſe, & ceuſeri ac nemini, etiam quantumlibet, vt prędfertur, qualificato, tam in foro (quod aiunt) fori, quàm conſcientię ſuffragari poſſe, & debet. Et ita per quoſcumque locorum Ordinarios, alioſque Iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes; etiam S. R. E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi facultate, in vtroque foro iudicari, & definiri debere, ac quidquid ſecus à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus. Non obſtantibus premiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cęteriſque contrariis quibuſcumque. Nulli ergo hominum liceat hanc paginam noſtrę declarationis, ſtatuti, ordinationis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare pręſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtol. eius, ſe nouerit incurſurum.

Dat. Rom. apud S. Petrum. Anno Incarnat. Domin. 1565. 13. Kal. Martii, Pont. noſtri anno ſexto.

Cęſ. Glorierius.

P. Epiſc. Narnien.

H. Cumyn.

Anno à Natiuitate Domini 1565. Ind. 6. die verò 24. menſ Febr. Pontificatus Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D.N. Pii, Diu na prouidentia Papę IV. Anno eius 6. Retroſcriptę litterę Ap ſtolicę publicatę, & affixę fuerunt in Acie campi Florę, & va uis Cancellarię Apoſtolicę per nos Nicolaum de Matthęis, Camillum Cherubinum. Sanctiſſ. D.N. Papę Curſores.

Antonius Clerici Magiſter Curſorum.

ORATIO HABITA IN SESSION nona, & vltima ſacri Concilij Tridentini.

Celebrata duobus continuis diebus 3. & 4. Decembris. 1563. ſub Pio Quarto Pont. Max.

A R. D. Hieronymo Ragazono, Veneto, Epiſcopo Nazianzeno, & Coadiutore Famaguſt.

Hic ſummatim recenſentur omnia in Concilio Trid. definita, quæ ad piè credendum, & ad benè viuendum pertinent.

AVdite hęc, omnes Gentes, auribus percipite omnes, qu habitatis Orbem. Tridentinum Concil. iamdiu cęptum aliquando intermiſſum diſtractum variè atque diuulſum, nun demum ſingulari Dei omnipotentis beneficio, ſumma atqu incredibili omnium ordinum, ac nationum voluntate connect tur atque perficitur. Dies hęc quidem feliciſſima Chriſtian populo illuxit, in qua templum Domini diſturbatum frequer ter, ac diſſipatum reficitur, & abſoluitur: & nauis hęc vna bo norum omnium ex maximis, ac diuturnis turbinibus atque flu ctibus tuta in portu collocatur, quam vtinam conſcendere no biſcum ij voluiſſent, quorum in primis gratia hęc ipſa nauig tio inſtituta fuit, atque ędificij huius conſtruendi participes e titiſſent, qui hoc nobis negotium exhibuerunt: maioris nun profectò lætitiæ cauſam haberemus. Sed noſtra id certè cul non accidit.

Nos Vrbem hanc in Germaniæ faucibus, id eſt, in domib illorum ferè limine poſitam eligimus, nos cuſtodiam nullam n bis ne ſuſpicionem illis aliquam minus liberi loci daremus, adl buimus, nos eam fidem publicam illis conceſſimus, quam ſibi c poſuerunt, nos hic illos perdiu expectauimus: neque hortar ac rogare vnquam deſtitimus, vt ad veritatis lucem cogn ſcendum accederent. Verùm illis etiam abſentibus, ſatis, vt p

to

to, à nobis conſultum eſt. Etenim cum duo eſſent, in quibus ægris, atque infirmis illorum animis medicina fuit adhibenda, alterum fidei Catholicæ, ac veræ Euangelicæ illis in rebus, quæ in dubium ab ipſis vocantur, quæque opportunæ his temporibus viderentur, explicata, & confirmata, diſiectis omnibus, ac diſſipatis errorum tenebris doctrina, alterum diſciplinæ eccleſiaſticæ, cuius potiſſimum deprauatione illi ſe à nobis defeciſſe affirmant reſtitutio vtrumque quantum in nobis fuit, pro temporum horum ratione, cumulare preſtitimus.

Principio enim ſancta hæc Synodus (facta ex laudabili maiorum noſtrorum conſuetudine ſuæ fidei profeſſione) vt quoddam, quaſi fundamentum futuris actionibus poneret, & quibus teſtimoniis, atque præſidiis in dogmatibus ſaciendis nitendum eſſet, oſtenderet, veteris, ac noui Teſtamenti libros, qui eſſent ſine vlla dubitatione recipiendi, antiquorum Conciliorum probatiſſimorum exemplo, piè, & prudenter enumerauit: ac, ne de verbis quidem vlla ex variis inuerſionibus oriri poſſet difficultas, certam, ac definitam de Græcis, & Hebræis translationem approuabit. Hinc omnium hæreſum caput, atque ærcem aggrediens, de humanæ naturæ corruptis initiis ea ſtatuit, quæ veritas ipſa, ſi loqui poſſet exprimeret. De iuſtificatione deinceps (res magna, & cum ab antiquis, tum à noſtri temporis hæreticis mirum in modum oppugnata) ea definiuit, quibus, & pernicioſiſſimis eo in genere opinionibus occurreretur, & rectè ſentiendi ratio miro quodam ordine, atque admirabili ſapientia (vt in illis Dei ſpiritum facilè agnoſcas) demonſtraretur. Præſtantiſſimò hoc poſt hominum memoriam decreto hæreſes ferè vniuerſę iugulantur, & quaſi caligo Sole, diſcutiuntur, ac diſpelluntur; eaque claritas; iſque ſplendor veritatis appareat, vt tantum lumen quin videat, diſſimulare iam nemo poſſit. Subſecuta eſt ſalutaris ſeptem diuinorum Eccleſiæ Sacramentorum tractatio; primùm, ſimul de omnibus, poſt de vnoquoque ſeparatim. Hic verò quis non videt quàm diſtinctè, explicitè, abundanter illuminata, & (quod caput eſt) vere tota celeſtium horum myſteriorum ratio contineatur? Quis in tam magna multiplicique doctrina, quid aut ſequendum, aut ſugiendum ſit, poteſt vllo modo deſiderare? quis in illis omnibus errandi locum, aut occaſionem inueniet? quis denique de Sacramentorum horum vi, atque virtute dubitare in poſterum poterit: cum

gratiam illam, quæ illis ipſis, quibuſdam quaſi ſtillicidiis in fidelium quotidie mentes illabitur, tunc nobis affuiſſe tam copioſè perſpiciatur? Acceſſerunt ad hæc de ſacroſancto Miſſæ ſacrificio, & de Communione ſub vtraque ſpecie, & paruulorum decretibus, quibus quidem nihil ſanctius, nihil vtilius, vt de cælo lapſa, non hominibus compoſita videatur. Adiungitur his hodie certe de Indulgentiis, de Purgatorio, de Sanctorum veneratione, inuocatione, imaginibus, & reliquis doctrina, qua non ſolum hæreticorum fraudibus, & calumniis obſiſtetur, ſed piorum etiam Catholicorum conſcientiis planè ſatiſfiet.

Hæc de rebus ad ſalutem noſtram pertinentibus, quæ dogmata appellantur, fauſtè, ac feliciter erunt peracta: neque aliud quicquam prætereà, eo in genere, à nobis hoc tempore expectabatur.

In eorum autem quibuſdam adminiſtrandis, cum nonnulla eſſent: quæ non ritè omninò, ac rectè ſeruarentur, accuratiſſimè, Patres ampliſſimi, curaſtis, vt purè illa, & caſtè atque ex more, inſtitutoque maiorum tractarentur. Ita omnem ſuperſtitionem, omnem quæſtum, omnem (vt dicunt) irreuerentiam à diuina Miſſarum celebratione abſtuliſtis, vagis, ignotis, & criminoſis ſacerdotibus ſanctum hoc offerre ſacrificium interdixiſtis, rei huius ſacratiſſimæ vſum à priuatis domibus, & profanis in ſacra, & religioſa loca reuocaſtis, molliores cantus, & ſymphonias, deambulationes, colloquia, negotiationes, à templo Domini ſummo, vetuiſtis. Ita Eccleſiaſtico vnicuique gradui leges illæ à vobis præſcriptæ ſunt, vt tradito illis diuinitus ordine abutendi nullus vtique locus relinquatur. Ita nonnulla Matrimonii impedimenta, quæ anſam quaſi quandam ad violanda Eccleſiæ præcepta dare videbantur, remouiſtis: facilem veniæ conſequendæ viam minus legitimè connubii fœdus ineuntibus intercluſiſtis. Quid de fortuitis, tenebricoſiſque matrimoniis commemorem? Et quidem ita ſentio ſi alia nulla cauſa conuocandi Concilium fuiſſet (quæ multæ, & maximæ fuerunt) propter vnam hanc id omninò fuiſſe faciendum. Nam cum res hæc ad omnes ſpectet, neque vllus in Orbe terrarum vniuerſo angulus reperiatur, quem labes hæc non inuaſerit: curandum meritò fuiſſet, vt communi huic malo, communi etiam conſilio prouideretur. Innumerabilium Patres ſanctiſſimi, & grauiſſimorum

rum

rum delictorum, ac ſcelerum occaſio, prudentiſſima iſta veſtra, ac propè diuina ſanctione penitus ablata eſt, & Chriſtianæ Reipub. gubernationi ſapientiſſimè conſultum. Accedat ad hæc vtilis in primis ac neceſſaria multorum de Purgatorii, Sanctorum venerationis, inuocationis, imaginum, & Reliquiarum, atque etiam Indulgentiarum ratione, abuſuum interdictio, qui rerum ipſarum pulcherrimam faciem inquinare, atque turpe mirum in modum videbantur.

Altera verò pars, in qua de labenti; ac propè cadenti eccleſiaſtica diſciplina fulcienda erat agendum diligentiſſimè, etiam abſoluta fuit, atque perfecta. Eligentur in poſterum ad Eccleſiaſtica munera obeunda, qui virtute, non ambitione præſtent, quique populi commodis, non ſuis inſeruiant, & proſint, potiùs quam præſint. Enunciabitur, atque explanabitur frequentiùs, & ſtudioſiùs verbum Domini, ancipiti gladio penetrantius.

Aderunt ſuis gregibus, & inuigilabunt Epiſcopi, cæterique, quibus animarum cura commiſſa eſt, neque extra creditam ſibi cuſtodiam vagabuntur. Nihil cuiquam proderunt, aut ad impure, & flagitioſè viuendum, aut ad male, & pernicioſè docendum priuilegia, nullum ſine pœna crimen, nulla ſine præmio virtus relinquetur. Pauperum, & mendicantium ſacerdotum multitudini optimè prouiſum eſt; certę vnuſquiſqe Eccleſiæ, ſtatutoque operi, vnde ali poſſit, adſcribetur,

Auaritia, quo nullum vitium eſt tetrius, præſertim in domo Dei, ab eo omninò tolletur: gratiæ Sacramenta omnia, vt par eſt conferentur. Ex vna Eccleſia plures, ex pluribus vna, vt populi commodum, & ratio poſtulabit, conſtituentur. Eleemoſynarum Quæſtores (vt appellant) qui ſua, non quæ Ieſu Chriſti, quærentes, magnum noſtræ religioni damnum, magnam infamiam afferebant, ex omni hominum memoria (quod ſummæ felicitatis loco ponendum eſt) penitus euellentur. Hinc noſtra præſens calamitas ſumpſit exordium: hinc ſerpere infinitum malum, manereque in dies latius non deſiſtebat. neque occurri illi adhuc multorum Conciliorum cautionibus, ac prouiſionibus potuit. Quamobrem quis non niſi ſapientiſſimè factum dixerit; vt membrum hoc, in quo ſanando diu, ac multum fruſtra laboratum eſt, ne reliquo corpori noceret, excideretur?

Porrò Deo cultus tribuetur puriùs, & accuratius, atque ita, qui fuerunt vaſa Domini: mundabuntur, vt ad ſui imitationem alios trahant. In quo præclarè illud, fuit excogitatum, vt qui ſacris eſſent initiandi, his moribus, atque litteris in vnaquaque Eccleſia à prima ætate inſtituerentur, vt quoddam quaſi virtutum omnium Seminarium illud exiſteret. Iam verò prouincialibus Synodis reſtitutis. Viſitationibus ad populorum vtilitatem, non ad querelam, & ſumptum renouatis tradita Paſtoribus regendi ſuos, atque paſcendi commodiùs facultate; Pœnitentia publica in vnum reuocata: Hoſpitalitate tum Eccleſiaſticis hominibus, tum piis locis indicta; In curatis ſacerdotii conferendis, memorabili, ac penè cæleſti ratione conſtituta, Beneficiorum (vt aiunt) pluralitate ſublata, hæreditaria ſanctuarii Dei poſſeſſione prohibita. Modo excommunicationibus impoſito, ac terminato. Primis indiciis iis in locis, vbi lites oriuntur, aſſignatis; Singularibus certaminibus interdictis; Omnium hominum, ac ſacrorum in primis luxuriæ cupiditati, atque licentiæ freno quaſi quodam, quod excuti non facilè poſſit, iniecto; Regibus, ac Principibus ſui muneris diligenter admonitis, aliiſque rebus huiuſmodi prudentiſſimè ſancitis, qui non videt veſtras vos P. optimi, hac etiam in re partes cumulatiſſimè executos? Actum ſæpè eſt in ſuperioribus Conciliis de fide noſtra explicanda, moribuſque corrigendis, ſed neſcio, an vnquam diligentiùs atque diſtinctiùs. Hic, præſertim hoc biennio, ex omnium populorum, ac nationum, in quibus catholicæ Religionis veritas agnoſcitur, non ſolùm Patres, ſed Oratores habuimus. At quos viros? Si doctrinam ſpectemus, eruditiſſimos: ſi vſum, peritiſſimos; ſi ingenia, perſpicaciſſimos; ſi pietatem, religioſiſſimos, ſi vitam, innocentiſſimos. Numerus quoque fuit, vt ſi præſentes Chriſtiani orbis conſiderentur anguſtiæ, frequentiſſima hæc, omnium, quæ antea fuerunt. Synodus appareat. Hic ſingula omnium vulnera detecta, mores expoſiti fuere, nihil diſſimulatum, eſt noſtrorum aduerſariorum argumenta, & rationes ita tractatæ, vt eorum, tum cauſa, non noſtra agi videretur. Tertium nonnulla, atque etiam quartum diſcuſſa, ſumma ſæpe contentione certatum, eo ſcilicet conſilio, vt quemadmodum igne aurum, ita quibuſdam quaſi luctationibus veritatis vires, ac nerui probarentur. Quæ enim inter idem ſentientes, idemque ſpectantes diſcordiæ potuit exiſtere.

Quæ

Quæ cum ita ſint, licet optandum (vt initio dicebam) ſummoperè fuiſſet, vt vna cum illis hæc agerentur, quorum potiſſimum cauſa tractata ſunt, abſentium tamen etiam incolumitati, atque ſaluti ita prouiſum eſt, vt alia ratione prouideri, ſi affuiſsent, non potuiſſe videatur. Legant illi, quæ de fide noſtra ſtatuimus, vt Chriſtianum hominem decet, humiliter, & ſi lumen eis aliquod fulſerit, ne faciem auertant, & ſi vocem Domini audierint, corda ſua non obdurent. Ac, ſi ad communem matris Eccleſiæ complexum, vnde illi diſtraxerunt, redire voluerint, clementiam ſibi omnem, ac miſericordiam tribuendam non dubitent. Sed præcipua illa ratio eſt, P. A. diſſentientes à nobis animos conciliandi conſentiens in fide, atque officio retinendi, ſi, quæ hoc in loco verbis ſancimus, res ipſa in noſtris eccleſiis præſtemus Leges, & ſi optimè ſunt, muta tamen res eſt. Quid Hebræo populo. Dei ipſius ore latæ leges profuerunt? Quid Licurgi leges Lacedemonis, Solonis Athehienſibus ad libertatem retinendam, quam ob cauſam erant conſcriptæ, vtilitatis attulere? Sed cur externa, atque antiqua nimis commemoro? Quæ ad bene, beateque viuendum inſtituta, atque præcepta ex vnius Chriſti Domini noſtri vita, atque doctrina deſiderare, aut poſſumus, aut debemus? quid item fuit à maioribus noſtris omiſſum, quod cum ad rectæ ſentiendum, tum ad præclarè agendum pertineret? Medicamentum quidem ſalutare compoſitum, ac paratum iamdiu habemus. Verùm ſi morbum debet expellere, ſumendum eſt ac per venas in omne corpus diffundendum. Poculo hoc ſalutis nos primùm inebriemur. Chariſſimi, & viuæ, atque loquentes leges ſimus, & norma, ac quaſi quædam regula, ad quam aliorum actiones, & ſtudia, dirigantur, atque ita ſibi vnuſquiſque perſuadeat mihi è Chriſtianæ Reip. commodo, ac dignitate ſucceſſurum, niſi, quantum in ſe ſit, ſtudiosè præſtiterit. Id curandum nobis cum antea fuit, tum multo erit in poſterum accuratiùs, Etenim ſi magiſtri noſtri, ac Saluatoris exemplo facere prius debebamus, quàm docere poſtquam docuimus, quin faciamus, quæ eſſe poterit excuſatio? Quis ferre nos, ac pati poterit, ſi cum non furandam eſſe demonſtrauerimus, ipſi furemur? ſi cum non mœchandum, mœcemur? Sanctos a Sancto Concilio innocentes, atque integros ab integritatis præceptis, & innocentiæ firmos in fide, atque conſtantes à fidei noſtræ infirmata doctrina diſcedere

mini-

minimè conuenit. Ac tales quidem expectant nos populi noſtri, qui noſtrum iamdiu reditum ſuſtinentes, ea ſe ipſi ratione conſolabantur fore, vt hanc temporis vſuram maiori præſentes ſtudio ſanciremus. Sed fiet id à nobis, vt ſpero, Patres Sanctiſſ. diligenter, & quemadmodum hoc in loco feciſtis, ita etiam domi ſatis Deo, atque hominibus facietis. Nunc (quod huius temporis eſt) Deo primùm ipſi maximo, atque immortali maximas, atque immortales gratias, & agamus, & habeamus, qui non ſecundum peccata, quæ fecimus nos, neque ſecundum iniquitates noſtras retribuit nobis, ſed diem hunc lætiſſimum, quem videre multi concupierunt nobis non ſolum videndum, ſed etiam celebrandum, incredibili cum totius Chriſtiani populi aſſenſu, atque approbatione, ſua magna benignitate conceſſit. Pio deinde IV. Summo noſtro, atque Optimo Pontifici, gratiæ perpetuæ, ac ſingulares habendæ ſunt; qui cum primùm Beati Petri ſedem aſcendit, tanto Synodum hanc inſtaurandi deſiderio exarſit, vt in eo ſuas omnes curas, & cogitationes defigeret. Nuncios ſtatim viros probatiſſimos ad indicendum illis Nationibus, atque Prouinciis Concilium miſit, pro quorum in primis ſalute conuocabatur. Hi Aquilonis partes prope omnes peragrarunt, rogarunt, obſecrarunt, obteſtati ſunt tuta omnia, atque amica promiſerunt, atque id etiam egerunt, vt in Angliam traiicerent Legatos poſtmodum pietate, ac doctrina præſtantiſſimos, cum intereſſe ille Synodo; vt mirum in modum capiebat, non poſſet, huc miſit, ex quibus duos (quorum memoria in benedictione eſt) ſtatuta die, tametſi nulli ferè Epiſcopi conueniſſent, hic eſſe voluit. Hi, atque additus ei paulò poſt tertius nouem menſes, atque eò amplius iuſtum ad Synodum inſtituendam Epiſcop. numerum hoc in loco nihil agentes expectauerunt: cum intereà nihil aliud Pontifex ipſe, aut ageret, aut meditaretur, quàm, vt Patres quamplurimi, quàm optimi, & quamprimùm huc accederent, & Chriſtiani nominis Reges omnes, ac Principes ſuos huc Oratores mitterent, vt communi omnium voto, atque conſilio communis hæc cauſa grauiſſima omnium, atque maxima tractaretur. Quid verò poſtea omni cura, ſolicitudine, ſumptibus prætermiſit, quod ad Concilii huius amplitudinem, libertatem, & commodum pertinere aliquo modo videretur? O ſingularem Paſtorem, ac patris noſtri pietatem, atque pruden-

dentiam: ò ſummam etiam eiuſdem felicitatem, cuius auctoritate, atque auſpiciis iactatum hoc diu, & agitatum Concilium conſtitit, & conquieſcit. Te Paulum III. te Iulium, mortuos appello, quamdiu, quantoq. ſtudio videre, quod nos videmus exoptaſtis? quot in eam rem ſumptus, quot labores inſumpſiſtis? Quamobrem verè tibi, atque ex animo. Pie, ſanctiſſime, ac beatiſſime gratulamur, quo tantam tibi lætitiam tantum tuo nomini laudem (id quod maximum diuinæ in te beneuolentiæ argumento eſt) Dominus reſeruauit, quem nos precibus omnibus, ac votis ſupplices oramus, vt te nobis incolumen, pro Eccleſiæ ſuæ ſanctæ commodo atque ornamento, & quam citiſſimè reddat, & quàm diuitiſſime conſeruet. Sereniſſimo etiã Imperatori gratias agere, & gratulari iure optimo debemus. Ille potentiſſimorum Cæſarum, qui propagandæ Chriſtianæ Religionis miro quodam deſiderio flagrarunt, animum, vt locum, referens, vrbem hanc omni periculo liberam conſeruauit, & nos, vt tutam, tranquillamque pacem traheremus, ſua vigilantia perfecit, magnamque noſtris animis ſecuritatem aſſidua trium ſuorum Legatorum ſummorum virorum preſentia, ac prope pignore attulit. Ille de noſtris his rebus pro ſua eximia pietate ſollicitus mirificè fuit Ille à ſe, atque à nobis diſſentientes nomine ex obſcuriſſimis, in quibus verſantur, tenebris, eruere, atque ad ſanctæ huius Synodi clariſſimam lucem aſpiciendam adducere maximopere laborauit. Regum præterea Chriſtianorum, ac Principum in Concilio hoc ampliſſimis ſuis Legationibus ornando, & ſuos veſtræ auctoritati faſces ſubmittendo, pia maximè voluntas grata nobis memoria proſequenda eſt. Iam verò quis eſt Illuſtriſſimi Legati, & Cardinales, qui ſe vobis debere plurimum non fateatur. Vos noſtrarum actionum duces optimi, ac moderatores extitiſtis. Vos, ne noſtra, aut in dicendo, aut in decernendo libertas violari, qua ex parte videretur, incredibili patientia, ac diligentia curaſtis; Vos nulli corporis labori, nulli animi contentioni peperciſtis, vt ad optatum, res exitum, quod alii multi, veſtri ſimiles fruſtra tentauerunt, quamprimum perduceretur. In quo præcipuam quandam, ac propriam lætitiam habere, tu Morone Illuſtriſſ. atque ornatiſſime debes: qui cum vigeſimo ab hinc anno primum præclaro huic ædificio lapidem poſueris: extremam nunc manum poſt alios multos huic operi architectos adhibitos feliciter pro ſumma tua, ac propè diuina ſapientia impones.

Factum hoc vnum egregium, ac ſingulare omnium ſermone perpetuo celebrabitur, neque vlla vnquam ætas de tuis laudibus conticeſet. Quid de vobis dicam. Patres ſanctiſſ. quàm bene de Chriſtiana Reipub. veſtris his præſtantiſſimis actionibus meruiſtis? quanta veſtrum vniuſcuiuſque nominis commendatio, quanta gloria à Chriſtiano populo vniuerſo tribuetur. Vos verè Patres, verè Paſtores, & agnoſcent omnes, & prædicabunt: vobis ſuam vnuſquiſque vitam atque ſalutem acceptam libentiſſime refert. O diem illam populis noſtris iucundiſſimam, atque lætiſſimam, in qua primum reuiſere illos, nos, atque amplecti à templi Domini ædificatione redeuntes contigerit.

Sed fac, tu Domine Deus noſter, vt tam eximiæ de nobis opinioni egregijs factis reſpondeamus, & ſemen hoc quod in agro tuo ſeminauimus, vberem fructum afferat, fluatque vt ros eloquium tuum: atque, quod fore aliquando pollicitus es, fiat temporibus noſtris, vt vnum ſit omnium ouile, & vnus Paſtor. atque is potiſſimùm Pius IV. in tui nominis gloriam ſempiternam. Amen.

MOTVS PROPRIVS S.D.N.D. PII, Diuina prouidentia Papæ Quinti.

De veritate exprimenda, &c. in diſpenſationibus matrimonialibus, & aliis gratiis, ſub pœna falſi.

PIVS PAPA V.

MOtu proprio, &c. Cum ſicut accepimus, nonnulli ſuæ conſcientiæ prodigi, ac propriæ ſalutis immemores, vt facilius à nobis, & Sede Apoſtolica diſpenſationes matrimoniales, & alias gratias, & conceſſiones obtineant gradus conſanguinitatis, vel affinitatis, aut cognationis ſpiritualis, ac ſcientiam illorum aliter, quàm eis à principio ab ipſis partibus ſignificatum, vel narratum fuerit exponunt, & ſi matrimonia huiuſmodi adhuc contracta non fuerint, pro contractis narrant, ac aliàs diuerſimodè veram facti ſpeciem tá in ipſis diſpenſationib. matrimonialibus, quam pro aliis quibuſcunque gratiis, & conceſſionib. obtinendis immutent ac propterea cum nō ſolùm in impetrationibus huiuſmodi falſitas narretur, verum etiam in partib.

plerumque pro verificatione gratiarum huiuſmodi veritas immutetur, & falſitas committatur. Nos igitur huiuſmodi abuſibus, & erroribus obuiare cupientes Motu proprio, &c. omnes & ſingulos procuratores tam officii ſacræ Pænitentiariæ, ſeu contradictoriarum, quàm alios, quoſcumque ſollicitatores, ſcriptores, quod Copiſtas vocant, qui veritatem facti à narratione, quam ab ipſis partibus habuerunt, quo ad ſubſtantialia, & qualitates neceſſariò exprimendas, diuerſam faciunt; ſeu quoquomodo inuertunt, aut immutant, deprauant, & per ſubreptionem, & obreptionem gratias à nobis extorquent pænam falſi incurrere, & ea puniri omninò debere decernimus, & declaramus. Mandantes propterea Almæ Vrbis Gubernatori Cameræ Apoſtolicæ Auditori, & Vicario quatenus in præmiſſis reos, & culpabiles repertos pæna falſi, vt permittitur, puniant, cum poteſtate citandi etiam per edictum, conſtito ſummariè de non tuto acceſſu, aliqua dicendi, & faciendi in præmiſſis neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna. Non obſtantibus pręmiſſis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cęteriſque contrariis nequaquam obſtantibus; irritum quoque, & inane, &c. dicique, &c. iudicari, & definiri debere, & ſublata, &c. decernentes, Et quod pręſentis Motus proprii, & abſquè data, & regiſtratura, ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat in iudicio, & extra regula contraria non obſt. eiuſque tranſumptis manu alicuius Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuis perſonę in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutę munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quę pręſentibus adhiberetur, ſi forent exhibita, vel oſtenſę; quoque Camerę, & Cancell. Apoſtol. ac Audientię cauſarum Palatii Apoſtolici valuis, & in acie campi Florę dimiſſis in ibi copiis affixis omnes ita afficiant, & arctent, ac ſi illis perſonaliter intimatę fuiſſent.

Placet Motu proprio M.

Die 5. Decembr. 1566. Supraſcr. litterę Apoſt. affixę, & publicatę fuerunt in locis ſupraſcriptis dimiſſis in eiſdem locis copiis affixis, per me Nicolaum de Matthęis Curſ.

Io. Gerardi, Mag. Curſ.

BVL-

BVLLA S. D. N. PII, Diuina prouidentia Papæ Quinti.

Super declaratione Decreti Concilii Tridentini de cognatione ſpirituali inter maritum, vel vxorem ſuſcipientis, & baptizatum, baptizatique patrem, & matrem, & quaſcunque alias perſonas tam ex parte ſuſcipientis, quam baptizantis, & baptizati.

Pius Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

CVm illius vicem, licet minimè ſuffraganribus meritis geramus in terris, de cuius vultu prodit iudicium, & vident oculi ęquitatem, officii noſtri debitam proſequimur actionem, ſi obſcuros ſacrorum Canonum ſenſus, ita aperire ſtudemus, vt piis Chriſti fidelium mentibus nulla dubitandi occaſio relinquatur. Sane licet ex eo quòd in Concilio Trident. decret. fuerit, cognationem ſpiritualem inter eos tantùm contrahi, qui ſuſcipiant baptizatum de Baptiſmo, ac baptizatum ipſum, & illius patrem, & matrem, nec non baptizantem, & baptizatum, baptizatique patrem, & matrem; in reliquis perſonis, quę per antiquos Canones occaſione cognationis huiuſmodi contrahere prohibentur, omne impedimentum ſublatum eſſe videatur: adhuc tamen ab aliquibus dubitari accepimus, an ſaltem impedimentum cognationis ſpiritualis huiuſmodi inter maritum, vel vxorem ſuſcipientis, & baptizatum, necnon inter maritum, vel vxorem ſuſcipientis, & patrem, ac matrem baptizati vigeat, propterea quod prohibitum de vno coniuge, de altero, & prohibitum eſſe videatur. Nos piarum mentium quieti, & matrimoniorum fauori (quantum ex alto nobis permittitur) conſulere volentes, à pręciſis verbis Concilii minime diſcedendum in pręmiſſis eſſe cenſuimus. Et propterea nullum amplius impedimentum ratione cognationis huiuſmodi ſubeſſe decernimus, & declaramus, quo minus inter dictos maritum, vel vxorem ſuſcipientis, & baptizatum, baptizatique patrem, & matrem, & quaſcunque alias perſonas tam ex parte ſuſcipientis, quàm baptizantis, & baptizati, in dicto Concilio nominatim non expreſſas, matrimonium liberè, & licitè contrahi poſſit, & ita ab omnibus iudicari debere mandamus, atque ſtatuimus, decernentes irritum, & inane, ſi quid ſecus à quoquam quacumque

ue dignitate, auctoritate, & poteſtate prædito contigerit iu-
icari. Non obſtan. Conſtitutionibus, & ordinationibus Apo-
olicis aliiſque contrariis quibuſcumque. Volumus aut, quod
præſentes litteræ in Cancellaria noſtra Apoſtolica, & in acie
ampi Floræ de more publicentur, & inter Conſtitutiones per-
etuò valituræ deſcribantur. Et quia difficilè foret, præſentes
d ſingula quæque loca deferri, quòd earum tranſumptis. etiam
npreſſis, manu alicuius Notarii ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius
rælati munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſenti-
us adhiberetur ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo om-
ino hominum liceat hanc paginam noſtræ declarationis, de-
reti, mandati, ſtatuti, & voluntatis infringere, vel ei auſu te-
erario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit,
dignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli
poſtolorum eius, ſe nouerit in curſurum.

Dat. Romæ apud S. Petrum anno Incarnat. Domin. 1566. Kal. Decembr. Pontific. noſtri anno primo.

Caſ. Glorieriui,
H. Cumyn,
Viſa de Curia Io, Barengus,
Regiſtrata apud Cæſarem ſecretarium.

Anno à Natiuitate Domini 1566. Indict. 9. die verò 19. men-
is Decemb. Pont. S. D. N. Pii, diuina Prouid. Papę V. anno eius
rimo, retroſcriptę litterę Apoſt. affixę, & publicatę fuerunt
valuas Cancell. Apoſt. & in Acie Campi Florę per nos An-
nium Clerici, & Io. Andream Rogerium, præfati Sanctiſſimi
omini noſtri Papæ Curſores.

Stephanus de Olea Magiſt. Curſ.

VLLA S. D. NOSTRI Pij, D. Prouidentia Papæ Quinti:

per declaratione Concilii Tridentini de impediment. affini-
tatis ex fornicatione prouenientis.

Pius Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

D Romanum Pont. ſpectat Canonicas ſanctiones, quæ
expreſſiorem ſenſum poſtulare videntur, re diligen-
ter

ter perſpecta, ita declarare, & aliàs prouidere, vt omnis dubietas de piis Chriſti fidelium mentibus euellatur. Sanè poſtquam ex eo quod Trid. Synodus impedimentum affinitatis ex fornicatione proueniens, per quod non ſolum Matrimonium, contrahi prohibetur, ſed etiam poſteà factum dirimitur, ad eos tantum reſtrinxit, qui primo, & ſecundo gradu coniunguntur, in vlterioribus verò gradibus ſtatuit Matrimonium, poſteà factum non dirimi, à pluribus Chriſti fidelibus, vt accepimus, eſt dubitatum an licèt in vlterioribus gradibus huiuſmodi Matrimonium contractum non dirimatur, adhuc tamen iuxta antiquos Canones contrahi prohibeatur. Et propterea nos omnem ambiguitatem tollere, & animarum tranquillitati ac matrimonii libertati, quantum cum Deo poſſumus, conſulere volentes, declaramus, & Apoſt. auctoritate decernimus, nullum hodie impedimentuum remanere, quo minus in vlterioribus gradibus huiuſmodi liberè, & licitè matrimonium contrahi poſſit, & ita ab omnibus iudicari debere mandamus, atque ſtatuimus decernentes irritum, & inane, ſi quid ſecus à quoquam quacumque dignitate, auctoritate, & poteſtate prædito contigerit iudicari. Non obſt. conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſt. aliiſque contrariis quibuſcumque. Volumus autem, quòd præſentes litteræ in Cancel. noſtra Apoſt. & in acie Campi Floræ de more publicentur, & inter Conſtit. perpetuò valituras deſcribantur. Et quia difficile foret, præſentes ad ſingula quæque loca deferri, quòd earum tranſumptis, etiam impreſſis manu alicuius Notarii ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius Prælati munitis eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam noſtræ declarationis, decreti, mandati, ſtatuti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire: Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtoli eius, ſe nouerit incurſurum.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnat. Dom. 1566. 4 kal. Decembr. Pont. noſtri anno primo.

Cæſ. Glorierius.
Viſa de Curia Io. Barengus.

Regiſtrata Cæſarem Secretarium.

An-

Anno à Nat.Dom.1566.Indict.9. die vero 19.menſ.Decembr. Pontif.Sanctiſſ. D. N. D. Pij diuina prouident.Papæ V.anno eius primo,retroſcriptæ litteræ Apoſt.affixæ, & pub. fuerunt Romæ in valuis Canc.Apoſt. & in acie Campi Floræ, vt moris eſt, per nos Io.And.Rogerium,& Camillum Cherub.Curſ.

Stephanus de Olea Magiſt.Curſ.

DECLARATIO CONCILII Tridentini de compaternitate, & affinitate.

Ex fornicatione,ac Matrimonijs deſuper contractis, & contrahendis.

SAnctiſſimus in Chriſto Pater, & D.N.D. Pius, diuina Prouidentia Papa V.ad cuius notitiam peruenit, quod cum in decretis S. Concilij Tridentini certæ tantum perſonæ enumerentur,inter quas duntaxat cognatio deinceps contrahatur, ab aliquibus reuocatur in dubium, an qui vltra perſonas in dictis decretis enumeratas, quo quomodo cognatione ſpirituali, ante confirmationem dicti Concilij coniuncti erant abſque diſpenſatione Apoſtolica, Matrimonium poſt dictam confirmationem contrahere potuerint, ac hodie, & de cætero contrahere poſſint, cum ante prædictam confirmationem,id facere de iure minimè liceret.Et inſuper, cum in eiſdem decretis ſtatuatur,affinitatem,quæ ex fornificatione contrahitur, in illis ſolūmodo attēdi debere, qui primo, vel ſecundo affinitatis gradu coniunguntur, ab aliquibus pariter dubitatur. An matrimonia inter perſonas,quæ ante confirmationem dicti Concilij, tertio, vel vlteriori huiuſmodi affinitatis gradu coniunctæ erant, poſt confirmationem eiuſdem Concilij abſque diſpenſatione Apoſtol.contracta, & quæ deinceps contrahi contigerit, dirimi debeant. Sanctitas ſua ad tollendum omne dubium, eos, qui ante confirmationem prædicti Concilij cognationem ſpiritualem contraxerunt (dūmodo non ſint ex perſonis in dictis decretis enumeratis, & inter quas tantum Concilium voluit deinceps contrahi hanc cognationem ſpiritualem) matrimonij vinculo inter ſe abſque diſpenſatione aliqua liberè, & licitè copulari poſſe, ac matrimonia etiam poſt confirmationem huiuſmodi, abſque diſpen-

Digitized by Google

ſpenſatione Sedis Apoſtolicæ inter eas iam contracta valere, plenamq. roboris firmitatem obtinere: Et ſimiliter Matrimonia poſt confirmationem Concilij abſque diſpenſatione Apoſt. ſecuta, & quæ de cætero ſequentur, inter perſonas, quæ ante dictam confirmationem affinitatem (infra tamen ſecundum gradum ex fornicatione prouenientem) contraxerant, propter huiuſmodi affinitatem dirimi non debere, ſed valida, & efficacia exiſtere declarauit. Sicque per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios, etiam S. R. E. Card. ſublata eis quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate iudicari, & definiri debere, ac quidquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentare contigerit, irritum, & inane decreuit.

Placet, publicetur, & deſcribatur.

Lecta, & publicata fuit ſupraſcripta Regula Romæ in Canc. Apoſtol. anno Incarnationis Dominicæ, 1566. die verò Martis 20. menſis Aug. Pont. Præfati S. D. N. D. Pij Papę V. anno primo.

A. Lomellinus Cuſtos.

DECLARATIO REGVLÆ Pij Quarti.

Super expreſsione gradus propinquioris in diſpenſationibus Matrimonialibus.

SAnctiſſimus in Chriſto Pater, & D.N.D. Pius, Diuina Prouidentia Papa V. Attendens per quandam conſtitutionem dudum per fel. recor. Pium Papam IV. Sanctitatis ſuæ prædeceſſorē editam, qua cauetur, quod in diſpenſationibus Matrimonialibus pro diuerſis cōſanguinitatis, ſeu affinitatis ex eodem ſtipite prouenientibus gradibus coniunctis, non remotioris ſolum, prout olim fieri ſolebat, ſed etiam propinquioris graduum expreſſa mentio fieri debeat alioquin diſpenſationes, ac deſuper confectæ litteræ nullius ſint roboris, vel momenti, prout in d. Conſtitutione plenius cōtinetur, à diſpoſitione iuris communis & laudabili, ac antiquo Rom. Curiæ ſtylo nimirum recedi, ac fauorem matrimonij debitum reſtringi. Volēſq; propterea iuri, & ſtylo prædictis, necnon piæ memoriæ Greg. XI. Clementis VI. Rom. Pont. etiam Sanctitatis ſuæ prædeceſſorum veſtigijs inhærendo, Sacramento, & libertati matrimonij, quantum cum Deo poteſt, fauere: Statuit, & ordinauit, quod de cætero in quibuſcumque diſpenſationibus quas pro matrimonijs contractis, aut contrahendis inter viros, & mulieres inuicē diuerſis prohibitis cōſanguinitatis, ſeu affinitatis, aut mixtis ex communi, ſeu ab eodem ſtipite ſurgentibus, quicumque illi ſint, dummodo primum quoquomodo non attingant, cum in eo Sanctitas ſua numquam diſpenſare intendat, gradibus coniunctos ab eadem Sanctitate ſua,

&

& pro tempore exiſtente Rom. Pont. aut Sede Apoſt.impetrari, vel aliàs concedi contigerit.ac litteris commiſſionibuſque deſuper etiam locorum Ordinarijs faciẽdis, gradus remotior attendatur,trahatque ſecum propinquiorem,ac ob id ſufficiat remotiorem tantum gradum exprimere, obtentis tamen poſtea ſuper propinquiore litteris declaratorijs, iuxta Greg. & Clem.præd.huiuſmodi conſtitutiones, quas quo ad hoc innouauit.& inuiolabiliter obſeruari mandauit,diſpenſationeſque ſeu diſpenſandi commiſſiones,ac deſuper confectas litteras, & proceſſus habitos per eaſdem diſpenſari ſeu his cum quibus diſpenſari mandatur propter proximioris gradus huiuſmodi non expreſſionem,de ſurreptionis, vel obreptionis vitio,ſeu intentionis defectu notari non poſſe,ſed in omnibus,& per omnia ſuffragari,perinde ac ſi in litteris, ſeu commiſſionibus huiuſmodi de proximiore,ſeu vtroq.gradu ſpecialis & expreſſa mentio facta fuiſſet. Sitque per quoſcumque Iudices ,& Commiſſarios,etiam Sanct.R. Eccleſ. Cardinales,ſublata eis quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate iudicari,& definiri debere,ac quidquid ſecus ſuper his à quocumque quauis auctoritate ſcienter,vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decreuit, conſtitutiones Pij Præd. huiuſmodi cæteriſque contrarjs non obſtantibus quibuſcumque.

Placet,publicetur,& deſcribatur M.

Lecta,& publicata fuit ſupraſcripta Regula Romæ in Canc. Apoſt.anno Incarnat.Dom.1566.die verò Martis,20.menſis Auguſti Pontif. præfati S. D.Noſtri D.Pij Papæ anno primo.

BVLLA S. D. N. D. PII,

Diuina prouidentia Papæ Quinti.

Per quam declaratur Decretum S. Concilij Tridentini,ſuper impedimento publicæ honeſtatis editum.

Pius Epiſcopus,ſeruus ſeruorum Dei,ad perpetuam rei memoriam.

AD Romanum ſpectat Pontificem ſua ſolicitudine diligenter prouidere , vt ſacrorum Conciliorum decreta , ita ſuæ declarationis adminiculo dilucidentur , quod nulla deſuper dubitandi occaſio cuiquam relinquatur. Sane ad aures noſtras peruenit multos eſſe, qui dubitent, an Decretum œcumenici Conc.Trident.Seſs.24.de reformatione Matrimonij , tertium , quo cauetur , impedimentum publicæ honeſtatis, vbi ſponſalia valida non fuerint prorſus tolli; vbi verò valida fuerint, non excedere primum gradum cum in vlterioribus gradibus non poſſit huiuſmodi prohibitio ſeruari; de ſponſalibus per verba (vt aiunt) de futuro tantum conceptis inteligatur vel etiam Matrimonia per verba de præſenti contracta, non tamen con-

 ſum

ſummata, quæ interdum ſponſalia appellantur, comprehendat, ita vt etiam eo caſu impedimentum inde proueniens ſublatum fuerit. Nos itaque, vt omnis difficultas, & dubitatio tollatur attendentes, quod Sponſaliorum appellatione, qua dictum Concilium vtitur, non niſi impropriè Matrimonium verbis de præſenti conceptis contractum continetur, quodque agitur de correctione. Iuris veteris, quo caſu ſecundum proprietatem verborum dumtaxat procedendum eſt, præſertim cum longè maiorem rationem prohibitionis in Matrimonio per Verba de præſenti contracto, quam in Sponſalibus de futuro vigere nemine dubitetur. Idcirco Motu proprio auctoritate Apoſto tenore præſentium declaramus, & definimus, decretum Concilij huiuſmodi omnino intelligendum eſſe, & procedere in Sponſalibus de futuro dumtaxat, non autè in Matrimonio ſic (vt præfertur) contracto, ſed in eo durare adhuc impedimentum in omnibus illis caſibus, & gradibus, quibus de iure veteri ante prædictum Decretum Concilij introductum erat, & ita ab omnibus iudicari debere mandamus, atque ſtatuimus. Non obſtantibus Conſtitutionibus & Ordinationibus Apoſtolicis, alijsq. contrariis quibuſcumque. Volumus autem, quod præſentes litteræ in Cancellaria noſtra, & in acie Campi Floræ de more publicentur: inter conſtitutiones perpetuo valituras deſcribantur. Et, quia difficile foret, præſentes ad ſingula quæque loca deferri, volumus, & etiam declaramus, quod earum tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicuius Notarij ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius Prælati munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ declarationis, definitionis, mandati, ſtatuti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſt. eius, ſe nouerit incurſurum.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnat. Dominicæ 1568. Kal. Iulij, Pont. noſtri anno tertio.

Cæſ. Glorierius.
H. Cumyn.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

Anno à Natiuitate Domini 1565. Indict. 6. die verò 24. menſ. Febr. Pontif. Sanctiſs. in Chriſto Patris, & D.N.D. Pij diuina prouid. Papæ V. anno VI. Retroſcriptæ litteræ Apoſtol. lectæ, & affixæ,

fixæ, & publ.fuerunt ad valuas Cancell.Apoſt.& in acie Campi Floræ, vt moris eſt dimiſſis ibidem præſentibus litteris per aliquantulum temporis ſpatium affixis, & deinde amotis per nos Iul.Parinum Cle.Ter.& Io.Bornotum prælib.S.D.N.Papa.Curſ.

Camillus Cherubinus,Mag.Curſ.

SANCTISS. D.N.D. PII, Papæ V.Conſtitutio.

De trium votorum profeſſione ab iis emittenda, qui in Congregationibus ſub obedientia voluntaria viuunt, quorum habitus à ſæcularibus Presbyteris eſt diſtinctus.

Pius Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

LVbricum vitæ genus eorum veriti, qui regularium formam præferentes,nec proprijs renunciant, nec vllam profitentur ex Regulis approbatis: quando horum plerique proprio inſtintui obſequentes, alij odio incenſi,alij,dum quod ambiunt, minùs ſequuntur; alij, vel lapidatis, vel interuerſis rebus, & ad ſeſe,vel propinquos translatis,vt ratiocinia effugiant,quidam etiam in ſuos ipſorum mores inquiſitum iri præſentientes, quaſi impunitatem adepturi, è ſolatio ſuo vt lubet, exiliunt, eiectiſque illius inſignibus, veſtem recipiunt ſæcularem.Hinc graues, & periculoſæ quotidie offenſiones in populos concitantur. dum quos diſciplinæ regulari perpetuò mancipatos credunt, rurſus,eos,etiam vbi conſueuerint contempto poſt tot annos, & relicto, indignis ſæpè modis,eius,cui ſe ſe dederant, vitæ inſtituto, liberos vident, & ſolutos in ſæculo euagari, cum igitur conueniat, vt cuius arma induit, eam miles militiam perſequatur, hanc de prædictis rationem capere inſtituimus, vt vel permanendi, vel abſcedendi facultate ſemel ſingulis propoſita, certus deinceps, & immobilis diſciplinæ regularis cultus debeat in ipſis ſodalitatibus perpetuò obſeruari, itaque de nobis attributæ poteſtatis plenitudine, ſtatuimus, vt omnes,& ſinguli Priores, Præpoſiti, & alij Præſidentes, Generales, Prouinciales, & Conuentuales, necnon Canonici, & Fratres S. Georgij in Alga Venetiarum,ac Eremitarum Sancti Hieronymi, aliàs B.

Petri Piſarum, & omnium ac quarumcumque aliarum Congregationum, necnon Eccleſiarum Domorum, & Conuentuum in communi, & ſub obedientia voluntaria, & extra votum ſolemne religionis viuentes, quorum habitus à ſæcularibus Preſbyteris eſt diſtinctus qui religionem amplecti, & profeſſionem regularem ſolemnem emittere voluerint, id in ſuis quiſq. Conuentibus, & Domibus intra 24. horarum ſpatium, poſtquam Delegatus noſter præſente litteras eis ſignificauerit, palam, & ſponte deliberent, declarent: inde conuocato quamprimum per ſingulas huiuſmodi congregationes Generali, vel alio ſupremo, iuxta morem cuiuſque Congregationis, Capitula ibiq. electi vna ſubdegant, ex regulis approbatis, in quam maior pars vocum ipſius Capituli conſenſerit, trium votorum ſubſtantialiũ profeſſionem regularem intra menſem ſolemniter emittant, & in eam, tam ipſi, quam illam deinceps ingreſſuri atque profeſſuri perpetuum ferant Altiſſimo famulatum: ſicque profeſſi, vel in ſuis quiſque Prioratibus præpoſituris, præſidentijs, adminiſtrationibus, & officijs confirmentur, vel ad aliam transferãtur, prout cuique congregationi, & Superioribus ſuis videbitur vtilius expedire. Qui verò, excurſo iam anni ſpatio, in ipſa Congregatione morari, refugerint intra tempus prædictum profiteri; detracto religionis habitu, ac redditis etiam in vinculis ſi opus ſit, receptorum, & adminiſtratorum omnium rationibus eijciantur: nec deinceps patiantur in illis eiuſdem Congregationibus, Domibus, ſeu Conuentibus amplius conuerſari. Quocirca mandamus vniuerſis, & ſingulis Prioribus, Præpoſitis, Generalibus, Prouincialibus, & Conuentualibus, ac alijs cuiuſcumque dignitatis, & nominis Miniſtris, necnon Conuentibus, Canonicis, Fratribus, & perſonis Congregationum huiuſmodi, vt ſtatutum noſtrum prædictum, non expectata alia iuſſione, aut mentis noſtræ declaratione humiliter recipiant, & ſtudioſè obſeruare procurent. Quod ſi forte aliquſi in eo quo nunc ſunt ſtatu (quem omninò tollimus, & abſoluemus) contra noſtrum hoc ſtatutum perſiſtere contenderint, ſingulos omni dignitate, officio, adminiſtratione, & beneficio priuamus, & ad futura perpetuo indignos decernimus, excommunicationi quoque ſententia innodamus eo ipſo. Non obſtantib. fundationibus & inſtitutionibus, ac ſtatutis, & conſuetudinibus Congregationum Domorum, & Conuentuum prædictorum, iuramento confirmatione Apoſt. vel quauis firmitate alia roboratis,

priui-

priuilegijs quoque, exemptionibus & indultis Apoſt.illis, eorumque Superioribus & perſonis, ad eorum ſingulis per quoſcumque Rom.Pont.prædeceſſores noſtros, ac nos, & Sedem Apoſt. etiam per modum ſtatuti perpetui ac initi, & ſtipulati, contractus ac alias ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis,& decretis in genere, & in ſpecie conceſſis,& confirmatis, ac etiam alijs reformationibus quotieſcũque ac quocumque tempore factis, & promulgatis,& quibuslibet alijs indulgentijs, & litteris Apoſt.ſpecialibus, & generalibus, quorumcumque tenorum, exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri,& de quibus quorumque totis tenoribus habenda ſit in noſtris litteris mentio ſpecialis, quæ omnia tamquam abrogata contra earumdem præſentium tenorem nolumus cuiquam in aliquo ſuffragari. Cæterum mandamus, præſentes ad valuas Baſil.Principis Apoſt. de Vrbe, & Canc.Apoſtolicæ ac in acie Campi Floræ publicari, & earum, exempla de more applicari.Ac etiam volumus, quod ipſarum præſentium exempla etiam impreſſa, & Prælati Eccleſiaſtici, vel eius curiæ ſigillo,& Notarij publici manu obſignata, eamdem illam fidem vbique locorum in iudicio, & extra illud faciant, quam ipſæ præſentes facerent, ſi ibi oſtenderentur, aut exhiberentur.Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginã noſtræ ſublationis, abolitionis, priuationis ſtatuti mandati, innodationis,& voluntatis infringere,vel ei auſu temerario contraire.Si quis autem hoc attentare pręſumpſerit,indignationem omnipotentis Dei,ac beatorum Petri,& Pauli Apoſt. eius, ſe nouerit incurſurum.

Dat.Romę apud S. Petrum, anno Incarnat. Dom. 1568.15. Kal.Decemb.Pont.noſtri anno tertio.

Cęſ.Glorierius.
H.Cumyn.

Anno à Natiuitate Domini 1568. Indictione 11. die verò 4. menſis Decembr.Pontif.Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papę V. anno tertio, Retroſcriptę litterę Apoſtolicę affixę, & publicatę fuerunt ad valuas Baſilicę Principis Apoſtolorum de Vrbe Cancellarię Apoſtolicę, & in Acie campi Floræ, dimiſſis in omnibus ſupradictis locis earundem retroſcriptarum litterarum copijs affixis, vt eſt mo-

ris,per nos Ioannem Freile, & Iulium Parinum prælibati S. D. N. Papæ Curſ.

Chriſtianus de Monte, Mag. Curſ.

SANCTISS. D. N. PII, Papæ Quinti.

Extenſio Decreti Concilij Trident. Seſſ. 21. cap. 2. Quod incipit. Cum non deiecit, loquentis de Clericis ſæcularibus, ac Clericis regularibus non profeſſis: quod non promoueantur ad ſacros ordines, niſi ſeruata forma dicti Decreti.

Pius Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

ROmanus Pontif. ſacrorum Conciliorum auctor & interpres, illa, quæ in huiuſmodi Concilijs à prudentibus Patribus, in Spiritu ſancto legitimè congregatis ſalubriter ſancita ſunt, pro ſui paſtoralis officij debito, dum ęquitas, honeſtas, & decus ſuadet, ſicuti declarare, & moderari, ita etiam ad alios caſus extendere conſueuit. Sanè cum non deceat diuino miniſterio aſcriptos cum ordinis dedecore mendicare, aut ſordidum aliquem quæſtum exercere, à ſacro Tridentino Concilio inter alia decretum fuit, ne quis deinceps Clericus ſæcularis, quamuis alias moribus, ſcientia, et ętate eſſet idoneus, ad ſacros Ordines promoueretur, niſi prius legitimè conſtaret, eum beneficium Eccleſiaſticum, quod ſibi ad victum honeſtè ſufficeret, pacificè poſſidere, vel alias ordinari non poſſe, niſi iuxta Decreti ab ipſo Concilio deſuper editi formam, & tenore. Cum aut nulla in huiuſmodi Decreto religioſorum Clericorum mentio facta fuerit, ac propterea nonnulli (vti moleſtè accepimus) certorum Ordinum religioſi, ſeu Canonici, vel Clerici intra clauſtra Monaſteriorum, ſeu Domorum more regularium in communi viuentes, qui numquam, ſeu non niſi ad certum tempus profeſſionem emittunt, & ex clauſtro exire, vel dimitti, & ad ſæculum redire libere, & licitè poſſunt, religionis prætextu abſque titulo ſufficientis beneficij, nec iuxta d. Decreti tenorē, ad ſacros Ordines ſe promoueri prętendant, & à nonnullis Epiſcopis paſſim promoueantur, atque inde plerumque illud inconueniens eueniat, vt ſic promoti, & è clauſtro exeuntes, & per ſęculum vagantes, vel mendicare, vel ſordidum quęſtum exercere, non

ſine

ſine ipſorum dedecore, ac Ordinis vilipendio, & quam plurimorum Chriſti fidelium ſcandalo cogatur. Nos igitur, qui ſingulorum Dei Miniſtrorũ honorem, & decus (quantũ in nobis eſt) ſinceris exoptamus affectibus motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine hac perpetuo valitura ſanctione, decretum prædictum de Clericis ſęcularibus loquens, ad omnes, & ſingulos etiam cuiuſcũque Ordinis Clericos Religioſos, ſiue ſęculares more religioſorum viuentes in communi non profeſſos, harum ſerie extendimus, & ampliamus. Ac religioſis, & alijs prędictis non profeſſis, vt ad ſacros Ordines promoueri, necnon omnibus, & ſingulis venerabilibus Fratribus noſtris, Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis gratiam, & communionem Sedis Apoſt. habentibus, vt Ordines ipſos huiuſmodi Religioſis perſonis impẽdere, niſi obſeruata forma d. Decreti, non valeant, in virtute S. Obed. & ſub indignationis noſtrę pœna interdicimus, & prohibemus, ac contra facientes per annum à pręſtatione talium Ordinũ ipſo iure ſuſpẽdimus. Statuentes, & decernentes, promotiones quorũlibet religioſarum perſonarum prędict. ad Ordines huiuſmodi contra ipſius decreti Concil. Trident. formam, etiam cuiuſuis licentię ab Apoſt. Sede, vel illarum ſuperioribus cuiuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, & præeminentię exiſtant, etiam ſi Pontificali dignitate fungantur, vel Cardinalatus honore prędulgeant, conceſſæ prętextu factas, executione prędictorum ordinum omnino carere, nullaſque prorſus, & irritas exiſtere, ſicque promotas perſonas in altaris miniſterio miniſtrare non poſſe, Quinimo miniſtrantes priuilegijs, exemptionibus, immunitatibus & alijs gratijs Clericis conceſſis omnino priuari, & irregularitatis, aliaſque in dicto Decreto contentas, pœnas eo ipſo incurrere, à quibus niſi à Rom. Pont. vel in mortis articulo minimè abſolui poſſint. Non obſt. quibuſuis Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac quorũuis monaſteriorum, ordinum, etiam iuramento, & confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alias roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus & priuilegijs atque indultis, & litteris Apoſtolicis, illis, illorumque ſuperioribus, & perſonis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatorum derogatorijs, alijſque efficacioribus efficaciſſimis, reſtitutiuis, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis in genere, vel in ſpecie, ac alias quomodolibet etiam iteratis vicibus conceſſis, con-

ſir-

firmatis, & innouatis. Quibus omnibus etiam ſi alias pro illorum ſufficienti derogatione de illis, illorumque totis tenoribus ſpecialis,ſpecifica, expreſſa, & indiuidua;non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exequuta forma ad hoc ſeruanda foret,illorum tenores,formas datas,& decreta in illis appoſita, ac ſi de verbo ad verbum infererētur præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habente illis alias in ſuo robore permanſuris; hac vicè dumtaxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſque contrarijs quibuſcumque. Et vt præſentes litteræ ad omnium notitiam perueniant, & ne ve quis illarum ignorantia excuſari poſſit, volumus, & Apoſt.auctoritate decernimus, præſentes litteras ad valuas Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancellar. Apoſtolicæ, ac in acie Campi Floræ publicari, & earum exempla affigi,& imprimi,illarumque exemplis etiam impreſſis, manu alicuius Notarij publici, & ſigillo Prælati Eccleſiaſtici, vel eius curiæ obſignatis, eandem prorſus fidem adhiberi, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ extenſionis, ampliationis, interdicti, prohibitionis,ſuppoſitionis,ſtatuti,decreti,derogationis, & voluntatis infringere,vel ei auſu temerario contraire.Si quis autem hoc attentare præſumpſerit,indignationē omnipotētis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſt.eius,ſe nouerit incurſurum.

Datum Romę apud Sanctum Petrum,anno Incarnationis Domini 1568.pridie Idus Octobr.Pontificatu noſtri anno tertio.

Caſ. Glorierius.

H.Cumyn.

Regiſtrata apud Caſarem Secretarium.

Anno à Natiuitate Domini 1568. Indicti 11.die verò 12. menſis Nouembr.Pontif.Sanctiſs.in Chriſto Patris, & D. N.D. Pij, diuina prouid.Papæ V. anno tertio retroſcriptæ litteræ Apoſtolicæ affixæ,& publicatæ fuerunt ad valuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ,dimiſſis in ſuperius expreſſis locis præſentibus litteris per aliquantulum temporis ſpatium affixis, & deinde, vt moris eſt amotis per nos Thomam Gallarum,& Iulium Parinum,prælibati Sanctiſſimi D.N.Pij Papæ V.ac S.Sedis Apoſtolicæ Curſores.

Chriſtianus de Monte,Magiſter Curſ.

AD

AD CONCILII TRIDENTINI MARGARITAS.

Adm. R. P. Mauritij de Gregorio, Siculi Cameratenſis, Ord. Prædicatorum, Theol. Illuſtriſs. D. Oratij Aquauiua, Epiſcopi Calatini.

HYACINTVS.

Et collectio omnium Conciliorum Religionis Chriſtianæ contra hæreticos. Ex primo Hieroſolymitano ſub Diuo Petro vſque ad Tridentinum Ex Tomis magnis Conciliorum ex paruo Volumine Archiepiſcopi Toletani, Bartholomæi de Miranda etiam Conciliorum. Ex ſerie Synodorũ Dominici Bannes, ex Illuſtriſſimo Cardinali Baronio & ex Illuſtriſſimo Cardinali Bellarminio, ex Hiſtoria Tripartita, ex Hiſtoria Eccleſiaſtica Ruffini, ex Hiſtoria Eccleſiæ Euſebij, ex Platina, ex Panuino, ex Pyghio de Eccleſiaſtica Hierarchia, ex Epiphanio, ex Alphonſo de Caſtro, ex Serafino Poretta, ex Bullario, ex Sacris Canonibus, & eorum expoſitionibus ex Theologis in Sententijs, ex Summa S. Thomæ, & Commentatoribus, ex Expoſitoribus Noui, & Veteris Teſtamenti, ex Summis Caſuum conſcientiæ deſumptus, ſub quibus Põtificibus, Imperatoribus & in quo anno confeſſorum: & quot Epiſcopi, & cæteri interfuerunt.

CONCILIVM PRIMVM.

SVppoſita definitione Concilij, quam prædicti Doctores aſſignant, ſcilicet, quod eſt conuentus, ſeu congregatio Epiſcoporum, Abbatum, & Generalium Ordinum ex gratia locali Synodo ad tractandum de fide, & religione, & moribus authoritate Summi Pontificis. Videatur Bannes in princip. 2. 2.

Et ſuppoſita diuiſione; quod Concilium eſt triplex, Generale, ad quod generaliter Epiſcopi conuocantur; Prouinciale, ad quod Epiſcopi vnius Prouinciæ, aut Regni metropolitani authoritate congregantur. Et Epiſcopale quod faciunt Epiſcopi cum Sacerdotibus. Videantur Concilia Synodalia Sancti Caroli Borromei. Tandem ſuppoſita alia diuiſione, ſcilicet, quod Synodorum, quædam ſunt congregatæ, & confirmatæ a Summo Pontifice, quædam congregatæ tantum, & non confirmatæ,

matæ, quædam non congregatæ, ſed confirmatæ, & quædam neque confirmatæ, neque congregatæ. Videantur expoſitores Concilii Conſtantienſis.

PRIMVM CONCILIVM ſecundum aliquos.

QVidam dicunt in principio nominari primum Concilium fuiſſe contra Iudam in electione Matthiæ, vt in actis Apoſtolorum, cap. 1. ſub D. Petro in Hieroſolyma, cum cæteris Apoſtolis poſt Aſcenſionem Chriſti. Viri fratres, &c (dicit Petrus) de Iuda, &c. qui poſſedit agrum de mercede iniquitatis, &c. & orantes cecidit ſors ſuper Matthiam, & annumeratus eſt cum vndecim Apoſtolis. Ecce ex primo Concilio exiſtentia Spiritus ſancti.

PRIMVM CONCILIVM, ſecundum communem opinionem.

Summarium, de circumciſione non facienda, vt abſtineant à contaminationibus ſimulacrorum, fornicatione, ſuffocatis, & ſanguine.

COncilium primum Hieroſolymis celebratum eſt ſub Diuo Petro Apoſtolo, & reliquis Apoſtolis, tempore Claudij Tiberij, quod habetur. In Actibus Apoſtolorum cap. 15. quo modo ſequitur. Surrexerunt autem quidam de hæreſi Phariſæorum, qui crediderunt dicentes, quia oportet circumcidi eos; præcipere quoque ſeruari legem Moyſi, conueneruntque Apoſtoli, & ſeniores videre de verbo hoc; cum autem magna conquiſitio fieret; ſurgens Petrus, dixit ad eos; Viri fratres; vos ſcitis quoniam ab antiquis diebus in nobis elegit per os meum Gentes audire verbum Euangelii, & credere, & qui nouit corda Deus, teſtimonium perhibuit, dans illis Spiritum ſanctum, ſicut, & nobis: & nihil diſcreuit inter nos, & illos purificans corda eorum: nunc ergo quid tentatis Deum, imponere iugum ſuper ceruices diſcipulorum, quod neque Patres noſtri, neque nos portare potuimus, ſed per gratiam Domini noſtri Ieſu Chriſti credimus ſaluari; quemadmodum, & illi. Tacuit autem omnis multitudo, & audiebant Barnabam, & Paulum narrantes quanta Deus feciſſet ſigna, & prodigia in Gentibus per eos; & poſtquam tacuerunt, reſpondit Iacobus, dicens, Viri fratres,

au-

audit me: Simon narrauit quemadmodum primum Deus viſitauit ſumere ex Gentibus populum nomini ſuo, & huic concordant verba Prophetarum ſicut ſcriptum eſt; poſt hæc reuertar, & reædificabo tabernaculum Dauid, quod decidit; & diruta eius reædificabo, & erigam illud: vt requirant cæteri hominum, & omnes Gentes, ſuper quas inuocatum eſt nomen meum dicit Dominus faciens hæc. Notum à ſæculo eſt Domino opus ſuum: propterea ego iudico non inquietari eos, qui ex Gentibus conuertuntur ad Deum: ſed ſcribere ad eos, vt abſtineant ſe à contaminationibus ſimulacrorum, & fornicatione, & ſuffocatis, & ſanguine; Moyſes enim à temporibus antiquis habet in ſingulis ciuitatibus, qui eum prædicent in Synagogis, vbi per omne Sabbatum legitur. Tunc placuit Apoſtolis, & ſenioribus, & omni populo eligere viros ex eis, & mittere Antiochiam cum Paulo,& Barnaba Iudam, qui cognominabatur Barſabas, & Silam viros primos in fratribus, ſcribentes per manus eorum Apoſtoli, & ſeniores fratres, qui ſunt Antiochiæ, & Syriæ, & Ciliciæ fratribus ex gentibus ſalutem. Quoniam audiuimus, quia quidam ex nobis exeuntes, turbauerunt vos verbis euertentes animas veſtras, iubentes vos circumcidi, & ſeruare legem, quibus non mandauimus: placuit nobis in vnum eligere viros, & mittere ad vos cum cariſſimis noſtris Barnaba, & Paulo hominibus, qui tradiderunt animas ſuas pro nomine Domini noſtri Ieſu Chriſti. Miſimus ergo Iudam, & Silam, qui & ipſi vobis verbis referent eadem Viſum eſt enim Spiritui ſancto, & nobis, nihil vltra imponere vobis oneris, quam hæc neceſſaria; vt abſtineatis vos ab immolatis ſimulacrorum, & ſanguine, & ſuffocato, & fornicatione,à quibus cuſtodientes vos bene agetis. Valete.

Alia Tria Concilia.

GLoſa Ordinaria Actuum Apoſtolorum ponit alia duo concilia,vt in cap.ſexto, non eſt æquum derelinquere verbum Dei,& miniſtrare menſis,&c.

Elegerunt Stephanum &c.

Aliud.

IN capitulo vigeſimo primo aliud permittendo ad tempus legalia,donec Synagoga honorificè ſepeliatur.

Aliud.

IN capitulo quarto, Aliud, quod potiùs Cœtui orans pro incremento gratiæ dicitur,quam concilium.

II.

II. CONC. anno 252.

FVit Romanum ſub Cornelio Papa, & Decio Imperatore, congregatum contra Nouatum conſtituitur à ſexaginta Epiſcopis, & totidem Presbyteris cum Diaconibus multis, vbi ſtatuitur Nouatum cum his qui eum ſequerctur, alienum eſſe ab Eccleſia: Eos vero qui lapſi fuiſſent in certamine, fraterna commiſeratione curandos, & fomentis pœnitentiæ medicandos, & contra Catharos mundos ſe appellantes.

III. CONC. anno 303.

FVit Ancyrannum ab Ancyra ciuitate Galatiæ dictum, poſt tempora Marcellini Papæ celebratum paulo ante Nicænum circa annum Domini ſupradictum quod facile non inuenitur; fuit autem prouinciale, ſed tamen receptum in ſexta Synodo generali Conſtantinopoli in Trullo celebrata, vt patet ex 2. can. ſexta Synodi; à Gratiano in Decreto, Anchiritanum dictum, à quibuſdam (vt ait) Bartholomæus Carranza Aquiranum, & continet canones 24. contra eos, qui inuiti dijs thurificabant, vel immolabant ſub Euſebio Papa, & Diocletiano imperatore.

IV. CONC. anno 311.

FVit Neocæſarienſe ſub Melchiade Papa (quamuis quidam dicant quod neſciatur ſub quo Pontifice, cui opinioni videtur adhærere Archieſpiſcopus Toletanus) & ſub Conſtantino, Chloro, & Galerio Maximino Auguſtis in clara Neocæſarienſi ciuitate, quæ nunc Trapezuntium, appellatur, vt ait Palemonius de origine ciuitatum Scriptor, & Coſmographi recentiores enúcleant, in prouincia Cappadociæ ſita factum fuit paulò ante Nicænum; quoniam Epiſcopus hic, & illic deſignatus reperitur, in quo Patres 17. conuenerunt; cuius Canones ſexta Synodus Conſtantinopolitana in Trullo celebrata probauit, vt ex ſecundo Canone Græcæ editionis conſtat, depoſitionem, irregularitatem, tempus ordinandorum Presbyterorum numerum Diaconorum, &c. obſeruari iubet.

V. CONC. anno 315.

FVit Nicænum primum in Nicæa Bithyniæ ciuitate habitum, vt ait Polemonius. Vbi congregati fuerunt 118. Epiſcopi Catholici fidem integram, ſanctam, Catholicam immaculatam expoſuerunt, damnando Arium, Sabbellium, & Photinum hæreticos, ſub Diuo Silueſtro, & Magno Conſtantino.

VI. CONC. anno 320.

FVit ſecundum Romanum congregatum intra thermas Domitianas ſub D. Silueſtro, & Conſtantino Imperatore, cum 75. Epiſcopis, iterùm Arium, Photinum, & Sabellium reprobando, de gaudio mundationis Conſtantini, de donatione Eccleſię, &c.

VII. CONC. anno 322.

FVit Eliberinum prouinciale apud Elibertum Hiſpanię ciuitatem celebratam ſub Conſtantino Magno Imperatore, & Silueſtro Papa, 19. Epiſcoporum, idola, & homicidia prohibens. ...num, ponens matrimonium contemnentium; virginitatem laudans, vſuram eiiciens, lenocinium, &c.

VIII. CONC. anno 323.

FVit Arelatenſe primum prouinciale, ſub Conſtantino Magno, & Silueſtro Papa authoritate Pontificis confirmatum, cum fuiſſet prouinciale in Gallijs de obſeruatione Paſchatis, de domicilio, de Epiſcopis, & de quorumdam delictorum pœnis, &c. cum confirmatione primo in Prefatione.

IX. CONC. anno 324.

FVit Gangrenſe in Paphlagonia, ſeu regione Pelaſgiorum, prouinciale, confirmatum in ſexta Synodo generali Conſtantinopolitana in Trullo celebrata, ſub eiſdem, vt ex ſecundo Canone ditionis Græcæ Pariſinæ, vbi de nuptiis, de orationibus, de parentibus obediendo poſt epiſtolam, &c tractat.

X. CONC. anno 328.

FVit Arelatenſe ſecundum prouinciale, etiam ſub Silueſtro Papa, & Conſtantino, iubendo ne cum mulieribus cohabitetur, cum hęreticis non communicetur, ne Neophitis clericis ordo detur, &c.

XI. CONC. anno 332.

FVit Carthaginenſe primum ſub Silueſtro Papa, & Conſtantino Imperatore prouinciale fuit in quo Carthaginem ex diuerſis Prouinciis, Africanis plurimi conuenerunt Epiſcopi, & ſanciuit rebaptizationem non faciendam, martyres non infamandos, de ordine, &c.

XII. CONC. anno 342.

FVit Romanum ſecundum, ſub Iulio I. in quo conuenerunt 116. Epiſcopi contra Arium, cuius hæreſis iuualeſcebat, quem damnarunt vna cum ſuis dogmatibus, & in Synodo Nicæna confirmarunt acta.

XIII.

XIII. CONC. anno 346.

FVit Colonienſe ſub Iulio I. Papa, & Conſtantino Imperatore contra Eufratem blaſphemum hæreticum, Chriſtum negantem Deum eſſe, & cum fuiſſet Epiſcopus, fuit priuatus, & damnatus.

XIV. CONC. anno 347.

FVit Antiochenum ſub Iulio I. Papa, & Conſtantino Imperatore, cui Concilio ſubſcripſerunt triginta Epiſcopi, qui in eodem conuenerunt, & probatum eſt in ſexta Synodo generali Conſtantinopoli in Trullo celebrata, vt in can. 2. Græcæ editionis patet, vbi prohibetur cum Iudæis celebrare; cum excommunicatis communicare, & quæ facere non licet Epiſcopis.

XV. CONC. anno 351.

FVit Sardicenſe à Sardinia dictum, congregatum eſt præcepto Conſtantii Imperatoris, ſub quo fuit factum, & ſub Iulio Papa, vt Athanaſio liceret ad ſuam Eccleſiam redire, vnde fuerat expulſus per hæreticos Epiſcopos Arianos vt in hiſtoria Tripartita, in lib. 4. capit. 21. conuenerunt Orientales Epiſcopi 76. Occidentales quaſi 300. qui tamen continuò à Concilio diſcedentes, ſeorſim aliud Concilium fecere, in quo Arii dogmata ſtatuerunt, eorum diſceſſus cauſa fuit, quòd dicerent ſe nolle ad verba procedere, niſi prius à Concilio ſummouerētur defenſores Pauli, & Athanaſij, quòd Occidentales pati non potuerunt, cui Concilio affuit Hoſius Epiſcopus Cordubenſis, prius in Niceno de depoſitione Epiſcoporum, & de excommunicatione &c. tractarunt.

XVI. CONC. anno 350.

FVit Hieroſolimitanum ſecundum, per Maximum eiuſdem loci Epiſcopum cum Athanaſius litteris Conſtantij Imperatoris, & Iulij Papæ, ſub quibus fuit congregatum fultus, vt ad ſuam reuerteretur Eccleſiam, & hoc per omnes Epiſcopos fuit intentum.

XVII. CONC. anno 353.

FVit Sermienſe ſub Iulio I. Papa, & Conſtantino Imperatore, quod paulò poſt Conſtantinus in Sirmio iuſſit congregari; vbi fratres regulas tradiderunt fidei Orthodoxas contra Arium in quibus interpretati ſunt locum illum Geneſis cap. 19. hic non prætereundum; pluit Dominus à Domino, vt ſit ſenſus non quòd ipſe Pater à ſemetipſo pluere dicatur, ſed pluuit Dominus Filius à Domino Patre, vt habetur in Hiſtoria Tripartita, in lib. 5. cap. 3.

XVIII.

18. CONC. anno 364.

FVit Laodicēſe Prouinciale cõfirmatum in ſexta Synodo Generali in Trullo celebrata præſente Conſtantino, cũ ergo vigintiduo Patres in Laodicea Phrigiæ Pacatianæ ex diuerſis Prouincis Aſiæ conueniſſent, ſtatuerunt Canones 59. quibus regulas expoſuerunt eccleſiaſticas ſub Liberio Papa, & Conſtantino Imperatore, vbi de Bigamia, de Pſalmis, & Euangeliis legendis in Eccleſia, & quod clerici ad tabernas, & ludos ire non audeãt.

19. CONC. anno 388.

FVit Conſtantinopolitanum ſub Damaſo Papa, & Cyrillo Hieroſolymitano, Gratiano, & Theodoſio Imp. Concilium centum quinquaginta Patrum fuit contra Macedonium Epiſcopum Conſtantinopolitanum, qui Spiritum Sanctũ Deum eſſe negabat, Eſt autem ex quatuor principalibus Conciliis, & quidem proximum poſt Nicænum, ſtatuerunt aliquot Canones, & Symbolum fidei non diuerſum ab eo, quod in Eccleſia cantatur, niſi quod addiderunt Spiritum Sanctum ex Patre procedentem, ſubſcripſerunt ſe centum quinquaginta Epiſcopi.

20. CONC. anno 387.

FVit Valētinum Prouinciale apud Gallias celebratum ſub Damaſo Primo Papa, & Gratiano, & Valentiniano Imp. in quo conuenerunt triginta Epiſcopi, & ediderunt Canones quatuor de puellis quæ ſe Deo vouerant quod baptizati non debeant ſacrificiis dæmonum ſe miſcere, &c.

21. CONC. anno 393.

FVuit Telenſe apud Africam Concilium prouinciale contra Iouinianum, & ſocios eius ſub Siricio Papa, Theodoſio 1. Arcadio, & Honorio Impp. vbi perlectæ ſunt litteræ Pontificis, & ad eumdem reſponſum factum, & etiam contra Manichæos, &c.

22. CONC. anno 396.

FVit Carthaginenſe, & prouinciale, ſed confirmatum in ſexta Synodo generali Trulli, quod Carthaginenſe fuit ſub Siricio Papa, & Theodoſio Imper. vbi iubetur, vt prædicetur Trinitas, quod ſacerdotes, & clerici ſint caſti, de diœceſibus, & vt Parochi obediant, &c.

23. CONC. anno 397.

FVit Carthaginenſe tertium prouinciale, tamen confirmatum in ſexta Synodo generali Trulli, vbi dicitur, vt ſingulis annis Synodus ab Epiſcopis fiat, & cui quedam Sacramenti non

conferenda: vetus, & nouum teſtamentum in Eccleſia legendum, eorum partes quę ſint, explicentur.

24. CONC. anno 398.

FVit Carthaginenſe quartum prouinciale, ſub Siricio Papa, & Arcadio Imper. cui inter fuerunt. 214. Epiſcopi, confirmatum deinde in ſexta Synodo in Trullo celebrata, vbi recepta ſunt Concilia in Carthagine habita de proprietatibus Epiſcoporum, & ordinandorum, & de aliis ordinibus, de clericis, & virginibus ſanctimonialibus, quæ facere, & quæ non licet Epiſcopis, clericis, & viduis profeſſis.

25. CONC. anno 399.

FVit Thauritanenſe prouinciale, ſub Sirio Papa; & Diuo Ambroſio Epiſcopo Mediolanẽſe, Arcadio, & Honorio Imperatoribus, quod totum conſumptum eſt in cauſarum quorumdam ciuilium compoſitione, quę tunc inter Epiſcopos quoſdam & aliquos Presbyteros agitabantur, & ideo à multis, vt ab Archiepiſcopo Toletano, & à Bannes omnia derelinquuntur.

26. CONC. anno 492.

FVit Cartaginenſe quintum ſub Anaſtaſio Papa, & Arcadio Imperatore, exiſtentibus 73. Epiſcopis; à quibus quindecim canones editi ſunt, de clericis, de non alienatione rerum Eccleſiarum, de idolatris deſtruendis, & cætera tractarunt.

27. CONC. anno 403.

FVit Toletanum primum Prouinciale, ſub Anaſtaſio Papa, & Arcadio Imper. authoritate Leonis Papæ primi confirmatum, præſentibus 19. Epiſcopis, Toletano Pręſidentes; vbi fuit determinatum, ne ad ſchiſma ſubditi Epiſcopi perueniant, & vt nullus pręter Epiſcopos Chriſma conficiat, regulas fidei Catholicæ, & aſſertio eiuſdem contra Priſcillianiſtas, &c.

28. CONC. anno 408.

FVit, Mileuitanum ſub Innocentio I. Papa, atque Auguſtino Hippobenſi Epiſcopo Doctore Eccleſiæ, & capite Auguſtinianorum, Arcadio, & Honorio Impp. contra Pelagianos, præſente Anſelmo, Legato Eccleſiæ Romanæ, ſubdentes poſt, contra Pelagium, dicentem, ſalutem euenire ex nobis. Ne Epiſcopi ſint negligentes contra hęreticos, quando Concilium eſt faciendum: & ibi fuit confirmatum ab Innocentio.

29. CONC. anno 423.

FVit Carthaginenſe ſextum ſub Bonifacio I. Papa, & Honorio Imperatore, Prouinciale tamen à 217. Epiſcopis celebra-

bratum eſt decidentibus, vt ab Epiſcopis Orientalibus petatur Concilium Nicænum, & recitarunt profeſſionem fidei.

30. CONC. anno 424.

FVit Carthaginenſe ſeptimum, Prouinciale, ſub Bonifacio I. Papa, & Honorio Imperatore, à 73. Epiſcopis editum, nihil habens, quod ad noſtra tempora perueniat, quamuis multa in ſupraſcriptis, & dicendis Conciliis tangantur.

31. CONC. anno. 428.

FVit Epheſinũ ſub Celeſtino I. Papa, ſub quo mortuus eſt Auguſtinus ſupradictus R. A. (quorum fuit Pater magnus Dominicus) etiam author, & Theodoſio Imp. quod Concilium fuit ex quatuor principalibus contra Neſtorium Conſtantinopolitanum Epiſcopum exiſtentibus in eo 20. Epiſcopis. Qui Neſtorius purum hominem ex Sancta Maria Virgine natum aſſeruit Chriſtum, & aliam perſonam carnis, & aliam facere deitatem dicebat; cui Synodo præfuit Cyrillus Alexandriæ Epiſcopus, qui cum vniuerſo Concilio ad eundem Neſtorium eadem decreta trãſmiſit, vt habetur in Epiſtola.

32. CONC. anno 436.

FVit Rhegienſe Concilium prouinciale ſub Sixto III. Papa, & Theodoſio II. Imp. à tredecim Epiſcopis celebratum, facientibus ſex Canones, attingendo ad ea quæ dicta ſunt in Concilio Tauritanenſe de hæreticis, & ſchiſmaticis Epiſcopis, quod in Nicæno tetigit. De Epiſcopis tandem loquuntur.

33. CONC. anno 438.

FVit Agatenſe prouinciale, à Ciuitate Agata Galliæ, à triginta quinque Epiſcopis, in quo de diſciplina, & ordinationibus Clericorum, & Pontificum, & Eccleſiarum vtilitatibus, de prædicatione Symboli, & ne ante Miſſam expletam egredi populus præſumat.

34. CONC. anno 440.

FVit Aquileienſe prouinciale, contra Palladium, & Secundinum Arianæ ſectæ defenſores, ſub Sixto Papa III. & Theodoſio Imper. vbi damnarunt eos Patres, & adeſt dominationis forma, quod fecerunt cum quibuſdam Legatis Afrorum, & Gallorum.

35. CONC. anno 444.

FVit Arauſicanum prouinciale ſub Leone Papa, & Theodoſio II. Imper. vigintiquinque Canones ad edificationẽ Eccleſiæ, & ſtabilimentum, primo de Chriſmate, de cõuerſione hæretico-

rum in articulo mortis, & de Cathecumenis, de libero arbitrio, de miſericordia Dei, de adiutorio eius, de natura, & gratia, de peccato originali quæ habentur in Concilio Tridentino.

36. CONC. anno 446.

FVit Vaſenſe prouinciale per decem,& octo Epiſcopos celebratum, vbi fuit deciſum,quòd proprii Epiſcopi Chriſma recipiatur; de ſepulturis, de prædicatoribus: vt kyrie eleiſon in omnibus Eccleſiis dicatur, &c. ſub Leone I. Papa, & Theodoſio Imper.

37. CONC. anno 447.

FVuit Carpentoractenſe prouinciale,ſub Leone I.& Valentiniano Imp. fecerunt conſtitutiones contra Epiſcopos querelatos parum,aut nihil eorum, quæ à fidelibus Eccleſiis conferebantur, dantes vt amplius non faciant.

38. CONC. anno 453.

FVit Arelatenſe tertium prouinciale à 34. Epiſcopis celebratum ſub Leone Papa, & Valentiniano Imp. Martiano Auguſto, Opilione, & Vincamalo Conſulibus, de obſeruandis canonibus,de ætate diaconorum,& Sacerdotū ordinandorū, &c.

39. CONC. anno 457.

FVit Calcedonenſe generale vnū ex quatuor celeberrimis ſub Leone Papa, & Martiano Imper. celebratum eſt à 630. Patribus contra Eutichen Conſtantinopolitanum Abbatem, qui aſſerebat Chriſtum poſt humanam aſſumptionem non ex duabus naturis exiſtere,ſed ſolam in eo diuinam naturam permanere, & contra Dioſcorum eiuſdem defenſorem Alexandrinum Epiſcopum, damnando etiam Epiſcopos, ordinationem per pecuniam facientes, de clericis, ne abſque dimiſſoriis miniſtrent &c.

40. CONC. eodem anno.

FVit Synodus Calcedonenſis 630. Epiſcoporum, habita contra omnes hæreſes,& præcipuè contra Eutichen,& Dioſcorum Alexandrinum Epiſcopum, per actiones, decem, & octo & concluditur inualidum eſſe Concilium abſque Apoſtolicæ Sedis Legatos,ſub Valentiniano,& Martiano Impp.& Leone I. Papa,&c.

41. CONC. anno 458.

FVit Veneticum prouinciale, in quo pauci Epiſcopi conuenerunt, ſexdecim Canones ſtatuentes, in quibus tractatur de regula Eccleſiaſtica, quæ ſacerdotibus, donante Domino credi-

credita eſt, de diſtrictione, cuius cura non ſine culpa eorum torpeſcit; ſub Leone 1. Papa, & Martiano Imp. celebratum, &c.

42. CONC. anno 462.

FVit Turonenſe prouinciale primum, in quo fuerunt octo Epiſcopi, continens tredecim Canones, quibus primo hortatur clericos ad caſtitatem, ſecundo ad abſtinentiam, in reliquo complectitur inſtitutionem regularem eorumdem clericorum, &c.

43. CONC. anno 466.

FVit Romanum tertium prouinciale, ſub Hilario Papa, à 50. Epiſcopis congregatum potiſſimum ſtatuentibus, vt Canones Nicæni Concil. & Apoſtolicæ Sedis decreta cuſtodiantur, & vt bigami ad gradus Eccleſiaſticos non accedant, ſcilicet viduæ, aut corruptæ mulieris mariti, de Epiſcopis, & quòd non eligant ſucceſſores.

44. CONC. anno 486.

FVit Tarraconenſe prouinciale à decem Epiſcopis celebratum ſub Felice 3. Papa, & Zenone Imper. decidentibus ne Clerici, & Monachi communicent cum mulieribus, ne vendant carius, & vilius emant, ad criminalia ſe miſcere non audeant, de Epiſcopis quòd ſemel in anno viſitent, & nullum bis confirment.

45. CONC. anno 494.

FVit Eupapenenſe prouinciale, in quo fuerunt 70. Epiſcopi ſub Gelaſio Papa, & Anaſtaſio Imper. facientes 40. decreta ad inſtitutionem clericorum, & Epiſcoporum, vt in Agatenſe Concil. ſcilicet, vt Epiſcopi, & clerici venatores non ſint, illicitis horis non deambulent.

46. CONC. anno 502.

FVit Ilerdenſe prouinciale, & 8. Epiſcoporum ſub Symmacho Papa, & Anaſtaſio Imp. facientium quattuordecim Canones, iubentes vt clerici à ſanguine humano abſtineant, ab abortu, & eius pœna ab inceſtu, à ſtupro, &c. quæ à Gratiano de hoc Concil. in decreto de conſecr. diſt. 4.

47. CONC. anno 510.

FVit Valentinum per ſex Epiſcopos celebratum, à Valentia Hiſpaniæ dictum ſub Symmacho Papa, & Anaſtaſio Imper. conſtituentes, vt Euangelium poſt Epiſtolam legatur, & quod Epiſcopus defunctus per viciniorem Epiſcopum honorificè ſepeliatur.

48. CONC. anno 512.

FVit Aurelianenſe primum tempore Clodouei Regis Francorum, cuius etiam extat epiſtola ad eandem Synodum, in qua profitetur ſe pariturum Eccleſiæ, & Papæ præceptis; de non captiuandis clericis, monialibus, ſeruis Eccleſiarum, & ipſos reddere captiuos; Ideo ad eundem Regem reſcribitur à Synodo præter hæc, de homicidis, adulteris, & furibus, &c. & ab Eccleſia abſtrahere non preſumant quod præſcriptio non habet locum in Eccleſia, de Quinquageſima, Sexageſima, Quadrageſima, de Litanijs, &c. tractatur.

49. CONC. anno 513.

FVit Gerundenſe prouinciale ſub Hormida Papa, & Iuſtino Imp. conſtituens, vt qualibet Prouincia in officio Eccleſiæ vnum teneat ordinem de baptizatione Cathecumenorum in vigilia Paſchæ, & Pentecoſtes, vt dicatur oratio Dominicalis, de honeſtate, & vita clericorum, &c.

50. CONC. anno 520.

FVit Cęſarauguſtanum prouinciale dudecim Epiſcoporum ſub Hormiſda Papa, & Iuſtino Imp. iubentium, vt mulieres fideles ad cœtum virorum alienorum non accedant, neque ad lectionem, & Doctoratus nomen non vſurpetur, die Dominico non ieiunetur,

51. CONC. anno 528.

FVit Toletanum ſecundum anni quinti Almarici Regis ſub Ioanne I. Papa, & Iuſtino Imperat. iubens, vt clericos ante ordinem ſacrum, & Monachos ante profeſſionem ad nupitas accedere permittantur, hęreticos poſt mortem poſſe anathematizari teſtimonio Sanctorum Patrum.

52. CONC. anno 523.

FVit Conſtantinopolitanum quintum genetale à 165. Patribus ſub Felice Quarto, Bonifacio Secundo, Ioanne Sècundo, Agapito Primo, Syluerio, & Vigilio Pontificibus ſub Iuſtino Imp. contra Petrum, Antimum Seuerum, & Ibam hæreticos, Petrus Archiepiſcopus Antiochenus aſſerebat in Triſagio hymno addendam eſſe Crucem, ideſt Trinitatem eſſe crucifixam, vt diceretur, Sanctus, Sanctus, Sanctus, qui crucifixus eſt pro nobis, vbi neceſſe erat, aut confundere perſonas Trinitatis, aut negare duas naturas in Chriſto contra quos plures Epiſcopi Orientales plura ſcripſerunt, quę habentur in tomo 2. Concil. folio 6. & iuxta ſecundum impreſſionẽ noſtrorũ Conciliorũ.

53.

53. CONC. anno 543.

FVit Aurelianenſe ſecundum prouinciale ex Vrbe Aurelia, ex præceptione Francorum Regum, vt ibi patres de obſeruatione legis Catholicæ tractarent, & quid de nouis dogmatibus ſentirent, & conſcriberent, quid obſeruandum in poſterum, cum vigintiquinque canonibus de Epiſcopis Commetropolitanis, vt Concil. prouinciale congregent.

54. CONC. anno 545.

FVit Aurelianenſe tertium prouinciale tempore Childeberti Regis Francorum ſub Vigilio Papa, & Iuſtiniano Imper. per Canones 26. dicentes ne in ſacris conſtituti miſceant ſe ad vxores accipendas. De electione Metropolitanorum contra Bonoſiacium hereticum, de rebaptizatione.

55. CONC. anno 550.

FVit Auernenſe Prouinciale, ſub Vigilio Papa, & Iuſtiniano Imper. addendo quædam noua, & repetendo, aliqua ſupradicta ad emendationem vitæ, ad ſerenitatem regulæ, ad animarum remedium.

56. CONC. anno 551.

FVit Aurelianenſe quartum Prouinciale, ſub Pelagio Primo Papa, & Iuſtiniano Imp. & Chideberto Rege Francorum, determinando prius ſancita non violanda eſſe, de Quadrageſima, & feſtiuitate Paſchali plura dicendo.

57. CONC. anno 552.

FVit Turonenſe ſecũdum Prouinciale, pro pace & inſtructione Eccleſiæ, ſub Pelagio I. Papa, & Iuſtiniano Imper. per viginti Canones determinando, ne laici in Eccleſia clericis miſceantur, vt litis iacula finiant, & vota pacis acquirant, dicente Domino in Ioanne cap. 14. Pacem meam do vobis.

58. CONC. anno 467.

FVit Pariſienſe primum pro vtilitate Eccleſiæ, ſub Pelagio I. Papa, & Iuſtiniano Imper. vt nemo res Epiſcopi, & Eccleſiæ confiſcare præſumat, excõmunicatum ab alijs non debere admitti.

59. CONC. anno 568.

FVit Aurelianẽſe ſecundum, in quo inter cętera Eutichetis, & Neſtori dogmata iterum damnata ſunt, & quotannis Concilium conuocaretur cautum, & per capita duodecim dicendo, vt nullus propter cauſas leues ſuſpendatur, ſub Ioanne III. papa, & Iuſtino Imp. concludit, &c.

60. CONC. anno 584.

FVit Hiſpalenſe primum ſub Pelagio 2. Papa, & Mauritio Imperat. robur habens à Sede Romana, vt in præfatione habetur: de diſponendis Eccleſiæ rebus cum ſubſcriptionibus aſſiſtentium.

61. CONC. anno 587.

FVit Toletanum tertium, in quo Arii hæreſis damnatur, ſub Riccardo Rege, Pelagio 2. Papa, & Mauritio Imp. per Canones 22. & in ſecundo dicitur, quòd in Eccleſia Dominicis diebus Symbolum recitetur, &c.

62. CONC. anno 588.

FVit Matiſconenſe Prouinciale primum, ſub Pelagio 2. Papa, & Mauritio Imperat. vt monaſteria puellarum nullus ingrediatur non probatæ vitæ. De ieiunio Aduentus, & cætera ordinans.

63. CONC. anno 588.

FVit Matiſconenſe ſecundum prouinciale ſub eiſdem, de obſeruantia diei Dominicæ, de decimis per Canones 20. multa Eccleſiaſtica tractans.

64. CONC. anno 616.

FVit Antiſiodorenſe Prouinciale ſub Theodoro, & Heraclio Imperatore contra ſtrigas diabolicas, contra ſortilegia, & ſuperſtitiones, de chriſmate, & ſanguine Chriſti, de vino conſecrando per quadraginta, & vnum Canones.

65. CONC. anno 623.

FVit Hiſpalenſe ſecundum prouinciale, ſub Honorio Papa, & Heraclio Imper. de præſcriptione, de bigamia, de ingratitudine, & de duabus in Chriſto naturis.

66. CONC. anno 636.

FVit Toletanum quartum ab omnibus Hiſpaniæ, & Galitiæ Epiſcopis ſub eiſdem docentibus formulam Conciliorum celebrandorum, de oratione, & confeſſione fidei, de paſſione Chriſti. Quando cantandum Alleluia, & de Hymnis, &c.

67. CONC. anno 640.

FVit Toletanum quintum Prouinciale, à viginti Epiſcopis celebratum, tempore Regis Gothorum Suuintillæ ſub filio Heraclii Imperat. & Theodoro Papa de Litaniis, quando ſint dicendæ, cum Epiſcopis, & eorum Vicariis.

68.

68. CONC. anno 642.

FVit Toletanum ſextum prouinciale in Eccleſia S. Leucadiæ Martyris, à quinquaginta Epiſcopis Hiſpaniæ, & Galitiæ, ſub Theodoro Papa, & Heracleone Imper. Præſidente Eugenio Epiſcopo Toletano. De humanitate Chriſti aſſumpta, & ſubdit Regem Suuintillam expellere eos iuraſſe cum quinquaginta duobus Epiſcopis.

69. CONC. anno 644.

FVit Braccarenſe primum Tulgæ Gothorum Regis temporibus ab Epiſcopis Galitię ſub Theodoro, & Conſtante Imp. in quo Concilio primo lectum eſt exemplar fidei cum Capitulis quæ Epiſcopi Varaconenſes, Luſitani, & Betici contra hæreſim Priſcillanam per Canones 39.

70. CONC. anno 646.

FVit Braccarenſe ſecundum prouinciale, tractans ea, quæ ad Eccleſiaſticam diſciplinam pertinent; de forma viſitationis Eccleſiæ ab Epiſcopis, quæ poſſint, & non poſſint accipere. De conſecr. Eccleſiæ ſub Theodoro Papa, & Conſtant. Imper. filio Conſtantini Tertii.

71. CONC. anno 648.

FVit Toletanum ſeptimum, à triginta octo Epiſcopis celebratum, ſub Martino Papa Primo, & Conſtantè Imperatore. De euentu infirmitatum in clerico miniſtrante. De exequiis, & ſimilibus.

72. CONC. anno 650.

FVit Lateranenſe primum, Romæ celebratum à 105. Epiſcopis, contra Sergium, Pyrrhum, & Paulum Patriarchas Conſtantinopolitanos. Cyrum Alexandrinum, & Theodorum contra immaculatam fidem multa dicentes, cum ſubſcriptionibus Martini Papæ, & dictorum Epiſcopornm.

75. CONC. anuo 652.

FVit Toletanum octauum, à quinquaginta quinque Epiſcopis celebratum, De incauto iuramento non faciendo. De caſtitate Epiſcoporum, De frangentibus ieiunium, & ſimilibus, ſub Martino Papa, & Conſtante Imp.

74. CONC. anno 653.

FVit Toletanum nonum prouinciale a ſexdecim Epiſcopis ſub ſupradictis Imp. & Papa iubentibus, quòd à correctione prælatorum eſt inchoanda Synodus, & ab eiſdem danda eſt tertia Pars Eccleſiæ, cætera, de filijs clericorum, &c.

75.

75. CONC. anno 654.

FVit Toletanum ſub iiſdem decimum de celebritate annunciationis Dominicæ, de profeſſione, & habitu viduę profeſſæ, &c.

76. CONC. anno 655.

FVit Cabilonenſe prouinciale in Gallijs ſub Eugenio I. Papa, & Conſtantino Imper. per decem, & nouem Canones repetentes quæ in Concilio Niceno, & quod Canonum ſtatuta ab omnibus intemeratè ſeruentur. De pœnitentia à Confeſſore danda: Ne turpia in Eccleſia cantentur.

77. CONC. anno 668.

FVit Toletanum vndecimum, ſub Vitaliano Papa, & Conſtãte Imper. De proceſſione Spiritus Sancti. De Trinitate. De Incarnatione. De Reſurrectione: & quod Epiſcopus debeat prædicare,

78. CONC. anno 669.

FVit Bracharenſe prouinciale tertium, ſub eiſdem, de pane, & vino excluſis opinionibus ſchiſmaticis aqua permixto fiat ſacrificium in Miſſa, & in nouis vaſibus. De reliquijs quomodo geſtandis.

79. CONC. anno 670.

FVit Conſtantinopolitanum ſextum generale, & Oecumenicum iterum aduerſus Sergium, & ceteros vt ſupra dicentes vnam voluntatem, vnam operationem in diſpenſatione incarnationis Præſidente Conſtantinopolitano Imp. & legatis miſſis ab Agatone Papa, ſub eodem Conſtantino Quarto, per actiones decem & octo.

80. CONC. anno 683.

FVit Toletanum duodecimum, ſub Leonè II. Papa, & Conſtantino IV. Imper. & vt ait Caranza, etiam ſub Agatone, de pœnitentia, de authoritate conceſſa Epiſcopo Toletano, & de pertinentibus ad Regem communicantem cum Eccleſia.

81. CONC. anno 690.

FVit Toletanum tertiumdecimum, ſub Sergio Papa, & Iuſtiniano II. Imperat. vbi quædam particularia, & quædam communia ſupradicta tanguntur.

82. CONC. anno 742.

FVit Synodus mandato Apoſtolico à S. Bonifacio, & Epiſcopis Francorum habita ſub *Zacharia* Papa, &, Carolo Magno Duce. Quæ ſunt prohibita Eccleſiaſticis, &c. & quod ad Epiſco-

ſcopos pertinet eiicere ſpurcitias Gentilitatis.

83. CONC. anno 781.

FVit Nicænum ſecundum, quod Græci generale appellant. In quo imagines expreſſe adorandas, & amplectendas veneratione decretum eſt, & ſanctorum reliquias venerandas; ſub Adriano Papa, & Conſtantino VI. Imperatore.

84. CONC. anno 813.

FVit Maguntianum ad inſtaurandam Eccleſiam collapſam, ſedentes in prima Turma Epiſcopi cum quibuſdam notariis legentes, ac tractantes Euangelium, & Epiſtolam, Actum Apoſtolorum Canones, & Opuſcula Sanctorum Patrum; Paſtoralem librum diui Greg. per Can. 57.

85. CONC. anno 815.

FVit Vuormatienſe prouinciale, ſub Leone III. Papa, & Carolo Magno Imper. & pronunciata profeſſione fidei, propter cauſam leuem non eſſe excommunicandum aliquem. De profeſſione monachorum, quod miniſtri Dei ſint ſobrii, & menſa Epiſcopalis parca.

86. CONC. anno 816.

FVit Rhemenſe prouinciale ſub Carolo Magno, & Leone II. Papa, multa, ad honeſtatem clericorum pertinentia, & quædam Sacramenta ſupra tangit.

87. CONC. anno 870.

FVit Conſtantinopolitanum octauum vniuerſale, factum potiſſimum propter depoſitionem Ignatii Patriarchæ Conſtantinopolitani, quem quidam Epiſcopi ab Eccleſia, cui iure præſidebat, tyrannice proiecerant, & Photinum ex foro ſæcularis militiæ ſubito tonſuratum eidem Eccleſiæ contra ſacros Canones præfecerant ſub Adriano II. Papa, & Baſilio Imp. Conſtantinopolitano.

88. CONC. anno 888.

FVit Tribarienſe prouinciale à viginti duobus Epiſcopis Germanorum, ad reformationem morum, & ſtatus non ſolùm clericorum, ſed etiam laicorum.

89. CONC. anno 1215.

FVit Lateranenſe ſecundum generale ſub Innoc. III. Papa, & Philippo Imp. cui interfuerunt Hieroſolymitanus, & Conſtantinopolitanus Patriarchæ Metropolitani, 70. Epiſc. 400. Abbates, 13. Priores Conuentuales, 80. Græci, & Romani Imp. Legati, Oratores Regũ, Hiſpaniæ, Galliç, Angliç, ſub quo Pap. Romanus

manus moritur Peruſijs Pontificatus ſui anno 18.menſe ſeptimo die 26.cuius Pontificis virtutē,&doctrinam ſummopere adiuuit B.Dominici,& B.Franciſci ſanctitas, à quibus Prædicatorum, & Minorum Ordo tunc ortum habuit: Damnans libellum contra Magiſtrum Petrum Lombardum, excommunicans hæreticos omnes, & ſine licentia prædicantes, & quod ſemel in anno omnes confiteri teneantur per capita 69.

90. CONC. anno 1313.

FVit Viennenſe generale probans conſtitutiones, quæ in volumine Clementinarum feruntur ſub Clemente V. & Alberto Imper. vbi determinarunt feſtum Corporis Chriſti celebrari feria v. poſt octauam Pentecoſtes, concedendo indulgentias exiſtentibus in officio, & horis diuinis, etiam octauæ, & quod anima rationalis ſit forma per ſe corporis humani, & eſſentialiter, damnando errores Begardorum, & Beguinarum.

91. CONC. anno 1415.

FVit Conſtantienſe, ſub Ioanne Vigeſimo tertio Papa, & Sigiſmundo Imper.inchoatum tempore ſchiſmatis tribus Pontificibus exiſtentibus Ioanne 23. Benedicto 13. & Gregorio 12. pronunciando ſententiam damnationis Ioannis Vuiclef. cum ſuis 45.articulis per ſeſſiones 45.

92. CONC. anno 1431.

FVit Baſileenſe inchoatum prius Senis, translatum deinde Baſileam, ſub Martino V. Papa, & Sigiſmundo Imp. & notandum quod ait Bartholomæus Archiepiſcopus Toletanus hic quod quæ in Conſtantienſi, & Baſileenſi dicuntur, non habent aliquid authoritatis, niſi quòd in Bulla Martini Quinti, & Nicolai Quinti Pontificum continentur.

93. CONC. anno 1432.

FVit Florentinum, inchoatum Ferrariæ, & propter peſtem in Florentiam translatum: præſente Imper. Grecorum, & Patriarcha Conſtantinopolitano, cum alijs Pontificibus, Abbatibus, Monachis, & Cruceſignatis, per 25. Seſſiones ſex habitas prius Ferrariæ, de proceſſione Spiritus Sancti à Filio, de igne Purgatorij de primatu Papæ, de Sacramentis ibi diſputatum eſt ſub Eugenio iv.& Sigiſmundo Imperatore.

94. CONC. anno 1513.

FVit Lateranenſe tertium Generale, ſub Iulio Secundo, & Leone Decimo Pontificibus, & Maximiliano Imper. pro reformatione Eccleſiæ, & pace inter Principes Chriſtianos compo-

ponenda, iubendo etiam Lectoribus Philoſophiæ, vt diſcipulis ſuis veritatem fidei declarent, vt de creatione, de anima intelectiua, damnãdo Piſanum Conciliabulum legendo Bullas, Canones, & ſacram Theologiam, de officio præceptorum puerorum, vt doceant præcepta diuina, & articulos fidei.

De Concilijs, quæ extra ſeriem reperiuntur atteſtata tantùm.

AB Archiepiſcopo Toletano Concilium Generale Vienneſe, & Lugdunenſe.

A Pannicarola in Quadrageſimali. C. Aquenſe.

A Gratiano 6. quæſt. 2. cap. quod autem Concilium Varenſe.

Cap. ſi tantum Alſenſe Concilium.

Hermerianum.

Fauentinum.

Hipponenſe.

Genuenſe.

Mittenſe.

Miſietenſe.

Vrbarienſe.

Compendienſe.

Aliud Apud Sanctum Medardum habitum.

Aliud Apud Beluacum, de conſecr. diſt. 4.

A Dominico Bannes in fine ſuæ ſeriei Concilium Simenſe partim ſacrum, & partim ſacrilegum.

Ex Socrate in hiſtoria Tripartita, & Theodoreto ſimiliter.

Fuerunt facta ab Arianis alia decem, vt ait Athanaſius in Epiſtola ad Afros, & Sozomenus in cap. 35. lib. 5. quæ ſupradicta tangunt.

Ex Camillo Barello de præſtantia Miſſica.

CONCIL. *anno* 1545.

FVit vltimum Tridentinum Generale, & Occumenicum ſub Paulo 3. Iulio 3. Marcello 2. Paulo 4. Pio 4. & Pio 5. Pontificibus; ſub Carolo V. & Ferdinando Imperatore ad extinguendas hæreſes Martini Lutheri, in Germania, contra indulgentias Pontificis hæreticè prædicantis, & ſcribentis; contra Primatum Eccleſiæ Romanæ, contra cælibatum, & cæteros ritus veteris Eccleſiæ, contra quem, & alios fuit aſſignatum Conciliũ primò Mantuam, deinde propter aliquas cauſas legitimas Vincentiam, tertio Tridentum; nec tunc quidquam factum eſt, Quarto rurſus anno 1545. inchoatum eſt tertiodecimo die Decem-

cembr. Legatis Apoſtolicæ Sedis Præſidentibus, cum tot Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, Abbatibus, Generalibus, Theologis,& Legiſtis, Oratoribus, á Regibus Chriſtianis, & principibus etiam miſſis, vt patent in ipſo.

IN magnis tomis nouis, & vltimis impreſſis Conciliorum erga finem, habentur ſex Concilia Mediol. ſub Diuo Carolo. Aliud adeſt Aquileienſe ſub Clemente Octauo 1593. & Franciſco Barbaro Patriarcha eiuſdem Ciuitatis. De Reformatione. De vitijs fugiendis, & virtutibus amplectendis, De vita, & honeſtate clericorum, vt adimpleant Concilia Canones, & C. ordinantur.

HÆc de Conciliis Generalibus, & Prouincialibus, de Epiſcopalibus autem, ſeu localibus, quæ anno quolibet, vt ait Concilium Carthaginenſe cap. 2. facienda, & augenda ſunt, nihil dicimus, & d. S. R. Eccleſiæ ſupponuntur, Sanctiſq. ſuis, quibus honor, gloria, & labor quinque annorum ex 1604. Galatiæ in die S. Stephani Confeſſoris Epiſcopi Calatini, vſque ad 1611. in die S. Ferdinandi, etiam Epiſcopi Calatini, quorum auxilio Viridarium omnium ſcientiarum imprimere pollicemur, & Sacræ Scripturæ paradiſum, quem Deus nobis concedat. Amen.

MAR-

Digitized by Google

MARGARITA CONCIL·TRIDENT·

Omnes gemmas.

In eiuſdem Sanctа Synodo ſingulis Capitibus, Canonibus, & decretis abditas copioſè depromens.

A

ABbates quomodo eligendi, ſeſſ. 25. de Reg. & Mon. c. 6. p. 223. & ſeq. & qui in Monaſterijs, quæ ſunt Ordinum capita, ibidem c. 21. pag. 231

Abbatibus, quos ordines conferre liceat, Seſſ. 23. de ref. c. 10. 168

Abbatum officium in Lectore ſacræ ſcripturæ eligendo, ſeſſ. 5. de ref. c. 1. 16. in aſſiſtendo degradationi loco Epiſcoporum, Seſſ. 13. de ref. p. 76. in viſitando, Seſſ. 25. de Reg. & Mon. cap. 20. 230. in exequendo decreta huius Concilij, ibid. c. 22. 232

Abbatum Monaſteria ab Epiſcoporum iuriſdictioni exempta, Seſſ. 25. de Reg. & Monial. c. 11. 226. & ibid. c. 20. 230

Abbatum priuilegia quando ceſſent, Seſſ. 23. de ref. cap. 10. 168. & Seſſ. 24. de ref. c. 17. 208

Abbatum negligentia quando ſuppleatur, Seſſ. 5. de reform. c. 1. 16. & ibid. cap. 2. 17

Abbatiſſarum ac aliarum Præpoſitarum quarumcumque creatio, qualis, Seſſ. 25. de Reg. & Monac. 6 & 7. 223

Abbatiſſa duobus Monaſterijs non præficienda, ibid. c. 7. 223

Quæ ſi forte haberet duo, aut plura Monaſteria, tenetur, infrà ſex menſes, vno retento, alia reſignare, ibid.

Abbatiſſæ officium in profeſſione Monialium, ibid. c. 17. 228.

Abbatiæ commendatæ ab Epiſcopo viſitandæ, Seſſ. 21. de ref. c. 8. 139. & 140. quæ ſunt Ordinum capita, quibus con ferendæ, ſeſſ. 25. de Reg. & Mon. 21. 231. earum onus in Seminario conſtituendo, ſeſſ. 23. de reform. c. 18. 173. 175.

Abeſſe non videtur, qui aliquantiſper abeſt. c. 1. 164

Abſentia affectata non diſſoluit vinculum matrimonij, ſeſs. 24. de ſacram. Matrim. can. 5. 181

Abſentia Epiſcopi quando, & quandiu toleretur, ſeſſ. 23. de ref. c. 1. 163. & 164. & quando aliorum curatorum, ibid. 20. quantum Canonicis, & ſimilibus abeſſe liceat, ſeſſ. 24. de ref. c. 12. 202

Abſentia Epiſcoporum denuncianda Romano Pontifici, ſeſſ. 6. de ref. c. 1. 40. & quæ ſit legitima, & a quibus probāda, ſeſſ. 23. de ref. c. 1. 163. & 164.

Abſens, qui curæ animarum incumbit, præſens iudicatur, ſeſſ. 22. de ref. c. 3. 152. Cætera vide in verb. Reſidentia.

Abſolutio ſacerdotalis, qua ſeſſ. 13. c. 3. 83. & ibid. c. 6. & 88. & can. 9. 98

Abſo-

Abſolutionis miniſtri, ead. ſeſſ. 14 c. 6. 80
Abſolutio delicti, quando non admittenda, ſeſſ. 13. de ref. c. 5. 76
Abſolutio quibus in caſibus fieri poſſit ab Epiſcopo, ſeſſ. 14. cap. 7. 89. & de Sac. Pœn. can. 12. de reform. c. 6. 197
Abuſus tollendi, ſeſſ. 5. de ref. c. 2. 17. & 18. ſeſſ. 21. de ref. c. 9. 140. ſeſſ. 25. de Inuoc. & vener. reliq. Sanct. 218. maximè exorti de Indulgen. ſeſſ. 21. de ref. ca. 9. 140. ſeſſ. 24. in decr. de Indul. 255. & in Miſſarum celebrat. ſeſſ. 22. de obſer. & euit. in celeb. Miſ. 148. & 149. & in concionibus popularibus, ſeſſ. 25. de Purg. 215. & ibid. c. ſeq. 217
Acceſſiones ad beneficia iuris patronatus quando tollendæ, ſeſſ. 25. de ref. cap. 9. 243. & ſeq.
Acceſſus non concedendi, nec conceſſi extendendi, ibid. c. 7. 240
Acclamationes Patrum in fine Concilij. 159
Acolythi quando, & cur inſtituti, ſeſſ. 23. c. 2. 259
Acolythatus, ſeſſ. 24. de ref. c. 11. 199
Acta appellanti gratis exhibenda, ſeſſ. 13. de ref. cap. 3. 75. & intra quantum tempus, ſeſſ. 24. de ref. c. 20. & quomodo ad iudicem appellationis transferenda. de ref. c. 20. 213
Adæ tranſgreſſio, ſeſſ. 5. de pec. orig. 11. ſeſſ. 6. c. 1. 20 ibid. c. 7. 24. & quomodo tollatur, ſeſſ. 5. de pec. orig. pag. 11
Adminiſtratio bonorum monaſteriorum ad quos ſpectet, ſeſſ. 25. de Reg. & Mon. c. 2. 220
Adminiſtratores locorum piorum quibus rationem reddant, ſeſſ. 22. de ref. cap. 9. 155. & de quibus adminiſtratores bonorum Epiſcopatus ſede vacante, ſeſſ. 24. de ref. c. 16. 206
Adoleſcentium ætas prona ad mundi voluptates, ſeſſ. 23. de ref. c. 18. 173
Adoratio Chriſti, ſeſſ. 13. c. 5. 68
Adoratio Euchariſtiæ ibi, & ibid. can. 6. 72
Aduentus Chriſti myſterium, ſeſſ. 6. c. 2. 21
Adulterij pœna, ſeſſ. 24. de ref. c. 8. 188
Adulterium non dirimit matrimonium, ead. ſeſſ. can. 7. 181
Adulterium iuſtificatio, ſeſſ. 6. c. 5. 22
Ætas ad obtinendas dignitates legitima, ſeſſ. 24. de ref. ca. 12. ad beneficia, ſeſſ. 23. de ref. cap. 6. 167. ad ordines, ibid. ca. 12. 170. ad Seminarium, ibid. cap. 18. 173
Affinitas ex fornic. quid operetur, ſeſſ. 24. de ref. mat. c. 4. 186
Aleas fugere debent clerici, ſeſſ. 21. de ref. c. 1. 151
Alienare quando clericis non liceat, ſeſſ. 21. de ref. c. 2. 135
Altera per menſam intelligitur apud Apoſt. Pau. ſeſſ. 22. c. 1. 142
Animarum cura non negligenda, ſeſſ. 6. de ref. cap. 1. 39. & cap. 2. 40. ſeſſ. 7. de ref. c. 5. 49. cap. 7. & 8. 50. ſeſſ. 21. de ref. cap. 8. 139. ſeſſ. 22. de ref. c. 1. 151 & deinceps.
Antiquitas non damnanda, ſeſſ. 21. c. 4. 133
Apoſtatarum pœnæ, ſeſſ. 25. de Reg. & Mon. c. 19. 230
Apoſtatandi occaſio vnde, ſeſſ. 14. de ref. c. 11. 107
Apoſtoli noui Teſtamenti ſacerdotes, ſeſſ. 22. c. 1. 143. & ibid. can. 2. 147
Appellatio cur inſtituta, & quando non impediat, vel ſuſpendat, ſeſſ. 13. de ref. cap. 1. 74. ſeſſ. 22. de ref. cap. 1. 151. & ibid. cap. 10. 156. ſeſſ. 23. de ref. cap. 1. 164. & cap. 18. 177. ſeſſ. 24. de ref. cap. 10. 199. & c. 18. 209. & cap. 20. 212. & 213. ſeſſ. 25. de Reg. & Mon. cap. 13. 226. & ead. ſeſſ. de ref. cap. 14. 248. & quomodo admittenda, ſeſſ. 22. de ref. c. 7. & cui committenda, ſeſſ. 13. de ref. c. 2. 75
Appellare à quibus liceat, ſeſſ. 13. de ref. cap. 1. 74. ſeſſ. 24. de ref. c. 20. 212
Appellans quid agere debeat, ſeſſ. 13. de ref. cap. 2. 75. & ſeſſ. 24. de reform. cap. 20. 212

Appellatus quid, & quando ſoluat pro actis,ead.ſeſſ.2 ı.c.20. 213
Apprehenſio poſſeſſionis Eccleſiæ quomodo,ſeſſion.24. de ref.c.14 204, 205
Aqua naturalis de neceſſitate Bapt ſeſſ.7 de Batp.can.2,
Aquarum ſignificatio,ſeſſ.22.c 7.
Aqua in calice cur vino miſceatur,ibidem.
Arbitri ſuper ſuſpitione,& iuriſdictione eligendi,ſeſſ.14.de ref. c.5. 187
Archidiaconi oculi Epiſcoporum,ſeſſ.24.de ref.c.12.200,qui eligi debeat ibid. qui viſitandi ius habent.quomodo viſitent,ibid.c.3. 193
Archidiaconi cauſas matrimoniales,& criminales non iudicant,ibidem, ca.20.201.neque concubinatus,ſeſſ.25.de ref.c.14. 248
Archiepiſcopus,vide Metropolitanus.
Archi presbyt.vide Parochus.
Attritio quid,ſeſſ.14.c.4.
Auaritia idolorum ſeruitus,ſeſſ.22.de obſer. & euitan.in celebr.Miſſ. 149. omnium malorum radix,ead.ſeſſ.de ref.c.11.156.ab Eccleſiaſticis tollenda,ſeſſ.21.de ref.c.1. 134
Auaritiæ ſuſpicio vitanda,ſeſſ.24.de ref c.14. 205
Aucupia à quibus vitanda,ibid.c.12. 201
Authoritas Sedis Apoſt maxima,ſeſſ.6.de ref.c.2.41.ſeſſ.9.57.Seſſ.12 c.7. ſeſſ.16.& ſeſſ 14 c 2 in omnibus ſalua intelligatur,ſeſſ.7.de ref.in princ. 48.ſeſſ.24.de ref.c.14.& ſeſſ.25.de ref.c.21. 254

B

Baptiſmi virtus,ſeſſ.5. de pec.orig.neceſſitas,ſeſſ.6.c.4. & ſeſſ 7.de Baptiſ.c.5 canones de eo.ead.ſeſſ 7.45.& verba requiſita,ibid.ca 4.aqua neceſſaria,ibid.c.2 in eo imprimitur character in anima.ead.ſeſſ.6.de Sacr.can.9. 44
Baptiſmi,& pœnitentiæ differentia,ſeſſ 14.c.2.
Baptiſmo ſuſcepto,vota non ſunt irrita.ſeſſ 7 de Bapt.c.3.
Baptiſmus paruulorum,ſeſſ 5 de pecc.orig. 12. & ſeſſ.7. de Baptiſ.can.13. & 14. 47
Baptiſmus Ioannis.ibid.can.1.
Baptiſmus hæreticorum quomodo verus.ibid.can.4.
Baptiſmus ritè collatus non reiteratur.ead.ſeſſ 7.de Sacr.can 9. & de Bapt. can.11.& ſeſſ.14 c.2. 82
Baptizantium,& baptizatorum cognatio,ſeſſ.24 de ref.Matt.c.2. 185
Baptizare licet in omni ætate, & tempore,ſeſſ.7 de Baptiſm.can.12.
Baptizati Chriſtianæ legis debitores, ibid.can.7. peccando gratiam amittunt,ibid can.6.ab vno, vel duobus ſuſcipiendi de Baptiſmo,ſeſſ.24.de ref.Matr.c.2. 185
Benedictio coniugum approbatur,ead.ſeſſ. de Sacr.Matrim.can.11 182.in templo ſuſcipienda,ead. ſeſſ de ref.Matr.c.1.183,à proprio parocho ſumenda,ibidem.
Beneficia cur conſtituta ſint Seſſ.21.de ref.c.3. 136
Beneficia cur conſtituta ſint Seſſ.21 de ref.c.3. 136
Beneficia vnius Diœceſis cum alterius Diœceſis beneficio perpetuo non vniuntur,ſeſſ.14 de ref c.9 107
Beneficiorum pluralitas reprobatur,ſeſſ.7 de ref.c.4.49.& c.5.ibid. & ſeſſ. 24.de ref.c.17.207.& quando permittantur,ibid.
Beneficia in ſeruitutem non redigenda,ſeſſ.25.de ref.cap.9.243.vnita viſitanda,ſeſſ.7.de ref.c.7.50 ac etiam exempta,& à quibus, ſeſſ.21.de ref. c 8.139 & ſeſſ.24.de ref.c.9. 198
Beneficia curata in ſimplicia non conuertenda,ſeſſ.25.de ref.cap.16.250.& quando curam animarum recipiant,ibid.

Beneficia regularia quibus conferenda, ſeſſ. 14 de ref. c. 10. 107
Beneficia ſæcularia regularibus non conferenda, ibid. c 11. ibid.
Beneficia Eccleſiaſtica, quæ hæreditariæ ſucceſſionis imaginem referunt, ſacris conſtitutionibus, ſunt odioſa, & patrum decretis contraria, ſeſſ. 25. de ref. c. 7. 240
Beneficia iuris patronatus, ſeſſ. 14. de ref. c. 12. & 13. 108. ſeſſ. 21. de ref. ca. 7. 138. ſeſſ. 24. de ref. c. 18. 210. ſeſſ. 25. de ref c. 9. 243. cum ſeq
Beneficijs priuare clericos quando liceat, ſeſſ. 21. de ref. c. 6. 138. ſeſſ. 23 de ref. c. 1. 165. ſeſſ. 25. de ref. c. 3 236 & c 14. 248
Biblia Latina vulgatæ editionis probata, ſeſſ. 4. de c. Scripturis. 9
Biennij ſpatium litib. finiendis ſtat. ſeſſ. 24. de ref. c. 20. 212
Bigami ad minorum Ordinum miniſteria non idonei, ſeſſ. 23. de reform. cap. 17. 172
Bona eccleſiaſtica occupantium pœna, ſeſſ. 22. de ref. c. 11. 156. eorum fructus in quos vſus conuertendi, ibid.
Bona ante profeſſionem monaſterijs non danda, aut abeuntibus reſtituenda ſeſſ. 25. de Reg. Mon. c. 16. 228. quomodo Regularibus conceſſa, ibid. cap. 3. 220
Bononiæ laudes, ſeſſ. 8. 56
Bonum exemplum, quære Exemplum.
Breuiarium. ſeſſ. 25. de ind. lib. & Catechiſ. &c. 256

C

Cœlibatus non poſtponitur ſtatui coniugali, ſeſſ. 24. de Sacr. Matrim can. 10. 182
Cærimoniæ in celebratione Miſſæ quare inſtitutæ, ſeſſ. 22. c. 5. 145. in Ordine ſacro, ſeſſ. 23 de ref. c. 7. 166. in nuptiis, ſeſſ. 24. de ref. matrim. cap. 1. pag. 184.
Calicis vſus an cuiquam ſit permittendus, ſeſſ. 21. de Commu. ſub vtraque ſpec. ſub can. 4. 134. & ſeſſ. 22. in decr. ſuper petit. conceſ. Cali.
Candelarum certus numerus prohibitus in celeb. Miſſæ, ſeſſ. 22. in decret. de obſer. & euit. in celebr. Miſſ. 150
Canon Miſſæ ex quibus conſtet, ead. ſeſſ. c. 4. 14[illegible]
Canones de vita Clericorum renouantur, ibid. de ref. c. 1. 151. Item ad Epiſcopalem dignitatem pertinentes, ſeſſ. 25. de ref. c. 17. 251. Item ad fauorem Eccleſiaſticarum perſonarum, ibid. c. 20. 25[illegible]
Canones indiſtinctè ab omnibus obſeruandi, ibid. c. 18. 25[illegible]
Canonicatus quibus conferendi, ſeſſ. 22. de ref. c. 2. 15[illegible]
Canonici quales eligendi, ſeſſ. 24 de ref. cap. 12 201. qui vocem in Cap non habeāt, ſeſſ. 22. de refor. c. 4. 153. quos ordines habere debeant, ead ſeſſ. 24. de ref. d. cap. 12. 201. eorum tenues redditus quomodo augendi, ibid. cap. 15. 20[illegible]
Canonici, Eccleſiæ Senatus, ibid c. 12. 2[illegible]
Canonicorum vita, & honeſtas qualis, ibidim, officium, in choro, ibid, reſidendia, ſeſſion. 22. de ref. cap. 3. 151. & ſeſſion 21 de ref. cap. 3. 136. & ſeſſion. 24. de ref. eo. cap. 12. 202. & an reſidere poſſint in Eccleſia cat[illegible] d ſeſſ. 22. de ref c. 3. 153.
Canonici duo adhiberi debent in publicatione indulgentiarum, ſeſſ. 21 de reform. cap. 9. 141. ad rationem redditnum Seminarij exigendam, ſeſſ. 23. de reform. c. 18. 174. ad conſtituenda, quæ ad Seminarium ſpectan[illegible] ibid. ad procedendum quibuſdam cauſis, ſeſſion 25. de ref cap. 6. 239. & ſeq. ad conuertndam quædam in pios vſus, ibid. cap. 8. 242. Cætera quæ in ver. Capitulum.
Canonici Epiſcopo inſeruire debent, ſeſſ. 24. de ref. c. 12. 202. & ab eo cor[illegible] gi poſ-

gi poſſunt, ſeſſ 6. de ref. c. 4. 41. & quando, ac quomodo, ſeſſ. 25 de ref. cap. 6. 2. 8 & ſeq. profeſſ. fidei coram quibus facere teneantur, ſeſſ. 24. de ref. cap 12
Cantus laudatur, ſeſſ. 23. de ref. c. 18. 174. Sed laſciuus in celebratione Miſſæ vetatur, ſeſſ 22. in Decret. de obſeru. & euitan in cel. Miſſæ, 150
Capellanorum Regiorum priuilegia reſtricta, ſeſſ 24. de ref. c. 11. 199
Capituli officium ſede vacante. ſeſſ. 24. de ref. cap. 1. 180. & ſeq. & ibid. cap. 16.
Capituli conſilium adhibere debet Epiſcopus in Lectore. & Magiſtro deligendo, ſeſſion. 5. de reform. cap. 1. 15. in Ordinibns Canonicorum deſignandis ſeſſion 24. de ref. c. 12. 208. in his, quæ ad debitum i diuinis officij regimen ſpectant, ibi 203. & in his, quæ ad Seminarium pertinent, ſeſ 23 de ref cap. 18 154. in augendo præbendas tenues, ſeſſio 24 de reform. cap. 15. 206. in omnibus his, quę non ſpectant ad commodum Epiſcopi, vel ſuorum, ſeſſion. 25. de reform. cap. 6. 239. in ſubſtituendo iudic, deleg. ibid. cap. 10. Cætera require in ver. Can.
Capituli menſa, ſeſſ 23. de ref c. 18. 174
Capitula cathedralium à ſuis Epiſcopis viſitari, & corrigi poſſunt, ſeſſion. 6. de ref. cap. 4. 41. & quomodo, & quando, ſeſſ 25. de ref. cap. 6. 238. apud ordinarium conueniuntur, non obſtantibus Conſeruatorijs, ſeſſion. 14 de ref. c. 5. 104. & ſeq. Epiſcopo de quibus rationes reddere teneantur, ſeſſ. 24. de ref. cap. 16. 206. & ſeq. eorum negligentia à quibus ſuppleatur, ibid litteras dimiſſorias an concedere poſſint, ſeſſ. 7. de reform cap. 10 5 1. & ſeſſ. 23. de reform cap 10. 169 an viſitare valeant, & quomodo, ſeſſion. 24 de reform cap 3. 193
Capituli iuriſdictio, poteſtas, & bonorum ad miniſtratio intacta relinquitur, ſeſſ 25. de reform. cap. 6. 240. & quando eorum priuilegia nō valeant, ſeſſion. 24. de ref. cap. 18. 208. & ſeq.
Capitulorum generalium officium in magiſtris eligendis, ſeſſ. 5. de ref. cap. 2. 14 in Prioribus, & Officialibus conſtituendis, ſeſſion. 25. de Reg. & monial. cap. 20. 230. in exequendis pijs relictis, eadem. ſeſſion de reform. cap 4. 238. & ſeq. in conſeruanda regulari diſciplina, ead. ſeſſion de Reg. & mon. cap 1. 219 & ſeq. eorum negligentia à Concilio Prouinciali aliquando ſuppletur, ibid.
Capuccinis bona poſſidere non licet, ibid. cap. 3. 220
Cardinales qui ſint eligendi, ſeſſ. 24. de ref. cap. 1. 191. & ſeq. eorum conſilio vniuerſalis Eccleſiæ adminiſtratio nititur, ſeſſion. 25. de ref. c. 1. 234
Cardinalium indulta quando valeant, ſeſſ. 24. de reform. cap. 18. 208 & ibid. cap. 19. 211. acceſſus, & regreſſus tolluntur, ſeſſion. 25 de ref. cap 7. 240
Cardinalium frugalitas, & cōtinentia, ibid. cap. 1. 234. reſidentia, ſeſſ. 24. de ref. cap 1. 163.
Cardinalium familiares, vide Familiares.
Cardinalis Moronus primus Leg. Syn. benedixit. 259
Cardinales Epiſcopi intra tres menſes munus conſecrationis ſuſcipere tenentur. ſeſſ. 23. de ref cap. 2. 168
Cardinales quattuor affirmare debent promouendos ad Cathedrales idoneos eſſe, ſeſſ 24. de ref cap 1. 191
Carnis deſideria quomodo eſtinguantur, ſeſſ 25. de delect. cibo. &c. 256
Caſtitas, ſeſſ. 25. de reg Mon. c. 1. 219
Caſtitatis donum petentibus non denegatur, ſeſſ. 24. de Sacram. Matrim. can. 9. 182
Caſuum reſeruatio, ſeſſ. 14. c 7. 89. & ibid. can. 11. 98
Catecheſis ſingulis Sacramentis præſcribenda. ſeſſ. 24. de reform. cap. 7. 197
Catechumeni, ſeſſ 6. cap. 7. 24
Catechiſmus, ſeſſ. 25. de indi lib. &c. 257

Cathedralibus Eccleſiis qui præficiendi, ſeſſ.6. de reform.cap.1.39.ſeſſ.7.de ref.c.1.48.ſeſſ.22.de ref.c.2.152.& ſeſſ.24 de ref.cap 1.189 quomodo prouidendum, quando ſunt exigui fructus, ibid.can.13.203.& quando penſiones imponendæ ibid.
Cathedrali Eccleſia vacante præces habendæ, ſeſſ.24.de ref.c. 1. 20
Cathedralium Eccleſiarum Pœnitentiarius, ibid.c.8. 19
Cathedralium Eccleſiarum pluralitas prohibetur, ſeſſ.7.de ref.c.2. 15
Cauſæ matrimoniales ſpectant ad Eccleſiaſticos, ſeſſ.24. de Sacram.Matrim. can.12.182.ſed non ad Decanos, vel alios inferiores, ead. ſeſſ. de ref.ca. vigeſimo, 213 & vbi cognoſcendæ ob paupertatem. ibi
Cauſæ citò expediendæ, ibid.210.& ſeſſ.25.de ref.c. 10. 245.& ſeq.
Cauſæ fori Eccleſiaſtici ab Ordinarijs cognoſcēdæ, ſeſſ.24.de ref.c.20. 21 & quibus delegandæ, ſeſſ.25.de ref c.3. 2
Cauſæ mercedum miſerabilium perſonarum, ſeſſ.7.de ref.c.14.
Cauſæ exemptorum quomodo tractandæ, ibid.
Cauſæ legitimæ abſentiæ quæ, ſeſſ.23.de ref.c.1. 163.& ſeq.
Cauſæ ciuiles. Vide ciuiles cauſæ.
Cauſæ criminales. quære criminales.
Celebratio Miſſarum, lege Miſſa.
Cenſuræ ab Ordinarijs emanatæ, & ab Ordinarijs publicandæ obſeru. à Regul.ſeſſ.25.de Reg.& Mon c.12. 2
Character quid ſeſſ.7.de Sacram.can.9 44.in quibus imprimatur, ibid.& ſeſſ. 23.cap 5.160.deleri non poteſt, ibid. 44.& 160
Charitas, ſeſſ 6.de Iuſt c.11. 27
Choreæ clericis prohibentur, ſeſſ.22.de ref.c.1.151.& ſeſſ.24. de ref cap.12. 202
Chriſtianorum officia. ſeſſ.2. 2
Chriſtianam vitam perpetua pœnitentia eſſe debet, ſeſſ. 14. in doctr.de Sacram.extr. Vnct. 92
Chriſtiani quando communicare teneantur, ſeſſ. 13. de Euchariſt Sacram. can.9. 73.& ſeq.
Chriſtianorum officium maximè in Concilijs, Seſſ.2.2.
Chriſtus lux vera, ſeſſione 23.propitiator noſter. ſeſſ.6.c.2. 21. Saluator noſter, ibidem, ca.2. 22.& ſeſſ. 25 de inuoc Sanctorum 216. fons iuſtitiæ, ſeſſione 6.c.6.23.cauſa ſalutis æternæ, ibidem, c.11.27.Redemptor, ibid. can. 21.56.& ſeſſ 25 de inuoc.Sanctor.216.Legislator.eod. can. 21. 36 Sanctitatis author, ſeſſione 13.cap.3. 67. Sacerdos ſecundum ordinem Melchiſedech ſeſſ 22.ca.1.142.magnus, & ſupremus Sacerdos, ibidem, caput in membra, ſeſſione 6.cap. 16.31.vitis in palmites, ibidem. Sol iuſtitiæ, ibidem in Procem. de iuſtificat. 20. fidei noſtræ author. ibidem. ſecundus Adam, ibid.c.4.22.omnium gratiarum fons, & author. ſeſſ.21.de comm. ſub vtraque ſpec. can. 3. 133. mediator Dei, & hominum, ſeſſione 25 de inuocat.Sanct.216 Patribus promiſſus, ſeſſione 6.cap.2.21.Sacram.author, & perfector, ſeſſione 7 de Sacrament. can. 1. 43. & ſeſſione 24. in doct.de Sacram.Matrim.179.pro omnibus mortuus ſeſſione 6. capit. 2.21 & ad noſtram ſalutem, ſeſſ 13.c.8 70.& ſeſſione 12.ca.1.143. in Euchariſtia continetur, ſeſſione 13.cap.1. & 3. 65. totus ſumitur ſub vtraque ſpecie, eodem cap.3.67.& ſeſſione 21.can 1. 2 & 3.133. nobis meruit iuſtificationem, ſeſſ.6.c.3.21 ibidem, cap.7.24.os, & ſapientiam promiſit Eccleſiæ ſuæ, ſeſſione 18.122.in eo habemus redemptionem, & remiſſionem ſeſſ 6.c.3.21.per eum fit ſatisfactio, ſeſſ.14.c.8.90. eius ſerm. ſeruant eum diligentes ſeſſ.6 c.11. 2
CHRISTI aduentus, ſeſſ.6.c.2.21.meritum, ſeſſ.5. de pecc.orig.12.ſeſſ.cap. 3.21.ibid.c.7.24.& ibid c.16 31.ieiunium ſeſſ.12,63. diuinitas ſeſſ.13.ca.3 69.amor erga nos, ibid.c.8.70.& ſeſſ.22.c.1. 14

Chri-

Digitized by Google

Chriſto debetur latriæ cultus, ſeſſ.13.c.5. 61
Ciborum delectus ſeruandus ſeſſ 25.de delect.ciborum. 256
Circumſtantiæ peccati. ſeſſ.14.c 5. 86
Citari Epiſcopus quando poſſit, vt perſonaliter compareat, ſeſſ. 13. de ref. cap.6. 77
Ciuilibus in cauſis quomodo procedendum, ſeſſ.7.de ref.cap. 14.52.& quomodo exequendum, ſeſſ 25.de ref c.3. 216
Clandeſtinorum Matrimoniorum correct. ſeſſ.24. de reform.matrim. cap.1. 182.& ſeq.
Clauium poteſtas, ſeſſ.14.c.1.81.& ſeq.ibid.c 8.91.ibid.can 3 96. & cap. 10. 98.& c 15.
Clauſuras Sanctimonialium reſtituenda, ſeſſ.25.de Reg & Monial.c.5. 222
Clerici in ſortem Domini vocati, ſeſſ.22.cap.1 151.quæ vitare debeant, ſeſſ. 14 de ref in procem.100.& ſeq. & ſeſſ. 25. de ref.c.20.253 qui fori priuilegio gaudeant, ſeſſ 23.de ref c 6. 107
Clericorum vita & exemplum quanti momenti, ſeſſion.14.de refor.in procem.100.& ſeq ſeſſ 22.de reform ca.1.151.ſeſſ.22.de refor c. 14. 191.ſeſſ. 25.de ref c.1.233.ibid.c.14.248. continentia, ibid. veſtitus, & habitus, quales eſſe debeant, ſeſſ.14.de ref c 6.105.ſeſſ.22.de ref.c.1 .151.geſtus, inceſſus, & ſermones, ibi, vita qualis, ſeſſ.14. de ref.in Procem.100 & ſeq.& ſeſſ.22.de ref.c.1 151.& ſeq.
Clerici etiam exempti ab Epiſcopo corrigi poſſint, ſeſſ 6.de ref c 3.40.ſeſſ. 14.de ref.c.4.103. & ſeq delinquentes in loco decenti cuſtodiendi, ſeſſ. 25.de ref c.6.238.& ſeq matrimonium contrahere prohibentur, ſeſſ. 24. de Sacram.Matrim.can.9.181.& ſeq mendicare non debent, & quomodo eis prouidendum, ſeſſ 21 de ref.cap 2 135. & ſeq.turpiter, & ſcandaloſè viuentes quomodo puniantur, ibid c.6. 138 & ſeſſ.25 de ref.cap.14. 248.vſurpantes bona Eccleſiaſtica qua pœna puniantur, ſeſſ.22. de refor. cap.11. 156
Clerici homicidæ pœna, & diſpenſatio, ſeſſ 14.de ref.c.7.105.degradatio, & depoſitio, ſeſſ 13.de ref c 4. 78
Clericorum immunitates, & priuilegia renouantur, ſeſſ. 25. de ref.c.20. 253. & ſeq merita ex quibus deprehendantur, ſeſſ.23.de ref c 11. 169
Clerico vago Miſſas celebrare non licet, ſeſſ.22. de obſeru.& euitand.in celebr.Miſſ 149.& ſeſſ.23 de ref.c.16. 172
Clerici coniugati, quæ miniſteria exercere poſſint, ibid.cap.17. 172. & quo priuilegio gaudeant, ibid.c.6. 167
Clerici concubinarij, vide Concubinarij.
Cætera quære in verb.Sacerdotes, & in verbo Presbyt.
Cluniacenſis Monaſterij priuilegium, ſeſſ.25.de Reg & Monial.c. 11. 226
Coadiutores quando dandi ſint, ſeſſ 21.de ref c.6.138.& ſeſſ.25. de reform. cap.7. 241
Coadiutoriæ quomodo permittantur, ibid.
Cognatio ſpiritualis quomodo, & inter quos contrahatur, ſeſſ. 24. de reform.matr.c.2. 285
Collatio beneficiorum vide in verb.Elect.
Collatio ordinum gratis fieri debet, ſeſſ.21.de ref.c.1. 135. & ſeq.
Vide in verb Ordo.
Collegiorum generalium priuilegia, ſeſſ.7 de ref.can.13.52.& ſeſſ. 24. de ref.c.5. 104
Collegia ab Epiſcopo viſitentur, ſeſſ.22.de ref. c.8. 155
Collegii puerorum inſtituendi via, & ratio, Seſſ.23. de reformat.capitul. 18. 173.cum plur.ſeq.
Collocutiones, & confabulationes non habendæ in Eccleſijs, ſeſſ.23.& ſeſ. 22, in decret, de obſeru, & euit, in celebr, Miſſ. 149

Comeſſationes clericis prohibentur,ibid.de ref.cap.1. 15

Comitum Palatinorum priuilegia reſtricta,ſeſſ 24.de ref.cap.11. 19

Commendata Monaſteria viſitanda,ſeſſ.21.de ref.cap.8. 139

commendæ perpetuæ.ſeſſ 7.de ref.cap.4. 4

commiſſiones cauſarum quibus fieri debeant,ſeſſ.25.de ref.cap.10. 245

commemoratio Defunctorum facienda,ibid.cap.4. 237

communio ſacramentalis quibus, & quando neceſſaria ſit, ſeſſion. 13. de Euchariſtiæ Sacramento, can.9.72.& ſeſſ.21.can.4.& canonibus ſeq.134. & à quibus ſæpe percipienda,ſeſſion. 23.de ref.c. 12.13.170.& ſequent. & in ea præparatio qualis,ſeſſ 13.ca.7.69. & ſeq.in ea ſub qualibet ſpecie totus,& integer Chriſtus ſumitur,ibid.ca.3.67.& ſeſſion.21.c.1.& 3. 131

Commutationes vltimarum voluntatum quomodo, & quando facienda, Seſſion.22. de ref.cap.6.154.& ſeſſion.25.de ref.cap.4 237.& ſeq.

Compatres. in Baptiſmo qui,ſeſſ.24.c.2. 18

Compoſitio pro fructibus malè perceptis prohibita,ſeſſion.23.de reform. cap.1. 16

Computi Eccleſiaſtici diſciplina commendatur,ibi.c.18. 19

Conceptio B.Mariæ Virg.ſeſſ 5.de peccato orig. 1

concilium indicere ad Romanum Pontificem ſpectat,in Bull.refor.Concil. Trid.60. & de recipien.& obſeru.Decret.Concil. 25 . eiuſque decreta ab eo confirmantur,de fine Concil. &c. 259.& ſequen. & dubia declarantur.pag 259.

concilio intereſſe qui debeant, in Bull.reſumpt. conc.60. in Bull. Celeb. Concil. Trid,ſub Pio IV.118.& ſeſſ.24.de ref.c.2.192. & ad illud conuenire negligentes quomodo puniantur. 119.& ſeq.

conciliorum vtilitas.117.& ſeſſ. 24.de ref.c.2. 192

concilium celebrantium officium,ſeſs.1.2.3.& 4.ſeſs.12. 63

concilij Tridentini inchoatio ſub Paulo III.ſeſs.1.c.1 tranſlatio,53. celebratio ſub Iulio III.59.cum ſequent.ſuſpen.Seſſ.16.114. celebr. ſub Pio IV.Seſs.17.121.intentio præcipua qualis,ibid.cum ſeq finis.258.cum ſequen.confirmatio.261. cum ſequen. cauſa , quibus indictum fuit,Seſ. 3. 5.ſeſs. 7. 42.ſeſs 12.63. ſeſs.13.64.& ſeq. ſeſs 16.115 ſeſs. 25.de inuocat. Sanct.216.cum ſequen.ſeſs.14.de ref. cap.21. 214.& quot Patres ei interfuerint. 267

concilia Prouincialia,vide Prouincialia Concilia.

concilij tempore,quæ ſeruanda, quomodo viuendum,ſeſs.2. 2

concilij decreta quando apud omnes maiores exiſtimationis,ſeſs.3. 7

concubinatus grauiſſimum peccatum,ſeſſ.24.de ref.Matrim.c.8. 188

concubinariorum pœnæ,ibid & ſeſs.25 de ref c.14. 248,cum ſeq.

concubinatum pœnæ,ſeſs 24 de ref.matr c.8. 188

concubinarij quando diſpenſari poſſint,ſeſs.25.de ref.c.14. 249

concupiſcentia.ſeſs 5.de pecc.orig. 13

conditiones in prouiſione Eccleſiæ reijciendæ,ſeſs.24.de ref.c 14. 205

confeſſio eſt iure diuino neceſſaria,ſeſs.14.c.5 85. cum ſeq.& ibid.de pœn. Sacram.can.6.&7. 97.cum ſeq.eſt pars Pœnitentiæ,ibid.c.3. 83. & can.4. 96.quomodo,& quorum peccatorum facienda,eod.cap.5. 86 & per totum,& eodem can.7.97.& quando præcipuè eodem c.5.87.& cui , ibid. c. 6.88.non eſt,impoſſibilis.eodem c.5. 89.& can 8. 97.ad Euchariſtiam percipiendam neceſſaria,& quando,ſeſs 13.c.7. 69

confeſſio ſecreta,ſeſs.14.c.5. 87

confeſſionis miniſtri,qui,ibid.c.6.88.& can.10.95.& ſeſs.23.de ref.cap.15. 171 cum ſeq.

confeſſionum libri diſcendi à pueris ibid c.18. 174

confeſſores Monialium,ſeſs.25.de Reg.& Monialib.c.10. 225

confeſ-

confeſſorum munus in ſatiſfactionibus iniungendis,ſeſs.14.c.8. 91
confitendi in quadrageſima ſalutaris mos,ibid.c.5. 88
confirmatio eſt Sacramentum,ſeſs.7.de confirm.can.1.47. eius miniſter ſolus Epiſcopus, ibid. can. 3.47. & ſeſs.23.cap.4.160.ibid. can.7.161.eam habere debet , qui prima Tonſura eſt initiandus , ibidem , de ref. cap. 4.167.in ea character imprimitur in anima,ſeſs. 7. de Sacram. can. 9. 44. Inter quos ſpiritualem cognationem contrahat , ſeſsion. 24. de ref. matr.c.2. 186
confirmatio huius concilij. 261.cum ſeq.
confraternitates viſitandæ ſeſs.22.de ref.c.8. 155
coniuges quære Matrimonium.
conſanguinei fructibus Eccleſiarum non augendi,ſeſs.25.de ref.c.1. 233
conſecratio vbi facienda,ſeſſ.23.de ref.c.2. 166
conſecrationis munus infra tempus ſtatutum ſuſcipiendum , ſeſſ. 7. de ref. c.9.51.& quale tempus ſit præſcriptum,ſeſſ.23 de ref.c.2. 166
conſecrationis panis,& vini efficacia,ſeſs.13.c.4. 67
conſenſus contrahentium in matrimonio neceſſarius,ſeſs.24. de ref. Matr. c.1.182.ſed non parentum,ibid. 183
conſeruatores iudices,ſeſſ.14.de ref.c.5. 104
conſeruatoriæ litteræ , quibus , & quando nihil proſint , ibidem. 104. cum ſeq.
conſiſtorio proponitur Eccleſia cathedralis vacans, ſeſs.24.de ref.c.1. 191
conſtitutiones Eccleſiarum approbantur,ſeſs. 21. de ref.cap.3.136.ſeſs.22. de ref.cap.3.153. cum ſeq.ſeſs. 24.de ref.cap. 12. 201.& ſeſs. 25. de ref. ca.6.238.& Regularium etiam,eadem ſeſs.de Reg.& Mon.c.2.220.ibid. cap.7.223.cap.18.229.cum ſeq.& cap.20.230.& quæ reijciantur,ibid. de ref.cap.14.205.cum ſeq.
conſuetudo locorum attendenda,ſeſs.5.de ref. c.2.17.ſeſs.6.de ref.c. 2. 41. ſeſs.24.de ref.c.10.217.& ſeſs.25.de ref.c.6.239.cum ſeq. pro lege habetur,ſeſs.21.c.2.102 iuriſdictionem tribuit, & officium, ſeſs.22.de ref.c.3. 153.dat poteſtatem , vt quis concilio interſit ſeſſ.16.pag. 118. ſeſs.24.de ref.c.1.183.ſeſs.25.de ref c.2. 235
conſuetudines Eccleſiarum approbantur,ſeſs.21.de ref.c.3.136. ſeſs.22. de ref.c.3.153.cum ſeq.ibid.c.9 156.ſeſs.24.de ref.c.12.200.cum ſeq. & quæ ſint corruptelæ,ſeſs.23.de ref c.1.155.& ſeſs.24.de ref.matr.c.2. 185
conſultatores duellorum puniuntur,ſeſs.25.de ref.c.19. 252
conſummatio ſub priori teſtamento non erat,ſeſs.22.c.1. 148
continentia Diaconorum,& Subdiaconorum,ſeſſ.23.de ref.c.13. 170
Contritio quid,ſeſſ.14.c.4.84.cum ſeq.pars eſt Pœnitentiæ,ibid.c. 3.83. & can. 4. 96.neceſſaria, ibidem, eod.c.4.84.libera,& voluntaria, ibid. 85.& can.5.96.neceſſaria,ibidem,eod.c.4.84.libera ,& voluntaria,ibid. 85.& can.5.96.imperfecta attritio dicitur,eod.c.4.85. quomodo paretur, eod. 3.c.83.& eod. can. 96
Contritus ſine confeſſione ad Euchariſtiam non accedat,ſeſs.13.c.7. 69. & can.11. 72
Controuerſiæ de præcedentia componendę , ſeſs. 25. de Reg. & Mon. cap.13. 226
Contumacia ſeuere punitur,ſeſſ.6.de ref.c.1.40.ſeſs.22.de ref.c.3.153. ſeſs. 23.de ref.c.1.163.ſeſſ.14.de ref.c.12.ſeſs.15.de ref.c.3.235.cum ſeq.
Conuentus,Require Monaſterium.
Conuertitæ,ſeu Pœnitentes mulieres,ſeſſ.25.de Reg.& Mon.c.18.229. cũ ſeq.
Corporis Chriſti feſtum,quære Feſtus dies.
Correctio quomodo ad Epiſcopis facienda,ſeſſ. 6. de ref.c.4.41.ſeſſ. 13. de ref.c.1.73.cum ſeq.ſeſſ.14.de ref.c.4.101.cum ſeq.ibid.c.8.106.cum ſeq. ſeſſ.21.de ref.c.8.139.ibid.c.8.140.& ſeſſ.25.de Reg.& Mon.c.14. 227

Credere quomodo debeamus,ſeſſ.13.c.8. 72
Criminales cauſæ à quib cognoſcãtur,ſeſſ.24.de ref.c.5.196.& ib.c.20. 21
Criminalibus in cauſis quando appelletur,& ad quem,ſeſ.13.de ref. c.1.74. cum ſeq.& quomodo in appellatione ſit procedendum,ibid. cap.3.75.& quomodo executio facienda,ſeſs.25.de ref.c.3.236.cum ſeq Culpa quomodo remittatur,ſeſ.6.de Iuſtific.can 30.78.& an fine pœn.ſeſ.14.c.8.90
Cultus Euchariſtiæ,ſeſs.13.c.5.68.& ibid.c.8.70.& can 6. 71
Cupiditas malorum omnium radix,ſeſſ. 2. de ref.c. 11. 156
Cura animarum nõ negligenda,ſeſſ.6.de ref.c.1.39.cum ſeq.ſeſſ.7. de ref.c. 5.45.ibid.c.7.50.c.8.51.ſeſſ.21.de ref.c.8.139.cum ſeq. ſeſſ.23. de ref.c.1. 163 cum ſeq.
Curarum beneficium. Lege beneficium.
Curatus. Vide Parochus.
Curioſa à popularibus cõcionibus ſecludenda, ſeſſ. 25. in Decret.de Purg. 215

D

DEambulationes in Eccleſiis vitandæ, ſeſſ. 22. in decret. de obſeru. & euit.in cel.Miſſ. 148
Debitorum ſolutio,quomodo ab exemptis extorquenda,ſeſſ.7.de ref.c.14. 52.cum ſeq.
Decalogi præcepta,ſeſſ.6.de iuſtific.can.19.36.& ſeſſ.14.c.5. 85
Decanorum viſitatio qualis,ſeſſ.24.de ref.c.3.191.quas cauſas non iudicent ibid.c.20. 212
Decimarum ſolutio debita eſt Deo,ſeſſ.25.de ref.c.11.247.non impedienda ſed integrè facienda,ibid.& largius tenuioribus Eccleſiis,ibid.
Decimæ ad laicos pertinentes,ſeſſ 23.de ref c. 18. 175
Decreta huius Concilij approbata 257.cum ſeq.61.& ſeq.in Synodis Prouincialibus,& Diœceſanis recipienda,ſeſſ.25.de ref.c.2.235.à lectoribus obſeruanda,ibid.
Decreta omnia de vita,& honeſtate Clericorum obſeruanda,ſeſſ.22.de ref. c.1.151.cum ſeq.& quæ ad dignitatem Epiſcopalem pertineant,ſeſſ.25. de ref.c.17.251.& ad fauorem eorum,ibid.c.20. 253
Decreta ſuper reſidentia publicanda,ſeſſ.23. de ref. c. 1. 165.& de matrim. ſeſſ.24.de ref.matr.c.1. 184
Deductiones ex fructibus in prouiſione Eccleſiarum reijciuntur, ſeſſ.24.de ref.c.14. 205
Defenſio permiſſa,ſeſſ.14.de ref.c.7. 205
Degradatio actualis,quomodo facienda,ſeſſ 13.de ref.c.4. 75.cum ſeq.
Delegatio quibus fieri debeat,ſeſſ.25.de ref. c.10. 245
Delinquentes in loco decenti cuſtodiendi,ibid.c.6. 238
Denunciationes in Eccleſijs ante matrimonium, quomodo & quando faciendæ,ſeſſ.24.de ref.matr.c.1.183.& cum ſeq.
Depoſitio verbalis quomodo facienda,ſeſſ.13.de ref.c.4. 75
Deus author omni dati optimi ſeſſ 2.in Decr.de mod.viuen. 2
Deus quæ geſſit die Dominico,ibid. 2
Deus pater miſericordiarũ,ſeſſ.6.c.2.21.operatur velle,& perficere,ſeſſ 6.c. 13.29.impoſſibilia non iubet,ibid.c.11.27. caſtitatem petentibus non denegat,ſeſſ.23.de ſacr.Matr.c.9. 182
Diaboli imperiũ,ſeſ.5.de pecc.orig.9. aſtutia ad eos perdendum,ſeſſ.14.in doct.de Sacr. extr. Vnctio 93.cum ſeq. calcaneo inſidiatur,ib.& c.2 40
Diaconorum inſtitutio,& mentio in ſacris litteris, ſeſſ 23. c.2. 159.& ibid. de ref.c.17.172.ætas,ibid.c.12 170 continentia,ibid c.13. 170
Diaconi feſtis ſaltem ſolemnibus Communionem percipere debent,ibid quomodo ordinandi,ibid. Dies Feſti.
Diætæ duæ,ſeſſ.13.de ref.c.2. 75
Dignitates Eccleſiaſt,quare inſtitutæ,ſeſſ.24.de ref.c.12.200.quibus conferẽdæ,

dæ,ib.c.1.189.cũ ſeq.non ſeruientes,quid amittant, ſeſſ.22.de ref.c.3.151
Diligentes Chriſtum eius ſermones ſeruant,ſeſſ.6.c.11. 27
Dimiſſoriæ litteræ. Vide Litteſæ dimiſſoriæ.
Diœceſes,quare diſtinctæ,ſeſſ.14.de ref.c.9. 108
Diœceſana Synodus quotannis celebranda,& qui intereſſe debeant,ſeſſ.24.de ref.c.2.192 & ſeſſ. 5 de ref.c.2,235. & qui ibi agi debeat,ibid.eod.c 2. 234.cum ſeq.& ibid.c.10. 245
Diſceptationes contentioſæ vitandæ,ſeſſ.2. 4
Diſciplina populis neceſſaria,ſeſſ.13.de ref.c.1.73 cum ſeq.
Diſciplina Eccleſiaſtica conſeruanda,& reſtituenda,ſeſſ.25.de ref.c.20.253 & ſeq.ac monaſtica,ead.ſeſſ.de Reg.& Mon.c.21.231.cum ſeq.ac regularis,ibid.c.1. 219
Diſcoli puniendi,aut expellendi,ſeſſ.23 de ref.c.18. 174
Diſpenſatio ad contrahendum matrimonium quando, quibus, & quomodo detur,ſeſſ.24.de ref.matr.c.5. 186.& ſeq.
Diſpenſatio de homicidio quando facienda,ſeſſ.14. de ref.c.7 106 & ſeſſ.24.de ref.c.6. 197
Diſpenſationes de promouendo à quocumque,cui, & quando ſuffragẽtur, ſeſſ 7.de ref.c.11.51.de non promouẽdo ad annũ ſuffrag.ſeſ.24.c.12. 52
Diſpenſationes de non reſidendo,quando valeant ſeſſ 6.de ref.c.2. 41
Diſpenſationes in irregularitatibus ab Epiſcopis,quando fiant,ſeſſ 24.de ref.c.6. 197
Diſpenſationes de pluribus curatis exhibendæ,ſeſſ.7.de ref c 1. 48.& ſeq.
Diſpenſationes gratioſæ,quando ſortiantur effectum, ſeſſ.22.de ref.capit.5. 154.& ſeſſ 25.de ref.c.18. 252
Diſpenſationes extra curiam Ordinarijs committendæ, ſeſſ.22.de reform. cap.5. 154
Diſpenſationes,quomodo & quando concedendæ,ſeſſ.24.de reform.Matr. c.5.186.& ſeq.ſeſſ.14.de ref.c.7. 105.ſeſſ.22.de ref.ca.5. 154.ſeſſ.24.de ref. c.6.197.ſeſſ.25.de ref c.14,248.& ibid c.8. 252
Diſpoſitio ad gratiam,ſeſſ.6 c 4.5.6.& 7 22.& deinceps vſque ad n.38.
Diſputationes vanæ,& obſtinatæ reijciendæ,ſeſſ.24.de ref ca 7.197.& ſeq. & ſeſſ.25 in decr.de Purg. 215
Diſtrib quotidianæ quomodo ordinandæ,vel augendæ, ſeſſ.21.de ref.ca 3. 136.& ſeq.ſeſſ.22.de ref.c.3.153.& ſeſſ.24 de ref. c. 15. 206. & quomodo diuidendæ,d ſeſſ. 21.c.3.136.& ſeq & d.c.3.ſeſs. 22.153. & à quibus recipiendæ,d ſeſſ.24.de ref.c.12. 201
Diuinitas Chriſti in Euchariſtia quomodo,ſeſſ.13. capit. 3. 67.ibidem canonic 1. 71
Doctores cathedralibus præficiendi,ſeſſ 22.de ref c.2,152. ac examini, ſeſſ. 23.de ref c 18.209 illiſq Scholaſteriæ conferendæ,ſeſſ 23.de reform.cap. 18.177.ac Pœnitentiariæ cũ præb.ſeſſ.24.de ref.c.8.198.& Archidiaconatus,ibid.c.12,200. & dignitates, ibid. 201. & creari debent Vicarij Epiſc. ibid.c.16.206.Cætera vide in Verb.Lector.
Doctores Vniuerſitatum quid agere,aut permittere debeant,ſeſſ. 25.de ref. cap 2. 235
Domini temporales.Vide Principes.
Dominicus dies cur maximè colendus,ſeſſ. 21. 4
Dotari debent raptæ à raptoribus,ſeſſ 24 de ref.Matrim.c.6. 187
Dubitare de quibus non debeamus.ſeſs 6.c.9. 25
Duellorum vſus prohibitus,ſeſs.25.de ref.c.19. 252

E

ECcleſia columna veritatis,ſeſſ.13.c.1.65.ſeſſ.22.c.5.145. edocta à Chriſto,& ab Apoſtolis,ſeſſ 6.de Iuſtif Proh.ſeſſ. 13. in decret.de Sanctiſſ. Euchar.Sacrament.61.& à Spiritu ſancto,ſeſſ.21.c.2,131. ſeſſ.22. in doct.

de ſacrific.Miſſ.142.& ſeſs.25.in decr.de Purg.215.communis mater, ſeſs. 18.124.Dei ſanguine acquiſita,ſeſſ.7.de ref.c.1.39.Chriſti ſponſa dilecta, ſeſs.22.c.1. 143
Eccleſia Romana omnium mater & magiſtra, ſeſſ.7. de Baptiſ. can.3.45. ſeſſ.14.de Sacr.extr.Vnct.c.3.95.ſeſs.22.c.8.146.ſeſſ.25. de elect.cibo.256
Eccleſia non iudicat de occultis,ſeſſ.24. de ref.Matr.c.1.181.in quo iudicium exerceat,ſeſſ.14.c.2.82.hæreticos inuitat ad Conc.88. cum ſeq. ſpectat eorum conuerſionem,ſeſſ.16 109.iuſtis de cauſis communicat laicos ſub vna ſpecie,ſeſs.21.ca 2. 132.cum ſeq.de ſenſu Scripturarum iudicat, ſeſs.4.in decr.de edit.& c.15.& in matr.imped.diſpen.ſeſs.24. de ſacram. Matr.c 3.160.eius benignitatem experiri non debet, qui ei præcepta contempſit ea ſeſſ.de ref.matr.c.5. 186
Eccleſia domus Dei & orationis,ſeſs.22.in decr de obſer.& euitan.&c. 149
Eccleſia Cathedralis. Vide Cathedralis.
Eccleſiæ poteſtas,ſeſs.21.c.2.132.cum ſeq ſeſs.6.de ref.c.1.40.ſeſs.7. de ref. in prin.,8.ibid.c 6.50.ſeſſ.8.55.ſeſſ.9.60.ſeſſ.14.c 7.89.ſeſſ. 24. de ref.c.1. 189 cum ſeq.ibid.ſub c.21.214.ſeſs.15.de ref.c.21.254.& ibi in decr de Indulg. 255
Eccleſiæ catholicæ ritus obſeru.ſeſs.7.de Sacr.c.13. 45
Eccleſiæ patrimoniales,ſeſſ.24.de ref.c.18. 208
Eccleſiæ receptiuæ.ibid
Eccleſiæ nullius Diœceſis à quo viſitandæ,ibidem.c.9. 198
Eccleſiæ collapſæ reparandæ,ſeſſ.7.de ref.c.8.51.& ſeſſ.21.de ref.ca.7.139. vel transferendæ,ibid. 139
Eccleſiarum regimen onus formidandum,ſeſs 6.de ref.c.1.39.& ſeſs.7.de ref.c.2.48.quibus committendum,d.c.1.39.ſeſs.7.de ref.c.1.48.ibid. c. 3. 49.ſeſs.14.de ref.matr.c.7.106.ſeſs.22.de ref.c.2.152.ſeſs. 24. de ref. c.1. 18.cum ſeq.
Eccleſiarum duarum diuerſarum Diœceſum vnio damnoſa,ſeſſ. 14. de ref. cap 9. 106
Eccleſiarum pluralitas,ſeſſ.7.de ref.c.2. 48
Eccleſiarum bona occupantes,ſeſſ.22.de ref.c.11. 156
Eccleſiaſtica hierarchia quomodo ordinata,ſeſs.23.c.4.160.& ibid.can.6. 162.cum ſeq.
Eccleſiaſtica libertas,& immunitas,ſeſs.25.de ref.c.20. 253
Eccleſiaſticorum bonorum fructus quomodo conſumendi,ſeſs. 22. de ref. cap.11. 156
Editio vulgata Bibliorum approbatur,ſeſſ.4. 9
Electi Dei non poſſunt ſciri niſi ex ſpeciali reuelatione, ſeſs.6.c.12. 28
Electio Superiorum Regularium quomodo habenda, ſeſſ. 25. de Reg. & Mon.c.6.& 7. 223.& ſeq.
Electio indignorum irritanda,ſeſs.7.de ref.c.3. 49
Electio in beneficijs,quomodo fieri debeat,ſeſs.24.de ref.c.12.200.& c.13. 204.& c.18.208.cum ſeq.& ſeſſ.25.de ref c.5 248. & quomodo in beneficijs iuriſpatronatus, ſeſſ. 14.de ref c.12. & ſeq.108.& ſeq.& ſeſſ.24.de ref.c.18.200.cum ſeq.& quorum fieri debeat,ſeſſ.7.de ref. cap.1.48.& 3. 48.& ſeq ſeſſ.14.de ref.c.7.106.ſeſs.22.de ref.c.2. 152.& c.4.153.cũ ſeq. ſeſſ.24.de ref.c 12 100. & c.18.208.cum ſeq.& qua ætate, ſeſs. 23. de ref. c 6.187.cum ſeq.nec ſine examine,ſeſs.7.de ref.c.13.52.& ſeſſ. 24.de ref. c.18. 208.cum ſeq.
Electi ad Eccleſiarum regimen profeſſionem facere tenentur,ibidem c. 12. pag.100.& ſeq.
Eleemoſynæ Montis Pietatis viſitandæ,ſeſſ.22.de ref.c.8. 155
Eleemoſynæ pro defunctis vtiles,ſeſs.25.in decret. de Purgat. 215
Eleemoſynæ pro Miſſis importune non exigendæ,ſeſs.22.in decret.de obſeru.

ſeru. & euitan &c. 149
Eleemoſynarum quæſtores. Vide Quæſtores.
Eleemoſynarum adminiſtratores rationem Epiſcopo reddere tenentur, ſeſſ. 22. de ref. c. 8. & ſeq. 155. & ſeq.
Emphiteuſis Eccleſiæ vſurpatores, ibid. c. 11. 156
Epiſcopalis dignitas omnino conſeruanda, ſeſs. 25. de ref. c. 17. 251. & ſeq.
Epiſcopi à Spiritu ſancto poſiti regere Eccleſiam Dei ſeſs. 6. de ref. cap. 1. 39. ſeſs. 23. cap. 4. 160. cum ſeq. in locum Apoſtolorum ſucceſſerunt, ibid. Presbyteris ſunt ſuper oreſ, ibid. & can. 7. 162. & ſeſs. 25 de ref. cap. 6. 238. Patres, & Paſtores, ibid. cap. 17. 251. miniſtri Sacramenti Confirmationis, ſeſſ. 7. de confirmat. can. 247 & ſequent. ſeſs. 23. cap. 4. 160. & can. 7. 163. ac ordinationis, d. cap. 4. 162. & ſeſs. 23. de reform. cap. 10. 169. ſupra omnes gradus conſtituti, ſeſs 14. de ref. cap. 1. 190. à Principibus, & cæteris honorandi, ſeſs. 25. de ref. c. 17. 151. ab obtinentibus dignitates iuuandi, ſeſſ. 24. de ref. cap. 12. 200. eorum eſt prima Sedes, & locus, ſeſs. 15. de ref c. 6. 239. & cap. 17. 251. & ſeq. ac præcipua omnium rerum agendarum authoritas, d. c. 6. 240
Epiſcopi, qui ſint eligẽdi, ſeſs. 6. de ref. c. 1. 39. ſeſſ. 22. de ref. c. 2. 152. & ſeſs. 24. de ref. c. 1 189. cum ſeq. & intra quantum tempus conſecrationis munus ſuſcipere teneatur ſeſs 7. de ref. c. 9. 51. & ſeſs 23. de refor. cap. 2. 166 creati à Romano Pontifice ſunt legitimi, eadem ſeſſione de Sacramento. Ord. can. 8. 162. eorum examen, & teſtimonium quomodo faciendum, ſeſſ. 24. de ref. c. 1. 190. & ſeq.
Epiſcopi quales eſſe debeant, ſeſs. 2. 2. & 3. ſeſs. 13 de ref. c. 1. 73. & ſeſs. 25. de ref. c. 1. 233. & ſeq. eorum familiares quales. ſeſs. 24. eorum menſa, & ſuppellex qualis, ſeſſ. 25. de ref. c. 1. 233
Epiſcoporum officium. ſeſs. 2.
Epiſcoporum onus eſt angelicis humeris formidandum, ſeſſ. 6. de ref cap 1. 39. ſeſs. 7 de ref c. 2 48. ſeſs. 23. de ref. c. 1. 161. cum ſeq & ſeſs. 24. de ref. c. 1. 189. eorum munus eſt in Dei laudibus incumbere ſeſs 23. hoſtias, laudes, & preces offerre, ibid. ac alia multa peragere quę continentur in c. 1. ſeſs. 23 de ref 163. Prædicare ſeſs. 5 de ref. c. 2 16. cum ſeq ſeſs. 23. de ref. c. 1. 163 & ſeſs. 14. de ref. c 4. 195. Sacramentorum vim & vſum explicare, ibid c. 7. 197 eorum menſis Scripturarum lectionem admiſcere, ſeſs 24 vigilare, in omnibus laborare, & miniſteriũ ſuum implere, ſeſſ. 6. de ref. c. 1 39 in eorum Eccleſijs reſidere, ibid. ſeſſ. 23. de ref. c. 1. 163. & ſeq. moderatè, ac ſobrie viuere ſeſs. 22. & ſeſs. 25. de ref. c. 1. 233. & ſeq. boni exemplum ſubditis præbere, ibid 233. humanum erga propinquos carnis affectũ deponere, ibid. 234. Principibus non aſſurgere. ſeſs. 25. de ref. c. 17. 251. cũ ſeq. Lectorẽ Theologiæ eligere ſeſſ. 5. de ref c. 1 14. & ſeq. & Magiſtrũ Grammaticæ ibi. 15 malos Prædicatores corrigere, ibid c. 18. neglectæ animarum curæ, & alia plura curare prouidere, ſeſſ. 7. de ref. cap. 5. 49. & Eccleſijs, in quibus populus numeroſus eſt, ſeſs 21. de ref. c 4. 137. atque alijs omnibus, quæ ad Dei cultum ſpectant, ibid. c 8 139 & Eccleſiæ Parochiali vacanti ſeſs. 24 de ref. c 18. 208. & quomodo, ibid. & ſeq. curare, vt hoſpitalia diligenter gubernentur, ſeſſ. 7 de ref. c. 15 52. vt pueri in ſuis Parochijs doceantur, ſeſs 24 de ref. c. 4. 196 & ſeq. vt ſana de Purgatorio doctrina prædicetur, ſeſſ. 25. in decret. de Purg. 215. vt de inuocatione Sanctorum & imaginibus fideles inſtruantur, ibi de inuoc. ven. & reliq. Sanct 216. & ſeq vt Miſſæ piè ac purè celebrentur ſeſs. 22. in decret. de obſeru. & euitan & c. 149. diſcipliną ſubditorum coãguere. ſeſs. 13 de reform. ca. 1. 73. ſeſs. 14 de reform. in proœm. 100 & c. 4 103. eoſque tanquam filios, & fratres diligere, d. c. 1. 73. & caritate, non auſteritate corrigere, & meminiſſe ſe Paſtores, non percuſſores, ibid pauperum, aliarumque miſerabilium perſonarum curam paternam gerere, ſeſſ. 23 de ref. c. 1. 163.

Monia-

Monialibus confeſſorem extraord. offerre, ſeſſ. 25. de Reg. & Mon. cap. 10. 225. præcedentiæ controuerſias componere. ibid. c. 13. 226. virginũ Deo dicandarum voluntatem explorare. ibid. c. 17. 228. decreta huius Conc. de Regularib. exequi, ibid. c. 22. 232. curare, vt decretum matrimonij publicetur, ſeſſ. 24. de ref. Matr. c. 1. 185. vt nuptiæ fiant cum honeſtate, & modeſtia, ibid. c. 10. 189. ad Conc. prouinciale debet accedere eadem ſeſſ. de ref. c. 2 192. certis maximis diebus in Eccleſijs permanere, ſeſſ. 23. de ref. c. 1. 164. Ordines per ſemetipſos conferre, ibid. c. 13. 166. ſubditos docere, ſeſſ. 22. de ref. c. 2. 151. & bono exemp. paſc. ſeſs. 23. de ref. c. 2. 163

Episcopi gratiam per ſubreptionem obtentã poſſunt reſpuere. ſeſſ. 13. de ref. c. 5. 76. in caſibus quibuſdã reſeruatis abſoluere, ſeſſ. 14. c. 7. 89. & ibid. de ſacr. pęn, can 11. 98. abuſus in Miſſa extortos tollere, ſeſs. 22. in decr. de obſer. & euitan. & c. 149. & ſeq. atque alia peragere, quæ inferiores non poſſunt, ſeſſ. 22. c. 4. 160. & can. 7. 162. noua miracula approbare, ſeſs. 25. in decr. de inuoc. vener & reliq. Sanct. 217. ordinatos ab ordinum exercitio ſuſpendere, quando ſeſſ. 14 de ref. c. 3. 102. Cler. exemptos, & regulares corrigere, & quomodo. & quando, ſeſſ. 6. de ref c. 3. 41. ſeſſ. 14. de ref. c 4. 103. & ſeq. & cap. 8. 106. cum ſeq ſeſſ. 21. de ref. c. 6. 138. & c. 8. 139. ſeſs. 25. de Reg. & Mon. c. 14. 227. eos degradare poſſunt, & quãdo ſeſs. 13. de ref. c. 4 75. cum ſeq. punire locum deſerentes, ſeſſ 23 de ref. cap. 16. 172. & concubinarios, ac concubinas, ſeſſ. 24. de ref. Matr. c. 8. 188. & non accedentes ad Synodum, ead. ſeſſ. de ref. c. 2. 193 beneficijs priuare turpiter viuentes, ſeſſ. 21. de ref. c. 6. 138. & non reſidentes contumaces, ſeſſ. 23. de ref. c. 1. 165. & ſeſs. 24. de ref. c. 12. 202 hoſpitalium curã priuare hoſpitalitatem non exercentes, ſeſs. 25. de ref c 8. 242 & iure patronatus patronum illud contra canonicas ſanctiones transferentem, ibid. ca. 9 243 Abbatum negligentiam ſupplere, ſeſſ. 5. de ref c. 1. 16. & capituli Metropolitanę Eccleſiæ, ſeſs. 24. de ref. c. 16. 206. & vices Metropolitani, ſi eſt ſuffraganeus antiquior, ſeſs 23. de ref. c. 1. 163. & ſeſs. 22. de ref. c. 2. 192. illumq. denunciare Rom. Põtif. ſeſſ. 6 de ref. c. 1. 40. & ſeq. In beneficijs iuris patronatus inſtituere, ſeſſ. 14. de ref c. 13. 108. præſentatoſq. non idoneos repellere ſeſſ. 25. de ref. c. 9. 244. diſtributiones quotidianas diuidere, ſeſs. 21. de ref. c. 3. 136. & ſeq. nouas Parochias conſtituere ibid. c. 4 137. eaſque diſtinguere, ſeſſ. 24. de ref c 13. 204 ordines canonicatuum deſignare, ibid. c. 12. 201. vniones certis de cauſis facere, ſeſ. 21. de ref. c. 5 138. ſeſſ. 23. de ref. c. 18. 175. cum ſeq. ſeſs. 24. de ref c. 13. 203 & c. 15. 206. ac iam factas examinare, aut reuocare, ſeſs. 7. de ref. c. 6 50. & ſeſs. 25. de ref. c. 9. 245. monitiones ad finem reuelationis decernere, ibid. cap. 3. 236. & ſeq. beneficia transferre, ſeſſ 21. de ref. c. 7. 138. viſitare beneficia curata, ſeſ. 7. de ref c. 7 50. & Eccleſias exemptas, ibi. c. 8. cõmendata omnia beneficia & monaſteria exempta, ſeſs. 21. de ref. c. 8. 139. & ſeq hoſpitalia, confraternitatis, eleemoſynas Montis pietatis, & pia loca omnia, ſeſſ. 22. de ref. c. 8. 155. & propriam Diœceſim, ſeſſ. 24. de ref. c. 3 193. & quomodo ibid. 194. cum ſeq & Eccleſias ſæculares nullius Diœceſis, ibi. c. 9. 198 abſentiæ cauſas probare. ſeſs 23. de ref c. 1. 165. contumaces non reſidentes varijs remedijs compellere, ibid. de diſpẽſationibus cognoſcere, ſeſ. 22. de ref. c 5. 154. per ſaltum promotos diſpenſare, ſeſſ. 23. de ref. cap. 14. 191 licentiam matrimonii contrahendi vagantibus cõcedere, ſeſs. 24. de ref. matr. c. 7. 187. in ſuſpenſionib. & irregularitatibus diſpenſare, ead. ſeſs. de ref. c. 6. 197. in caſibus occultis etiã Apoſtolicæ Sedi reſeruatis abſoluere ibi. publicam pęnitentiam in aliam commutare, ibi. c. 8. 198. cauſas omnes in prima Inſtantia cognoſcere, ibid. c. 20. 212. cum ſeq. Monaſteria Regularium aliquando gubernare, ſeſs. 25. de Reg. & Mon. c. 8. 9. & 11. 224. cum ſeq. abeuntibus ex eis ante profeſſionem bona reſtituere, ibid. c. 16. 228. confeſſiones audentes approbare, ſeſs. 25. de ref. c. 15. 250. & ſeq. vltimas

volun-

voluntates exequi,ſeſs. 22.de ref.c.8. 155. ab adminiſtratoribus piorum locorum actiones exigere,ibid.c 9. 155. & ſeq. ac etiam ab Oeconomis conſtitutis Sede vacante,ſeſ.24.de ref.c 16.206 & à Viſitatoribus.ibi.c.3. 193.Notarijs imperitis, vel delinquẽtibus officij exercendi vſum prohibeat ſeſſ 22.de ref.c.10.156.familiarem ſuum non ſuoditum ordinare,& quando,ſeſs.23.de ref.c.9.168.Sanctorum Ordinum functiones reſtituere ibi.c.17.172.& ſeq.ea quæ ad Seminarium pertinent,cõſtituere,ibi.c.18. 173.& ſeq.& eius reddituum rationes accipere,ibid.176. magnamq. habet poteſtatem in his,quæ ad viſitationem & correctionẽ ſpectãt.ſeſ.24. de ref.c.10 199 & in Prothonotarios,ac alios exemptos,ibid.c.11. 193

Epiſcopi quibus in cauſis procedant,ſvt Apoſtolicæ Sedis delegati, ſeſſ.5. de ref c.14.52.& ſeq.ſeſſ 13.de ref.c.5.76.ſeſſ.14.de ref c 4.102. ſeſſ 21. de ref.c.3.136.ibid.c.6.138 ibid.c 8.139.& ſeq.ſeſs 22.in Decr.de obſeru. & euitan & c.150 eadem ſeſſ de ref.c.3.152 &.c.5.154.& c. 10.156. ſeſs 24.de ref.c.9.198.& c.10.& ſeq 199.& ſeq. & c 14.205 ſeſſ.25.de Reg.& Mon.c.5 221.& c.8.223.& ead.ſeſs.de ref.c.14. pag.49

Epiſcopi quando citandi,vt perſonaliter compareant,ſeſs.13.de ref.c.6.77. contra eos quales teſtes admittendi,ibid.eorum cauſæ Roman Pontifici terminandæ ibid. & ſeſs. 24. de ref. cap. 5.196. vel à Concilio prouinciali, ibid.& negligentia ſuppletur à Metropolitano,ſeſſ 23. de ref.cap. 18. 176. & aliquando à Concilio Prouinciali, ſeſſ. 25. de Reg.& Mon. capit. 22. 232.& quando eis coadiutor dandus ſit, ead. ſeſs. de reform. cap.7. 248

Epiſcopi puniuntur,ſi non conſecrentur intra tres menſes,ſeſs 23.de refor. c.2.166.ſi ſubditos negligenter corrigant,ſeſs 6.de ref.c.1 39 cum ſeq.& ſeſſ 22 de ref.c.1.151.ſi non reſideant,ead.ſeſſ.6.de ref.c.3. 39.& ſeq. & d.ſeſſ.23 de refor.c.1.165.cum ſeq.ſi negligant, ea quæ ad Seminarium ſpectant,ibid.c.18.176.cum ſeq ſi ad Conc. prouinciale non accedant, ſeſſ.24.de ref.c.2.192.& ſeſſ.25.de ref.c 2.234.& ſeq.ſi aliquid viſitando accipiant,ſeſſ.23.de ref.cap.3.194.ſi concubinas teneant,ſeſſ.25. de ref. cap.14. 249

Epiſcopis non licet pontificalia in alterius Diœceſi exercere, ſeſſ 6. de ref. cap 5.42.& ſeſſ.14.de ref.cap.2.102. nec alterius ſubditum ordinare 93 ibid. & ſeq. & ſeſſ.13.de ref. cap.8. 168.& ſeq.aut corrigere, ſeſſ.14.de ref.capitul.8. 108. & ſeq.nec quædam facere ſine conſilio, & conſenſu Capituli, vt ſuprà in ver.Capitulum,aut Canonicorum,vt ſuprà in ver.Canonici.

Epiſcoporum Titularium licentia correcta,ſeſſ 14.de ref.c.2. 101.& ſeq.

Euangelium per Prophetas promiſſum, & à quo primum promulgatum, ſeſſ.4.6.& 7.fons veritatis,ibid.

Euchariſtia Symbolum vnitatis,ſeſs.13. in decrt.de Euchar Sacram. 64 & ſeq.ibid.c.2.66.pignus futuræ gloriæ ibi.ſpiritualis animarum cibus, ibi. antidotum liberans à culpis,& peccatis,ibid.

Symbolum rei Sacræ,inuiſibilis gratiæ forma viſibilis,ibidem,cap.3.animæ vita,ibid.c.8.70.perpetua ſanitas mentis,ibid.panis Angelorum,ibi.magnum myſteriorum,ſeſſ.22.in decret.de obſeru.& euit.&c. 149

Euchariſtia cur in proceſſionibus circumferatur,ſeſſ.13.c.5.68.& ſeq.can. 6.72.intra ſepta,aut chorum Monialium non ſeruanda,ſeſs.25.de Reg.& monialib.c.10.227.quomodo accipiatur, & qualis præparatio exigatur, ſeſs.13.c.7.69.& ſeq.can.11. 73

Euchariſtiæ Sanctiſs.Sacram.inſtit.ibid.c.2.63.& ſeq.excellentia,ibid.c. 3. cum ſeq.cultus, & veneratio,ibid.c.5.68.& c.8.70. & c.6.72.effectus,ibi. c.2.66.& can.5.72.adoratores,ibid.can.6.decret.ibid.64.cum ſeq.Canones ibid.71.& ſeq.eius cuſtodiendæ, & ad infirmos deferendæ conſuetudo,ibid.c.6.70.& can.7.72.in ea Chriſtus continentur,ibid.ca.1. 63.&

quomodo, ibid. & c.3.66 & ſeq. can.1. 71
Examen ordinandorum, ſeſſ.7. de ref. c.11.51. & c.13.52. ſeſſ. 23. de ref. ca.3. 166. & c.7.167. & c.12.170. & c.14.171. & eligendorum ad beneficia, ſeſſ. 24. de ref. c.18. 208. cum plur. ſeq.
Examinatores futurorum parochorum quot, & vbi, & qui conſtituendi, ibid 209. cum ſeq. & eorum officium, ibid.
Excommunicatio gladius Eccleſiaſticæ diſciplinæ, ſeſſ.25. de refor. c.3. 236
Excommunicationes quando ferendæ, ſeſſ.23. de refor. c.1.165. & ſeſſ.25. de ref. cap 3. 236. cum ſeq.
Excommunicatus ad ſacramenta ad fidelium familiaritatem non recipiendus, ibid & non reſipiſcens, de hæreſi eſt ſuſpectus ibid.
Executio quibus modis facienda, ibid.
Executores vltimarum voluntatum ſunt Epiſcopi, ſeſſ.22. de ref. c. 8. 155
Exemplum Sacerdotum quanti momenti, ibid c.1.151. ſeſſ.23. de ref. cap.14. 171. ſeſſ.25. de ref. c.1.2. & ibid. c.14. 248
Exemplum malum ad malos mores prouocat, ſeſſ.24. de ref. c.8. 198
Exemptorum reſtrictio, ibid. c.11. 199
Exemptorum cauſæ, ſeſſ.7 de ref. c.14.52. ſeſſ.14. de ref. c.5. 103. & ſeq.
Exorciſtæ quando, & cur inſtituti, ſeſſ.23. c.2. 159
Expectatiuæ tolluntur, ſeſſ.24. de ref. c.19. 212
Extrema Vnctio, quære Vnctio.

F

FAbricæ Eccleſiæ adminiſtratores tenentur reddere rationem Ordinario ſeſſ.22. de ref. c.9.155. illique applicantur fructus, beneficiorum concubinarij, ſeſſ.25. de ref. cap.14. 248. & Epiſcoporum abſentium, ſeſſ.23. de ref. c.1. 165
Facultates de promouendo à quocumque, & de non promouendo quando ſuffragentur, ſeſſ.7. de ref. c.11. & 12. 52
Familiares Epiſcopi quales, ſeſſ. 24. quando ab illis ordinari poſſunt, ſeſſ. 23. de ref. c.9.168. redditibus Eccleſiarum non augendi, ſeſſ.25. de reform. cap.1. 239
Familiaritas Cardinalium, quos non eximat ab Ordinarij iuriſdictione, ſeſſ. 24. de ref. c.11. 199. & qui familiarium priuilegio gaudeant, ſeſſ. 14. de ref. c.5. 104
Feſti die Sanctorum quomodo celebrandi, ſeſſ. 25. de inuocat. venerat. & reliq Sanctor. 238. eadem ſeſſ. de delectu cibo, & c. 256. ſeq. à Regularibus ſeruandi, quos Epiſcopus præcepit, eadem ſeſſione, de Regul. & Monial. cap.12. 226
Feſtis diebus ad ſuas parochias frequenter populus accedere debet, ſeſſ.22. in Decret. de obſeruan. & euitan. & c.150. & Paſtores reſidere, ſeſſ.23. de ref. c.1. 165
Feſtus dies Corporis Chriſti, ſeſſ.13. c. 5. 68
Feudalia directis dominis, quando acquirantur, ſeſſ.25. de ref. c.9. 252
Feudorum Eccleſiæ occupatores, ſeſſ.22. de ref. c. 11. 156
Fidei profeſſionem, qui facere teneantur, ſeſſ. 24. de ref. c.1.191. & cap.12. 201 cum ſeq.
Fidei vis, & virtus, ſeſſ.3.5. & ſeſſ.6. c.7.33. effectus, ibidem, cap. 6. comites, ibid. c.10.26. ſcutum, & fundamentum eſt Symbolum, quod dicitur Credo, eadem ſeſſ 3. de ſimb. fid. 5
Fidei rudimenta in ſingulis parochijs pueri doceri debent, ſeſſ.24. de refor. cap.4. 195. & ſeq.
Fides ſalutis initium, & radix iuſtificationis, ſeſſ.6. c.8.25. ſola quid ibidem c.7.24. c.10.26. & c.11.27. & ſeſſ.7. de ſacram. can.4. & 5.41. ſine pœnitentia

tia remiſſionem non præſtat, ſeſs.5.c.6.23. & ſeq.cur.ſine operibus mortua, ſeſſ.6.c.7.24.& c.11. 27
Fides ſola non eſt ſufficiens præparatio ad ſumendum Sacramentum, & e contrarium dicens excommunicatur, ſeſſ.13.de Sacr. Euchar.cap. 11.73.
Cætera de Fide, vide in Decr.& Can.de iuſti.ſid.ſeſs.6.
Fidelis quiſque debet iis obſequi, quæ ad mortificandam carnem, augendamque pietatem conducunt, ſeſſ.25 de delectu cibo,&c. 256
Fides publica, ſiue Saluus conductus in generali congregatione concedus eamdem habet vim perinde, atque in publica ſeſſ. datus eſſet, ſeſſ.18. 124
Fides publica conceſſa Germanicæ nationi 126. extenditur ad alias nationes. 128
Fides publica, ſiue Saluus conductus proteſtantibus datus. 79.& 110
Fiducia hæreticorum inanis ſeſſ.6 c 9 26.& can.12. 35
Figuræ Hiſtoriarum, & Sanctorum, ſeſſ.25.de inuoc.vener. & reliq. ſanctor. 217.
Filij Clericorum illegitimi in Eccleſia, in qua pater habet, vel habuit beneficium, idem, vel aliud beneficium habere non poteſt, ſeſſ.25.de reform. cap.15. 250
Foti priuilegio qui gaudent, ſeſſ.23.de ref.c.6. 167
Forma requiſita in celebratione matrimonij, ſeſſ.24.de refor.matr. c.1.182. cum ſeq.& in promotione Epiſcoporum, ſeſſ.24.de refor.c.1. 191. cum ſeq. & in probando legitimas abſentiæ cauſas, ſeſſ.23.de refor. cap.1.163. cum ſeq.
Fornicatio affinitatem contrahit, & inter quos, ſeſs.24.de ref.matr.c.4. 186
Fratres S. Ioannis Hieroſolymitani, ſeſs.23.de ref.c.18. 175
Fratres, vide Regulares, & Sacerdotes.
Fructuum ſequeſtratio, ſeſſ.21.de refor.c.8 139.& ſeſſ.23.de ref.c.1.165.& à quibus tuta conſcientia percipi non poſſint, ibidem.164.& ſeſſ.21. de reform.cap.8.
Fructus occupans, & iura piorum locorũ, & Eccleſiarum quarumcũque ſunt excommunicati, & abſolui non poſſunt, niſi à Rom. Pont. reſtit. facta, ſeſſ.22.de ref.c.11. 156
Frugalitas Epiſcoporum, & Card.ſeſs.25.de ref.c.1. 133.& ſeq.
Fuga vbi timetur, quid agendum, ibid.c.6. 218
Funeralium quarta perſoluenda, ibid. c.13. 248

G

GEhennæ metus, ſeſs.6.de iuſtificatione, can.8. 34
Generales Ordinum quomodo eligendi, ſeſs.25.de Reg.& Mon.ca. 6. 223.& ſeq.
Germanorum Epiſcoporum diſcuſs Concil.ſeſs.16. 115
Gradus affinitatis & conſanguinitatis, ſeſs.24.de Sacr.matr.can.3.180. ead. ſeſs.de ref.matr.c.2. 185.cum ſeq.
Gramaticæ magiſter in quibus Eccleſiis eligend.ſeſs.5.de ref. c.1. 15
Gratia Dei præueniens, ſeſs.6.c.5.22.& can.3.33.non ex operibus, ibid. ca. 8 25.an peccatis amittatur, ibidem c.15.30.per Sacram.confertur, ſeſs,7. de Sacram.can.6. 7. & ſeq. 44. eam conſecutum ſe eſſe, an quis ſcire valeat, ead ſeſs.6.c. 9. 26
Gratiæ ad vacatura tolluntur, ſeſs.24.de ref.c.19. 211
Gratiæ quando ſuum ſortiantur effectum, ſeſſ. 7. de reform. capit 11.51. ſeſs.13.de reform.cap.5.76.ſeſs.22.de reform.c.5.154.ſeſs.23. de reform. c.8.168.ſeſs.25.de Regul.& monial.c.20.230.eadem Seſſione de ref. ca. 16.250.& ibid.c.18. 252
Gubernatores Eccleſiaſtici in quibus ſe ingerere non debeant, ſeſs. 24. de ref.

ref c.20. 212
Gymnaſia publica ſacrę Scripturę Lectorem habeant, ſeſſ. 5. de reform. c. 1. 15. & ſeq.

H

Habitus clericalis à quibus deferendus, ſeſſ. 14. c. 6. pag. 105
Habitus non facit monachum, ibid.
Habitus clericorum qualis, ibid.
Habitus religionis occultè non ferendus, ſeſſ. 25. de Reg. & Mon. c. 19. 229. poſt quinquennium non deponendus ibid.
Hęreditariæ ſucceſſiones beneficiorum prohibitæ, ſeſſ. 25. de ref. c. 7. 240
Hæreſis ſuſpectus quis, ibid. c. 2. 236
Hæreſis crimen quis abſoluit, ſeſſ. 24. de ref. c. 6. 197
Hæreſis non diſſoluit matrimonij vinculum, ead. ſeſſ. de ſacr. matr. c. 5. 181
Hæreſes circa Sacramēta, ſeſſ. 7. in decr. de Sacr in Procem. 41. ſeſſ. 21. in doct. de Comm. ſub vtraque ſpecie, & paruulorum. 131. cum ſeq. & ſeſſ. 24. in doctr. de ſacr. matr. 179. cum ſeq.
Hæreſes anathematizantur, ſeſſ. 25. de ref. c. 2. 235. ibi. de recip. & obſer. &c. 257.
Hæreſum nocumenta, ſeſſ. 6. in decr. de Sacr. 42. & ſeſſ. 25. de ref. c. 2. 234
Heretici ad Concilium inuitantur, ſeſſ. 18. 124. & ſeq. & ſeſſ. 25. de recip. & obſeru. & c. 257. nouatores appellantur, ſeſs. 14. c. 8. 92. ſub prætextu Euāgelij libertatem carnis introducunt, ſeſſ. 24. in doct. de ſacr. matrim. 179. omnes anathematizantur. 257
Hæreticorum perfidia, ſeſſ. 13. c. 1. 65. ſeſſ. 14. c. 8. 90. & ſeſſ. 25. de rec. & obſeru. & c. 257. inanis fiducia, ſeſſ. 6 c. 31. cum ſeq.
Hæreticorum baptiſmus, ſeſſ. 7. de Baptiſ. can. 4. 45
Hierarchia Eccleſiaſtica ex quibus conſtet, ſeſſ. 23. cap. 4. 160. cum ſeq. & can. 6. 162
Hiſtorię myſteriorum noſtræ redemptionis, ſeſſ. 25. de inu. ven. & Reliq. Sanct.
Homicidij pœna etiam diſpenſatio, ſeſſ. 14. de ref. c. 7. 105
Homiliæ Sanctorum legendæ, ſeſſ. 23. de ref. c. 18. 174
Hoſpitalia viſitanda, ſeſſ. 22. de ref. c. 8. 155. diligenter gubernanda, ſeſs. 7. de ref. c. 15. 53. ea obtinentes hoſpitalitatem exercere debent, ſeſ. 25. de ref. cap. 8. 241
Hoſpitalia quæ dātur in titulum ſeſ. 23. de ref. c. 18. 175. & ſeſ 25. de ref. c. 8.
Hoſpitalium priuilegijs, quæ gaudeant, ſeſſ. 14. de ref. c. 5. 104. cum ſeq.
Hoſpitalium adminiſtratio vni vltra triennium non concedenda, ſeſſ. 25. de ref. c. 8. 242
Hoſtiæ poſt communionem reſeruatæ, ſeſ. 23. in c. 6. 69. & can. 7. 72

I

Ieiunia commendantur, ſeſſ. 25. de delect. cib. &c. 256
Ieiunij virtus, ſeſſ. 12. 63
Ieſuitæ. ſeſſ 25. de Reg. & mon. c. 16. 228
Ieſus Vide Chriſtus.
Illiteratis Rectoribus Coadiutores dantur, ſeſſ. 21. de ref. c. 6. 138
Imagines Chriſti, Dei parę, & Sanctorum In templis habendę, & earum cultus qualis, ſeſſ. 25. de inuoc. vener. & Reliq. Sanct. 216. cum ſeq.
Immunitas Eccleſiaſtica reſtituenda, & cōſeruanda, ſeſſ. 25. de ſeſ. c. 20. 253.
Impedimenta matrimonij, ſeſ. 24. de Sacr. matr. can. 4. 180. ead. ſeſſ. de ref. Matrim. c. 2. 3. 4. & ſeq. 185. & ſeq.
Imperator bona Eccleſiaſtica conſeruare debet, ſeſſ. 25. de refo. c. 20. 253. & ſeq. &

ſeq.& ea occupans excommunicatur,ſeſſ.22.de reform.cap.11.156.& ſeq.& ſimiliter ſi locum ad monomachiam concedat,ſeſſ.25.de reform. matr.cap.19. 252
Imperij iura multi habent,ſeſſ.25 de ref.c.9. 242
Imperitiæ Parochorum ſuccurritur,ſeſſ.21.de ref.c.6. 138
Impij iuſtificatio,ſeſſ.6.c.4.21.& c.8.25 & can.6. 33
Impoſſibilia non ſunt præcepta Dei.ibid.c.11.27.& c.18. 16
Impreſſorum cautelæ,ſeſſ.4.in decret.de edit.& vſu.& c 9.& ſeſſ 9.& ſeq.
Index ſacrorum Librorum,ſeſſ.14. 8
Index librorum prohibitus ſeſſ.25 de Indice lib.&c. 256
Indulgentiæ maxime ſalutares,ſeſſ.25.in decr.de Indulg. 255.cæleſtes Eccleſiæ theſauri,ſeſſ.21.de ref.c 9 140 ad quæſtum non exercendæ,ibid. earum conferendi poteſtas à Chriſto conceſſa,ſeſſ.25.in decr de Indulg. 255.quomodo publicandæ,d.c.9.140 aut concedendæ, d. n. 255. abuſus in eis exorti tolluntur,ibid. 255
Indulta quomodo ſuffragentur,ſeſſ 24.de ref.c.18. 208
Indulta de non reſidendo tolluntur,ſeſſ.6.de ref.c.2. 40
Infames qui,ſeſſ 25.de ref.c.19. 252
Infidelitate amittitur fides,& gratia,ſeſſ.6.c.15. 30
Infirmorum remedium optimum,ſeſſ 14.de ext. Vnct.c.2. 94
Inhibitio quando fieri non debeat,ſeſſ.24.de ref.c.20.212 & ſeq.
Inhibitiones quando contemnendæ,ſeſſ.13.de ref.c.1.73.ſeſſ 22.de ref c.7. 155.& ſeq.ſeſſ.23.de ref.c.1.167.& ſeſſ.24.de ref c 10. 199
Iniurias naſci in quibus iura expectantur,nefarium eſt,ſeſſ.24. de reformat. Matrim c.9. 188
Inſtantiæ primæ vbi cognoſcendæ,& quanto tempore terminandæ,ſeſſ.24. de ref.c.20. 212.& ſeq.
Inſtitutio Sanctiſſimi Sacramenti Euchariſtiæ,ſeſſ.13.c.2.41.cum ſeq.& matrimonij,ſe.24.in doct.de Sacr Matr.179.Ordinationis,ſeſſ.23.de ſacr, Ordin can 1.162.Confeſſionis,ſeſſ.14.c 5.85.& ſeq.& can.6.97.cum ſeq. & Pœnitentię,ead.ſeſſ.c.1.81.& can.1.95 Vnctionis extremæ ead.ſeſſ.de ſacr.extr.Vnct.c.1.93.& Confirmationis,ſeſs 7.de confimat.can.1. 47
Inſtitutio in beneficijs iuriſpatronatus,ſeſſ.14.de refor.can.12.& ſeq.107. & ſeq.
Interdicta Ordinariorum à Regularibus obſeruanda,ſeſſ.25.de Reg.& Monial.cap.12. 226
Interpretatio ſcripturarum contra ſenſum approbatum prohibetur, ſeſs.4. in decr de edit.& vſu,&c. 9
Ioannis Baptiſmus,ſeſs.7.de Bapt.can 1. 45
Irregulares quomodo,& quando ab Epiſcopo diſpenſari poſſint,ſeſſ.24.de ref c 6. 197
Irreuerentia ab impietate vix ſeiuncta,ſeſſ.22 in decr.de obſeru.& euit. in celeb Miſſ. 149
Iudæ proditio,ſeſſ.6.de iuſtific.can.5. 33
Iudæi per legem Moyſi,an liberarentur?ead.ſeſſ.c.1. 20
Iudices Eccleſiaſtici cognoſcunt de matrimonijs,ſeſſ.24.de Sacr Matr.can. 12.182.a cenſuris Eccleſiaſticis abſtinere debent,ſeſſ.25 de refor.c.3..236 & ſeq breui cauſas finire, ibid.c.10.245.cum ſeq.& quomodo exequantur ſuas ſententias,ibid dict.c.3. 236
Iudicare Dei eſt non hominum,ſeſ 6.c.16. 32
Iudices laici Eccleſiaſticos impedire non poſſunt,ſeſs.25.de ref.c.3. 236
Iudices delegati qui,& quomodo eligendi,ibid.c.10. 246
Iudicis impedientis acta appellanti pœna,ſeſ.24.de ref.c.20. 213
Iuriſdictio Ordinariorum nullis priuilegijs, aut exemptionibus impedienda,ibid.

Iuriſdictiones Eccleſiaſticas locare non licet, ſeſſ.25.de ref.c.11. 246
Iuriſdictio Capituli ſalua relinquitur, ibid c.6. 240
Iuriſdictionis competentia à quibus iudicanda, ſeſſ.14.de ref.c.5. 104
Iuriſpatronatus quibus habere liceat, ibid.c.12.108. & ſeſſ.25.de refor.c.9. 243.cum ſeq.ex fundatione, aut dotatione eſſe debet, ibiem, quomodo probetur, ibid.in alios non transferendum, ibid. 243.quorum ſit electio, vel inſtitutio, ib.243.& ſeſſ.24.de ref.c.18.210.& quod abrogatum cenſeatur, d.cap.9. 243.& ſeq.
Iuſti adhuc iuſtificari poſſunt, ſeſſ.6.c.9.& ſeq.25.& ſeq.& in venialia peccata aliquando cadunt, ibid.c.11.37.& ſeq. & can.23. 36
Iuſtificationis cauſæ, ſeſ.6.c.7.23.& ſeq.effectus, ibid.c.6.& 7.23.& ſeq. fructus, ibid.c.16.51.& ſeq.incrementum, ibid.c. 10.26.& ſeq. præparatio, ibid.c.5.6.& 7.22.& ſeq.can.9.34.& ſeſſ.7.de Sacram.can.4.43.Canones, ead.ſeſ.6.33.ad eam naturæ, & legis imbecillitas, ead.ſeſ.c.1. 20
Iuſtificatio adultorum, ibid.c.5. 22.& ſeq.
Iuſtificationis impij deſcriptio, ibid. c.4.21. & c.6.22. & quare dicatur per fidem, & gratis fieri, ibid.c.8. 25
Iuſtificari per Chriſtum, ibid can.3. 33
Iuſtificatus peccare poteſt ibid.c 14 29.& ſeq.& can.23. 36
Iuſtitia accepta augetur ibid c.10. 26.& ſeq. & can.24. 37
Iuſtitiæ publicæ honeſtatis impedimentum, ſeſ.24.de ref.matr.c.3. 186
Iuſtitia Dei infuſio, ſeſſ.6.c.16.51.& can.11. 39

L

Lapſorum poſt Baptiſmum reparatio, ſeſſ.6.cap.14.29.& ſeq. & can.29. 37
Latinam linguam ſcire debent, qui minoribus ordinibus initiantur, ſeſſ.23. de ref.cap.11. 16[illegible]
Latriæ cultus exhibendus eſt Chriſto in Euchariſtia, ſeſſ.13.cap.5. 68 & cap.6. [illegible]
Laici effici non poſſunt rite ordinari, ſeſſ.24.c 4.160.& can.4. 16[illegible]
Laici à Sacerdotibus communionem accipiant, ſeſſ. 13. cap.8.70.non adſtringuntur ad communionem ſub vtraque ſpecie, ſeſſ.21.c.1. [illegible]
Lectio ſacræ Scripturæ vbi inſtituenda, ſeſ.5.de ref.c.1 8.& ſeq.menſis Epiſcoporum admiſcenda, ſeſſ.2. [illegible]
Lectorum Ordo quando. & cur inſtitutus, ſeſſ 22.c. 2. 15[illegible]
Lectorum ſtipendium, ſeſſ.5.de, ref.c.1.14.& ſeq.priuilegium, ibid. 13. promiſſio, ſeſſ.25.de ref.c.2. 2[illegible]
Legata ad pios vſus, quomodo exequenda, ſeſ.25.de ref.c.4. 237.& ſeq.
Legati de latere, quæ impedire non poſſint, ſeſ.24.de ref.c.20.213.& quomodo procedere debeant in appellationibus, & inhibitionibus, ſeſſ.[illegible] de ref.c.7.155.& ſeq.
Legiſlator Chriſtus, ſeſſ 6.de Iuſtific.can.21. [illegible]
Libertas Eccleſiæ non violanda, ſeſſ.25 de ref.c.20. 253.& ſeq.
Libertas Virginum Deo dicandarum conſeruanda, ſeſſ.25.de Reg. & Mon. cap.17. 2[illegible]
Liberum arbitrium, ſeſſ.6.de iuſtific.can.2. 33.& ſeq.
Libri de rebus ſacris quomodo edendi, ſeſſ.4.decr.de edit.& vſu, &c.
Libri de matrimonijs ſeſſ.24.de ref.Matr.c.1.184.de baptizatis, ibi.c.2.
Librorum prohibitorum Index, ſeſ.25.de Indice librorum, &c. 25[illegible]
Librorum Indici corrigendo præfecti Patre, ſeſſ.18.122 & ſeſ.25.de Indice lib.&c. [illegible]
Librorum ſacrorum Index, ſeſſ.4. 7.& ſeq.
Librorum ſacrorum vulgata editio approbatur, ibid.

Licenti-

Licentia prædicandi gratis concedenda,ſeſſ.5.de ref.c.2.17.& ſimiliter li-
centia diſcedendi à beneficijs,ſeſſ.23.de ref.c.1. 165
Licentiæ non reſidendi à quibus probandę,vel iudicandæ,ibid.163.& ſeq.
Licentiati Cathedralibus præficiendi,ſeſſ.22.de ref.matr.c.2.152.& Vicarij
Epiſcopi conſtituendi,ſeſ.24.de ref.c.16.206.& Examinatores,ibid.c.18.
208.& Archidiaconi,ibid.c.12.200.& Pœnitentiarij,ibid.c.8.198.illiſq.
Scholaſteriæ conferendæ ſeſſ.23 de ref.c.18.176.& dignitates,ſeſſ.24.de
ref.c.12. 201
Litigatorum paupertati ſuccurritur,ibid.cap.20.213.& occurritur artibus,
ſeſſ.25.de ref c.10. 245.& ſeq.
Litteræ conſeruatoriæ,ſeſſ.14.de ref.c.5. 103.& ſeq.
Commendatitiæ,ibid.c.2.101.ſeſ.13.de ref.c.8.168.& ibid.ca.16 171.teſti
moniales ſeſſ.21.de ref.c.1.107.ſeſſ.23.de ref c 5.167.& ibid.c.13.170.di
miſſoriæ,ſeſſ.7.de ref 10.51.ſeſſ.21.de ref.c.1.134.cum ſeq. & ſeſſ.23.de
ref.c.10.168.& ſeq. gratis concedendæ,ib & à quibus,ſeſſ 7.de ref.c.10.
51.& ſeſſ.23.de ref.c 10. 168.& ſeq.
Locationes in præiudicium ſucceſſorum prohibitæ,ſeſſ.25.de ref.c.11.246.
& ad longum tempus,ibid.
Lucra Turnorum prohibentur,ſeſ.24.de ref.c.14. 205
Lucrum turpe prohibendum ſeſſ.21.de ref.c.9.140.ſeſſ.22.de decr. de ob-
ſeru .& euit.149.ſeſ.25.de inuoc.vener.& Reliq.Sanct.217.& ſeſſ 25. in
decr.de Indulg. 255
Luſus,& luxus Clericis prohibetur,ſeſſ 22.de ref.c.1.151.& ſeſſ.24.de ref.
cap.12. 201

M

Magiſtri Grammaticæ vbi eligendi,ſeſſ.5.de ref.c.1. pag.15
Magiſtri legentes quid agant,aut ſpondeant ſeſſ.25.de ref.c 2. 235
Magiſtri in Theologia ad cathedrales aſſumendi,ſeſſ 22.de ref.c.2.152.ad
dignitates,quę Scholaſteriæ dicuntur,ſeſſ.23 de ref c.18.177.ad Archi-
diaconatus, ſeſſ.24.de ref c.12.200 ad dignitates,ibid.201 eligi debent
Pœnitentiarij,ibid.c.8.198.& Examinatores,ibid.c.18. 209
Magiſtrorum priuilegium,ſeſſ.5.de ref.c.1. 16
Maiores Ordines Vide Ordines.
Mandata Euangelij,& Decalogi,ſeſſ. 6.de iuſtific.can.19. 36. obſeruanda
ead ſeſs.c 11.27 & can.20.36.non ſunt impoſſibilia,ibid.dicto c.11.27.
& ſeq.& can.18. 36
Mandata de prouidendo tolluntur,ſeſſ.24.de ref c 19. 212
Mare magnum Regularium non obſtat decretis huius Concilij de Regu-
laribus,ſeſſ. 25. de Reg & Mon.c.22.232.neque quarta funeralium, ea-
dem ſeſſ.c 13. 248
MARIA Virgo fuit ſine peccato veniali ſeſſ.6.de iuſtific.cap.23.36.eius
conceptio.ſeſſ 5.de pec.orig. 14
Martyrum reliquiæ,ſeſſ.25.de inuoc.vener.& Reliq.Sanct. 216
Matrimonium Sacramentum magnum veteribus connubijs gratia præſtat,
ſeſſ.24.in doctr.de Sacr matr.179.à Chriſto inſtitutum,& gratiam cōfert.
ibi Sancta res eſt,& ſanctè tractanda,ead.ſeſſ.de ref matr.c 10. 189
Matrimonium fieri debet libero conſenſu,ibid.c.1.182.& ſeq. cum paren-
tum voluntate,licet non ſit neceſſaria, ibid.182. cum denunciationibus
præcedentibus in Eccleſijs,ib.in facie Eccleſiæ celebrandū, interrogāte
Parocho , & quibus verbis,ibid.183.& ſeq.præſentibus duobus, aut tri-
bus teſtibus, ibid 183.cum benedictione à proprio Parocho ſuſcipien-
da,ibidem cum peccatorum confeſſione, & Euchariſtiæ perceptione 9,
ibidem 184.ſeruatis laudabilibus conſuetudinibus, & cærimonijs Pro-
uinciæ, ibid.

Matrimonium quæ vincula impediunt, eadem ſeſſ 24. de Sacrament Matrimon. canon. 3. & 4. 180. eadem ſeſſ. de reform Matrimon. cap. 2. 3. 4. & 5. 185. cum ſequentibus, quando non valet, ibidem canone 9 181. cum ſequent. ibid. de ref. Matrim c 1. 183. & cap. 5. 186. & ſeq quomodo dirimatur, ibidem canon. 3. & 6. 180. & ſeq. ex multis cauſis ſeparetur quo ad thorum, ibidem. can. 8. 181. cum vagantibus non facile contrahendum. ibid c. 7. 187. & ſeq

Matrimonia clandeſtina Eccleſia ſemper deteſtata eſt, ibid c 1. 183

Matrimonij libertas non impedienda, ibid. c 9. 188. cærimoniæ non damnandæ, ibid. can. 11 182. ſolemnitas prohibita certis anni temporibus, d. can. 11. 18 & c. 10. 189. & ſeq.

Matrimonii cauſa ſpectat ad Eccleſiaſticos, ibid can. 12. 18.

Mendacij peccatum, ſeſſ. 13. de ref c. 5. 76

Mendicare clericos non decet, ſeſſ, 21. de ref. c. 2. 135

Menſæ Epiſcopalis ſobrietas, & frugalitas, ſeſſ. 25. de ref. c. 1. 233. & ſeq. ſacræ Scripturæ lectio admiſcenda, ſeſſ. 2. 3

Menſa apud Apoſtolum altare ſignificat, ſeſſ. 22. c. 1. 14

Menſis otioſi ſermones interponi ſolent ſeſſ. 2. 2. &

Mercedum cauſæ fauor, ſeſſ. 7. de ref c. 14 52. ſeſſ. 14 de ref. c 5. 10

Merces bonorum operum expectanda, ſeſſ. 6. c. 11. 27 & ſeq. c. 16. 31. & ſeq. & can. 31. 3

Mercenarii à cura animarum arcendi, ead. ſeſſ. 6. de ref. c. 1. 39. & ſeſſ. 2 de ref. c 1. 16

Merita Paſſionis Chriſti, ſeſſ. 6. c. 3. 21. & c. 7. 23. & c. 16. 3

Merita hominum, dona Dei, ibid. d. c. 16. 32

Meritum bonorum, ibid 31. & ſeq.

Metropolitani officium in lectore eligendo, ſeſſ 5. de reform cap 1. 15. in denunciando Romano Pontif. Epiſcopos abſentes, ſeſſione 6 de reform. cap 1. 40 in probando, & iudicando legitimas Epiſcoporum abſentias, ſeſſ 23. de reform c. 1 6, in corrigendo Epiſcopos negligentes, ibidem, cap. 18. 175. & ſequent. in ſupplendo negligentiam Regularium, ſeſſione 5. de reform. c. 2. 14, & ſeſſione 25. de Regul. & Monial. cap. 8 214. & capituli, ſeſſ 24 de reform. cap. 16. 206. in viſitando Diœceſim propriam, ibidem, c. 3. 19. ibid. & prouinciam, & in cogendo Synodum prouincialem, ibid. cap. 2 192. in erigendo Collegia ob Eccleſiarum paupertatem, ſeſſ. 23. de reform cap. 18. 176. & ſeq. in iudicando aliqua cum Concilio Prouinciali, ibid. c 1. 164. & d. c. 18 177. & ſeſſ 25. de inuocat. vener. & Reliq. Sanctor. 218. & lege, Concilium prouinciale, & in erigendo aliquando congregationes monaſteriorum, ead. ſeſ. 25. de Regul & Mon. cap. 8. 224

Metropolitanus obligatur ad perſonalem reſidentiam, ſeſſ. 23. de ref cap. 1. 163. & non reſidens denunciatur ab Epiſcopo antiquiori. ſeſſ. 6. de ref. c. 1. 40. & ſeq. & ab eodem eius abſentia probatur, d. ſeſſ. 23, de ref. cap. 1, 163. negligens in Seminarii erectione, corripitur a Synodo prouinciali, ibid. c. 18. 175. & ſeq & punitur, ſi ſtatutus temporibus Synodum prouincialem non cogat, ſeſſ. 25. de ref. c. 2. 193

Metus Gehennæ, ſeſſ. 6. de iuſtif. can. 8, 34

Militum Sancti Ioannis Hieroſolymitani immunitas, ſeſſ. 23. de reformat. cap. 18. 175. & aliqua circa eos correcta, ſeſſ. 24 de ref. c. 11. 199. & ſeſſ 25. de Reg. & Mon. can. 21. 232

Miniſtri Sacramentorum, ſeſſ. 7. de Sacram. canon. 11. & ſeq 44. ſeſſ. 14. cap 6. 88. eadem, ſeſſione de Sacr. extr. Vnct. c. 1. & 3. 93. & ſeq. & ibid. de Pœnit. Sacram. can. 10. 98

Miniſtri Epiſcoporum quales eſſe debeant, ſeſſ. 2 3

Miracula noua quomodo admittantur, ſeſſ. 25, de inuoc, vener. & Reliq. Sanc. 217

Miſſa vulgati ſermone non celebranda, ſeſſ.22.c.8.146 & can. 9. 148
Miſſæ verum ſacrificium, ibid. in doct. de ſacrific. Miſſ. 142. & can. 1 147. vere propitiatorium, ibid. ca 2.144. & can. 3.147. magnum myſterium, ibid. in decr de obſeru. & euit. & c. 148. pij, & pure peragendum, ibid. quantū, & quibus proſit, ibid. c. 2.144. & ſeq. & can. 3.147. & in d. decr. de obſeru. & euitan. & c. 148. & ſeſſ. 25. in decret. de Purgat. 215. in eius celebratione, quæ vitanda ſint. ſeſſ. 2.3. & ſeſſ. 22. in decret. de obſeru. euitand. & c. 149. cum ſeq.
Miſſa magnam continet eruditionem, ead. ſeſſ. c 8. 146
Miſſa de Sp iritu ſancto, quando potiſſimum celebranda, ſeſſ. 2.
Miſſæ in memoriam ſanctorum, ſeſſ 22. c. 3 143. & ca 1.5. 148 horis debitis celebrandæ, ibid in decr. de obſeru. & euitand. & c. 149. non in domibus priua is, ibid.
Miſſæ in quibus Sacerdos ſolus Sacramentaliter communicat, approbantur, ead. ſeſſ. 22. c. 6.145. & c. 8. 148
Miſſæ defunctorum quomodo diſponendæ, ſeſſ. 25. de ref. c. 4. 237. & ſequ. proſunt illi quando in Chriſto mortui ſunt, & nondum ad plenum purgati, ſeſſ. 22. c. 2.144. & can. 3.147. & ſeſſ 25. in decret de Purg. 215
Miſſæ nouæ ſeſ. 22. in decr. de obſeru & euit & c. 149
Miſſale, ſeſſ. 25. de Ind. libr. & c. 256
Miſſarum celebratio frequentanda, ſeſ. 23. de refor. c. 14.171. quibus præſentibus, & vbi, & à quo non facienda, ſeſſ 22. in decr. de obſeru. & euit & c. 149. cum ſeq & ſeſſ. 23. de ref. c 16. 172
Miſſarum ratione eleemoſynæ importune non exigendæ, ſeſſ. 22 in decret. de obſeru. & euit. & c, 149
Monachi ad publicas proceſſiones accedere tenentur, ſeſſ 25. de Regul. & Mon. c. 13. 226
Monaſteria viſitanda etiam Sedi Apoſtolicæ ſubiecta, & quomodo, ibid. cap. 8.224. cum ſeq item comm ndata ſeſſ. 21 de reform. cap. 8.139. etiam Ordinum capita, & quomodo, ea dem ſeſſ. 25. de Regul. & Monial capit. 20.230. & ſeq. illiſque quomodo de Abbatibus prouideri debeat, ibidem cap. 21. 230 & ſeq.
Monaſteria curam animarum habentia quibus ſubſint, ibidem, cap. 11.226. & ſequent. & quomodo, & quando ſubſint Epiſcopis, ibidem, cap. 8 224. & ſeq Lectorem ſacræ Scripturæ habere debent, ſeſſ. 5. de reformat. cap. 1 14. quæ bona poſſidere poſſint, ſeſſ. 25. de Regul. & Monial. c. 2. & ſeq. 220. & ſeq. non erigenda ſine licentia Epiſcopi, ibi. c 3 220. non augenda inſolito numero, ibid. in iis erigi debent congregationes, ibid c 8. 224
Monaſteria Sanctimonialium ingredi quando liceat, ead. ſeſſ. 25. de Reg. & Monial. cap 5.222. etiam Epiſcopis, & Superioribus eius clauſtra ingredi non licet, ibidem, cap. 7. 223. quæ regantur ab Epiſcopis, ibidem, ca. 9.225. & c. 18. 229
Monaſticæ vitæ diſciplina reſtituenda, ibid. c. 21.231. & ſeq.
Moniales. Vide Sanctimoniales.
Monitiones ad finem reuelationis quando concedendæ, ſeſſ. 25. de ref c. 3. 236. & ſeq.
Monitiones binæ, quando præcedere debeant, ibid. 237. & cap. 14.248. excommunicatis faciendæ, ibid c. 3. 237
Monomachia prohibita, ſeſſ 25 de ref. c. 19. 252
Montes pietatis viſitandi, ſeſſ 22. de ref. c. 8. 155
Mortuorum commemoratio, ſeſſ. 25. de ref. c. 4. 237
Mulierum concubinarum pœn ſeſſ. 4. de ref. matt. c. 8. 188. cum ſeq.
Mulctæ pecuniariæ locis pijs aſſignandæ, ſeſſ. 25. de ref c. 3. 236. vel fabricæ Eccleſia, ibid c. 14.248 & ſeſſ. 23. de ref. c. 1. 165
Munus non accipiendum à viſitatoribus, ſeſſ. 24. de ref. c. 3. 194

Muſicæ quæ in Eccleſijs prohibeantur, ſeſ.22.in decr.de obſer.& eult. &c.
Myſteriorum noſtræ redemptionis hiſtoriæ, ſeſſ. 25. de inuoc. venerat. & Reliq.Sanct. 218

N

Natura,& lex imbecillis eſt ad iuſtificandos homines,ſeſſ.6.c.1. 20
Neceſſitas abſentiæ excuſationem præſtat,ſeſſ.23.de ref.c.1. 163
Negocia ſæcularia fugere debent Clerici,ſeſ.25.de ref c.1. 151
Nouiciarum pœnitentia,ſeſſ.14.c.4. 8
Nominati ad beneficia non admittuntur ſine examine,ſeſſ.7.de refor.c.13. 52
Non ſatis eſt veritatem dicere,niſi refellantur errores,ſeſ.13.c.8. 70
Notarij quantum,& quando pro litteris dimiſſorijs accipiant.ſeſſ.21.de ref.c.1. 134
Notarij non idonei,vel delinquentes in cauſis eccleſiaſticis,quomodo corrigendi.ſeſſ.22.de ref.c.10. 156
Notarij appellantibus,congrua mercede accepta, intra menſem acta exhibere tenentur,& fraudem facientes pena dupli puniendi ſunt,ſeſ.24.de ref.c.20. 213
Notariorum imperitia multarum litium occaſionem præbet,ſeſſ.20.de ref. cap.10. 156
Nouatianorum hæreſis,ſeſs.14.c.1. 81
Nouatores hæretici appellantur,ead.ſeſ.c 8. 9
Nouitij finito tempore probationis, ſiue nouitiatus ſi habiles reperiantur, ad profeſſionem admittendi ſunt,alias reijciantur, ſeſſ. 25. de Regul. & Mon.c.16. 22
Nouitij cuiuſcumque religionis ad profeſſionem admitti nō debent intra annum probationis,& ante decimumſextum ſuæ ætatis annum, ib. c. 15.
Nouitij ante profeſſionem, aut parentes curatores,vel ipſorum propinqui nihil tradere monaſterio debent, excepto victu, & veſtitu pro tempore eorum nouitiatus,ibid.eod.c.16.227.& cur ibid.
Nuntij Apoſtolici,quæ impedire non poſſint, ſeſs. 24. de ref.c. 20. 213 & quomodo procedant in appellationibus, & inhibitionibus, ſeſſ. 22. de ref.c.7. 155.& ſeq.
Nuptiæ quibus anni temporibus ſint prohibitæ, & quibus celebrari permiſſæ,ſeſs.24.de ref.Matr c.10. 189.& ſeq.
Nuptiarum prohibitiones certis anni temporibus,ac benedictiones,& alia matrimonij cærimoniæ obſeruandæ ſunt, & contrarium dicens excommunicatur,ead.ſeſs.de ſacram.Matr.can.11. 18

O

Obedientia præſtanda Rom.Eccleſiæ, ſeſs.24.de ref.c.1 1.200.& ſeſ.2 de ref.c.2.235. & Præpoſitis, ſeſ.14.de ref.c.1.101.& ſeſ. 25.de delect. cib.&c. 2
Obedientia præſtat executionem abſentiæ,ſeſs.23.de ref.c.1. 1
Obedientiæ votum,ſeſ.25.de Reg.& Mon.c.1. 2
Oeconomi inſtitutio Sede Epiſcopali vacante,ad quem pertineat, ſeſſ. 2 de ref.c.16. 2
Opera ſatisfactionis,ſeſſ.14.c.9. 92.& ſe
Opera ante iuſtificationem,ſeſ.6 de Iuſtific.can.7.
Opera bona augent iuſtitiam,ibid.can.24.36.dona Dei,& iuſtificati merita,ibid.can.32.
Operum ſine gratia imbecillitas,ibid.can.1.

Digitized by Google

Operum bonorum retributio,ead.ſeſs.6.c.11 27.c.16 & can.26. 37
Oratoria ab Epiſcopis deſignanda,& viſitanda,ſeſſ.22.in decr de obſeru.& euit.in celebr.Miſſ. 149
Orandum pro quibus ſit,ſeſſ.2. 2
Orationes quomodo faciendæ maximæ in Concilio,ibid.& ſeſſ.12. 63
Oratorum locus in Concilio,ſeſſ.25. 257.& ſeq.
Ordinarij locorum beneficia conferentes inhabilibus incidunt in pœnas, & conſtitutiones graues nimis,ſeſſ 7.de ref.c.3. 48
Ordinarij locorum,& alij quicumque iudices debent ſtudere,vt cauſę quã breuiter fieri poteſt,terminentur ac litigantium verſutijs occurrere,ſeſſ. 25.de ref.c 10. 245.& ſeq.
Ordinarij locorũ compellere debent quoſcumque obtinentes plura beneficia curata,aut incompatibilia ad exhibendum ſuas diſpenſationes, ſeſ. 7.de ref.c.5. 49
Ordinarij locorum ſingulis annis quaſcumque Eccleſias exemptas viſitare tenentur,ibid.c.8. 50
Ordinarij locorum curare debent vt hoſpitalia à ſuis miniſtris diligenter gubernentur,ibid.c.15. 53
Ordinarij locorum tenentur in Eccleſiis parochialibus ſuarum Diœceſum curare,vt publicentur præcepta, & decreta ſuper matrimonijs contrahendis,ſeſſ 24.de ref.Matrim.c.1. 184
Ordinarij ordinantes clericos non ſibi ſubditos abſque illorum Ordinarij licentia,& approbatione,ab ordinum collatione per annum ſuſpenduntur,ſeſſ.23.de ref.c 8. 168.& ſeq.
Ordinarius curare diligenter debet,quæcumque ad Dei cultum in Diœceſi ſpectant,ſeſſ.21.de ref.c.8 139
Ordinati ad titulum beneficij illud reſignare non poſſunt, niſi aliunde viuere poſſint,ſeſſ.21.de ref.c.2. 135.& ſeq.
Ordinati abſque ſui Ordinarij approbatione ab ordinum executione arbitrio ſui Ordinarij ſuſpenduntur,ſeſ.23 de ref.c.8. 168
Ordinatio ab Epiſcopo facienda eſt,ſeſſione 23.c.1.160.cum ſeq. & à proprio Epiſcopo ſeſſione 6.de reform.c.4 41.cum ſeq.ſeſſione 7.de refor. c.11.51.ſeſſ.14.de ref.c.2.101.cum ſeq.ſeſſ.23.de ref.c. 8.168.& c. 10. cũ ſeq.à Chriſto inſtituta,ead.ſeſs.de ſacram.Ord.c.3.162.& quomodo facienda,ead.ſeſſ.de ref c.7.& ſeq.168.& ſeq.quando,& vbi.ibid.dicto c.8. & qua ætate,ibidem,c.12.170.& gratis,ſeſſ 21.de reform. c. 1. 134. cum ſeq.& cum examine,eadem ſeſſ.23.de ref.c 7.168.ſeſſione 7. de reform. cap.1.52.& eadem ſeſſ.23.de ref.c.12.170.& c.14.171.& ibidem, de Sacram.Ordin.
Ordinandus non eſt homicida,ſeſſ.14.de reform.cap.7.105.nec qui beneficium non habet,vel aliud vnde viuere poſſit,ſeſſione 21.de reformat. cap.2.135.cum ſequen.nec qui Confirmationem non ſuſcepit,ſeſſ.23.de reform.cap.4.166.nec qui fidei rudimenta edoctus non fuit,ibidem.nec qui linguam Latinam ignorant ibid.c.11.169.nec qui ſcribere neſciunt, ibid.c.4.166.nec minores ætates requiſita ibid.c.12.170.nec bonum teſtimonium non habentes,ibidem,cap.5.167.cap.8.168.& cap. 13.170. nec qui in ſuo ordine verſati non fuerint,ibidem dicto cap.cum ſeq.nec qui non ſit vtilis,& neceſſarius ſuis eccleſijs:nec ibi fuerit aſcriptus, vbi ſuis fungatur muneribus,ibid c.16. 172
Ordinati ſuis Eccleſijs deſeruire debent,ead.ſeſſ.23.de ref.cap.13.170.c.16. 172.& ſeſſ.22.de ref.c.4. 151
Ordinatio ſacra eſt vnum ex ſeptem Sacramentis Eccleſię,ſeſſ.23.c.3.171. & qui contrarium dixerit,excommunicatur,ibidem,can.3.161.gratiam confert,dicto cap.3.159.cum ſequen.& canon.4.162.& abſoluendi poteſtatem,eadem ſeſſione de reformatione, cap.15.171.in ea imprimi-

tur character in anima, ſeſſione 7. de Sacramentis, canone 9. 44. eadem ſeſſione 23. c. 4. 160. qui contrarium dixerit, excommunicatur, ibidem, canon. 3. 181. gratiam confert, d. c. 3. 160. cum ſeq & can. 4. 162. & abſoluendi poteſtatem, ead. ſeſſ. de ref. c. 15. 171. in ea imprimitur character in anima ſeſſ 7. de ſacr can. 9. 44. ead. ſeſſ. 23. c. 4. 160. & qui contrarium dixerit, excommunicatur, ibid. can. 4. 162
Ordinatorum à non ſuo Epiſcopo pœnæ, ſeſſ. 6. de ref. cap. 5. 41 ſeſſ. 7. de reformat. cap. 11 51. ſeſſ. 14. de reform. cap. 2. 101. & ſeſſ. 23. de reformat. cap. 7. 168. cum ſeq. & eorum, qui ordinantur per licentias Capitulo ſede vacante, ſeſſ. 7. de ref. c. 10. 51. & à ſæculari poteſtate, ſeſſ. 23. c. 4. 160. & ibid. c. 7. 162
Ordines maiores, & minores, ibid c. 2. 159. & ibid. de ſacr. Ord. canon. 2. 161. ead. ſeſſ de ref. c. 11. 169. & ibid. c. 12. & ſeq. 170. & ſeq.
ad Ordines maiores nemo aſſumi debet niſi de ſui Epiſcopi commiſſione, præpoſitis in Eccleſia edictis de ipſorum naturalibus, moribus, & vita, literas teſtimoniales eidem Epiſcopo detulerit, ſeſſ. 23, de ref. c. 5. 167
Ordinum diuerſorum rationes, ead. ſeſſ. c. 2. 137. & ibid. de ref. c. 17. 172
Ordines requiſiti intra annum a quibus ſuſcipiendi, ſeſſ. 22. de reform. ca. 4. 153
Ordines minores per temporum interſtitia conferendi, ſeſſ. 23. de ref. c. 11. 169. & qu. bus, ibid ſunt gradus ad maiores ead ſeſſ. can. 2. 161. ibid. d de ref. c. 6. 167 cum ſeq. & c. 11. 169
Ordines duo ſacri eod. die non ſunt vni conferendi, etiam regulari, ibidem cap. 13. 170
Ordinum fures reputantur, qui à ſæcularibus tantum vocati, & instituti ſunt ad ordinum miniſteria exercenda, aut propria authoritate talem poteſtatem ſibi ſumunt, ſeſſ. 23. c. 4. 161. & qui contrarium dixerit ex communicatur, ead. ſeſſ de ſa. r. Ord. can 7. 162
Ordinatus pro commoditate alicuius Eccleſiæ, ſi illam de ſerat inconſulto Epiſcopo, à ſacrorum exercitio interdicitur, ibid. c. 16. 171
Ordinationis inhabilium, effectus, ſeſſ. 14. de ref. c. 3. 102
ab Ordine Eccleſiaſtico omnis auaritiæ ſuſpicio ab eſſe debet, ſeſſ. 21. de ref. c. 1. 134
Originalis peccati materia, ſeſſ. 5. 11. cum plurib. ſeq.
Oſtiariatus quando, & cur inſtitutus, ſeſſ. 23. can. 2. ibid. de reform. c. 17. 172. cum ſeq.
Otioſi ſermones fugiendi, ſeſſ. 2. 2. & 3.

P

Papa. Vide Pont. Max.
Parentum conſenſus in matrimonijs non neceſſarius, ſeſſ. 22. de reform matrim. c. 1. 181
Parochiales Eccleſiæ tenues quomodo augeantur, ead. ſeſſ. de ref. c. 13. 203. quibus non vniantur, ibid. quæ penſionibus, aut reſeruationibus non grauentur, ibid. & illis vacantibus quid agendum, ibid. c. 18. 208
Parochiæ quare diſtinctæ, ſeſſ 14. de ref c. 9. 106. quandò ſunt nouæ inſtituendæ, ſeſſ. 21. de ref. c. 4. 137. vel diſtinguendæ. ſeſſ. 24. de ref c. 13. 200. & collapſæ reficiendæ, ſeſſ. 21. de ref. c. 7. 139. vel transferendæ, ibid in ciuitatibus faciendæ, ſeſſ 24. de ref. ca. 13. 203. cum ſeq. in eiſq. Parochijs proprijs ſinguli tenentur audire verbum Dei, ibid. c. 4. 195 & Sacramenta ſuſcipere, ibid. c. 13. 203
Parochi officium eſt prædicare, ſeſſ. 5. de ref. c. 2. 17 ſeſſ. 23. de ref. c. 1. 163. & ſeſſ 14. de ref. c. 4. 195. exponere ea, quę in miſſa leguntur, ſeſſ. 22 cap. 8. 46. & ead. ſeſſ. in decr. de obſeru. & euitand. 150. explicare decretum matri-

matrimonij, ſeſſ.24.de reform.matr.c.1.181. pueros fidei rudimenta, & obedientiã docere, ead.ſeſſ.de reform.cap.4. 195. cum ſeq. vim, & vſum Sacramentorum explicare, ibid c.7. 197. ſacra eloquia & ſalutis monita explanare, ibid. ieiunia, dies feſtos, & obedientiam commendare. ſeſſ. 25.de delectu cibo, &c. 256. cum ſeq. oues ſuas agnoſcere, pro his ſacrificium offerre ſacramenta adminiſtrare, & bono exemplo paſcere, ſeſſ. 23. de reform.cap.1.163.cum ſeq & ibid.c.14. 171. pauperum, aliarumque miſerabilium perſonarum curam paternam gerere, d.cap.1.163. Miſſas frequenter celebrare, d.c.14 171. in ſuis Eccleſiis reſidere, ſeſſ.6 de ref ca.1. 40.& ſeſſ.23.de ref.c.1.163, cum ſeq.decreta matrimonij obſeruare, ſeſſ.24 de ref.matr.cap 1.182.& ſeq nuptias benedicere, ibid. 146. librum matrimonii habere, ibid.184 ac baptizatorum, ibid.c.2. 185 ad Synodum Dioceſanam accedere, ead.ſeſſ.de ref.cap 2. 193.& ſeſſ.16.de ref.c.2. 235. carnis affectum erga propinquos deponere, ſeſſ.25.de ref.c.1. 234. & alia multa obſeruare, ibid 235. & ſeq.decreta Concilij recipere, obedientiam ſpondere, ac hæreſes anathematizare, ibid.c.2.234. & hoſpitalitatem ſeruare, ibid.c 8. 241

Parochi paupertati ſuccurritur, ſeſſ.21, de ref can 4.137. cum ſeq. imperitiæ, & malæ vitæ occurritur, ibid.c.6.138. Cætera lege in verbo Sacerdos, & in verbo Clericus.

Parochus iuſtis de cauſis, & rationabilibus, abſque denunciationibus poteſt coram ſufficienti teſtium numero matrimonium celebrare, ſed ante illius conſummationem denunciationes omiſſas facere tenetur. ſeſſ.24. de ref.matr.c.1. 181

Parochus poſt denunciationes contrahendi matrimonij factas, intellecto viri, & mulieris mutuo conſenſu matrimonium per veba de præſenti celebrare poteſt, ibid.

Parochus, vel his, qui ipſius loco interuenit in contractu matrimonij clandeſtini cum minori teſtium numero, & etiam ipſi teſtes, qui ſine Parocho, vel Sacerdote interfuerint, atque ipſi contrahentes arbitrio ordinarij puniendi ſunt, ibid. 182

Parochus non debet intereſſe matrimonijs vagantium abſque Epiſcopi licentia, ibid.c.7. 187 & ſeq.

Parochus baptizans antequam baptizet tenetur interrogare eos, ad quos pertinet, quem, aut quos elegerint ad ſuſcipiendum baptizatum de fonte baptiſmatis, & illum, aut illos tantum admittat alias punitur, ibidem, cap.2. 185

Parochus baptizans tenetur leuantibus baptizatos declarare, quam cognationem contraxerint, alias punitur, ibid.

Paruuli baptizati in fide Eccleſiæ inter fideles computandi ſunt, quamuis actum credendi non habeant, nec propterea rebaptizandi ſunt, cum ad annos diſcretionis peruenerint, & contrarium dicens excommunicatur, ſeſ.7.de bapt.can.13. 47 & ſeq.

Paruuli baptizati in fide Eccleſiæ cum adoleuerint, amplius non ſunt interrogandi, vt ratum habeant, quod patrini eorum nomine, dum baptizarentur, polliciti ſunt, & contrarium aſſeuerans excommunicatur, ibid. can.14. 47

Paruuli etiam recenter ab vteris matrum naſcentes baptizandi ſunt in remiſſionem peccati originalis, ſeſſ.de pecc.orig. 14

Paruuli rationis vſu carentes nulla neceſſitate obligantur ad ſacramentalem Euchariſtiæ communionem, ſeſſ.21.ca.4.133. & qui contrarium dixerit, excommunicatur, ibid.c.4. 154

Paſcha vetus, & nouum, ſeſſ.22.c.1. 143

Paſtoris diligentis officium eſt, ouium morbis leuia primum adhibere fomenta, poſt ea ſi morbi grauitas, ita poſtulet, ad grauiora deſcendere remedia.

Digitized by Google

media, quæ ſi nec ſufficiant, cæteras ſaltem oues à contagionis periculo liberare, ſeſſ.13.de ref.c.1. 71
Paſtoris excuſatio non admittitur, ſi lupus ouem deuoret, & ipſe ignoret. ſeſſ. 6.de ref c.1. 19
Paſtores idoneos Eccleſijs gubernandis os promouere debent, qui aliquod ius habent Epiſcopos præficiendi, ſeſſ.24.de ref. c.1. 189
Patrimonium, aut penſionem obtinentes non aliter ſunt ad ſacros Ordines promouendi, niſi arbitrio Epiſcopi pro Eccleſiarum commoditate, & quod abſque Epiſcopi licentia non poſſint illud alienare, vel ſit illam extinguere, aut remittere, niſi aliunde viuere poſſint, ſeſſ.21. de refor.c.2. 135.& ſeq.
Patrini in baptiſmo non poſſunt eſſe, niſi vnus vir, & vna mulier, vel vnus, aut vna tantum ad ſuſcipiendum de ſacro fonte baptizatum, ſeſſ. 24.de ref.matrim.c.2. 185
Patrini duellantium vltra excommunicationem ſunt grauiter puniendi, ſeſſ.25.de ref.c.19. 252
Patroni habentes ius patronatus, vacante Eccleſia tenentur intra decem dies nominare coram examinatoribus clericos idoneos ad Eccleſiam vacantem regendam, ſeſſ.24.de ref.c.18. 208
Patroni non poſſunt aliquos præficere beneficijs ſui iuriſpatronatus, niſi illos loci Ordinario præſentauerint, ceſſante priuilegio, ſeſſ.14.de reform. cap.13. 108
Patroni non poſſunt iuſpatronatus vendere, nec alio quocumque titulo in alios transferre, ſeſſ.25.de ref. c.9. 243
Patroni non poſſunt ſe ingerere in perceptione fructuum beneficiorum. ib.
Patroni non poſſunt ſe ingerere viſitationibus, niſi quatenus ius patronatus quoquomodo ad eos pertineat. ſeſſ.24.de ref.c.3. 193
Patroni ſi res Eccleſiæ, vel iura occupauerint, præterquam quod ſunt excõmunicati, priuantur ſuo iurepatronatus, ſeſſ.22.de ref c.11. 156
Patroni, vbi Eccleſia fuerit iuriſpatronatus Eccleſiaſtici, & inſtitutio pertineat ad Epiſc. tenentur præſentare Epiſcopi, digniori inſtituendum, ſeſſ. 24.de ref.c 18. 210
Pauli vocatio, ſeſs.6.de iuſtific.can.6. 33
Pauperes ſi verè paupertatem probauerint in cauſa matrimoniali, nec in ſecunda, nec in tertia inſtantia, in eadem cauſa cogi poſſunt extra prouinciam litigare, niſi altera pars velit ſibi alimenta, & litis ſumptus ſubminiſtrare, ſeſſ.24.de ref.c.20. 213
Peccata omnia poſt baptiſmum perpetrata ſola recordatione, & fide ſuſcepti baptiſmi nec remittuntur, nec venialia fiunt, & qui contrarium dixerit, excommunicatur, ſeſſ.7.de baptiſ.can.10. 46
Peccata mortalia etiam cogitationis faciunt homines iræ filios, & Dei inimicos, ſeſſ.14.c.5. 86
Peccata mortalia, quæ diligenter cogitanti in confeſſ. non occurrunt, in vniuerſum remiſſa cenſentur. ibid.
Peccata venialia nos à Dei gratia non excludunt. ibid.
Peccata venialia citra culpam, in confeſſione taceri poſſunt, & multis alijs remedijs expiantur, ibid. Et licet illa confiteri, & qui contrarium dixerit, excommunicatur, ibid.de ſacram.pœnit. can.7. 97
Peccata publicè quis poteſt confiteri, ad ipſius confitentis libitum, non autem diuino præcepto, ibid.c 5. 87.cum ſeq.
Peccata remittendi poteſtas ſolis Epiſcopis, vel Sacerdotibus etiam mortali peccato detentis data eſt in ordinatione, & non cuiuis, eadem ſeſ.14.c.6. 88.& qui contrarium dixerit, excommunicatur, ib. can.6.97. & can.10 98
Peccata tacentes ſcienter in confeſſione, nihil per ſacerdotem diuinæ bonitati remittendo proponunt, ſeſſ.14.c.5. 86

Peccantes publice, ſunt publica pœnitentia corrigendi, quã Epiſcopus cõmutare poteſt, ſeſſ. 4. de ref. c. 8. 198
Penſiones, aut fructuum reſeruationes fieri non poſſunt in Eccleſijs Cathedralibus, quarum reddirus ſunt ducatorum mille, nec in parochijs, quæ ſummam centum, ſecundum communem valorem, non excedunt. ſeſſ. 24. de ref. c. 13. 208
Pœna violantium ſaluum conductum ſeſſ. 15. 113. & 127
Pœnarum genera, ſeſſ. 13. de ref. c. 4. 70. cum ſeq. ſeſſ. 25. de ref. c. 6. 218 cum ſeq. & c. 4. 218. cum ſeq.
Pœnitentia quid, ſeſſ. 16. c. 2. 82 ante aduentum Chriſti non erat ſacramentum, ibid. c. 1. 81. dicitur 2. tabula poſt naufragium, ſeſſ. 6. c. 14. 29. & ſeſſio. 14. de Sacr pœnit. can 2. 97. quid contineat, d. c. 14. 30 & ſeq. ead. ſeſſ. 14 c. 3. 83. & can. 4. 96. cur, & quando, & à quo inſtituta, ibidem, cap. 1. 81. cum ſeq. & can. 1. 95
Pœnitentiæ vtilitas, & partes, d. c. 1. 81. d. c. 3. 83. & d. can 4. 96. & fructus, ead. ſeſſ. 14. c. 8. 90. cum ſeq quid differat a baptiſmo, ſeſſ. 6. c. 14. 29. & ſeq. & ead. ſeſſ. 14 c. 2. 82. & ſeq. & can. 2. 96
Pœnitentia publica quando imponenda, ſeſſ. 24. de ref. c. 8. 198
Pœnitentiarij in Eccleſijs cathedralibus inſtitui debent, vbi commode fieri poteſt. ibid.
Pontifex Max. Vicarius Dei in terris, ſeſſ. 6 de ref. c. 1. 39. & 60 eius eſt ſuprema authoritas, d. c. 1. 40. ſeſſ. 9. 57. ſeſſ 14. c. 7 89. ſeſſ. 16 116. & ſeſſ. 21. cap 2. 132. cum ſeq in omnibus ſalua intelligitur, ſeſſ. 7. de ref. in princ. 48. ibid. c. 6. 50. ſeſſ. 24 de ref. c. 1. 165. & ſeq. & ſeſſ 25 de ref. c. 21. 254
Pontificis eſt Eccleſias de paſtoribus prouidere, ſeſſ 6. de ref. ca. 1. 40. & ſeq. ſeſſ. 24. de ref. c 12. 200. circa matrimonij impedimenta conſtituere, & diſpenſare, ead. ſeſſ. de ſacram Matr can 3. 180. Concilium Generale indicere 60. & ſeſſ. 24. in decr. de recipiend &c. 257. eiuſque decreta confirmare, ead. ſeſſ. de fine Conc 259. & 263. eorum dubia declarare, eodem fol. 257. formam examinis Epiſcoporum approbare, ſeſſ 23 de ref. c. 1. 189. & ſeq. Eccleſiæ vtilitati conſulere, ſeſſ. 25 de recip &c. 257. eius munus eſt ſollicitudo vniuerſæ Eccleſiæ, & creatio Cardinalium, ſeſſ. 24. de ref. ca. 1. 190. & Epiſcoporum, ſeſſ. 7. de reformat. cap. 1. 40. & ſeſſ. 23. de Sacram. Ordin. can. 8. 162
Pontifex Summus prouidet reſignantium neceſſitatibus, ſeſſ. 24. de reform. cap. 17. 207
Eccleſijs exiguorum reddit, ibid cap. 10. & 203. & curat. quæ ad ſtudiorum reformationem ſpectant, ſeſſ. 25. de reform. cap 2. 235. de coadiutorijs diſponendis ibid. c. 7. 240. de abuſibus circa indulgentiarum vſum exortis, eadem ſeſſione in decreto, de Indulgent. 255. de Indice librorum prohibitorum, ibidem, de indic lib. 256 de Cathechiſmo, Breuiario, & Miſſali, ibidem, quando alioqui noluint accedere ad Synodum prouinciale, ibidem, ca 2. 235. de Calicis conceſſ ſeſſ 22. in decret. ſuper petit 157. de animaduerſione in Epiſcopos non reſidentes facienda, ſeſſ. 6. de refor. ca. 2. 40 & ſeq de cauſis Epiſcoporum grauioribus terminandis, ſeſſ. 13. de ref. c. 6. 77. ſeſſ. 24. de refor. c. 5. 196. & de Epiſcopis concubinarij, ſeſſ. 15. de ref. cap. 14. 248. & de legitimis cauſis abſentiæ Epiſcoporum, ſeſſ. 23 de ref. c. 1. 163
Pontifex Max. vtitur conſilio Cardinalium adminiſtratione vniuerſalis Eccleſiæ, ſeſſ. 25 de ref. c. 1 233
Grauiorum criminum abſolutionem ſibi reſeruare potuit, ſeſſ. 14. c. 7. 89. & Imperatores, Reges, vel alios bona eccleſiaſtica occupantes abſoluere, ſeſſ. 22. de ref. c 11. 156 cauſas extra curiam quibus committat, ſeſſ. 24. de ref. c. 5. 196. & ſeſſ. 25. de ref c. 10. 245
Pontifice inconſulto inuſitatum decerni debet, eadem ſeſſ. inuocation venerat.

kerat. Reliq. Sanctorum. 216
Pontifici obedientia ab omnibus præſtanda eſt, ead. ſeſſ.25. de reſor. cap.2. 235.
Pontificalia in alterius Diœceſi exercere non licet, ſeſſ.6. de ref.c. 5. 42
Populo numeroſo quomodo prouideatur, ſeſſ.21. de ref c.4.
Populus in ſua Parochia tenetur audire verbum Dei, ſeſſ.24. de ref. ca.4.195. & quando compellatur ſubminiſtrare neceſſaria Parochis, ſeſſ. 21. de ref. c.4.137. & ſeſſ.24. de ref. c.13. 203
Portiones in Eccleſiis Cathedralibus debent habere annexos ordines, ſeſſ. 24. de ref. c.12. 202
Cætera vide in Verbo Præbenda.
Poſſeſſio triennalis quibus non ſuffragetur, ſeſ.25. de Reg. & Mon. c.21. 131
Poſſeſſio Eccleſiæ gratis danda, ſeſſ.24. de ref. c.14. 205
Præbenda Lectorum, ſeſ.5. de ref c.1. 15
Præbendæ quibus conferendæ, ſeſſ.24. de ref. c.12. 201. & quomodo, ſeſſ.25. de refor. cap.2. 235. & tenues quomodo augendæ, ſeſſ. 24. de reformat. cap.13. 204
Præbendas obtinentium reſidentia, ibid. c.12. 200. & ſeq.
Præcedentiæ controuerſiæ componendæ, ſeſſ.25. de Reg. & Monial. cap.15. 226
Præcedentiæ alicuius cauſa non Innouatur, ſeſſ. 2. 5. & ſeſſ.25. de loco orat. 257. cum ſeq.
Præcepta Dei ſunt poſſibilia, & obſeruanda, ſeſſione ſexta, capite decimo primo, trigeſimotertio, & qui contrarium dixerit, excommunicatur, ibid. can.18.
Prædeſtinationis præſumptio cauenda, ibid. cap.12.28. & ca.15. 20. & ſeq.
Prædicationis munus proprium Epiſcopi, ſeſſ.5. de ref.c. 2. 16. & ſeſſ.13. de reform. cap.4.195 & quomodo, & quando præſtandum, d.c.2.17. & ſeq. & d.c.4.195. cum ſeq. & ſeſſ.25. in decret. de Purg.215. cum ſeq. & eius vtilitas, d.c.2. 16. & ſeq.
Prædicatio non omnibus eſt conceſſa, ibid.17. & d.c.4. 195. maximè ſine licentia, vt dictis in locis. 18 & 195
Prædicatores quando, & quomodo corrigendi, eod.c.2. 18. & ſeq.
Præfecta monaſteria Sanctimonialium per menſem ante nouitiatum profeſſionem Epiſcoporum certiorem facere tenetur, ſeſſ. 25. de Reg. & Monial c.17. 228
Prælati Eccleſiarum debent ſubditos ſuos prudenter corrigere, ſeſſ.6. de ref. cap.3. 41
Prælati in Eccleſijs ſuis reſidentes, quoſcumque ſæculares clericos qualitercumque exemptos de quibuſcumque exceſſibus etiam extra viſitationem corrigere poſſunt, & punire, ſeſſ.14. de ref.c.4. 103. & ſeq.
Prælati etiam Epiſcopali dignitate prædit contra clericos ſibi non ſubditos vigore cuiuſuis priuilegij, procedere non poſſunt, niſi cum illorum Ordinarii, vel Vicarii ſui interuentu, alioqui proceſſus eſt nullus, ibid. cap. 8. 105. & ſeq.
Prælati Eccleſiarum quacumque dignitate fulgeant, tenentur per ſe, vel per alios idoneos, ſi legitime fuerint impediti, Sanctum Ieſu Chriſti Euangelium prædicare, ſeſſ.5. de ref c.2. 16. & ſeq.
Prælati cuiuſcumque gradus, Eccleſiam Dei, ad quam vocati ſunt diligenter regere debent ſeſſ.6. de ref.c.1. 39
Prælati non reſidentes in Eccleſijs ſuis, mercenariorum more greges ſibi commiſſos deſerunt ibid.
Et Romani Pontificis arbitrio ſunt puniendi. ibid.40. & ſeq.
Prælati qui legitimis cauſis ceſſantibus per ſex menſes à ſuis Eccleſiis extra Diœceſes abſuerint, quartæ partis fructuum vnius anni puniuntur, & [illegible]
ſalijs

ſi alijs totidem abſuerint aliam quartam partem amittere debent, & creſcent contumacia, ſenioribus ſubijciuntur cenſuris, ibid. & ſeſſ. 23. de ref. cap. 1. 164. & ſeq.
Prælati omnes, etiam ſi S. R. E. Card. exiſtent, in Eccleſiis ſuis, quibus ſunt præpoſiti, reſidere tenentur. d. c. 1. 163
Prælati, & alii locorum Ordinarij cogere debent obtinentes ſcholaſterias, & alios etiam, quibus annexum eſt docendi munus, ad docendum per ſe in ſeminario Clericorum ea, quæ Epiſcopo videbuntur, & ſi idonei non fuerint, per alios à Scholaſticis eligendos, & ab Ordinario approbandos, ead. ſeſſ. 23. de ref. c. 18. 176
Prælati quicunque ſint, tenentur omnia, & ſingula in Concil. ordinata recipere, & obſeruare, atque veram obedientiam Summo Pont. ſpondere, & profiteri, & hæreſes deteſtare. ſeſſ. 25. de ref. c. 2 235
Præparatio ad iuſtificationem, ſeſſ. 6. c. 5. & 6. 22. & ſeq.
Præpoſitæ monaſterijs Sanctimonialium qua ætate, & quomodo ſint eligendæ, & ſeſſ. 25. de Reg. & Mon. c. 6. & ſeq. 223. & ſeq.
Cætera vide in verb. Abbatiſſa.
Præpoſiti Eccleſijs cathedralibus ſuperioribus, etiamſi Sancta Romanæ Eccleſia Cardinal. ſint, ſi intra ſex menſes non fuerint conſecrati, fructus perceptos reſtituere tenentur, & ſi intra totidem alios menſes id facere neglexerint, eccleſiis ipſis ſunt ipſo iure priuati, ſeſſ. 23. de ref. c. 2. 166
Præpoſituræ commendaræ de Regularibus præpoſitis ſunt prouidendæ, ſeſſ. 25. de Reg. & Mon c. 21. 231
Præſentare non licet, niſi Epiſcopo, ſeſſ. 14. de ref. c. 13. 108
Præſentati à patronis, ſi non ſint idonei poſſunt ab Epiſcopo repelli, ſeſſ. 25. de ref. c. 9. 243
Præſentati à quibuſuis Eccleſiaſticis perſonis, etiam nuncijs Apoſtolicis, ad beneficia Eccleſiaſtica promoueri non poſſunt ſine Ordinarii examine, & approbatione, ſeſſ. 7. de ref. c. 13. 52
Præſtimonia, ſeſſ. 5. de ref. c. 1. 14. & ſeq. ſeſ. 24. de ref. c. 9. 107. & ſeſſ. 23. de ref. cap. 18. 175
Presbyteri qui dicantur, ſeſſ. 14. c. 3 94. & ead. ſeſ. de Sacram. extr. Vnct. can. 4. loc. eorum ætas, ſeſſ. 23. de ref. c. 12. 170. quales ordinandi, ibid. & c. 14. 171. quando miſſa celebrare teneantur. eod. c. 14.
Cætera quære in verbo Clericus, & in verbo Sacerdos.
Præſens quis iudicetur, ſeſſ. 22. de ref. c. 3. 152. & ſeſs. 23. de ref. c. 1. 164. & ſeſ. 24. de ref. c. 8. 198
Primas, vide Epiſcopus, & Metropolitanus, ac Prælatus.
Principes à Deo conſtituti ſunt Fidei, & Eccleſiæ protectores, ſeſſ. 25. de ref. cap. 20. 253
Cogentes ſubditos matrimonium contrahere excommunicantur, ſeſſ. 24. de ref. matr. cap 9. 188. locum ad monomachiam concedentes puniuntur, ſeſ. 25 de ref. c 19. 252
Epiſcopis paterno honore proſequi debent, ibid c. 17. 251. & ſeq. libertatem Eccleſiaſticam conſeruare, ibid. c. 20 253. & ſeq. & decr. huius Conc. obſeruare. ibid. de recip. & obſeru. &c. 258. cum ſeq.
Priuatus ab Epiſcopo viſitandi, ſeſſ. 21. de ref. c. 8. 139
Priorum, & Priorillarum electione, ſeſſ. 25. de Reg & Mon. c. 7. 225. & ibid. cap 20. 230
priuilegia ſunt cauſæ multarum turbationem, ſeſſ. 24. de ref. c. 11. 199. & ſeq. ſeſſ. 23. de ref. c. 18. 252
Priuilegia Scholarium, Vide Scholarium priuilegia.
Priuilegia de non reſidendo, & fructus in abſentia percipiendi nemini ſuffragantur, ſeſſ 6. de ref. c. 2. 41
Priuilegia Epiſcoporum præſeruantur in omnibus, præterquam quod tenen-

nentur intereſſe Synodo prouinciali illius Metropolitani, quem ſemel elegerint, ſeſſ.24.de ref.c.2. 192
Priuilegia, & exemptiones quibuſuis conceſſæ non impediunt iuriſdictionem Ordinariorum, exceptis ijs, qui actu ſeruiunt, aut intra clauſtra ſuarum domorum iuxta eorum profeſſionem viuunt, ibid.c.11. 199
Priuilegiati reſidentes in Curia Rom. Vigore Eugenianæ conſtitutionis, aut familiaritatis Cardinalium, obtinentes beneficia Eccleſiaſtica rationem illorum ſunt Ordinarijs beneficiorum ſubiecti, ibid.
Proceſſiones, in quibus Euchariſtia circumfertur, cur inſtitutæ, ſeſſ.13. cap.5. 68.& ſeq & can.6.72 ad eas accedere tenentur etiam exempti, ſeſſ.25. de Reg & Mon.c.13. 226
Proceſsus quando ſit nullus, ſeſſ.21.de ref.c.3.152 & ſeq. & ſeſſ.24. de refor. cap 20. 212
Procuratio non exigenda à Viſitatoribus, ibid.c.3. 193.& ſeq.
Profeſſio quomodo emittenda, ſeſſ 25 de Reg.& Mon.c.17. 228.& ſeq.
Profeſſionem fidei, qui facere teneantur, ſeſſ.24.de ref cap.1.189. cum ſeq.& ibid.c 12. 200.cum ſeq.
Profeſſionem intra quantum tempus regulares faciant, ſeſſ.25. de Regul. & Mon.c.15. 227
Prohibitiones Matrimonij quæ, ſeſſ.24.de ſacr.Matr.can. 11. ibid.de ref.c.2. 185.& c.5 186.& ſeq.& quibus anni temporibus obſeruandæ, d c.11.& ibid.c.10. 189.& ſeq.
Promiſſiones in prouiſione Eccleſiæ prohibitæ, ſeſſ.24.de ref c. 14. 204
Promoti ad maiores Eccleſias intra tempus à iure ſtatutum conſecrari debent, ſeſſ.7 de ref.c 9 51
Promoti per ſaltum, ab Epiſcopo diſpenſari poſſunt, ſeſſ.23.de ref.c.14.171
Promouendi ad dignitates Eccleſiaſticas ſine cura debent eſſe idonei, & annorum 22.ſeſſ.24 de ref.c.12. 200
Promouendi ad dignitates, canonicatuus, aut portiones Eccleſiaſticas debēt eſſe in eo ordine, quem talis dignitas, præbenda, vel portio requirit, & id ætatis, quod intra tempus legitimum initiari poſſint, ibid. Cætera videas in verbo Epiſcopus, & in verb Ordinandus.
Prorogationes conſecrationis conceſſæ Prælatis vltra ſex menſes, non ſuffragantur eis, ſeſſ 7 de ref.c.9. 51
Proteſtationes Germaniæ, ſeſſ.13.& ſeſſ.15 109 eis datus ſaluus conductus.79
Protonotaria ſeſſ 24.de ref.c.11. 199
Prouincialia Concilia quibus de cauſis renouanda, & quando ſeſſ 24.d eref. c.2.192 de quibus iudicent, ſeſſ 23.de ref.ca.1. 163.ibid.c.18.176.cum ſeq. & 178.ead ſeſſ 24. de ref.c.1.180.c.2.192.c.3.193.cum ſeq.c.5.196.cap 12. 201.c.13.202.c.18.280.cum ſeq.& ſeſſ.25.de inuoc.venerat & rel.Sanctor. 218.ibid.de Reg & Mon c.22.232.& ibid de ref c.11.226. & c.14 248.& quid in eis agi debeat, ead ſeſſ.de ref.c.2 235. & c.10.245. in decret. de Indulg.255. poteſtque ipſa prouincialis Synodus formam examinis clericorum moderare, ſeſſ 24 de ref c.18.in fine. 211
Prouinciales quomodo eligendi, ſeſſ.25.de Reg.& Mon. c 6. 223
Prouiſi de canonicatib.& dignitatibus Eccleſiaſticis non ſolum tenentur fidelitatem iurare coram Epiſcopo, vel eius Vicario, ſed etiam in Cap. ſeſſ. 24.de ref.c.11. 200.& ſeq.
Publicatio decretorum reſidentiæ fieri debet, ſeſſ 23.de ref.c.1. 165
Publicè, & notoriè criminoſi neque altari mininiſtrare, neque ſacris intereſſe ab Epiſcopis ſunt permittendi, ſeſſ.10 in decr.de obſer.& euit.&c. 149
Puellæ virgines volentes ingredi Monaſteria Sanctimonialium, non ante poſſunt habitum regularem ſuſcipere, niſi fuerint annorum 12.nec profeſſionem emittere, niſi Epiſcopo, vel alio, ſi impeditus fuerit, pro eo approbantes, ſeſſ.25.de Reg.& Mon.c.17. 228.cum ſeq.

Puellæ non ſunt cogendæ, nec impediendæ monaſterium ingredi, ibid. 18. 229

Pueri ad religionem informandi, ſeſſ. 23. de reformat. cap. 18. 173. cum pluribus ſeq.

Pueri in Seminario Clericorum aſſumpti debent Epiſcopi arbitrio in tot claſſes diſtribui, quot illi videbitur, ibidem, 173. vti debent tonſura, & habitu clericali, & ea addiſcere, quæ continentur in dicto cap. 18. Vt vero ibidem quotidie ſacrificio Miſſæ intereſſe, debent & ſaltem ſingulis menſibus confiteri, & Confeſſori arbitrio Euchariſtiam ſumere, ac me etiam Cathedrali, & alijs Eccleſijs loci diebus feſtis inſeruire, ibidem. 174

Purgatorium, ſeſſ. 6. iuſtific. can 30. 38. ſeſs. 22. c. 2. 144. de eo doctrina, ſeſſ. 25. 215. cum ſeq.

Q

QVadrageſimæ tempus acceptabile, ſeſſ. 14. c. 5. 87

Quæſtiones inutiles ſecludendæ à popularibus concionibus, ſeſſ. 24. de reform c. 7. 197. ac etiam difficiles, ſeſſ. 25. in decr. de Purg. 215

Quæſtores eleemoſynarii prædicare prohibentur, ſeſſ. 5. de ref. c. 2. 18. eorum nomen penitus tollendum, ſeſſ. 21. de ref. c. 9. 140. cum ſeq.

Quæſtus praui pro indulgentiis conſequendis abolentur, ſeſſ. 25. in decr. de indulg. 255

Qualitates quorumcumque beneficiorum obſeruandæ ſunt, nec illis derogari poteſt, ead. ſeſſ. de ref. c. 5. 238

Quarta funeralium perſoluenda ibid d. c. 13. 248

Qui ſe ſtare exiſtimant, caueant, ne cadant, & cum timore, & tremore in bonis operibus perſeuerent, ſeſſ. 6. c. 13. 29

Quiſque debet de bonis ſibi à Deo collatis ſubuenire iis, qui pauperibus Eccleſijs præſident, ſeſſ. 25. de ref. c. 12. 247

R

RAptores, & raptæ quando matrimonium contrahere poſſint, ſeſſ. 24. de ref. matr. c 6. 187 & tenentur raptores raptas dotare, ibid.

Raptores, & illis conſilium, & fauorem præſtantes ſunt ipſo iure excommunicati, omnium dignitatum incapaces, ibid.

Raptores bonorum Eccleſiaſticorum puniuntur, ſeſſ. 22. de ref. c. 11. 156

Reatus æternæ pœnæ quomodo deleatur, ſeſſ. 6. de iuſtific. can. 30. 38

Rectores Parochialium imperiti non ſunt diuinis miniſterijs idonei, ſeſſ. 21. de ref. c. 6. 138

Rectoribus Eccleſiarum imperitis honeſtæ vitæ exiſtentibus dandi ſunt coadiutores, quibus competens fructus portio pro victu aſſignanda eſt, ſed ſi ſcandaloſè vixerint, præmoniti caſtigandi ſunt, & ſi incorrigibiles fuerint, priuandi ſunt, ibid.

Rectoribus Eccleſiarum, quarum fructus ad debita Eccleſiæ onera non ſufficiunt, prouidendum eſt per Epiſcopos, ſeſſ. 24. de ref. c. 13. 203

Redditus annui, vnde collegia pro Seminario Clericorum erigendæ, & pueri educandi, & vnde omnia alia ſoluenda ſunt, per Epiſcoporum cum conſilio duorum de Capitulo, ſiue clero Ciuitatis, quorum altera Capitulo, ſiue Clero, & alter ab ipſo Epiſcopo eligatur: detrahendi ſunt ex fructibus menſæ Epiſcopalis, & de alijs, quibuſcumq. beneficijs, ſeſſ. 23. de ref. c. 18.

Reformatores Studiorum quid agere debeant, ſeſſ. 25. de ref. c. 2. 235

Regreſſus tolluntur, ibid. c. 7. 240

Regulares non poſſunt prædicare ſine licentia Epiſcopi, ſeſſ. 5. de ref. c. 2. 17.

&

a minus contradicente Epiſcopo, ſeſſ. 24. de refor. cap. 4. 195. nec confeſſiones audire, ſine eius examine, ſeſſ. 23. de reform cap. 15. 171. cum ſeq. nec bona poſſidere poſſint, ſeſſ. 25. de Reg. & Mon. cap. 2. 220. nec alicuius obſequio ſine ſuperioris licentia ſe ſubijcere, ibidem. c. 4. 221 cum ſeq. nec ſine illa à Conuentibus recedere, ibidem ca. 19. 229. nec habitum ſponte dimittere, ibid. nec ad laxiorem ſe transferre, ibid. nec habitum occulte ferre, ibid.
Regulares quomodo ordinandi, ſeſſ. 23. de ref. cap. 12. 170. qua ratione vitam inſtituere debeant, ſeſſ. 25. de Reg. & Mon. c. 1. 219. cum ſeq in Conuentibus, etiam ſi adſint cauſa ſtudiorum, habitare debent, ibid. c. 4. 221. Epiſcoporum præcepta, nempe, cenſuras, & interdicta ab ipſis promulgata, ac die feſto ab eiſdem in ſuis Diœceſibus ordinatos ſeruare, ibid. cap. 12. 226. ad publicas proceſſiones accedere, ibid. c. 13. eodem fol. intra quantum tempus profeſſionem facere debeant, ibid. c. 15. 227
Regulares viuentes extra Clauſtra, quando prædicare valeant, ſeſſ. 5. de ref. c. 2. 18. corriguntur ab Ordinario, ſeſſ. 6. de ref. ca. 3. 31. & ſeſſ 7. de ref. c. 14. 52. & quando, ſeſſ. 21. de ref. c. 8. 139. & aliquando etiam ſi intra Clauſtra degant, ſeſſ. 25. de Reg. & Mon c. 14. 227 & ſeq.
Regularis vita inſtauranda ibid. c. 1. 219. cum ſeq.
Regularium ſuperiores quomodo creandi ibid. c. 6. 221. cum ſeq.
Regularium beneficia quibus conferantur, ſeſſ 14. de ref. c. 10. 107. cum ſeq.
Regularium monaſteriorum prouiſio, ſeſſ 25. de Reg. & Mon c. 21. 231
Regulares ad alium Ordinem transferri non poſſunt, niſi vt in Ordine, ad quem transferuntur, ſub ſui Superioris obedientia in clauſtra perpetuò maneant, ſeſſ. 14. de ref. c. 11. 107
Regulares caſtitatem profeſſi matrimonium contrahere non poſſunt, & contractum eſt inualidum, & qui contrarium dixerit, excommunicatur, ſeſ. 24. de ſacr. matr. can. 9. 181. cum ſeq.
Regulares quorumcumque Ordinum, tam virorum, quam mulierum tenentur exequi omnia, quæ de regularibus ſunt decreta, ſeſſ. 25. de Regul. & Mon. c. 22. 232. & ſeq.
Regulares promouendi ad Epiſcopatus, nedum natalibus vita, moribus, & doctrina pollere debent, ſed etiam à ſuperioribus ſuæ Religionis publico teſtimonio gratis, idoneos eſſe alios ad docendum alios, approbari debent, ſeſſ. 22. de ref. c. 2. 142
Regulares recedentes à ſuis Conuentibus ſine mandato ſuperiorum in ſcriptis obtento, reperti ab Ordinarijs, puniri poſſunt, ſeſſ. 25. de Regul & Mon. c. 4. 221
Regulares tranſlati de vno ad alium ordinem beneficiorum ſæcularium quorumcumque, etiam curatorum, ſunt incapaces, ſeſſ. 14. de ref c. 11. 107
Regularis, quicumque ſit, qui habitum ſine Superioris licentia poſt quinquennium ſponte dimiſit, nullatenus admitti debet ad allegandum quaſcumque cauſas, ſed tamquam apoſtate puniri debet, ſeſſ. 24. de Reg & Mon. c. 19. 229
Regularis, quicumque ſit, qui velit à monaſterio vel ſine, vel cum habitu, quacumque de cauſa, diſcedere ſine Superioris licentia, non eſt audiendus, niſi intra quinquennium à die profeſſionis, ita quod deducat illas tam coram ſuo Superiore, quam coram Ordinario. ibid.
Regularibus non licet à ſuis Conuentibus recedere ſine ſui Superioris licentia, etiam ſub prætextu ad illum accedendi, niſi vocati fuerint ib. c 4. 221.
Regularibus concedi poſſunt ad vſum bona mobilia conuenientia ipſorum in paupertate, ibid. c. 2. 220
Regularium ſuperiores monaſteria, & prioratus ſibi ſubditos viſitare tenentur, ib. c. 20. 230. cum ſeq.
Religioſus, Vide Clerici, Regulares, & Sacerdotes.

Reliquiæ nouæ in Eccleſia recipi non debent, niſi Epiſcopo approbante, cum Theologorum conſilio, ſeſſ.25.de inuoc.vener.& Reliq.Sanct. 218
Reliquiæ Sanctorum venerandæ ſunt,& honor illis debetur, ibid. cum ſeq.
Remuneratio expectanda, ſeſſ.6.c.11.37.& ſeq.& c.16. 32
Renunciatio, aut obligatio, etiam cum iuramento, vel in fauorem cuiuſuis piæ cauſæ antea facta, quam intra duos menſes proximos ante profeſſionem,& cum licentia Epiſcopi, ſiue eius Vicarij, non valet, ſeſſ.....29. de Reg.& Mon.c.16. 227
Renunciatio, aut obligatio facta in duos menſes ante profeſſionem proximos cum licentia Epiſcopi, ante eius Vicarij valere, ſed non aliter ſortitur effectum, niſi profeſſione ſequuta, ibid.
Reparatio lapſorum, ſeſſ.6.c.14.29.& ſeq reſcripta quando ſortiantur effectum, ſeſſ.7.de ref.c.11.51.ſeſſ.13.de ref.c.5.76.ſeſſ.22.de ref.c.5.154.ſeſſ. 13.de ref.c.8.134 ſeſſ.25.de ref.c.7.240 c.16.250.& c.18. 252
Reſeruationes mentales nemini conceduntur, ſeſſ.24.de ref.c.19. 211
Reſeruationes quando non proſint, ibid.c 15. 206
Reſeruationes caſuum, ſeſſ 14.c.11.98.& ibid. de Pœn.ſacram.can.11. 98
Reſeruationibus fructuum quando non grauandæ Eccleſiæ, ſeſſ. 24.de ref. cap 13. 204
Reſidere tenentur Primates, Patriarchæ, Metropolitani,& Epiſcopi, ſeſ.6.de ref c.1.39.& ſeſſ.23.de ref. c. 1. 163. etiam ſi Cardinales ſint, ibid omnes obtinentes beneficia, quæ requirunt reſidentiam de iure, ſeu conſuetudine, ſeſſ.6.de reformat.cap 2.41.obtinentes dignitates, perſonatus & officia, ſeſſ 21. de reformat cap. 1. 136. cum ſequent. & ſeſſ.22.de refor. cap.3.152.& obtinentes canonicatus, præbendas, aut portiones, ſeſſ.24.de ref.c.12. 202.& ſeq.
Reſidere negligentium peccatum,& pœna, ſeſſ.6.de ref. c.1.39. & ſeq. ſeſſ. 21.de ref.c.3.136.cum ſeq.ſeſ.22.de ref.ca.3. 152.ſeſ.23.de ref.c. 1.165.& ſeſſ.24. de ref.c.12. 201.cum.ſeq.
Reſidentiæ decreta publicanda, ſeſſ.23.de ref.c.1. 165
Reſignare beneficium quando non liceat, ſeſſ.21.de refor. c. 2.136 quando non proſit, ſeſſ. 23. de ref.c. 18. 175.& ſeſſ. 25.de ref.c... & quando quis cogatur, ſeſſ.24.de ref.c.17. 207.cum ſeq.
Reſignantium neceſſitati prouidendum, ibid.
Reſtitutio ad priores ordines,& gradus, an ſuffragetur, ſeſ.14.de ref.c.1.100
Reus in criminalibus ab Epiſcopo, vel eius Vicario appellans, tenetur omnia acta primæ inſtantiæ coram Iudice ad quem producere, ſeſſ. 13. de ref.c 3. 75
Rex occupans bona Eccleſiæ excommunicatur, ſeſ 22.de ref.c.11. 156
Ritus Eccleſiæ Catholicæ ſeruandi, ſeſſ.7.de ſacram.can.13.45. ſeſſ.22.ca.5. 145

S

Sacerdoti vago celebrare non licet, ſeſſ.22.in decr.de obſer.& euit. in celeb.Miſſ. 148
Sacerdotes ſunt Vicarij Chriſti, ſeſſ.14.c.5.86.præſides, ac iudices, ibid.& c. 6 88. Sacramentorum miniſtri, ſeſſ 7.de ſacram.7.& 8. & ſeq.d. can.6,88. & ead. ſeſſ.14.de ſacr extr Vnct.c.1.93.& c.3.94.& ead.ſeſſ. de pœn.ſacr, can.10 98 clauium miniſterium habent, ead.ſeſſ.14.c.2.83. & c.6.88,& c. 8.91.& ibid.can.3.96.& can.10.98.ſeſſ.23.c.1.158.& ibid. de ſacr.Ordin. can.1.161.cum ſeq.verbi Dei miniſterium exercent, ibid.c 4.160. à quibus inſtituti fuerint, ſeſſ 22.de ſacrific.Miſſ.can.2.147. & ſeq.c.1.158. cū ſeq. ſeipſos communicant, ſeſſ.13.c.8.70.& ibid.can. 10 73. ſine confeſſione quando celebrare poſſint, ibid.c.7,69.laici effici nequeunt, ſeſſ.23.cap.4. 160 & ibid can 4. 161

Sacerdotes mali qualem poteſtatem habeant, ſeſſ. 14. c. 6. 88 & ibid. de ſacr. Pœnit. can. 10. 98
Sacerdotes Epiſcopis inferiores caſus reſeruatos abſoluere non poſſunt, niſi in mortis articulo, in quo quilibet ſacerdos poteſt de quibuſcumque exceſſibus abſolutionem facere, ead. ſeſſ. c. 7. 90
Sacerdotibus pœnitentibus ſatisfactionem iniungere debent, ibid. c. 8. 91
Sacerdotes tam ſeculares, quam regulares cuiuſuis priuilegij vigore non poſſunt nuptias benedicere, abſque proprij coniugum Parochi, vel Ordinarij licentia, ſeſſ. 24 de ref. matr. c. 1. 183
Sacerdotibus, qui Eccleſijs ad Parochianorum commodum nouiter erectis præficiuntur, conſignari debet portio fructuum ad matricem Eccleſiam ſpectantium, & populus, ſi neceſſe fuerit, cogi poteſt ad ſubminiſtrandum ſibi neceſſaria pro eorum vita ſubſtentanda, ſeſſ. 21. de ref. c. 4. 137
Sacerdotium ſanctum eſt, ſeſſ. 23. c. 2. 159
Sacerdotum, & ſacrificium Dei ordinatione coniuncta ſunt, ibid. c. 1. 158
Sacerdotium eſt nouum ſacramentum viſibile, & externum in quod vetus eſt translatum, ibid. & contrarium dicens excommunicatur, ibidem. de ſacr. Ordin. can. 1. 161, cum ſeq.
Sacerdotum dignitas, & poteſtas, ſeſſ. 14. c. 5. 85. & ſeq. c. 6. 88. c. 8. 90. & ead. ſeſſ. de Sacr. extr. Vnct. c. 3. 94. ſeſſ. 22. de ſacrif. Miſſæ, can. 1. 147. & ſeſſ. 22. c. 4. 160. exemplum quanti momenti, ſeſſ. 22. de ref. c. 1. 151. ſeſſ. 22. de ref. cap.... & ſeſſ. 25 de ref. c. 1. 235
Sacerdotum officium, ſeſſ. 2. 2
Sacramenta ſeptem, ſeſſ. 7. de Sacram. can. 1. 43. à Chriſto inſtituta, ibid. gratiam continent, ibid. can. 6. 44. allud alio dignius, ibid. can. 3. 43. & ſeq. in ijs conficiendis miniſtrorum intenrio, ibid. can. 11. 44
Sacramenta nouæ legis à ſacramento antiquæ legis differunt, ibid. can. 2. 43
Sacramenta, in quibus imprimitur character in anima, ibid. can. 9. 44
Sacramentorum vtilitas, ead. ſeſſ. 7. in decr. de Sacram. 42. & ſeq. neceſſitas, ibid. de ſacr. can. 4. 43. eſſentialia, ibid. can. 12 45. & ibid. de Bapt. can. 2. 45. miniſtri, ibid. de Sacram. can. 11. & ſeq. 44. ſeſſ. 14. can. 6 97 & ibid. de Sacram. extrem. Vnct. c. 3. 94
Sacramentum quid, ſeſſ. 13. c. 3. 66
Sacramentorum vires per illorum adminiſtratores populis etiam vernacula lingua, ſi commode fieri poteſt, explanandæ ſunt, ſeſſ. 24 de reformat. cap. 7. 197
Sacrificium, quod in Miſſa peragitur, quid contineat, aut operetur, ſeſſ. 22. c. 2. 144. cum ſeq. & à quo inſtitutum, ſeſſ. 22 c. 1. 158. cum ſeq. munde, pure, & deuote celebrandum eſt, ead. ſeſſ. 22. in decret. de obſeru & euit. &c. 149
Sacrorum librorum Index, & editio qualis approbetur, ſeſſ. 4. in decret. de edit. & c. 7. 9. & ſeq.
Salui conductus violatores, 113. & 128.
Cætera vide in Verb. Fides publica. 145
Sancta ſancte adminiſtranda, ſeſſ. 22. c. 4.
Sanctimoniales ſæpe confiteri, & Euchariſtiam ſumere debent, ſeſſ. 25. de Reg. & Mon. c. 10. 225. metu ad ingreſſum religionis non compellendæ, nec impediendæ, ibid. c. 18. 229. bona mobilia, & immobilia, vt propria habere non poſſunt, ibid. c. 2. 220. nec monaſterium exire, ibi c. 5. 221. intra quantum tempus profeſſionem facere debeant, ibid. c. 15. 227. & 228. cum ſeq. quomodo, & qua ætate fiant, ibid. c. 17.
Sanctimonialibus non licet tenere Sacratiſſimum Corpus Chriſti intra ſepta monaſterii, ſed in Eccleſia, ibid. c. 10. 225
Sanctimonialium Monaſteria à Regularibus, ſeu deputatis, in Capitulis generalibus, regi conſueta ab eiſdem gubernari debent, ibid. c. 9. 225

Sanctimonialium Monaſteria Sedi Apoſtolicæ immediate ſubiecta quomodocumque nuncupentur ab Epiſcopis gubernari debent, ibid.
Sanctimonialium ſuperiores quomodo, & qua ætate ſunt eligendæ, ibid. c. 6. 223. cum ſeq. & c. 7. 223. cum ſeq.
Sanctimonialium Monaſteria, quæ extra vrbem, vel oppida ſunt, Ordinariorum arbitrio redu i poſſunt intra. ibid.
Sanctimonialium ſepta, vbi violata ſunt reintegrari, & inuiolata conſeruari debent, ibid. 222
Sanctorum inuocatio, ſeſſ. 22. c. 3. 144. & ſeſſ. 25. in decr. de inuoc. vener. & reliq Sanct. 216. cum ſeq.
Sanctorum corpora, & reliquiæ veneranda ſunt, & honor illis debetur, & qui contrarium ſentir, & dicit, damnatur ab Eccleſia, ibid.
Sanctorum supplex inuocatio vtilis eſt ad beneficia impetrāda à Deo per Ieſum Chriſtum Redemptorem noſtrum, ibid.
Sanctorum imagines non debent pingi, nec ornari procaci venuſtate, ib.
Sapientia a Deo poſtulanda, ſeſſ. 2. 2
Sapientiæ initium, timor Domini, ibid.
Satisfactio eſt pars pœnitentiæ, ſeſſ. 14 c. 3. 83. quomodo fiat, ſeſſ. 6 c. 14. 29. & ſeſſ. 14 de Pœn. Sacr. can. 13 99 per Chriſtum, fit, ead. ſeſſ. c. 13. 99. qualis imponenda confitenti, ibid 99. eius fructus, eod. c. 8 91. opera, ib. c. 8. 91
Satisfactiones, quibus pœnitentes per Ieſum Chriſtum Dominum noſtrum peccata redimunt, ſunt cultus Dei, & qui contrarium dixerit, excommunicatur, ibid. can. 14. 99
Schiſmaticorum inanis fiducia, ſeſſ. 6. cap. 9. 26. cum ſeq.
Scholæ dicuntur Confraternitates quibuſdam in locis, ſeſſ. 13. de ref. ca. 18. 175
Scholares pauperes gratis docendi, ſeſſ. 5. de ref c. 1. 15
Scholares per ſe, vel per ſubſtitutos magiſtrum eligant, ſeſſ. 13. de ref. c. 18. 176
Scholarium priuilegia, ſeſſ. 5 de ref. c. 1. 16. ſeſ. 7. de ref. cap. 13. 52. ſeſſ. 14. de ref. c. 5. 101. cum ſeq ſeſ. 24. de ref. c. 6. 167 cum ſeq. ſeſſ. 25. de ref. c. 6.. 240
Cætera vide in verbo Studia.
Scholaſteriæ quibus conferendæ, ſeſſ. 24 de ref c. 18. 178
Scholia ſuper Decretis Concil. Trid. non poſſunt fieri ſine ſuperioris licentia, in Bull. Confirm Concil. 265
Scientia non mediocris requiritur in Epiſcopo, ſeſſ. 22. de ref. c. 2. 152
Scribendi ſcientia neceſſaria ſuſcipientibus primam tonſuram, ſeſſ. 24. de ref. c. 4.
Scripturæ Canonicæ, ſeſſ. 4. 7. & ſeq.
Scripturæ ſacræ lectio vbi inſtituenda, ſeſſ. 5. de ref. cap. 1. 14. & ſeq. menſis Epiſcoporum admiſcenda, ſeſſ. 2. 3
Scripturarum interpretatio quæ prohibita, ſeſſ. 4. 9. earum verba ad profana non conuertenda, ibid. 10. & ſeq.
Sedis Apoſtolicæ ſuprema authoritas, Lege Authoritas, Sedis, & Pontific. Max il primo.
Seminarium Clericorum, ſeſſ. 23 de ref c. 6. 167 & ibid. c. 18. per tot. 171. Vſque ad 179
Sententia in ſubditos ferenda, ſeſſ. 14 c. 7.
Sequeſtratio fructuum quando facienda, ſeſs. 21. de ref. c. 1. 165
Seruitium in Eccleſiis implendum à quo præſcribatur, ſeſſ. 22. de ref. c. 3. 153
Silentio, & modeſtia vti debent morantes in Conc. ſeſſ. 2. 3
Simoniaca labes prohibetur, ſeſſ. 21. de ref. c. 1. 134. ſeſſ. 24. de ref. c. 14. 205. ibid. c. 18. 210
Societatis Ieſu clericorum religio, ſeſſ. 25. de Reg & Mon. c. 16. 227
Solemnitas requiſita in contrahendis matrimonijs, ſeſſ. 24. de reformat,

matrimon. cap.1. 183.cum ſeq.
Solutiones quædam in prouiſione Eccleſiȩ prohibitæ,ſeſſ.24.de ref.ca.14. 205
Spiritus ſancti operatio,ſeſſ.6.c.5.22 cum ſeq.ibid.de Iuſtific.can.3. 33
Sponſalibus validis exiſtentibus, impedimentum publicæ honeſtatis primum gradum non excedit,ſeſſ.24.de ref. matr.c.3. 186
Statuta Eccleſiarum approbantur,ſeſſ 21.de ref.c.3.136.ſeſſ.22.de ref. ca. 3. 152.ſeſſ.24 de ref.c. 12. 201. & ſeſſ 25.de ref c.5.238.& quæ rejciantur, ſeſſ.24.de ref c.14 205.& ſeſſ.21.de ref.c.1. 134
Status,& ordo familiæ mutabit, ſi quod requiritur in corpore non reperiatur in capite ſeſſ.24.de ref c.1. 189
Stola prima,ſeſſ.6 c.7. 24
Strepitus ab Eccleſiis arcendus,ſeſſ.22.in decr.de obſer.& euit. &c. 149
Studia publica ſacræ Scripturæ lectorem habere debent,ſeſſ.5.de ref.c.1. 15
Studiorum generalium priuilegia,ſeſſ.7.de ref.c.13.52.ſeſſ.25.de ref.cap. 6. 238.ibid.c.9.
Studiorum reformatores quid agere debeant,ſeſſ.25.de ref.c.2. 215
Studium eſt commune Eccleſiæ bonum,ſeſſ.23 de ref.c.18. 175
Studentes vide ſcolares.
Subdiaconus feſtis ſaltem diebus ſacram Communionem percipere debet ſeſſ.23.de ref.c.13.170 eorum ætas,ibid.c.12.
Subdiaconi ad altiorem gradum aſcendere non poſſunt, niſi per annum fuerint in eo verſati,ibid.c.13.
Subdiaconi non ſunt ordinandi niſi bonum teſtimonium habuerint, & in minoribus ordinibus iam probati fuerint,ibid.
Subdiaconatus ad maiores ordines refertur,ſeſſ.23.c.2. 159
Subditi quomodo tractandi,ſeſſ 13.de ref.c.1. 73
Subditi correcti Epiſcopum odiſſe ſolent,ibid c.6. 77
Superiores à quibus conſtituendi,ſeſſ.25.de Reg.& Mon.c.10. 230
Subſtituti quando non admittendi,ſeſſ.24.de ref.c 12. 201
Succeſſor non tenetur ſtare locationi,ſeſſ.25.de ref c.11. 246
Succeſſiones hæreditariæ prohibitæ,ibid c.7. 240
Suffragia fidelium pro animabus defunctorum,ead.ſeſſ.in dec.de Pur.215
Superſtitio quid ſit,ſeſſ.22.in decr de obſer.& euitand &c.149 tollenda eſt omninò,ſeſſ 25.in decr.de Purg.215.& ibid.de inuoc.ven.&c. 218
Suppellex Epiſcoporum qualis,ſeſſ.25 de ref.c.1.233. & Regularium qualis,ead.ſeſſ.de Reg & Mon.c 2. 220
Supplicationes faciendæ Eccleſia vacante.ſeſſ.24.de ref.c.1. 189
Suſpenſo ab ordinibus,& gradibus reſtituto, reſtitutio an ſuffragetur, ſeſſ. 14.de ref.c.1. 101
Suſpicio Ordinarii à quibus iudicanda,ibid.c.5. 103
Symbolum fidei,ſeſſ.3. 5
Synodus Diœceſana quotannis celebranda,ſeſſ.24.de ref.c. 2.192. & quid ibi agendum,ſeſſ.25 de ref c.2.235.cum ſeq.& c.4.237.& c 10. 245
Synodus Prouincialis,vide in Verbo Prouincialia Concil.

T

TAbernæ à quibus vitandæ,ſeſſ.24.de ref.c.12. 201
Tabula ſecunda poſt naufragium Pœnitentiæ rectè appellata,ſeſſ. 6.c. 14.29.& ſeſſ.14.de ſacr.Pœnitent can 2. 96
Tempore quibus nuptiæ prohibentur ſeſſ. 24. de ſacr.Matr. can. 11.183.& ibid.de ref.matr.c 10. 189. cum ſeq.
Tentatio non eſt ſupra id,quod poſſumus,ead.ſeſ.de ſacr.Matr. can.9.
Teſtamentum vetus,& nouum quot libros contineant,ſeſſ.4. 7.& ſeq.

Teſta-

Teſtamentorum executores ſunt Epiſcopi,ſeſſ.12. de ref.c 8.155.& certum pia relicta perſoluenda,ſeſſ.25.in decr.de Purg. 215
Teſtatorum voluntas conſeruanda,ſeſſ.25.de ref.c.4.237.cum ſeq. & quando & quomodo commutanda,ſeſſ.22.de ref.cap.6. 154. & quomodo implenda,ead.ſeſſ.25.de ref.c.4. 217 cum ſeq.
Teſtimoniales litteræ,ſeſſ.21.de ref.c.1.134.ſeſſ.23.de ref.c.5.167.ſeſſ.24.de ref cap.1. 189.cum ſeq.
Teſtimonia Eccleſiæ Catholicæ,ſeſſ.3. 5.& 6.
Teſtes contra Epiſcopos in cauſa criminali debent eſſe omni exceptione maiores,& conteſtes,ſeſſ.13.de ref.c.7. 77
Teſtes malignè deponentes contra Epiſcopos ſunt grauiter puniendi, ibid.
Teſtium qui interſunt contractui matrimonij ſine Parocho, pœna , ſeſſ.24. de ref.matr.c.1. 182
Teſtium numerus in Matrimonio, ibid.
Teſtificatio de approbatione promouendorum gratis facienda eſt, ſeſſ.22. de ref c.2. 152.cum ſeq.
Timor Domini ſapientiæ initium ſeſſ.2. 2
Timor vexationis pleruṁque Ordinarium ad inquirenda,puniendaque delicta ſegniorem reddit,ſeſſ.13.de ref.c.6. 77
Titularium Epiſcoporum licentia correcta,ſeſſ.14.de ref.c.2. 102.cum ſeq.
Tonſura prima quibus non conferatur,ſeſſ.23.de ref.matr.cap.4. 166.& qui eius priuilegio gaudeant,ibid.c.6.
Tori ſeparatio ob multas cauſas fit,ſeſſ.24.de ſacr.matr.can.8. 181
Traditiones Apoſtolorum,ſeſſ.4.7.ſeſſ.6.c.7 23.ſeſſ.13.c.8.70.ſeſſ.14.de Sac. extr. Vnct.cap.1.93.ſeſſ.22.c.4.145.ibid.c.9.146.ſeſſ.23.c.3.159.ſeſſ.24.in doct.de ſac.matri.179.& ſeſſ.25.in dec.de Purg 215
Traditiones quæ,& quam authoritatem habeant,ſeſſ.4. 7
Tranſlatio ſimplicium beneficiorum,ſeſſ.21.de ref.c.7. 138
Tranſubſtantiatio,ſeſſ.13.c 4.& 67.& ibid.can.2. 71
Tribulationum patientia eſt loco ſatisfactionis,ſeſſ.14.c.9.92.& ſeq. & ibid.de Pœn.Sacr.can.13. 99
Tridentina Synodus damnauit, & anathematizauit omnes hæreticorum noſtri temporis præcipuè errores,ſeſſ.25.de recip.& obſer.&c. 257
Cætera,Vide in verbo Concilii Trid. inchoatio.
Turnorum ludi prohibentur,ſeſſ.24.de ref.c.14. 205

V

VAgantes non facile ad matrimonium recipiendi,ſeſſ.24.de ref matr. c.7.
Vago Sacerdoti Miſſas celebrare non licet,ſeſſ.22. in decr.de obſeru.& euit.&c. 149
Venationes à quibus fugiendæ,ſeſſ.24.de ref.c.12. 201
Vendere quando Clericis non liceat,ſeſſ.21.de ref.c.2. 135.cum ſeq.
Veneratio Euchariſtiæ,ſeſſ.13.c.5.68.cum ſeq.& ibid.can. 6. 72
Vicariæ quomodo,& quando tollendæ,ſeſſ.25.de ref.c.16. 250
Vicarij quando,& qui in beneficijs deputandi,ſeſſ.6.de ref.c.2.41.ſeſſ.7.de ref c.5.49.& ibid.c.6.50.ſeſ.21.de ref.c 6.138.ſeſ.24.de ref.c.17 207 & ſeſ 25.de ref. c.16.
Vicarius Epiſcopi Doctor,vel Licentiatus eligi debet,ſeſ.24.de ref. cap. 16. 206.eius officium in collatione beneficiorum,ibid c.18. 250
Violatoris Salui conductus pœna. 112.& 127
Virginis Mariæ conceptio,ſeſſ.5,de pecc.orig.15.priuilegium ſpeciale,ſeſſ. 6 de Iuſtific.can.23. 36
Virginitas beatior,quam ſtatus coniugalis,ſeſſ.24.de ſacr.Matr.can.10. 182

Viſitari debent beneficia curata, ſeſſ.4. de ref. c.7. 50. Eccleſiæ omnes etiam exemptæ, ibid c.8. & ſeſſ.24 de ref. c.9. 198. eccleſiæ ſecus nullius Diœceſis, ib commendata omnia beneficia, & monaſteria etiam exempta, ſeſſ. 21. de ref. c 8. 139. monaſteria, quæ ſunt Ordinum capita, ſeſſ. 25. de Reg. & Mon. c.20. 230. & ſeq. Hoſpitalia, Confraternitates, eleemoſynæ, Montis Pietatis, & pia loca omnia, ſeſſ. 22 de ref c.8. 155. propria Diœceſis, ſeſ. 24. de ref. c.3. 193. Capitula Cathedralium, & aliarum maiorum Eccleſiarum, illorumq perſonæ, ſeſſ.6. de ref. c.4. 41

Viſitatio quomodo fieri debeat, ibid. 194. & in ea magna Epiſcoporum poteſtas, ibid c 10. 199. & ſeſſ.25 de ref. c.6. 238. cum ſeq. & quando in eius cauſis appelletur, ſeſſ.13. de ref c.1. 73

Viſitationum quis finis, ſeſſ.7. de ref. c.7. 50. & ibid. c.9. ſeſſ.21. de ref cap. 8. 139. cum ſeq & ſeſſ.24. de ref c.3. 193

Viſitatores Regularium, ſeſ.25. de Reg. & Mon. c.8. 224. & ibid. c.20. 230

Viſitatores Epiſcoporum impeditorum concurrunt in viſitando cum aliis viſitatoribus inferioribus, ſeſſ.4. de ref. c 3. 191

Viſitatores nihil procurationis intuitu pro viſitatione ſuſcipere poſſunt, nec munus quandocumque ſit, exceptis moderatis victualibus, ibidem, 194. cum ſeq.

Viſitatores, victualia pro temporis neceſſitate moderatè ſuſcipere poſſunt à viſitatis, qui optionem habeant illa dare, vel pecuniam pro illis ſoluere ibid.

Viſitatores aliquid indebitè à viſitatis ſuſcipientes puniendi ſunt, ibid.

Viſitatores à Capitulo deputandi prius ab Epiſcopo approbari debent, ib.

Viſitatores debent modeſte, diligenter, & celerimæ viſitationes abſoluere, ibid.

Vita æterna quomodo acquiratur, ſeſſ.6 c.7. 24. cum ſeq. à bene operantib. expectanda, ibid. c.11. 28. cum ſeq. ibid. c.16. 31. & ſeq. & ibid. can. 26. 37. & ſeq. & quibus denegetur, ibid c.15. 30

Vita Chriſtiana perpetua pœnitentia eſſe debet, ſeſſ. 14. 95

Vita hominis non humano, ſed Dei iudicio iudicanda eſt, ſeſſ.6. c.16. 32

Vitæ honeſtas, optimæque actiones prædicandi generi æquipollen. ſeſſ 25. 233

Vnctio extrema quid, & cur inſtituta, ſeſ.14. In doctr. de ſacr. extr. Vnct. 93. & à quo ibid. c 1. 93. eſt verum ſacram. ibid & ibid. de ſacr. extr Vnct. can 1. 99. & ſeq. materia, & forma, ibid. c.1. 93. effectus, ibi. & c.2. 93. miniſter. d.c. 94. & c.3. 93. & can. 4. 100

Sacramentum exeuntium appellatur d.c. 3. 93. quomodo ab hæreticis impugnetur, ibid. 93. & ſeq. & c.3. & ſeq 94. quando ſit danda, d. c.3. 95. poteſt iterari, ibid. & 95

Vnctio ſacra in ordinatione, ſeſſ.23. de ſacr. Ord. can. 5. 162

Vnctiones ad vitam tolluntur, ſeſ.7 de ref. c.4. 49

Vnionis à quadraginta annis citra factæ examinari, ſeſſ.7. de ref. c.6 50 & ſeſ.25. de ref. c. 9. 245. & quando reuocentur, ead. ſeſſ 25. de ref. cap..... & dicto c 9. 245. & quomodo fieri debeant, dicto c.6. 50. & quando, ſeſſ.21. de ref. c.5. 138. ſeſſ.23. de ref. c.18. 175. cum ſeq. ſeſſ.14 de ref. cap. 13. 103. cum ſeq. & ibid. c.15. & quorum beneficiorum, vel Eccleſiarum, dicto c. 5. 138. d. cap. 13. 203. cum ſeq. & d c. 15. 206. vnius Diœceſis cum alterius Diœceſis, beneficio non ſunt faciendæ, ſeſ.14. de ref. c.9. 206. nec dignitatum, & ſimilium d.c.13. 204

Vnitum beneficium viſitandum, ſeſſ.7. de ref. c.7. 50

Vniuerſitatum priuilegia, ſeſſ.7. de ref. c.13. 52 ſeſ.14. de ref c.5. 103. & 240

Vniuerſitatum reformatores quid agere debeant, ead. ſeſſ.25. de ref. c.3. 235

Vocem in Capitulo qui amittant, ibid. de Reg. & Mon. c.2. 220. cum ſeq.

Vota Regularium, ibid. c.1. 219

Vota

ota facta poſt Baptiſmum non ſunt irrita, ſeſſ. 7. de Baptiſ. can. 9. 46
ſurpatores bonorum Eccleſiaſt. excommunicantur, ſeſſ. 22. de ref. c. 11. 155
xores plures habere non licet, ſeſſ. 24 de Sacr. Matrim. can. 3. 180
xoratorum concubinariorum pœna, ead. ſeſſ. de ref. matr. c. 8. 188. & ſeq.
ISTI IV. Conſtitutio, ſeſſ. 5. de peccato orig. 11

Z

Zizan. execrabilium errorum, & ſchiſmatum, ſeſſ. 13. in decret. de Sanctiſſim. Euchariſt. Sacr. 64. variarum, & peregrinarum doctrinarum, ſeſſ. 18. 124

FINIS.

Digitized by Google

…ized by Google